

Lagrådsremiss

Ett nytt konkursförfarande

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 6 februari 2025

Gunnar Strömmer

Erik Hällströmer
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår att konkursförfarandet ska moderniseras och effektiviseras. Förslagen innebär att tingsrättens roll i förfarandet renodlas och att flera uppgifter flyttas till konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten i konkurser. Samtidigt förenklas förfarandet, bl.a. genom att åtgärder som i dag kräver inblandning från flera aktörer utförs enbart av förvaltaren eller tillsynsmyndigheten. Förslagen innebär bl.a. följande.

- Efter att tingsrätten har beslutat om konkurs ska den endast hantera frågor som kräver domstolens särskilda kompetens.
- Konkursförvaltaren ska ta över uppgiften att besluta att ett bevakningsförfarande ska hållas i konkursen. Förvaltaren ska även ansvara för att genomföra bevakningsförfarandet och för den inledande prövningen av ett ackordsförslag.
- Tillsynsmyndigheten ska i de flesta fall ta över uppgiften att besluta om att fastställa utdelningsförslag och förvaltararvode.
- Bevakningsförfarandet ska förenklas, bl.a. genom att förlikningssammanträdet avskaffas och att den som har gjort en anmärkning själv ska få återkalla den eller ingå en förlikning.
- De flesta beslut under konkursförfarandet ska kunna överklagas till tingsrätten, som också ska pröva bl.a. bevakningstvister och tvistiga utdelningsförslag.
- Det ska införas en möjlighet för regeringen att föreskriva vilka tingsrätter som ska vara behöriga att pröva konkursärenden och konkursmål.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Innehållsförteckning

1	Beslut	6
2	Lagtext	7
2.1	Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)	7
2.2	Förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)	57
2.3	Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)	59
2.4	Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)	61
2.5	Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)	63
2.6	Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)	64
2.7	Förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619)	65
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet	66
2.9	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	68
2.10	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	69
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (2014:836) om näringsförbud	72
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar	73
3	Ärendet och dess beredning	74
4	Ett nytt och effektivare konkursförfarande	75
4.1	Förfarandet kan göras mer effektivt	75
4.2	En förändrad rollfördelning	76
5	Konkursförfarandets inledande del	82
5.1	Ansvaret för konkursens inledande	82
5.2	Förfarandet vid bouppteckning och edgång	84
5.2.1	Bouppteckningen ska enbart ges in till tillsynsmyndigheten	84
5.2.2	Förfarandet vid ansökan om bekräftelse och edgång för gäldenären och andra	85
5.2.3	Ersättning för inställelse	86
5.3	Förfarandet vid tvångsmedel och reseförbud	86
5.3.1	Rätten att begära åtgärder	86
5.3.2	Beslut om undantag från reseförbudet	88
5.3.3	Handlingsoffentlighet	89
5.4	Förvaltningen av konkursboet	91
5.4.1	Konkursförvaltarens berättelser	91
5.4.2	Entledigande av konkursförvaltare	92

	5.4.3	Förordnande och entledigande av en granskare	93
	5.4.4	Förordnande av rådgivare.....	95
6		Bevakningsförfarandet	96
	6.1	Den inledande delen av förfarandet.....	96
	6.1.1	Att inleda ett bevakningsförfarande.....	96
	6.1.2	Kungörelser och underrättelser.....	101
	6.2	Den utredande delen av förfarandet.....	102
	6.2.1	Bevakningar.....	102
	6.2.2	Bevakningsfrihet.....	105
	6.2.3	Anmärkning mot en bevakning	109
	6.3	Den avslutande delen av förfarandet	110
	6.3.1	Rätten att förfoga över en anmärkning	110
	6.3.2	Förlikning av en bevakningstvist.....	114
	6.3.3	Handläggningen hos förvaltaren och rätten	117
	6.3.4	Rättens beslut i en bevakningstvist.....	120
	6.4	Efterbevakning	121
7		Avskrivning, utdelning och arvode	122
	7.1	Avskrivning av en konkurs.....	122
	7.1.1	Tillsynsmyndigheten ska besluta om avskrivning	122
	7.1.2	Beslut om arvode.....	123
	7.2	Utdelning i en konkurs	126
	7.2.1	Beslut om utdelning och arvode	126
	7.2.2	Förskottsbetalning av utdelningsmedel	130
	7.2.3	Ingivande av slutanmälan	131
	7.2.4	Redovisning efter avslutad konkurs.....	131
	7.3	Vissa ytterligare frågor om arvode	132
	7.3.1	Förskott på arvode	132
	7.3.2	Särskilt arvode	133
	7.3.3	Lyftning av arvode	134
8		Ackord.....	135
	8.1	Nedläggning av en konkurs efter frivillig överenskommelse	135
	8.2	Ackordsförfarandet.....	137
	8.2.1	Prövningen av ackordsförslag.....	137
	8.2.2	Prövningen av förvaltarens arvode	139
	8.2.3	Förutsättningar för att pröva ackordsförslaget.....	140
	8.2.4	Förordnande och entledigande av en tillsynsperson.....	142
9		Slutredovisning	144
	9.1	Ingivande av slutredovisningen	144
	9.2	Granskning av slutredovisningen	145
	9.3	Klander av slutredovisningen	146
10		Tillsynsmyndigheten.....	147
	10.1	Tillsynsmyndighetens uppgifter och organisation	147

10.2	Konkurstillsynsdaten och personuppgiftsbehandling	149
10.3	Att höra tillsynsmyndigheten i vissa frågor.....	152
10.4	Krav på medgivande.....	154
10.5	Twist om gäldenärens beneficium.....	155
11	Domstolsprövning.....	156
11.1	Konkursärenden i tingsrätten.....	156
11.2	Ansökan till domstol	156
11.3	Överklagande till domstol	157
11.4	Verkställighet av beslut	160
11.5	En ändamålsenlig domstolsprocess	162
11.5.1	Val av processlag.....	162
11.5.2	Tillsynsmyndighetens och förvaltarens roll	165
11.5.3	Behov av särregler i konkurslagen	167
11.6	Koncentration av konkursärenden till vissa tingsrätter.....	173
11.7	Konkursmål.....	177
12	Kostnader och avgifter	179
12.1	Avgifter i konkursförfarandet.....	179
12.2	En borgenärs ansvar för konkurskostnaderna.....	183
13	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	185
14	Konsekvenser.....	189
14.1	Ett mer ändamålsenligt konkursförfarande.....	189
14.2	Konsekvenser för staten och kommunerna.....	190
14.3	Konsekvenser för konkursförvaltarna	196
14.4	Konsekvenser för gäldenärer, borgenärer och andra	198
15	Författningskommentar.....	200
15.1	Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1987:672).....	200
15.2	Förslaget till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979).....	262
15.3	Förslaget till lag om ändring i passlagen (1978:302)	263
15.4	Förslaget till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619).....	264
15.5	Förslaget till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497).....	265
15.6	Förslaget till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220).....	266
15.7	Förslaget till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619).....	266
15.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet	267
15.9	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).....	268
15.10	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	269

15.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:836) om näringsförbud.....	270
15.12	Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar	270
Bilaga 1	Sammanfattning av departementspromemorian Konkursförfarandet (Ds 2019:31)	271
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	272
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	351

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
2. lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979),
3. lag om ändring i passlagen (1978:302),
4. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),
5. lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497),
6. lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220),
7. lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619),
8. lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet,
9. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
10. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
11. lag om ändring i lagen (2014:836) om näringsförbud,
12. lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs i fråga om konkurslagen (1987:672)¹

dels att 16 kap., 2 kap. 2 a, 23 och 26 §§, 6 kap. 5 a §, 7 kap. 7 och 29 §§, 9 kap. 14, 17 och 18 §§, 11 kap. 17 §, 12 kap. 3, 9, 12, 16 och 18 §§ och 14 kap. 10 och 15 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 2 kap. 26 § och 7 kap. 7 § ska utgå,

dels att 1 kap. 3 och 6 §§, 2 kap. 1 §, 3 kap. 2 och 6 §§, 4 kap. 20 §, 6 kap. 2, 3, 5, 6, 7, 9–11 och 14 §§, 7 kap. 3, 5, 9, 10, 13, 15, 20, 21, 27 och 30 §§, 8 kap. 7 §, 9 kap. 1–5, 7–11, 13, 15, 16 och 19–21 §§, 10 kap. 1, 3 och 4 §§, 11 kap. 2, 5–9, 15, 18, 20 och 21 §§, 12 kap. 1, 4, 6–8, 10, 17, 20, 26–28 §§, 13 kap. 3–7 §§, 14 kap. 1, 3, 4, 6–9, 11, 12, 14, 17 och 18 §§, 15 kap. 2 §, 17 kap. 3 och 6 §§, rubriken till 2 kap. och rubrikerna närmast före 2 kap. 1 §, 6 kap. 2 §, 7 kap. 5 § och 13 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 6 kap. ska lyda ”Gäldenärens skyldigheter under boutredningen”,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 16 kap., och tretton nya paragrafer, 2 kap. 6 a §, 6 kap. 6 a–6 c §§, 7 kap. 13 a, 15 a och 31 §§, 9 kap. 6 a–6 c §§, 11 kap. 7 a §, 12 kap. 26 a § och 14 kap. 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §²

Förvaltningen av ett konkursbo handhas av en eller flera förvaltare.

Förvaltningen av boet står under tillsyn av tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn över förvaltningen. Tillsynsmyndigheten utför även de andra uppgifter som anges i denna lag.

6 §

Om det i någon annan lag har meddelats någon bestämmelse som avviker från denna lag, gäller den

Om en annan lag innehåller en bestämmelse som avviker från denna lag, tillämpas den be-

¹ Senaste lydelse av

2 kap. 2 a § 2021:538

6 kap. 5 a § 2021:538

9 kap. 14 § 1995:793

12 kap. 16 § 1990:1072

14 kap. 10 § 2005:190

16 kap. 8 § 2006:706

16 kap. 9 § 1994:1050.

² Senaste lydelse 2006:706.

bestämmelsen.

Angående tillämpligheten av rättegångsbalken ges bestämmelser i det följande.

2 kap. Konkursansökan och konkursbeslut m.m.

Konkursansökan m.m.

En ansökan om konkurs görs skriftligen till *den tingsrätt där gäldenären svarar i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet.*

Sökanden ska ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan ska avvisas, om det inte av den framgår vilken tingsrätt som är behörig och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

I 3 och 4 §§ lagen (2017:473) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

stämmelsen. *I 16 kap. 6 § finns det särskilda bestämmelser om tillämplig lag för handläggningen av konkursärenden.*

2 kap. Konkursansökan och konkursbeslut

Konkursansökan

1 §³

En ansökan om konkurs görs skriftligen till *tingsrätten.*

I 3 och 4 §§ lagen (2017:473) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning finns *det* ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

6 a §

I 24 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution finns det särskilda bestämmelser om en konkursansökan som avser ett företag som omfattas av den lagen.

3 kap.

2 §⁴

En rättshandling mellan gäldenären och någon annan som företas senast dagen efter den *då kungörelsen om konkursbeslutet var införd i Post- och Inrikes Tidningar* ska trots 1 § gälla, om det inte visas att den andre kände till beslutet eller att det fanns omständigheter som gav honom eller henne skälig anledning att anta

En rättshandling mellan gäldenären och någon annan som företas senast dagen efter den *dag konkursbeslutet kungjordes* ska trots 1 § gälla, om det inte visas att den andre kände till beslutet eller att det fanns omständigheter som gav honom eller henne skälig anledning att anta att gäldenären var försatt i konkurs.

³ Senaste lydelse 2021:538.

⁴ Senaste lydelse 2014:1456.

att gäldenären var försatt i konkurs. *En överlåtelse av eller ett annat förfogande över egendom som på grund av detta ska gälla, ska dock, om konkursboet utan oskäligt uppehåll begär det, gå åter mot att boet ersätter den andre vad han eller hon har betalat jämte nödvändig eller nyttig kostnad.*

Första stycket andra meningen gäller inte egendom som anges i 8 kap. 10 § andra stycket.

*Infriar någon en förpliktelse mot gäldenären efter den tidpunkt som anges i första stycket, ska det tillgodoräknas honom eller henne, om det av omständigheterna framgår att han eller hon var i god tro. En uppsägning eller en annan liknande rättshandling som företas mot eller av gäldenären efter *sagda tidpunkt* ska gälla, om det av omständigheterna framgår att den andre var i god tro och det är uppenbart oskäligt att rättshandlingen blir ogiltig mot konkursboet.*

Det finns särskilda bestämmelser om verkan av gäldenärens överlåtelse eller pantsättning av löpande skuldebrev, aktiebrev eller vissa andra jämförbara värdehandlingar.

En överlåtelse av eller ett annat förfogande över egendom som enligt första stycket ska gälla, ska ändå gå åter om konkursboet utan oskäligt uppehåll begär det och boet ersätter den andre vad han eller hon har betalat tillsammans med nödvändig eller nyttig kostnad som han eller hon har haft. Det gäller dock inte sådan egendom som anges i 8 kap. 10 § andra stycket.

*Om någon infriar en förpliktelse mot gäldenären efter den tidpunkt som anges i första stycket, ska det tillgodoräknas honom eller henne, om det av omständigheterna framgår att han eller hon var i god tro. En uppsägning eller en annan liknande rättshandling som företas mot eller av gäldenären efter *den tidpunkten* ska gälla, om det av omständigheterna framgår att den andre var i god tro och det är uppenbart oskäligt att rättshandlingen blir ogiltig mot konkursboet.*

6 §⁵

En tvist mellan förvaltaren och gäldenären eller någon annan i en fråga som avses i 5 § ska prövas av tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren, en borgenär, gäldenären eller en underhållsberättigad. *Myndigheten ska inhämta yttrandet i den omfattning som behövs för prövningen. Myndighetens beslut*

En tvist mellan förvaltaren och gäldenären eller någon annan i en fråga som avses i 5 § ska prövas av tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren, en borgenär, gäldenären eller en underhållsberättigad.

⁵ Senaste lydelse 2021:791.

gäller omedelbart, även om det överklagas. Beslutet ska efter ansökan ändras, om senare upplysta omständigheter eller ändrade förhållanden motiverar det.

Tillsynsmyndighetens beslut i ett ärende som avses i första stycket får överklagas av den vars rätt berörs av beslutet. I fråga om ett sådant överklagande tillämpas bestämmelserna i utsökningsbalken om överklagande av beslut om utmätning av lön.

Tillsynsmyndigheten ska på ansökan ändra sitt beslut, om det är motiverat med hänsyn till senare anförda omständigheter eller ändrade förhållanden.

4 kap.

20 §

En talan om återvinning enligt 19 § första stycket 1 eller andra stycket ska väckas genom stämning vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

*Talan vid allmän domstol om återvinning får väckas inom ett år från dagen för konkursbeslutet. Talan får även väckas inom sex månader från det att *anledning därtill* blev känd för konkursboet. Har gäldenären avhånt sig fast egendom eller är det fråga om återgång av en bodelning, får talan även väckas inom sex månader från den dag då lagfart söktes eller bodelningshandlingen gavs in till rätten.*

*En talan om återvinning får väckas inom ett år från dagen för konkursbeslutet. Talan får även väckas inom sex månader från det att *anledningen till talan* blev känd för konkursboet. Om gäldenären har avhånt sig fast egendom eller om det är fråga om återgång av en bodelning, får talan även väckas inom sex månader från den dag då lagfart söktes eller bodelningshandlingen gavs in till rätten.*

*En borgenär som för talan svarar för rättegångskostnaden men har rätt att få ersättning för denna av boet, i den mån kostnaden täcks av vad som har *kommit* boet till godo genom rättegången.*

*En borgenär som för talan ansvarar för rättegångskostnaden men har rätt att få ersättning för denna av boet, i den *utsträckning* kostnaden täcks av vad som har *tillförts* boet genom rättegången.*

6 kap.

Upplysnings- och närvaroplikt under konkurs

Upplysnings- och närvaroplikt under boutredningen

2 §⁶

Gäldenären skall ge rätten, tillsynsmyndigheten, förvaltare och

Gäldenären ska ge rätten, tillsynsmyndigheten, förvaltare och

granskningsmän de upplysningar av betydelse för konkursutredningen som de begär. Upplysningskyldigheten omfattar även egendom, som inte ingår i boet på grund av att den finns utomlands.

Gäldenären *skall* på begäran av förvaltaren närvara vid bouppteckningsförrättningen. Är gäldenären en juridisk person och finns *det* flera ställföreträdare, gäller denna skyldighet dock inte för en sådan ställföreträdare vars närvaro förvaltaren anser sakna betydelse för boutredningen.

Vid förlikningssammanträde och sammanträde för prövning av ackordsförslag skall gäldenären närvara, om han inte har laga förfall eller rätten medger att han uteblir. Att gäldenären uteblir från ett sammanträde hindrar inte att de ärenden som skall förekomma på sammanträdet handläggs.

3 §⁷

På *begäran* av förvaltaren ska gäldenären avlägga bouppteckningsed inför rätten i stället för att lämna en bekräftelse enligt 2 a §.

På *ansökan* av förvaltaren ska gäldenären avlägga bouppteckningsed inför rätten i stället för att lämna en bekräftelse enligt 2 a §. *Till ansökan ska bouppteckningen bifogas.*

Eden ska avläggas vid ett edgångssammanträde. Rätten ska hålla sammanträdet så snart som möjligt. Gäldenären, förvaltaren, tillsynsmyndigheten och i förekommande fall den borgenär som har gjort konkursansökan ska kallas till sammanträdet.

Gäldenären ska vid edgångssammanträdet göra de tillägg till och ändringar i bouppteckningen som han eller hon anser behövs och under ed intyga att bouppteckningens uppgifter om tillgångar, skulder och räkenskapsinformation med gjorda tillägg och ändringar är riktiga och att det enligt hans eller hennes vetskap inte oriktigt har utelämnats eller tagits upp någon tillgång eller skuld.

5 §⁸

Någon annan än gäldenären ska vid ett sammanträde lämna en bekräftelse enligt 2 a § eller bekräfta en viss uppgift i bouppteckningen, om det kan antas vara av betydelse för boutredningen. Till sammanträdet ska

⁷ Senaste lydelse 2021:538.

⁸ Senaste lydelse 2021:538.

förvaltaren kalla den som ska lämna bekräftelsen, tillsynsmyndigheten och i förekommande fall den som har begärt bekräftelsen.

På *begäran* av förvaltaren ska någon annan än gäldenären, i stället för att lämna en bekräftelse enligt första stycket, vid ett sammanträde inför rätten avlägga bouppteckningsed enligt 3 § eller beediga en viss uppgift i bouppteckningen, om det kan antas vara av betydelse för boutredningen. Rätten ska hålla sammanträdet så snart som möjligt. Till sammanträdet ska rätten kalla förvaltaren och de som anges i första stycket *andra meningen*.

Med undantag för den som är närstående till gäldenären gäller första och andra styckena inte den som avses i 36 kap. 5 § rättegångsbalken, när det gäller en uppgift som han eller hon inte får höras om som vittne.

Om förvaltaren avslår en begäran om att någon annan än gäldenären ska lämna en bekräftelse enligt första stycket, får den som framställt begäran hänskjuta frågan till rättens prövning.

6 §⁹

Gäldenären får inte efter det att konkursbeslutet har meddelats och innan han eller hon har bekräftat eller beedigat bouppteckningen *bege sig utomlands utan rättens medgivande. Om det senare under konkursen finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna landet undandrar sig skyldighet som föreskrivs i denna lag, får gäldenären förbjudas att resa utomlands. Om gäldenären byter vistelseort, ska gäldenären meddela förvaltaren var han eller hon vistas.*

Gäldenären får inte *utan medgivande resa utomlands* efter det att konkursbeslutet har meddelats och innan han eller hon har bekräftat eller beedigat bouppteckningen.

Om det finns skäl att befara att gäldenären åsidosätter ett förbud att resa utomlands, får gäldenären åläggas att lämna ifrån sig sitt pass till tillsynsmyndigheten. Om gäldenären inte har något pass, får det meddelas förbud att utfärda pass för honom eller henne.

Om det finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna den ort där han eller hon är bosatt undandrar sig skyldighet som föreskrivs i denna lag, får gäldenären förbjudas att lämna orten.

Ett beslut i fråga om medgivande att resa utomlands meddelas av förvaltaren på ansökan av gäldenären.

6 a §

Om det efter att gäldenären har bekräftat eller beedigt bo-uppteckningen finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna landet undandrar sig en skyldighet som föreskrivs i denna lag, får gäldenären förbjudas att resa utomlands.

6 b §

Om det finns skäl att befara att gäldenären åsidosätter ett förbud att resa utomlands, får gäldenären åläggas att lämna ifrån sig sitt pass till tillsynsmyndigheten. Om gäldenären inte har något pass, får ett förbud att utfärda pass för honom eller henne meddelas.

6 c §

Om gäldenären byter vistelseort, ska gäldenären meddela förvaltaren var han eller hon vistas. Om det finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna den ort där han eller hon är bosatt undandrar sig en skyldighet som föreskrivs i denna lag, får gäldenären förbjudas att lämna orten.

7 §

Ett beslut om reseförbud eller om åläggande för gäldenären att

Ett beslut enligt 6 a–6 c §§ meddelas av rätten på ansökan av

lämna ifrån sig sitt pass eller om förbud att utfärda pass meddelas av rätten på *begäran* av förvaltaren *eller tillsynsmyndigheten*. När det inte längre finns skäl för ett sådant beslut, *skall beslutet* omedelbart hävas.

Innan rätten meddelar beslut i en fråga som avses i denna paragraf, skall rätten ge gäldenären, förvaltaren och tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse. Rätten får också hålla förhandling i frågan. Till en sådan förhandling skall tillsynsmyndigheten, förvaltaren och gäldenären kallas. Kallelsen till gäldenären bör delges.

Ett beslut om reseförbud eller skyldighet för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass skall delges gäldenären.

förvaltaren. När det inte längre finns skäl för ett sådant beslut, ska det omedelbart hävas.

Innan ett beslut meddelas, ska rätten ge gäldenären och tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse.

Ett beslut om reseförbud eller skyldighet för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass ska delges gäldenären.

9 §¹⁰

Om gäldenären inte fullgör en skyldighet enligt 2–3, 5 eller 6 § eller överträder ett reseförbud enligt 6 §, får han eller hon efter omständigheterna antingen hämtas eller häktas. Detsamma gäller om det finns skäl att befara att gäldenären inte kommer att fullgöra en sådan skyldighet eller kommer att överträda ett sådant förbud.

Om någon annan än gäldenären inte fullgör en skyldighet enligt 5 § att bekräfta eller beediga bouppteckningen eller en viss uppgift i den, får han eller hon efter omständigheterna föreläggas vite, hämtas eller häktas.

Häktning i de fall som avses i första och andra styckena får ske endast om det finns synnerliga skäl för det. Om gäldenären har överträtt ett reseförbud enligt 6 §, ska han eller hon dock häktas om det inte är uppenbart att det är onödigt.

Om gäldenären inte fullgör en skyldighet enligt 2–4, 6 b eller 6 c § eller överträder ett reseförbud enligt 6 eller 6 a §, får han eller hon efter omständigheterna antingen hämtas eller häktas. Detsamma gäller om det finns skäl att befara att gäldenären inte kommer att fullgöra en sådan skyldighet eller kommer att överträda ett sådant förbud.

Häktning i de fall som avses i första och andra styckena får ske endast om det finns synnerliga skäl för det. Om gäldenären har överträtt ett reseförbud enligt 6 eller 6 a § ska han eller hon dock häktas om det inte är uppenbart att det är onödigt.

Kostnaden för hämtning eller häktning betalas av staten.

10 §

Frågor om åtgärder enligt 9 § eller om utdömande av förelagt vite prövas av rätten på *begäran* av förvaltaren *eller tillsynsmyndigheten*.

Innan rätten *beslutar i en fråga som avses i denna paragraf, skall rätten ge* den som avses med åtgärden, *förvaltaren* och tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse.

Begärs någon häktad, *skall* rätten på yrkande förordna biträde åt honom, om det inte är uppenbart att sådant inte behövs. Biträdet har rätt till ersättning av staten för arbete, tidsspillan och utlägg. Rätten *kan ålägga* den som häktningsyrkandet riktas mot *att* såsom förlorande part helt eller delvis ersätta statens kostnader för biträdet. *Ogillas* häktningsyrkandet och *beror detta* på att *sökanden* inte har haft godtagbara skäl för yrkandet, *skall sökanden* ersätta statens kostnader för biträdet.

Frågor om åtgärder enligt 9 § eller om utdömande av förelagt vite prövas av rätten på *ansökan* av förvaltaren.

Innan rätten *meddelar sitt beslut, ska* den som avses med åtgärden och tillsynsmyndigheten *ges* tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse.

Om någon *begärs* häktad *ska* rätten på yrkande förordna *ett* biträde åt honom *eller henne*, om det inte är uppenbart att *ett* sådant inte behövs. Biträdet har rätt till ersättning av staten för arbete, tidsspillan och utlägg. Rätten *får besluta att* den som häktningsyrkandet riktas mot såsom förlorande part helt eller delvis *ska* ersätta statens kostnader för biträdet. *Om* häktningsyrkandet *avslås* och *detta beror* på att *förvaltaren* inte har haft godtagbara skäl för yrkandet, *ska han eller hon* ersätta statens kostnader för biträdet.

11 §

Rätten får hålla förhandling för att pröva en fråga som avses i 10 §. *Har* häktning begärts, *skall* förhandling hållas, om det inte är fara i dröjsmål.

Till förhandlingen *skall* tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om möjligt, den som avses med åtgärden kallas. Den sistnämndes kallelse *skall* delges. Han får hämtas till förhandlingen, om det finns skäl *till* det. *Har han* kallats till förhandlingen eller kan *det* antas att han har avvikit eller på annat sätt *håller sig undan, hindrar hans utvevaro* inte att yrkandet prövas.

Rätten får hålla förhandling för att pröva en fråga som avses i 7 *eller* 10 §. *Om* häktning *har* begärts *ska* förhandling hållas, om det inte är fara i dröjsmål.

Till förhandlingen *ska* tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om möjligt, den som avses med åtgärden kallas. Den sistnämndes kallelse *ska* delges. Han *eller hon* får hämtas till förhandlingen, om det finns skäl *för* det. *Om den som avses med åtgärden har* kallats till förhandlingen eller *det* kan antas att han *eller hon* har avvikit eller *håller sig undan* på *något* annat sätt, *får* yrkandet prövas *även om han eller hon uteblir från förhandlingen*.

Har rätten beslutat om häktning av någon som inte var närvarande vid rätten, skall, så snart beslutet har verkställts, anmälan om detta göras hos rätten. När en sådan anmälan har gjorts, skall förhandling i häktningsfrågan hållas snarast och senast fyra dagar efter det att häktningsbeslutet verkställdes.

Rätten skall med högst två veckors mellanrum hålla förhandling för att pröva om den som är intagen i häkte fortfarande skall vara häktad. Finns det inte längre skäl för häktning, skall rätten omedelbart förordna att den häktade skall frigges. Ingen får under konkursen hållas häktad längre tid än tre månader.

Om rätten har beslutat om häktning av någon som inte var närvarande vid rätten, ska, så snart beslutet har verkställts, anmälan om detta göras hos rätten. När en sådan anmälan har gjorts ska en förhandling i häktningsfrågan hållas snarast och senast fyra dagar efter det att häktningsbeslutet verkställdes.

Rätten ska med högst två veckors mellanrum hålla förhandling för att pröva om den som är häktad fortfarande ska vara det. Om det inte längre finns skäl för häktning, ska rätten omedelbart besluta att den häktade ska frigges. Ingen får under konkursen hållas häktad längre tid än tre månader.

14 §¹¹

Om gäldenären är i behov av det, har han eller hon vid en inställelse till följd av 2–5 a §§ rätt till skälig ersättning av konkursboet för resa och uppehälle inom landet. Detta gäller även för en sådan person som avses i 13 §.

Om någon annan än den som avses i 13 § ska inställa sig enligt 5 § för att bekräfta eller beediga bouppteckningen eller en viss uppgift i den, har han eller hon rätt till skälig ersättning av konkursboet för sin inställelse.

Beslut om ersättning meddelas av rätten, om ersättningen avser inställelse inför rätten. I andra fall beslutar förvaltaren om ersättning. Förskott får beviljas på ersättningen. Ett beslut enligt detta stycke gäller omedelbart, om inte något annat förordnas.

Om förvaltaren vägrar ersättning eller förskott på ersättning med begärt belopp enligt denna paragraf, får den som framställt begäran hänskjuta fråga till rättens prövning.

Rätten beslutar om ersättning, om ersättningen avser inställelse inför rätten. I andra fall beslutar förvaltaren om ersättning. Förskott får beviljas på ersättningen.

7 kap.

3 §

Innan rätten utser förvaltare eller fattar beslut om att flera förvaltare

ska tillsynsmyndigheten höras.

skall finnas, skall tillsynsmyndigheten höras.

Frågor om att utse flera förvaltare eller att dela förvaltningen mellan flera förvaltare tas upp på begäran av tillsynsmyndigheten, förvaltare, en granskningsman eller en borgenär. Tillsynsmyndigheten och förvaltaren skall höras. Rätten får, om det behövs, pröva frågan vid en förhandling. Till förhandlingen skall tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om frågan har väckts av någon annan, denne kallas.

En ansökan om att utse flera förvaltare eller att dela förvaltningen mellan flera förvaltare får göras av tillsynsmyndigheten, en förvaltare, en granskare eller en borgenär. Tillsynsmyndigheten och förvaltaren ska höras.

Entledigande av förvaltare m.m.

Entledigande av förvaltaren

5 §

Om en förvaltare begär att få avgå och visar skäl till det, skall rätten entlediga honom.

En förvaltare som inte är lämplig eller av någon annan orsak bör skiljas från uppdraget skall entledigas av rätten. Frågor om entledigande tas upp på begäran av tillsynsmyndigheten, en granskningsman, en borgenär eller gäldenären.

En förvaltare får inte entledigas utan att tillsynsmyndigheten har hörts. Om någon annan än förvaltaren själv har begärt att förvaltaren skall entledigas, skall rätten, om det inte av särskilda skäl är onödigt, pröva frågan vid en förhandling. Till förhandlingen skall tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om frågan har väckts av någon annan, denne kallas. Om det är av särskilt intresse att borgenärerna hörs, skall de kallas till förhandlingen genom kungörelse.

Rätten får, om den finner skäl till det, i avvaktan på förhandlingen försätta en förvaltare ur tjänstgöring. Innan det sker skall tillsynsmyndigheten höras. Om en förvaltare försätts ur tjänstgöring,

Om förvaltaren ansöker om att få avgå och visar skäl för det, ska rätten entlediga honom eller henne.

En förvaltare som inte är lämplig eller av någon annan orsak bör skiljas från uppdraget ska entledigas av rätten. En ansökan om entledigande får göras av tillsynsmyndigheten, en granskare, en borgenär eller gäldenären.

En förvaltare får inte entledigas utan att tillsynsmyndigheten har hörts. Om rätten håller sammanträde, ska tillsynsmyndigheten kallas. Om det är av särskilt intresse att borgenärerna hörs, ska de kallas till sammanträdet genom kungörelse.

Rätten får besluta att förvaltaren ska skiljas från sitt uppdrag för tiden till dess att ärendet om entledigande avgörs, om det finns särskilda skäl. Innan rätten beslutar om det ska tillsynsmyndig-

kan rätten utse någon annan att under tiden fullgöra hans åligganden.

heten höras. Rätten får utse någon annan att under tiden fullgöra förvaltarens uppgifter.

9 §¹²

Förvaltaren är skyldig att på begäran lämna upplysningar om boet och dess förvaltning till rätten, borgenärer, granskningsmän, gäldenären eller tillsynsmyndigheten.

Förvaltaren är dock inte skyldig att lämna borgenärer, granskningsmän eller gäldenärer upplysningar om en anmälan enligt 16 § innan han avger slutredovisning.

Förvaltaren är skyldig att på begäran lämna upplysningar om boet och dess förvaltning till rätten, en borgenär, en granskare, gäldenären och tillsynsmyndigheten.

Trots första stycket är förvaltaren inte skyldig att lämna en borgenär, en granskare eller gäldenären upplysningar om en underrättelse enligt 16 § innan förvaltaren lämnar sin slutredovisning.

10 §

I viktigare frågor skall förvaltaren höra tillsynsmyndigheten och särskilt berörda borgenärer, om det inte föreligger hinder mot det. Förvaltaren skall i sådana frågor höra även gäldenären, om det lämpligen kan ske.

Förvaltaren ska inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter i viktigare frågor och inför beslut i frågor som av någon anledning är svårbedömda.

Förvaltaren ska i viktigare frågor ge särskilt berörda borgenärer tillfälle att yttra sig, om det inte finns något hinder mot det. Även gäldenären ska ges tillfälle att yttra sig i sådana frågor, om det lämpligen kan ske.

13 §¹³

Förvaltaren ska upprätta en bouppteckning. I den ska boets tillgångar tas upp till noggrant uppskattade värden. I bouppteckningen ska vidare boets skulder tas upp med uppgift om varje borgenärs namn och adress. Bouppteckningen ska dessutom innehålla en bedömning av om utdelning kan förväntas i konkursen.

Förvaltaren ska upprätta en bouppteckning. I den ska boets tillgångar tas upp till noggrant uppskattade värden. I bouppteckningen ska vidare boets skulder tas upp med uppgifter om varje borgenär. Bouppteckningen ska dessutom innehålla en bedömning av om utdelning kan förväntas i konkursen.

¹² Senaste lydelse 2002:1125.

¹³ Senaste lydelse 2023:668.

Om det finns anledning, ska bouppteckningen också innehålla uppgift om egendom som inte ingår i boet på grund av att den finns utomlands. Om gäldenären har uppgett att sådan egendom saknas, ska bouppteckningen innehålla uppgift om detta.

I den utsträckning det behövs ska bouppteckningen också innehålla en förteckning över boets räkenskapsinformation och annat material som rör boet.

Förvaltaren ska ge in bouppteckningen till rätten och tillsynsmyndigheten så snart som möjligt och senast en vecka före bouppteckningssammanträdet.

Om ett bevakningsförfarande ska äga rum och det ännu inte har getts in någon bouppteckning till rätten, ska förvaltaren så snart som möjligt och senast en vecka från beslutet om bevakningsförfarandet skicka en förteckning över borgenärerna med uppgift om varje borgenärs adress till rätten och tillsynsmyndigheten. I konkurs hos ett kreditinstitut ska till bouppteckningen eller borgenärsförteckningen bifogas uppgift om insättningsborgenärerna och deras fordringsbelopp med upplupen ränta. Motsvarande gäller i ett värdepappersbolags konkurs, om bolaget har tillstånd att ta emot insättningar på konto. I ett livförsäkringsföretags eller ett tjänstepensionsföretags konkurs ska det på motsvarande sätt bifogas uppgift om försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade och om deras fordringar. I konkurs hos ett försäkringsföretag som får meddela trafikförsäkring ska det på motsvarande sätt bifogas uppgift om vilka som har ingått ett avtal om trafikförsäkring och andra ersättningsberättigade enligt sådana avtal och om deras fordringar som grundas på ett sådant avtal.

Om det finns anledning, ska bouppteckningen också innehålla en uppgift om egendom som inte ingår i boet på grund av att den finns utomlands. Om gäldenären har uppgett att sådan egendom saknas, ska bouppteckningen innehålla en uppgift om detta.

13 a §

Förvaltaren ska ge in bouppteckningen till tillsynsmyndigheten så snart som möjligt och senast en vecka före boupptecknings-sammanträdet.

15 §¹⁴

Förvaltaren ska snarast upprätta en skriftlig berättelse om boets tillstånd och om orsakerna till gäldenärens obestånd, såvitt de har kunnat klarläggas, och om möjligt ange vid vilken tidpunkt obeståndet kan antas ha inträtt. Berättelsen ska vidare innehålla

Förvaltaren ska snarast upprätta en skriftlig berättelse (förvaltarberättelse) om boets tillstånd och om orsakerna till gäldenärens obestånd, i den utsträckning de har kunnat klarläggas. Om möjligt ska förvaltaren också ange vid vilken tidpunkt obeståndet kan antas ha inträtt.

Förvaltarberättelsen ska vidare innehålla

1. en översikt över tillgångar och skulder av olika slag,

2. en uppgift om huruvida det har förekommit något sådant förhållande som kan föranleda återvinning till konkursboet,

3. en uppgift om huruvida det finns skälig anledning att anta att någon enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar är skyldig att återlämna olaglig vinstutdelning eller annan olaglig utbetalning eller att enligt dessa lagar eller lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag utge skadestånd till ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller ett handelsbolag,

4. en uppgift i förekommande fall om vid vilken tidpunkt skyldighet enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen att upprätta en kontrollbalansräkning kan antas ha inträtt, om denna tidpunkt kan klarläggas, och

5. en uppgift om vilket bokföringssystem en gäldenär som är eller under det senaste året före konkursansökan har varit bokföringsskyldig har tillämpat och hur bokföringsskyldigheten har fullgjorts.

Berättelsen ska snarast och senast sex månader från konkurs-

2. en uppgift om huruvida det har förekommit något sådant förhållande som kan motivera återvinning till konkursboet,

3. en uppgift om huruvida det finns skälig anledning att anta att någon enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar är skyldig att återlämna olaglig vinstutdelning eller annan olaglig utbetalning eller att enligt dessa lagar eller lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag betala skadestånd till ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller ett handelsbolag,

4. i förekommande fall en uppgift om vid vilken tidpunkt skyldighet enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen att upprätta en kontrollbalansräkning kan antas ha inträtt, om denna tidpunkt kan klarläggas, och

beslutet skickas till rätten, tillsynsmyndigheten och varje borgenär som begär det. När det finns särskilda omständigheter får rätten medge anstånd med avlämnandet av berättelsen. Har gäldenären varit bokföringsskyldig, ska den av gäldenären senast uppgjorda balansräkningen bifogas berättelsen.

15 a §

Förvaltaren ska snarast och senast sex månader från konkursbeslutet ge in förvaltarberättelsen till tillsynsmyndigheten och låta varje borgenär som begär det få del av den. Om gäldenären har varit bokföringsskyldig ska den balansräkning som gäldenären senast har upprättat bifogas till förvaltarberättelsen.

Tillsynsmyndigheten får på ansökan av förvaltaren bevilja anstånd med att ge in förvaltarberättelsen, om det finns särskilda skäl.

20 §¹⁵

Om konkursen inte är avslutad vid utgången av den sjätte kalendermånaden efter konkursbeslutet, ska förvaltaren inom en månad därefter till tillsynsmyndigheten ge in en berättelse (halvårsberättelse), där de åtgärder som har vidtagits och som återstår att vidta för att avsluta konkursen ska anges. Halvårsberättelsen ska innehålla uppgifter om in- och utbetalningar under perioden eller en kronologisk och systematisk sammanställning av boets affärshändelser. Om pengar under någon del av denna period har varit insatta i ett kreditinstitut, ska *till berättelsen bifogas* kontoutdrag från institutet för hela perioden.

Om konkursen inte är avslutad vid utgången av den sjätte kalendermånaden efter konkursbeslutet, ska förvaltaren inom en månad därefter till tillsynsmyndigheten ge in en berättelse (halvårsberättelse), där de åtgärder som har vidtagits och som återstår att vidta för att avsluta konkursen ska anges. Halvårsberättelsen ska innehålla uppgifter om in- och utbetalningar under perioden eller en kronologisk och systematisk sammanställning av boets affärshändelser. Om pengar under någon del av denna period har varit insatta i ett kreditinstitut, ska kontoutdrag från institutet för hela perioden *bifogas till halvårsberättelsen.*

¹⁵ Senaste lydelse 2021:538.

Senare under konkursen ska förvaltaren inom en månad från utgången av varje sexmånadersperiod lämna en halvårsberättelse för den senaste perioden. Halvårsberättelsen ska då även innehålla upplysningar om orsakerna till att konkursen inte har avslutats och en bedömning av när den kan avslutas.

Förvaltaren ska snarast skicka en kopia av halvårsberättelsen till rätten.

21 §¹⁶

Också sedan konkursen har avslutats skall förvaltaren, så länge boets medel är insatta i bank eller kreditmarknadsföretag, inom en månad från utgången av varje kalenderår till tillsynsmyndigheten lämna sådana uppgifter som sägs i 20 § första stycket andra och tredje meningarna. När några medel inte längre finns att lyfta, skall förvaltaren anmäla det till myndigheten. Förvaltaren skall samtidigt redovisa i vad mån utbetalning av utdelningsmedel skett med stöd av 11 kap. 13 a §.

Om medel som tillhör boet har varit insatta i ett kreditinstitut efter det att konkursen har avslutats, ska förvaltaren anmäla till tillsynsmyndigheten när det inte längre finns några medel att lyfta.

Om det vid utgången av ett kalenderår fortfarande finns insatta medel, ska förvaltaren anmäla det till tillsynsmyndigheten inom tre månader från utgången av året, om inte en anmälan enligt första stycket gjorts dessförinnan.

I en anmälan enligt första eller andra stycket ska förvaltaren redovisa sådana uppgifter och kontoutdrag som anges i 20 § första stycket andra och tredje meningarna. Förvaltaren ska även redovisa i vilken utsträckning utdelningsmedel har betalats ut med stöd av 11 kap. 13 a §. Förvaltarens redovisning ska endast avse den period som inte omfattas av tidigare lämnad redovisning.

27 §

Tillsynsmyndigheten skall övervaka att förvaltningen bedrivs på ett

skett övervakning. Tillsynsmyndigheten ska övervaka att förvaltningen bedrivs på ett

ändamålsenligt sätt i överensstämmelse med denna lag och andra författningar. *Den skall då särskilt se till att avvecklingen av konkursen inte fördröjs i onödan. Myndigheten får, när den finner det lämpligt, inventera konkursboets kassa och övriga tillgångar samt begära redovisning av förvaltaren. Om särskilda omständigheter motiverar det, får myndigheten utse en eller flera revisorer för granskning av boets räkenskaper och förvaltningen i övrigt.*

ändamålsenligt sätt i överensstämmelse med denna lag och andra författningar. *Myndigheten ska särskilt se till att avvecklingen av konkursen inte tar längre tid än nödvändigt.*

Tillsynsmyndigheten får, när den anser att det är lämpligt, inventera konkursboets kassa och övriga tillgångar och begära redovisning av förvaltaren.

Tillsynsmyndigheten får, om särskilda omständigheter motiverar det, utse en eller flera revisorer för granskning av boets räkenskaper och förvaltningen i övrigt.

30 §¹⁷

Om en borgenär begär det, ska rätten förordna en granskningsman att med de befogenheter som anges i denna lag övervaka förvaltningen på borgenärens vägnar. Till granskningsman ska den som borgenären föreslår utses, om han eller hon är lämplig.

På ansökan av en borgenär ska tillsynsmyndigheten förordna en granskare att med de befogenheter som anges i denna lag övervaka förvaltningen för borgenärens räkning. Till granskare ska den som borgenären föreslår utses, om han eller hon är lämplig.

Tillsynsmyndigheten ska ge förvaltaren tillfälle att yttra sig över en ansökan enligt första stycket.

Granskningsmannen ska ha tillgång till boets räkenskapsinformation och annat material som rör boet.

Granskaren ska ha tillgång till boets räkenskapsinformation och annat material som rör boet.

Om borgenären begär det, ska även en ersättare för granskningsmannen utses. Bestämmelserna om granskningsman gäller även för ersättaren.

Rätten ska entlediga granskningsmannen om denne eller borgenären begär det eller om gransk-

¹⁷ Senaste lydelse 2021:538.

ningsmannen visar sig inte vara lämplig.

Ersättningen till granskningsmannen ska betalas av borgenären.

31 §

Tillsynsmyndigheten ska entlediga granskaren, om denne eller borgenären ansöker om det, eller om granskaren visar sig inte vara lämplig.

Granskarens ersättning ska betalas av borgenären.

8 kap.

7 §¹⁸

Försäljning av lös egendom som inte sker genom fortsättande av gäldenärens rörelse ska ske på auktion eller på annat sätt efter vad förvaltaren anser vara mest fördelaktigt för boet. Om egendom säljs till konkursgäldenären eller någon denne sådan närstående person som anges i 4 kap. 3 § ska försäljningen ha föregåtts av ett offentligt anbudsförfarande, om särskilda skäl inte gör det obehövt.

Lös egendom i vilken en borgenär har panträtt eller någon annan särskild förmånsrätt får inte utan hans samtycke säljas på annat sätt än på auktion, om hans rätt är beroende av försäljningen. Även om samtycke inte lämnas, får egendomen säljas på annat sätt än på auktion, om det är sannolikt att högre pris uppnås därigenom och om tillsynsmyndigheten medger det.

Samtycke enligt andra stycket krävs inte när förvaltaren säljer finansiella instrument, upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller valuta till

Förvaltaren får sälja lös egendom genom att fortsätta gäldenärens rörelse, på auktion eller på något annat sätt som förvaltaren anser vara mest fördelaktigt för boet. Om egendom säljs till gäldenären eller någon som är närstående till gäldenären enligt 4 kap. 3 § ska försäljningen ha föregåtts av ett offentligt anbudsförfarande, om inte särskilda skäl gör att det inte behövs.

Lös egendom som en borgenär har panträtt eller någon annan särskild förmånsrätt i får inte utan borgenärens samtycke säljas på annat sätt än på auktion, om borgenärens rätt är beroende av försäljningen. Egendomen får dock säljas på annat sätt än på auktion även om samtycke inte lämnas, om det är sannolikt att det leder till ett högre pris.

Samtycke enligt andra stycket krävs inte när förvaltaren säljer

1. finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

gällande marknadspris eller när det är fråga om försäljning av lös egendom genom fortsättande av gäldenärens rörelse. 2. valuta till gällande marknadspris, eller 3. lös egendom genom fortsättande av gäldenärens rörelse.

Särskilda bestämmelser om överlåtelse av försäkringsbestånd finns i 14 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och 11 kap. 26 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

9 kap.

1 §¹⁹

Rätten får efter framställning från förvaltaren besluta att bevakningsförfarande skall äga rum i konkursen. Bevakning bör äga rum, om fordringar utan förmånsrätt kan antas erhålla utdelning i konkursen. Förvaltaren får besluta att ett bevakningsförfarande ska genomföras i konkursen. Ett bevakningsförfarande bör genomföras om fordringar utan förmånsrätt kan antas få utdelning i konkursen.

2 §

Beslutar rätten att bevakningsförfarande skall äga rum, skall rätten bestämma inom vilken tid bevakning skall ske. Tiden för bevakning skall utgöra minst fyra och högst tio veckor från dagen för beslutet att anordna bevakningsförfarandet. Tiden för att bevaka fordringar ska vara fyra veckor från dagen för beslutet om bevakningsförfarandet. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen, får förvaltaren bestämma en längre tid, dock högst åtta veckor.

3 §

Rätten skall genast kungöra vad som har beslutats enligt 1 och 2 §§. Förvaltaren ska genast kungöra att ett bevakningsförfarande ska genomföras och vilken bevakningstid som gäller.

4 §²⁰

En borgenär skall inom den tid som har bestämts för bevakning av fordringar skriftligen hos rätten anmäla sin fordran och den förmånsrätt han vill göra gällande. Undantag från denna skyldighet följer dock av 4 kap. 21 §, 5 kap. 8 § och 17 § andra stycket samt 5 § i detta kapitel. En borgenär ska inom bevakningstiden skriftligen hos förvaltaren anmäla sin fordran och den förmånsrätt som borgenären vill göra gällande (bevakning). Undantag från denna skyldighet finns i 4 kap. 21 §, 5 kap. 8 § och 17 § andra stycket samt 5 § i detta kapitel.

Att en fordran som omfattas av lönegarantilagen (1992:497) i vissa fall bevakas genom förvaltaren följer av den lagen. En fordran som har tagits upp i en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c § ska anses bevakad i konkursen. Att en fordran i vissa

¹⁹ Senaste lydelse 1987:1135.

²⁰ Senaste lydelse 1992:498.

andra fall bevakas genom förvaltaren framgår av 15 § lönegarantilagen (1992:497).

5 §²¹

En borgenär som till säkerhet för sin fordran har panträtt i fast eller lös egendom behöver inte bevaka fordran för att få rätt till betalning ur den pantsatta egendomen.

En borgenär som har en fordran hos ett kreditinstitut på grund av en insättning på räkning behöver inte bevaka sin fordran i institutets konkurs, om en uppgift om fordran har lämnats enligt 7 kap. 13 § femte stycket. Motsvarande gäller för värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot insättningar på konto.

En försäkringstagare eller en annan ersättningsberättigad behöver inte bevaka sin fordran i ett livförsäkringsföretags eller ett tjänstepensionsföretags konkurs, om en uppgift om fordran har lämnats enligt 7 kap. 13 § femte stycket. Motsvarande gäller för ett försäkringsföretag som får meddela trafikförsäkring.

6 a §

Förvaltaren ska inom bevakningstiden upprätta en förteckning över fordringar som vid beslutet om bevakningsförfarande hade förskottsbetalats enligt 11 kap. 15 §.

Förteckningen ska innehålla uppgifter om borgenärerna och deras förskottsbetalade fordringsbelopp.

6 b §

I konkurs hos ett kreditinstitut ska förvaltaren inom bevakningstiden upprätta en förteckning över insättningsborgenärernas fordringar. Motsvarande gäller i ett värdepappersbolags konkurs, om bolaget har tillstånd att ta emot insättningar på konto.

Förteckningen ska innehålla uppgifter om borgenärerna och deras fordringsbelopp med upplupen ränta.

6 c §

I konkurs hos ett livförsäkringsföretag eller ett tjänstepensionsföretag ska förvaltaren inom bevakningstiden upprätta en förteckning över försäkringstagarnas och andra ersättningsberättigades fordringar. Motsvarande gäller i konkurs hos ett försäkringsföretag som får meddela trafikförsäkring, men endast för fordringar som grundas på avtal om en sådan försäkring.

Förteckningen ska innehålla uppgifter om borgenärerna och deras fordringsbelopp med upplupen ränta.

7 §²²

Rätten ska genast efter bevakningstidens utgång se till att förvaltaren får del av de inkomna bevakningshandlingarna.

När bevakningstiden har gått ut ska förvaltaren genast skicka kopior av bevakningarna till tillsynsmyndigheten tillsammans med en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c §, om en sådan har upprättats. Myndigheten ska hålla handlingarna tillgängliga för den som vill ta del av dem.

Förvaltaren ska skyndsamt upprätta en förteckning över de fordringar som har bevakats. För varje fordran ska beloppet anges och, om förmånsrätt har yrkats, den åberopade grunden för den samt den plats i förmånsrättsordningen som fordran får enligt borgenärens yrkande.

Förvaltaren ska skyndsamt upprätta en förteckning över de fordringar som har bevakats. För varje fordran ska beloppet anges och, om förmånsrätt har yrkats, den åberopade grunden för den samt den plats i förmånsrättsordningen som fordran får enligt borgenärens yrkande. *Fordringar som framgår av en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c § får anges genom hänvisning till den förteckningen.*

Förvaltaren ska skicka en kopia av förteckningen till rätten och tillsynsmyndigheten.

Förvaltaren ska skicka en kopia av bevakningsförteckningen till tillsynsmyndigheten, som ska hålla

²² Senaste lydelse 2021:538.

den tillgänglig för den som vill ta del av den.

8 §²³

När rätten beslutar att bevakning ska äga rum, ska rätten samtidigt, efter samråd med förvaltaren, bestämma

1. den tid inom vilken anmärkningar får framställas mot bevakningarna,

2. var de till förvaltaren tillställda bevakningshandlingarna ska hållas tillgängliga för granskning, och

3. tidpunkten för det förlikningssammanträde som ska hållas inför rätten om anmärkningar framställs.

Om det visar sig vara lämpligare, får ett beslut enligt första stycket fattas senare, dock senast vid bevakningstidens utgång.

Anmärkningstiden ska bestämmas så att den utgör minst två och högst fyra veckor räknat från bevakningstidens utgång. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen, får en längre anmärkningstid fastställas. Förlikningssammanträdet får inte hållas tidigare än två eller senare än fyra veckor från utgången av anmärkningstiden.

Rätten ska underrätta förvaltaren, tillsynsmyndigheten, gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om vad rätten har bestämt enligt denna paragraf.

Tiden för att göra anmärkningar mot bevakningarna ska vara två veckor från bevakningstidens utgång. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen, får förvaltaren bestämma en längre tid.

Förvaltaren ska bestämma anmärkningstiden i samband med beslutet om bevakningsförfarandet. Om det är lämpligare får detta ske senare, dock senast vid bevakningstidens utgång.

Förvaltaren ska underrätta tillsynsmyndigheten, gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om anmärkningstiden och om var bevakningarna hålls tillgängliga.

9 §²⁴

Förvaltaren ska granska bevakningarna. Om förvaltaren finner anledning till anmärkning mot något yrkande om betalnings- eller förmånsrätt, ska han eller hon *skrifligen anmäla det till rätten inom den tid som har bestämts enligt 8 § första stycket 1*. I anmärkningen ska grunden för den anges tydligt.

Även en borgenär som har *bevakat* en fordran i konkursen och gäldenären får *framställa* anmärkning mot en bevakning. En sådan anmärkning *ska framställas* inom *den tid* och på det sätt som anges i första stycket.

Förvaltaren ska granska bevakningarna. Om förvaltaren finner anledning till anmärkning mot något yrkande om betalnings- eller förmånsrätt, ska han eller hon *göra en skriflig anmärkning om detta* inom *anmärkningstiden*. I anmärkningen ska grunden för den anges tydligt.

Även en borgenär som har *bevakad* fordran i konkursen och gäldenären får *göra en* anmärkning mot en bevakning. En sådan anmärkning *ska göras till förvaltaren* inom *anmärkningstiden* och på det sätt som anges i första stycket.

Förvaltaren ska skicka kopior av anmärkningarna till tillsynsmyndigheten, som ska hålla dem tillgängliga för den som vill ta del av dem. Förvaltaren ska även underrätta gäldenären och den borgenär mot vars bevakning en anmärkning har gjorts och då bifoga en kopia av anmärkningen.

10 §

Om en anmärkning görs av någon av dem som har rätt till det, gäller den också för de andra, även om de inte har tagit del i anmärkningen.

En anmärkning gäller också för övriga som har rätt att göra en anmärkning.

Den som har gjort en anmärkning får med bindande verkan för övriga anmärkningsberättigade återkalla eller inskränka sin anmärkning eller ingå en förlikning med den bevakande borgenären. Om flera har gjort en anmärkning mot en bevakad fordran gäller en förlikning endast om samtliga har godtagit den.

11 §

Den som *har rätt att framställa* anmärkning mot en bevakning får efter anmärkningstidens utgång till

Den som *har gjort en* anmärkning mot en bevakning får efter anmärkningstidens utgång till stöd för

²⁴ Senaste lydelse 2021:538.

stöd för en gjord anmärkning åberopa även en annan omständighet än sådan som har angetts i anmärkningsskriften. Efter förlikningssammanträdet får dock en ny omständighet som innebär att grunden för anmärkningen ändras åberopas endast om omständigheten varken var eller borde ha varit känd för den anmärkningsberättigade eller om det i övrigt finns särskilda skäl för att ändå tillåta att omständigheten åberopas.

Om en ny omständighet åberopas i ett annat sammanhang än vid förlikningssammanträdet eller vid en förhandling, gäller i fråga om formen för åberopandet vad som föreskrivs om anmärkning i 9 § första stycket.

anmärkningen även åberopa en omständighet som inte tidigare har angetts. Då gäller det som föreskrivs om anmärkning i 9 §.

Om en bevakningstvist har överlämnats till rätten enligt 15 § får en ny omständighet som innebär att grunden för anmärkningen ändras endast tillåtas om den som gjort anmärkningen varken kände till eller borde ha känt till omständigheten innan tvisten överlämnades eller om det i övrigt finns särskilda skäl för att tillåta att omständigheten åberopas.

13 §

Tvistefrågor som har uppkommit genom framställda anmärkningar och som inte har förlikts skall handläggas vid ett förlikningssammanträde inför rätten. Vid detta får förvaltaren, borgenärerna och gäldenären föra talan. Till sammanträdet skall förvaltaren, de borgenärer mot vars bevakningar anmärkningar riktats och de som framställt anmärkningarna kallas.

Förvaltaren skall närvara vid sammanträdet. Att han uteblir hindrar dock inte att sammanträdet genomförs. Tillsynsmyndigheten har rätt att delta vid sammanträdet.

Rätten skall vid sammanträdet utreda tvistefrågorna och söka åstadkomma förlikning. De närvarande som har rätt att föra talan får med bindande verkan för dem som har uteblivit medge att en anmärkning förfaller eller

Förvaltaren ska, i samband med underrättelsen enligt 9 § tredje stycket, uppmana den borgenär mot vars bevakning en anmärkning har gjorts att inom viss tid yttra sig över anmärkningen och bifoga de handlingar som styrker fordran eller förmånsrätten, om det inte har gjorts tidigare.

Förvaltaren ska verka för förlikning av de tvistefrågor som har uppkommit genom en anmärkning, om det inte är olämpligt.

inskränks eller uppdra åt förvaltaren att ingå förlikning med en borgenär mot vars bevakning en anmärkning har gjorts. Är både en borgenär och en borgensman eller någon annan som förutom gäldenären ansvarar för borgenärens fordran närvarande och kan de inte enas, gäller borgenärens mening om inte de andra löser ut honom eller ställer betryggande säkerhet för fordringen.

15 §

Tvistefrågor som inte har blivit förlikta skall prövas av rätten vid en förhandling. Rätten skall vid förlikningssammanträdet förbereda de återstående tvistefrågorna så att de kan behandlas slutligt vid förhandlingen.

Förhandlingen skall om möjligt hållas i omedelbar anslutning till förlikningssammanträdet. Om det inte sker, skall rätten sätta ut förhandlingen till en dag inom fyra veckor efter sammanträdet eller, om det finns särskilda skäl för det, senare dag. Till en sådan förhandling skall förvaltaren, de borgenärer mot vars bevakningar anmärkningarna riktats och de som framställt anmärkningarna kallas.

Om en bevakningstvist kvarstår, ska förvaltaren senast fyra veckor efter anmärkningstidens utgång överlämna tvisten till rätten. Förvaltaren ska bifoga de handlingar som rör tvisten.

16 §

Tvistefrågor angående fordringar som har bevakats skall prövas snarast och om möjligt avgöras på en gång. Kräver vissa fordringar längre tid för att utredas och prövas, skall rätten besluta särskilt över de tvistefrågor som kan avgöras tidigare. Beror någon borgenärs anspråk på prövningen i en särskild rättegång, får det inte fördröja avgörandet. I sådant fall skall rätten fastställa hans rätt i konkursen för det belopp som kan bli bestämt genom dom i den rättegången.

Rätten ska handlägga ett ärende om bevakningstvister skyndsamt. Om vissa tvister kräver längre tid för att avgöras, ska rätten först pröva de tvister som kan avgöras tidigare.

Har ett ackordsförslag tagits upp, får rättens prövning av en tvistefråga skjutas upp till dess ackordsfrågan har avgjorts, om det är ändamålsenligt.

Ärendets avgörande får inte fördröjas av att någon borgenärs anspråk beror på prövningen i en särskild rättegång. I ett sådant fall ska rätten fastställa borgenärens rätt i konkursen för det belopp som kan bli bestämt genom dom i den rättegången.

19 §

Ett beslut i en bevakningstvist gäller även för övriga anmärkningsberättigade.

Genom ett beslut i en tvist angående en bevakad fordran avgörs endast vilken rätt som tillkommer fordringen i konkursen.

Genom beslutet avgörs endast vilken rätt som tillkommer fordran i konkursen.

20 §²⁵

Om bevakningsförfarande har ägt rum, får en borgenär som efter bevakningstidens utgång vill anmäla en fordran eller yrka förmånsrätt skriftligen göra det på det sätt som föreskrivs i 6 §.

Som ersättning för de kostnader för kungörelse, kallelser och underrättelser som föranleds av efterbevakningen ska borgenären till staten i förskott erlägga en avgift motsvarande tre procent av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

En borgenär som efter bevakningstidens utgång vill anmäla en fordran eller yrka förmånsrätt får skriftligen göra det hos förvaltaren på det sätt som föreskrivs i 6 § (efterbevakning).

Som ersättning för kostnader som uppkommer på grund av efterbevakningen ska borgenären i förskott betala en efterbevakningsavgift till staten. Regeringen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.

21 §²⁶

När en fordran har efterbevakats, ska rätten så snart som avgiften enligt 20 § andra stycket har betalats se till att förvaltaren får del av bevakningshandlingarna och, efter samråd med denne, bestämma

1. den tid inom vilken anmärkningar får framställas mot bevakningen,

2. var de till förvaltaren tillställda bevakningshandlingarna ska hållas tillgängliga för granskning, och

²⁵ Senaste lydelse 2010:1239.

²⁶ Senaste lydelse 2021:538.

3. tidpunkten för det förliknings-sammanträde som ska hållas inför rätten om anmärkning framställs.

Anmärkningstiden ska bestämmas så att den utgör minst två och högst fem veckor från den dag avgiften enligt 20 § andra stycket betalades. Förlikningssammanträdet inför rätten ska hållas inom fyra veckor från anmärkningstidens utgång.

Rätten ska underrätta förvaltaren, tillsynsmyndigheten, gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om att en fordran har efterbevakats och vad rätten har bestämt enligt första stycket.

Tiden för att anmärka mot en efterbevakning ska vara två veckor från den dag avgiften enligt 20 § andra stycket betalades. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen får förvaltaren bestämma en längre anmärkningstid, dock högst fyra veckor.

Förvaltaren ska lämna en kopia av efterbevakningen till tillsynsmyndigheten och underrätta myndigheten om anmärkningstiden. Myndigheten ska hålla efterbevakningen tillgänglig för den som vill ta del av den.

Förvaltaren ska underrätta gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om efterbevakningen, om var den hålls tillgänglig och om anmärkningstiden.

10 kap.

1 §

Om rätten efter att ha hört förvaltaren finner att konkursboets tillgångar inte räcker till betalning av uppkomna och väntade konkurskostnader och andra skulder som boet har ådragit sig, skall rätten besluta om avskrivning av konkursen.

Tillsynsmyndigheten ska besluta om avskrivning av en konkurs om konkursboets tillgångar inte räcker till betalning av uppkomna och väntade konkurskostnader och andra skulder som boet har ådragit sig.

Ett beslut om avskrivning meddelas på ansökan av förvaltaren. En sådan ansökan ska göras så snart det finns grund för den.

3 §

Om någon fordran inte görs gällande och inte heller kan antas komma att göras gällande, skall rätten efter anmälan av förvaltaren genast besluta om avskrivning av konkursen. Om rätten har beslutat att bevakningsförfarande skall äga

Om någon fordran inte görs gällande och inte heller kan antas komma att göras gällande ska förvaltaren, så snart det finns grund för det, ansöka hos tillsynsmyndigheten om avskrivning av konkursen.

rum, får konkursen avskrivas först efter bevakningstidens utgång.

Tillsynsmyndigheten ska genast besluta om avskrivning. Om ett bevakningsförfarande har inletts, får konkursen avskrivas först efter bevakningstidens utgång.

4 §

Om det återstår tillgångar i boet när *förvaltaren har betalt* konkurskostnaderna och andra skulder som boet har ådragit sig, *skall han*

1. om det i fall som avses i 1 § står klart hur kvarvarande tillgångar skall fördelas och om tillsynsmyndigheten medger det, tillstålla berättigad borgenär vad som tillkommer denne,

2. i övriga fall återställa egendomen till gäldenären.

Om det återstår tillgångar i boet när konkurskostnaderna och andra skulder som boet har ådragit sig *har betalats, ska förvaltaren överlämna kvarvarande tillgångar till den eller de borgenärer som har rätt till dem,* om det i fall som avses i 1 § står klart hur *tillgångarna ska* fördelas. I övriga fall *ska förvaltaren återställa* egendomen till gäldenären.

11 kap.

2 §

Utdelning *skall* ske så snart som all tillgänglig egendom har *förvandlats* till pengar. Om egendom i sådana fall som avses i 8 kap. 6 § andra stycket eller 8 § andra stycket inte har blivit såld, *utgör det inte hinder för utdelning. Har* bevakningsförfarande ägt rum, får utdelning inte ske förrän *den enligt 9 kap. 8 § bestämda* anmärkningstiden har gått ut *och, om anmärkning har framställts, förlikningssammanträde har hållits.*

Utdelning *ska* ske så snart all tillgänglig egendom har *omvandlats* till pengar. *Utdelning får ske trots att* egendom i sådana fall som avses i 8 kap. 6 § andra stycket eller 8 § andra stycket inte har blivit såld. *Om ett* bevakningsförfarande *har inletts* får utdelning inte ske förrän *anmärkningstiden enligt 9 kap. 8 §* har gått ut.

5 §

När ett utdelningsförslag har upprättats, *skall* förvaltaren genast *skicka* förslaget med bifogad förvaltningsredogörelse till *rätten och tillsynsmyndigheten.*

När ett utdelningsförslag har upprättats, *ska* förvaltaren genast *ge in* förslaget med bifogad förvaltningsredogörelse till *tillsynsmyndigheten.*

6 §

Rätten skall kungöra att ett utdelningsförslag har upprättats, så snart det utlåtande som tillsynsmyndigheten enligt 13 kap. 5 § skall avge över förvaltarens slutredovisning har kommit in till rätten.

Utdelningsförslaget och förvaltningsredogörelsen skall hållas tillgängliga hos rätten och tillsynsmyndigheten för den som vill ta del av handlingarna. En uppgift om detta skall tas in i kungörelsen.

Den som vill framställa invändning mot utdelningsförslaget skall göra det hos rätten senast den dag som rätten bestämmer och anger i kungörelsen. Denna dag skall bestämmas så att tre veckor förflyter från den tidpunkt då kungörelsen kan antas bli införd i Post- och Inrikes Tidningar.

Tillsynsmyndigheten ska kungöra att ett utdelningsförslag har upprättats.

Utdelningsförslaget och förvaltningsredogörelsen ska hållas tillgängliga hos tillsynsmyndigheten för den som vill ta del av handlingarna. Detta ska anges i kungörelsen.

Den som vill invända mot utdelningsförslaget ska göra det hos tillsynsmyndigheten senast tre veckor från dagen för kungörandet. Detta ska anges i kungörelsen.

7 §

När tiden för invändning har gått ut, skall rätten fastställa utdelningen i konkursen i enlighet med utdelningsförslaget, om det inte genom invändning eller på något annat sätt framgår att fel eller brist som inverkar på någons rätt föreligger.

Om en fordran eller en förmånsrätt inte har bevakats eller efterbevakats senast då utdelningsförslaget upprättades, fastän bevakningsskyldighet har förelegat, är en invändning att fordringen eller förmånsrätten borde ha tagits upp i utdelningsförslaget utan verkan.

Om rätten finner att utdelning inte bör fastställas enligt förslaget, skall rätten antingen göra behövliga ändringar i det och fastställa det sålunda ändrade förslaget eller återförvisa ärendet till förvaltaren. Att ett nytt utdelningsförslag har

När tiden för invändning har gått ut, ska utdelningen i konkursen fastställas i enlighet med utdelningsförslaget, om det inte genom invändning eller på något annat sätt framgår att det finns fel eller brister som inverkar på någons rätt.

Om en fordran eller en förmånsrätt trots bevakningsskyldighet inte har bevakats eller efterbevakats senast då utdelningsförslaget upprättades, är en invändning att fordran eller förmånsrätten borde ha tagits upp i utdelningsförslaget utan verkan.

Om utdelning inte bör fastställas enligt förslaget, ska förslaget fastställas med nödvändiga ändringar eller, om så inte kan ske, förslaget återförvisas till förvaltaren.

upprättats skall kungöras endast om det finns skäl till det. Om kungörelse inte utfärdas, skall de borgenärer som berörs av ändringarna i utdelningsförslaget underrättas om det. I sådant fall skall invändning mot förslaget framställas inom tre veckor från dagen efter den då underrättelserna sändes ut. Slutdagen skall anges i underrättelserna.

7 a §

Om det i något annat fall än som anges i 7 § andra stycket har gjorts invändning mot utdelningsförslaget, ska tillsynsmyndigheten med ett eget yttrande överlämna prövningen av förslaget till rätten. I övriga fall beslutar tillsynsmyndigheten i frågan.

8 §

Om rätten anser att det finns anledning att inte fastställa utdelning enligt förslaget, skall den genom underrättelser bereda förvaltaren och den för vilken en ifrågasatt ändring skulle vara till nackdel tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart obehövt. Den som har framställt invändning mot utdelningsförslaget skall få tillfälle att ta del av ett yttrande, om det inte är obehövt.

Rätten får hålla förhandling för att pröva en fråga om att fastställa utdelningsförslaget. Förhandling skall hållas, om det begärs av den som har framställt invändning mot förslaget, den för vilken en ifrågasatt ändring skulle vara till nackdel eller, i fråga om återvinning, förvaltaren. Till förhandlingen skall nu nämnda personer alltid kallas.

När förvaltaren efter återförvisning upprättar ett nytt utdelningsförslag, ska det ges in till tillsynsmyndigheten. Det nya förslaget ska kungöras endast om det finns skäl för det. I så fall tillämpas 6 §.

Om förslaget inte kungörs, ska de borgenärer som berörs av ändringarna i utdelningsförslaget underrättas om förslaget. I så fall ska en invändning mot förslaget göras hos tillsynsmyndigheten inom tre veckor från dagen efter den då underrättelsen skickades. Detta ska anges i underrättelsen.

9 §

När beslutet att fastställa utdelningen och beslut att bestämma

När beslutet att fastställa utdelningen och beslutet att bestämma

arvode till förvaltaren har *vunnit* laga kraft, *skall* förvaltaren snarast till borgenärerna *skicka* de medel som *tillkommer dem*, om inte hinder mot utbetalning enligt 10 § andra eller tredje stycket *föreligger*.

Har förvaltaren *skickat* medlen till en borgenär *under* dennes senast kända adress, behöver förvaltaren inte vidta någon ytterligare åtgärd för att verkställa betalningen. *När medlen har skickats till borgenärerna, skall förvaltaren anmäla det till rätten och tillsynsmyndigheten.*

arvode till förvaltaren har *fått* laga kraft, *ska* förvaltaren snarast till borgenärerna *betala ut* de medel som *de har rätt till*, om *det* inte *finns* hinder mot utbetalning enligt 10 § andra eller tredje stycket.

Om förvaltaren *har* skickat medlen till en borgenär *på* dennes senast kända adress, behöver förvaltaren inte vidta någon ytterligare åtgärd för att verkställa betalningen.

När medlen har betalats ut till borgenärerna ska förvaltaren anmäla det till tillsynsmyndigheten.

15 §

Förskottsbetalning skall utgå för en fordran med förmånsrätt, om det *lämpligen kan ske*.

Förskottsbetalning skall utgå för en fordran utan förmånsrätt, om det är uppenbart att tillgångarna räcker till betalning av tio procent av sådana fordringar och det inte finns särskilda skäl mot det.

Förskottsbetalning för en fordran utgår endast i den *mån* det kan antas att utdelning kommer att *belöpa på denna*. Är *fordringen* beroende av villkor eller tvistig, får förskott inte betalas *ut*. När *bevaknings-skyldighet föreligger*, får *förskottsbetalning ske endast* till en borgenär *som* har bevakat sin fordran i konkursen.

Förskott ska betalas för en fordran med förmånsrätt, om det är *lämpligt*.

Förskott ska betalas för en fordran utan förmånsrätt, om det är uppenbart att tillgångarna räcker till betalning av tio procent av sådana fordringar och det inte finns särskilda skäl mot det.

Förskott får betalas endast i den *utsträckning* det kan antas att *borgenären kommer att få utdelning för fordran*. Om *fordran* är beroende av villkor eller är tvistig får förskott inte betalas. När *ett bevakningsförfarande har inletts* får *förskott betalas* till en *bevakningsskyldig* borgenär *endast om borgenären* har bevakat sin fordran i konkursen.

18 §

En konkurs anses avslutad när *tingsrätten* har *fastställt utdelning enligt 7 §*. Detta gäller även om en tvist *angående* en fordran som har gjorts gällande i konkursen eller en fråga om underhåll åt gäldenären ännu inte är slutligt avgjord eller någon ytterligare tillgång till följd

En konkurs anses avslutad när *utdelning* har *fastställts*. Detta gäller även om en tvist *som avser* en fordran som har gjorts gällande i konkursen eller en fråga om underhåll åt gäldenären ännu inte är slutligt avgjord eller *om* någon ytterligare tillgång till följd av

av rättegång eller på något annat sätt senare kan komma att tillföras konkursboet.

Även om konkursen är avslutad, får ett ackordsförslag som har getts in tidigare prövas enligt 12 kap..

20 §

Om det är oklart hur medlen *skall* fördelas, *skall* ett förslag till efterutdelning *upprättas*. I *sådant* fall tillämpas bestämmelserna i detta kapitel om utdelning, utbetalning av utdelningsmedel och förskottsbetalning.

I förslaget till efterutdelning kan utdelning beräknas även för en fordran som har blivit känd efter det att utdelningsförslag enligt 4 § upprättades. En fordran får beaktas utan bevakning trots att bevakningsförfarande *förut* har varit *anordnat* i konkursen. *Har så inte varit fallet, får rätten emellertid besluta om bevakningsförfarande* inför efterutdelningen.

Av nytillkomna medel *skall* en borgenär för en fordran som inte har tagits upp i utdelningsförslag enligt 4 § först så långt medlen räcker tilldelas så mycket som skulle ha tillagts *fordringen*, om denna hade beaktats i utdelningsförslaget. Därefter får *han* tillsammans med övriga borgenärer ta del *i vad* som kan återstå.

rättegång eller på något annat sätt senare kan komma att tillföras konkursboet.

Om det är oklart hur medlen *ska* fördelas, *ska förvaltaren upprätta* ett förslag till efterutdelning. I *så* fall tillämpas bestämmelserna i detta kapitel om utdelning, utbetalning av utdelningsmedel och förskottsbetalning.

I förslaget till efterutdelning kan utdelning beräknas även för en fordran som har blivit känd efter det att *ett* utdelningsförslag enligt 4 § upprättades. En fordran får beaktas utan bevakning trots att *ett* bevakningsförfarande har *genomförts* i konkursen. *Om ett bevakningsförfarande inte har genomförts, får förvaltaren besluta om ett sådant* inför efterutdelningen.

Av nytillkomna medel *ska* en borgenär för en fordran som inte har tagits upp i *ett* utdelningsförslag enligt 4 § först så långt medlen räcker tilldelas så mycket som skulle ha tillagts *fordran*, om denna hade beaktats i utdelningsförslaget. Därefter får *borgenären* tillsammans med övriga borgenärer ta del *av det* som kan återstå.

21 §²⁷

Om förvaltaren anser att de nytillkomna medlen kan fördelas utan att ett förslag till efterutdelning upprättas *och om tillsynsmyndigheten medger det*, får förvaltaren dela ut medlen till berättigade borgenärer utan att föregående *bestämmelser* i detta kapitel *iakttas*. För utbetalningen gäller dock 9 § andra *stycket* och

Om förvaltaren anser att de nytillkomna medlen kan fördelas utan att ett förslag till efterutdelning upprättas, får förvaltaren dela ut medlen till berättigade borgenärer utan att *tillämpa de* föregående *bestämmelserna* i detta kapitel. För utbetalningen gäller dock 9 § andra *och tredje styckena* och 13 a §. En borgenär förlorar sin rätt till

13 a §. En borgenär förlorar sin rätt till utdelning, om borgenären inte gör anspråk på medlen inom ett år räknat från det att förvaltaren har anmält till rätten att medlen har skickats till borgenären.

Första stycket tillämpas också för det fall att det finns skäl att upprätta ett utdelningsförslag men medlen inte räcker till betalning av de kostnader som är förenade med detta.

utdelning, om borgenären inte gör anspråk på medlen inom ett år från det att förvaltaren har anmält till tillsynsmyndigheten att medlen har skickats till borgenären.

Första stycket tillämpas också om det finns skäl att upprätta ett utdelningsförslag men medlen inte räcker till betalning av de kostnader som är förenade med detta.

12 kap.

1 §

Visar gäldenären att han har kommit överens om betalningen av sina skulder eller på annat sätt träffat uppgörelse med de borgenärer vars fordringar har bevakats eller, när bevakning inte behövs, vars fordringar är kända för förvaltaren, skall rätten på ansökan av gäldenären besluta om nedläggning av konkursen. Innan beslut meddelas skall förvaltaren höras.

Om bevakningsförfarande äger rum, får beslut om att lägga ned konkursen inte meddelas före bevakningstidens utgång.

Rätten kan förordna att boets egendom inte får säljas innan ansöknings har prövats, om egendomen inte behöver säljas av någon sådan anledning som avses i 8 kap. 3 § andra stycket 2 och 3.

Om gäldenären visar att han eller hon har kommit överens om betalningen av sina skulder eller på något annat sätt träffat en uppgörelse med de borgenärer vars fordringar har bevakats eller, när bevakning inte behövs, vars fordringar är kända för förvaltaren, ska tillsynsmyndigheten på ansökan av gäldenären besluta att lägga ned konkursen. Innan ett beslut meddelas ska förvaltaren höras.

Om ett bevakningsförfarande har inletts får ett beslut om att lägga ned konkursen inte meddelas före bevakningstidens utgång.

Tillsynsmyndigheten får besluta att boets egendom inte får säljas innan ansökan har prövats, om egendomen inte behöver säljas av en sådan anledning som avses i 8 kap. 3 § andra stycket 2 och 3.

4 §

Om gäldenären vill bjuda ackord, skall han tillställa rätten ett ackordsförslag. I förslaget skall anges

1. hur mycket gäldenären bjuder i betalning,
2. när betalningen skall ske,
3. om säkerhet har ställts för ackordet och vari säkerheten i så fall består.

En gäldenär får ansöka om ackord i konkursen. Ansökan ska ges in till förvaltaren och ska innehålla ett ackordsförslag som anger

1. hur mycket gäldenären erbjuder i betalning,
2. när betalningen ska ske, och
3. om säkerhet har ställts för ackordet och vad den i så fall består av.

6 §

Ett ackordsförslag får tas upp endast om det kommer in till rätten före den dag då kungörelsen om utdelningsförslaget i konkursen är införd i Post- och Inrikes Tidningar eller, när utbyte enligt 15 kap. 2 § sker, före den dag då underrättelserna sändes ut.

En ansökan om ackord får tas upp till prövning endast om

- 1. den ges in till förvaltaren före den dag då utdelningsförslaget kungjordes eller, när kungörelser ersätts med skriftliga underrättelser enligt 15 kap. 2 §, före den dag då underrättelserna skickades,*
- 2. gäldenären har bekräftat bouppteckningen, och*
- 3. ett bevakningsförfarande har genomförts.*

Om ackordsförslaget har kommit in i rätt tid, skall rätten inhämta yttrande av förvaltaren huruvida förslaget bör föreläggas borgenärerna. Avstyrker förvaltaren att det sker, får förslaget tas upp endast om rätten finner synnerliga skäl till det.

7 §

Möter enligt 4–6 §§ hinder mot att ackordsförslaget tas upp, skall det avvisas.

Förvaltaren ska avvisa en ansökan om ackord, om inte de krav som anges i 4–6 §§ är uppfyllda eller om förvaltaren anser att ackordsförslaget inte ska presenteras för borgenärerna.

Om ansökan inte avvisas, ska förvaltaren snarast överlämna ansökan med tillhörande handlingar till rätten och bifoga ett eget yttrande i frågan om huruvida ackordsförslaget bör antas av borgenärerna.

Förvaltaren ska till rätten samtidigt med ansökan ge in en förteckning över de borgenärer som har rätt att rösta i ackordsfrågan, med uppgifter om de fordringsbelopp för vilka rösträtt får utövas.

8 §²⁸

Om ackordsförslaget tas upp, ska rätten genast kalla borgenärerna till ett sammanträde för att pröva förslaget. Innan gäldenären har bekräftat bouppteckningen, får

Om ansökan överlämnas till rätten, ska rätten genast kalla borgenärerna och gäldenären till ett sammanträde för att pröva förslaget. Kallelsen ska kungöras.

kallelse utfärdas endast om det finns synnerliga skäl för det. Kallelsen ska kungöras.

Sammanträdet får inte hållas tidigare än tre veckor efter det att ackordsförslaget togs upp och inte heller innan tvistefrågor som har uppkommit genom anmärkningar mot bevakade fordringar har handlagts vid förlikningssammanträdet.

10 §²⁹

Vid sammanträdet för prövning av ackordsförslaget ska förvaltaren närvara. *Om gäldenären inte kan infinna sig personligen, bör han eller hon inställa sig genom ombud.*

Förvaltaren ska tillhandahålla en förteckning över de borgenärer som har rätt att rösta i ackordsfrågan, med uppgift om de fordringsbelopp för vilka rösträtt får utövas. Om det mot någon av dessa fordringar har framställts en anmärkning som inte har prövats eller för det fall efterbevakning har skett, anmärkningstiden ännu inte har gått ut, ska det särskilt anges i förteckningen.

Om gäldenären inte har bekräftat bouppteckningen, ska anledningen till det uppges vid sammanträdet.

Vid sammanträdet för prövning av ackordsförslaget ska förvaltaren närvara.

17 §

Har ett ackordsförslag antagits vid sammanträdet men finns det enligt 19 § anledning att inte fastställa ackordet, skall ackordsfrågan prövas av rätten vid en förhandling. Detsamma gäller, om det vid sammanträdet inte kan avgöras om förslaget har antagits eller förkastats av borgenärerna.

Om ackordsfrågan inte skall prövas vid en förhandling, skall rätten fastställa ackordet.

Beslut i ackordsfrågan skall meddelas inom en vecka, om inte

Om ett ackordsförslag har antagits vid sammanträdet men det enligt 19 § finns anledning att inte fastställa ackordet, ska ackordsfrågan prövas av rätten. Detsamma gäller om det vid sammanträdet inte kan avgöras om förslaget har antagits eller förkastats av borgenärerna.

Om ackordsfrågan inte ska prövas enligt första stycket, ska rätten fastställa ackordet.

Rätten ska besluta i ackordsfrågan inom en vecka, om det inte

²⁹ Senaste lydelse 2021:538.

längre rådrum är nödvändigt på grund av särskilda omständigheter. är nödvändigt *med mer tid* på grund av särskilda omständigheter.

20 §

En förhandling enligt 17 § skall äga rum så snart som möjligt. Till förhandlingen skall förvaltaren, gäldenären och de borgenärer som var närvarande vid sammanträde som avses i 8 § kallas.

Om rätten håller ett sammanträde vid en prövning enligt 17 §, ska förvaltaren, gäldenären och de borgenärer som var närvarande vid det sammanträde som avses i 8 § kallas.

26 §

På *begäran* av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet *kan rätten*, om det finns skäl *till* det, förordna förvaltaren eller någon annan lämplig person att utöva tillsyn över att gäldenären fullgör sina åtaganden enligt ackordet. Om det behövs, *skall* även en ersättare för *tillsynsmannen* förordnas.

På *ansökan* av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet *får tillsynsmyndigheten*, om det finns skäl *för* det, förordna förvaltaren eller någon annan lämplig person att utöva tillsyn över att gäldenären fullgör sina åtaganden enligt ackordet. Om det behövs, *ska* även en ersättare för *tillsynspersonen* förordnas.

Gäldenären skall ge tillsynsmannen de uppgifter som denne begär och följa de anvisningar som tillsynsmannen lämnar.

Innan ett beslut om fastställelse av ackord har meddelats, får en ansökan enligt första stycket även göras hos rätten.

Tillsynsmannen skall entledigas av rätten, om det visar sig att han inte är lämplig eller att han av någon annan särskild orsak bör skiljas från uppdraget.

26 a §

Gäldenären ska lämna de upplysningar till tillsynspersonen som han eller hon begär. Gäldenären ska också följa de anvisningar som tillsynspersonen lämnar.

Tillsynspersonen ska entledigas av tillsynsmyndigheten, om det visar sig att han eller hon inte är lämplig eller av någon annan särskild orsak bör skiljas från uppdraget.

27 §

Arvode till tillsynsmannen och ersättning för de kostnader som uppdraget har medfört skall prövas

Tillsynspersonens arvode och ersättning för de kostnader som uppdraget har medfört ska prövas

av rätten, om tillsynsmannen eller gäldenären *begär det*. Så länge ackordet inte har fullgjorts, får en sådan *begäran framställas också* av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet.

av tillsynsmyndigheten på ansökan av *tillsynspersonen* eller gäldenären. Så länge ackordet inte har fullgjorts, får en sådan *ansökan göras även* av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet.

Ett beslut om arvode och ersättning enligt första stycket gäller när det har fått laga kraft.

28 §³⁰

På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet *kan* rätten förklara att den eftergift som genom ackordet har *medgetts* gäldenären förfaller, om

På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet *får* rätten förklara att den eftergift som gäldenären har *fått* genom ackordet förfaller, om

1. gäldenären

a) har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer,

b) har gjort sig skyldig till uppsåtligt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning, eller

c) i hemlighet har gynnat någon borgenär i syfte att inverka på ackordsfrågan,

2. gäldenären *har åsidosatt vad som åligger honom* enligt 26 § *andra stycket*, eller

2. gäldenären *inte har uppfyllt sina skyldigheter* enligt 26 a §, eller

3. gäldenären på något annat sätt uppenbart har försummat sina åtaganden enligt ackordet.

Förlikning är inte tillåten i en fråga som avses i första stycket.

Även om den eftergift som *har medgetts gäldenären* förklaras förfallen, får borgenärerna göra ackordet i övrigt gällande mot gäldenären eller mot den som har gått i borgen för ackordet.

Även om den eftergift som *gäldenären har fått genom ackordet* förklaras förfallen, får borgenärerna göra ackordet i övrigt gällande mot gäldenären eller mot den som har gått i borgen för ackordet.

13 kap.

3 §

Slutredovisningen *skall avges* till tillsynsmyndigheten. Till slutredovisningen *skall* förvaltaren bifoga de handlingar som är av betydelse för kontroll av redovisningen. *Förvaltaren skall ge in en kopia av redovisningen till rätten. I fall som avses i 2 § 1, 4 och 7 skall en kopia samtidigt lämnas till gäldenären.*

Slutredovisningen *ska ges in* till tillsynsmyndigheten. Till slutredovisningen *ska* förvaltaren bifoga de handlingar som är av betydelse för kontroll av redovisningen.

³⁰ Senaste lydelse 2005:243.

I fall som avses i 2 § 1, 4 och 7 ska gäldenären få del av slutredovisningen.

4 §

I fall som avses i 2 § 5 skall slutredovisningen avges samtidigt som utdelningsförslaget ges in till rätten. I övriga i 2 § avsedda fall skall förvaltaren avge redovisningen så snart som möjligt.

I ett fall som avses i 2 § 5 ska slutredovisningen ges in tillsammans med utdelningsförslaget. I övriga fall ska förvaltaren lämna redovisningen så snart som möjligt.

Granskning av slutredovisningen

Åtgärder för granskning av slutredovisningen

5 §

Tillsynsmyndigheten skall i de fall som avses i 2 § 2, 3, 5, 6 och 8 granska slutredovisningen samt i de fall som avses i 2 § 2, 5 och 8 avge utlåtande över densamma. Tillsynsmyndigheten skall skicka utlåtandet till rätten. Redovisningen och utlåtandet skall hållas tillgängliga hos rätten och tillsynsmyndigheten för dem som vill ta del av handlingarna.

Slutredovisningen ska hållas tillgänglig hos tillsynsmyndigheten för den som vill granska den.

6 §

I fall som avses i 2 § 5 skall av den kungörelse som rätten utfärdar enligt 11 kap. 6 § framgå att slutredovisningen och utlåtandet är tillgängliga för granskning och var handlingarna finns.

I ett fall som avses i 2 § 5 ska det av den kungörelse som utfärdas enligt 11 kap. 6 § framgå att slutredovisningen är tillgänglig för granskning hos tillsynsmyndigheten.

I fall som avses i 2 § 2 och 8 skall rätten, när tillsynsmyndigheten har lämnat sitt utlåtande, kungöra att slutredovisningen och utlåtandet har avgetts samt var handlingarna är tillgängliga för granskning.

I fall som avses i 2 § 2 och 8 ska tillsynsmyndigheten kungöra att slutredovisningen är tillgänglig för granskning hos myndigheten.

I de kungörelser som nämns i första och andra styckena skall det anges vad den som vill klandra redovisningen måste göra.

I kungörelsen ska det anges vad den som vill klandra redovisningen måste göra.

7 §

Förvaltarens slutredovisning får klandras av tillsynsmyndigheten

Förvaltarens slutredovisning får klandras av tillsynsmyndigheten

och gäldenären. Även en borgenär får klandra *redovisningen*, om hans rätt kan vara beroende av den.

Talan om klander av slutredovisning väcks genom stämning vid den tingsrätt där konkursen är eller har varit anhängig.

I fall som avses i 2 § 2, 5 och 8 skall talan väckas senast den dag som rätten bestämmer och anger i kungörelsen. Denna dag skall bestämmas så att tre månader förflyter från den tidpunkt då kungörelsen kan antas bli införd i Post- och Inrikes Tidningar. I övriga fall skall talan väckas inom tre månader från den dag då kopian av redovisningen kom in till rätten.

och gäldenären. Även en borgenär får klandra *slutredovisningen*, om hans eller hennes rätt kan vara beroende av den.

En talan om klander av slutredovisning väcks genom stämning vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen. Till stämningensansökan ska redovisningen bifogas.

I fall som avses i 2 § 2, 5 och 8 ska talan väckas senast tre månader från dagen för kungörandet. Detta ska anges i kungörelsen. I övriga fall ska talan väckas inom tre månader från den dag slutredovisningen kom in till tillsynsmyndigheten.

14 kap.

1 §

Med konkurskostnad avses

1. arvode och kostnadsersättning till förvaltare,

2. arvode och kostnadsersättning till en sådan rådgivare eller förlikningsman som har utsetts enligt 7 kap. 7 §,

3. ersättning till ett sakkunnigt biträde som förvaltare har anlitat med stöd av 7 kap. 11 §,

4. ersättning till staten för tillsynen över förvaltningen,

5. kostnad för kungörande av beslut eller åtgärd rörande konkursen,

6. kostnad för de skriftliga kallelser och underrättelser till borgenärerna som utfärdas i konkursen,

7. ersättning enligt 6 kap. 14 § till gäldenären eller någon annan för inställelse.

2. ersättning till ett sakkunnigt biträde enligt 16 §,

3. avgifter enligt 17 § första stycket, och

4. ersättning och förskott på ersättning till gäldenären eller någon annan för inställelse enligt 6 kap. 14 §.

Som konkurskostnad anses inte de kostnader för kungörelsen, kallelser och underrättelser som föranleds av efterbevakning.

3 §³¹

Om en konkurs har *uppstått* på ansökan av någon annan borgenär än staten och om konkursen avskrivs enligt 10 kap. 1 §, ska, *i den mån konkurskostnaderna inte kan tas ut ur boet*, borgenären svara för dessa, dock högst med ett belopp som motsvarar *en tiondel* av det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. *Är flera borgenärer betalningsskyldiga, svarar de solidariskt.* I beslutet om avskrivning ska *ansvarig borgenär åläggas* att betala konkurskostnaderna med den angivna begränsningen. *Kan kostnaderna inte heller tas ut av borgenären, ska de betalas av staten.*

Om en konkurs har *beslutats* på ansökan av någon annan borgenär än staten *eller en borgenär vars fordran omfattas av statlig lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497)* och om konkursen avskrivs enligt 10 kap. 1 §, ska borgenären *ansvara för konkurskostnaderna i den utsträckning dessa inte kan tas ut ur boet.* *Ansvaret är begränsat till ett belopp som motsvarar tre tiondelar av det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.* *Om flera borgenärer vid tidpunkten för konkursbeslutet har ansökt om konkurs ansvarar de solidariskt för beloppet.* I beslutet om avskrivning ska *den eller de ansvariga borgenärerna förpliktas att betala konkurskostnaderna med den angivna begränsningen.*

Om kostnaderna inte kan tas ut av borgenären, ska de betalas av staten.

4 §

Arvodet till förvaltaren bestäms av rätten. Om det har utsetts flera förvaltare, *skall* särskilt arvode bestämmas för var och en av dem.

Arvodet till förvaltaren bestäms *av tillsynsmyndigheten eller, i fall som avses i 9 § andra stycket*, av rätten. Om det har utsetts flera förvaltare, *ska ett* särskilt arvode bestämmas för var och en av dem.

Arvodet får inte bestämmas till ett högre belopp än som med hänsyn till det arbete som uppdraget har krävt, den omsorg och skicklighet varmed det har utförts samt boets omfattning kan anses utgöra skäligen ersättning för uppdraget.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *fastställer* taxa som *skall* tillämpas vid *bestämmande av arvode till förvaltaren om konkursen avskrivs* enligt 10 kap. 1 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *får meddela föreskrifter om en taxa som ska tillämpas när förvaltarens arvode bestäms*, om konkursen *skrivs av* enligt 10 kap. 1 §.

6 §

Arvodet bestäms efter *framställning av* förvaltaren. *Har det*

Arvodet bestäms efter *ansökan av förvaltaren till tillsynsmyndigheten.*

utsetts flera förvaltare, bör deras arvoden bestämmas på en gång, om det lämpligen kan ske.

I arvodesframställningen skall förvaltaren ange det belopp som han begär och, om det kan komma i fråga att bestämma ett särskilt arvode för viss egendom, även det beloppet. Till framställningen skall bifogas en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört med en specificerad räkning, som utvisar det begärda beloppets fördelning på de olika förvaltningsåtgärderna. Har förvaltaren anlitat ett sådant biträde som avses i 7 kap. 11 § och har biträdet erhållit gottgörelse eller har förvaltaren tillgodoförts ersättning för utgifter, skall det anges i redogörelsen.

Om det finns anledning att bestämma ett särskilt arvode för viss egendom, skall förvaltaren tillhandahålla rätten en förteckning över de kända rättsägare som har särskild förmånsrätt i egendomen.

Om det har utsetts flera förvaltare, ska deras arvoden bestämmas samtidigt, om det är lämpligt.

Förvaltaren ska i ansökan ange det belopp som han eller hon begär i arvode. Till ansökan ska förvaltaren bifoga en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört med en specificerad räkning, som utvisar det begärda beloppets fördelning på de olika förvaltningsåtgärderna. Om förvaltaren har anlitat ett sakkunnigt biträde med stöd av 7 kap. 11 § och biträdet har fått ersättning eller förvaltaren har tillgodoförts ersättning för utgifter, ska det anges i redogörelsen.

7 §

Om det finns anledning att bestämma ett särskilt arvode för viss egendom, ska förvaltaren i ansökan enligt 6 § ange även det beloppet. Förvaltaren ska till ansökan bifoga en förteckning över de kända rättsägare som har särskild förmånsrätt i egendomen.

Avser en arvodesframställning endast att ett särskilt arvode skall bestämmas för viss egendom, får rätten avgöra om det finns skäl att ta upp yrkandet till prövning innan arvode i övrigt bestäms.

Om en ansökan avser endast att ett särskilt arvode ska bestämmas för viss egendom, får tillsynsmyndigheten avgöra om det finns skäl att pröva ansökan innan arvodet i övrigt bestäms.

8 §³²

I andra fall än de som avses i 9 § tredje stycket och 10 § skall rätten, innan arvodesframställningen prövas, inhämta yttrande i arvodesfrågan av tillsynsmyndig-

heten ska ge gäldenären och de borgenärer som har begärt det tillfälle att yttra sig över ansökan om arvode. Om förvaltaren begär ett särskilt

³² Senaste lydelse 2005:190.

heten samt ge gäldenären och de borgenärer som hos rätten har begärt det tillfälle att yttra sig över framställningen inom viss tid, minst två och högst fyra veckor. I fall som sägs i 6 § tredje stycket skall varje känd borgenär som har särskild förmånsrätt i egendomen ges tillfälle att yttra sig över framställningen. Om ett konkursbeslut upphävts, skall den borgenär vars ansökan lagts till grund för beslutet ges tillfälle att yttra sig över framställningen.

Rätten får hålla förhandling i arvodesfrågan, om den finner skäl till det. Till förhandlingen skall förvaltaren, tillsynsmyndigheten, gäldenären samt de borgenärer som har begärt att få yttra sig över arvodesframställningen kallas. I fall som avses i 6 § tredje stycket skall varje känd borgenär som har särskild förmånsrätt i egendomen kallas. Om ett konkursbeslut upphävts, skall den borgenär vars ansökan lagts till grund för beslutet kallas.

arvode för viss egendom, ska varje känd borgenär som har särskild förmånsrätt i egendomen ges tillfälle att yttra sig över ansökan. Om ett konkursbeslut har upphävts, ska den borgenär vars ansökan lagts till grund för beslutet ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Första stycket gäller inte i ett fall som avses i 9 a § eller när konkursen skrivs av eller läggs ned eller vid efterutdelning enligt 11 kap. 21 §.

9 §

I fall då tingsrätten har att fastställa utdelning eller efterutdelning i konkursen skall beslut i arvodesfrågan meddelas samtidigt med beslutet om fastställelse, när inte något annat följer av 7 §.

Om utdelning eller efterutdelning i konkursen ska fastställas, ska beslut i arvodesfrågan meddelas samtidigt som beslutet om fastställelse, om inte något annat följer av 7 § tredje stycket.

Om tillsynsmyndigheten enligt 11 kap. 7 a § andra stycket ska överlämna prövningen av utdelningsförslaget till rätten, ska även arvodesansökan överlämnas dit. Tillsynsmyndigheten ska bifoga ett eget yttrande över ansökan.

Oberoende av om talan har förts mot ett beslut om att fastställa utdelning eller efterutdelning får högre rätt som ändrar lägre rätts beslut i arvodesfrågan göra den ändring i beslutet om fastställelse som föranleds därav eller, om det

Även om ett beslut om att fastställa utdelning eller efterutdelning inte har överklagats får en domstol som ändrar tillsynsmyndighetens eller lägre rätts beslut i arvodesfrågan göra den ändring i beslutet om fastställelse

behövs, återförvisa utdelningsfrågan till förvaltaren.

Den domstol som har att pröva en fråga om utdelning eller efterutdelning får bestämma tilläggsarvode till förvaltaren för arbete i anledning av handläggningen av frågan vid domstolen.

som den förstnämnda ändringen motiverar eller, om det behövs, återförvisa utdelningsfrågan till förvaltaren.

9 a §

Tillsynsmyndigheten eller den domstol som prövar en fråga om utdelning eller efterutdelning får bestämma tilläggsarvode till förvaltaren för arbete i anledning av handläggningen av frågan vid myndigheten respektive domstolen.

11 §³³

Ett beslut om arvode gäller när det har fått laga kraft.

Förvaltaren har rätt till den ränta som har upplupit på medel som har avsatts för arvodet från den dag då slutredovisningen lämnades in till tillsynsmyndigheten.

En förvaltare får inte lyfta sitt arvode förrän han har avgett slutredovisningen för sin förvaltning. När arvodesframställningen lämnats in till rätten får dock förvaltaren, utan särskilt beslut av rätten, lyfta den del av det begärda arvodet som motsvarar den mervärdesskatt som beräknats för arvodet.

När en ansökan om arvode har lämnats in till tillsynsmyndigheten får förvaltaren, utan särskilt beslut av myndigheten, lyfta den del av det begärda arvodet som motsvarar den mervärdesskatt som har beräknats för arvodet.

12 §

Rätten får tillerkänna förvaltaren skäligt belopp att utgå i förskott innan slutligt arvode bestäms, om det är rimligt med hänsyn till omfattningen av det arbete som uppdraget har medfört, den tid under vilken konkursen har varat och ytterligare beräknas pågå samt övriga förhållanden.

Tillsynsmyndigheten får på ansökan av förvaltaren besluta om förskott med ett skäligt belopp innan slutligt arvode bestäms, om det är rimligt med hänsyn till omfattningen av det arbete som uppdraget har medfört, den tid som konkursen har pågått och ytter-

³³ Senaste lydelse 2003:893.

ligare beräknas pågå samt övriga förhållanden.

En framställning om förskott skall ange det belopp som begärs och de skäl som åberopas för förskottsbetalningen. Till framställningen skall bifogas en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört och en uppgift om boets ekonomiska ställning. Rätten skall inhämta yttrande i förskottsfrågan av tillsynsmyndigheten.

I ansökan om förskott ska förvaltaren ange det belopp som begärs och de skäl som åberopas för förskottsbetalningen. Till ansökan ska förvaltaren bifoga en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört och en uppgift om boets ekonomiska ställning.

14 §³⁴

Avskrivs konkursen enligt 10 kap. 1 §, skall rätten bestämma kostnadsersättningen och ersättningen enligt 2 § andra stycket till förvaltaren samtidigt som arvodet bestäms. Tillsynsmyndigheten skall höras också över begäran om ersättning för kostnader.

Om konkursen skrivs av enligt 10 kap. 1 §, ska tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren bestämma kostnadsersättningen och ersättningen enligt 2 § andra stycket till förvaltaren samtidigt som arvodet bestäms.

Ett beslut om ersättning gäller när det har fått laga kraft.

17 §

Ersättningen till staten för tillsynen över förvaltningen utgår enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

En avgift får tas ut för ersättning till staten för handläggning av ärenden under konkursen och för tillsynen över förvaltningen.

Ersättningen till staten för sådana konkurskostnader som avses i 1 § första stycket 6 utgår enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter enligt första stycket och om betalning av sådana avgifter.

I 9 kap. 20 § finns det bestämmelser om avgift vid efterbevakning.

18 §³⁵

Av arvodet till förvaltaren eller sådan rådgivare eller förlikningsman som har utsetts enligt 7 kap. 7 § ska, om det i boet finns egendom i vilken särskild förmånsrätt gäller och i den mån det

Av arvodet till förvaltaren ska, om det i boet finns egendom i vilken särskild förmånsrätt gäller och i den utsträckning det inverkar på de borgenärers rätt som inte har sådan förmånsrätt i egendomen eller på

³⁴ Senaste lydelse 2005:190.

³⁵ Senaste lydelse 2008:993.

inverkar på de borgenärers rätt som inte har sådan förmånsrätt i egendomen eller på statens ansvar för konkurskostnaderna, den del som avser egendomen *i fråga* fastställas att betalas ur egendomens avkastning och köpeskillning.

Då särskild förmånsrätt gäller i *boet tillhörig* egendom, får inte *till skada för* någon med samma eller bättre förmånsrätt, *av egendomens avkastning och köpeskillning betalas någon annan konkurskostnad än som har sagts i första stycket*. Särskild förmånsrätt enligt 5 § förmånsrättslagen (1970:979), hindrar dock inte att egendomen används till betalning också av övriga konkurskostnader, i den *mån* det inte finns annan egendom i boet som kan användas till betalning.

Med arvode *som sägs i första stycket* jämställs vid tillämpningen av *denna paragraf* konkursboets kostnader för vård och försäljning av egendomen i fråga.

statens ansvar för konkurskostnaderna, den del som avser egendomen fastställas att betalas ur egendomens avkastning och köpeskillning.

Om särskild förmånsrätt gäller i egendom *som tillhör boet*, får inte *någon annan konkurskostnad än som anges i första stycket betalas av egendomens avkastning och köpeskillning om det skadar* någon med samma eller bättre förmånsrätt. Särskild förmånsrätt enligt 5 § förmånsrättslagen (1970:979) hindrar dock inte att egendomen används till betalning också av övriga konkurskostnader, i den *utsträckning* det inte finns *någon* annan egendom i boet som kan användas till betalning.

Med *särskilt* arvode jämställs vid tillämpningen av *första och andra styckena* konkursboets kostnader för vård och försäljning av egendomen i fråga.

15 kap.

2 §

I en konkurs *vari* bevakningsförfarande har *ägt rum skall* följande kungörelser ersättas med skriftliga underrättelser till borgenärerna, om det saknas anledning att anta att kostnaden *för tillkännagivandet* med kungörelse *blir lägre* eller att kungörelse i övrigt är lämpligare, nämligen

1. kungörelse med kallelse till *förhandling angående* entledigande av förvaltare,

2. kungörelse med information om att ett förslag till utdelning eller efterutdelning har upprättats *samt* att slutredovisningen *och tillsynsmyndighetens utlåtande över den* finns *tillgängliga* för granskning,

I en konkurs *där ett* bevakningsförfarande har *inletts ska* följande kungörelser ersättas med skriftliga underrättelser till borgenärerna, om det saknas anledning att anta att kostnaden *blir lägre* med kungörelse eller att kungörelse i övrigt är lämpligare, nämligen

1. kungörelse med kallelse till *sammanträde om* entledigande av förvaltare,

2. kungörelse med information om att ett förslag till utdelning eller efterutdelning har upprättats *och* att slutredovisningen finns *tillgänglig* för granskning,

3. kungörelse av beslut om att lägga ned konkursen på grund av frivillig uppgörelse,

4. kungörelse med information om att slutredovisningen och tillsynsmyndighetens utlåtande över den finns tillgängliga för granskning i fall då förvaltare avgår före konkursens slut.

Om utbyte sker i de fall som anges i första stycket 2, 3 eller 4 skall tid som avses i 11 kap. 6 § tredje stycket, 13 kap. 7 § tredje stycket och 16 kap. 9 § första stycket i stället räknas från dagen efter den då underrättelserna sändes ut.

3. kungörelse av beslut om att lägga ned konkursen på grund av en frivillig uppgörelse, och

4. kungörelse med information om att slutredovisningen finns tillgänglig för granskning i fall då förvaltare avgår före konkursens slut.

När kungörelser ersätts med skriftliga underrättelser enligt första stycket 2, 3 eller 4, ska den tid som avses i 11 kap. 6 § tredje stycket, 13 kap. 7 § tredje stycket och 16 kap. 17 § i stället räknas från dagen efter den då underrättelserna skickades.

16 kap. Handläggningen av konkursärenden

Handläggningen hos tillsynsmyndigheten och förvaltaren

Beslut av tillsynsmyndigheten

1 § I förvaltningslagen (2017:900) finns det bestämmelser som gäller vid tillsynsmyndighetens handläggning enligt denna lag.

2 § Ett beslut av tillsynsmyndigheten som får överklagas enligt denna lag och som inte innebär att konkursen avslutas gäller omedelbart, om inte något annat bestäms eller föreskrivs i denna lag.

Beslut av förvaltaren

3 § När förvaltaren beslutar i en fråga som får överklagas enligt 18 §, ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas:

– 32 § om motivering av beslut, och

– 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till.

Förvaltaren ska alltid underrätta tillsynsmyndigheten om innehållet i ett beslut enligt första stycket.

4 § Ett beslut av förvaltaren som får överklagas gäller omedelbart, om inte något annat bestäms eller föreskrivs i denna lag.

Allmänt om handläggningen i domstol

5 § En fråga som tingsrätten ska pröva enligt denna lag handläggs i ett konkursärende. Ett konkursärende inleds genom ansökan eller överlämnande (ansökningsärende) eller genom överklagande (överklagandeärende).

Som konkursärende handläggs inte en sådan talan enligt denna lag som ska väckas genom stämning.

6 § Vid rättens handläggning av ett konkursärende tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat anges i denna lag.

Vid rättens handläggning av frågor om säkerhetsåtgärder enligt 2 kap. och tvångsmedel enligt 6 kap. tillämpas dock rättegångsbalken, om inte något annat anges i denna lag.

7 § I ett konkursärende får det hållas förhör med en part under sanningsförsäkran enligt 37 kap. rättegångsbalken.

Ansökningsärenden i domstol

Behörig tingsrätt

8 § Av 2 kap. 1 § framgår att en ansökan om konkurs ska göras till tingsrätten. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva en konkursansökan.

En ansökan till tingsrätten under en konkurs görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

9 § En tingsrätt får lämna över ett ansökningsärende under en konkurs till en annan tingsrätt som handlägger sådana ärenden, om det finns särskilda skäl och det kan göras utan avsevärd olägenhet för någon part.

När ett beslut börjar gälla

10 § Ett beslut om konkurs och om upphävande av ett konkursbeslut gäller omedelbart. Detsamma gäller andra beslut som rätten meddelar i ett ansökningsärende enligt denna lag, om beslutet inte avslutar konkursen och om inte något annat bestäms eller föreskrivs i denna lag.

Ett beslut om utdömmande av ett förelagt vite gäller först när beslutet har fått laga kraft.

Särskilda regler om överklagande av tingsrättens beslut

11 § Tiden för att överklaga tingsrättens konkursbeslut räknas från dagen för kungörandet av beslutet.

12 § Tillsynsmyndigheten får överklaga tingsrättens beslut i ett ansökningsärende, om beslutet avser

1. utseende eller entledigande av en förvaltare, antalet förvaltare eller delning av förvaltningen mellan flera förvaltare,

2. arvode till förvaltare, eller

3. reseförbud eller skyldighet för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass, förbud att utfärda pass, hämtning eller häktning eller föreläggande eller utdömmande av vite.

13 § Ett beslut som innebär att en bevakningstvist avgörs får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

14 § Ett beslut genom vilket ett ackordsförslag har förkastats av borgenärerna får överklagas av en borgenär eller gäldenären, om han eller hon anser att beslutet inte har tillkommit på lagligt sätt. Gäldenären får

dock överklaga beslutet endast om hans eller hennes rätt kan vara beroende av det.

Överklagandeärenden i domstol

Behörig tingsrätt

15 § Ett överklagande av ett beslut av tillsynsmyndigheten eller förvaltaren görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

Överklagande av tillsynsmyndighetens beslut

16 § Tillsynsmyndighetens beslut får överklagas till tingsrätten, om det avser

1. tvist enligt 3 kap. 6 §,
2. anstånd med att lämna förvaltarberättelse enligt 7 kap. 15 a §,
3. frågor som gäller granskare enligt 7 kap. 30 och 31 §§,
4. avskrivning av konkurs enligt 10 kap. 1 eller 3 §,
5. fastställande av utdelning enligt 11 kap. 7 §,
6. nedläggning av konkurs eller försäljningsförbud enligt 12 kap. 1 §,
7. frågor som gäller tillsynsperson enligt 12 kap. 26 och 27 §§,
8. arvode till förvaltare enligt 14 kap. 4 §,
9. förskott på arvode enligt 14 kap. 12 §, eller
10. sådana ersättningar som avses i 14 kap. 14 §.

Andra beslut av tillsynsmyndigheten enligt denna lag får inte överklagas.

17 § Tiden för att överklaga tillsynsmyndighetens beslut om nedläggning av konkurs enligt 12 kap. 1 § räknas från den dag då beslutet kungjordes.

Överklagande av förvaltarens beslut

18 § Förvaltarens beslut får överklagas till tingsrätten, om det avser

1. avslag på en begäran om bekräftelse enligt 6 kap. 5 §,
2. undantag från reseförbud enligt 6 kap. 6 §,
3. ersättning och förskott på ersättning till gäldenären eller någon annan enligt 6 kap. 14 §,
4. avslag på begärd förskottsbetalning enligt 11 kap. 14 §, eller
5. avvisning av en ansökan om ackord enligt 12 kap. 7 §.

Andra beslut av förvaltaren enligt denna lag får inte överklagas.

19 § Ett beslut av förvaltaren får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Tillsynsmyndigheten får alltid överklaga förvaltarens beslut.

20 § Ett överklagande av ett beslut av förvaltaren ges in till tingsrätten inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet. Om det är tillsynsmyndigheten som överklagar, ska överklagandet dock ges in inom tre veckor från den dag beslutet meddelades.

21 § Om ett överklagande har getts in till förvaltaren, ska han eller hon vidarebefordra överklagandet till tingsrätten och samtidigt ange vilken dag som överklagandet kom in till förvaltaren.

22 § Tingsrätten ska pröva om ett överklagande har kommit in i rätt tid.

Ett överklagande som har kommit in för sent ska avvisas. Detta gäller dock inte om

1. förseningen beror på att förvaltaren har lämnat en felaktig underrättelse om hur beslutet överklagas, eller

2. överklagandet har kommit in till förvaltaren inom överklagandetiden.

23 § Vid överklagande av ett beslut enligt 18 § är förvaltaren motpart i ärendet hos domstolen.

När ett beslut börjar gälla

24 § Ett beslut av rätten i ett överklagandeärende enligt denna lag gäller på det sätt som föreskrivs om det överklagade beslutet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

3 §³⁶

Om en borgenärs konkursansökan inte bifalls och om borgenären när han gav in sin ansökan saknade skälig anledning att anta att gäldenären var på obestånd, skall borgenären ersätta gäldenären den skada som skäligen kan anses ha orsakats denne genom ansökningen och dess handläggning.

Om ett beslut om konkurs upphävs, skall den borgenär vars ansökan lagts till grund för konkursbeslutet ersätta gäldenären för konkurskostnader som utgått ur konkursboet. Detta gäller dock inte om konkursen upphävs på grund av att gäldenären har åberopat en ny omständighet eller ett nytt bevis. Borgenären svarar inte heller för kostnader i konkursen som gäldenären har orsakat av vårdslöshet. Om flera borgenärer är ersättningsskyldiga, svarar de solidariskt för ersättningen.

Om en borgenärs konkursansökan inte bifalls och om borgenären när ansökan gavs in saknade skälig anledning att anta att gäldenären var på obestånd, ska borgenären ersätta gäldenären för den skada som ansökan och handläggningen av den skäligen kan anses ha orsakat gäldenären.

Om ett beslut om konkurs upphävs, ska den borgenär vars ansökan har lagts till grund för konkursbeslutet ersätta gäldenären för konkurskostnader som har tagits ur konkursboet. Detta gäller dock inte om konkursen upphävs på grund av att gäldenären har åberopat en ny omständighet eller ett nytt bevis. Borgenären ansvarar inte heller för kostnader i konkursen som gäldenären har orsakat av vårdslöshet. Om flera borgenärer vid tidpunkten för konkursbeslutet har ansökt om konkurs ansvarar de solidariskt för ersättningen.

³⁶ Senaste lydelse 2005:190.

Talan om skadestånd enligt första eller ersättning enligt andra stycket skall väckas vid den tingsrätt där ärendet om gäldenärens försättande i konkurs är eller har varit anhängigt. I detta ärende får sådan talan väckas utan stämning.

En talan om skadestånd enligt första stycket eller ersättning enligt andra stycket ska väckas vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

6 §

Åtal mot en gäldenär för brott som avses i 11 kap. brottsbalken och åtal mot en borgenär för brott som sägs i 5 § får väckas vid den tingsrätt där konkursen är eller har varit anhängig.

Ett åtal mot en gäldenär för brott som avses i 11 kap. brottsbalken och ett åtal mot en borgenär för brott som avses i 5 § får väckas vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
  2. Den upphävda 2 kap. 23 § och de äldre lydelserna av 14 kap. 3 § och 17 kap. 3 § gäller fortfarande, om konkursen har beslutats före ikraftträdandet.
  3. De äldre lydelserna av 6 kap. 2 §, 7 kap. 13 §, 9 kap. 2–22 §§ och 11 kap. 2 och 15 §§ gäller fortfarande, om ett bevakningsförfarande har inletts före ikraftträdandet. Detsamma gäller äldre 16 kap. men endast i fråga om handläggningen av bevakningsförfarandet.
  4. De äldre lydelserna av 7 kap. 7 § och 14 kap. 15 § gäller fortfarande, om en rådgivare eller förlikningsman har utsetts före ikraftträdandet. Detsamma gäller den äldre lydelsen av 14 kap. 1 § men endast i fråga om ersättning till rådgivare eller förlikningsman.
  5. Äldre föreskrifter gäller för en viss åtgärd, om en framställan om åtgärden har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet. Det gäller dock inte en framställan om att ett bevakningsförfarande ska anordnas.
  6. Om tingsrätten vid ikraftträdandet inte handlägger någon fråga som avses i 2–5, ska konkursärendet avskrivas från vidare handläggning. Detsamma gäller när tingsrätten efter ikraftträdandet har avslutat handläggningen av samtliga sådana frågor som avses i 2–5 som var aktuella vid ikraftträdandet.
  7. När en fråga i en konkurs som har inletts före ikraftträdandet ska anhängiggöras i tingsrätten, ska den tingsrätt som enligt förhållandena vid beslutet om konkurs skulle ha beslutat om konkursen enligt de nya bestämmelserna vara behörig. Detsamma gäller vid väckande av en talan enligt 4 kap. 20 §, 13 kap. 7 § eller 17 kap. 3 eller 6 §.

2.2 Förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)

Härigenom föreskrivs att 10 § förmånsrättslagen (1970:979)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §²

Allmän förmånsrätt följer med

1. den kostnad som borgenär haft för försättande av gäldenären i konkurs och för beslut att ett dödsbos egendom ska avträdas till förvaltning av boutredningsman samt begravnings- och bouppteckningskostnader när gäldenären avlidit före konkursbeslutet,

2. arvode och kostnadsersättning till rekonstruktör *eller tillsynsperson* enligt lagen (2022:964) om företagsrekonstruktion, *tillsynsman* enligt konkurslagen (1987:672) eller förordnad boutredningsman, om fordringen avser tid inom sex månader innan konkursansökan gjordes eller därefter,

3. kostnad för särskilda åtgärder som under den tid som anges under 2 vidtagits med rekonstruktörens, tillsynspersonens *eller tillsynsmannens* godkännande eller av boutredningsmannen och uppenbart varit till borgenärernas bästa,

4. fordringar som ingår i en fastställd rekonstruktionsplan och utgör ny finansiering enligt 4 kap. 7 § 8 lagen om företagsrekonstruktion, i den utsträckning och under den tid som anges i planen,

5. andra fordringar som grundar sig på avtal som gäldenären med rekonstruktörens samtycke träffat under en företagsrekonstruktion enligt lagen om företagsrekonstruktion,

6. ersättning till resolutionsmyndigheten (Riksgäldskontoret) enligt lagen (2015:1016) om resolution, om fordringen avser tid inom sex månader innan konkursansökan gjordes eller därefter, och

7. andra fordringar som grundar sig på avtal som gäldenären med resolutionsmyndighetens eller en särskild förvaltares samtycke träffat under en resolution enligt

1. den kostnad som *en* borgenär *har* haft för försättande av gäldenären i konkurs och för beslut att ett dödsbos egendom ska avträdas till förvaltning av boutredningsman samt begravnings- och bouppteckningskostnader när gäldenären *har* avlidit före konkursbeslutet,

2. arvode och kostnadsersättning till *en* rekonstruktör enligt lagen (2022:964) om företagsrekonstruktion, *en tillsynsperson* enligt *den lagen eller* konkurslagen (1987:672) eller *en* förordnad boutredningsman, om fordringen avser tid inom sex månader innan konkursansökan gjordes eller därefter,

3. kostnad för särskilda åtgärder som under den tid som anges under 2 *har* vidtagits med rekonstruktörens *eller* tillsynspersonens godkännande eller av boutredningsmannen och uppenbart varit till borgenärernas bästa,

¹ Lagen omtryckt 1975:1248.

² Senaste lydelse 2022:1000.

– lagen om resolution, eller
– Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/23 av den 16 december 2020 om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter och om ändring av förordningarna (EU) nr 1095/2010, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 806/2014 och (EU) 2015/2365 samt direktiven 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU och (EU) 2017/1132.

Förmånsrätt enligt första stycket 1–3 och 6 gäller endast i den utsträckning beloppet med hänsyn till omständigheterna är skäligt.

Förmånsrätt enligt första stycket 5 upphör att gälla

1. om en rekonstruktionsplan fastställs under en företagsrekonstruktion, eller

2. tre månader efter att företagsrekonstruktionen upphört utan att någon rekonstruktionsplan har fastställts, om inte en konkursansökan som avser gäldenären har gjorts inom den tiden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.3 Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 7 § passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Passansökan ska avslås, om

1. bestämmelserna i 6 § inte har iakttagits och sökanden inte har följt uppmaningen att avhjälpa bristen,

2. ansökan avser pass för barn under arton år och barnets vårdnadshavare inte har lämnat medgivande och det inte finns synnerliga skäl att ändå utfärda pass,

3. sökanden är anhållen, häktad eller underkastad övervakning enligt 24 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken eller reseförbud eller anmälningsskyldighet enligt 25 kap. 1 § samma balk,

4. sökanden är föremål för ett beslut om övervakningsåtgärder enligt 2 kap. 1 § lagen (2015:485) om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen och åklagare inte har lämnat medgivande,

5. sökanden är föremål för en uppföljningsförklaring som avser en övervakningsåtgärd enligt 3 kap. 3 § 3–5 lagen (2015:485) om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen och åklagare inte har lämnat medgivande,

6. sökanden är efterlyst och ska omhändertas omedelbart vid anträffandet,

7. sökanden genom en dom som har fått laga kraft har dömts till frihetsberövande påföljd, som inte har börjat verkställas, och det finns sannolika skäl att anta att han eller hon har för avsikt att undandra sig verkställigheten,

8. sökanden avtjänar fängelsestraff och den sammanlagda tiden att avtjäna är fängelse i minst ett år och sökanden inte har villkorligt frigivits,

9. sökanden genomgår sluten ungdomsvård och den sammanlagda vårdtiden är minst ett år,

1. bestämmelserna i 6 § inte har följts och sökanden inte har följt uppmaningen att avhjälpa bristen,

4. sökanden är föremål för ett beslut om övervakningsåtgärder enligt 2 kap. 1 § lagen (2015:485) om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen, och åklagaren inte har lämnat medgivande,

5. sökanden är föremål för en uppföljningsförklaring som avser en övervakningsåtgärd enligt 3 kap. 3 § 3–5 lagen om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen, och åklagaren inte har lämnat medgivande,

8. sökanden avtjänar fängelsestraff och den sammanlagda tiden att avtjäna är fängelse i minst ett år och sökanden inte har villkorligt frigetts,

¹ Senaste lydelse 2015:486.

10. sökanden genomgår rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, eller

11. sökanden enligt 2 kap. 12 § eller 6 kap. 6 § konkurslagen (1987:672) är ålagd att lämna ifrån sig sitt pass eller förbud att utfärda pass för sökanden har meddelats enligt samma bestämmelser.

11. sökanden enligt 2 kap. 12 § eller 6 kap. 6 b § konkurslagen (1987:672) är ålagd att lämna ifrån sig sitt pass eller förbud att utfärda pass för sökanden har meddelats enligt samma bestämmelser.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Vid tillämpningen av 7 § 11 ska ett beslut om att sökanden ska lämna ifrån sig sitt pass, eller om ett förbud att utfärda pass för sökanden, som har meddelats enligt 6 kap. 6 § konkurslagen (1987:672) i dess lydelse före den 1 juli 2026, anses som ett beslut enligt 6 kap. 6 b § konkurslagen.

2.4 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 2 och 19 §§ och 11 kap. 1 § sparbankslagen (1987:619)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

2 §²

Bolagsverket ska besluta att en sparbank ska gå i likvidation, om tillståndet att driva bankrörelse har återkallats. Beslutet ska fattas så snart det är praktiskt möjligt, dock senast dagen efter det att ansökan om likvidation kom in till Bolagsverket.

Rätten ska besluta att en sparbank ska gå i likvidation, om sparbanken har försatts i konkurs och denna avslutats med överskott. Beslutet ska fattas i *samband med* att konkursen *avslutas*.

Beslut om likvidation ska dock inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning i första instans.

En fråga om likvidation enligt första stycket prövas på ansökan av Finansinspektionen, styrelsen, styrelseledamot eller huvudman.

Rätten ska besluta att en sparbank ska gå i likvidation, om sparbanken har försatts i konkurs och denna *har* avslutats med överskott. Beslutet ska fattas i *anslutning till* att konkursen *har avslutats*.

Ett beslut om likvidation ska dock inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning i första instans.

En fråga om likvidation enligt första stycket prövas på ansökan av Finansinspektionen, styrelsen, *en* styrelseledamot eller *en* huvudman.

19 §³

Om en sparbank försatts i konkurs, *skall* tingsrätten *sända* en underrättelse om beslutet till registreringsmyndigheten för registrering.

Under konkursen företräds sparbanken som konkursgäldenär av den styrelse eller de likvidatorer som finns vid konkursens början. Även under konkursen gäller dock bestämmelserna i denna lag om rätt att avgå, om entledigande och om nytillsättning.

När en konkurs har avslutats *skall* tingsrätten genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten *samt* ange om överskott *finns eller inte*. Tingsrätten *skall även för registrering underrätta registreringsmyndig-*

Om en sparbank försatts i konkurs, *ska* tingsrätten *skicka* en underrättelse om beslutet till registreringsmyndigheten för registrering.

När en konkurs har avslutats *ska* tillsynsmyndigheten i konkurser genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten *och* ange om *det finns något* överskott.

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.

² Senaste lydelse 2013:163.

³ Senaste lydelse 2000:819.

heten när en överrätt genom beslut som vunnit laga kraft har upphävt ett beslut att försätta sparbanken i konkurs.

Tingsrätten ska för registrering underrätta registreringsmyndigheten när en högre rätt genom ett beslut som har fått laga kraft har upphävt ett beslut att försätta sparbanken i konkurs.

11 kap.

1 §⁴

Registreringsmyndigheten *skall* Registreringsmyndigheten *ska så utan dröjsmål* kungöra i Post- och *snart som möjligt* kungöra i Post- och Inrikes Tidningar *vad* som för och Inrikes Tidningar *det* som för sparbanker införs i bankregistret med undantag för registrering av med undantag för registrering av underrättelse enligt underrättelse enligt

1. 2 kap. 14 § om dagen för kungörelse om rörelsens öppnande,

2. 6 kap. 19 § *från tingsrätten* om att banken blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs upphävts eller att konkurs avslutats, och 2. 6 kap. 19 § om att banken *har* blivit försatt i konkurs, att *ett* beslut om konkurs *har* upphävts eller att *en* konkurs *har* avslutats, och

3. 7 kap. 5 § om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret *skall* bara ange ändringens art. En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret *ska* bara ange ändringens art.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.5 Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

Härigenom föreskrivs att 8 och 15 §§ lönegarantilagen (1992:497) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Om någon på grund av en fordran som omfattas av garantin har ansökt om att gäldenären *skall* försättas i konkurs, lämnas betalning även för kostnaden för det *och, om konkursen har avskrivits enligt 10 kap. 1 § konkurslagen (1987:672), för den kostnad som han har blivit ålagd att betala enligt 14 kap. 3 § samma lag.*

Om någon på grund av en fordran som omfattas av garantin har ansökt om att gäldenären *ska* försättas i konkurs, lämnas betalning även för kostnaden för det.

15 §¹

Förvaltaren ska för arbetstagarens räkning bevaka fordringar som enligt förvaltarens bedömning är klara.

Bevakningen får ske genom att förvaltaren till rätten lämnar två kopior av en sådan underrättelse som han eller hon har lämnat till den utbetalande myndigheten enligt 11 § och anger att den avser bevakning.

Som bevakning får förvaltaren använda en sådan underrättelse som han eller hon har lämnat till den utbetalande myndigheten enligt 11 §.

Förvaltaren ska genast underrätta arbetstagaren om bevakningen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
  2. Den äldre lydelsen av 8 § gäller för en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2019:530.

2.6 Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 4 § stiftelselagen (1994:1220) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

4 §¹

Om en stiftelse försätts i konkurs eller beslut om företagsrekonstruktion meddelas för stiftelsen, ska tingsrätten för registrering underrätta registreringsmyndigheten om beslutet och vem som har utsetts till konkursförvaltare eller rekonstruktör.

När en konkurs har avslutats *eller en företagsrekonstruktion har upphört*, ska tingsrätten genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten och *i det förra fallet* ange om något överskott finns eller inte. Tingsrätten ska även för registrering underrätta registreringsmyndigheten när en högre rätt har upphävt ett beslut att försätta stiftelsen i konkurs eller ett beslut om företagsrekonstruktion.

När en konkurs har avslutats ska tillsynsmyndigheten i konkurser genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten och ange om något överskott finns eller inte. När en företagsrekonstruktion har upphört, ska tingsrätten genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten.

Tingsrätten ska för registrering underrätta registreringsmyndigheten när en högre rätt har upphävt ett beslut att försätta stiftelsen i konkurs eller ett beslut om företagsrekonstruktion.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.7 Förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619)

Härigenom föreskrivs att 41 § rättshjälpslagen (1996:1619) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

41 §

I samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende *i vilket* en part har rättshjälp *skall* det bestämmas vilka belopp som motparter, medparter och den rättssökande eller *dennes* ställföreträdare *skall* betala enligt 30 § första stycket och 31 § första stycket. *Beslut om återbetalningsskyldighet enligt 37 § meddelas i samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende i vilket part har rättshjälp eller i samband med rättshjälpens upphörande. Om beslutet meddelas av någon annan än domstol eller Rättshjälpsmyndigheten, skall betalningsskyldigheten bestämmas till att avse kostnaderna i deras helhet eller viss kvotdel utan att ett bestämt belopp anges.*

När en borgenär har beviljats rättshjälp i en angelägenhet som rör försättande i konkurs, skall beslut om ersättningsskyldighet meddelas senast i samband med att utdelningen fastställs.

I samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende *där* en part har rättshjälp, *ska* det bestämmas vilka belopp som motparter, medparter och den rättssökande eller *rättssökandens* ställföreträdare *ska* betala enligt 30 § första stycket och 31 § första stycket.

Beslut om återbetalningsskyldighet enligt 37 § meddelas i samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende där en part har rättshjälp eller i samband med rättshjälpens upphörande.

Om beslutet meddelas av någon annan än en domstol eller Rättshjälpsmyndigheten, ska betalningsskyldigheten bestämmas till att avse kostnaderna i deras helhet eller en viss kvotdel utan att ett bestämt belopp anges.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
  2. Den äldre lydelsen av 41 § gäller för en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 20, 22 och 23 §§ lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

20 §²

Uppgifter får behandlas i databasen för att tillhandahålla information som behövs i Kronofogdemyndighetens verksamhet för

1. handläggningen av konkurstillsynsärenden, ärenden om tillsyn över rekonstruktörer och mål enligt lönegarantilagen (1992:497),
1. handläggningen av konkurstillsynsärenden, *andra konkursärenden*, ärenden om tillsyn över rekonstruktörer och mål enligt lönegarantilagen (1992:497),
2. förebyggande av överskuldsättning och information om skuldsanering och F-skuldsanering, och
3. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

22 §

För de ändamål som anges i 20 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. ett konkursbos identitet,
2. en fysisk persons identitet och bosättning,
3. en juridisk persons identitet, säte, firmatecknare och andra företrädare,
4. en enskilds ekonomiska förhållanden,
5. domstols *eller* myndighets beslut,
5. *en* domstols, *en* myndighets *eller en konkursförvaltares* beslut,
6. yrkanden och grunder i ett mål eller ärende, och
7. beslut och övriga åtgärder i ett mål eller ärende.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *meddelar* närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

23 §³

Uppgifter och handlingar i databasen som kan hänföras till ett konkurstillsynsärende eller ett

Uppgifter och handlingar i databasen som kan hänföras till ett konkurstillsynsärende, *ett annat*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2006:733.

² Senaste lydelse 2022:988.

³ Senaste lydelse 2022:988.

ärende om tillsyn över rekonstruktörer ska gallras senast fem år efter utgången av det kalenderår då ärendet avslutades. Ett konkurs-tillsynsärende ska dock gallras tidigast tio år efter utgången av det kalenderår då beslutet om konkurs fattades.

konkursärende eller ett ärende om tillsyn över rekonstruktörer ska gallras senast fem år efter utgången av det kalenderår då ärendet avslutades. Ett konkurstillsynsärende *eller ett annat konkursärende* ska dock gallras tidigast tio år efter utgången av det kalenderår då beslutet om konkurs fattades.

Uppgifter och handlingar som kan hänföras till mål enligt lönegarantilagen (1992:497) ska gallras senast tre år efter utgången av det kalenderår då handläggningen av målet avslutades.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.9 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 25 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 kap.

51 §

Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs *ned* efter frivillig uppgörelse eller om egendomen i konkursboet återställs till bolaget till följd av att ackord har fastställts, *skall* allmän domstol i *samband med* att konkursen *avslutas* besluta att bolaget skall gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Var bolaget i likvidation när det försattes i konkurs, *skall* likvidationen fortsätta enligt 44 §, om konkursen avslutas på det sätt som anges i första stycket.

Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs *ner* efter en frivillig uppgörelse, eller om egendomen i konkursboet återställs till bolaget till följd av att ett ackord har fastställts, *ska* allmän domstol i *anslutning till* att konkursen *har avslutats* besluta att bolaget ska gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Om bolaget *var* i likvidation när det försattes i konkurs *ska* likvidationen fortsätta enligt 44 §, om konkursen avslutas på det sätt som anges i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.10 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<u>Organ</u>	<u>Verksamhet</u>
Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet
Konkursförvaltare	verksamhet i en konkurs som rör bekräftelse av bouppteckning (SFS 1987:672)
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis och miljövärdighetsbevis (SFS 2010:500)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<u>Organ</u>	<u>Verksamhet</u>
Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag	all verksamhet
Konkursförvaltare	verksamhet i en konkurs som rör bekräftelse av bouppteckning <i>och medgivande av undantag från reseförbud</i> (SFS 1987:672)
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:836) om näringsförbud

Härigenom föreskrivs att 16 § lagen (2014:836) om näringsförbud ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

Yrkande om näringsförbud enligt 5 eller 6 § får framställas av allmän åklagare. Om talan inte förs enligt 15 §, ska yrkandet framställas genom ansökan vid allmän domstol.

Om åklagaren har förklarat sig avstå från att ansöka om näringsförbud, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten.

En ansökan enligt första eller andra stycket ska göras hos tingsrätten i den ort där den som yrkandet avser har sin hemvist. Om han eller hon inte har hemvist i Sverige, ska ansökan göras hos Stockholms tingsrätt. Om ärendet gäller näringsförbud enligt 5 §, är även den tingsrätt som *handlägger* eller har *handlagt* konkursen behörig att pröva ärendet.

Ett yrkande om näringsförbud enligt 5 eller 6 § får framställas av allmän åklagare. Om talan inte förs enligt 15 §, ska yrkandet framställas genom *en* ansökan vid allmän domstol.

En ansökan enligt första eller andra stycket ska göras hos tingsrätten i den ort där den som yrkandet avser har *sin* hemvist i Sverige, ska ansökan göras hos Stockholms tingsrätt. Om ärendet gäller näringsförbud enligt 5 §, är även den tingsrätt som har *beslutat om* konkursen behörig att pröva ärendet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 14 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

14 §

Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs ner efter en frivillig uppgörelse, eller om egendomen i konkursboet återställs till föreningen till följd av att ett ackord har fastställts, ska allmän domstol i *samband med* att konkursen *avslutas* besluta att föreningen ska gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Om föreningen var i likvidation när den försattes i konkurs, ska likvidationen fortsätta enligt 17 kap. 42 §.

Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs ner efter en frivillig uppgörelse, eller om egendomen i konkursboet återställs till föreningen till följd av att ett ackord har fastställts, ska allmän domstol i *anslutning till* att konkursen *har avslutats* besluta att föreningen ska gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

3 Ärendet och dess beredning

Sedan införandet av den nuvarande konkurslagen (1987:672) för snart fyrtio år sedan har en modernisering och effektivisering av konkursförfarandet övervägts vid flera tillfällen, bl.a. av Domstolsutredningen (SOU 1991:106), Konkurstillsynsutredningen (SOU 2000:62) och 2007 års Insolvensutredning (SOU 2010:2) samt av Domstolsverket och Kronofogdemyndigheten (rapporten En mer rationell konkurshantering, 2013). I huvudsak har dessa förslag inte lett till lagstiftning.

Den 20 juni 2019 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1023 om ramverk för förebyggande rekonstruktion, om skuldavskrivning och näringsförbud, och om åtgärder för att göra förfaranden rörande rekonstruktion, insolvens och skuldavskrivning effektivare samt om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 (2019 års insolvensdirektiv). Direktivet rör bl.a. effektivisering av handläggningen av insolvensrättsliga förfaranden, inklusive konkurs.

I Justitiedepartementet har därefter departementspromemorian Konkursförfarandet (Ds 2019:31) tagits fram. I promemorian lämnas förslag om ett mer effektivt och ändamålsenligt konkursförfarande. I promemorian behandlas bl.a. åtskilliga av de frågor som tas upp i ovan nämnda betänkanden och rapport samt vissa delar av 2019 års insolvensdirektiv. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag i nu aktuella delar finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i lagstiftningsärendet (Ju2019/04217).

Vissa av promemorians förslag har redan lett till lagändringar (se prop. 2020/21:148, prop. 2020/21:161 och prop. 2022/23:142).

Domstolsverket har fått i uppdrag av regeringen att lämna förslag på vilka tingsrätter som ska vara behöriga att pröva frågor om konkurs och företagsrekonstruktion (Ju2023/02624). Uppdraget har redovisats i rapporten Forum för konkursärenden och ärenden om företagsrekonstruktion (Ju2024/01226).

Under arbetet med lagrådsremissen har Justitiedepartementet inhämtat synpunkter från Domstolsverket och Kronofogdemyndigheten.

I lagrådsremissen behandlas de av förslagen i promemorian som inte redan har genomförts och som regeringen avser att gå vidare med. Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå ett nytt regelverk för den statliga lönegarantin (dir. 2023:168). De förslag i promemorian som avser lönegarantin förs därför inte vidare i lagrådsremissen.

4 Ett nytt och effektivare konkursförfarande

4.1 Förfarandet kan göras mer effektivt

<p>Regeringens bedömning: Konkursförfarandet bör moderniseras för att bli mer effektivt och ändamålsenligt.</p>
--

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Den insolvensrättsliga lagstiftningen, som omfattar bl.a. konkurslagstiftningen, fyller en viktig funktion i samhället. Den syftar till att tillhandahålla de verktyg som krävs för en effektiv hantering av företag i ekonomisk kris. En konkurs är i det sammanhanget det yttersta medlet och syftar till att på ett ordnat sätt avveckla verksamheter och ge borgenärer så mycket betalt för sina fordringar som möjligt.

En konkurs innebär att samtliga borgenärer i ett sammanhang tvångsvis tar i anspråk gäldenärens samlade tillgångar för betalning av sina fordringar. För att det ska ske måste gäldenären, som kan vara en fysisk eller juridisk person, vara på obestånd (insolvens). Det innebär att gäldenären inte rätteligen kan betala sina skulder och att denna förmåga inte endast är tillfällig. Under konkursen får gäldenären inte råda över sin egendom. Tillgångarna omhändertas i stället av konkursboet, för borgenärernas räkning.

Konkurser regleras framför allt i konkurslagen och konkursförordningen (1987:916). En konkurs är ett förfarande i flera steg och med flera olika aktörer. Förfarandet inleds med att gäldenären försätts i konkurs. Det är tingsrätten som beslutar om det. Tingsrätten utser även en konkursförvaltare, som har hand om förvaltningen av konkursboet och tillvaratar borgenärernas gemensamma intressen.

Konkursförvaltaren har det huvudsakliga ansvaret för själva genomförandet av konkursen. Han eller hon ska vidta alla åtgärder som främjar en förmånlig och snabb avveckling av konkursboet. Förvaltaren ansvarar bl.a. för att utreda boet och hitta tillgångar, klargöra fordringar och sälja egendom. Förvaltaren ska upprätta en konkursbouppteckning, ett utdelningsförslag och en slutredovisning. Förvaltaren företräder konkursboet och de rättshandlingar som han eller hon genomför sker i huvudsak för boets räkning.

Tingsrätten har kvar ett ansvar för förfarandet även efter beslutet om att inleda konkursen. Flera av förvaltarens åtgärder kräver domstolens inblandning. Det kan röra sig om beslut som måste fattas och handlingar som ska förvaras eller distribueras. Tingsrätten har även ansvaret för att formellt avsluta konkursen, t.ex. genom att skriva av den om tillgångar saknas eller fastställa utdelning i konkursen. I samband med det ska tingsrätten också besluta om arvode till förvaltaren.

Förvaltningen av konkursboet står under tillsyn av Kronofogdemyndigheten. Tillsynsmyndigheten, som är inblandad under hela konkursförfarandet, ska övervaka att förvaltningen bedrivs på ett

ändamålsenligt sätt och se till att avvecklingen av boet inte fördröjs i onödan.

För de som påverkas av en konkurs har det stor betydelse hur förfarandet fungerar. Det gäller inte minst alla de som vill få betalt, som leverantörer, finansärer och arbetstagare. För dessa borgenärer kan ett effektivt förfarande innebära ett bättre och snabbare ekonomiskt resultat. Även för gäldenären, som får genomgå det ingripande förfarandet, är det viktigt med ett snabbt genomförande. Det har också stor betydelse för företagandets villkor, inte minst för finansiering av och kreditgivning till företag. Det gynnar vidare samhället i stort att verksamheter som inte är konkurrenskraftiga avvecklas så snabbt som möjligt och under ordnade och rättssäkra former. Behovet av ett effektivt förfarande blir särskilt tydligt i sämre tider, då fler konkurser tar mer tid och resurser i anspråk.

Den svenska konkursrätten är i flera avseenden välfungerande. Lagstiftningen är dock i hög grad en historisk produkt som har formats av olika tidsskeden och händelser i samhället. Den har på så sätt förändrats stegvis och varje ändring är präglad av sin tid. Den nuvarande konkurslagen tillkom år 1987. Sedan dess har det inte gjorts några större förändringar av förfarandet. I flera avseenden finns det i lagstiftningen spår kvar av den äldre synen på konkursinstitutet och vissa regler har varit i princip oförändrade under mycket lång tid. Denna kontinuitet har skapat stadga och förutsebarhet samtidigt som den oundvikligen har lett till att regleringen i vissa delar vilar på en otidsenlig grund.

Mot denna bakgrund anser regeringen att konkursförfarandet bör moderniseras för att bli mer effektivt och ändamålsenligt.

4.2 En förändrad rollfördelning

Regeringens bedömning: Domstolarnas roll i konkursförfarandet bör renodlas. Uppgifter bör flyttas till tillsynsmyndigheten och konkursförvaltaren, och deras ansvar för konkurshanteringen bör därmed utökas.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Domstolsverket*, *Stiftelsen Ackordscentralen*, *Svenskt Näringsliv* och *Stockholms universitet (Juridiska fakultetsnämnden)*, delar bedömningen eller har ingen invändning mot den. Vissa remissinstanser, bl.a. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)* och *Sveriges advokatsamfund*, ifrågasätter om det är lämpligt att tillsynsmyndigheten utöver att utöva tillsyn fattar beslut i konkursförfarandet. De ifrågasätter vidare om en ändrad rollfördelning ger de effektivitetsvinster som eftersträvas. REKON uttrycker, liksom *Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden)*, en oro för att Kronofogdemyndigheten saknar resurser och förmåga att attrahera kompetent personal för de uppgifter som enligt förslaget ska flyttas till myndigheten.

Skälen för regeringens bedömning

Det finns skäl för att renodla domstolarnas roll

Ett sätt att åstadkomma ett snabbare och mer kostnadseffektivt konkursförfarande är att se över ansvarsfördelningen mellan de huvudsakliga aktörerna i förfarandet: konkursförvaltaren, tingsrätten och tillsynsmyndigheten. Den nuvarande ordningen innebär att flera aktörer på ett eller annat sätt involveras i samma moment i handläggningen, vilket varken är nödvändigt eller effektivt.

En viktig aspekt vid utformningen av konkursförfarandet är vilken roll domstolen ska ha. Domstolarna har av tradition varit huvudsakligt ansvariga för förfarandet och tingsrätten är på ett eller annat sätt involverad i hela handläggningskedjan. Domstolens medverkan består både i att fatta beslut i olika frågor och att utföra en rad formella uppgifter.

Det har under en längre tid bedrivits ett arbete med att renodla domstolarnas arbetsuppgifter och samtidigt stärka förvaltningsmyndigheternas ställning. Domstolarnas huvudsakliga funktion är att under rättssäkra former avgöra rättsliga tvister inom skilda områden, medan förvaltningsmyndigheterna kan beskrivas som specialister på olika sakfrågor. Vissa frågor är sådana att de typiskt sett bör handläggas i domstol. Det gäller särskilt rättskipning men även t.ex. frågor som kräver bevisupptagning eller är av särskilt stor betydelse för den enskildes rättsliga status.

Lagstiftaren har i olika sammanhang ställt sig bakom synen att det normalt inte finns några fördelar med att låta domstolarna arbeta med frågor som inte kräver deras särskilda kompetens. Om en fråga inte är av sådan karaktär att en domstolsprövning i första instans är nödvändig, är utgångspunkten att den ska flyttas från domstol till förvaltningsmyndighet (se prop. 2010/11:119 s. 37 och prop. 2017/18:15 s. 23).

Att domstolen på ett eller annat sätt är involverad i de flesta stegen i konkursförfarandet krävs inte för en rättssäker och effektiv hantering. Tvärtom är det tydligt att domstolen i konkursförfarandet befattar sig med uppgifter som helt eller till största delen inte kräver dess särskilda kompetens. För att uppnå en mer effektiv och ändamålsenlig konkurshantering är det därför nödvändigt att renodla domstolens roll i handläggningskedjan. Detta ligger väl i linje med det sedan länge pågående arbetet att koncentrera domstolarnas verksamhet och resurser till sådant som motiveras av deras funktion och kompetens. En sådan förändring av konkursförfarandet har redan påbörjats genom de förenklade reglerna för bekräftelse av bouppteckningen (se prop. 2020/21:148, s. 50–53).

Det finns alltså skäl för att renodla domstolarnas roll i konkursförfarandet, genom att ansvaret för olika uppgifter flyttas därifrån.

Det finns inga generella hinder mot att flytta uppgifter från domstol

Det finns alltså tydliga skäl som talar för att renodla domstolarnas roll i konkurshanteringen. Flera remissinstanser, däribland *Kronofogdemyndigheten*, *Stiftelsen Ackordscentralen*, *Svenskt Näringsliv* och flertalet domstolar, uttrycker stöd för den bedömningen. I samband med tidigare förslag och i debatten har dock olika invändningar förts fram mot tankar på en förändrad rollfördelning och då särskilt mot att begränsa domstolens

roll i förfarandet. Även bland remissinstanserna förekommer invändningar.

En sådan invändning, som t.ex. *REKON* ger uttryck för, är att kravet på rättssäkerhet talar för att domstolarna i stor utsträckning ska behålla sin beslutande funktion. Synpunkten kan delvis motiveras med att konkurser kan röra betydande ekonomiska värden och ha stora konsekvenser för gäldenären, borgenärerna och samhället i stort.

Regeringen delar uppfattningen att ingripande beslut och beslut som innebär en kvalificerad tvistlösning ska vara förbehållna domstolarna. I konkursförfarandet fattas dock ett flertal beslut som inte är av sådan karaktär. Att den typen av beslut i stället fattas av tillsynsmyndigheten eller konkursförvaltaren medför inget avkall på rättssäkerheten.

De flesta konkurser är dessutom inte särskilt komplicerade och rör inte heller några betydande värden. En majoritet av dem avslutas utan överskott genom avskrivning. Det förfarande som regleras i konkurslagen är i stora delar enhetligt och tillämpas på alla konkurser. Det är därför utformat för att fungera även på de mest komplicerade konkurserna. Ett sådant förfarande riskerar i många fall att bli ineffektivt och ta domstolarnas kompetens i anspråk även när det inte är motiverat. Det är lämpligare att utforma förfarandet efter vad som kan betraktas som ett normalärende, med vissa särlösningar för de förhållandevis få ärenden som kräver det.

Det bör framhållas att förslaget om att flytta vissa moment i konkurshanteringen från domstol inte innebär att möjligheten till domstolsprövning försvinner. Det ska självfallet finnas en rätt att få frågor av betydelse prövade av domstolen. Förslagen i lagrådsremissen innebär att det i tingsrätten då blir fråga om en överprövning i stället för ett beslut i första instans. Regeringens överväganden om en förändrad ansvarsfördelning omfattar inte heller rättegång i konkurs, dvs. prövningen i domstol av konkursrättsliga frågor som handläggs som tvistemål, t.ex. talan om återvinning och klander av slutredovisning. Sådana processer ligger utanför själva konkursförfarandet och kommer alltså även fortsättningsvis att prövas i domstol som första instans (se avsnitt 11.5.1).

En annan invändning som har framförts är att domstolen i ett internationellt perspektiv är det organ som ansvarar för konkurser och att Sverige inte bör avvika från denna ordning. Det finns dock ingen gemensam internationell syn på hur konkursförfarandet ska utformas. Skilda rättssystem har alltid i hög grad uppvisat varierande lösningar, även beträffande ansvarsfördelningen. Detta kommer även till uttryck i 2019 års insolvensdirektiv som utgår ifrån att ett insolvensförfarande kan handläggas av antingen rättsliga eller administrativa myndigheter. Till skillnad från *Handelshögskolan vid Karlstads universitet (Akademien för insolvensrätt)* bedömer regeringen därför att förslagen om att renodla domstolarnas roll i konkursförfarandet är förenliga med direktivet. Förslagen står inte heller i strid med Sveriges övriga internationella eller EU-rättsliga åtaganden. I fråga om det nya insolvensdirektiv som nu tas fram har medlemsstaterna i rådet antagit ståndpunkten att både domstolar och andra myndigheter ska få handlägga insolvensrättsliga frågor (se den partiella allmänna riktlinjen i rådsdokument 16283/24).

En ytterligare invändning som har lyfts i debatten är att det i sig skulle vara nödvändigt eller värdefullt att domstolen har ett pågående konkursärende och är kontinuerligt involverad i hanteringen genom hela

konkursförfarandet. Trots att domstolen enligt den hittillsvarande ordningen har ett formellt ansvar för förfarandet är den inte inblandad i den löpande förvaltningen. I stället involveras domstolen i enskilda moment, typiskt sett för att fatta beslut men ibland för att utföra rent administrativa åtgärder. Vidare handläggs konkursärenden inte nödvändigtvis av en och samma domare. Det kan gå tid mellan de tillfällen domstolen involveras, vilket gör att en eller flera domare under förfarandet behöver sätta sig in i ärendet varje gång en ny fråga prövas.

Sammanfattningsvis finns det enligt regeringens mening inte några generella hinder mot att flytta delar av konkurshantering från domstolarna.

Tillsynsmyndigheten bör få ett större ansvar i konkursförfarandet

En förutsättning för att flytta arbetsuppgifter från domstolarna är att det finns andra aktörer i konkursförfarandet som har kompetens och förmåga att hantera uppgifterna. En sådan aktör är konkursförvaltaren, som har en central roll i konkursförfarandet. Detta bör gälla även i fortsättningen och som utvecklas nedan bör den rollen stärkas ytterligare. I de fall en uppgift bör hanteras av det allmänna finns Kronofogdemyndigheten i dess egenskap av tillsynsmyndighet i konkurser.

Kronofogdemyndighetens verksamheter utmärker sig inom den offentliga förvaltningen på så sätt att de ofta har ett nära samband med rättegången i allmän domstol. Handläggningen rör i stor utsträckning ärenden om civilrättsliga anspråk mellan enskilda parter och myndighetens beslut i sådana ärenden överklagas till allmän domstol.

Kronofogdemyndigheten har successivt fått fler och mer kvalificerade uppgifter och ett bredare ansvarsområde. Myndigheten är beslutsmyndighet i ett stort antal olika ärenden, utöver ansvaret för verkställighet enligt utsökningsbalken. Myndigheten har från tingsrätterna tagit över den beslutande funktionen i den summariska processen enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning och i samtliga skuldsaneringsärenden.

Vissa remissinstanser, däribland *REKON* och *Uppsala universitet*, ställer sig frågande till om Kronofogdemyndigheten har de resurser och den kompetens som krävs för de nya uppgifter i konkursförfarandet som nu föreslås.

Enligt regeringens uppfattning har Kronofogdemyndigheten, och inte minst tillsynsmyndigheten i konkurser, en väl fungerande organisation för att hantera sina ärenden. Myndigheten har vidare en lång erfarenhet av att handlägga insolvensrättsliga frågor. Tillsynsmyndigheten har dessutom god insyn i konkursförvaltningen och ett stort kunnande på det konkursrättsliga området, vilket lyfts fram av bl.a. *Hudiksvalls tingsrätt* (numera Hälsinglands tingsrätt) och *Almi Företagspartner AB*.

Genom att flytta ansvaret för delar av konkursförfarandet från domstolarna till Kronofogdemyndigheten kommer myndigheten och dess personal att få ytterligare erfarenhet och kompetens på området. Givetvis innebär de nya uppgifterna att myndigheten måste anpassa och utveckla sin verksamhet. Som *Kronofogdemyndigheten* pekar på finns ett behov av utbildning och rekrytering av ny personal. Detta är åtgärder som myndigheten själv ansvarar för. Regeringen bedömer att myndigheten har

förmåga att genomföra de förändringar av verksamheten som krävs för att utföra de nya uppgifterna. Myndigheten ska även få utökade resurser för det, enligt den av riksdagen antagna budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1, utg.omr. 3 avsnitt 2.8.3).

Regeringen bedömer alltså att Kronofogdemyndigheten har förutsättningar att kunna utföra ytterligare uppgifter under konkursförfarandet på ett effektivt och kompetent sätt.

En invändning, som bl.a. *Sveriges advokatsamfund* lyfter, mot att Kronofogdemyndigheten föreslås få ytterligare beslutsuppgifter är att den myndighet som utövar tillsyn i konkursförfarandet inte också bör fatta beslut i konkurserna.

Det är dock inte ovanligt att en tillsynsmyndighet fattar beslut inom sitt tillsynsområde. Exempelvis kan Finansinspektionen, Konkurrensverket, Inspektionen för vård och omsorg och ett stort antal kommunala nämnder fatta beslut som är ingripande för enskilda. Vissa myndigheter har dessutom en tvistlösande funktion i förhållande till sina tillsynsobjekt, t.ex. Post- och Telestyrelsen som prövar vissa tvister enligt lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation. En förvaltningsmyndighet anses generellt inte ha ett partsintresse i de frågor den beslutar om. En annan sak är att myndigheten kan behöva inta en partsställning om dess beslut överklagas till domstol (se t.ex. 7 a § förvaltningsprocesslagen [1971:291] och prop. 1995/96:22 s. 96).

Kronofogdemyndigheten har redan vissa beslutsfunktioner i konkursförfarandet. Enligt regeringens bedömning kan inte de beslutsbefogenheter som myndigheten nu föreslås få befaras medföra en konflikt mellan tillsynsrollen och beslutsfattandet. Det är svårt att föreställa sig hur tillsynen skulle inverka negativt på beslutsfattandet, och vice versa. Att myndigheten genom sin tillsyn kan ha fått kännedom om uppgifter som t.ex. påverkar ett beslut om arvode är inte i sig negativt. Dessutom ska samtliga mer betydande beslut kunna överklagas till tingsrätten (se avsnitt 11.3). Genom att flytta det primära beslutsfattandet till tillsynsmyndigheten kan det undvikas att tingsrätten måste besluta i klara och otvistiga fall.

Det är självklart viktigt att tillsynsmyndigheten behåller sitt oberoende och står fristående från konkursförvaltare och boet. För det syftet behöver det finnas en tydlig uppdelning i ansvaret mellan myndigheten och förvaltaren. Detta talar för att myndigheten inte bör utföra uppgifter tillsammans med förvaltaren eller på något annat sätt dela ansvaret med förvaltaren. I konkursförfarandet bör även fortsättningsvis det huvudsakliga arbetet med att utreda boet och föra konkursen mot ett avslut skötas av konkursförvaltaren. Tillsynsmyndigheten bör inte överta förvaltarens uppgift utan i stället se till att förvaltaren utför sitt uppdrag på ett korrekt och effektivt sätt.

Mot den angivna bakgrunden bedömer regeringen att tillsynsmyndigheten bör ges ett utvidgat ansvar i konkursförfarandet.

Konkursförvaltaren bör få ett större ansvar och mer självständighet

Det är angeläget att rollfördelningen i konkursförfarandet grundas på den kompetens och det ansvar som respektive aktör har. Den aktör som handlägger en fråga bör i största möjliga utsträckning vara den som också

fattar beslut. För att uppnå detta behöver en förändring även omfatta konkursförvaltarens roll i förfarandet. Förvaltarnas kompetens och ställning i förfarandet är avgörande för att få till stånd en väl fungerande konkurshantering.

Konkursförvaltarna har successivt fått en mer självständig ställning i konkursförfarandet, senast genom ett utökat ansvar för gäldenärens bekräftelse av bouppteckningen (6 kap. 2 a–5 §§, se prop. 2020/21:148 s. 52–53). Kompetenskraven har höjts och förvaltersysslan har professionaliserats. Konkursförvaltarens uppgifter har inte bara blivit mer omfattande utan också mer komplicerade. Förvaltaren har den centrala rollen i förfarandet med ansvar att sköta boet och driva konkursen framåt. I förvaltarens uppgifter ingår att vidta en mängd faktiska och rättsliga åtgärder under konkursförfarandets gång.

Till konkursförvaltare får endast utses personer som uppfyller mycket högt ställda krav på kunskap och erfarenhet. En förvaltare behöver ha relevanta juridiska kunskaper, företagsekonomiska insikter, kunskaper om bokföring och redovisning samt straffrättsliga kunskaper. Dessutom måste en förvaltare i många fall även vara väl förtrogen med arbetsrättsliga och arbetsmarknadspolitiska frågor. Förvaltaren behöver också ha en utvecklad kontorsorganisation (se prop. 1978/79:105 s. 156 och 157). Regeringen har tidigare gjort bedömningen att kraven i svensk rätt på konkursförvaltare och hur de utses överensstämmer med 2019 års insolvensdirektiv (prop. 2021/22:215 s. 306–310).

I praktiken ges förvaltaruppdragen i regel till advokater som har specialiserat sig på konkursförvaltning och därmed har sådana insikter på särskilda områden som krävs. Även specialister anställda av Stiftelsen Ackordscentralen anlitas som konkursförvaltare. Förvaltarnas ställning och kompetens är en förklaring till att svensk konkursrätt fungerar så väl.

Enligt regeringens mening finns det all anledning att tro att förvaltare kan hantera ett ökat ansvar i konkursförfarandet på ett sätt som uppfyller högt ställda krav på kvalitet och effektivitet. Det finns dessutom mekanismer för att säkerställa att förvaltaren i det enskilda fallet hanterar uppgiften på ett korrekt sätt, däribland en skyldighet för förvaltaren att samråda med tillsynsmyndigheten och särskilt berörda borgenärer i viktigare frågor, en möjlighet att entlediga förvaltaren när han eller hon agerar olämpligt och ett skadeståndsansvar för förvaltaren. Det är också naturligt att ett utökat ansvar för förvaltaren måste kombineras med en möjlighet till överprövning i domstol.

De nya uppgifter som konkursförvaltaren ges bör i första hand vara fokuserade på att utreda förhållandena i konkursen och syfta till att effektivisera förfarandet och bättre uppnå målet med konkursen, nämligen att borgenärerna får så god utdelning som möjligt.

Att lägga ytterligare ansvar på konkursförvaltaren kan innebära att uppgifter som innefattar myndighetsutövning överlämnas åt ett privaträttsligt subjekt. Förvaltningsuppgifter, som innefattar myndighetsutövning, får överlämnas till enskilda individer om det sker med stöd av lag (12 kap. 4 § andra stycket regeringsformen).

En förvaltares uppdrag har tidigare inte ansetts innefatta myndighetsutövning i egentlig mening. Förvaltaren har dock numera ansvar för att ta upp gäldenärens bekräftelse av bouppteckningen. Förvaltaren utövar dessutom sedan länge myndighet vid handläggning av

den statliga lönegarantin. Lagstiftaren gjorde i båda dessa fall bedömningen att de krav som uppställs för att komma ifråga för ett uppdrag som konkursförvaltare säkerställer att förvaltarna besitter den kompetens som behövs för att fatta beslut av ingripande karaktär för enskilda (prop. 2020/21:148 s. 53 och prop. 1991/92:139 s. 28).

Bland förslagen i lagrådsremissen är det endast förvaltarens beslut i fråga om undantag från reseförbud som enligt regeringens bedömning utgör myndighetsutövning (se avsnitt 5.3.2). Överlämnandet av den uppgiften sker genom bestämmelser i konkurslagen.

Enligt regeringens mening finns det sammanfattningsvis inte några hinder mot att konkursförvaltaren ges ansvar för fler kvalificerade uppgifter i konkursförandet. Den utvecklingen har redan påbörjats och en fortsatt förändring kan ytterligare stärka förvaltarnas ställning i konkursförandet och ge dem bättre möjligheter att agera självständigt. Att ge förvaltarna ett utökat ansvar kan förväntas leda till ett snabbare och mer resurseffektivt förfarande.

En modernare och mer effektiv rollfördelning

Regeringen föreslår alltså att vissa av domstolens uppgifter i konkursförandet flyttas till tillsynsmyndigheten och konkursförvaltaren och att dessa därigenom får ett utökat ansvar för konkurshanteringen. Den förändrade rollfördelningen kommer i stor utsträckning att ta sitt avstamp i uppgifter som hanteras av domstolarna. Förklaringen till detta är inte att det skulle vara mer angeläget att förbättra situationen för domstolarna än för andra aktörer i förfarandet. I stället är det för att så många uppgifter av skilda slag är koncentrerade dit. Det finns inte på samma sätt anledning att överväga att flytta de uppgifter som förvaltarna och tillsynsmyndigheten ansvarar för. Det finns däremot skäl att ifrågasätta om alla de uppgifter som dessa utför är motiverade.

Att vissa uppgifter flyttas från domstolen innebär, som *REKON* och *Sveriges advokatsamfund* påpekar, att en annan aktör ska utföra uppgifterna. Det kan då diskuteras om det blir någon verklig effektivitetsvinst. Reformen handlar dock inte om att endast flytta uppgifter. Den innebär i stället att uppgifterna ska utföras av den aktör som har bäst förmåga att göra det effektivt. På det sättet undviks dubbelarbete och att en aktör i onödan utför rent administrativa åtgärder.

En förändrad rollfördelning leder till ett modernare och mer effektivt konkursförande. Det ger i sin tur bättre förutsättningar att uppnå målet med konkursinstitutet – en snabb avveckling av boet som ger största möjliga utfall för borgenärerna.

5 Konkursförandets inledande del

5.1 Ansvar för konkursens inledande

Regeringens bedömning: Tingsrätten bör även fortsättningsvis besluta om konkurs, utse konkursförvaltare och kungöra konkursbeslutet.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Prövningen av en konkursansökan

Bestämmelser om konkursansökan och konkursbeslut finns i 2 kap. konkurslagen. En ansökan om att försätta en gäldenär i konkurs görs av gäldenären själv eller av en borgenär. Gäldenären kan medge eller bestrida en borgenärs konkursansökan. För att en gäldenär ska försättas i konkurs krävs det att han eller hon är på obestånd (insolvent). Med detta avses att gäldenären inte rätteligen kan betala sina skulder och att denna oförmåga inte är endast tillfällig (1 kap. 2 § konkurslagen). Det är tingsrätten som prövar en konkursansökan och beslutar om konkurs.

När konkursförfarandet effektiviseras och domstolarnas roll i förfarandet renodlas är den första fråga som uppkommer om tingsrätten även fortsättningsvis bör besluta om huruvida en konkurs ska inledas. Enligt regeringens mening talar övervägande skäl för det.

Det kan i flera fall vara komplicerat att bedöma om en gäldenär, som menar sig vara solvent, är på obestånd. Det finns visserligen hjälpregler i konkurslagen för när insolvens ska anses föreligga, men de bedömningar som måste göras är ändå av så kvalificerad art att det lämpligen är tingsrätten som bör göra dem. Tingsrätten har stor erfarenhet av att göra den här typen av kvalificerade insolvensbedömningar och att pröva invändningar som görs mot ansökan. Att konkursbeslutet får ingripande verkningar för gäldenären talar också för att det är tingsrätten som bör pröva en ansökan om konkurs. Om ansökan är tvistig ska vidare muntlig förhandling hållas, vilket även det talar för att tingsrätten fortsatt bör besluta i fråga om en bestridd konkursansökan. Det är dessutom tingsrätten som i väntan på prövning av en konkursansökan kan besluta om kvarstad på gäldenärens egendom eller reseförbud för gäldenären eller ytterst häktning av honom eller henne (se om dessa frågor avsnitt 5.3.1).

Prövningen av en borgenärs obestridda konkursansökan eller gäldenärens egen ansökan är ofta relativt enkel eftersom gäldenärens egen uppgift om insolvens i normalfallet ska godtas (2 kap. 7 §). Intresset av ett enhetligt ansökningsförfarande, där alla ansökningar ska göras på samma sätt, talar dock starkt för att tingsrätten ska pröva även sådana ansökningar. Samtliga ansökningar om konkurs bör alltså även fortsättningsvis ges in till och prövas av tingsrätten.

Att utse konkursförvaltare

En av tingsrättens uppgifter i samband med att den beslutar att försätta en gäldenär i konkurs är att utse konkursförvaltare. Innan rätten utser någon till konkursförvaltare ska tillsynsmyndigheten yttra sig (7 kap. 3 § konkurslagen). Myndigheten, som har tillsyn över alla konkurser, har en god överblick över förvaltarkollektivet och bör i och för sig ha förutsättningar att kunna besluta i frågan om att utse förvaltare. Det finns dock nackdelar med att flytta över ansvaret från tingsrätten. Det riskerar t.ex. att fördröja den fortsatta handläggningen av konkursen. Om

konkursförvaltaren utses i samband med konkursbeslutet kräver uppgiften att utse förvaltaren relativt lite extra arbete för rätten. Det ter sig som opraktiskt och ineffektivt om rätten i samband med konkursbeslutet skulle behöva överlämna frågan om att utse förvaltare till tillsynsmyndigheten och samtidigt också sända över samtliga handlingar i ärendet till myndigheten.

Det finns även ett betydande värde i att konkursförvaltaren utses av en annan myndighet än den som har att utöva tillsyn över honom eller henne. En sådan ordning bidrar till att förvaltaren både är och uppfattas som självständig i sitt uppdrag.

Mot denna bakgrund bör tingsrätten även framöver vara den som utser konkursförvaltare. I avsnitt 5.4.2 behandlas frågan om entledigande och utseende av en ny förvaltare under en pågående konkurs.

En fråga som berörs i promemorian, utan att några förslag lämnas, avser hur och i vilken utsträckning tingsrätten ska beakta ett förslag på förvaltare från gäldenären eller en viss borgenär. Vissa remissinstanser, däribland *Landsorganisationen i Sverige (LO)*, påtalar ett behov av att se över möjligheten att föreslå förvaltare. Frågan behöver enligt regeringens mening bedömas närmare, vilket inte är möjligt i det här sammanhanget.

Kungörande av beslut om konkurs

När tingsrätten har beslutat om att försätta en gäldenär i konkurs ska rätten genast kungöra beslutet (2 kap. 24 § och 15 kap. 1 § konkurslagen). Det finns i konkursförordningen ytterligare bestämmelser om vad kungörelsen ska innehålla, bl.a. konkursbeslutet och uppgifter om gäldenären. Om en konkursförvaltare har utsetts ska kungörelsen även innehålla en uppgift om förvaltaren (10 §).

Det framstår som naturligt att tingsrätten även fortsättningsvis ska kungöra konkursbeslutet. Att det är den som fattat beslutet som också kungör det minskar risken för fel och missförstånd och bör gå snabbare än om en annan aktör gör det. Mot denna bakgrund bör tingsrätten även framöver vara den som har ansvaret för kungörandet av konkursbeslutet.

Tingsrätten bör vidare ha kvar ansvaret för underrättelser i samband med konkursbeslutet (se 12, 13, 15 och 16 §§ konkursförordningen).

5.2 Förfarandet vid bouppteckning och edgång

5.2.1 Bouppteckningen ska enbart ges in till tillsynsmyndigheten

Regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska ge in bouppteckningen enbart till tillsynsmyndigheten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I konkursens inledande skede ska konkursförvaltaren upprätta en konkursbouppteckning. Förvaltaren ska ge in bouppteckningen till rätten och tillsynsmyndigheten så snart som

möjligt och senast en vecka före bouppteckningssammanträdet (7 kap. 13 § konkurslagen). Bouppteckningens främsta syfte är att ge de förvaltande organen kännedom om boets ställning. Bouppteckningen ska vidare ligga till grund för gäldenärens bekräftelse eller edgång. Sedan 2021 ska den bouppteckning som konkursförvaltaren upprättar bekräftas av gäldenären inför förvaltaren (6 kap. 2 a och 2 b §§). Ordningen ersatte den tidigare obligatoriska edgången med gäldenären inför rätten.

Eftersom tingsrätten fortsättningsvis i regel inte ska befatta sig med bouppteckningen föreslår regeringen att den inte längre ska ges in dit i samband med upprättandet. Det finns däremot fortfarande ett behov av att den lämnas in till tillsynsmyndigheten där den blir offentlig så att borgenärerna kan ta del av den. Att tillsynsmyndigheten får del av bouppteckningen underlättar dessutom för myndighetens tillsyn över konkursen och förvaltaren.

Bouppteckningen ska innehålla flera uppgifter om boet, bl.a. om boets skulder med varje borgenärs namn och adress. Det är inte nödvändigt att i lagen ange vilka uppgifter om borgenärerna som ska tas upp i bouppteckningen. Det kan i stället regleras i förordning.

5.2.2 Förfarandet vid ansökan om bekräftelse och edgång för gäldenären och andra

Regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska begära edgång för gäldenären och för någon annan genom att ge in en ansökan om detta till rätten.

Om förvaltaren avslår en begäran om att någon annan än gäldenären ska lämna en bekräftelse, ska beslutet få överklagas till domstol.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: Genom 2021 års lagändringar ersattes den tidigare ordningen med obligatorisk edgång med gäldenären inför rätten med en bekräftelse av gäldenären vid ett sammanträde inför konkursförvaltaren (se 6 kap. 2 a och 2 b §§ konkurslagen). Edgång inför rätten finns dock fortfarande kvar som ett alternativ till bekräftelseordningen (6 kap. 3 §). Regleringen innebär att edgång påkallas genom att förvaltaren begär det hos tingsrätten.

Möjligheten till fakultativ edgång i tingsrätten med någon annan än gäldenären ersattes samtidigt med en fakultativ bekräftelse hos förvaltaren (6 kap. 5 §). Edgång inför rätten behölls även i denna del som ett alternativ till bekräftelseordningen. Konkursförvaltaren är den som i första hand ska pröva om en bekräftelse av någon annan än gäldenären ska ske. Detta gäller även om en borgenär begär en sådan bekräftelse. Om förvaltaren avslår en begäran om att någon annan än gäldenären ska lämna en bekräftelse, får den som framställt begäran hänskjuta frågan till rättens prövning (6 kap. 5 § fjärde stycket).

Förslagen i denna lagrådsremiss innebär bl.a. att tingsrätten inte längre kommer att ha ett öppet ärende för konkursen efter konkursbeslutet (se avsnitt 11.1). Förvaltarens begäran om edgång kan därmed inte hanteras i

ett löpande ärende hos tingsrätten (jfr prop. 2020/21:148 s. 62). Som en följd av detta bör förvaltaren fortsättningsvis begära edgång för gäldenären eller för någon annan genom att ge in en ansökan om detta till rätten. Förvaltaren bör till gäldenärsansökan bifoga den upprättade bouppteckningen. Vid handläggningen i domstol av ett sådant ärende ska lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen) tillämpas, se avsnitt 11.5.1.

Att hänskjuta en fråga är ett sätt att få till stånd en domstolsprövning. Detta är ett ålderdomligt institut som skiljer sig från hur frågor om överprövning numera i huvudsak hanteras, dvs. genom en reglering som innebär att den som är missnöjd med ett beslut kan överklaga det till domstol. Det finns inte några fördelar med att inte välja institutet överklagande även för förvaltarens beslut att avslå en begäran om att någon annan än gäldenären ska lämna en bekräftelse. Ett sådant beslut bör därför få överklagas till tingsrätten, i stället för att som hittills hänskjutas dit. Se vidare avsnitt 11.3 om överklagande av förvaltarens beslut.

5.2.3 Ersättning för inställelse

Regeringens förslag: Konkursförvaltarens beslut om ersättning till gäldenären, en ställföreträdare för en gäldenär som är juridisk person eller någon annan som ska inställa sig någon annanstans än vid rätten ska få överklagas till domstol. Förvaltarens ersättningsbeslut ska också få överklagas till domstol.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Gäldenären eller någon annan som är i behov av det har rätt till skälig ersättning eller förskott på ersättning av konkursboet för sin inställelse vid boupptecknings- eller edgångssammanträde. Ett sådant beslut meddelas av rätten i de fall ersättningen avser inställelse där och i andra fall av konkursförvaltaren. Om förvaltaren vägrar sådan ersättning, får frågan hänskjutas till rätten för prövning (6 kap. 14 § konkurslagen). På motsvarande sätt som beskrivs i avsnitt 5.2.2 om den s.k. fakultativa edgången, bör det finnas en möjlighet att överklaga konkursförvaltarens beslut i domstol. Detsamma gäller beslut om förskott (jfr 49 kap. 5 § 5 rättegångsbalken). Den som är missnöjd med förvaltarens beslut bör därför kunna överklaga det till tingsrätten (se vidare avsnitt 11.3 om överklagande av förvaltarens beslut). I samband med denna ändring bör det i lagen förtydligas att förskott på ersättning utgör en konkurskostnad (14 kap. 1 §).

5.3 Förfarandet vid tvångsmedel och reseförbud

5.3.1 Rätten att begära åtgärder

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska inte längre kunna begära att rätten beslutar om tvångsmedel under ett konkursförfarande.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I en konkurs kan olika former av tvångsåtgärder vidtas mot en person eller mot viss egendom, såväl före som efter ett konkursbeslut. Det är gäldenären som omfattas av de flesta tvångsåtgärderna. Om gäldenären är en juridisk person kan tvångsåtgärderna omfatta samtliga ställföreträdare för den juridiska personen.

Om åtgärderna avser tiden före konkursbeslutet benämns de säkerhetsåtgärder. De närmare förutsättningarna för sådana åtgärder, såsom beslut om kvarstad eller reseförbud, anges i 2 kap. 11–13 §§ konkurslagen. Frågor om säkerhetsåtgärder tas upp på begäran av en borgenär och gäldenären ska ges tillfälle att yttra sig innan rätten meddelar ett sådant beslut, om det lämpligen kan ske (13 §).

Om åtgärderna avser tiden efter konkursbeslutet benämns de i stället tvångsmedel och förutsättningarna för detta anges i 6 kap. 6–13 §§. Gäldenären får exempelvis inte efter det att konkursbeslutet har meddelats och innan han eller hon har bekräftat eller beedigt bouppteckningen resa utomlands utan rättens medgivande, det s.k. automatiska reseförbudet. Om det senare under konkursen finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna landet undandrar sig en skyldighet som föreskrivs i konkurslagen, får gäldenären förbjudas att resa utomlands eller åläggas att lämna ifrån sig sitt pass till tillsynsmyndigheten (6 kap. 6 §). Om dessa åtgärder är otillräckliga får gäldenären under vissa angivna förhållanden häktas (6 kap. 9 §). Dessa åtgärder prövas av rätten på begäran av förvaltaren eller tillsynsmyndigheten och den som avses med åtgärden, förvaltaren och tillsynsmyndigheten ska ges tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse (6 kap. 7 och 10 §§).

Att det är rätten som beslutar om säkerhetsåtgärder är rimligt och utgör en logisk konsekvens av att åtgärderna avser tiden före konkursbeslutet, då det varken finns någon konkursförvaltare utsedd eller någon aktiv tillsynsfunktion. Någon ändring av beslutskompetensen när det gäller säkerhetsåtgärder bör därmed inte göras.

Rätten bör även fortsättningsvis besluta om tvångsmedel i en konkurs. Frågan är vem som bör kunna initiera rättens prövning i dessa fall.

Att konkursförvaltaren har möjlighet att begära tvångsåtgärder är rimligt eftersom sådana åtgärder utgör verktyg för att driva konkursen framåt och möjliggöra för förvaltaren att utföra sin uppgift att utan onödigt dröjsmål utreda och sedan avveckla konkursboet med bästa möjliga utfall för borgenärerna.

När det gäller tillsynsmyndigheten är det inte lika givet att det ska finnas en initiativrätt. I förarbetena utvecklas inte närmare varför myndigheten ska ha rätt att begära tvångsmedel för att få till stånd gäldenärens medverkan. Bouppteckningsförrättningen är något som konkursförvaltaren ansvarar för och förvaltaren är rimligen den som kan avgöra behovet av gäldenärens fortsatta närvaro under konkursen och risken för att denne undandrar sig att medverka i förfarandet. Det har visserligen inträffat att tillsynsmyndigheten ansökt om häktning (ett exempel på det behandlas i rättsfallet RH 1982:58) men detta är troligen mycket ovanligt. Myndigheten har sällan någon annan information i frågan än sådan som kommer från förvaltaren (jfr prop. 1986/87:90 s. 249–250).

Inte heller när det gäller reseförbud och frågor som hänger ihop med det framstår behovet av att tillsynsmyndigheten ska ha möjlighet att initiera en sådan åtgärd som påtagligt. Det gäller även med beaktande av att tillsynsmyndigheten har i uppgift att i förekommande fall förvara gäldenärens pass och att det kan finnas även ett allmänt behov av att säkerställa att överträdelser av ett förbud beivras.

Tillsynsmyndigheten ska, när frågan väcks i domstol, ges tillfälle att yttra sig innan rätten beslutar i frågan (6 kap. 7 § andra stycket och 10 § andra stycket) och, om det skulle bli aktuellt, kallas till förhandling för prövning av frågan (6 kap. 7 och 11 §§). Detta ger tillsynsmyndigheten nödvändig insyn i förfarandet. Som anges i avsnitt 4.2 bör inte tillsynsmyndigheten ha uppgifter tillsammans eller parallellt med konkursförvaltaren bl.a. eftersom det skapar en otydlig ansvarsfördelning. Tillsynsmyndighetens uppgift är att kontrollera att förvaltaren utför de uppgifter som denne har ansvar för och vid behov påtala brister. Förvaltaren ska säkerställa boets och borgenärernas bästa och han eller hon ska ha förmåga att själv kunna agera mot gäldenären och bortse från ovidkommande hänsyn när det är motiverat. Rättens prövning av frågor om tvångsmedel bör alltså kunna ske endast efter ansökan av förvaltaren.

Det som behandlas ovan rör frågan om att initiera en tvångsåtgärd. Det kommer även framöver inte finnas något hinder mot att tillsynsmyndigheten, gäldenären eller rätten själv agerar i syfte att avbryta en redan beslutad tvångsåtgärd. Tillsynsmyndigheten kommer vidare ha rätt att överklaga ett beslut om tvångsåtgärder (se avsnitt 11.3).

5.3.2 Beslut om undantag från reseförbudet

Regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska, på ansökan av gäldenären, besluta i fråga om att tillåta att gäldenären får åka utomlands trots att bouppteckningen ännu inte har bekräftats eller beedigats. Förvaltarens beslut ska få överklagas till domstol.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker eller har ingen invändning mot förslaget. *Hovrätten för Västra Sverige* anser att det inte är lämpligt av rättssäkerhetsskäl att konkursförvaltaren beslutar om undantag från gäldenärens reseförbud. Enligt hovrätten bör i stället en ordning där tillsynsmyndigheten som första instans fattar beslut i frågan övervägas. *Finansbolagens förening* framför liknande synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: Enligt konkurslagen får gäldenären inte resa utomlands efter det att konkursbeslutet har meddelats och innan han eller hon har bekräftat bouppteckningen. Rätten får dock medge undantag från detta s.k. automatiska reseförbud (6 kap. 6 §). Undantag från reseförbudet medges regelmässigt när konkursförvaltaren gör bedömningen att gäldenären medverkar i konkursutredningen. Tillsynsmyndigheten ges i regel möjlighet att yttra sig i frågan innan sådant undantag medges.

Det är enligt regeringens mening inte nödvändigt att involvera domstolen i prövningen av dessa närmast självklara fall som dessutom är gynnande för den enskilde. Att inte flera olika aktörer alltid behöver vara

inblandade kan effektivisera förfarandet. Med hänsyn särskilt till att konkursförvaltaren fortlöpande, inte minst initialt i samband med bouppteckningens upprättande, har kontakt med gäldenären framstår det som lämpligast att förvaltaren anförtros beslutsfattandet. Förvaltaren får anses ha goda förutsättningar att avgöra om ett medgivande kan ges. Ett sådant beslut innebär också att den enskilde befrias från en begränsning av sin rörelsefrihet. Om bedömningen i det enskilda fallet är svår kan tillsynsmyndigheten behöva höras enligt den s.k. höranderegeln i 7 kap. 10 § (se avsnitt 10.3). Förvaltarens beslut att medge undantag bör kunna överklagas till tingsrätten (se vidare avsnitt 11.3 om överklagande av förvaltarens beslut).

I undantagsfall kan det finnas skäl att inte tillåta gäldenären att resa och att alltså låta förbudet kvarstå. Även ett sådant nekande beslut bör kunna meddelas av förvaltaren. Beslutet får därefter överklagas till tingsrätten (se vidare avsnitt 7.2.2 och 11.3 om överklagande). En liknande ordning gäller i de fall då åklagare har beslutat om reseförbud i ett straffrättsligt förfarande (se 25 kap. 5 § rättegångsbalken).

Det kan hävdas att en möjlighet för konkursförvaltaren att vägra gäldenären att resa skulle kunna riskera att försätta förvaltaren i ett slags motsatsställning till gäldenären. Förvaltaren har dock redan rätt att begära tvångsmedel. Förvaltaren har en skyldighet att se till att boet utreds, att boets avveckling inte fördröjs i onödan och att borgenärernas gemensamma bästa tas tillvara. Om förvaltaren vidtar åtgärder eller underlåter att vidta åtgärder som leder till att boet – och i förlängningen borgenärerna – drabbas av ekonomisk skada, kan förvaltaren bli skadeståndsskyldig. Som anförs i avsnitt 5.3.1 får förvaltaren anses ha förmåga att utföra även denna typ uppgifter. Eftersom rätten kommer att kunna överpröva förvaltarens beslut finns det enligt regeringen inte skäl att ifrågasätta en förändrad beslutsordning utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv. Regeringen delar alltså inte den uppfattning som bl.a. *Hovrätten för Västra Sverige* för fram.

Även fortsättningsvis bör gälla att förvaltaren inte självmant ska kunna ta upp frågan om undantag från reseförbudet. Som föreslås i avsnitt 5.3.1 ska inte heller tillsynsmyndigheten ha initiativrätt i denna fråga. I stället är det rimligt att prövningen sker på begäran av gäldenären, som är den som vill resa och kan ange varför. Detta bör framgå direkt av lag.

5.3.3 Handlingsoffentlighet

Regeringens förslag: Handlingsoffentligheten ska göras tillämplig på konkursförvaltarens verksamhet när det gäller beslut i fråga om undantag från reseförbud.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Kammarrätten i Göteborg*, *Riksarkivet*, *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)*, *Sveriges advokatsamfund* och *TU Medier i Sverige*, tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att hantering av allmänna handlingar kan bli komplicerat för konkursförvaltare och att allmänhetens

insyn i stället bör kunna tillgodoses genom att konkursförvaltaren översänder handlingarna till tillsynsmyndigheten.

Skälen för regeringens förslag: Rätten enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen att ta del av allmänna handlingar ska möjliggöra insyn i offentlig verksamhet och utgöra en garanti för rättssäkerhet och för effektivitet i förvaltningen. Denna rätt gäller hos myndigheter, riksdagen och beslutande kommunala församlingar. Enligt 2 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska det som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos en myndighet gälla också hos vissa enskilda organ. Utmärkande för denna grupp är att de på statens uppdrag handhar förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning eller liknande. I bilagan till offentlighets- och sekretesslagen anges vilka dessa organ är och vilken verksamhet hos det enskilda rättssubjektet som omfattas av handlingsoffentligheten. Vid tillämpning av offentlighets- och sekretesslagen ska organet i fråga jämföras med en myndighet.

Ändringarna i konkurslagen 2021 innebar bl.a. att den obligatoriska edgången i tingsrätten ersattes med en ordning där gäldenären i första hand bekräftar bouppteckningen vid ett sammanträde inför konkursförvaltaren. I samband med detta gjordes även en ändring i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen som innebär att handlingsoffentligheten är tillämplig på konkursförvaltarens verksamhet avseende bekräftelse av bouppteckningen. Ändringen motiverades av att förvaltaren fick ansvar att besluta i frågor som är ingripande för enskilda och att det därför fanns skäl att ställa krav på insyn i denna verksamhet (prop. 2020/21:148 s. 67).

När förvaltaren nu ska kunna besluta i fråga om medgivande av undantag från reseförbud gör sig behovet av handlingsoffentlighet i förvaltarens verksamhet gällande även i denna del. Effektivitetsskäl talar för att handlingarna hålls tillgängliga hos förvaltaren. *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att allmänhetens insyn i stället bör tillgodoses genom att förvaltaren översänder handlingarna till tillsynsmyndigheten. Enligt regeringens mening bör dock förvaltarna ha den kompetens och organisation som krävs för att kunna hantera konsekvenserna av att de aktuella handlingarna omfattas av handlingsoffentligheten, t.ex. att besluta om utlämnande av handlingar. Reglerna om handlingsoffentlighet bör därmed omfatta även den del av förvaltarnas konkursförvaltning som avser undantag från reseförbud. Denna verksamhet bör alltså också tas upp i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen.

Att verksamheten tas upp i bilagan innebär att handlingsoffentligheten gäller, men också att konkursförvaltarna jämföras med myndigheter vid tillämpning av offentlighets- och sekretesslagen. Detta leder till att bestämmelser om registrering och diarieföring, upplysningsplikt och förfarande vid utlämnande av handlingar blir tillämpliga (se 4–6 kap. offentlighets- och sekretesslagen). Som *Kammarrätten i Göteborg* pekar på medför förslaget att förvaltarnas beslut i dessa frågor får överklagas till kammarrätten (2 kap. 4 § och 6 kap. 7 och 8 §§ offentlighets- och sekretesslagen). En ytterligare konsekvens av regleringen är att bestämmelserna i arkivlagen (1990:782) ska tillämpas för handlingar i verksamheten. Det innebär bl.a. att Riksarkivets tillsynsområde utvidgas till att avse denna verksamhet hos konkursförvaltarna (se 2 § arkivlagen).

5.4 Förvaltningen av konkursboet

5.4.1 Konkursförvaltarens berättelser

Regeringens förslag: Konkursförvaltarens förvaltar- och halvårsberättelser ska ges in enbart till tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att besluta i fråga om förvaltarens begäran om anstånd med att ge in förvaltarberättelsen. Beslutet ska få överklagas till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska snarast upprätta en skriftlig berättelse (s.k. förvaltarberättelse) om boets tillstånd och orsakerna till gäldenärens obestånd, i den utsträckning de har kunnat klarläggas. Om det är möjligt ska berättelsen ange tidpunkten då obeståndet uppkom. Förvaltarberättelsen ska snarast och senast sex månader från konkursbeslutet skickas till rätten, tillsynsmyndigheten och varje borgenär som begär det. Ett huvudsakligt skäl för denna frist är att möjliggöra ett ställningstagande till om en talan om återvinning ska väckas, vilket normalt ska ske inom ett år från konkursbeslutet. Tingsrätten får ge anstånd med att lämna förvaltarberättelsen, om det finns särskilda omständigheter (7 kap. 15 §).

För att säkerställa en effektiv konkurshantering bör konkursförvaltaren även fortsättningsvis vara skyldig att ge in förvaltarberättelsen snarast och senast sex månader efter konkursbeslutet. Det är dock oundvikligt att tidsfristen för att ge in förvaltarberättelsen ibland inte är tillräcklig. Det gäller framför allt i konkurser som är omfattande och komplexa med ett stort utredningsbehov. Det är därför nödvändigt att behålla en möjlighet att ge in berättelsen senare när det finns särskilda omständigheter.

Förvaltarberättelsen ska enligt den hittillsvarande regleringen ges in till tingsrätten, som har till uppgift att förvara berättelsen och i förekommande fall ta ställning till en begäran om anstånd med att ge in berättelsen. Prövningen av en anståndsbegäran kan emellertid inte anses vara särskilt komplicerad. Den innefattar en bedömning av om det finns särskilda omständigheter för att medge anstånd och handläggningen är skriftlig. Prövningen kan därför inte anses vara av sådan karaktär att det är nödvändigt att den utförs av domstolen. Tvärtom ligger uppgiften mer naturligt inom ramen för konkurstillsynen. Tillsynsmyndigheten får också i regel anses ha bättre möjligheter än tingsrätten att bedöma om anstånd bör beviljas eller inte.

Att flytta beslutsbehörigheten i anståndsfrågan från tingsrätten till tillsynsmyndigheten kan bidra till ett enklare och snabbare förfarande och därmed till ökad effektivitet. En sådan förändring gör det också tydligt att det är tillsynsmyndigheten som har ansvaret för att också kontrollera att en berättelse kommer in.

Sammanfattningsvis bör alltså tillsynsmyndigheten i samtliga fall pröva och fatta beslut i anståndsfrågan. I lagtexten bör det förtydligas att en begäran om anstånd endast ska prövas om förvaltaren ansöker om det.

Myndighetens beslut bör få överklagas till tingsrätten (se vidare avsnitt 11.3 om överklagande av tillsynsmyndighetens beslut).

I den hittillsvarande regleringen finns det inte någon begränsning av hur många gånger konkursförvaltaren kan få anstånd med att ge in förvaltarberättelsen. För att kunna få ytterligare anstånd måste dock förvaltaren ange nya, tidigare inte kända, omständigheter som stöd för sin begäran (se prop. 1986/87:90 s. 272). Regeringen bedömer att det inte finns tillräckliga skäl för att skärpa kravet i konkurslagen för när ytterligare anstånd får ges. Det bör i stället vara tillsynsmyndighetens uppgift att se till att konkursförvaltarna inte handlägger konkurser på ett sätt som i onödan medför behov av flera anstånd. Att det finns en möjlighet till anstånd innebär inte att ett anstånd alltid ska beviljas. Tillsynsmyndigheten får inom ramen för sitt nya uppdrag att pröva anståndsbegäran ta ställning till om det är motiverat i det enskilda fallet.

I och med att tillsynsmyndigheten övertar uppgiften att pröva frågan om anstånd har inte längre tingsrätten någon uppgift kopplad till förvaltarberättelsen. Mot den bakgrunden bör konkursförvaltaren inte längre vara skyldig att ge in berättelsen till tingsrätten, utan enbart till tillsynsmyndigheten. Liksom hittills bör den borgenär som begär det få del av förvaltarberättelsen.

Om konkursen inte är avslutad vid utgången av den sjätte kalendermånaden efter konkursbeslutet, ska förvaltaren ge in en halvårsberättelse till tillsynsmyndigheten. En ny halvårsberättelse ska ges in vid utgången av varje sexmånadersperiod därefter (7 kap. 20 §). Enligt den hittillsvarande ordningen ska förvaltaren ge in en kopia av halvårsberättelsen till tingsrätten. Det saknas anledning till det och i enlighet med övriga förslag om den framtida rollfördelningen bör detta krav tas bort. Konkursförvaltaren ska alltså framöver ge in även sådana berättelser enbart till tillsynsmyndigheten.

5.4.2 Entledigande av konkursförvaltare

Regeringens förslag: En begäran om att konkursförvaltaren ska entledigas ska göras genom en ansökan som ges in till rätten.

Möjligheten för rätten att försätta en konkursförvaltare ur tjänstgöring ska ersättas av en möjlighet för rätten att interimistiskt entlediga förvaltaren.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: En förvaltare som inte är lämplig eller av någon annan orsak bör skiljas från uppdraget ska entledigas av rätten. Det är alltså tingsrätten som i en pågående konkurs beslutar om entledigande av en konkursförvaltare och utseende av en ny (7 kap. 5 och 6 §§ konkurslagen). Frågor om entledigande kan tas upp på begäran av förvaltaren själv eller av tillsynsmyndigheten, en granskningsman, en borgenär eller gäldenären (7 kap. 5 § första och andra styckena). En förvaltare får inte entledigas utan att tillsynsmyndigheten har hörts (7 kap. 5 § tredje stycket). Det finns också en möjlighet för rätten att, i avvaktan

på att frågan prövas vid förhandling, försätta förvaltaren ur tjänstgöring. Innan det sker ska tillsynsmyndigheten höras. Om en förvaltare försätts ur tjänstgöring, kan rätten utse någon annan att under tiden fullgöra förvaltarens åligganden (7 kap. 5 § fjärde stycket).

Det skulle kunna uppstå en situation där det finns skäl att omedelbart befria förvaltaren från sina befogenheter att handha boet, t.ex. på grund av jäv eller om det upptäcks eller misstänks pågående eller nära förestående brottslighet från förvaltarens sida eller om ett plötsligt förändrat hälsotillstånd hos honom eller henne riskerar att negativt påverka förvaltningen och boet. Att ett slutligt entledigande i regel inte bör komma i fråga utan att förvaltaren ges tillfälle att yttra sig talar för att en tillfällig åtgärd även fortsättningsvis bör finnas att tillgå.

En möjlighet att snabbt och tillfälligt agera i förvaltarfrågan bör alltså finnas kvar. Ett lämpligare alternativ än att försätta förvaltaren ur tjänstgöring, som är ett ålderdomligt institut, är dock att införa en möjlighet att entlediga förvaltaren interimistiskt. Möjligheten att kunna försätta en konkursförvaltare ur tjänstgöring bör alltså ersättas av en möjlighet att interimistiskt entlediga förvaltaren.

5.4.3 Förordnande och entledigande av en granskare

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att förordna och entlediga en granskningsman, som nu ska benämnas granskare. Ett sådant beslut ska få överklagas till tingsrätten. Möjligheten att förordna ersättare till dessa ska tas bort.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås det inte att granskningsmannen ska benämnas granskare.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Gotlands tingsrätt* och *Stiftelsen Ackordscentralen* ifrågasätter behovet av granskningsmän och Ackordscentralen framför även att om funktionen behålls bör det anges i vilka fall förordnande ska ske och om kvalifikationskraven. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)* invänder mot förslaget att tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att förordna och entlediga granskningsmän och framför bl.a. att det skulle innebära en sammanblandning av myndighetens övervakande roll och uppgifter som bör ligga på en domstol. Även *Sveriges advokatsamfund* invänder mot att tillsynsmyndigheten ska ta över dessa uppgifter, bl.a. utifrån att det rör sig om få ärenden och att dessa frågor även kan innebära svårare avvägningar och överklagas, varvid den åsyftade effektiviseringen ändå går förlorad.

Skälen för regeringens förslag

Nuvarande regler om granskningsman

Om en borgenär begär det ska tingsrätten i regel förordna en granskningsman (7 kap. 30 § konkurslagen och rättsfallet NJA 1996 s. 389). Granskningsmannen ska övervaka konkursförvaltningen i syfte att ge

borgenären insyn i förvaltningen och därmed möjlighet att tillvarata sitt intresse att få bästa möjliga utdelning för sin fordran i konkursen. Granskningsmannen har rätt att bl.a. begära upplysningar av gäldenären och begära att konkursförvaltaren entledigas (6 kap. 2 § första stycket samt 7 kap. 5 § andra stycket).

Det är ovanligt att det begärs en granskningsman. Institutet tillkom på den tiden då en borgenärsmajoritet valde konkursförvaltare och att förordna en granskningsman var då minoritetens sätt att tillförsäkra sig insyn i förvaltningen. När denna ordning ändrades behölls institutet men justerades för att möjliggöra för en enskild borgenär att få insyn i förvaltningen (se prop. 1978/79:105 s. 197 och rättsfallet NJA 1993 s. 517).

Till granskningsman ska förordnas den som borgenären föreslår, om den personen är lämplig (30 § första stycket). Den som föreslås ska antas vara lämplig, om det inte finns anledning att tro något annat (prop. 1978/79:105 s. 265–266 och rättsfallet NJA 1993 s. 517). För att utföra sin uppgift ska granskningsmannen ges tillgång till boets räkenskapsinformation och annat material som rör boet (30 § andra stycket). Om borgenären begär det, ska även en ersättare för granskningsmannen utses (30 § tredje stycket).

Granskningsmannen ska på egen eller borgenärens begäran entledigas. Entledigande ska även ske om granskningsmannen visar sig inte vara lämplig. Det är rätten som beslutar om entledigande (30 § fjärde stycket). Ersättningen till en granskningsman och ersättaren ska betalas av den borgenär som har begärt att en sådan förordnas (30 § femte stycket).

Frågor om granskare ska hanteras av tillsynsmyndigheten

Det är alltså tingsrätten som förordnar och entledigar granskningsmän och tingsrätten brukar ge tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig i dessa frågor. Förfarandet skulle förenklas och effektiviseras om inte båda instanserna behöver involveras.

Gotlands tingsrätt och *Stiftelsen Ackordscentralen* ifrågasätter behovet av granskningsmän och Ackordscentralen framför även att om funktionen kvarstår bör det regleras i vilka fall ett förordnande ska ske och vilka kvalifikationskrav som ska gälla. Både *REKON* och *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter både lämpligheten och effektiviseringen av att tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgifter att förordna och entlediga granskningsmän.

Granskningsmannen är närmast att se som en uppdragstagare i förhållande till den borgenär på vars begäran han eller hon har utsetts, och det arbete som granskningsmannen utför kan antas normalt ha till syfte att tillvarata den borgenärens intressen i konkursen. Enligt regeringen är det viktigt att det fortfarande finns en insyn och möjlighet att påverka för borgenärer. Det har därför inte framkommit tillräckliga skäl att ta bort eller ändra förutsättningarna för ett sådant förordnande. Granskningsmannen bör dock fortsättningsvis benämnas granskare.

När det gäller frågan om vilken instans som ska ta ställning till om en granskare ska förordnas bör bedömningen ta sin utgångspunkt i att ett förordnande normalt ska ske när en borgenär begär det och utrymmet för avslag är begränsat. Den som föreslås måste vara lämplig, men i övrigt finns inte några kvalifikationskrav. Det kan inte anses nödvändigt att

denna prövning görs av domstol. Tillsynsmyndigheten har enligt regeringens mening goda förutsättningar att ta ställning i frågor om granskningsmän och skulle kunna ta över uppgiften från rätten.

En granskares uppgift är som nämns ovan framför allt att ge en borgenär mer insyn i förvaltningen. Även om det i uppdraget ligger att övervaka konkursförvaltaren och vid behov verka för att rättelse vidtas, är det inte fråga om att i konkurrens med tillsynsmyndigheten göra en revision av förvaltningen. Mot den bakgrunden och då någon behovsprövning inte ska ske finns det inte några betänkligheter mot att ge tillsynsmyndigheten i uppgift att förordna en granskare. Möjligheten att överklaga tillsynsmyndighetens beslut till domstol bidrar också till ett rättssäkert förfarande.

Tillsynsmyndigheten bör alltså ges uppgiften att förordna och entlediga en granskare i konkursförfarandet. Myndigheten bör höra konkursförvaltaren innan ett beslut om förordnande av en granskare meddelas. Tillsynsmyndigheten beslut bör få överklagas till tingsrätten (se närmare avsnitt 11.3).

Möjligheten att förordna ersättare till granskare tas bort

Att det blir aktuellt att förordna en granskare är ovanligt. Det lär vara ytterst sällan, om det ens förekommer, att det då också förordnas en ersättare till granskaren. Numera finns det inte heller något som hindrar att en granskare entledigas och en ny förordnas i dennes ställe. Mot denna bakgrund bör möjligheten att utse en ersättare till granskare tas bort.

5.4.4 Förordnande av rådgivare

Regeringens förslag: Möjligheten att förordna en rådgivare åt konkursförvaltaren ska avskaffas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Rätten får, om den av särskilda skäl finner det behövt, uppdra åt en lämplig person att vara rådgivare åt konkursförvaltaren (7 kap. 7 § första stycket konkurslagen). Uppdraget som rådgivare innebär att man bistår förvaltaren vid förvaltningen av boet.

Rätten ska återkalla uppdraget som rådgivare när denne anmäler att uppdraget är slutfört eller när det annars finns skäl till återkallelse (7 kap. 7 § fjärde stycket). En rådgivares arvode bestäms av rätten efter att tillsynsmyndigheten och konkursförvaltaren har hörts (14 kap. 15 §). Ersättningen är en konkurskostnad (14 kap. 1 § 2). Möjligheten att ge någon i uppdrag att vara konkursförvaltarens rådgivare är avsedd att användas i speciella fall där en förvaltare har behov av råd och stöd i viktigare juridiska eller affärsmässiga frågor (jfr prop. 1978/79:105 s. 205). Rådgivarfunktionen och reglerna kring den ger närmast intryck av en oro för hur förvaltaren skulle klara av sitt uppdrag i samband med att den tidigare stödfunktionen rättens ombudsman avskaffades och förvaltarens skyldighet att höra tillsynsmyndigheten i viktigare frågor

ännu inte hade införts (jfr prop. 1978/79:105 s. 166–169 och även avsnitt 10.3 om den s.k. höranderegeln i 7 kap. 10 § konkurslagen).

Med tanke på de krav på kompetens och erfarenhet som numera ställs på konkursförvaltare kan behovet av en rådgivarfunktion ifrågasättas. Sannolikt förekommer det inte heller att en rådgivare utses i en konkurs och den kunskap som en rådgivare är tänkt att tillföra kan inhämtas på annat sätt, t.ex. genom att ytterligare konkursförvaltare förordnas eller att förvaltaren själv anlitar ett sakkunnigt biträde inom ett visst område. Som utvecklas i avsnitt 10.3 åligger det dessutom tillsynsmyndigheten att vara ett stöd åt förvaltaren. Möjligheten att utse en rådgivare åt förvaltaren framstår alltså som onödig och är inte längre motiverad. Den bör därför tas bort.

6 Bevakningsförfarandet

6.1 Den inledande delen av förfarandet

6.1.1 Att inleda ett bevakningsförfarande

Regeringens förslag: Ett beslut om att genomföra ett bevakningsförfarande ska fattas av konkursförvaltaren i stället för av tingsrätten.

Konkursförvaltaren ska också bestämma bevaknings- och anmärkningstiderna. Dessa tider ska vara så korta som möjligt.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Skatteverket* och *Finansbolagens förening* ifrågasätter om det är rättssäkert att förvaltaren, som kan få högre arvode om ett bevakningsförfarande genomförs, också är den som beslutar om ett sådant förfarande utan att det beslutet kan överklagas. De anser att det i stället bör vara tillsynsmyndigheten som fattar beslut om bevakningsförfarande och utför de uppgifter som hör till det. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)*, *Almi Företagspartner AB* och *Stiftelsen Ackordscentralen* framför att ett utvidgat ansvar för hanteringen av bevaknings- och anmärkningsförfarandet innebär ett utökad krav på konkursförvaltaren och hans eller hennes organisation. *Almi Företagspartner* anser att det bör utredas vilka konsekvenser som det utökade ansvaret kan få för mindre advokatbyråer och ensamma konkursförvaltare utan fullskalig administration.

Skälen för regeringens förslag

Konkursförvaltaren ska besluta om att inleda ett bevakningsförfarande

Konkursförfarandet går ut på att avveckla konkursboet i syfte att ge utdelning till gäldenärens konkursborgenärer. Vilka fordringar som kan göras gällande i en konkurs regleras i 5 kap. konkurslagen. Huvudprincipen är att alla fordringar som har uppkommit senast på konkursdagen omfattas.

För att utreda vilka fordringar som finns och bestämma vilka som kan göras gällande i konkursen kan ett s.k. bevakningsförfarande genomföras. Bevakningsförfarandet har funnits länge i Sverige och är ett väl inarbetat inslag i konkursförfarandet. Det är dock möjligt att i vissa avseenden förbättra och effektivisera det.

Det är tingsrätten som på begäran av konkursförvaltaren beslutar om att inleda ett bevakningsförfarande. Trots att det är tingsrätten som fattar beslutet är konkursförvaltarens medverkan i denna fas helt nödvändig. Förvaltaren har bäst förutsättningar att bedöma om ett bevakningsförfarande är till fördel för konkursutredningen och om fördelarna överväger det besvär och de kostnader som ett bevakningsförfarande kan föranleda för framför allt borgenärerna.

Att bedöma om det finns förutsättningar att genomföra ett bevakningsförfarande kan inte anses vara en uppgift som kräver tingsrättens kompetens. Inte heller behöver domstolen vara involverad för att ge legitimitet åt förfarandet. Som nämns ovan kan ett bevakningsförfarande dessutom endast anordnas på initiativ av förvaltaren, vars bedömning i frågan i regel accepteras av tingsrätten. Mycket talar mot denna bakgrund för att uppgiften att besluta om ett bevakningsförfarande kan läggas på konkursförvaltaren.

Som *Skatteverket* och *Finansbolagens förening* anför påverkar ett bevakningsförfarande behovet av förvaltarens arbetsinsats. Om förvaltaren är den som beslutar om förfarandet, kommer han eller hon att ha möjlighet att besluta om en åtgärd som i förlängningen leder till ett högre arvode för honom eller henne själv. Det ligger emellertid i konkursförvaltarens uppdrag att ta till vara borgenärernas gemensamma rätt och bästa samt vidta alla de åtgärder som främjar en förmånlig och snabb avveckling av boet (7 kap. 8 §). Förvaltaren gör redan ett antal andra ställningstaganden under konkursboets avvecklande som påverkar behovet av arbetsinsats. Att antalet bevakningsförfaranden skulle öka omotiverat om förvaltarna, i stället för att göra en framställning om ett bevakningsförfarande till tingsrätten, själva beslutar om det framstår som osannolikt. Alla konkursförvaltare står dessutom under tillsyn av tillsynsmyndigheten vid utförandet av sitt uppdrag, vilket minskar risken för missbruk. Regeringen ser inte heller någon påtaglig risk, som *Länsstyrelsen i Dalarna* lyfter, att den förändrade beslutsordningen ska medföra fler fall då utbetalning av statlig lönegaranti måste stoppas enligt 27 § lönegarantilagen (1992:497).

Regeringen anser därför att konkursförvaltaren och inte tingsrätten bör vara den som beslutar om att inleda bevakningsförfarandet. Detta bör leda till att förfarandet kan påbörjas snabbare. Det blir också tydligare att det är förvaltaren som har det huvudsakliga ansvaret för förfarandet.

I avsnitt 6.2 och 6.3 föreslås det att bevakningsförfarandet ska vara ett i huvudsak förvaltarlett förfarande. Detta kommer, som flera remissinstanser påtalar, att ställa krav på förvaltarnas organisation. Förvaltarna kommer att få nya administrativa uppgifter i förfarandet, såsom att ta emot handlingar och administrera kungörelser och underrättelser. Samtidigt är det fråga om uppgifter i ett förfarande som förvaltarna redan är väl bevandrade i och kraven som ställs för att en person ska utses till förvaltare, bl.a. i fråga om en utvecklad

kontorsorganisation, är höga. Förslagen bedöms mot den bakgrunden inte leda till att förvaltare på mindre byråer inte kan förordnas.

En riktlinje för när ett bevakningsförfarande bör genomföras

Ett bevakningsförfarande bör anordnas om fordringar utan förmånsrätt kan antas få utdelning i konkursen (9 kap. 1 § konkurslagen). Detta utgör ett riktmärke vid bedömningen av om ett förfarande ska inledas eller inte. I förarbetena framhålls det att en bedömning får göras av samtliga omständigheter. Enbart den omständigheten att det kan finnas ett större antal oprioriterade borgenärer behöver inte i sig tala för att det behövs ett bevakningsförfarande. I många konkurser räcker nämligen boets tillgångar inte till för utdelning till andra än prioriterade borgenärer (prop. 1986/87:90 s. 295).

I förarbetena uttalas det vidare att domstolen ska bevaka att förvaltaren inte i onödan drar på konkursboet den ökning av konkurskostnaderna som normalt kan bli följderna av ett bevakningsförfarande (prop. 1986/87:90 s. 296).

Även om rätten att besluta om ett bevakningsförfarande nu förs över till förvaltaren kommer det också fortsättningsvis att finnas situationer då ett bevakningsförfarande inte bör genomföras trots att det vid tidpunkten för förfarandets inledande kan antas att oprioriterade borgenärer skulle kunna få utdelning i konkursen. Detta eftersom ett bevakningsförfarande ökar förvaltarens arbetsinsats med följd att förvaltararvodet blir högre. Ibland kan det få till konsekvens att det utdelningsbara beloppet minskar betydligt eller kanske till och med förbrukas helt. Kostnadsökningen kan i dessa fall inte anses motivera att förfarandet fortsätter, även om en liten del av boets behållning eventuellt skulle kunna delas ut. I en sådan situation skulle det påbörjade bevakningsförfarandet kanske behöva avbrytas. En konkursförvaltare bör kunna avstå från att anordna ett bevakningsförfarande när kostnaderna för förfarandet riskerar medföra att tillgängliga medel för utdelningen väsentligt skulle minska.

Den nuvarande riktlinjen om när ett bevakningsförfarande bör anordnas kan inte anses hindra att konkursförvaltaren i den beskrivna situationen låter bli att inleda ett förfarande. Förvaltaren är väl skickad att avgöra när omständigheterna är sådana att han eller hon, med beaktande av kostnadsaspekten och tänkbara utdelningsbara medel, bör avstå från ett bevakningsförfarande. Det finns därför inte skäl att ändra bestämmelsen om när ett förfarande bör anordnas.

Konkursförvaltaren ska bestämma när bevakningar och anmärkningar ska göras

Den s.k. bevakningstiden, alltså den tid inom vilken en fordran eller yrkad förmånsrätt ska bevakas, ska enligt den hittillsvarande regleringen vara minst fyra och högst tio veckor från beslutsdagen (9 kap. 2 § konkurslagen). Den s.k. anmärkningstiden, dvs. den tid inom vilken anmärkning mot en bevakning ska göras, ska vara minst två och högst fyra veckor räknat från bevakningstidens utgång. Tiden får dock vara längre om förhållandena i konkursen kräver det (9 kap. 8 §). Sedan bevakningstiden har kungjorts kan den inte förlängas.

Det är domstolen som bestämmer båda fristerna, normalt i samband med beslutet att inleda bevakningsförfarandet. När konkursförvaltaren tar över uppgiften att besluta om att ett bevakningsförfarande ska genomföras bör det redan av denna anledning också vara förvaltaren som bestämmer tiden för bevakning respektive anmärkning.

Faktorer som många gånger är avgörande för vilken bevakningstid som ska bestämmas är vilken omfattning konkursboet har, hur borgenärskretsen är sammansatt och konkursförvaltarens arbetsbörda. Utgångspunkten bör vara att bevakningstiden inte får sättas längre än vad som är nödvändigt. Sådana omständigheter som att en eller flera borgenärer finns i utlandet kan motivera en längre bevakningstid (se prop. 1986/87:90 s. 298).

Det finns numera helt andra förutsättningar för borgenärer att följa konkursen och kommunicera sina anspråk än när de hittillsvarande fristerna infördes. Även med beaktande av att varje borgenär måste ges rimliga möjligheter att bevaka sin rätt finns det därför utrymme att effektivisera denna del av förfarandet.

Konkursförvaltaren bör visserligen i det enskilda fallet kunna sätta lämpliga bevaknings- och anmärkningstider. I syfte att underlätta prövningen samt skapa förutsebarhet och förutsättningar för en så enhetlig och effektiv tillämpning som möjligt finns det dock anledning att i konkurslagen tydliggöra att fristerna som utgångspunkt ska vara så korta som möjligt. Mot den bakgrunden föreslår regeringen att bevakningstiden ska vara fyra veckor och anmärkningstiden två veckor, men att förvaltaren ska kunna bestämma en längre tid om det är motiverat i det enskilda fallet. För bevakning bör en längsta tid på åtta veckor gälla. Vad som ska krävas för att bestämma en längre frist bör kunna avgöras av förvaltaren.

Konkursförvaltarens beslut om bevakningsförfarande ska inte få överklagas

Tingsrättens beslut att genomföra ett bevakningsförfarande får inte överklagas (16 kap. 6 § första stycket konkurslagen). Om rätten avslår konkursförvaltarens framställan om ett bevakningsförfarande får däremot förvaltaren, en borgenär och tillsynsmyndigheten överklaga beslutet (16 kap. 5 och 6 §§ samt 8 § 5).

När konkursförvaltaren nu föreslås ta över tingsrättens beslutsfunktion uppkommer frågan om hans eller hennes beslut om att inleda ett bevakningsförfarande ska få överprövas.

En konkursförvaltare vidtar redan en mängd åtgärder i konkursen som i regel inte kan bli föremål för domstolens prövning. Ett beslut om att genomföra ett bevakningsförfarande kan inte anses vara ett ingripande beslut för enskilda, även om förfarandet i och för sig kan medföra att konkursförfarandet tar längre tid och ställer krav på aktivitet av borgenärerna för att inte förlora sin rätt till utdelning. Behovet av att kunna angripa förvaltarens beslut i domstol får anses litet, särskilt mot bakgrund av att det är förvaltaren som är den som har bäst kännedom om förhållandena i konkursen.

Som *Göta hovrätt* påpekar innebär den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, liksom unionsrätten, att det måste finnas en möjlighet till

domstolsprövning av ett beslut som påverkar enskildas civila rättigheter och skyldigheter. Ett bevakningsförfarande påverkar i och för sig vilken utdelning en borgenär kan få i konkursen. Beslutet om att anordna förfarandet avgör dock inte vilken rätt borgenärerna har. Detta avgörs genom själva förfarandet, som enligt regeringens förslag även fortsättningsvis ska innehålla en möjlighet till domstolsprövning (se avsnitt 6.3.3).

Det som dessutom talar för att konkursförvaltarens beslut att genomföra ett bevakningsförfarande inte bör få överklagas är att ett sådant beslut innebär att bevakningsförfarandet omedelbart inleds och att bevakningstiden kungörs och börjar löpa. Att då parallellt genomföra en domstolsprövning framstår inte som ändamålsenligt. Det är dessutom osannolikt att en överprövning annat än mycket sällan skulle leda till en ändring av förvaltarens beslut. Sammanfattningsvis anser regeringen att förvaltarens beslut att anordna ett bevakningsförfarande inte bör få överklagas.

Med den hittillsvarande regleringen är det möjligt att överklaga domstolens beslut att avslå förvaltarens begäran om att inleda ett bevakningsförfarande. En sådan möjlighet finns bl.a. för att motverka en oenhetlig rättstillämpning (prop. 1986/87:90 s. 410). Behovet av att överklaga får dock anses litet och ska dessutom vägas mot att konkursförvaltaren varje gång det inte är aktuellt att genomföra ett bevakningsförfarande, dvs. i majoriteten av fallen, skulle behöva fatta ett formellt beslut om att inte vidta en sådan åtgärd. Ett beslut att inte inleda ett bevakningsförfarande innebär endast att borgenärerna formlöst får göra gällande sina fordringar. Det påverkar inte i sig enskildas rättigheter eller skyldigheter. Det är dessutom möjligt för både gäldenären och borgenärerna att invända mot ett utdelningsförslag som läggs fram utan att ett bevakningsförfarande har genomförts. För den situationen föreslår regeringen att det ska finnas en möjlighet till domstolsprövning, se avsnitt 7.2.1.

Det får mot denna bakgrund anses rimligt att förvaltaren själv får ta ansvar för frågan om huruvida ett bevakningsförfarande behöver genomföras eller inte. Inte heller ett sådant beslut bör därför få överklagas.

Bör tillsynsmyndigheten höras inför beslutet?

Det finns inte någon skyldighet för tingsrätten att höra tillsynsmyndigheten när konkursförvaltaren begär att ett bevakningsförfarande ska inledas. Frågan är om förvaltaren bör göra det när det i fortsättningen är han eller hon som beslutar om att inleda förfarandet.

I konkurslagen finns den s.k. allmänna höranderegeln som med sin hittillsvarande utformning innebär att förvaltaren är skyldig att i viktigare frågor höra bl.a. tillsynsmyndigheten (7 kap. 10 §). Även om ett bevakningsförfarande innebär en viss tidsutdräkt och frågan om huruvida ett sådant förfarande ska inledas i en enskild konkurs innefattar en bedömning som kan påverka både utredningen och utdelningen är det dock knappast typiskt sett en sådan viktigare fråga.

Som anförs ovan får konkursförvaltaren anses ha goda förutsättningar att självständigt bedöma om ett bevakningsförfarande behöver inledas eller inte. Det framstår inte som angeläget att förvaltaren då i varje enskilt

fall ska behöva höra tillsynsmyndigheten i frågan. Att begränsa skyldigheten att höra tillsynsmyndigheten till de fall där förvaltaren avser att inleda ett sådant förfarande framstår inte som ändamålsenligt. Risken för att förvaltaren i onödan påbörjar ett bevakningsförfarande kan inte heller anses särskilt stor. I avsnitt 10.3 föreslås att den allmänna höranderegeln utvidgas något till att avse inte bara viktigare utan även svårbedömda frågor. Detta skapar ett utrymme för förvaltaren att vid behov involvera tillsynsmyndigheten inför sitt ställningstagande. Det finns inte behov av en mer långtgående skyldighet att höra tillsynsmyndigheten i just bevakningssituationen.

6.1.2 Kungörelser och underrättelser

Regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska kungöra beslutet om att genomföra ett bevakningsförfarande och vilken bevakningstid som gäller.

Konkursförvaltaren ska ta över uppgiften att underrätta berörda aktörer om anmärkningstiden och om var bevakningarna hålls tillgängliga.

Regeringens bedömning: Konkursförvaltaren bör ta över uppgiften att underrätta berörda aktörer och myndigheter om att ett bevakningsförfarande ska genomföras. Detta kan regleras i förordning.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har ingen invändning mot dem. *Skatteverket* anser att det bör vara tillsynsmyndigheten som kungör beslutet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Det är tingsrätten som kungör ett beslut att inleda bevakningsförfarande och vilken bevakningstid som ska gälla (9 kap. 3 § konkurslagen). Eftersom tingsrätten fortsättningsvis inte ska besluta i dessa frågor finns det inte längre något naturligt samband mellan besluten och att tingsrätten ser till att kungörelsen kommer till stånd. Tvärtom framstår det som ineffektivt att låta någon annan än beslutsfattaren ha ansvar för kungörelsen. Uppgiften att hantera kungörelser är av sådan karaktär att den inte kräver domstolens medverkan. Tingsrätten bör därför inte längre ha kvar den uppgiften.

Det finns tydliga fördelar med att anförtro konkursförvaltaren ansvaret för att kungöra de inledande besluten. Visserligen innebär det mer administrativt arbete för förvaltaren, vilket bl.a. *Skatteverket* påpekar. Eftersom förvaltaren är den som ska besluta om ett bevakningsförfarande och bestämma bevakningstiden, kan kungörelsen dock komma till stånd snabbare om han eller hon ansvarar för den än om tillsynsmyndigheten gör det. Även risken för fel minskar om det är samma aktör som beslutar och kungör. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att konkursförvaltaren ska kungöra de inledande besluten i bevakningsförfarandet.

I avsnitt 6.2.1 föreslås att bevakningar i fortsättningen ska skickas till konkursförvaltaren. Förvaltaren bör ange en eller flera adresser för det, vilka också bör framgå av kungörelsen. Detta kan regleras i förordning. Eftersom det inte längre finns något krav på att en bevaknings- eller

anmärkningshandling ska vara undertecknad kan adressen vara en e-postadress. Förvaltaren bör själv kunna bedöma hur många adresser som är lämpliga liksom om det behövs både en postadress och en e-postadress.

Enligt regelverket för den statliga lönegarantin har tingsrätten en underrättelseskyldighet i samband med ett beslut om att inleda ett bevakningsförfarande. Den 1 februari 2025 övergick ansvaret för utbetalning av lönegaranti från sju länsstyrelser till Skatteverket. I och med det ska tingsrätten i nya konkursförfaranden skicka en underrättelse till Skatteverket samma dag som beslutet meddelas (4 § lönegarantiförordningen [2024:1329]). I de konkurser som har inletts före den 1 februari 2025 ska underrättelsen skickas till Skatteverket och den länsstyrelse som tingsrätten hör till (5 § lönegarantiförordningen [1992:501]).

Vidare ska tingsrätten underrätta Bolagsverket om beslutet om bevakningsförfarande, så att uppgiften kan föras in i insolvensregistret (9 och 12 §§ förordningen [2017:485] med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning). Dessutom ska tingsrätten genast underrätta gäldenären, konkursförvaltaren, tillsynsmyndigheten och varje känd borgenär om bl.a. beslutet och anmärkningstiden (26 § konkursförordningen).

De skäl som redovisas ovan beträffande kungörelsen talar även för att konkursförvaltaren bör överta tingsrättens uppgift att skicka underrättelser när ett bevakningsförfarande inleds. Skyldigheten kan även fortsättningsvis regleras i förordning.

Regeringen föreslår i avsnitt 6.1.1 att förvaltaren ska överta uppgiften att bestämma vilken anmärkningstid som ska gälla. Förvaltaren bör även överta tingsrättens hittillsvarande uppgift att underrätta bl.a. bevakande borgenärer om anmärkningstiden och om var bevakningarna hålls tillgängliga (9 kap. 8 § fjärde stycket konkurslagen). Den skyldigheten bör även fortsättningsvis framgå av konkurslagen.

6.2 Den utredande delen av förfarandet

6.2.1 Bevakningar

Regeringens förslag: En borgenär som vill anmäla sin fordran under bevakningsförfarandet ska ge in en skriftlig bevakning till konkursförvaltaren.

Konkursförvaltaren ska se till att tillsynsmyndigheten får del av bevakningarna. Dessa ska hållas tillgängliga för granskning hos myndigheten.

Konkursförvaltaren ska ge in bevakningsförteckningen enbart till tillsynsmyndigheten.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås det att konkursförvaltaren inte längre ska upprätta en bevakningsförteckning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Sveriges advokatsamfund* och *Svensk Inkasso* anför att fråga kan uppkomma om huruvida bevakningen lämnats

till förvaltaren i rätt tid och att en reglering om denna fråga behövs. Advokatsamfundet invänder vidare mot förslaget att förvaltaren inte längre ska upprätta en bevakningsförteckning. *Stiftelsen Ackordscentralen* invänder mot att bevakningshandlingarna ska skickas till tillsynsmyndigheten i stället för att hållas tillgängliga hos förvaltaren. *Skatteverket* anser i stället att borgenärerna endast ska anmäla sina fordringar till tillsynsmyndigheten. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* framför att det är viktigt att samtliga fordringsägare får del av bevakningsförteckningen för att kunna bevaka sin rätt.

Skälen för regeringens förslag

Borgenärerna ska bevaka sina fordringar hos konkursförvaltaren

En borgenär ska enligt den hittillsvarande ordningen bevaka sin fordran och den förmånsrätt som han eller hon vill göra gällande genom en skriftlig anmälan till domstolen. Det är enligt regeringens mening tydligt att domstolens kompetens inte krävs för uppgiften att ta emot bevakningar. I stället bör borgenärens bevakning göras till förvaltaren. Regeringen delar inte *Skatteverkets* uppfattning att bevakningshandlingarna bör ges in till tillsynsmyndigheten som sedan underrättar förvaltaren för vidare åtgärder. Även om en sådan ordning skulle innebära att förvaltaren inte behöver utföra vissa administrativa åtgärder är det tveksamt om det innebär mindre arbete för honom eller henne. Förvaltaren behöver ändå få del av bevakningarna för att kunna driva förfarandet framåt på ett ändamålsenligt sätt. Genom att bevakningarna görs direkt till förvaltaren begränsas de olika momenten i bevakningsförfarandet så långt som möjligt till en aktör vilket bör effektivisera förvaltarens arbete och förfarandet i stort. Som föreslås nedan ska alla bevakningar senare hållas tillgängliga för granskning hos tillsynsmyndigheten.

Att bevakning ska göras till förvaltaren innebär att bevakningshandlingarna ska skickas till honom eller henne. Som *Sveriges advokatsamfund* och *Svensk Inkasso* påpekar finns det till skillnad från vad som gäller för handlingar som ges in till domstol inte några regler om när en handling ska anses ha inkommit till förvaltaren. Det kan enligt remissinstanserna skapa osäkerhet i fråga om huruvida en bevakning har gjorts i rätt tid.

Enligt regeringens bedömning behövs det dock inte några särskilda regler om när en bevakningshandling ska anses ha nått förvaltaren. Det avgörande är när den faktiskt har gjort det. För det krävs inte att förvaltaren fått bevakningen i sin hand utan det är tillräckligt att den har nått en adress som förvaltaren har skäl att kontrollera. En bevakningshandling måste alltid anses ha nått förvaltaren när den har kommit till en adress som förvaltaren angett för bevakningar (jfr bedömningen i avsnitt 6.1.2 om att förvaltaren bör ange en eller flera adresser för bevakningarna).

Förvaltaren bör inte vara skyldig att alltid bekräfta att en bevakning tagits emot, vilket föreslås av *Svensk Inkasso*. Däremot bör förvaltaren på något sätt anteckna när handlingen kom fram. En borgenär som är osäker på om bevakningen har kommit fram bör fråga förvaltaren om detta. Enligt allmänna principer står avsändaren, dvs. den bevakande borgenären, risken för att handlingen kommer fram. Det är inte minst av betydelse om

borgenären skickat bevakningshandlingen till någon annan adress än den som förvaltaren angett och bevakningen inte når förvaltaren inom bevakningstiden. En bevakning som har kommit fram för sent bör betraktas som en efterbevakning enligt 9 kap. 20 § konkurslagen.

Bevakningarna ska hållas tillgängliga hos tillsynsmyndigheten

De bevakningar som för närvarande ges in till tingsrätten vidarebefordras till konkursförvaltaren men däremot inte till tillsynsmyndigheten. När borgenärernas bevakningar fortsättningsvis ska ges in till förvaltaren i stället för till tingsrätten är frågan om det är tillräckligt att handlingarna endast finns hos förvaltaren.

Det som framför allt talar för att konkursförvaltaren bör skicka bevakningarna till tillsynsmyndigheten är vikten av att säkerställa insyn i det förvaltarledda förfarandet och en möjlighet för borgenärer och andra att kunna granska bevakningarna. För närvarande gäller att förvaltaren på begäran är skyldig att lämna uppgifter om boet och dess förvaltning till tingsrätten, borgenärer, granskningsmän, gäldenären och tillsynsmyndigheten (7 kap. 9 § första stycket). Förvaltaren har dock ingen generell skyldighet att låta borgenärerna ta del av handlingar som rör boet (prop. 1986/87:90 s. 273). En annan sak är att det brukar bestämmas att bevakningarna kan granskas hos förvaltaren.

Det finns en möjlighet att med stöd av 2 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen låta offentlighetsprincipen gälla för handlingar som finns hos andra organ än myndigheter. Som *Stiftelsen Ackordscentralen* nämner vore det möjligt att ge allmänheten och aktörerna i en konkurs rätt att ta del av bevakningshandlingar direkt hos konkursförvaltaren, på samma sätt som om handlingarna begärdes ut hos en myndighet.

En sådan lösning är dock inte oproblematis. Förvaltarkåren består till mycket stor del av advokater som driver privat rörelse. Advokater driver sin verksamhet i stor utsträckning under tystnadsplikt och det är svårt att ställa lika höga krav på tillgänglighet och service på en advokatbyrå som på en myndighet. Det kan rimligen inte förväntas att en advokatbyrå alltid ska kunna tillmötesgå spontana besök och förfrågningar under bevakningsförfarandet.

Till skillnad från förslaget i avsnitt 5.3.2 om att förvaltaren ska besluta om undantag från reseförbudet, är genomförandet av ett bevakningsförfarande inte ingripande för enskilda. De skäl för handlingsoffentlighet som anges i det sammanhanget har därför inte samma bäring här (jfr avsnitt 5.3.3). Det är i stället en lämpligare ordning att enskildas tillgång till borgenärernas och förvaltarens bevakningar säkerställs av tillsynsmyndigheten där de omfattas av reglerna om handlingsoffentlighet.

Enligt de hittillsvarande reglerna ska tingsrätten i varje enskilt fall bestämma var bevakningarna ska hållas tillgängliga för granskning (9 kap. 8 § konkurslagen). Med förslaget att bevakningarna ska finnas hos tillsynsmyndigheten framstår det som rimligt att granskning av handlingarna också kan ske där. Detta bör anges i konkurslagen. Det hindrar inte en konkursförvaltare från att låta berörda ta del av bevakningshandlingarna hos honom eller henne, om det bedöms lämpligt.

Konkursförvaltaren ska även fortsättningsvis upprätta en bevakningsförteckning

Enligt konkurslagen ska konkursförvaltaren skyndsamt upprätta en förteckning över alla de fordringar som har bevakats. I den anges beloppet för den bevakade fordringen, eventuellt yrkad förmånsrätt med återopade grunder och vilken plats i förmånsrättsordningen fordran ska ha enligt borgenärens yrkande. Kopior av förteckningen ska skickas till tingsrätten och tillsynsmyndigheten (9 kap. 7 §).

En lagstadgad skyldighet att skicka förteckningen till tillsynsmyndigheten infördes i samband med att den nuvarande konkurslagen tillkom, men även tidigare var det vanligt att förteckningen skickades dit (se prop. 1986/87:90 s. 302). Som föreslås ovan kommer tillsynsmyndigheten framöver att få del av alla bevakningar. I promemorian görs bl.a. mot den bakgrunden bedömningen att myndigheten inte längre har samma behov av att även få del av en förteckning över bevakningarna. Som några remissinstanser påpekar underlättar dock en av konkursförvaltaren upprättad sammanställning av bevakningarna för den som vill granska dem.

Förvaltaren kommer sannolikt även fortsättningsvis att behöva sammanställa en bevakningsförteckning för att kunna hantera bevakningsförfarandet på ett ändamålsenligt sätt. Det innebär därför inte en alltför stor börda på förvaltaren att behålla kravet på att upprätta och till tillsynsmyndigheten ge in en bevakningsförteckning. Med den förändrade rollfördelning som nu föreslås finns det däremot inte längre någon anledning att skicka förteckningen till tingsrätten. Denna skyldighet bör därför tas bort.

6.2.2 Bevakningsfrihet

Regeringens förslag: Vissa insättnings- och försäkringsborgenärens fordringar ska redovisas i en av konkursförvaltaren upprättad förteckning och ska därmed anses bevakade utan att det krävs någon särskild åtgärd från borgenärens sida. Förteckningen ska skickas till tillsynsmyndigheten.

En fordran som har betalats i förskott innan bevakningsförfarandet inleddes ska bevakas av förvaltaren på motsvarande sätt.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att det bör vara tillräckligt att det för förskottsbetalade fordringar anges i utdelningsförslaget att utdelning har skett i förskott och att någon särskild förteckning inte är nödvändig. Ackordscentralen anser vidare, med instämmande av *Svensk Inkasso* och *Sveriges advokatsamfund*, att även de borgenärer som skriftligen har anmält sina fordringar till förvaltaren bör befrias från bevakningsskyldighet. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* anser att det bör tydliggöras när och under vilka förutsättningar förvaltaren ska bevaka fordringar för en arbetstagares räkning.

Skälen för regeringens förslag

Vissa borgenärer har bevakningsfrihet

Om ett bevakningsförfarande genomförs är en borgenär berättigad till utdelning i konkursen endast om han eller hon har bevakat sin fordran (9 kap. 4 § konkurslagen). Det finns dock vissa undantag från denna bevakningsskyldighet. Undantagen gäller för en fordran mot gäldenären som har återuppväckts på grund av återvinning (4 kap. 21 §), en regressfordran som tillkommer en medgäldenärs konkursbo (5 kap. 8 §), en kvittningsfordran (5 kap. 17 §) och en fordran med pant i fast eller lös egendom (9 kap. 5 §). Bevakningsfriheten för dessa fordringar innebär att konkursförvaltaren ska beakta fordringarna då utdelningsförslaget upprättas även om de inte har bevakats (se 11 kap. 4 §).

Därutöver finns det typer av fordringar som ska ingå i bevakningsförfarandet men som borgenärerna själva inte behöver bevaka. En insättningsborgenär behöver inte bevaka sin fordran i bl.a. en banks konkurs, förutsatt att konkursförvaltaren i bouppteckningen eller en särskild förteckning har lämnat en uppgift om borgenärens fordran. Detsamma gäller försäkringstagare och andra ersättningsberättigade i ett livförsäkringsföretags eller tjänstepensionsföretags konkurs, liksom de som ingått avtal om trafikförsäkring och andra ersättningsberättigade enligt sådana avtal i en konkurs hos företaget som meddelat försäkringen (7 kap. 13 § och 9 kap. 5 §). Dessutom ska förvaltaren för arbetstagares räkning bevaka lönefordringar som är klara (15 § lönegarantilagen).

Om borgenären i de uppräknade fallen anser att fordran är större än det som omfattas av bevakningsfriheten eller anmäls av konkursförvaltaren måste han eller hon dock bevaka resten för att få utdelning på det överskjutande beloppet.

En tydligare reglering för insättnings- och försäkringsborgenärer

Konkurslagen reglerar bevakningsfria fordringar på insättningsmedel och försäkringsersättning på två olika ställen. Det anges i 7 kap. 13 § femte stycket konkurslagen att konkursförvaltaren ska upprätta en förteckning över sådana fordringar och i 9 kap. 5 § att en borgenär inte behöver bevaka en fordran som tagits upp i en sådan förteckning.

Dessa särskilda regler gäller endast den situationen då ett bevakningsförfarande genomförs och uppgifterna behövs för det ändamålet. Numera gäller enligt 7 kap. 13 § första stycket att boets skulder med uppgift om varje borgenärs namn och adress ska ingå i bouppteckningen. Detta omfattar sådana fordringar som anges i 7 kap. 13 § femte stycket och som alltså ska tas upp i bouppteckningen. I och med denna ändring och med övergången till ett förvaltarlett förfarande bör reglerna om bevakning av dessa fordringar justeras och tydliggöras.

De aktuella fordringarna bör även fortsättningsvis bevakas av förvaltaren för borgenärens räkning. Att som bevakningsinlaga använda bouppteckningen är inte lämpligt. I stället bör förvaltaren i en situation som den nu aktuella upprätta en förteckning över de fordringar som bevakas, även när en bouppteckning med uppgifterna har färdigställts. Reglerna bör samlas i 9 kap. och det bör anges att fordringarna ska anses bevakade i den utsträckning de tas upp i den av förvaltaren upprättade förteckningen. I de aktuella företagens konkurs ska i regel ett allmänt

ombud utses, vilket bör underlätta uppgiften att upprätta en förteckning (se 7 kap. 2 §).

Det kan övervägas om förvaltaren ska bevaka fordringarna genom att endast ta upp dem i den allmänna bevakningsförteckningen. Fördelen är att det då endast förekommer en förteckning i bevakningsförfarandet. Samtidigt kan det röra sig om ett stort antal fordringar. Den allmänna förteckningen riskerar då att bli alltför omfattande utan att uppgifterna om enskilda insättnings- eller försäkringsfordringar är av betydelse för övriga borgenärer. I vissa fall kan sådana uppgifter även antas vara av mer känslig karaktär. Det är därför lämpligare att bevakningen sker i en särskild förteckning. För att undvika onödigt dubbelarbete bör förvaltaren kunna ta upp fordringarna i den allmänna bevakningsförteckningen genom att hänvisa till den särskilda förteckningen och endast ange hur stort belopp som totalt bevakas genom förteckningen.

När det gäller arbetstagares lönefordringar framför *Landsorganisationen i Sverige (LO)* att det bör tydliggöras när och under vilka förutsättningar som förvaltaren ska bevaka fordringar för arbetstagarens räkning. Regeringen gav i december 2023 en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av den statliga lönegarantin (dir. 2023:168). Utredaren ska bl.a. analysera lönegarantisystemet ur ett helhetsperspektiv och lämna förslag på ett nytt, ändamålsenligt och rättssäkert lönegarantisystem där en myndighet har huvudansvaret för lönegarantiärenden. Utredningens arbete bör inte föregripas och något förslag i den riktning som Landsorganisationen i Sverige (LO) förespråkar lämnas därför inte.

Ett förenklat förfarande för förskottsbetalade fordringar

En konkursförvaltare har under hela konkursförfarandet en möjlighet att betala ut medel i förskott till en borgenär. En förskottsbetalning är preliminär på så sätt att den som har mottagit betalningen kan bli återbetalningsskyldig om det senare visar sig att mottagaren saknar rätt att få medlen. Även om förvaltaren har betalat ut medel i förskott ska en sådan fordran tas upp i utdelningsförslaget (11 kap. 14–17 §§ konkurslagen).

När det finns en bevakningsskyldighet får förskottsbetalning ske endast om borgenären har bevakat sin fordran (11 kap. 15 §). Det framgår inte av lagen om borgenären måste bevaka sin fordran när en förskottsbetalning har gjorts i tiden innan en bevakningsskyldighet uppkom. I förarbetena anges emellertid att även om en borgenär har fått en förskottsbetalning måste han eller hon bevaka samma fordran, om det senare under konkursen beslutas om bevakningsförfarande. Gör borgenären inte det blir han eller hon återbetalningsskyldig (prop. 1986/87:90 s. 342).

Frågan om bevakning av en förskottsbetalad fordran har uppmärksamats i ett avgörande av Högsta domstolen (rättsfallet NJA 2012 s. 155). Fallet handlade om huruvida en borgenär som inte hade bevakat en förskottsbetalad fordran skulle ha rätt till efterbevakning när utdelningsförslaget fick göras om. Enligt Högsta domstolen skulle en inte onaturlig ordning vara att de fordringar som har förskottsbetalats betraktas som bevakade fordringar. I ett särskilt tillägg uttalade domstolens ledamöter att det finns skäl för lagstiftaren att införa en ordning med förebild i vad som gäller för insättningsborgenärer.

Det finns mycket som talar för att regleringen bör ändras så att en förskottsbetalad fordran ska anses bevakad i konkursen utan att borgenären själv behöver bevaka den. Det måste för en borgenär som har anmält sin fordran till konkursförvaltaren, yrkat förmånsrätt och därefter fått förskottsbetalning framstå som märkligt att också behöva bevaka den genom en särskild inlägga till samma förvaltare. En sådan förändring bör inte heller innebära något större problem eller merarbete för förvaltaren.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att en borgenär inte ska behöva bevaka en förskottsbetalad fordran. Till skillnad från *Stiftelsen Ackordscentralen* anser regeringen att fordran ändå bör vara med i bevakningsförfarandet. Det kan åstadkommas genom att konkursförvaltaren bevakar den. För att reglerna ska vara enhetliga och enkla bör fordran bevakas på samma sätt som insättnings- och försäkringsfordringar, dvs. genom att förvaltaren tar upp den i en särskild förteckning. Förteckningen bör lämnas till tillsynsmyndigheten i samband med att övriga bevakningar överlämnas dit (se avsnitt 6.2.1).

Det finns inte skäl att generellt befria borgenärer med kända fordringar från sin bevakningsskyldighet

Det kan vara svårt för en borgenär att förstå att han eller hon måste bevaka en fordran som har anmälts till konkursförvaltaren i konkursens inledningsskede, och som därmed finns med i konkursbouppteckningen. Som bl.a. *Stiftelsen Ackordscentralen* anför är ett alternativ att låta samtliga fordringar i konkursbouppteckningen anses som automatiskt bevakade. En sådan reglering finns exempelvis i Finland där fordringar som redan har anmälts när bevakningsförfarandet inleds anses bevakade. Förvaltaren kan i Finland även i viss utsträckning beakta obevakade klara fordringar (se 12 kap. 6 och 8 §§ i den finska konkurslagen [20.2.2004/120] och den finska regeringens proposition RP 221/2018 rd s. 66).

Som regeringen ser det finns det emellertid ett värde i att en borgenär bevakar sin fordran och den förmånsrätt som görs gällande. På så sätt säkerställs att samtliga fordringar i en konkurs är aktuella och fullständiga. I bevakningen ska borgenären ange fordringens belopp och grunderna för såväl fordringen som den yrkade förmånsrätten (9 kap. 6 § konkurslagen, se också 21 § andra stycket skuldsaneringslagen [2016:675] där även borgenärer med sedan tidigare kända fordringar ska anmäla dessa). En viktig funktion i bevakningsförfarandet, såsom det är utformat i konkurslagen, är att klargöra vilka fordringar som är tvistiga. Att undanta en stor mängd fordringar från bevakningsskyldigheten riskerar att försvåra detta. Mot denna bakgrund finns det enligt regeringens mening inte tillräckliga skäl att generellt befria borgenärer med kända fordringar från sin bevakningsskyldighet.

6.2.3 Anmärkning mot en bevakning

Regeringens förslag: Den som vill invända mot en bevakning ska lämna en skriftlig anmärkning till konkursförvaltaren.

Konkursförvaltaren ska se till att tillsynsmyndigheten får del av anmärkningarna. Dessa ska därefter hållas tillgängliga hos myndigheten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Skatteverket* anser att anmärkningarna ska ges in till tillsynsmyndigheten.

Skälen för regeringens förslag

En anmärkning mot en bevakning ska lämnas till konkursförvaltaren

Enligt den hittillsvarande regleringen ska en konkursförvaltare som efter granskning av inkomna bevakningar finner anledning att anmärka mot något yrkande om betalnings- eller förmånsrätt anmäla detta till domstolen inom anmärkningstiden. Även gäldenären eller en bevakande borgenär kan framställa en sådan anmärkning (9 kap. 9 § konkurslagen).

De skäl som anförs ovan för den förändrade hanteringen av bevakningar gör sig gällande även till stöd för en förändrad hantering av anmärkningar. I likhet med vad som gäller för bevakningar är det tydligt att domstolen inte behöver vara involverad i uppgiften att ta emot anmärkningar. Det är konkursförvaltaren som behöver få del av handlingarna för att kunna driva förfarandet framåt. I ett förvaltarlett bevakningsförfarande är det därför lämpligt att förvaltaren övertar uppgiften att ta emot anmärkningarna.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att anmärkningar från gäldenären och bevakande borgenärer ska lämnas till konkursförvaltaren i stället för till tingsrätten. En anmärkning ska då alltid kunna lämnas till den adress som förvaltaren har angett (se avsnitt 6.1.2).

Det är vanligt att det är konkursförvaltaren själv som framställer anmärkning mot bevakade fordringar. Även dessa ska enligt den hittillsvarande regleringen ges in till domstolen. Enligt regeringens mening är det inte önskvärt att domstolen har kvar uppgiften att ta emot några anmärkningar. Det är inte heller motiverat att tillsynsmyndigheten ska ta emot förvaltarens anmärkning endast i syfte att säkerställa att anmärkningen har framställts på rätt sätt och i rätt tid för att sedan återsända en kopia av handlingen till förvaltaren för vidare hantering. I stället bör även förvaltarens anmärkningar hanteras av honom eller henne själv. Som föreslås nedan kommer tillsynsmyndigheten att få del av alla anmärkningar och har möjlighet att inom ramen för sin tillsyn övervaka förvaltarens hantering. Denna bedömning förändras inte av det faktum att förvaltarens anmärkning kan innebära att förvaltaren påkallar återvinning (se 4 kap. 19 § första stycket 2).

Det är möjligt för den som gjort en anmärkning att efter anmärkningstidens utgång åberopa en annan omständighet än den som har angetts i anmärkningen (9 kap. 11 §). Som en konsekvens av förslaget att anmärkningar ska ges in till konkursförvaltaren är det följdenligt att nya omständigheter till stöd för anmärkningen också ska göras gällande hos

förvaltaren, om inte bevakningstvisten är föremål för rättsens prövning (se avsnitt 6.3.3).

Anmärkningarna ska hållas tillgängliga hos tillsynsmyndigheten

I avsnitt 6.2.1 föreslås det att konkursförvaltaren ska översända inkomna bevakningar till tillsynsmyndigheten. Syftet är att ge de berörda goda möjligheter att ta del av handlingarna och att i övrigt möjliggöra insyn och tillsyn. I huvudsak motsvarande skäl gör sig gällande även för framförda anmärkningar. Även dessa bör lämnas till tillsynsmyndigheten för att hållas tillgängliga för den som vill ta del av dem.

Det finns inte några starka skäl för att anmärkningarna även ska ges in till tingsrätten. Trots att dessa kan behövas där om det blir aktuellt med en domstolsprövning av tvistiga fordringar är det angeläget att flytta bort administrativ hantering i konkursförfarandet från domstolarna. I de förhållandevis få fall då det blir aktuellt att involvera domstolen kan förvaltaren ge in de relevanta handlingarna (se avsnitt 6.3.3).

6.3 Den avslutande delen av förfarandet

6.3.1 Rätten att förfoga över en anmärkning

Regeringens förslag: Den som har anmärkt mot en bevakning ska själv få återkalla eller inskränka anmärkningen och ingå förlikning med bevakaren.

Endast den som har anmärkt mot en bevakning ska få åberopa nya omständigheter till stöd för anmärkningen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås det att alla anmärkningsberättigade även fortsättningsvis ska få åberopa nya omständigheter till stöd för en anmärkning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att det är inkonsekvent att den borgenär som inte själv har framfört anmärkningen kan åberopa nya omständigheter till stöd för den och att det bör tydliggöras om den borgenären i så fall inträder som part, vilket *Skatteverket* förespråkar.

Skälen för regeringens förslag

Anmärkaren ska kunna återkalla eller inskränka sin anmärkning

Om det inte framställs någon anmärkning får borgenären i regel den betalnings- och förmånsrätt som han eller hon har yrkat i sin bevakning (9 kap. 12 § konkurslagen). Om en anmärkning däremot framställs uppstår en bevakningstvist. Syftet med den avslutande delen av förfarandet är att lösa ut sådana tvister och klargöra fordringsförhållandena i konkursen.

När en bevakningstvist uppstår kan den lösas på frivillig väg. Både en bevakning och en anmärkning kan återkallas eller inskränkas och en förlikning kan ingås. Bevakaren förfogar själv över sin bevakning och kan

återkalla den eller godkänna anmärkningen, men enligt den hittillsvarande ordningen har anmärkaren inte samma utrymme. I stället krävs enighet bland de berörda i konkursen för att sådana åtgärder ska få vidtas med en anmärkning. Vidare får alla anmärkningsberättigade åberopa nya omständigheter till stöd för någon annans anmärkning. En bevakningstvist är alltså inte en angelägenhet som berör endast bevakaren och anmärkaren (prop. 1986/87:90 s. 305).

I flera fall krävs att domstolen involveras i handläggningen. Denna handläggning sker vid ett förlikningssammanträde och i sista hand vid en förhandling där tvisten prövas (9 kap. 13 och 15 §§). Vid förlikningssammanträdet kan de som har talerätt (gäldenären, konkursborgenärerna och konkursförvaltaren) och är närvarande förlikas eller ge förvaltaren i uppdrag att ingå förlikning med bevakaren.

Eftersom alla anmärkningsberättigade har talerätt i en bevakningstvist och en gemensam bestämmanderätt över framställda anmärkningar måste alla borgenärer och gäldenären kollektivt samtycka till att t.ex. ingå en förlikning för att den ska få rättslig verkan. Det är alltså möjligt för en gäldenär eller en borgenär som inte själv har anmärkt att infinna sig vid förlikningssammanträdet och förhindra ett sådant beslut.

Avgörandet i en bevakningstvist blir bindande för alla berörda, dvs. inte bara för anmärkaren och den bevakande borgenären utan även för övriga borgenärer och gäldenären. För att bevakningsförfarandet ska fylla sitt syfte bör det även fortsättningsvis resultera i att alla blir bundna av den lösning av tvisten som nås. Detta innebär dock inte nödvändigtvis att alla måste ha bestämmanderätt över anmärkningen.

Att utgången av en process mellan några gäller mot alla är inte unikt för bevakningstvister utan gäller t.ex. även vid återvinning i konkurs. En återvinningstvist förs emellertid endast mellan den som väcker talan och den som talan väcks mot. Övriga konkursborgenärers samtycke krävs inte för att en part ska kunna föra sin talan eller för att de ska bli bundna av utgången.

Som allmän utgångspunkt gäller i en process att varje part har rätt att bestämma över sin processföring. Den som har gjort en anmärkning i en bevakningsprocess är i linje med detta typiskt sett den som har ett befogat intresse av anmärkningen och bäst kan bedöma förutsättningarna för att låta den kvarstå oförändrad eller om någon förändring bör göras. Detta framstår som särskilt tydligt när konkursförvaltaren framställer en anmärkning, vilket också är det vanligaste.

Enligt regeringens uppfattning kan det ifrågasättas om förfarandet för anmärkningar ska utformas med hänsyn till de som själva valt att inte anmärka och alltså inte aktivt engagerat sig mot en gjord bevakning. En bevakning gäller om ingen anmärker mot den. Detta är en rimlig utgångspunkt som bör gälla för de borgenärer som inte anmärker, även när någon annan gör det. Eftersom alla konkursborgenärer och gäldenären har rätt att framställa en anmärkning är det också lämpligt att kräva att dessa måste göra ett aktivt val. Att inte anmärka får i regel anses innebära att man är beredd att acceptera bevakningen och annars är beredd att överlåta åt någon annan att bestrida den. Det är i sammanhanget viktigt att komma ihåg att detta inte rör konkursborgenärernas egna fordringar i sig utan i vilken utsträckning någon annans fordran ska tillåtas, vilket i så fall kan påverka övrigas utdelning. Ett beslut med anledning av en anmärkning kan

för övriga konkursborgenärer inte leda till ett sämre resultat än om bevakningen hade fått gälla.

En fördel med den hittillsvarande ordningen är visserligen att vissa besparas besväret att själv framställa en anmärkning eftersom en framställd anmärkning gäller för samtliga. Detta bör dock inte hindra en ändring till en mer ändamålsenlig reglering. Inte heller bör risken överdrivas för att borgenärer i fortsättningen kommer att framställa anmärkningar rutinmässigt bara för att försäkra sig om en talerätt för det fall en annan anmärkare senare skulle återta sin anmärkning. I flertalet fall utnyttjar borgenärerna inte sin tale- och närvarorätt. En ändring som innebär att endast den som gjort anmärkningen kan förfoga över den bör inte medföra några påtagliga nackdelar för borgenärskollektivet eller gäldenären.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att endast den som anmärkt mot en bevakning ska ha rätt att återkalla eller justera anmärkningen. Förslaget bör bidra till ett effektivare och mer ändamålsenligt förfarande.

Anmärkaren ska kunna ingå förlikning av en bevakningstvist

Att anmärkaren föreslås få rätt att ensam förfoga över sin anmärkning innebär att denne genom processuella åtgärder kan komma överens med bevakaren. Exempelvis kan parterna komma överens om att bevakaren inskränker sin bevakning och att anmärkaren frångår sin anmärkning som en följd av detta. Vad som då återstår är en bevakning med ett innehåll som det inte råder tvist om. Anmärkaren kan även godkänna bevakningen. Parterna är dock i viss utsträckning fria att senare återta eller justera sina processrättsliga dispositioner och bevakningstvisten kan då ändå behöva prövas och avgöras (se t.ex. rättsfallet RH 2005:24).

Som utgångspunkt innebär anmärkarens rätt att föra talan alltså endast en processuell behörighet att vidta dispositioner som är bindande för tredje man. Någon civilrättslig dispositionsrätt har anmärkaren inte. Om det även fortsättningsvis skulle krävas medverkan från alla berörda för att uppnå en bindande förlikning är lite vunnet. Som redovisas ovan är de berördas rätt redan begränsad genom att de som närvarar vid förlikningssammanträdet får för allas räkning ingå en förlikning eller ge förvaltaren i uppdrag att ingå en sådan. Steget till att låta anmärkaren själv ingå förlikningen är inte särskilt stort. Detta gäller särskilt mot bakgrund av vad tvisten rör, vilka som tvistar och överenskommelsens begränsade räckvidd. Det finns alltså skäl att tillåta anmärkaren att träffa en förlikning för övrigas räkning. En bestämmelse om detta bör införas.

Om flera har anmärkt mot en bevakad fordran kan inte en av dem ingå en förlikning och därmed binda de andra. En förlikning av en bevakningstvist måste innebära att samtliga frågor om den ifrågasatta fordran blir lösta. För att inte riskera att det finns olika, motstridiga lösningar på en bevakningstvist måste därför samtliga anmärkare vara överens om en förlikning för att den ska gälla.

Konkursförvaltarens samtycke ska inte krävas

Det bör alltså vara anmärkaren som förfogar över sin anmärkning. Detta är en betydande förändring i förhållande till den hittillsvarande ordningen,

särskilt när det gäller möjligheten att förlikas utom rätta. Det kan därför övervägas om konkursförvaltaren ska ha inflytande i frågan.

Ett sådant inflytande skulle kunna bestå i att konkursförvaltaren ska godkänna att anmärkaren ingår en förlikning eller annars återkallar eller inskränker sin anmärkning för att åtgärden ska bli gällande. På så sätt skulle, om än indirekt, borgenärernas insyn och inflytande i förfarandet behållas och kunna vara en garant för att tvisten hanteras på ett korrekt sätt.

Behovet av ett sådant samtyckeskrav är dock inte särskilt stort. Det är konkursförvaltaren själv som i stor utsträckning är den som framställer anmärkningar. Därutöver bevakar förvaltaren i vissa fall fordringar. Att förvaltaren i praktiken skulle ha vetorätt i fråga om hur en anmärkning framställd av någon annan ska hanteras framstår som tveksamt när förvaltaren genom att inte göra en egen anmärkning i princip kan anses redan ha godtagit bevakningen. Detta talar emot ett krav på att konkursförvaltaren ska godkänna anmärkarens åtgärder för att dessa ska gälla. I samma riktning talar att förvaltarens samtycke inte torde krävas när en förlikning ingås utanför förlikningssammanträdet. Något sådant krav bör därmed inte införas.

Rätten att åberopa nya omständigheter till grund för en anmärkning

En anmärkningsberättigad har rätt att åberopa nya omständigheter, även om det innebär att grunden för en redan framförd anmärkning ändras (9 kap. 11 § första stycket konkurslagen). Detta gäller inte enbart den som har framställt en anmärkning. Alla som har haft rätt att framställa en anmärkning får åberopa nya omständigheter till grund för någon annans anmärkning. Bestämmelsen infördes genom den nuvarande konkurslagen och motiverades med att samma krets hade rätt att föra talan mot bevakningen (SOU 1983:24 s. 213 och 214).

Det är framför allt konkursförvaltaren som anmärker och ibland kan han eller hon ha svårt att i tid granska bevakningarna och få fram det material som behövs för ett ställningstagande till dessa. Det finns därför inte skäl att ta bort möjligheten att åberopa nya omständigheter till stöd för en anmärkning. Däremot finns det anledning att överväga vem som ska få åberopa nya omständigheter. Samtidigt som bevakningsförfarandet innehåller flera begränsningar, särskilt i form av tidsfrister, är det tillåtande i den meningen att en borgenär som inte har bevakat en fordran eller som avstår från att göra en anmärkning i stället har möjlighet att efterbevaka sin fordran eller åberopa nya grunder till stöd för en anmärkning som han eller hon inte alls har varit upphov till.

Som *Stiftelsen Ackordscentralen* anför är det konsekvent att endast anmärkaren ska kunna åberopa nya omständigheter till stöd för anmärkningen, på motsvarande sätt som föreslås gälla för rätten att förfoga över anmärkningen. På så sätt får varje anmärkningsberättigad under anmärkningsfristen aktivt ta ställning till om en anmärkning ska framställas för att kunna ha möjlighet att senare åberopa nya omständigheter till stöd för den. De systematiska skäl för rätten att åberopa nya omständigheter till stöd för andras anmärkningar som anfördes vid bestämmelsens tillkomst förlorar sin betydelse med de ändringar av talerätten i övrigt som regeringen föreslår.

Att tillåta någon som blir bunden av rättskraften av ett avgörande att delta i processen är förvisso inte unikt för bevakningsförfarandet. En sådan möjlighet finns enligt reglerna i rättegångsbalken. De förhållanden som råder i en bevakningsprocess skulle i och för sig skapa förutsättningar för en konkursborgenär som inte själv har anmärkt att inträda i processen genom självständig intervention enligt 14 kap. rättegångsbalken (jfr rättsfallen NJA 1988 s. 433, NJA 2005 s. 342 och NJA 2015 s. 552 samt prop. 2001/02:107 s. 102). Enligt regeringens förslag kommer emellertid rättegångsbalkens regler om intervention inte längre att vara direkt tillämpliga i bevakningsförfarandet (se avsnitt 11.5.1 om att lagen om domstolsärenden ska tillämpas). Behovet av en möjlighet till intervention är dock med hänsyn till förfarandets särskilda karaktär och begränsade rättskraft mycket litet.

Till skillnad från promemorian gör regeringen bedömningen att samma hänsyn även innebär att det i få fall kan finnas ett behov för någon annan än anmärkaren att kunna åberopa nya omständigheter till stöd för en anmärkning. Som *Skatteverket* är inne på ger en sådan ordning dessutom upphov till komplikationer i partsställningen, särskilt för det fall tvisten överlämnas till tingsrätten. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att endast anmärkaren ska ha rätt att åberopa nya omständigheter till stöd för sin anmärkning. Den som vill bidra till en anmärkning kan då lämna upplysningar eller material till anmärkaren, som får välja om någon ny omständighet ska läggas fram.

6.3.2 Förlikning av en bevakningstvist

Regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska utreda tvistefrågorna och verka för en förlikning av bevakningstvisten, om det inte är olämpligt.

Möjligheten att hålla förlikningssammanträde i domstol ska tas bort. Detsamma gäller möjligheten att ge en förlikningsman i uppdrag att biträda rätten med utredning och förlikning i en tvistefråga.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås inte någon begränsning av förvaltarens skyldighet att verka för en förlikning.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Rekonstruktör- och förvaltarkollegiet i Sverige (REKON)* anför att det kan vara till nackdel för borgenärerna om konkursförvaltaren generellt ska eftersträva en förlikning och föreslår att det i stället ska anges i lagen att förvaltaren ska verka för en förlikning för borgenärernas bästa.

Skälen för regeringens förslag

Förvaltaren ska verka för en förlikning

En tvist som uppkommer under ett bevakningsförfarande kan lösas på frivillig väg utan domstolens medverkan. Detta kan ske t.ex. genom att bevakaren återkallar sin bevakning eller att en förlikning ingås. Konkursförvaltaren ska redan verka för att tvistefrågorna förlikas (prop. 1978/79:105 s. 308). I många fall krävs dock att domstolen involveras för

att tvisten ska finna en lösning. Domstolens handläggning sker vid ett förlikningssammanträde och kan utmynna i att förvaltaren får i uppdrag att försöka ingå förlikning (9 kap. 13 § konkurslagen). Av detta följer att förvaltarens förutsättningar att förlika tvisten är begränsade, om inte omvägen tas via tingsrättens förlikningssammanträde. Att det ska hållas ett sådant sammanträde förklaras av både den rollfördelning och den gemensamma bestämmanderätten över anmärkningarna som gäller enligt den hittillsvarande ordningen. Att hålla ett förlikningssammanträde innebär emellertid ett merarbete för alla inblandade samtidigt som både närvaron vid sammanträdet och resultatet av det många gånger är magert.

Det finns flera skäl för att konkursförvaltaren framöver bör ta ett större ansvar för att utreda och framför allt försöka förlika en bevakningstvist. Det finns bl.a. tydliga fördelar med att förlikningsverksamheten kan påbörjas tidigt och att den är anförtrodd någon som är väl insatt i den enskilda konkursen, samt i affärsjuridiska och ekonomiska frågor i allmänhet (prop. 1978/79:105 s. 202 och 203). Konkursförvaltaren har visserligen redan ett allmänt uppdrag att verka för förlikning men har samtidigt inte de verktyg som krävs för att utföra detta på ett verkningfullt sätt.

I och med att talerätten i bevakningstvister begränsas (se avsnitt 6.3.1), och därmed också det inflytande som kretsen anmärkningsberättigade har, försvinner det huvudsakliga skälet till att ha ett förlikningssammanträde för att den kretsen ska kunna komma till tals. Samtidigt förbättras inte nödvändigtvis tingsrättens möjligheter att vid ett sammanträde få till stånd en förlikning. Att fortsatt ha ett förlikningssammanträde enbart för att kunna ge konkursförvaltaren ett förlikningsmandat framstår inte som nödvändigt.

Tingsrättens hantering i samband med förlikningssammanträdet avser i allt väsentligt samma moment som konkursförvaltaren redan har i uppdrag att utföra. Det är inte ändamålsenligt att tingsrätten och förvaltaren parallellt hanterar uppgifterna att utreda tvisten och söka förlikning. Tingsrättens uppgifter i samband med förlikningssammanträdet utgör inte rättskipning och är inte heller av andra skäl något som behöver förbehållas domstol.

Att som hittills redan i inledandeskedet av bevakningsförfarandet bestämma en tidpunkt för ett förlikningssammanträde kan visserligen bidra till att förfarandet inte tappar tempo för det fall en utomrättslig förlikning inte är möjlig. En effektiv handläggning av bevakningsförfarandet kan dock uppnås på andra och bättre sätt.

Vid sidan av att försöka få till stånd en förlikning ska ett förlikningssammanträde användas för att utreda tvistefrågorna och förbereda dessa för en prövning i sak. En sådan uppgift, liksom att tingsrätten inför sin prövning av tvisten åter vill väcka frågan om förlikning, kräver dock inte ett särskilt reglerat förlikningssammanträde. Om rätten, när det blir aktuellt att pröva bevakningstvisten, anser att tvistefrågorna behöver utredas ytterligare kommer det att finnas möjligheter till det (se vidare avsnitt 6.3.3 och 11.5.1 om domstolsprocessen).

Sammanfattningsvis finns det övervägande skäl att förändra denna del av bevakningsförfarandet. Regeringen föreslår därför att konkursförvaltaren anförtros huvudansvaret för att klargöra parternas inställning i en bevakningstvist och försöka förlika den. Det föreslås då också att

förlikningssammanträdet avskaffas. En sådan ordning ligger väl i linje med ambitionen att skapa ett förvaltarlett förfarande och på så sätt bättre dra nytta av förvaltarens erfarenhet och kompetens. Sannolikt kan också fler bevakningstvister avslutas snabbare och förfarandet blir därmed mer effektivt.

Det kan finnas situationer då det inte är lämpligt att försöka nå en förlikning, t.ex. då det finns skäl att tro att en bevakad fordran är helt ogrundad (jfr 42 kap. 17 § första stycket rättegångsbalken). I sådana fall bör förvaltaren inte vara skyldig att aktivt arbeta för det. Som *REKON* är inne på bör därför förvaltaren skyldighet att verka för en förlikning inte vara ovillkorlig. Förvaltaren allmänna skyldighet att ta till vara borgenärernas gemensamma rätt och bästa samt vidta alla de åtgärder som främjar en förmånlig och snabb avveckling av boet framgår av 7 kap. 8 § konkurslagen.

Möjligheten att utse en förlikningsman ska tas bort

Om rätten av särskilda skäl finner det behövt får den uppdra åt en lämplig person att vara särskild förlikningsman. Förlikningsmannens uppgift är att biträda rätten med utredning och förlikning i tvistefrågor som uppkommer under ett bevakningsförfarande (7 kap. 7 § första stycket konkurslagen). I förarbetena uttalas att lämpliga förlikningsmän främst bör sökas inom advokat kåren och att en förlikningsman bör ha minst samma kompetens som förvaltaren (prop. 1978/79:105 s. 205). Rätten ska återkalla uppdraget när förlikningsmannen anmäler att uppdraget är slutfört eller när det annars finns skäl till återkallelse (7 kap. 7 § fjärde stycket konkurslagen och 25 § konkursförordningen). Det är också rätten som bestämmer arvudet till förlikningsmannen efter att ha hört tillsynsmyndigheten och konkursförvaltaren (14 kap. 15 §). Ersättningen är en konkurskostnad (14 kap. 1 § 2).

Frågan är om det finns tillräckliga skäl att behålla möjligheten att utse en förlikningsman i en konkurs.

Att det krävs särskilda skäl för att ett förordnande av en förlikningsman ska komma i fråga markerar att ett förordnande ska övervägas med restriktivitet och i praktiken lär det knappast förekomma att en förlikningsman förordnas. Detta kan ha sin förklaring i att förlikningsverksamheten utförs av konkursförvaltaren, både innan en tvistefråga hamnar i domstol och därefter, och även av rätten själv. Både förvaltaren och domarna har successivt blivit allt bättre på att ta sig an förlikningsfrågan och nå resultat. Till det kommer den tidsutdräkt som ett uppdrag som förlikningsman kan innebära och den kostnad det kan medföra. Det kan mot denna bakgrund konstateras att de skäl som motiverade att det infördes en möjlighet att förordna förlikningsman numera inte är särskilt starka. Till det kommer att förlikningsmannen har i uppgift att biträda rätten, vilket inte kommer att vara aktuellt med den ändring av förlikningsansvaret som föreslås. Det är därför tydligt att möjligheten att kunna förordna en särskild förlikningsman kan tas bort.

6.3.3 Handläggningen hos förvaltaren och rätten

Regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska underrätta bevakaren om att en anmärkning har gjorts och förelägga honom eller henne att yttra sig över den.

Om en förlikning inte kan ingås ska konkursförvaltaren snarast och senast fyra veckor efter anmärkningstidens utgång överlämna bevakningstvist till rättens prövning.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Skatteverket* menar att det är enklare om bevakaren själv kan begära domstolsprövning, i likhet med det som gäller vid ansökan om betalningsföreläggande.

Skälen för regeringens förslag

Konkursförvaltaren ska förelägga bevakaren att yttra sig

Om en anmärkning görs ska tingsrätten snarast underrätta bevakaren. En sådan underrättelse ska även lämnas om det återopas en ny omständighet till stöd för en anmärkning. Underrättelsen ska innehålla en uppmaning till bevakaren att till rätten inge ett skriftligt yttrande och bifoga de handlingar som styrker den bevakade fordran, om inte dessa har getts in tidigare (27 § konkursförordningen).

Denna ordning bör fortsatt gälla när konkursförvaltaren övertar hanteringen av anmärkningar, med den ändringen att det bör vara förvaltaren som lämnar underrättelsen. Detta bör regleras i konkurslagen. Härigenom kan utredningen i ärendet kompletteras och bevakaren ges tillfälle att överväga sin situation och möjligheter att nå framgång i sak. Det kan leda till att vissa tvister kan avslutas utan att tingsrätten behöver pröva dem medan andra tvister kan handläggas mer effektivt.

Det finns inte anledning att ge konkursförvaltaren föreläggande någon materiell verkan, som t.ex. att ett uteblivet svar från bevakaren leder till att bevakningen förfaller. En sådan reglering skulle ställa högre krav på förvaltaren hantering bl.a. i fråga om delgivning och beslut. Eftersom en anmärkning inte nödvändigtvis innebär att bevakningen i sin helhet bestrids är det vidare inte givet vad konsekvensen skulle bli av att bevakaren inte följer föreläggandet och ett beslut om detta skulle under alla förhållanden få överklagas. Det framstår inte som lämpligt att bygga ut och komplicera handläggningen hos förvaltaren på detta sätt.

Förvaltaren bör som anförs ovan i detta skede undersöka förutsättningarna för att nå en förlikning och, om förutsättningarna finns, på lämpligt sätt föra sådana förhandlingar med parterna. Formerna för detta behöver inte regleras närmare.

Konkursförvaltaren ska överlämna tvister till tingsrätten för prövning

Att avgöra en bevakningstvist utgör sådan tvistlösning som är att betrakta som rättskipning. Det är därmed en typisk domstolsuppgift. En bevakningstvist kan vara komplicerad och ställa höga krav på civilrättsliga kunskaper. I en sådan tvist kan det dessutom finnas behov av att ta upp och värdera muntlig bevisning. Dessa förhållanden är något som med styrka

talat för att uppgiften förbehålls domstolen. Tingsrätten bör därmed även framöver vara den som har ansvaret för att pröva en bevakningstvist.

I och med den nu föreslagna ordningen kommer tingsrätten inte att involveras i förfarandet förrän det blir aktuellt att pröva en bevakningstvist. Om tvisten inte kan lösas på frivillig väg, måste den anhängiggöras i domstolen. Ett alternativ för att åstadkomma detta är att bevakaren ska vara skyldig att begära att rätten prövar tvisten. Bevakaren skulle då behöva ansöka om att rätten fastställer den fordrings- eller förmånsrätt som bevakaren anser att han eller hon har. Ett annat alternativ är att konkursförvaltaren begär att tingsrätten prövar tvisten. Förvaltaren skulle då överlämna frågan till domstolen för vidare handläggning.

Med ett krav på aktivitet från bevakarens sida skulle domstolen enbart behöva pröva frågor som verkligen är tvistiga. Regler om sådan aktivitetsplikt finns exempelvis i utsökningsbalkens krav på att tredje man måste väcka talan om bättre rätt till egendom för att freda sig från utmätning och i kravet i lagen om betalningsföreläggande och handräckning på att sökanden begär att betalningskravet lämnas över till tingsrätten om svaranden motsätter sig det.

En stor fördel med att ge förvaltaren ansvaret att initiera tingsrättens prövning är dock att detta sannolikt leder till en mer effektiv och ordnad hantering. Förvaltaren föreslås ju överta tingsrättens uppgift att utreda tvisten och vara den som verkar för förlikning. Precis som hittills blir då tiden efter anmärkningsfristens utgång fram till dess att tingsrätten involveras en sorts förberedelse, som dock inte mynnar ut i ett beslut. Att förvaltaren är den som har ansvar för att föra tvisten till domstol bör säkerställa att rätten får del av den utredning som finns under ordnade former. Det kan vidare i ett bevakningsförfarande finnas flera bevakningstvister och förvaltaren kan då ta ett samlat ansvar för att dessa hanteras på ett korrekt och effektivt sätt. Om någon annan än förvaltaren ska begära rättens prövning, finns det i stället en risk för att det sker innan förvaltarens förlikningsansträngningar har uttömts. Tingsrätten kan då komma att involveras i onödan.

Det finns fördelar och nackdelar med båda alternativen. Det framstår dock som lämpligast och mest effektivt att konkursförvaltaren ges i uppgift att överlämna tvistefrågan och relevanta handlingar till rätten, om inte förlikning kan nås.

Malmö tingsrätt efterfrågar att bevakaren ska upplysas om risken att stå för rättegångskostnader vid ett överlämnande till tingsrätten. Även om det finns poänger med en sådan upplysning är dessa enligt regeringen inte tillräckliga för att en upplysningsskyldighet ska anges i lag. Ingenting hindrar dock förvaltaren från att ändå lämna en sådan upplysning till parterna i en bevakningstvist.

När ett överlämnande senast ska ske

Om bevakningen och anmärkningen kvarstår och parterna inte kan förlikas ska konkursförvaltaren överlämna tvisten till tingsrätten. För att förfarandet ska vara effektivt bör det bestämmas inom vilken tid ett sådant överlämnande senast ska göras.

Det är svårt att generellt bedöma hur mycket tid som är rimligt att ge konkursförvaltaren och parterna. Det beror bl.a. på hur många tvister som

samtidigt pågår i en konkurs och hur komplicerade dessa är. Förlikningsansträngningarna kan dock inte få pågå för länge. Ett överlämnande till rätten behöver inte heller medföra att alla förlikningsansträngningar måste upphöra.

Enligt de hittillsvarande reglerna ska ett förlikningssammanträde hållas två till fyra veckor efter anmärkningsfristens utgång (9 kap. 8 § tredje stycket konkurslagen). En förhandling för att pröva kvarvarande tvister ska sedan om möjligt hållas i omedelbar anslutning till förlikningssammanträdet och annars inom fyra veckor efter sammanträdet eller, om det finns särskilda skäl för det, ännu senare (9 kap. 15 § andra stycket).

Mot den bakgrunden framstår en frist på fyra veckor för att överlämna frågan till rätten för prövning av bevakningstvisten som rimlig. En kortare frist riskerar att verka hämmande på förlikningsansträngningarna och kan leda till att tvisten inte blir tillräckligt utredd innan domstolen får den på sitt bord. Om det redan i ett tidigare skede står klart att någon förlikning inte kan komma till stånd, bör förvaltaren naturligtvis inte invänta tidsfristens utgång innan ett överlämnande sker. Det finns som sagt inget som hindrar att förlikningsansträngningarna fortsätter efter överlämnandet.

Att tvisten inte överlämnas i rätt tid bör inte förenas med några materiella verkningar. Det innebär alltså att tvisten i ett sådant fall kvarstår. Förvaltaren bör i en sådan situation vara oförhindrad att överlämna tvisten trots att fristen för det har löpt ut. Detta framtar självklart inte förvaltaren ansvaret för att överlämna tvisten i rätt tid.

Rättens handläggning av bevakningstvisten

Även med förslaget att konkursförvaltaren ska överlämna tvisten till tingsrätten finns det skäl att överväga om bevakaren bör ges en aktivitetsplikt för att en domstolsprövning också ska komma till stånd. I norsk rätt finns en ordning som innebär att förvaltaren överlämnar tvisten till domstolen, som då ska förelägga bevakaren att inom viss tid ”reise tvist” vid påföljd av att anmärkningen annars läggs till grund för prövningen (114 § lov om gjeldsforhandling og konkurs, se även Ot.prp. nr 26 [1998–99]).

Att införa en sådan ordning skulle möjliggöra för bevakaren att på nytt överväga sin situation och därmed leda till att en del tvister sannolikt inte behöver prövas. Nackdelen är att den fortsatta handläggningen riskerar att försenas i de fall bevakaren vidhåller sin bevakning. För en borgenär som har bevakat sin fordran och som efter förvaltarens föreläggande med anledning av en anmärkning anger att bevakningen kvarstår, framstår ett krav på att hos tingsrätten behöva upprepa sitt yrkande en tredje gång dessutom som omständligt och som ett obefogat ifrågasättande. Något krav på att bevakaren efter överlämnande till rätten ska behöva aktivt begära en prövning bör därför inte införas. I stället bör tingsrätten handlägga och avgöra frågan.

Som *Vänersborgs tingsrätt* påtalar innebär gällande rätt att tingsrätten kan avvisa en bevakning som inte uppfyller de grundläggande kraven i 9 kap. 6 § konkurslagen (prop. 1986/87:90 s. 301). I och med förslagen i denna lagrådsremiss kommer tingsrätten att hantera bevakningar först om

förvaltaren överlämnar en bevakningstvist för prövning. Förvaltaren bör inte ha möjlighet att avvisa bevakningar eller anmärkningar på den grunden att de är bristfälliga. I den mån en bevakning eller anmärkning är ofullständig när tvisten överlämnas till tingsrätten, trots den hantering som föregått överlämnandet, måste tingsrätten reda ut oklarheterna. Detta följer direkt av lagen om domstolsärenden, som regeringen föreslår ska gälla vid handläggningen, se avsnitt 11.5.1. Om det inte hjälper bör det ändå inte bli aktuellt att avvisa bevakningen eller anmärkningen (jfr 9 och 10 §§ ärendelagen). I stället får tingsrätten avgöra tvisten och beakta bristerna inom ramen för prövningen i sak.

6.3.4 Rättens beslut i en bevakningstvist

Regeringens förslag: Rättens beslut i en bevakningstvist ska gälla även för övriga anmärkningsberättigade i konkursen.

Ett beslut ska överklagas särskilt, även om det inte innebär att ärendet avslutas.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås inte någon särskild regel om överklagande.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: Som föreslås i avsnitt 6.3.1 ska en anmärkare med bindande verkan för övriga anmärkningsberättigade bl.a. kunna återta sin anmärkning eller ingå en förlikning med den bevakande borgenären. Att även ett beslut av rätten i en bevakningstvist ska gälla mot samtliga är en självklarhet. Detta anges dock inte uttryckligen i konkurslagen utan den enda reglering som finns är en särskild föreskrift om att ett beslut som innebär att högre rätt ändrar ett beslut att ogilla en anmärkning mot en fordran, även gäller för dem som inte har sökt ändring i beslutet (9 kap. 18 §).

Det framstår mot bakgrund av de förändringar som nu föreslås om talerätten som lämpligt att det i konkurslagen tydligare framgår att även rättens beslut i en bevakningstvist gäller mot samtliga anmärkningsberättigade. Att regeringen i avsnitt 11.5.1 föreslår att lagen om domstolsärenden framöver ska tillämpas vid rättens prövning talar också för ett sådant förtydligande. Den lagen saknar, till skillnad från rättegångsbalken, uttryckliga rättskraftsregler. Den särskilda bestämmelsen om vad som gäller vid beslut i högre rätt kan då utgå. Domstolens beslut har endast rättskraft i konkursen (9 kap. 19 §). Denna begränsning bör gälla även fortsättningsvis.

Att beslutet i en bevakningstvist gäller mot samtliga anmärkningsberättigade kan medföra problem om rätten skulle meddela olika beslut när flera anmärkningar riktats mot en och samma bevakning. Eftersom besluten inte får strida mot varandra måste rätten fatta ett enda beslut avseende varje bevakad fordran, oavsett hur många anmärkningar som riktats mot den.

Enligt lagen om domstolsärenden får endast vissa beslut som inte innebär att ärendet avslutas överklagas särskilt (37 § första stycket). Ett

överklagande ska då typiskt sett göras inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet (38 § första och andra stycket).

Om det förekommer flera bevakningstvister ska tingsrätten handlägga dessa i ett ärende och bör avgöra dem samtidigt. I vissa fall kan en tvist kräva mer utredning och längre tid innan den kan avgöras. Tingsrätten ska då inte avvakta med att besluta i övriga tvister. Ett sådant beslut, som alltså inte innebär att ärendet avslutas, bör kunna överklagas särskilt. Det behövs därför en särskild bestämmelse om det i konkurslagen.

6.4 Efterbevakning

Regeringens förslag: Hanteringen av ett efterbevakningsförfarande ska motsvara den som föreslås för bevakningsförfarandet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att det bör förtydligas att efterbevakning får ske fram till dess att utdelningsförslaget har getts in.

Skälen för regeringens förslag: En borgenär som inte har bevakat sin fordran i bevakningsförfarandet har möjlighet att i efterhand anmäla sin fordran, s.k. efterbevakning (9 kap. 20–22 §§ konkurslagen). Efterbevakning kan göras när som helst innan konkursförvaltaren upprättar ett utdelningsförslag (se 11 kap. 7 § andra stycket). Vid ett efterbevakningsförfarande får en borgenär skriftligen anmäla en fordran eller yrka förmånsrätt. En efterbevakning görs på samma sätt som en vanlig bevakning, men den efterbevakande måste betala en efterbevakningsavgift motsvarande tre procent av prisbasbeloppet. Efterbevakningsförfarandet är även i övrigt uppbyggt på samma sätt som det ordinära bevakningsförfarandet. Det innebär att det är rätten som bestämmer bl.a. anmärkningstiden och var efterbevakningshandlingarna ska hållas tillgängliga för granskning. Rätten ansvarar även för underrättelser under förfarandet. Om flera efterbevakningar har gjorts, ska de om möjligt handläggas gemensamt.

De skäl som anförs ovan till stöd för en förändrad hantering av bevakningsförfarandet gör sig gällande även till stöd för en förändrad hantering av efterbevakningsförfarandet. Att ansvarsfördelningen vid efterbevakning ändras är en förutsättning för att uppnå en enhetlig hantering och det finns inga särskilda moment i en efterbevakning som föranleder andra bedömningar än de som görs vad gäller bevakningsförfarandet.

Mot denna bakgrund föreslås följande. En borgenär som vill efterbevaka en fordran ska göra det till konkursförvaltaren. Förvaltaren ska därefter se till att tillsynsmyndigheten får del av efterbevakningen, som sedan ska hållas tillgänglig för granskning hos myndigheten. Som en konsekvens av förslagen slopas tingsrättens nuvarande uppgift att överlämna efterbevakningshandlingarna till förvaltaren. Även för anmärknings- och tvistedelen av efterbevakningsförfarandet föreslås samma ansvarsfördelning som för bevakning, bl.a. att förvaltaren bestämmer anmärkningstiden. Liksom hittills ska efterbevakning kunna ske innan

utdelningsförslaget har upprättats. Det finns inte behov av att ändra denna tidpunkt, något som föreslås av *Stiftelsen Ackordscentralen*.

I avsnitt 7.2.1 föreslås det att konkursförvaltaren framöver ska ge in utdelningsförslaget endast till tillsynsmyndigheten. Efterbevakningsavgiften behandlas närmare i avsnitt 12.1.

7 Avskrivning, utdelning och arvode

7.1 Avskrivning av en konkurs

7.1.1 Tillsynsmyndigheten ska besluta om avskrivning

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att besluta om avskrivning av en konkurs. Avskrivning ska ske på ansökan av konkursförvaltaren och beslutet ska få överklagas till tingsrätten. En ansökan om avskrivning ska göras så snart det finns grund för den.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Kronofogdemyndigheten*, tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)* invänder mot förslaget och anser att beslut om avskrivning inte bör fattas av tillsynsmyndigheten, som endast bör ha en tillsynsfunktion.

Skälen för regeringens förslag

Avskrivning ska ske på ansökan av konkursförvaltaren

En konkurs kan avslutas genom avskrivning, utdelning, nedläggning efter frivillig uppgörelse eller fastställande av ackord. Det är tingsrätten som fattar beslut och i samband med det tar ställning till konkursförvaltarens arvode. I detta avsnitt behandlas konkurser som avslutas genom avskrivning.

Tingsrätten ska besluta om avskrivning av en konkurs i två situationer. Den ena är när konkursboets tillgångar inte räcker till betalning av uppkomna och väntade konkurskostnader och andra skulder som boet har fått. För en sådan avskrivning krävs i regel att gäldenären har bekräftat bouppteckningen och att konkursförvaltaren har gett in förvaltarberättelsen till tingsrätten (10 kap. 1 och 2 §§ konkurslagen). Den andra situationen är när ingen fordran görs gällande i konkursen och inte heller kan antas komma att göras gällande. Rätten ska då efter anmälan av förvaltaren genast skriva av konkursen. I en konkurs med bevakningsförfarande får konkursen skrivas av först efter bevakningstidens utgång (10 kap. 3 §).

Bestämmelsen om avskrivning när tillgångarna inte räcker till för betalning av kostnader och skulder som boet har fått är utformad så att det är domstolen som ska initiera frågan och involvera konkursförvaltaren (10 kap. 1 §). I praktiken är det dock förvaltaren som initierar frågan om

avskrivning. Enligt regeringens mening skapar regleringen en otydlighet när den ger flera aktörer ansvar för samma fråga. Det är dessutom tveksamt om den fyller någon funktion i praktiken. Det behov av kontroll och tillsyn som kan finnas bör inte heller komma till uttryck genom att en aktör ges rätt att vidta en åtgärd som ligger på någon annan att utföra.

Konkursförvaltaren är den som har ansvar för förvaltningen och som bäst kan avgöra när det är aktuellt att överväga om konkursen ska skrivas av enligt 10 kap. 1 §. Detta bör tydliggöras i konkurslagen. Även vid avskrivning enligt 10 kap. 3 § bör förvaltaren av samma skäl göra en ansökan, och inte som hittills en anmälan. Att det enbart är förvaltaren som kan ansöka underlättar också ett ansvarsutkrävande, om ansökan inte görs. För att säkerställa en effektiv hantering bör det också klargöras att förvaltaren ska initiera en avskrivning så snart det finns grund för det.

Tillsynsmyndigheten ska besluta om avskrivning

En fråga om avskrivning av en konkurs är för det mesta okomplicerad att handlägga och det behöver sällan göras någon mer ingående prövning. Inte heller i övrigt finns det något som motiverar att prövningen görs av tingsrätten. Det finns t.ex. inga principiella eller andra hinder mot att någon annan än domstol avslutar en konkurs. Uppgiften att avsluta en konkurs bör dock även fortsättningsvis hanteras av det allmänna och enligt regeringens mening finns det starka skäl för att uppgiften flyttas till tillsynsmyndigheten.

REKON invänder mot att tillsynsmyndigheten tar över uppgiften och anser att myndigheten endast bör ha en tillsynsfunktion och inte någon beslutsfunktion. Som utvecklas närmare i avsnitt 4.2, är det emellertid inte ovanligt att en tillsynsmyndighet har både besluts- och tillsynsfunktioner. Regeringens bedömning är att tillsynsmyndigheten för konkurser har goda förutsättningar att ansvara för beslut om avskrivning av konkurs. Att myndigheten även utövar tillsyn är inte något som hindrar detta. För att tillgodose enskildas rätt till domstolsprövning bör tillsynsmyndighetens beslut om avskrivning kunna överklagas till tingsrätten (se vidare avsnitt 11.3 om överklagande av tillsynsmyndighetens beslut).

7.1.2 Beslut om arvode

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att i en avskrivningskonkurs bestämma konkursförvaltarens arvode, kostnadsersättning och ersättning för sådana kostnader för försäljning av fast egendom som ska betalas av staten. Konkursförvaltarens ansökan om arvode och annan ersättning ska ges in till tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndighetens beslut ska få överklagas till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Domstolsverket*, *Kronofogdemyndigheten*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)*, *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* och *Almi Företagspartner AB*, tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)*

och *Handelshögskolan vid Karlstads universitet (Akademien för insolvensrätt)* anser att det är principiellt felaktigt att tillsynsmyndigheten både ska utöva tillsyn och besluta om förvaltarens arvode. Handelshögskolan har dock ingen invändning mot att tillsynsmyndigheten fattar beslut i s.k. taxekonkurser. *Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden)* anför bl.a. att tillsynsmyndigheten saknar nödvändig kompetens för att fatta beslut i fråga om arvode. *Sveriges advokatsamfund* och *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att frågan om arvode ska prövas av domstol som första instans i de fall tillsynsmyndigheten anser att det av förvaltaren begärda arvodet ska sättas ned.

Skälen för regeringens förslag: När en konkurs avslutas ska konkursförvaltaren ge in en arvodesframställan och en arbetsredogörelse till domstolen, som sedan bestämmer arvodet (14 kap. 4 och 6 §§ konkurslagen). Arvodet ska utgöra en skälig ersättning för uppdraget, med hänsyn till det arbete som det har krävt, den omsorg och skicklighet varmed det har utförts samt boets omfattning. Om konkursen skrivs av på grund av otillräckliga tillgångar, ska tingsrätten samtidigt med arvodet besluta om förvaltarens ersättning för kostnader (14 kap. 14 §). Tillsynsmyndigheten ska höras över anspråken (14 kap. 10 och 14 §§).

När en konkurs skrivs av på grund av att tillgångarna är otillräckliga, ska rätten bestämma arvodet till förvaltaren enligt en taxa som årligen fastställs av Domstolsverket utifrån en timkostnadsnorm som beslutas av regeringen (14 kap. 4 § tredje stycket konkurslagen, 44 § konkursförordningen och DVFS 2024:22). Taxebeloppet får överskridas om konkursen har krävt avsevärt mer arbete än normalt och då endast när skälig ersättning överstiger taxan med minst hälften. Taxan får underskridas endast om förvaltaren varit vårdslös, försumlig eller visat oskicklighet vid utförandet av uppdraget. Utöver ersättning för konkursförvaltarens arbete ingår i taxan även viss ersättning för tidsspillan och allmänna kontorskostnader (3–5 §§ DVFS 2024:22).

Om en konkurs skrivs av på grund av att ingen fordran görs gällande och inte heller kan antas komma att göras gällande, bestäms ett skäligt arvode utan tillämpning av någon taxa.

Som föreslås i avsnitt 7.1.1 ska tillsynsmyndigheten, och inte tingsrätten, besluta om avskrivning av en konkurs. Om tillsynsmyndigheten även beslutar om arvodet kan avskrivnings- och arvodeshanteringen hållas samman hos en och samma myndighet vilket bidrar till en effektiv och ändamålsenlig handläggning. Starka skäl talar därmed för att tillsynsmyndigheten ska besluta även om arvodet.

Några remissinstanser, däribland *Uppsala universitet*, ifrågasätter om Kronofogdemyndigheten har den kompetens som krävs för att fatta beslut i dessa frågor och uttrycker bl.a. en osäkerhet om myndigheten har tillräckliga möjligheter att rekrytera kompetent personal.

Som regeringen anför i avsnitt 4.2 har Kronofogdemyndigheten emellertid en väl fungerande organisation för att hantera ärenden och lång erfarenhet av att handlägga insolvensrättsliga frågor. Myndigheten har också, i egenskap av tillsynsmyndighet, insyn i den enskilda konkursen och ett stort kunnande på det konkursrättsliga området. Kronofogdemyndigheten har enligt regeringens mening goda förutsättningar att ta över beslutsfattandet i dessa frågor under konkursförfarandet. Samtidigt är det viktigt att myndigheten, vid en

utökad roll, ser till att beslutsfattandet motsvarar högt ställda krav på kvalitet och förtroende hos parter och allmänheten.

Sveriges advokatsamfund och *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att bedömningen av arvoden, i de fall tillsynsmyndigheten invänder mot det yrkade beloppet eller det är tvistigt på grund av någon annan har invänt mot det, är en sådan uppgift som lämpligen bör hanteras av tingsrätten.

Att pröva konkursförvaltarens arvode i en avskrivningskonkurs kan dock inte sägas vara en typisk domstolsuppgift. Det är inte en prövning som normalt sett är särskilt svår. I avskrivningskonkurser handlar det som utgångspunkt om s.k. taxebeslut och om att ta ställning till om det finns skäl att frånga taxan. Sådana bedömningar får tillsynsmyndigheten anses väl lämpad att göra med hänsyn till myndighetens erfarenhet av konkursrättsliga frågor och vana att bedöma arvodesfrågor. Det gäller även när myndigheten inte delar konkursförvaltarens uppfattning i arvodesfrågan.

Att tillsynsmyndigheten beslutar om arvode, i stället för att enbart höras inför tingsrättens beslut, leder till ett enklare och snabbare förfarande än det nuvarande. Förutsättningarna för enhetlighet och förutsebarhet över hela landet i arvodesprövningen kan också förbättras. En ordning där tillsynsmyndigheten beslutar i första instans följt av en kontradiktorisk process efter ett överklagande skulle dessutom motsvara det som gäller på många andra områden.

Några remissinstanser invänder av principiella skäl mot att tillsynsmyndigheten både utövar tillsyn och fattar beslut. *REKON* anser exempelvis att tillsynsmyndigheten inte ska ha någon direkt eller indirekt inblandning i den verksamhet som ska granskas för att tillsynen ska kunna utövas på ett rättssäkert och trovärdigt sätt. Även *Handelshögskolan vid Karlstads universitet* anser att det är av vikt för systemets trovärdighet att rollerna hålls åtskilda.

Regeringen konstaterar att Kronofogdemyndigheten, som alla myndigheter, ska säkerställa en rättssäker handläggning i enlighet med bl.a. regeringsformen och förvaltningslagen (2017:900) (se även förordningen [2016:1333] med instruktion för Kronofogdemyndigheten). Det framgår dessutom av rättspraxis att arvodesbeslut inte ska användas som ett generellt tillsynsverktyg (se bl.a. NJA 2014 s. 798 och NJA 2016 s. 1186). Regeringens bedömning är att det inte finns anledning att befara att konkursförvaltarens legitimitet skulle riskeras om tillsynsmyndigheten tar över beslutsfattandet i vissa konkursfrågor.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att tillsynsmyndigheten ska fatta beslut om arvode i samtliga avskrivningskonkurser och att konkursförvaltarens därmed ska ge in sitt arvodesyrkande till tillsynsmyndigheten i stället för till tingsrätten. Som en konsekvens kommer tillsynsmyndigheten även att besluta om förvaltarens kostnadsersättning och ersättning för kostnader som förvaltarens har haft för försäljning av fast egendom och som ska betalas av staten (14 kap. 2 § andra stycket konkurslagen). Ett yrkande om arvode och annan ersättning bör framställas i en ansökan.

Tillsynsmyndighetens beslut om arvode och kostnadsersättning bör få överklagas till tingsrätten. Förvaltarens kommer därmed att ha möjlighet till domstolsprövning, om han eller hon är missnöjd med tillsynsmyndighetens beslut. Detta bidrar till att förfarandet är rättssäkert.

REKON framför att det finns en risk för att den omständigheten att ett beslut redan är fattat av tillsynsmyndigheten skapar en högre tröskel för förvaltaren att få igenom sina argument inför domstol. Det finns dock inga faktiska belägg för att så skulle vara fallet. Att domstolen överprövar tillsynsmyndighetens beslut, i stället för som nu fattar beslutet, sätter inte förvaltaren i ett sämre läge. Genom att förvaltaren behöver överklaga skapas i stället ett förfarande med prövning i flera instanser, vilket ger förutsättningar för ett fylligare underlag och ökade möjligheter för förvaltaren att motivera sig.

Det är värt att betona att reformen tar sikte på vem som gör prövningen och inte reglerna om arvodets storlek. Dessa regler och den rättspraxis som finns om förvaltararvode gäller på samma sätt även för tillsynsmyndigheten. Regeringen avser dock att fortsatt följa frågan.

7.2 Utdelning i en konkurs

7.2.1 Beslut om utdelning och arvode

Regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska ge in utdelningsförslaget tillsammans med förvaltningsredogörelsen och arvodesansökan till tillsynsmyndigheten, som sedan ska kungöra utdelningsförslaget. Tillsynsmyndigheten ska i regel fastställa utdelningen enligt förslaget och besluta om arvodet. Beslutet ska få överklagas till tingsrätten.

Om det görs invändningar mot utdelningsförslaget ska dock tingsrätten som första instans pröva frågan om utdelning och då även konkursförvaltaren arvode. Tillsynsmyndigheten ska i ett sådant fall med ett eget yttrande överlämna utdelningsförslaget och arvodesansökan till rätten.

Motsvarande ordning ska gälla vid efterutdelning.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Kronofogdemyndigheten* och *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)*, tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. Vissa remissinstanser framför invändningar av samma karaktär som i avsnitt 7.1.1 och 7.1.2.

Skälen för regeringens förslag

Den hittillsvarande regleringen

Det övergripande målet med konkursreglerna är att konkursborgenärerna ska få så hög utdelning på sina fordringar som möjligt. Konkursboets medel, som återstår efter betalning av konkurskostnaderna och andra skulder som boet har fått, ska därför delas ut till konkursborgenärerna (11 kap. 1 § konkurslagen). Konkursförvaltaren ska i en sådan situation upprätta ett förslag till utdelning och skicka utdelningsförslaget, tillsammans med en förvaltningsredogörelse, till tingsrätten och tillsynsmyndigheten (11 kap. 4 och 5 §§). Efter att tillsynsmyndighetens utlåtande har kommit in ska tingsrätten kungöra att ett utdelningsförslag har upprättats. Utdelningsförslaget och förvaltningsredogörelsen ska

hållas tillgängliga hos tingsrätten och tillsynsmyndigheten (11 kap. 6 § första och andra styckena).

Den som vill invända mot utdelningsförslaget ska göra det hos tingsrätten senast den dag som anges i kungörelsen (11 kap. 6 § tredje stycket). Alla vars rätt berörs har rätt att framställa invändning.

Tingsrätten fastställer efter fristens utgång utdelningsförslaget, förutsatt att det inte genom invändning eller på något annat sätt framgår att förslaget innehåller fel eller brister som inverkar på någons rätt (11 kap. 7 §). En invändning ska dock prövas endast om den kan föranleda ändring av utdelningen till en eller flera borgenärer. Om tingsrätten anser att utdelningsförslaget inte ska fastställas, ska konkursförvaltaren och den som skulle drabbas av en ändring normalt få tillfälle att yttra sig (11 kap. 8 §).

I en utdelningskonkurs ska konkursförvaltaren ge in sin framställan om arvode till tingsrätten, som bestämmer arvodet (14 kap. 4 och 6 §§). Till skillnad från i flertalet avskrivningskonkurser tillämpas inte någon taxa för förvaltararvodet utan en skälig ersättning bestäms i den enskilda konkursen. Förvaltarens arvode får inte bestämmas till ett högre belopp än som kan anses utgöra skälig ersättning med hänsyn till det arbete som uppdraget har krävt, den omsorg och skicklighet som det har utförts med och boets omfattning (14 kap. 4 § andra stycket). Rätten ska inhämta ett yttrande från tillsynsmyndigheten innan arvodet prövas och ge gäldenären och de borgenärer som begärt det tillfälle att yttra sig i arvodesfrågan (14 kap. 8 §).

Om medel i en konkurs blir tillgängliga efter det att ett utdelningsförslag har upprättats, ska efterutdelning ske. I vissa fall kan ett utdelningsförslag behöva tas fram och då tillämpas i huvudsak reglerna för ordinär utdelning (11 kap. 19–20 §§). I andra fall kan det ske en s.k. formlös efterutdelning (11 kap. 21 §, se avsnitt 10.4). Vid efterutdelning ska tingsrätten besluta om konkursförvaltarens arvode (14 kap. 9 och 10 §§).

Tillsynsmyndigheten ska besluta om utdelning och arvode när utdelningsfrågan inte är tvistig

Tingsrätten beslutar i regel samtidigt om utdelning i konkursen och om konkursförvaltarens arvode (14 kap. 9 § konkurslagen). Om flera myndigheter skulle dela på beslutsfattandet i arvodes- och utdelningsfrågorna skulle dessa behöva samordna sina beslut både tidsmässigt och materiellt. En sådan hantering riskerar att bli ineffektiv och omständlig och bör därför undvikas. Som utgångspunkt bör det därför vara en och samma myndighet som beslutar i både arvodes- och utdelningsfrågan.

Vissa remissinstanser framför motsvarande invändningar här som beträffande beslut om arvode i avskrivningskonkurser, se avsnitt 7.1.2. Regeringens bedömning är emellertid också för dessa beslut att Kronofogdemyndigheten har goda förutsättningar för att kunna ta över beslutsfattandet från tingsrätterna även i utdelningskonkurser när utdelningsförslaget inte är tvistigt. Kronofogdemyndigheten har mycket stor erfarenhet på området och är den enda myndigheten i landet som har överblick över konkurserna i stort och arvodet, över förvaltarkollektivet och enskilda förvaltare i olika konkurser. Kronofogdemyndigheten

kommer dessutom nu att bli den enda utomstående aktören som följer konkursen från början till slut. Regeringen har genom åren tillfört fler och fler beslutsuppgifter till myndigheten som har upparbetat en väl fungerande organisation för hantering av konkursärenden.

En flytt av uppgiften att meddela beslut i utdelningskonkurser till tillsynsmyndigheten är också väl förenlig med det arbete med att renodla domstolarnas arbetsuppgifter till sådant som motiveras av deras funktion och kompetens som har bedrivits under en längre tid i Sverige. Om en fråga inte är av sådan karaktär att en domstolsprövning i första instans är nödvändig, är utgångspunkten att den ska flyttas från domstol (jfr prop. 2017/18:15 s. 23).

Det är ovanligt att någon invänder mot konkursförvaltarens utdelningsförslag, vilket innebär att utdelningsförslaget oftast fastställs utan ändring. Även om beslutsmyndigheten i viss utsträckning självmant ska pröva om förslaget är korrekt (11 kap. 7 § och prop. 1986/87:90 s. 330–333), är den prövningen inte av sådan art att den behöver göras av domstol. Att flytta hanteringen av denna fråga till tillsynsmyndigheten bidrar till ett snabbare och billigare förfarande utan att kvaliteten kan anses bli lidande. De skäl som redogörs för i avsnitt 7.1.2 till stöd för att tillsynsmyndigheten ska ta över uppgiften att besluta om konkursförvaltarens arvode i en avskrivningskonkurs gör sig gällande även vid bedömningen av om myndigheten bör besluta om förvaltarens arvode i en utdelningskonkurs.

Vissa kritiska remissinstanser pekar på att tingsrättens bedömning ibland skiljer sig från tillsynsmyndighetens och ifrågasätter myndighetens kompetens. Att tingsrättens och tillsynsmyndighetens bedömningar skiljer sig åt i vissa fall är emellertid inte i sig något anmärkningsvärt och utgör inte något hinder mot att tillsynsmyndigheten ges beslutanderätt i frågorna. Att en domstol inte i samtliga fall delar en beslutsmyndighets uppfattning i en fråga är vare sig konstigt eller ovanligt. Det kan konstateras att det endast är en mindre andel fall där tillsynsmyndigheten invänder mot förvaltarens yrkade arvode. Enligt Kronofogdemyndighetens årsredovisning för 2023 skedde det i enbart i fem procent av fallen det året. Domstolarna delade tillsynsmyndighetens uppfattning helt eller delvis i 81 procent av fallen. I praktiken innebär en förändrad rollfördelning enbart att tillsynsmyndigheten fattar beslut i arvodesfrågan i stället för att yttra sig. En prövning av tingsrätten kommer även fortsättningsvis att kunna åstadkommas genom ett överklagande. Detta bidrar också till ett rättssäkert förfarande.

Precis som beträffande avskrivningskonkurser anser regeringen att det inte är lämpligt att myndighetens uppfattning i sak om utgången i ärendet ska avgöra om myndigheten ska ansvara för beslutet eller inte. Att tillsynsmyndigheten kan ha en uppfattning om ett arvodes storlek som avviker från det förvaltaren begärt utgör alltså inte hinder mot att myndigheten ges beslutanderätt.

Det kan inträffa att gäldenären eller en borgenär invänder mot konkursförvaltarens arvodesyrkande. Frågan blir då tvistig. Det förhållandet att ett ärende är tvistigt medför dock inte med någon automatik att prövningen blir mer komplicerad eller av någon annan anledning måste ske i domstol. Som anges i avsnitt 4.2 är det inte ovanligt att förvaltningsmyndigheter får beslutskompetens även i frågor som är tvistiga.

Den sakprövning i arvodesfrågan som ska göras är i grunden densamma oavsett om någon invändning mot arvodet görs eller inte. Att låta beslutsordningen av arvodesfrågan göras beroende av om en invändning framställs mot arvodesyrkandet eller inte framstår både som ineffektivt och oförutsebart. Tillsynsmyndigheten får anses ha goda förutsättningar att handlägga frågan även när flera enskilda är inblandade. Förhållandena är redan sådana att ett sammanträde endast undantagsvis hålls i arvodesfrågan.

Genom de förändringar som nu föreslås kommer tingsrätten inte längre att följa hela konkursen. Det framstår som naturligt att tingsrätten då inte heller ska behöva involveras för att pröva arvodesfrågor annat än vid överklagande.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att tillsynsmyndigheten ska ta över uppgiften att fastställa otvistiga utdelningsförslag och i samband därmed besluta om konkursförvaltarens arvode, även när den senare frågan är tvistig. Tillsynsmyndighetens beslut bör få överklagas till domstol (se närmare avsnitt 11.3 om överklagande av tillsynsmyndighetens beslut).

Den situation som återstår att behandla är när utdelningsförslaget är tvistigt, dvs. när invändning görs mot förslaget. *Stiftelsen Ackordscentralen* och *Sveriges advokatsamfund* delar bedömningen i promemorian att tillsynsmyndigheten inte ska fatta beslut i sådana frågor. *Hudiksvalls tingsrätt* anser tvärtom att även tvistiga utdelningsförslag bör hanteras av tillsynsmyndigheten och att domstolens arbete bör begränsas till svårare fall.

I konkurser utan bevakningsförfarande är det många gånger först i samband med utdelningsförfarandet som en borgenär gör invändning mot andra borgenärens fordringar. De ställningstaganden som kan behöva göras i en utdelningstvist är vilka fordringar som kan göras gällande i konkursen och till vilken förmånsrätt, dvs. vilken rätt som borgenärer har till utdelning. Prövningen har därmed likheter med den prövning som domstolen även fortsättningsvis ska göra i ett bevakningsförfarande (se avsnitt 6.3.3) och kan alltså tidvis vara så komplicerad och ha en så utpräglad karaktär av tvistlösning att den typiskt sett är en domstolssuppgift.

Regeringen anser därmed att tvistiga utdelningsförslag är just en sådan fråga som även fortsättningsvis bör hanteras av tingsrätt som första instans. Eftersom frågor om utdelning och arvode är så nära sammanhängande bör då också arvodesfrågan hanteras av tingsrätten.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen därmed att tillsynsmyndigheten ska ta över uppgiften att fastställa otvistiga utdelningsförslag och i samband därmed besluta om konkursförvaltarens arvode, även när den senare frågan är tvistig. Tillsynsmyndighetens beslut bör få överklagas till domstol. Tvistiga utdelningsförslag och arvodesfrågan i samband därmed bör även fortsättningsvis hanteras av tingsrätten.

Hantering av utdelningsförslaget och arvodesansökan

Eftersom tillsynsmyndigheten föreslås besluta om arvodet och om utdelningen när den senare frågan inte är tvistig är det också tillsynsmyndigheten som behöver ha tillgång till konkursförvaltarens handlingar som underlag för sitt beslut. Förvaltaren bör därför ge in både

utdelningsförslaget och arvodesansökan endast till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten bör då också ansvara för att kungöra utdelningsförslaget och hålla handlingarna tillgängliga för de som önskar ta del av dem.

När utdelningsförslaget är tvistigt, och frågorna alltså ska prövas av tingsrätten, kommer domstolen visserligen behöva få del av förslaget och arvodesansökan. Många gånger är det dock först efter kungörandet som det kan konstateras om utdelningsfrågan är tvistig. Det bör därför vara tillsynsmyndigheten som tar ställning till frågans tvistighet och i så fall överlämnar frågan till tingsrätten med ett eget yttrande. Att handlingarna alltid ges in till tillsynsmyndigheten skapar en enhetlig handläggningsordning och möjliggör ett samlat ansvar för kungörandet av utdelningsförslagen. Det möjliggör också en snabbare handläggning i tingsrätten, eftersom domstolen då inte behöver inhämta tillsynsmyndighetens yttrande särskilt.

Efterutdelning

I vissa fall kan det bli aktuellt med efterutdelning. Om det i en sådan situation är oklart hur medlen ska fördelas behöver konkursförvaltaren ta fram ett efterutdelningsförslag. De skäl som talar för att utdelningsförslag och arvodesansökan ska ges in till tillsynsmyndigheten gör sig gällande även i vid sådan efterutdelning. Samma ansvarsfördelning bör därför gälla i den situationen.

7.2.2 Förskottsbetalning av utdelningsmedel

Regeringens förslag: Om konkursförvaltaren beslutar att inte ge förskottsbetalning med begärt belopp ska beslutet få överklagas till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: En förskottsbetalning av utdelningsmedel kan göras självmant av konkursförvaltaren eller på begäran av en borgenär. För en fordran med förmånsrätt ska förskottsbetalning komma till stånd om det lämpligen kan ske. För en fordran utan förmånsrätt ska förskottsbetalning göras om det är uppenbart att tillgångarna räcker till betalning av tio procent av sådana fordringar och det inte finns särskilda skäl mot det. Det måste också kunna antas att utdelning kommer att belöpa på den aktuella fordran, som inte heller får vara beroende av villkor eller vara tvistig. När det finns en bevakningsskyldighet får förskottsbetalning ske endast till en borgenär som har bevakat sin fordran i konkursen (se 11 kap. 14–17 §§ konkurslagen).

En utgångspunkt vid de överväganden som görs för övriga förslag är att den aktör i processen som har ansvar för att handlägga en fråga också bör vara den som fattar beslut. Det finns inte anledning att göra någon annan bedömning för frågan om förskottsbetalning. Förvaltaren bör därför vara den som beslutar om att bevilja förskottsbetalning eller att helt eller delvis

vägra sådan betalning. För att säkerställa ett rättssäkert förfarande bör det finnas en möjlighet att få beslutet överprövat. Enligt den hittillsvarande regleringen kan borgenären hänskjuta frågan till domstol, om förvaltaren vägrar förskottsbetalning med begärt belopp (se 11 kap. 17 §). På motsvarande sätt som beträffande förvaltarens beslut att avslå en begäran om att någon annan än gäldenären ska bekräfta bouppteckningen bör institutet hänskjutande ersättas med en möjlighet att överklaga förvaltarens beslut att vägra förskottsbetalning till domstol (jfr avsnitt 5.2.2).

7.2.3 Ingivande av slutanmälan

Regeringens förslag: När konkursförvaltaren har betalat ut utdelningsmedel till borgenärerna ska han eller hon anmäla det till tillsynsmyndigheten, men inte längre till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: När rättens beslut om att fastställa utdelningen och om förvaltararvodet har fått laga kraft ska konkursförvaltaren snarast betala ut utdelningsmedel till borgenärerna. I ett fåtal fall råder det dock ett utbetalningsförbud. Till exempel får förvaltaren inte betala ut medel i fråga om en tvistig fordran innan den har fastställts av domstol. När utbetalning har gjorts ska förvaltaren anmäla det till tingsrätten och tillsynsmyndigheten (11 kap. 9 och 10 §§ konkurslagen). Anmälningsskyldigheten gäller också när formlös utdelning har gjorts (11 kap. 21 §).

För att tillsynsmyndigheten ska kunna fullgöra sin tillsynsuppgift bör konkursförvaltaren även fortsättningsvis anmäla till myndigheten att utbetalning av utdelningsmedel har gjorts. Däremot finns det inte något skäl till att tingsrätten ska få del av en sådan anmälan. Regeringen föreslår därför att konkursförvaltarens anmälan endast ska ges in till tillsynsmyndigheten.

7.2.4 Redovisning efter avslutad konkurs

Regeringens förslag: Efter avslutad konkurs ska konkursförvaltaren till tillsynsmyndigheten lämna en redovisning av medelsförvaltningen så snart det inte längre finns några av boets medel kvar insatta hos ett kreditinstitut. Förvaltaren ska fram till dess lämna en årlig redovisning inom tre månader från utgången av varje kalenderår.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: För att möjliggöra en effektiv och ändamålsenlig tillsyn är det viktigt med tydliga regler om medelskontrollen. I 7 kap. 21 § konkurslagen regleras det fallet att konkursen avslutats och det finns medel kvar i boet som borgenärerna ska lyfta. Så

länge sådana medel finns kvar på konto i en bank eller ett kreditmarknadsföretag (kreditinstitut med ett gemensamt ord) ska konkursförvaltaren lämna en ekonomisk redovisning motsvarande den som sker i halvårsberättelserna. Detta uttrycks i bestämmelsen så att förvaltaren inom en månad från utgången av varje kalenderår ska lämna redovisningen till tillsynsmyndigheten. När några medel inte längre finns att lyfta ska en anmälan göras till myndigheten.

Det finns inte skäl att förändra ordningen att konkursförvaltaren ska redovisa medelsförvaltningen efter avslutad konkurs till tillsynsmyndigheten. Däremot bör skyldigheten uttryckas så att förvaltaren ska lämna en redovisning så snart det inte längre finns insatta pengar och dessförinnan vid utgången av varje kalenderår. Förslaget syftar till att tydliggöra redovisningsskyldigheten och innebär inte någon ändring i sak. Det är lämpligt att även tydliggöra att en redovisning ska göras så snart alla medel utbetalats. En redovisning bör även fortsättningsvis göras tillsammans med en slutanmälan (se även avsnitt 7.2.3 om den därtill sammanhängande slutanmälan vid utdelning).

Tiden för en borgenär att göra anspråk på utdelningsmedel är numera endast ett år (se 11 kap. 12 § och prop. 2020/21:148 s. 87). Det innebär att det i de flesta fall inte ska dröja mer än ett drygt år från konkursens avslutande till dess att insatta medel kan betalas ut till någon berättigad. Det kan dock fortfarande förekomma att utbetalning dröjer mer än så, varför det finns skäl för att förvaltaren även fortsättningsvis ska göra en årlig delredovisning. Med anledning av den förkortade fristen att göra anspråk på medel bör tiden för när en sådan årlig redovisning ska lämnas förlängas något, i syfte att undvika att den årliga redovisningen lämnas strax före slutanmälan. En årlig redovisning bör därför lämnas inom tre månader från utgången av det gångna kalenderåret och endast om en slutanmälan då inte redan har lämnats.

I de fall bestämmelsen om redovisning av medelsförvaltningen efter avslutad konkurs tillämpas har konkursförvaltaren redan lämnat en ekonomisk redovisning för hela konkursen i slutredovisningen. För att undvika att redovisningen enligt 7 kap. 21 § ska avse samma period som slutredovisningen eller en därefter lämnad årlig redovisning bör detta framgå av paragrafen.

7.3 Vissa ytterligare frågor om arvode

7.3.1 Förskott på arvode

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att besluta om förskott på konkursförvaltarens arvode. Beslutet ska få överklagas till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. Vissa remissinstanser framför motsvarande invändningar här som beträffande beslut om arvode i avskrivningskonkurser, se avsnitt 7.1.2.

Skälen för regeringens förslag: Tingsrätten får tillerkänna konkursförvaltaren ett skäligt belopp i förskott innan slutligt arvode bestäms, om det är rimligt med hänsyn till omfattningen av det arbete som uppdraget har medfört, den tid som konkursen har pågått och beräknas pågå samt övriga förhållanden. Rätten ska inhämta tillsynsmyndighetens yttrande i förskottsfrågan (14 kap. 12 § konkurslagen). Enligt uttalanden i lagförarbetena bör förskott beslutas endast i mer omfattande konkurser och då konkursen beräknas pågå under ytterligare så lång tid att det framstår som obilligt att kräva att förvaltaren ska behöva invänta konkursens slut innan han eller hon får betalt (prop. 1986/87:90 s. 384).

Enligt regeringens mening är det tydligt att förfarandet vinner i effektivitet och enkelhet om tillsynsmyndigheten kan besluta om förskottsarvode. I det förändrade förfarande som nu föreslås kommer tillsynsmyndigheten, till skillnad från tingsrätten, att ha insyn i konkursen medan den pågår. Som anförts i avsnitt 7.1.2 och 7.2.1 får tillsynsmyndigheten anses vara lämpad att pröva arvodesfrågor även när myndigheten kommit fram till att det yrkade beloppet bör sättas ned. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att tillsynsmyndigheten ska fatta beslut i fråga om förskott på arvode och att förvaltaren ska ge in sin ansökan om arvode till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten beslut bör kunna överklagas till tingsrätten (se närmare avsnitt 11.3 om överklagande av tillsynsmyndighetens beslut).

7.3.2 Särskilt arvode

Regeringens förslag: För bestämmande av särskilt arvode för viss egendom som begärs i samband med att förvaltarens uppdrag avslutas ska samma handläggnings- och beslutsordning gälla som för bestämmandet av konkursförvaltarens slutliga arvode. Ansökan med bifogad rättsägarförteckning ska därmed ges in till tillsynsmyndigheten.

Även en ansökan som endast avser ett särskilt arvode ska ges in till och prövas av tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndighetens beslut ska få överklagas till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. Vissa remissinstanser framför motsvarande invändningar här som beträffande beslut om arvode i avskrivningskonkurser, se avsnitt 7.1.2.

Skälen för regeringens förslag

Hantering av särskilt arvode i samband med att slutligt arvode begärs

Konkursförvaltarens arvode ska som utgångspunkt bestämmas till ett visst belopp i ett för allt (se 14 kap. 5 § konkurslagen). Detta gäller inte om ett särskilt arvode behöver beräknas för egendom som det gäller särskild förmånsrätt i (14 kap. 18 §). Om det finns anledning att bestämma ett särskilt arvode för viss egendom ska förvaltaren ge in en s.k. rättsägarförteckning till tingsrätten (14 kap. 6 § tredje stycket). Det är en förteckning över de kända rättsägare som har särskild förmånsrätt i

egendomen. Det vanligaste är att konkursförvaltaren, i samband med att han eller hon avslutar sitt uppdrag, i sin ansökan om slutligt arvode också begär att få ett särskilt arvode för viss egendom.

Enligt regeringens mening finns det inte skäl att för särskilt arvode göra någon annan bedömning än för arvodesfrågor i övrigt. Det framstår som rimligt att ett särskilt arvode som begärs tillsammans med ett slutligt arvode behandlas och prövas av tillsynsmyndigheten enligt den ordning som föreslås i avsnitt 7.1.2 och 7.2.1. Tillsynsmyndigheten beslut bör kunna överklagas till tingsrätten (se vidare avsnitt 11.3 om överklagande av tillsynsmyndighetens beslut).

Hantering av en begäran om särskilt arvode under konkursen

Det finns också en möjlighet för konkursförvaltaren att redan tidigare under konkursförfarandet ge in en ansökan till rätten som endast avser att ett särskilt arvode ska bestämmas för viss egendom (14 kap. 7 § konkurslagen). Vid prövningen av ett sådant arvode tillämpas de grunder för arvodesberäkningen som gäller för arvode i övrigt.

I enlighet med regeringens bedömning i fråga om hanteringen av både slutligt förvaltararvode och förskott på arvode bör det vara tillsynsmyndigheten som prövar även en begäran om särskilt arvode under en pågående konkurs. Tillsynsmyndigheten beslut i fråga om konkursförvaltarens särskilda arvode bör kunna överklagas till tingsrätten (se vidare avsnitt 11.3 om överklagande av tillsynsmyndighetens beslut).

Som en konsekvens av förslaget bör konkursförvaltaren inte längre ge in rättsägarförteckningen till tingsrätten utan i stället enbart till tillsynsmyndigheten.

7.3.3 Lyftning av arvode

Regeringens förslag: Bestämmelsen om att konkursförvaltaren inte får lyfta sitt arvode förrän han eller hon har gett in sin slutredovisning ska tas bort. Det innebär att även ett särskilt arvode som bestämts i särskild ordning ska få lyftas när arvodesbeslutet har fått laga kraft.

Konkursförvaltaren ska ha rätt till den ränta som har upplupit på medel som har avsatts för arvodet från den dag då slutredovisningen lämnades in till tillsynsmyndigheten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag

Reglerna om verkställighet av beslut om arvode ska förenklas

Om det finns tillräckligt med tillgångar i boet kan konkursförvaltaren lyfta arvodet ur boet (se 14 kap. 2 § första stycket konkurslagen). Även om det finns medel i boet gäller dock att förvaltaren inte får lyfta arvodet förrän han eller hon har gett in slutredovisningen (14 kap. 11 §). Syftet med detta är att avgivandet av slutredovisningen ska påskyndas (prop. 2002/03:112

s. 6). Arvodesbeslutet måste i regel ha fått laga kraft för att förvaltaren ska få lyfta arvodet (16 kap. 4 § andra stycket 1).

Begränsningen när det gäller lyftning av arvode gäller även om det beslutas om särskilt arvode redan under konkursen. Förvaltaren måste alltså vänta till dess att slutredovisningen ges in innan han eller hon kan lyfta ett särskilt arvode. Prövningen av särskilt arvode sker enligt samma grunder som den slutliga arvodesprövningen och innebär alltså en fullständig och slutlig prövning av konkursförvaltarens arvodesyrkande såvitt avser det arbete som belöper på den berörda egendomen. Den arvodesprövning som sedan görs i samband med att konkursen avslutas kan inte påverka arvodet i den del som redan har fastställts. Det finns därför goda skäl för att konkursförvaltaren inte ska behöva avvakta slutredovisningen för att få lyfta särskilt arvode.

Frånsett de fall då arvode bestäms särskilt förekommer det inte att arvode bestäms innan slutredovisning har lämnats in. Det saknas därför skäl att behålla kravet på att slutredovisning måste ha getts in för att lyftning ska kunna ske.

I dag regleras frågor om giltigheten av beslut om arvode och kostnadsersättning till konkursförvaltaren och förvaltarens rätt att lyfta medel ur boet på olika ställen i konkurslagen. Eftersom beslut i arvodes- och ersättningsfrågor inte längre enbart ska fattas av tingsrätten och för att underlätta tillämpningen bör reglerna samlas i 14 kap., som reglerar konkurskostnader. Beslut om arvode och kostnadsersättning bör gå i verkställighet när de har fått laga kraft medan beslut om förskott bör gälla omedelbart (jfr prop. 1986/87:90 s. 404–405).

Rätten till upplupen ränta

När utdelningsmedel betalas ut till en borgenär har denne rätt också till den ränta som har upplupit på medlen från den dag utdelningsförslaget upprättades (11 kap. 13 § konkurslagen). I rättspraxis har det ansetts att en motsvarande ordning bör gälla för konkursförvaltaren, som därmed ska tillgodoräknas den ränta som har upplupit på medel som avsatts för arvodet från dagen för slutredovisningen (se rättsfallet NJA 1992 s. 887). Det finns ingen anledning att ändra denna ordning. Det bör dock införas en särskild bestämmelse med den innebörden.

8 Ackord

8.1 Nedläggning av en konkurs efter frivillig överenskommelse

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgifter att besluta om nedläggning av en konkurs efter frivillig överenskommelse, kungöra beslutet och bestämma konkursförvaltarens arvode.

Tillsynsmyndighetens beslut ska få överklagas till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarcollegiet i Sverige (REKON)* och *Handelshögskolan vid Karlstads universitet (Akademien för insolvensrätt)* invänder mot att tillsynsmyndigheten tar över uppgiften att besluta om nedläggning av konkurs och arvode. Handelshögskolan framför att myndigheten endast bör ha en tillsynsfunktion. *Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden)* invänder mot att tillsynsmyndigheten ska fatta beslut om arvode.

Skälen för regeringens förslag: I flertalet fall avslutas en konkurs genom avskrivning eller efter utdelning. Regeringens förslag om vem som i dessa fall ska besluta om detta och om hur handläggningen då ska utformas behandlas i avsnitt 7.1.1 och 7.2.1. En konkurs kan emellertid också avslutas genom nedläggning av konkursen efter frivillig överenskommelse mellan gäldenären och borgenärerna och med ackord, vilket också är en form av överenskommelse mellan dessa parter.

Nedläggning av konkursen på grund av en frivillig uppgörelse regleras i 12 kap. 1 och 2 §§ konkurslagen. Det är tingsrätten som, på ansökan av gäldenären, beslutar om nedläggning av konkursen. Innan beslut meddelas ska förvaltaren höras. Ett beslut att lägga ned konkursen ska kungöras.

Det är ovanligt att en konkurs läggs ned. För att så ska ske krävs nämligen att gäldenären kan visa att han eller hon har kommit överens om betalningen av sina skulder eller på något annat sätt träffat uppgörelse med alla borgenärer vars fordringar har bevakats eller, när bevakning inte behövs, vars fordringar är kända för konkursförvaltaren (12 kap. 1 §). Vanligtvis ger gäldenären tillsammans med ansökan in intyg där borgenärerna bekräftar att en uppgörelse har träffats mellan parterna och att borgenärerna accepterar att konkursen läggs ned. Det är inte meningen att det ska ske en granskning av vad uppgörelsen innebär utan det ska endast göras en kontroll av om det finns förutsättningar för att lägga ned konkursen.

Det framstår inte som nödvändigt att tingsrätten, tillsynsmyndigheten och konkursförvaltaren alla ska vara inblandade för att hantera en fråga om nedläggning av konkurs. Av samma skäl som anförs i avsnitt 7.1.1 angående avskrivning av konkurs, är nedläggning av en konkurs en fråga som med fördel kan hanteras av tillsynsmyndigheten. På så sätt kan en mer effektiv hantering uppnås. Tillsynsmyndigheten bör därför ta över uppgiften att besluta om nedläggning av konkurs efter frivillig uppgörelse från tingsrätten och då kungöra beslutet.

Enligt 12 kap. 1 § tredje stycket får tingsrätten besluta att boets egendom inte får säljas innan ansökan om nedläggning har prövats, om egendomen inte behöver säljas i vissa speciella fall. När tillsynsmyndigheten nu föreslås ta över tingsrättens uppgifter i samband med nedläggning bör det också vara myndigheten som beslutar om sådant tillfälligt försäljningsförbud.

I samband med ett beslut om nedläggning behöver ställning tas även till konkursförvaltarens arvode. Det är enligt hittillsvarande reglering tingsrätten som beslutar om arvode till förvaltaren. Innan arvodet bestäms ska tillsynsmyndigheten höras (14 kap. 10 §). I avsnitt 7.1.2 och 7.2.1 föreslås det att tillsynsmyndigheten ska besluta om arvode vid avskrivning

och, i flertalet fall, utdelning. Tillsynsmyndigheten bör därför ta över även uppgiften att besluta om förvaltarens arvode vid nedläggning av konkurs.

För att tillgodose rätten till domstolsprövning bör tillsynsmyndighetens beslut om nedläggning av en konkurs och om arvode i samband med detta kunna överklagas till domstol.

8.2 Ackordsförfarandet

8.2.1 Prövningen av ackordsförslag

Regeringens förslag: Galdenärens ansökan om ackord ska lämnas in till konkursförvaltaren i stället för som hittills till tingsrätten.

Om förvaltaren inte avvisar ansökan ska han eller hon med ett eget yttrande överlämna frågan till tingsrätten för fortsatt handläggning. I yttrandet ska det anges om förvaltaren anser att ackordsförslaget bör antas av borgenärerna. Förvaltaren ska vid detta tillfälle även ge in en borgenärsförteckning till rätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Sveriges advokatsamfund* ifrågasätter behovet av att ha kvar ackordsförfarandet när förfarandet inte fyller något syfte och inte används. *Stiftelsen Ackordscentralen* och *Malmö tingsrätt* anser att frågan om huruvida ackordsförfarandet bör avskaffas bör utredas närmare. Ackordscentralen anser vidare att frågan om ackord och konkursförvaltarens arvode bör hållas samman och att tillsynsmyndigheten, om den tar över övriga arvodesfrågor, också bör besluta i fråga om ackord.

Skälen för regeringens förslag

Ackord i konkurs ska även fortsättningsvis fastställas av tingsrätten

När en överenskommelse kan ske på frivillig basis utom rätta kan konkursen läggas ned. I annat fall kan det bli aktuellt med s.k. tvångsackord i domstol (se 12 kap. 3–28 §§ konkurslagen). Detta är ett sätt att avsluta en konkurs genom en ekonomisk uppgörelse mellan galdenären och en borgenärsmajoritet. Ackord innebär typiskt sett att fordringarna reduceras till en viss procent av de ursprungliga fordringsbeloppen, med särskilda föreskrifter om betalningstiden.

Ackordsförfarandet i konkurs är förhållandevis detaljreglerat. Ett ackord binder i princip alla borgenärer som har haft rätt att bevaka en oprioriterad fordran i konkursen och alltså även den eventuella minoritet av borgenärer som motsätter sig överenskommelsen. För att ett ackord ska komma till stånd krävs att galdenären ger in ett ackordsförslag till tingsrätten inom vissa närmare angivna tidsramar. Tingsrätten ska förelägga konkursförvaltaren att yttra sig i frågan om huruvida förslaget bör presenteras för borgenärerna. Om förvaltaren anser att det inte bör ske ska tingsrätten avvisa förslaget, om det inte finns synnerliga skäl att ändå fortsätta handläggningen.

Det är ovanligt att ackord används i konkurs. Några remissinstanser, däribland *Stiftelsen Ackordscentralen* och *Malmö tingsrätt*, anser att frågan om huruvida ackordsförandet bör avskaffas bör utredas närmare eller att större förändringar i förandet bör övervägas. Frågan berörs visserligen i promemorian, men på det befintliga underlaget är det inte möjligt att överväga någon sådan större ändring i förandet. Med den utgångspunkten bör ett ackordsförande i konkurs även fortsättningsvis ske genom att borgenärerna tar ställning till ett gäldenärsförslag i tingsrätten, som sedan är den som fastställer ett ackord när det finns förutsättningar för det. Vissa förenklingar och anpassningar till de ändringar av konkursförandet som föreslås i övrigt bör dock genomföras.

Konkursförvaltaren ska ta över den inledande hanteringen av förandet

Den inledande delen av ackordsförandet innefattar alltså en prövning av om gäldenärens förslag ska tas upp till handläggning eller avvisas. Bedömningen görs primärt av konkursförvaltaren, som föreläggs av tingsrätten att ta ställning till om förslaget bör presenteras för borgenärerna. För att tingsrätten ska frångå förvaltarens avstyrkande uppfattning krävs mycket starka skäl. Om handläggningen fortsätter, och förslaget alltså presenteras för borgenärerna, ska tingsrätten åter förelägga förvaltaren att ta ställning till om borgenärerna bör anta förslaget.

Handläggningen i detta inledande skede kan inte anses kräva tingsrättens kompetens och inblandning. Konkursförvaltaren har till uppgift att avveckla boet på bästa sätt för borgenärerna och får anses ha kompetens att, utöver den bedömning av förslaget som han eller hon redan ska göra, också göra den inledande formella prövningen.

Genom ett förfarande där gäldenären ger in sin ansökan med ackordsförslag till förvaltaren i stället för till tingsrätten kan hanteringen effektiviseras och domstolen befrias från en uppgift som inte innefattar någon egentlig tvistlösning. En avvisning behöver inte föregås av något kompletteringsförfarande för att avhjälpa brister och det finns inte anledning att ändra på det. Att förvaltaren får en tydlig roll i det inledande förandet kan även underlätta en dialog med gäldenären och borgenärerna och förhindra att det inleds ackordsföranden som inte har förutsättningar att leda till resultat.

Om det enligt konkursförvaltaren inte finns förutsättningar att ta upp ett förslag av gäldenären till handläggning, bör han eller hon avvisa ansökan. I den bedömningen ligger att förvaltaren anser att förslaget inte bör presenteras för borgenärerna. Ett sådant beslut av förvaltaren bör kunna överklagas till tingsrätten. Med den lösningen är det inte längre nödvändigt att ställa krav på synnerliga skäl för att tingsrätten ska ta upp förslaget i strid med förvaltarens uppfattning (jfr 12 kap. 6 § konkurslagen).

Om konkursförvaltaren bedömer att det finns förutsättningar för att ta upp förslaget, bör han eller hon överlämna frågan till tingsrätten för den fortsatta hanteringen. En ytterligare effektivitetsvinst kan uppnås genom att förvaltaren då samtidigt bifogar ett motiverat yttrande med sin uppfattning om huruvida borgenärerna bör anta förslaget. Detta ökar förutsättningarna för att borgenärerna får del av förvaltarens uppfattning i

god tid före det sammanträde i tingsrätten där de själva ska ange en uppfattning i frågan.

Borgenärsförteckningen ska ges in till rätten i ett tidigare skede

När tingsrätten har tagit upp förslaget till prövning ska borgenärerna kallas till ett sammanträde (12 kap. 8 § konkurslagen). Vid detta sammanträde ska konkursförvaltaren tillhandahålla en förteckning över de borgenärer som har rätt att rösta i frågan med uppgifter om de fordringsbelopp för vilka rösträtt får utövas (12 kap. 10 § andra stycket). Även här finns det anledning att effektivisera förfarandet på så sätt att förvaltaren ger in en sådan förteckning redan när han eller hon överlämnar ackordsförslaget till rätten. På så sätt får de som berörs viktig information tidigare, vilket gör att både tingsrätten och borgenärerna kan förbereda sig bättre.

8.2.2 Prövningen av förvaltarens arvode

Regeringens förslag: När en konkurs avslutas med ackord ska tillsynsmyndigheten i stället för tingsrätten, på ansökan, bestämma konkursförvaltarens arvode. Beslutet ska få överklagas till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Rekonstruktör- och konkursförvaltar-kollegiet i Sverige (REKON)* och *Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden)* invänder mot att tillsynsmyndigheten ska besluta om arvode.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 7.1.2, 7.2.1 och 9.1 föreslås det att konkursförvaltarens ansökan om arvode för sitt uppdrag när konkursen avslutas genom avskrivning, utdelning eller nedläggning ska ges in till tillsynsmyndigheten, som sedan med något undantag också ska pröva ansökan.

Eftersom det även fortsättningsvis ska vara tingsrätten som handlägger frågan om ackord och i förekommande fall då avslutar konkursen, skulle tingsrätten också fortsättningsvis kunna vara den som prövar konkursförvaltarens arvode i den situationen. En fördel med en sådan ordning är att det skulle kunna gå snabbare att nå beslut även i arvodesfrågan och att inte flera aktörer behöver involveras. Samtidigt finns det skäl som talar mot att just i ackordsförfarandet göra avsteg från den ordning som föreslås i övrigt.

Att flytta arvodesprövningen till tillsynsmyndigheten syftar till att renodla domstolsprövningen men även till att koncentrera prövningen till en myndighet. Prövningen avser konkursförvaltarens arbete under hela konkursen och således inte endast den mindre del som är föremål för prövning i samband med konkursens avslutande. Att det är tingsrätten som ska fastställa ett ackord och avsluta konkursen i det fallet innebär alltså inte nödvändigtvis att tingsrätten kommer att ha bättre förutsättningar än annars att bedöma förvaltarens arbete under konkursen och vilket arvode som bör utgå. Till skillnad från konkurser som avslutas med utdelning finns det inte något direkt samband mellan prövningen av ackordsförslaget och förvaltarens arvode. Det framstår mot denna bakgrund som lämpligt

att samma ordning för arvodeshanteringen bör gälla för arvode i samband med ackord som för övriga fall. Tillsynsmyndigheten bör därför ta över uppgiften att, på ansökan av förvaltaren, besluta om arvode när konkursen avslutas genom ackord. Myndighetens beslut om arvode bör kunna överklagas till domstol (se vidare om överklagande avsnitt 11.3).

8.2.3 Förutsättningar för att pröva ackordsförslaget

Regeringens förslag: Att gäldenären har bekräftat bouppteckningen och att ett anordnat bevakningsförfarande är avslutat, ska vara förutsättningar för att ett ackordsförslag ska få överlämnas till rätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Bouppteckningen ska bekräftas innan ett ackordsförslag får prövas

När ett ackordsförslag har tagits upp till prövning ska tingsrätten genast kalla borgenärerna till ett sammanträde, under förutsättning att gäldenären har bekräftat bouppteckningen. Undantag från detta krav kan göras om det finns synnerliga skäl (12 kap. 8 § konkurslagen). Om ett sammanträde hålls och gäldenären fortfarande inte har bekräftat bouppteckningen, ska borgenärerna informeras om det (12 kap. 10 §) och sedan är det upp till dem att avgöra om ackordet ändå ska godtas (jfr prop. 1970:136 s. 110).

Det framstår inte som lämpligt att ett ackordsförfarande i en konkurs ska kunna påbörjas och drivas ända fram till omröstning utan att bouppteckningen har bekräftats, med risk för att förfarandet kan fördröjas eller behöva avbrytas. Ett ackordsförfarande är inte något som initieras i början av en konkurs eftersom det förutsätter att bevakning har anordnats. Förfarandet kräver gäldenärens medverkan eftersom det är han eller hon som ska ge in ett förslag och begära ackord. Det är också tveksamt att överlåta på borgenärerna i en konkurs att avgöra om konkursen kan avslutas utan att bouppteckningen har bekräftats. Handläggningen i tingsrätten bör mot den bakgrunden inte påbörjas utan att gäldenären har uppfyllt sin skyldighet att bekräfta bouppteckningen. Det bör därför göras till en förutsättning att bouppteckningen har bekräftats för att ett ackordsförfarande ska få inledas. Denna initiala prövning ska, som föreslås ovan, göras av förvaltaren.

Skulle gäldenären ge in ett ackordsförslag utan att först ha bekräftat bouppteckningen bör det finnas goda förutsättningar att under förvaltarens initiala handläggning av förslaget, snabbt få till stånd en sådan bekräftelse. I annat fall får ansökan avvisas.

Bevakningsförfarandet ska avslutas innan ett ackordsförslag får prövas

Ackordsförfarandet i konkurs är skapat i en tid då konkursförfarandet såg delvis annorlunda ut. I konkurslagen gällde tidigare att sammanträde för handläggning av tvistiga fordringar under bevakningsförfarandet och sammanträde för prövning av ackordsförslag om möjligt skulle hållas i ett

sammanhang under ledning av dåvarande rättens ombudsman. När ackordsfrågan 1970 övertogs av dåvarande konkursdomaren blev en sådan gemensam handläggning inte längre möjlig. Det ansågs då ändamålsenligt att förlikningssammanträdet hålls först för att så många tvistefrågor som möjligt ska kunna redas ut, innan omröstning sker om ackordsförslaget (se prop. 1970:136 s. 139).

Om en fordran fortfarande är tvistig när omröstning i ackordsfrågan genomförs, ska den dock hanteras inom ramen för ackordsförfarandet. Det innebär att den anmärkta fordran även i ackordsförfarandet kan bli föremål för utredning och förlikningsdiskussioner och till sist en prövning i sak. Avgörandet har dock bara betydelse för ackordsfrågan, vilket innebär att den därefter kan behöva prövas på nytt i bevakningsförfarandet.

Den hittillsvarande regleringen innebär alltså att tingsrätten i ackordsförfarandet kan behöva genomföra vad som i praktiken är ett ytterligare förlikningssammanträde och eventuellt en efterföljande prövning av anmärkta fordringar (12 kap. 12, 17 och 18 §§ konkurslagen). Detta komplicerar ackordshanteringen och skapar ottydlighet i förfarandet. Det finns visserligen en möjlighet att vilandeförklara prövningen av en tvistefråga i bevakningsförfarandet i avvaktan på att ackordsfrågan har avgjorts (9 kap. 16 § andra stycket). Eftersom det i realiteten normalt är en och samma prövning som ska göras och prövningens räckvidd i ackordsförfarandet är begränsad framstår dock den omvända ordningen som mer lämplig.

Det kan visserligen inte uteslutas att det skulle kunna innebära en tidsvinst att göra prövningen direkt i ackordsförfarandet. Denna vinst lär dock vara marginell (se avsnitt 6.1.1 om tidsfrister under bevakningsförfarandet) och uppstår dessutom endast om ackordet sedan fastställs. I andra fall innebär ordningen att tvistiga fordringar behöver prövas två gånger med tidsförlust som följd.

Med förslagen i avsnitt 6.3.2 om att konkursförvaltaren i bevakningsförfarandet ska ta över uppgiften att verka för förlikning och i avsnitt 6.3.2 om att domstolen inte längre ska hantera konkursen som ett löpande ärende, kan under alla förhållanden den hittillsvarande ordningen i ackordsförfarandet inte längre fullt ut upprätthållas.

Det föreslås mot denna bakgrund att ett anordnat bevakningsförfarande i konkurs ska vara avslutat innan det kan bli aktuellt att pröva ett ackord i domstol. Det kommer då i princip inte längre att kunna uppstå en situation där bevakade fordringar fortfarande är tvistiga vid omröstningen om ackordsförslaget. Detta bör leda till att frågan kan handläggas mer effektivt. Skyldigheten för förvaltaren att särskilt redovisa om det finns en anmärkning mot någon fordran som ännu inte har prövats i borgenärsförteckningen kan därmed tas bort (12 kap. 10 § andra stycket).

8.2.4 Förordnande och entledigande av en tillsynsperson

Regeringens förslag: En tillsynsman i ett ackordsförfarande ska benämnas tillsynsperson.

Tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att förordna och entlediga en tillsynsperson och ersättare för en sådan. Myndigheten ska även pröva frågor om arvode och ersättning till en tillsynsperson. Tillsynsmyndighetens beslut ska få överklagas till tingsrätten.

Innan ett beslut om fastställelse av ackord har meddelats ska en ansökan om förordnande av en tillsynsperson även få göras till rätten.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås det inte att tillsynsmannen ska benämnas tillsynsperson.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarcollegiet i Sverige (REKON)* invänder mot att tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att förordna och entlediga tillsynsmän och framför bl.a. att det skulle innebära en sammanblandning av myndighetens övervakande roll och uppgifter som bör ligga på en domstol. Även *Sveriges advokatsamfund* invänder mot att tillsynsmyndigheten ska ta över dessa uppgifter och framför bl.a. utifrån att det rör sig om få ärenden och att dessa frågor även kan innebära svårare avvägningar och överklagas, varvid den åsyftade effektiviseringen går förlorad.

Skälen för regeringens förslag

Nuvarande regler om tillsynsman i ackordsförfarandet

I en konkurs kan det inträffa att rätten fastställer ett ackord, vilket är en överenskommelse på förslag av gäldenären, som en kvalificerad majoritet av borgenärerna accepterar. Ackord i konkurs regleras i 12 kap. konkurslagen och behandlas närmare i avsnitt 8.2.1 och 8.2.3. Ett ackord innebär normalt att gäldenären ska betala en viss procent av borgenärernas fordringar inom en angiven tid. På begäran av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet kan rätten, om det finns skäl till det, förordna konkursförvaltaren eller någon annan lämplig person att som tillsynsman utöva tillsyn över att gäldenären fullgör sina åtaganden enligt ackordet. Det kan vid behov även förordnas en ersättare för tillsynsmannen (12 kap. 26 § första stycket). Det är ovanligt att ackord kommer till stånd i en konkurs och än mer ovanligt att en tillsynsman då förordnas.

Tillsynsmannens uppgift är att övervaka om och hur gäldenären följer sina betalningsåtaganden enligt den i ackordet fastställda överenskommelsen. Tillsynsmannen har rätt att av gäldenären få de uppgifter som denne begär och gäldenären ska följa de anvisningar som tillsynsmannen lämnar (12 kap. 26 § andra stycket). Det är inte reglerat när uppdraget ska anses slutfört och det anges inte att tillsynsmannen då ska entledigas. Däremot anges att rätten ska entlediga en tillsynsman som är olämplig eller som av någon annan särskild orsak bör skiljas från uppdraget (12 kap. 26 § tredje stycket).

Slutligen finns det bestämmelser om att tillsynsmannens arvode och ersättning för uppkomna kostnader ska prövas av rätten, om tillsynsmannen eller gäldenären begär det. Så länge ackordet inte har fullgjorts, får en sådan begäran också framställas av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet (12 kap. 27 §).

Uppgiften att besluta om frågor som rör tillsynsperson ska i huvudsak flyttas över till tillsynsmyndigheten

Även om det är ovanligt att en tillsynsman förordnas, kan möjligheten att ha en sådan i det enskilda fallet bidra till att ett ackord kommer till stånd och kan genomföras på ett bra sätt. Det finns därför anledning att behålla tillsynsmannainstitutet. På motsvarande sätt som gjorts för företagsrekonstruktioner bör institutet tillsynsman fortsättningsvis benämnas tillsynsperson (se 4 kap. 33 § lagen om företagsrekonstruktion och prop. 2021/22:215 s. 241).

Till skillnad från *REKON* och *Sveriges advokatsamfund* anser regeringen inte att beslut i frågor om tillsynsperson är en sådan en uppgift som måste förbehållas domstol. En begäran om tillsynsperson kan framställas även sedan tingsrätten har fastställt ackordet. Frågor om entledigande och om arvode sker också vid en tidpunkt då tingsrätten normalt inte längre har befattning med konkursen. Det finns därför inte heller en sådan koppling till tingsrättens handläggning som motiverar att uppgifter rörande tillsynsperson ligger kvar i domstol. Detta gäller särskilt i ljuset av den renodling i övrigt av domstolens konkurshantering som föreslås i denna lagrådsremiss.

Som föreslås i avsnitt 5.4.3 får tillsynsmyndigheten ansvar för att förordna granskare i konkurs. I lagrådsremissen föreslås det vidare att myndigheten ska få ansvar för att besluta i ett flertal arvodesfrågor (se bl.a. avsnitt 7.1.2). Att tillsynsmyndigheten mot den bakgrunden även får överta ansvaret för frågor kopplade till tillsynspersoner i ackord framstår som naturligt. Tillsynsmyndigheten har erfarenhet av tillsynsfrågor och det får också anses vara en fördel att myndigheten inte har en aktiv roll i ackordsförfarandet i övrigt. Möjligheten att överklaga tillsynsmyndighetens beslut till tingsrätten bidrar till ett rättssäkert förfarande.

Regeringen föreslår därför att tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att förordna och entlediga en tillsynsperson i ackord och en ersättare för en sådan och att myndigheten även prövar frågan om arvode och ersättning till en tillsynsperson. Tillsynsmyndighetens beslut bör få överklagas till tingsrätten (se avsnitt 11.3 om överklagande av tillsynsmyndighetens beslut). Liksom hittills bör beslut om förordnande och entledigande av tillsynsperson gälla omedelbart medan beslut om arvode och ersättning bör gälla när de har fått laga kraft (jfr 16 kap. 4 § konkurslagen, se vidare avsnitt 11.4).

Även om tillsynsmyndigheten övertar det huvudsakliga ansvaret för tillsynspersonen finns det anledning att överväga om tingsrätten även fortsättningsvis bör ha kvar behörigheten att förordna en tillsynsperson om frågan uppkommer redan i samband med att rätten fastställer ackordet. Det framstår enligt regeringens mening som en effektiv och ändamålsenlig ordning att det är möjligt att fatta dessa beslut samlat och att en borgenär

inte nödvändigtvis ska behöva vänta till dess tingsrätten har avslutat ackordsärendet och då vända sig till tillsynsmyndigheten med en ansökan om att förordna en tillsynsperson. Om frågan om förordnande av tillsynsperson uppkommer redan under rättens handläggning bör alltså även rätten vara behörig att som första instans besluta i frågan.

9 Slutredovisning

9.1 Ingivande av slutredovisningen

Regeringens förslag: Konkursförvaltarens slutredovisning ska ges in enbart till tillsynsmyndigheten, som ska hålla handlingarna tillgängliga för granskning.

Tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens uppgift att utfärda kungörelse i samband med att slutredovisningen ges in.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)* och *Sveriges advokatsamfund* anser, med utgångspunkt i uppfattningen att domstolarna även fortsättningsvis bör fatta beslut i samband med konkursens avslutande, att domstolarna bör ha kvar sina uppgifter kopplade till slutredovisningen.

Skälen för regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska i vissa fall upprätta en slutredovisning när hans eller hennes uppdrag avslutas (13 kap. 2 § konkurslagen). Såväl borgenärerna och gäldenären som tillsynsmyndigheten har ett intresse av att få del av en slutredovisning, som ger en möjlighet att granska det ekonomiska utfallet av konkursen. Konkursförvaltaren bör även fortsättningsvis vara skyldig att upprätta en slutredovisning.

Enligt den hittillsvarande regleringen ges slutredovisningen in till både tingsrätten och tillsynsmyndigheten (13 kap. 3 §). Myndigheternas hantering med anledning av slutredovisningen är till stor del av administrativ natur och handlar om att ta emot och förvara slutredovisningen samt att se till att den är tillgänglig för den som önskar ta del av den. I en utdelningskonkurs och i vissa andra fall kungör också tingsrätten en uppgift om slutredovisningen. Utöver den administrativa hanteringen har tingsrätten även den tvistlösande uppgiften att handlägga en talan om klander mot förvaltarens slutredovisning.

Det framstår som naturligt att slutredovisningen i framtiden endast ges in till tillsynsmyndigheten. Som föreslås i avsnitt 7.1.1, 7.2.1 och 8.1 ska tillsynsmyndigheten huvudsakligen hantera frågan om att avsluta en konkurs, vilket bl.a. innebär att en ansökan om avskrivning eller nedläggning eller ett utdelningsförslag ska ges in till den myndigheten. Det finns inga starka skäl för att redovisningen då även ska ges in till tingsrätten. I den utsträckning tingsrätten behöver involveras i ett senare skede, t.ex. när det är tingsrätten som ska fastställa utdelning och pröva

frågan om arvode, bör nödvändiga handlingar lämnas dit vid den tidpunkten. Detta kan regleras i förordning.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att tillsynsmyndigheten ska ta över tingsrättens administrativa uppgifter med anledning av konkursförvaltarens slutredovisning. Det innebär att förvaltaren fortsatt ska ge in slutredovisningen till tillsynsmyndigheten men däremot inte längre till tingsrätten. Tillsynsmyndigheten bör ensam ha ansvar att förvara och hålla slutredovisningen tillgänglig för den som vill granska den. Eftersom redovisningen kommer att finnas hos förvaltaren kan den hållas tillgänglig för granskning även där, om förvaltaren anser det lämpligt. Tillsynsmyndigheten kan använda redovisningen vid fullgörandet av sin tillsynsuppgift.

Eftersom tillsynsmyndigheten i avsnitt 7.2.1 även föreslås ta över uppgiften att kungöra ett utdelningsförslag är det lämpligt att myndigheten också tar över ansvaret för kungörande i samband med att slutredovisningen ges in. Tillsynsmyndigheten bör även överta ansvaret för att kungöra att slutredovisningen getts in i de övriga fall detta ska göras (se 13 kap. 6 §).

9.2 Granskning av slutredovisningen

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska inte längre särskilt granska slutredovisningen eller lämna ett utlåtande över den till tingsrätten.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska i flera situationer granska slutredovisningen och i några fall dessutom lämna ett skriftligt utlåtande över den (13 kap. 5 § konkurslagen). Detta kan vara till nytta för borgenärskollektivet, som kan lägga myndighetens granskning och utlåtande till grund för ett ställningstagande om huruvida en klandertalan ska väckas eller inte. Myndigheten hjälper även tingsrätten genom att granska och i förekommande fall lämna ett utlåtande över slutredovisningen. Det finns dock skäl som talar för att granskningsskyldigheten och skyldigheten att lämna ett utlåtande borde tas bort.

För det första kan det ifrågasättas – både av principiella skäl och av effektivitetsskäl – om det bör vara en uppgift för tillsynsmyndigheten att bistå borgenärerna med en granskning av slutredovisningen. Borgenärer får anses ha tillräckligt goda möjligheter att själva ta del av och granska slutredovisningen och den som är missnöjd med redovisningen kan klandra den och få till stånd en domstolsprövning.

För det andra innebär de förslag som nu lämnas att tingsrätten inte längre kommer att fatta beslut om avskrivning, utdelning eller arvode i de allra flesta fall. Domstolen kommer alltså att framför allt befatta sig med slutredovisningen i samband med en eventuell klanderprocess. Det är då inte längre motiverat att tillsynsmyndigheten hjälper tingsrätten med en granskning av redovisningen, inte minst eftersom det är parterna i klander-

processen som ska presentera utredningen i målet. Det kommer dessutom att finnas en möjlighet för tillsynsmyndigheten att inom ramen för en klanderprocess framföra sin syn på slutredovisningen.

I en utdelningskonkurs ger tillsynsmyndigheten in ett utlåtande över slutredovisningen till tingsrätten, som kungör detta tillsammans med utdelningsförslaget. Eftersom myndigheten föreslås ta över även de administrativa uppgifterna i samband med att en utdelningskonkurs avslutas blir denna uppgift inte längre aktuell. Att tillsynsmyndigheten inför sitt eget beslut i frågan skulle upprätta ett särskilt utlåtande över slutredovisningen framstår inte heller som ändamålsenligt. Tvärtom finns det en risk för att det framstår som att myndigheten genom utlåtandet i förväg tar ställning till frågor som myndigheten därefter ska besluta om. Konkursborgenärerna får även i dessa fall anses ha förutsättningar att göra en egen bedömning av klanderfrågan utifrån slutredovisningen och övriga tillgängliga handlingar.

Om utdelningsfrågan blir tvistig bör tillsynsmyndigheten överlämna den till tingsrätten för prövning. Med hänsyn till bl.a. att myndigheten i det fallet ska bifoga ett eget yttrande som innefattar myndighetens bedömning av hur tingsrättens prövning bör utfalla, framstår det inte som nödvändigt med en separat granskningsskyldighet eller ett särskilt utlåtande över slutredovisningen. Inte heller bedöms det nödvändigt att ha kvar skyldigheten för tillsynsmyndigheten att upprätta ett utlåtande i det fallet att konkursförvaltaren avgår före konkursens slut eller då egendomen i boet återställs till gäldenären till följd av att ackord fastställts

Det är självklart viktigt att tillsynsmyndigheten för egen del granskar den slutredovisning som ges in. Genom att myndigheten föreslås ta över ansvaret för att i flertalet fall fatta beslut om avslut av konkursen och arvode i samband med det kommer slutredovisningen att vara ett sådant beslutsunderlag som myndigheten måste granska inom ramen för en sådan prövning. Någon ytterligare granskningsskyldighet är inte nödvändig.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att tillsynsmyndigheten inte längre ska vara skyldig att särskilt granska slutredovisningen eller lämna ett utlåtande till tingsrätten.

9.3 Klander av slutredovisningen

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska ange sista dag för att väcka en klandertalan i kungörelsen av slutredovisningen.

I ett mål om klander av slutredovisning ska den klandrande parten se till att tingsrätten får del av redovisningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag: Konkursförvaltaren ska ersätta skador som han eller hon vid fullgörande av sitt uppdrag uppsåtligen eller av oakt-samhet tillfogar boet, en borgenär eller gäldenären. En talan om skadestånd som inte grundas på brott förs genom klander av förvaltarens slutredovisning i tingsrätt (13 kap. 7 § samt 17 kap. 1 och 2 §§ konkurslagen). En klandertalan får föras av tillsynsmyndigheten och

gäldenären. Även en borgenär får föra en sådan talan om hans eller hennes rätt kan vara beroende av redovisningen, dvs. i de fall då han eller hon kan få högre utdelning (se 13 kap. 7 §).

Syftet med att klandra konkursförvaltarens slutredovisning är att öka den behållning som är tillgänglig för utdelning. En klanderprocess är en kontradiktorisk process, vilket innebär att konkursförvaltaren är motpart till den part som har klandrat slutredovisningen. Talan om klander mot förvaltarens slutredovisning är av sådan karaktär att den även fortsättningsvis bör handläggas av tingsrätten.

I konkurslagen finns det bestämmelser om inom vilken tid en talan om klander mot slutredovisningen ska väckas (13 kap. 7 § tredje stycket). I de fall slutredovisning ska upprättas för att förvaltaren avgår före konkursens slut, det blir utdelning eller efterutdelning i konkursen eller egendomen i boet återställs till gäldenären till följd av att ackord har fastställts, ska klandertalan väckas senast den dag som rätten bestämmer och anger i kungörelsen. Denna dag ska bestämmas så att det går tre månader från den tidpunkt då kungörelsen kan antas bli införd i Post- och Inrikes Tidningar. I övriga fall, bl.a. vid avskrivning på grund av otillräckliga tillgångar, ska klandertalan väckas inom tre månader från den dag då slutredovisningen kom in till tingsrätten. I en konkurs med bevakningsförfarande finns det enligt 15 kap. 2 § konkurslagen en möjlighet för tingsrätten att i vissa fall ersätta kungörelsen av slutredovisningen med skriftliga underrättelser till borgenärerna. I de fallen räknas klanderfristen i stället från dagen efter den dag då underrättelserna sändes ut.

En rimlig konsekvens av att tillsynsmyndigheten kommer att kungöra slutredovisningen är att myndigheten får ansvar för att, i förekommande fall, bestämma och sedan ange i kungörelsen vilken som är den senaste dagen för att väcka en klandertalan. Numera råder det knappast någon osäkerhet om när i tiden en begärd kungörelse införs i Post- och Inrikes Tidningar. Tremånadersfristen för att väcka en klandertalan bör därför utgå från den tidpunkt då kungörelsen införs i Post- och Inrikes Tidningar. I de fall slutredovisningen inte kungörs bör fristen räknas från den dag redovisningen kom in till tillsynsmyndigheten.

Eftersom en klandertalan inleds på initiativ av en part framstår det som naturligt att denne ger in slutredovisningen som underlag till tingsrätten. En bestämmelse om det bör därför tas in i konkurslagen.

10 Tillsynsmyndigheten

10.1 Tillsynsmyndighetens uppgifter och organisation

<p>Regeringens förslag: Det ska i konkurslagen tydliggöras att tillsynsmyndigheten, utöver sina tillsynsuppgifter, utför de andra uppgifter som anges i konkurslagen.</p>
--

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Handelshögskolan vid Karlstads universitet (Akademien för insolvensrätt)* anser att det finns ett reformbehov avseende tillsynsmyndighetens uppgifter och befogenheter. *Almi Företagspartner AB* efterfrågar lagstiftning som säkerställer att tillsynsmyndigheten har samma kompetens i hela landet.

Skälen för regeringens förslag: Kronofogdemyndigheten, i sin egenskap av tillsynsmyndighet i konkurser, har till uppgift att utöva tillsyn över konkursförvaltningen. Myndigheten föreslås nu få ytterligare uppgifter och därmed ett utvidgat ansvar under konkursförfarandet.

Konkurstillsynen utövas på flera olika sätt under konkursförfarandet, vilket regleras i särskilda bestämmelser i konkurslagen. Det övergripande syftet med tillsynen är att tillsynsmyndigheten ska övervaka att förvaltningen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och i överensstämmelse med konkurslagen och andra författningar. Tillsynsmyndigheten ska särskilt se till att avvecklingen av konkursen inte fördröjs i onödan (7 kap. 27 § konkurslagen). Utöver detta har myndigheten också i uppgift att bevaka vissa samhällsintressen, t.ex. när det gäller brottsbekämpning och anställningsskydd.

Tillsynsmyndigheten ska vid sin tillsyn följa de andra lagar och förordningar som gäller för den, såsom förvaltningslagen och förordningen med instruktion för Kronofogdemyndigheten. Det ankommer i övrigt på myndigheten att organisera sig så att den kan utföra sina uppgifter på ett effektivt och rättssäkert sätt. Det är enligt regeringens uppfattning varken lämpligt eller nödvändigt att nu närmare reglera myndighetens verksamhet, på det sätt som efterfrågas av *Almi Företagspartner AB*.

De krav på en rättssäker och korrekt handläggning som gäller för Kronofogdemyndighetens tillsynsverksamhet kommer att gälla även vid utförandet av de nya uppgifter och befogenheter som myndigheten nu föreslås att få. Det finns inget behov av att i lag närmare föreskriva hur myndigheten ska organisera sin ärendehantering i enskilda konkurser. Det bör dock tydliggöras i konkurslagen att tillsynsmyndigheten också har vissa andra uppgifter i konkursförfarandet, utöver att ha tillsyn.

Enligt regeringens bedömning finns det inte något behov av att i samband med de övriga förslagen genomföra mer genomgripande förändringar av konkurstillsynen eller tillsynsmyndighetens verksamhet. Regeringen delar alltså inte synpunkten från *Handelshögskolan vid Karlstads universitet* om ett sådant behov. Det framstår tvärtom som lämpligare att låta tillsynsmyndigheten själv utveckla och anpassa sin nuvarande verksamhet till de förändringar i konkursförfarandet som nu föreslås.

10.2 Konkurstillsynsdatan och personuppgiftsbehandling

Regeringens förslag: Personuppgifter ska få behandlas i konkurstillsynsdatan för att tillhandahålla information som behövs i Kronofogdemyndighetens verksamhet för handläggning även av andra konkursärenden än tillsynsärenden.

Regeringens bedömning: Uppgifter ur tillsynsmyndighetens konkurstillsynsdatan bör få lämnas ut på medium för automatiserad behandling till konkursförvaltaren, gäldenären, borgenärer och andra som berörs av en konkurs. Detta bör anges i förordning.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har ingen invändning mot dem. *Datainspektionen* (numera Integritetsskyddsmyndigheten) efterfrågar en integritetsanalys avseende behandlingen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Personuppgiftsbehandling

Den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

I Sverige finns lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen), som bl.a. förtydligar under vilka förutsättningar personuppgifter får behandlas med stöd av dataskyddsförordningen. I fråga om behandling av personuppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet tillämpas utöver nu nämnda regler även lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet (registerlagen) och förordningen (2001:590) med samma namn.

Personuppgiftsbehandling får ske bl.a. om den är nödvändig för att uppfylla en rättslig förpliktelse som följer av lag eller annan författning (2 kap. 1 § dataskyddslagen, jfr artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen). Den får också ske om den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning eller om den utgör ett led i myndighetsutövning enligt lag eller annan författning (se 2 kap. 2 § dataskyddslagen, jfr artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen).

De ytterligare uppgifter som Kronofogdemyndigheten nu föreslås utföra, t.ex. att besluta i arvodes- och utdelningsfrågor och att hålla handlingar under bevakningsförfarandet tillgängliga, förutsätter i flera fall att personuppgifter behandlas. Detta innebär alltså en tillkommande personuppgiftsbehandling. Det är lämpligt att sådan behandling sker i den konkurstillsynsdatan som regleras i myndighetens registerlag. Kronofogdemyndigheten får i sin konkurstillsyn behandla flertalet av de uppgifter som också behöver behandlas inom ramen för den prövning som

myndigheten tar över från framför allt domstol. Det rör sig bl.a. om uppgifter om personers identitet, bl.a. personnummer, och bosättning och om enskildas ekonomiska förhållanden (se 2 kap. 22 § registerlagen och prop. 2000/01:33 s. 218).

Kronofogdemyndighetens befintliga personuppgiftsbehandling är tillåten i första hand på den grunden att behandlingen sker för att utföra uppgifter av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning (se prop. 2017/18:95 s. 44–46). Även myndighetens nya uppgifter, som alltså syftar till att genomföra konkursförfaranden, är av allmänt intresse. Uppgifterna följer vidare av lag och förordning, i huvudsak konkurslagen och konkursförordningen. Även de rättsliga grunderna rättslig förpliktelse och myndighetsutövning kan vara tillämpliga vid myndighetens behandling av personuppgifter, t.ex. då myndigheten är skyldig att hålla bevakningshandlingar tillgängliga eller när den beslutar om förvaltararvode.

I 2 kap. 20 § registerlagen anges för vilka primära ändamål personuppgiftsbehandling i konkurstillsynsdaten får ske. Uppgifter får behandlas i databasen för att tillhandahålla information som behövs i Kronofogdemyndighetens verksamhet för bl.a. handläggningen av konkurstillsynsärenden och mål enligt lönegarantilagen. Det bör föreskrivas att motsvarande behandling får ske även för handläggning av de andra konkursärenden som myndigheten nu får ansvar för.

Personuppgiftsbehandlingen är nödvändig för att Kronofogdemyndigheten ska kunna utföra sina nya uppgifter. Eftersom myndigheten redan får behandla samma slags personuppgifter inom ramen för konkurstillsynen innebär det inte heller någon långtgående förändring. Personuppgifterna är typiskt sett inte särskilt känsliga från integritetssynpunkt och kommer i regel inte att spridas till andra än de berörda aktörerna i konkursen. Behandlingen är därmed proportionerlig med hänsyn till intresset av att Kronofogdemyndigheten ska kunna utföra sina nya uppgifter i konkursförfarandet.

Det finns inte några skäl att ha en annan gallringstid för andra konkursärenden än vad som gäller för konkurstillsynsärenden, dvs. senast fem år efter utgången av det kalenderår då ärendet avslutades, dock tidigast tio år efter utgången av det kalenderår då beslutet om konkurs fattades (2 kap. 23 § registerlagen).

Förslagen innebär slutligen att tillsynsmyndigheten behöver behandla beslut som fattas av konkursförvaltaren i konkurstillsynsdaten. Ett tillägg om detta bör göras i registerlagen.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att den personuppgiftsbehandling som förslagen ger upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning. De ändringar som nu föreslås i lagen om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet är tillsammans med den befintliga regleringen på personuppgiftsområdet tillräcklig för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske vid Kronofogdemyndigheten med anledning av förslagen.

Elektroniskt utlämnande ur konkurstillsynsdaten

I Kronofogdemyndighetens registerförfattningar finns bestämmelser om bl.a. elektroniskt utlämnande. Annat elektroniskt utlämnande än

direktåtkomst (utlämnande på medium för automatiserad behandling) kan t.ex. innebära att personuppgifter överförs via e-post. Elektroniskt utlämnande av personuppgifter innebär behandling av personuppgifter och ett utlämnande förutsätter därför att reglerna om behandling av personuppgifter följs. Varken EU:s dataskyddsförordning eller dataskyddslagen innehåller några bestämmelser som specifikt reglerar frågan om elektroniskt utlämnande. Det finns därför inget som hindrar att frågan regleras särskilt i registerlagstiftningen.

Ett annat elektroniskt utlämnande än direktåtkomst till enskilda parter och andra är tillåtet i domstol (16 § domstolsdatalagen [2015:728]). För uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet får regeringen meddela föreskrifter om elektroniskt utlämnande (2 kap. 25 § registerlagen). För uppgifter i konkurstillsynsdatabasen finns det inte några sådana föreskrifter. Däremot är det i viss utsträckning tillåtet i myndighetens andra verksamhetsdatabaser (11–17 §§ förordningen om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet).

Nu mera förväntar sig myndigheter och enskilda att handlingar kan förmedlas elektroniskt. En personuppgiftsreglering som inte tillåter detta framstår som otidsenlig och ineffektiv. Riskerna med elektroniskt utlämnande bör inte heller överdrivas. Att göra det tillåtet att lämna ut personuppgifter elektroniskt innebär inte att det skapas en skyldighet för tillsynsmyndigheten att också göra det.

När ett utlämnande sker elektroniskt är det viktigt, som *Datainspektionen* (numera Integritetsskyddsmyndigheten) påpekar, att det upprätthålls en tillräcklig säkerhet med hänsyn till bl.a. känsligheten av de personuppgifter som kan omfattas. Myndigheten framhåller att som huvudregel får känsliga och andra integritetskänsliga personuppgifter t.ex. inte kommuniceras över öppna nät, såsom e-post, utan att vara krypterade. Även olika typer av e-tjänster och medel för distanskommunikation måste upprätthålla en lämplig säkerhetsnivå. Inom konkursförfarandet förekommer integritetskänsliga uppgifter om t.ex. orsaken till gäldenärens obestånd och eventuella brottsmisstankar. I de fall ett utlämnande avser personuppgifter som är integritetskänsliga måste den personuppgiftsbehandling som digital kommunikation innebär omgärdas av säkerhetsåtgärder som ger uppgifterna ett tillräckligt skydd.

De uppgifter som tillsynsmyndigheten kan komma att lämna ut elektroniskt är i första hand sådana som myndigheten mottar för att hållas tillgängliga för parterna. Det gäller t.ex. bevakningshandlingar samt bouppteckningen och andra berättelser som konkursförvaltaren upprättar och ger in till myndigheten. Det är en fördel att även myndighetens beslut, förelägganden och underrättelser kan lämnas ut elektroniskt. Uppgifterna som behandlas i dessa situationer och som redan kan lämnas ut elektroniskt av domstol, kan inte i sig anses vara särskilt integritetskänsliga. En möjlighet för tillsynsmyndigheten att kunna lämna ut uppgifter elektroniskt i sin konkursverksamhet bör trots detta begränsas till konkursförvaltaren och andra som berörs, i huvudsak gäldenären och borgenärerna.

Elektroniskt utlämnande av uppgifter ur konkurstillsynsdatabasen bör regleras i myndighetens registerförordning. Stöd för det finns redan i lagen om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet.

10.3 Att höra tillsynsmyndigheten i vissa frågor

Regeringens förslag: Förvaltaren ska inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter inför beslut i svårbedömda frågor.

Skyldigheten för konkursförvaltaren att höra tillsynsmyndigheten och andra i viktigare frågor ska utformas som en skyldighet för förvaltaren att inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter och att ge berörda borgenärer och gäldenären tillfälle att yttra sig.

Det ska inte längre finnas ett undantag från skyldigheten att inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter på grund av att det finns hinder mot det.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås inte att skyldigheten att höra tillsynsmyndigheten ska uttryckas som en skyldighet att inhämta myndighetens synpunkter.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Gotlands tingsrätt* ifrågasätter om höranderegeln fyller någon funktion och menar att den bör avskaffas eller förtydligas. *Handelshögskolan vid Karlstads universitet (Akademien för insolvensrätt)*, som avstyrker förslaget, framför liknande synpunkter. Även *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att bestämmelsen bör ses över och efterfrågar ett förtydligande av vad som enligt förslaget utgör en svårbedömd fråga. Enligt *Sveriges advokatsamfund* bör konkursförvaltaren inte vara skyldig att höra tillsynsmyndigheten om det finns hinder mot det.

Skälen för regeringens förslag: För konkursförvaltaren gäller en generell skyldighet att höra tillsynsmyndigheten i viktigare frågor (7 kap. 10 § konkurslagen, den s.k. höranderegeln). Skyldigheten gäller även gentemot berörda borgenärer och gäldenären.

Höranderegeln innebär att konkursförvaltaren, innan han eller hon vidtar en viktigare förvaltningsåtgärd, ska kontakta tillsynsmyndigheten och redogöra för åtgärden. Förvaltaren är också skyldig att lyssna på de synpunkter som myndigheten kan tänkas ha beträffande åtgärden. Skyldigheten är avsedd att göra tillsynen effektivare och ge tillsynsmyndigheten ett bättre underlag för granskning, samtidigt som förvaltaren kan få stöd i arbetet och ett gott beslutsunderlag (se prop. 1986/87:90 s. 113 och 264 och rättsfallet NJA 2014 s. 798).

Enligt regeringens mening fyller höranderegeln en funktion och är till fördel för de inblandade. För konkursförvaltaren är det bättre att få del av tillsynsmyndighetens synpunkter inför viktigare åtgärder och inte först i efterhand. Gäldenären och borgenärerna, liksom samhället i stort, gynnas också av att åtgärder under konkursförfarandet vidtas på ett gott underlag och med beaktande av det grundläggande syftet med konkursen, nämligen att vidta åtgärder som främjar en förmånlig och snabb avveckling. Höranderegeln underlättar slutligen tillsynsmyndighetens arbete.

Höranderegeln bör alltså finnas kvar. Den kan dock utvecklas och förtydligas i vissa avseenden.

Regeln är tillämplig vid viktigare förvaltningsfrågor. I förarbeten och i praxis finns flera exempel på vad det kan vara. Det gäller t.ex. frågan om fortsatt drift eller försäljning av gäldenärens rörelse, om försäljning av värdefull annan egendom och om väckande av återvinningstalan eller

annan talan angående ett inte obetydligt belopp (se prop. 1986/87:90 s. 264 och rättsfallen NJA 2003 s. 99, NJA 2005 s. 443 och NJA 2014 s. 798). Det kan vidare vara frågan om hur konkursförvaltaren i vissa fall ska fullgöra sin skyldighet att förteckna gäldenärens räkenskapsmaterial (prop. 1994/95:189 s. 31) och om utlägg av medel som staten kan få ersätta (prop. 2004/05:35 s. 36). Någon förändring av tillämpningsområdet i den här delen behövs inte.

Lagradsremissens förslag om en förändrad rollfördelning kommer att innebära att konkursförvaltaren får ytterligare beslutsuppgifter under konkursförfarandet. Det gäller t.ex. frågan om att medge gäldenären undantag från reseförbudet (se avsnitt 5.3.2) och att inleda ett bevakningsförfarande (se avsnitt 6.1.1). Dessa är inte sådana frågor som typiskt sett kan anses viktigare i det enskilda fallet och där förvaltaren alltså ska höra tillsynsmyndigheten. Samtidigt kan det även i dessa fall finnas ett behov för förvaltaren att få råd och kännedom om hur frågan har hanterats av andra, särskilt om frågan är svårbedömd. Det är dock inte nödvändigt att, vid sidan av den generella höranderegeln, särskilt föreskriva att förvaltaren ska höra tillsynsmyndigheten i dessa eller andra nya frågor.

I syfte att i viss mån utvidga ramen för när höranderegeln är tillämplig i förhållande till tillsynsmyndigheten, utan att detta medför en skyldighet för konkursförvaltaren i de fall ett samråd inte är nödvändigt, bör höranderegeln kompletteras så att den även omfattar frågor som är svårbedömda. Tanken är inte att alla svåra frågor som en förvaltare ställs inför ska kräva att tillsynsmyndigheten lämnar synpunkter. Tillägget bör endast omfatta svårbedömda ställningstaganden inför de formella beslut som förvaltaren ska fatta enligt förslagen i lagradsremissen. Om frågan inte är svårbedömd är det tillräckligt att tillsynsmyndigheten underrättas om beslutet och ges rätt att överklaga det.

Stiftelsen Ackordscentralen efterfrågar ett förtydligande av vilka frågor som ska anses vara svårbedömda. Till skillnad från vad som är en viktigare fråga går det inte att säga att en viss fråga till sin natur är svårbedömd. Vad som avses är frågor som på grund av förutsättningarna i det enskilda fallet är svåra för förvaltaren att bedöma. Så kan vara fallet när det finns goda skäl både för och emot ett handlingsalternativ. Det kan också röra sig om frågor där det saknas rättslig vägledning eller som den enskilde förvaltaren saknar erfarenhet av.

I konkurslagen finns flera bestämmelser om att tillsynsmyndigheten eller andra i vissa särskilda fall ska ges tillfälle att yttra sig. Höranderegeln innefattar däremot något mer, nämligen att det ska ske en dialog mellan konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten i viktigare frågor. I detta ligger att förvaltaren ska informera om den tilltänkta åtgärden och inhämta synpunkter på den. Det innebär inte att tillsynsmyndigheten ska godkänna en åtgärd som förvaltaren avser att vidta. Den innebär inte heller att förvaltaren är skyldig att följa eventuella råd som myndigheten ger. En förvaltare agerar självständigt och förvaltaren har ensamt ansvaret för de beslut han eller hon fattar. (Se prop. 1986/87:90 s. 113 och 264.) Det innebär också att om förvaltaren frångår tillsynsmyndighetens synpunkter till skada för borgenärerna eller gäldenären måste inte det innebära att förvaltaren brustit i sin omsorg. Det avgörande för den bedömningen är

vilka överväganden förvaltaren har gjort och vilket underlag han eller hon totalt sett har haft inför en åtgärd (se rättsfallet NJA 2014 s. 798).

Det är alltså klart vad som avses med att förvaltaren ska höra tillsynsmyndigheten. Det bör dock tydligare framgå av bestämmelsen. I stället för en skyldighet att höra tillsynsmyndigheten bör det framgå att förvaltaren ska inhämta myndighetens synpunkter i viktigare frågor. Något sådant förslag lämnas inte i promemorian. Förslaget innebär dock inte någon förändring av rättsläget. Genom ändringen blir det i stället tydligare att regeln inte innebär ett krav på godkännande från myndighetens sida. Samtidigt framgår det att förvaltaren ska ta del av synpunkterna. Det innebär att förvaltaren ska vara aktiv för att skaffa sig kännedom om myndighetens uppfattning i den aktuella frågan. Om förvaltaren har skickat ett skriftligt meddelande om en planerad åtgärd, måste han eller hon i princip följa upp detta genom att inhämta myndighetens mening i saken. Inte heller detta är en förändring från det som hittills gällt.

I vissa fall kan förvaltarens skyldighet att höra någon uppfyllas utan att förvaltaren får något svar (prop. 1978/79:105 s. 274). Detta bör rimligen endast gälla i förhållande till borgenärer och gäldenären. Bestämmelsen bör därför ge uttryck för att borgenärerna och gäldenären inte måste yttra sig, utan att det är tillräckligt att de har getts tillfälle till det.

Bestämmelsen innehåller en möjlighet till undantag från att höra tillsynsmyndigheten och borgenärerna, när det finns hinder mot det. Undantaget är avsett för fall där det är omöjligt eller förenat med avsevärd försening eller betydande kostnader att nå en viss borgenär (prop. 1978/79:105 s. 274). Motsvarande hinder gör sig inte gällande i förhållande till tillsynsmyndigheten. Om det t.ex. rör sig om en brådskande åtgärd bör förvaltaren ange detta för tillsynsmyndigheten och kan då också begära svar inom en kortare tid. Tillsynsmyndigheten ska ha en organisation och rutiner som gör det möjligt att ge snabb respons till förvaltaren. Det finns därför skäl att justera bestämmelsen, så att frågan om hinder endast gäller i förhållande till borgenärerna.

10.4 Krav på medgivande

Regeringens förslag: Kravet på att konkursförvaltaren i vissa fall ska inhämta tillsynsmyndighetens medgivande ska tas bort.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: I konkurslagen finns det för vissa situationer ett krav på att konkursförvaltaren, innan en åtgärd vidtas, måste inhämta medgivande från tillsynsmyndigheten. Det gäller vid underhandsförsäljning av pantsatt lös egendom (8 kap. 7 §), när egendom formlost ska överlämnas till bäst berättigad borgenär (10 kap. 4 §) och vid formlös efterutdelning (11 kap. 21 §).

Mot bakgrund av konkursförvaltarens uppdrag, och att förvaltaren genom förslagen i lagrådsremissen får ett utökat eget ansvar för att förvalta och avveckla boet, framstår det inte som nödvändigt med ett krav på medgivande av tillsynsmyndigheten för dessa åtgärder. I vissa fall kan det

tvärtom riskera att medföra en mindre effektiv hantering. Det är inte heller i alla delar förenligt med myndighetens tillsynsroll att ta en sådan aktiv del i förvaltarens arbete.

Kravet på medgivande i de nämnda fallen bör alltså tas bort. Det är i stället tillräckligt att förvaltaren vid behov och med tillämpning av höranderegeln i 7 kap. 10 § inhämtar ett yttrande från myndigheten. Vid formlös efterutdelning får tillsynsmyndigheten dessutom kännedom om åtgärden genom att förvaltaren ska anmäla när medlen har skickats till borgenären (11 kap. 9 § andra stycket). Förvaltaren bör underrätta tillsynsmyndigheten även vid ett överlämnande av egendom till en borgenär. Det kan regleras i förordning.

Att kravet på medgivande tas bort vid underhandsförsäljning av pantsatt lös egendom förändrar inte att förvaltaren i första hand ska försöka inhämta den berörda borgenärens samtycke och dessutom beakta de skäl denne kan anföra mot en underhandsförsäljning.

10.5 Twist om gäldenärens beneficium

Regeringens förslag: Bestämmelsen om tillsynsmyndighetens prövning av en twist i frågor om sådan egendom som gäldenären har rätt att få ut av konkursboet (beneficium) ska uppdateras genom att bestämmelserna om yttranden, överklagande av myndighetens beslut och att beslutet gäller omedelbart tas bort.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten ska pröva tvister i frågor om sådan egendom som gäldenären har rätt att få ut av konkursboet (beneficium), se 3 kap. 5 och 6 §§ konkurslagen.

Bestämmelserna i 3 kap. 6 § är onödigt omfattande. För det första anges det att tillsynsmyndigheten ska inhämta yttranden i den omfattning som behövs. Myndighetens utrednings- och kommunikationsskyldighet i allmänhet regleras i förvaltningslagen och myndigheten får med tillämpning av dessa regler ta ställning till behovet av att inhämta yttranden. Det behövs inte någon mer långtgående reglering i konkurslagen.

Vidare finns det i paragrafens andra stycke bestämmelser om överklagande av tillsynsmyndighetens beslut. Till följd av de föreslagna bestämmelserna om överklagande i det nya 16 kap. behövs det inte någon särskild reglering om det. Bestämmelserna bör därför tas bort. Detsamma gäller bestämmelsen i första stycket om att tillsynsmyndighetens beslut gäller omedelbart.

11 Domstolsprövning

11.1 Konkursärenden i tingsrätten

Regeringens förslag: Tingsrätten ska inte längre ha ett löpande konkursärende under hela konkursförfarandet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag: Domstolarnas handläggning av en konkurs regleras bl.a. i 16 kap. konkurslagen. I kapitlet finns ett antal processuella bestämmelser om konkursärendena, bl.a. om att rättegångsbalkens bestämmelser om handläggning av tvistemål gäller i tillämpliga delar (16 kap. 2 §). Ett konkursärende inleds genom en ansökan om konkurs och den fortsatta handläggningen sker därefter i ett löpande konkursärende i tingsrätten (16 kap. 1 § och prop. 1986/87:90 s. 400).

Den förändrade ordning som föreslås i denna lagrådsremiss innebär att tingsrättens roll begränsas till vissa moment under konkursen. Framför allt flyttas den mera löpande hanteringen, bl.a. mottagande av handlingar och flera beslut under förfarandets gång, från domstolen till andra aktörer. Detta kan, framför allt i enklare konkurser, komma att innebära att det efter tingsrättens inledande konkursbeslut inte blir aktuellt med någon ytterligare domstolsprövning överhuvudtaget. Det är då naturligt med en ordning som innebär att tingsrätten prövar och avgör varje fråga för sig och att varje ärende avslutas genom ett slutligt beslut. Det finns inte heller några större praktiska fördelar med att ha en och samma akt genom hela processen.

De förändringar av domstolens roll som föreslås bör alltså medföra att en konkurs inte längre ska vara anhängig som ett löpande konkursärende hos tingsrätten till dess konkursen är helt avslutad. I stället får ett nytt konkursärende läggas upp när någon påkallar domstolens medverkan.

11.2 Ansökan till domstol

Regeringens förslag: Konkursärenden som inleds i tingsrätten genom ansökan eller överlämnande i en pågående konkurs ska handläggas av den tingsrätt som har beslutat om konkurs.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Ärenden som inleds i tingsrätt genom ansökan eller överlämnande

Handläggningen av en fråga i tingsrätt bör inledas genom en ansökan, om inte något annat särskilt föreskrivs. De i konkurslagen förekommande

uttrycken begäran och framställning bör alltså ersättas av ansökan när det handlar om att initiera ett ärende. Frågor som ska inledas genom en ansökan rör, förutom att försätta gäldenären i konkurs, bl.a. edgång (avsnitt 5.2.2), tvångsmedel (avsnitt 5.3.1), undantag från reseförbud (avsnitt 5.3.2) och entledigande och utseende av en förvaltare (avsnitt 5.4.2).

För vissa frågor som ska prövas av tingsrätten som första instans föreslår regeringen i stället att ärendet inleds genom att konkursförvaltaren eller tillsynsmyndigheten överlämnar frågan till tingsrätten. Det gäller prövningen av bevakningstvister (avsnitt 6.3), fastställande av ackord (avsnitt 8.2) samt fastställande av utdelning och beslut om arvode när den förstnämnda frågan är tvistig (avsnitt 7.2).

Tingsrättens beslut, som alltså i många fall kommer att vara slutliga beslut, bör i samma utsträckning som hittills kunna överklagas till hovrätten.

Behörig domstol i ansökningsärenden

När det inte längre kommer att finnas ett löpande ärende i tingsrätten finns det behov av att i konkurslagen peka ut vilken tingsrätt som är behörig att pröva de ärenden som inleds genom ansökan eller överlämnande.

I avsnitt 11.611.6 lämnas förslag som i förlängningen kan innebära en begränsning av vilka tingsrätter som ska pröva en konkursansökan. Det är enligt regeringens mening lämpligt att den tingsrätt som gör den inledande prövningen även är den som sedan handlägger övriga frågor i samma konkurs. Det bör därför föreskrivas att en ansökan eller ett överlämnande görs till den tingsrätt som har prövat konkursansökan och alltså beslutat i fråga om konkursen.

11.3 Överklagande till domstol

Regeringens förslag: Tillsynsmyndighetens och konkursförvaltarens beslut ska överklagas till den tingsrätt som har beslutat om konkurs.

Vid överklagande av konkursförvaltarens beslut ska överklagandet ges in till tingsrätten inom tre veckor från det att klaganden fick del av beslutet. Om det är tillsynsmyndigheten som överklagar ska överklagandet i stället ges in inom tre veckor från beslutet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Hovrätten för Västra Sverige* anser att möjligheten att överklaga hovrättens beslut bör begränsas till fall där hovrätten anser att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Skälen för regeringens förslag

Överprövning av tillsynsmyndighetens och konkursförvaltarens beslut

I lagrådsremissen föreslås det att ett antal uppgifter ska flyttas från tingsrätten till tillsynsmyndigheten och konkursförvaltaren. När det gäller

tillsynsmyndigheten handlar det bl.a. om prövning av anstånd med att lämna in förvaltarberättelse (avsnitt 5.4.1), utseende av granskare och tillsynsperson (avsnitt 5.4.3 och 8.2.4), avskrivning och nedläggning av konkurs (avsnitt 7.1 och 8.1) samt i flertalet fall fastställande av utdelning i konkurs (avsnitt 7.2.1), liksom beslut om förvaltararvode vid konkursens avslutande (avsnitt 7.1.2, 7.2.1, 8.1 och 8.2.2). I dessa avsnitt, och i avsnitt 4.2, bedömer regeringen att de berördas rätt till domstolsprövning i dessa fall bör garanteras genom en möjlighet att kunna överklaga tillsynsmyndighetens beslut till tingsrätten.

Flertalet av de åtgärder som ingår i tillsynsmyndighetens hittillsvarande uppgifter, t.ex. tillsynsåtgärder, är av sådant slag att de inte kan överklagas (se prop. 1978/79:105 s. 198). Det finns inte anledning att ändra denna ordning.

I fråga om de befogenheter att fatta beslut som flyttas till konkursförvaltaren handlar det bl.a. om ersättning för inställelse till vissa sammanträden (avsnitt 5.2.3), medgivande av undantag från reseförbud (avsnitt 5.3.2) och anordnande av bevakningsförfarande (avsnitt 6.1.1). I respektive avsnitt görs överväganden om möjligheten till överprövning i domstol av dessa beslut och det föreslås att förvaltarens beslut ska kunna överklagas (se särskilt avsnitten 5.3.2 och 7.2.2 om valet av detta rättsmedel). När det gäller bl.a. beslut om att genomföra ett bevakningsförfarande är slutsatsen att det inte bör kunna överklagas.

Hovrätten för Västra Sverige framför att möjligheten att överklaga hovrättsens beslut bör begränsas till fall där hovrätten anser att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen. Detta bl.a. med hänvisning till att den föreslagna ordningen även utan en prövning i Högsta domstolen kommer att innefatta en prövning i tre instanser, varav två domstolar.

I avsnitt 11.5.1 föreslår regeringen att lagen om domstolsärenden ska gälla vid rättens handläggning av ett konkursärende. I den lagen finns bestämmelser om att rättegångsbalkens bestämmelser om prövningstillstånd ska tillämpas utom i det fallet överklagandet avser ett beslut av hovrätten att avvisa ett överklagande till Högsta domstolen (40 §). Tillstånd förutsätter att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller att det finns synnerliga skäl till en sådan prövning. Inom vissa områden gäller en s.k. ventil för att överklaga hovrättsens beslut och domar till Högsta domstolen (se t.ex. 5 kap. 5 § lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar och 1 kap. 3 § lagen [2016:188] om patent- och marknadsdomstolar). Enligt regeringens mening finns det inte skäl att nu överväga någon sådan ändring av möjligheten att överklaga i konkursärenden.

Behörig domstol

Att det inte längre kommer att finnas ett löpande ärende i tingsrätten under konkursförfarandet (se avsnitt 11.1 ovan) medför att det i konkurslagen behöver anges vilken domstol som är behörig att pröva ett överklagande. Utgångspunkten bör även fortsättningsvis vara att frågor prövas av den domstol som har koppling till det pågående konkursförfarandet. För att åstadkomma en sådan ordning är det ändamålsenligt att ett överklagande

prövas av den tingsrätt som har beslutat om konkursen (se avsnitt 11.6 om den domstolen). På så sätt blir det också enkelt för parterna att veta vilken domstol som är behörig att handlägga överklagandet, oavsett vilken fråga i konkursen det rör och oavsett om det är tillsynsmyndigheten eller konkursförvaltaren som har meddelat det överklagade beslutet.

Hur ett överklagande ska gå till

I en konkurs fattar tillsynsmyndigheten en mängd olika beslut. Ofta är det fråga om att i ett yttrande eller i annan ordning ta ställning till framställningar eller redovisningar. I konkurslagen finns det inga särskilda bestämmelser om dessa beslut. Förvaltningslagen är dock tillämplig (jfr prop. 1986/87:90 s. 396–397 och prop. 2016/17:180 s. 35–36 och avsnitt 10.1). För överklagbara beslut som fattas av tillsynsmyndigheten enligt konkurslagen finns en hänvisning till att reglerna om överklagande enligt de utsökningsrättsliga regelverken då gäller, se bl.a. 3 kap. 6 § konkurslagen.

I utsökningsbalken och utsökningsförordningen finns det bl.a. regler om rättidsprövning och omprövning. Mer moderna bestämmelser av motsvarande slag finns i förvaltningslagen. I förvaltningslagen finns det också regler om motivering av beslut och om att myndigheten ska underrätta parterna om beslutet och om hur ett överklagande kan ske (32–34 §§). Vidare framgår att ett överklagande ska ske inom tre veckor från det att klaganden fick del av beslutet. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades (44 §). Det framstår som lämpligt att förvaltningslagens bestämmelser i fortsättningen tillämpas vid samtliga överklaganden av tillsynsmyndighetens beslut under konkursförfarandet. I konkurslagen bör det införas en upplysningsbestämmelse om att förvaltningslagen gäller för tillsynsmyndighetens handläggning enligt den förstnämnda lagen. Förvaltningslagen är subsidiär till annan lag och den gäller därmed i konkursförfarandet endast om inte något annat föreskrivs (4 § förvaltningslagen). Hänvisningar i konkurslagen till utsökningsbalkens bestämmelser om överklagande bör också tas bort.

När det gäller överklagande av konkursförvaltarens beslut är förvaltningslagen inte tillämplig (jfr prop. 2016/17:180 s. 26). För överklagande av beslut som meddelas av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter finns bestämmelser i lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter (överklagandelagen). Den lagen gäller emellertid enbart om det är fråga om överklagande till regeringen, till en förvaltningsdomstol eller till en förvaltningsmyndighet och den blir därmed inte tillämplig i detta fall. Det behövs därför särskilda regler i konkurslagen.

Det behöver för det första bestämmas en tidsfrist inom vilket ett överklagande ska göras. Det är rimligt att samma tid gäller i dessa fall som vid överklagande enligt såväl överklagandelagen som förvaltningslagen, nämligen inom tre veckor från det att den som är missnöjd fick del av förvaltarens beslut (3 §). Om det är tillsynsmyndigheten som överklagar

bör det dock ske inom tre veckor från det att beslutet meddelades (jfr 44 § förvaltningslagen).

För det andra behöver det bestämmas var överklagandet ska ges in. En ordning som innebär att överklaganden ges in till konkursförvaltaren riskerar att ta tid och medför ökad administration för förvaltaren. Det framstår därmed som lämpligt att det är tingsrätten som får ansvar för att hantera överklagandena och pröva om de skett i rätt tid. Ett överklagande bör alltså även fortsättningsvis ges in direkt till tingsrätten. Eftersom prövningen ska ske av den domstol som fattat det ursprungliga konkursbeslutet kan det inte förväntas innebära några svårigheter för parterna att veta var ett överklagande ska ges in.

I likhet med vad som gäller i andra sammanhang för enskilda organ som meddelar överklagbara beslut, bör förvaltaren även ha en skyldighet att till domstolen vidarebefordra överklaganden som felaktigt har getts in till honom eller henne. Tingsrätten bör sedan pröva om överklagandet har gjorts i rätt tid. Utgångspunkten bör vara att ett överklagande som har kommit in för sent ska avvisas. Ett överklagande som inkommit för sent bör dock inte avvisas, om förseningen beror på att det inte har lämnats en korrekt underrättelse om hur beslutet får överklagas, eller om överklagandet har kommit in till förvaltaren inom överklagandetiden (jfr 4 och 5 §§ överklagandelagen).

Det finns i den hittillsvarande regleringen inga närmare bestämmelser om vad ett beslut av konkursförvaltaren ska innehålla. För att överklagandeinstitutet ska fungera som det är tänkt är det viktigt att förvaltarens beslut är motiverat och att berörda parter får kännedom om dess innehåll. Det är därför lämpligt att regler om innehållet i ett beslut och om hur parterna ska underrättas om beslutet och hur det överklagas tas in i konkurslagen. För att åstadkomma att ett beslut av en förvaltare motiveras och expedieras på samma sätt som om det vore en myndighet som har meddelat det bör det i konkurslagen föreskrivas att förvaltaren ska tillämpa förvaltningslagens regler om motivering av beslut samt om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till (jfr 32–34 §§ förvaltningslagen).

I avsnitt 11.5.1 föreslås det att lagen om domstolsärenden ska vara tillämplig vid domstolens prövning av konkursförvaltarens beslut. Av den lagen framgår de ytterligare krav som ställs på överklagandet, t.ex. att det ska vara skriftligt, och vad det ska innehålla.

11.4 Verkställighet av beslut

Regeringens förslag: Bestämmelserna i konkurslagen om vilka beslut som får verkställas omedelbart och vilka som får verkställas först efter laga kraft ska justeras med anledning av att det i fler fall blir fråga om slutliga beslut och att vissa beslut flyttas från domstol.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem.

Skälen för regeringens förslag

Bestämmelserna om verkställighet av rättsens beslut behöver justeras

En allmän domstols slutliga avgörande får som utgångspunkt verkställas när det har fått laga kraft, dvs. inte längre kan överklagas (3 kap. 3 § utsökningsbalken). Ett beslut som inte har fått laga kraft, får i regel verkställas endast när detta särskilt anges. Beslut under rättegången som inte får överklagas särskilt och vissa särskilt angivna sådana beslut som får överklagas gäller genast (17 kap. 14 § rättegångsbalken).

Eftersom flertalet beslut under konkursförfarandet inte är slutliga beslut och dessa enligt rättegångsbalken inte gäller genast, finns det i konkurslagen särskilda bestämmelser om verkställighet (se framför allt 16 kap. 4 §). Där anges det att ett beslut om konkurs och om upphävande av ett sådant beslut går i verkställighet omedelbart. Detsamma gäller andra beslut av domstol under handläggningen av ett konkursärende i en fråga, om inte något annat bestäms (första stycket). Vissa särskilt angivna beslut under handläggningen, bl.a. om arvode, ska dock gälla först sedan de fått laga kraft (andra stycket).

Bestämmelserna om verkställighet gäller alltså endast beslut om konkurs eller beslut under handläggningen, dvs. beslut som inte innebär att ärendet avslutas. För slutliga beslut, t.ex. beslut om avskrivning eller nedläggning av en konkurs, tillämpas rättegångsbalkens bestämmelser, vilket innebär att domstolens avgörande av saken inte får verkställas förrän det har fått laga kraft (prop. 1986/87:90 s. 403–406). Det finns dock särskilda bestämmelser om verkställighet av beslut att fastställa utdelning (11 kap. 9 och 10 §§ konkurslagen).

I avsnitt 11.5.1 föreslår regeringen att lagen om domstolsärenden ska gälla vid rättsens handläggning av ett konkursärende. I den lagen finns bestämmelser om verkställighet av beslut (31 §) som hänvisar till rättegångsbalken (se även prop. 1995/96:115 s. 171). En övergång till ärendelagen i konkursförfarandet påverkar alltså inte i sig vad som gäller för ett besluts verkställighet.

Det finns inte skäl att i sak inta en annan syn än hittills på vilka beslut som bör gälla omedelbart och vilka som bör gälla först när beslutet fått laga kraft. Att det nu föreslås att i stort sett varje fråga eller delförfarande i konkursen ska prövas i tingsrätten som ett eget konkursärende, innebär att många beslut som enligt den hittillsvarande ordningen är beslut under handläggningen blir slutliga beslut. Det blir därför nu fråga om att i konkurslagen skilja mellan beslut varigenom en konkurs avslutas och beslut under en pågående konkurs, även om beslutet i det senare fallet kan vara ett slutligt beslut som avslutar det ärende som frågan avser. Vidare behöver reglerna justeras med anledning av att konkursärendena kommer att inledas på olika sätt, genom ansökan, överlämnande eller överklagande.

Mot den bakgrunden bör det i konkurslagen tas in bestämmelser som i huvudsak anger att beslut i ett ansöknings- eller överlämnandeärende som inte avslutar konkursen gäller omedelbart. För beslut som avslutar konkursen bör ärendelagens bestämmelser gälla. Det är dock endast i undantagsfall som ett sådant beslut kommer att meddelas av tingsrätten som första instans (se avsnitten 7.2.1 och 8.2.1).

Tillsynsmyndighetens och konkursförvaltarens beslut

Som föreslås i denna lagrådsremiss ska vissa beslut inte längre fattas av tingsrätten som första instans utan av tillsynsmyndigheten eller konkursförvaltaren. Någon ändring i sak när det gäller verkställigheten av dessa beslut bör inte ske.

För handläggningen i tillsynsmyndigheten gäller förvaltningslagen. Som för domstol behöver det i konkurslagen särskilt anges vilka beslut som ska gälla omedelbart. För förvaltarens beslut måste det i samtliga fall särskilt anges vad som gäller i fråga om verkställighet av beslut.

Det som föreskrivs om verkställighet av tillsynsmyndighetens och förvaltarens beslut bör gälla även för domstolens beslut efter överklagande dit (jfr 18 kap. 16 § utsökningsbalken om motsvarande ordning i överklagade utsökningsmål).

I avsnitt 7.3.3 behandlas frågan om verkställighet av arvodesbeslut.

11.5 En ändamålsenlig domstolsprocess

11.5.1 Val av processlag

Regeringens förslag: Vid handläggning i domstol av konkursärenden ska lagen om domstolsärenden tillämpas, om inte något annat föreskrivs i konkurslagen. Detta ska gälla såväl i ärenden som inleds i tingsrätten genom ansökan eller överlämnande som i ärenden som inleds där genom överklagande.

Vid prövning av frågor om säkerhets- och tvångsåtgärder ska dock rättegångsbalken tillämpas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Skellefteå tingsrätt* tillstyrker att ärendelagen ska tillämpas vid handläggning av konkurser men framför att rättegångsbalken även fortsättningsvis bör tillämpas som kompletterande lag i ärenden som kan ha stora likheter med tvistemål, främst tvister som uppstår inom ramen för ett bevakningsförfarande.

Skälen för regeringens förslag

Det finns anledning att överväga val av processlag i konkursärenden

Konkurslagen innehåller materiella bestämmelser om konkursen men även många processuella bestämmelser, dvs. regler om konkursförfarandet. Nackdelar med nuvarande ordning är att den brister i flexibilitet och effektivitet. Successiva förändringar av de processuella regelverken i allmän domstol har inneburit uppmjukningar bl.a. av de regler som knyter an till muntlighets- och omedelbarhetsprinciperna, och lett till en ökad användning av modern teknik. Möjligheterna att avgöra mål och ärenden på handlingarna har utökats och ändringar har gjorts för att underlätta och möjliggöra digital kommunikation i domstolsprocesser (jfr t.ex. prop. 2004/05:131, prop. 2015/16:39 och prop. 2019/20:189).

I lagrådsremissen föreslås det att beslut i större utsträckning ska fattas av tillsynsmyndigheten eller konkursförvaltaren. Detta kommer att ge en

annan karaktär på domstolsprocessen, bl.a på så sätt att tingsrätten inte längre kommer att ha ett löpande ärende under konkursen. Det finns mot denna bakgrund skäl att överväga om de processuella regler som styr konkursförfarandet i domstol bör förändras i syfte att möjliggöra en handläggning som kan ske under smidigare former. Det handlar både om vilka allmänna processrättsliga regler som bör utgöra grund för handläggningen och om huruvida konkurslagens processuella särbestämmelser i viss utsträckning bör tas bort eller i vart fall justeras.

Vissa konkursrättsliga tvister i domstol handläggs inte i konkursärendet. Det handlar framför allt om återvinningstalan, klander av slutredovisning och skadeståndstalan. Det är fråga om tvister mellan enskilda som har sin grund i den konkursrättsliga lagstiftningen men som handläggs som tvistemål, eller i något fall som brottmål (jfr prop. 1986/87:90 s. 400). Någon förändring av hur dessa tvister ska handläggas föreslås inte i denna lagrådsremiss och det finns då inte heller skäl att förändra de processuella regler som styr den handläggningen (se dock avsnitt 11.7 om forum). För dessa mål bör alltså rättegångsbalken tillämpas även fortsättningsvis.

I övrigt aktualiseras två olika typer av processer i tingsrätt, bl.a. utifrån hur frågan initieras där. Den ena typen rör frågor som även fortsättningsvis ska prövas av tingsrätt som första instans. Eftersom något löpande ärende inte kommer att finnas i tingsrätten blir det fråga om att varje ärende inleds genom en ansökan eller ett överlämnande (ansökningsfall). Den andra typen rör frågor som framöver kommer att prövas av tillsynsmyndigheten eller konkursförvaltaren i första instans och som därefter kan bli föremål för tingsrättens prövning efter ett överklagande (överklagandefall). Frågan är därmed om det finns anledning att för dessa fall helt eller delvis övergå till ärendelagen.

Ärendelagen ska i flertalet fall tillämpas vid handläggningen av konkursärenden

Rättegångsbalken bygger på ett muntligt förfarande där bevisning upptas vid en förhandling och som typiskt sett fokuserar på att utreda vad som hänt i förfluten tid. Förfarandet inleds med en stämningsansökan och innefattar både ett förberedelse- och ett huvudförhandlingsskede. Rättegångsbalken är i första hand avsedd för handläggningen av tvistemål och brottmål.

Ärendelagen utgår från ett skriftligt förfarande med möjlighet till muntlig handläggning när så begärs eller annars behövs. En tillämpning av ärendelagen ger utrymme för ett i det enskilda fallet mindre förbundet förfarande (jfr t.ex. prop. 2014/15:105 s. 42). Lagen ger också generell sett ett snabbare förfarande.

Det är angeläget att de regler som styr konkursprocessen är enkla och ändamålsenliga. Redan enligt den hittillsvarande regleringen gäller rättegångsbalken endast i tillämpliga delar. Det innebär att flera väsentliga moment i balken, t.ex. regler om talans väckande, taleändring, muntlig förberedelse och huvudförhandling, inte kommer till användning i konkursärenden. Därmed tillämpas i praktiken endast i begränsad utsträckning de grundläggande principerna om muntlighet, omedelbarhet och koncentration som annars styr en process enligt rättegångsbalken. Detta är i och för sig inte konstigt eftersom konkursärenden på flera sätt

inte är som vanliga tvistemål och det därför inte finns behov av många av rättegångsbalkens regler. Samtidigt medför detta en bristande tydlighet och förutsebarhet. Som Lagrådet uttalade vid införandet av konkurslagen kan regleringen därmed leda till vissa tillämpningsproblem (prop. 1986/87:90 bilagedelen s. 226–227).

Det kan noteras att ärendelagen är den processlag som tillämpas på insolvensrättens område i övrigt, liksom på utskökningsrättens område. Det gäller både när ett ärende inleds i tingsrätten som första instans, t.ex. ansökan om företagsrekonstruktion, och när ett ärende inleds genom överklagande, t.ex. vid överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut om skuldsanering eller utmätning.

Att tingsrättsprövningen i större utsträckning föreslås ske efter överklagande är något som med särskild styrka talar för att välja en för ändamålet mer anpassad processlag. Rättegångsbalken är inte anpassad för en ordning där frågor inleds i tingsrätt genom överklagande från en myndighet eller någon annan. Ärendelagen däremot innehåller uttryckliga regler för överklagande till tingsrätt och handläggningsreglerna i övrigt gäller oavsett hur ärendet inleds.

Att ett konkursärende i domstol kan vara komplicerat och innefatta en tvist mellan flera motstridiga intressen innebär inte att rättegångsbalken måste användas. Även ärendelagen passar väl för frågor som är av stor betydelse eller som är svåra att bedöma (jfr t.ex. prop. 2005/06:99 s. 76). Ärendelagen innehåller t.ex. samma grundläggande garantier för rättssäkra avgöranden som rättegångsbalken. Som belysande exempel kan nämnas att ärendelagen används vid överklagande till mark- och miljödomstol och till Patent- och marknadsdomstolen (prop. 2009/10:215 s. 158 och prop. 2015/16:57 s. 196). Även överklagade frågor om företagskoncentrationer handläggs sedan några år av Patent- och marknadsdomstolen med tillämpning av ärendelagen (prop. 2017/18:15 s. 21).

Sammanfattningsvis finns det starka skäl att göra ärendelagen tillämplig i domstol när beslut av tillsynsmyndigheten eller konkursförvaltaren överprövas där.

Detta val talar i sin tur för att ärendelagen bör användas även i de fall tingsrätten prövar frågor som första instans. Det är en fördel om samma processuella regler i största möjliga utsträckning är tillämpliga i konkursförfarandet. Det skapar förutsebarhet och underlättar tillämpningen.

När det gäller tingsrättens handläggning i bevaknings- och ackordsförfaranden kan det hävdas att prövningen, i vart fall indirekt, syftar till att avgöra en tvist mellan två parter. Det gäller i viss utsträckning även prövningen av en konkursansökan. Detta skulle tala för att rättegångsbalken även fortsatt används som kompletterande lag, något som *Skellefteå tingsrätt* förespråkar. Det finns emellertid enligt regeringens mening inte några principiella skäl mot att även i dessa fall tillämpa ärendelagen. En tillämpning av rättegångsbalken är inte heller nödvändig för att få tillgång till de processuella regler som förfarandena kräver (se t.ex. prop. 1995/96:115 s. 192 där ärendelagen ansågs tillräckligt kvalificerad för att tillämpas på ackordsfrågorna enligt lagen om företagsrekonstruktion och även prop. 2009/10:215 s. 163 där det ansågs lämpligt att övergå från rättegångsbalkens tvistemålsregler till ärendelagen i fastighetsbildningsmål, vilka har tydliga civilrättsliga

inslag). Ärendelagen bör mot denna bakgrund tillämpas på rättens handläggning även i frågor om bevakning och ackord samt vid prövning av konkursansökan.

När det gäller tvångsmedel bör bestämmelserna i konkurslagen dock även fortsättningsvis kompletteras av rättegångsbalkens bestämmelser i den utsträckning det är nödvändigt. Även en prövning om säkerhetsåtgärder, framför allt kvarstad (2 kap. 11–13 §§ konkurslagen) bör fortsatt ske med stöd av kompletterande regler i rättegångsbalken, bl.a. eftersom allmänna regler om dessa institut finns i balken men inte i ärendelagen. Visserligen kan dessa frågor komma att prövas i samband med t.ex. en konkursansökan eller en edgång, dvs. frågor för vilka ärendelagen ska vara tillämplig. Detta bör dock inte föranleda några handläggningsproblem och alternativet att låta ärendelagen gälla även för säkerhets- och tvångsåtgärder framstår inte som ändamålsenligt med hänsyn till den typ av frågor det rör.

11.5.2 Tillsynsmyndighetens och förvaltarens roll

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheten och konkursförvaltaren ska vara part i domstol när deras respektive beslut överprövas där.
Tillsynsmyndigheten ska få överklaga konkursförvaltarens beslut.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Stiftelsen Ackordscentralen* invänder mot att tillsynsmyndigheten ska besluta om arvode och vara part i domstol när myndighetens beslut överprövas där.

Skälen för regeringens förslag

Konkursförvaltarens klagorätt och ställning i domstolsprocessen

När det nu föreslås att konkursförvaltaren ska fatta beslut som får överklagas till domstol är det rimligt att förvaltaren, på samma sätt som gäller för beslutsmyndigheter, ges ställning som klagandens motpart i domstolsprocessen. På så sätt skapas en kontradiktorisk process och utredningen i ärendet blir bättre. Förvaltaren får då också rätt att överklaga domstolens beslut. Förvaltaren skulle då i första hand företräda konkursboet. Eftersom förvaltaren inte är en myndighet följer en sådan partsställning inte av ärendelagen. Det bör därför införas en bestämmelse om detta i konkurslagen.

Det finns vidare i flera fall bestämmelser i konkurslagen som anger när konkursförvaltaren ska involveras i domstolens handläggning. Förvaltaren ska t.ex. kallas till sammanträde för prövning av tvångsmedel, entledigande av förvaltaren i vissa fall, utdelningsförslag och förvaltararvode. Förvaltaren ska vidare ges tillfälle att yttra sig i flera av dessa och andra frågor.

I den utsträckning tingsrätten som första instans även fortsättningsvis ska pröva frågor finns det ingen anledning att förändra omfattningen av konkursförvaltarens deltagande och ställning i processen. I några fall föreslås att frågor flyttas till tillsynsmyndigheten. Då gäller i första hand

förvaltningslagen, som bl.a. föreskriver att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot (42 §). I flertalet av dessa fall kommer det att vara förvaltaren som är sökande hos myndigheten och blir då i regel part i tingsrätten, om myndighetens beslut överklagas dit.

Tillsynsmyndighetens klagorätt och ställning i domstolsprocessen

Som redovisas i avsnitt 11.2 och 11.3 ska en domstolsprövning kunna komma till stånd genom ansökan (eller överlämnande) eller genom överklagande av tillsynsmyndighetens eller konkursförvaltarens beslut. Frågan är vilken roll som tillsynsmyndigheten ska ha i domstol i dessa olika situationer.

När en myndighets beslut överklagas till tingsrätten av en enskild är huvudregeln att beslutsmyndigheten blir den enskildes motpart (11 § ärendelagen). *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att det är olämpligt att tillsynsmyndigheten ska besluta om arvode och senare vara part i domstol när dess beslut överprövas där. En sådan ordning skapar emellertid förutsättningar för en kontradiktorisk domstolsprocess. Med en tvåpartsprocess kan den utredning som läggs fram vid domstolen bli mer fullständig och de berörda frågorna i många fall bättre belysta. Dessutom tydliggörs domstolens roll som tvistlösningsorgan. Genom att beslutsmyndigheten blir part ges myndigheten även rätt att överklaga till högre instans, vilket bl.a. skapar förutsättningar för en god prejudikat bildning.

Det finns i och för sig fall där beslutsmyndigheten inte intar rollen som part i domstol efter överklagande. Det gäller bl.a. Kronofogdemyndigheten i ärenden om utmätning, se 18 kap. 1 § utsökningsbalken. Det rör sig emellertid om massärenden och i flera av dem kommer det ändå att finnas motparter i domstolen. Till detta kommer de fördelar som en partsmedverkan av tillsynsmyndigheten skulle ha i konkursförfarandet och då myndigheten redan på olika sätt medverkar i domstolens handläggning framstår det dock som lämpligt att myndigheten ges ställning som part i domstol när myndighetens beslut överklagas dit. Med hänsyn till tillsynsmyndighetens roll och ansvar i förfarandet bör detta gälla även i ärenden där det finns flera enskilda motparter. Beslutsmyndighetens partsställning följer direkt av ärendelagen och det behövs därför inte några särskilda regler i konkurslagen om tillsynsmyndighetens ställning i domstol. Myndighetens partsställning inträder när handlingarna i ärendet har överlämnats till tingsrätten.

Enligt den hittillsvarande ordningen handläggs frågor under konkursförfarandet i tingsrätten som första instans och det finns särskilda bestämmelser om överklaganderätten för tillsynsmyndigheten i dessa fall (16 kap. 8 § konkurslagen). Denna rätt bör kvarstå i de fall tingsrätten behåller beslutsfunktionen, t.ex. när det gäller entledigande av konkursförvaltare eller vissa beslut om reseförbud. Det gäller även beslut om arvode i de fall tingsrätten ska pröva frågan som första instans. Det följer av andra bestämmelser i konkurslagen att tillsynsmyndigheten ska involveras redan i tingsrätten, genom att höras eller kallas till sammanträde.

Den kvarstående frågan är vilken roll tillsynsmyndigheten bör ha när beslut fattas av konkursförvaltaren. Av de beslut i 16 kap. 8 § där myndigheten getts klagorätt finns ett som nu föreslås flyttas till förvaltaren, nämligen beslut att inte inleda ett bevakningsförfarande. Ett sådant beslut av förvaltaren föreslås dock inte få överklagas (se avsnitt 6.1.1). Förvaltaren ges därutöver beslutanderätt i vissa ytterligare frågor, bl.a. i fråga om medgivande av undantag från gäldenärens reseförbud (avsnitt 5.3.2). Det framstår som lämpligt att tillsynsmyndigheten ges en generell rätt att överklaga de av förvaltarens beslut som får överklagas. En sådan ordning stärker rättssäkerheten i förfarandet och skapar bättre förutsättningar för en enhetlig rättstillämpning. En rätt för tillsynsmyndigheten att överklaga besluten har dessutom ett nära samband med utövandet av dess tillsynsfunktion (se prop. 1978/79:105 s. 198–199).

11.5.3 Behov av särregler i konkurslagen

Regeringens förslag: Bestämmelser om konkurshandläggningen i domstol och om överklagande ska tas in i ett nytt 16 kap. konkurslagen.

En tingsrätt ska få lämna över ett ansökningsärende till en annan tingsrätt som handlägger sådana ärenden, om det finns särskilda skäl och det kan göras utan avsevärd olägenhet för någon part.

Vissa bestämmelser i konkurslagen om rättens sammanträde och om rättegångskostnader ska ändras eller upphävas.

En part ska kunna höras under sanningsförsäkran vid ett sammanträde i domstol.

I ett ärende om att någon ska försättas i konkurs ska ett beslut om ersättningskyldighet enligt rättshjälpslagen meddelas i samband med att handläggningen avslutas.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås inte att en part ska kunna höras under sanningsförsäkran vid sammanträde i domstol.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Hovrätten för Västra Sverige* och *Malmö tingsrätt* anser att då ärendelagen införs som processlag bör en fullständig översyn av konkurslagen göras för att byta ut ordet förhandling mot sammanträde i de fall där ärendelagen tillämpas för att säkerställa en enhetlig begreppsanvändning. Tingsrätten anser även att en särskild regel om rättegångskostnader bör införas i konkurslagen för att parter enkelt ska kunna sätta sig in i rättsläget. *Svea hovrätt* och *Malmö tingsrätt* framför bl.a. att man bör överväga en särskild regel om möjlighet till partsförhör under sanningsförsäkran vid handläggning av konkursärenden i domstol. *Stiftelsen Ackordcentralen* anför att det bör införas en regel om att förvaltaren får debitera konkursboet och i tillämpliga fall staten för rättegångskostnader vid överklagande, så att förvaltaren inte ska bli personligt betalningsansvarig.

Skälen för regeringens förslag

Ett nytt kapitel om handläggningen av konkursärenden

I lagrådsremissen föreslås en rad förändringar av domstolens roll och domstolsprocessen under ett konkursförfarande, bl.a. att ärendelagen ska tillämpas. Det är en fördel för handläggningen om den lagens allmänna och flexibla bestämmelser kan tillämpas i så stor utsträckning som möjligt. Att behålla eller införa processuella särbestämmelser i konkurslagen risker att leda till dubbelreglering eller annars försvåra för domstolar och tillämpare att avgöra om konkurslagens regler är exklusiva eller om ärendelagens regler är kompletterande och i vilken utsträckning praxis på det processrättsliga området är applicerbar på konkursförfarandet. Behovet av särregler bör också minska på grund av att ärendelagen erbjuder ett mer heltäckande och för konkursärendena mer anpassat regelverk än vad den nuvarande regleringen i rättegångsbalken gör (jfr t.ex. rättsfallet NJA 2001 s. 870 om att rättegångsbalkens regler endast i begränsad omfattning anses tillämpliga i konkursärenden). Även det förhållandet att tingsrätten i fler fall ska vara andra instans och överpröva beslut av konkursförvaltaren eller tillsynsmyndigheten minskar behovet av särregler. Detsamma gäller förslaget om att tingsrätten inte längre ska ha ett löpande ärende under hela konkursförfarandet.

De föreslagna förändringarna av reglerna om domstolsförfarandet är så omfattande att det nuvarande 16 kap. konkurslagen bör upphävas och ett nytt kapitel med samma beteckning införs.

Överlämnande av ett ärende till en annan tingsrätt

Om en ansökan eller ett överklagande ges in till en tingsrätt som inte är behörig att handlägga ärendet, ska den domstolen som utgångspunkt överlämna ansökan eller överklagandet till den tingsrätt som är behörig. Detta följer av ärendelagen (8 § andra stycket) och kommer därmed att gälla även konkursärenden som inleds på dessa sätt. Detsamma bör gälla när en fråga överlämnas till tingsrätten av konkursförvaltaren eller tillsynsmyndigheten. Motsvarande bestämmelse för konkursansökningar i 2 kap. 2 a § konkurslagen bör mot denna bakgrund upphävas.

Enligt konkurslagen finns det dessutom en möjlighet för en behörig tingsrätt att flytta ett konkursärende till en annan (obehörig) tingsrätt. Det får ske om det finns synnerliga skäl och efter samråd med tingsrätten på den andra orten (2 kap. 26 §).

Den generella överlämnademöjligheten i konkurslagen infördes 1975 och motiverades av de särskilda förhållanden som gäller vid konkurs (prop. 1975:6 s. 121 och 287). I förarbetena uttalas att det bör krävas mycket vägande skäl för att ett överlämnande ska kunna ske. Som exempel anges att en gäldenär har bosatt sig på annan ort och att det då visar sig förenat med betydande praktiska fördelar att konkursen får handläggas på den senare orten (SOU 1970:75 s. 70). Ordningen bygger på att det finns ett löpande ärende i domstol under hela konkursen. Som föreslås i avsnitt 11.1 ska denna ordning nu ändras och bestämmelsen bör därför i denna utformning utgå.

Bärande för förslagen i lagrådsremissen är att regelverket utformas för att möjliggöra en flexibel och effektiv handläggning. Att då begränsa möjligheterna att kunna handlägga ett ärende på lämpligaste plats bör

undvikas. Det bör därför finnas kvar en möjlighet att kunna överlämna ett visst konkursärende till en annan tingsrätt som handlägger den ärendetypen. Att forum föreslås vara den tingsrätt som beslutat i fråga om konkursen och alltså under hela den fortsatta konkursen bygger på förhållanden i dåtid talar också för att en överlämnandemöjlighet bör finnas i de fall ärenden inleds i tingsrätt som första instans.

När det gäller ärenden som inleds i tingsrätten efter överklagande av konkursförvaltarens eller tillsynsmyndighetens beslut är det svårt att se något fall där det av ovan anförda skäl skulle kunna finnas behov av en överlämnandemöjlighet. Som anføres i promemorian är det möjligen inte uteslutet att det skulle kunna inträffa att beslut överklagas till olika tingsrätter rörande olika bolag i samma koncern och med samma konkursförvaltare. Det är dock svårt att föreställa sig vilka samtida beslut det skulle handla om och att det i den praktiska tillämpningen skulle utgöra något problem att domstolsprövningen av dessa inte kan ske samlat. Det bedöms därför inte finnas tillräckliga skäl att ha en överlämnandemöjlighet i överklagandefallen.

Förening av flera ärenden

Eftersom det inte längre ska finnas ett löpande konkursärende kommer varje fråga som inleds i tingsrätten att handläggas i ett eget ärende (se avsnitt 11.1). Detta innebär som utgångspunkt att frågorna hanteras för sig, men det kan inte uteslutas att det i något fall skulle vara lämpligt att kunna handlägga två ärenden tillsammans.

I förarbetena till ärendelagen anges att gemensam handläggning bör kunna ske även utan lagreglering om det är lämpligt (prop. 1995/96:115 s. 142–143). I fråga om lämplighetsbedömningen hänvisas till att 14 kap. rättegångsbalken om förening av mål bör kunna tjäna som vägledning (jfr även prop. 2016/17:95 s. 15–16). Skulle det uppstå behov av gemensam handläggning kan det alltså ske i viss utsträckning. Någon särskild reglering om det behöver inte införas i konkurslagen. Ett undantag gäller bevakningstvister, se avsnitt 6.3.3.

Termerna förhandling och sammanträde

I konkurslagen används båda orden sammanträde och förhandling för att beskriva sammanträden inför rätten under olika delar av konkursförfarandet. Detta kritiserar *Hovrätten för Västra Sverige* och *Malmö tingsrätt* som förespråkar att termen sammanträde används genomgående i lagen. Som anføres i promemorian har begreppsanvändningen delvis en historisk förklaring. Till exempel var handläggningen enligt 1921 års konkurslag uppdelad på konkursdomaren och rätten. Båda termerna behölls vid införandet av 1987 års konkurslag trots att både förhandling och sammanträde numera hålls inför rätten. I förarbetena uttalades att ett sammanträde i konkurslagens mening har en annan karaktär än en förhandling, vid ett sammanträde behöver inte frågor avgöras av rätten medan detta normalt är fallet vid en förhandling (prop. 1986/87:90 s. 398).

Förhandling är en term som förekommer i rättegångsbalken och i förvaltningsprocesslagen. Det står dock klart att det i vart fall numera är synonymt med sammanträde (jfr prop. 2004/05:131 s. 224). Vid införandet av ärendelagen valdes att genomgående använda termen

sammanträde. I förarbetena anfördes att sammanträde inte bara är språkligt mer korrekt utan också mer lättbegripligt (prop. 1995/96:115 s. 156).

Det framstår i och för sig som lämpligt att i konkurslagen genomgående använda det modernare ordet sammanträde och därmed göra en anpassning till ärendelagens begreppsanvändning. Den hittillsvarande begreppsbildningen lär dock inte i det framtida konkursförfarandet leda till några tillämpningsproblem. Regeringen instämmer i promemorians bedömning att det inte framstår som motiverat att göra en fullständig översyn av konkurslagen och justera i paragrafer som av andra skäl inte behöver ändras. Det gäller bl.a. bestämmelserna i 2 kap. om förhandling vid prövning av konkursansökan och om säkerhetsåtgärder. För säkerhetsåtgärder, liksom tvångsmedel enligt 6 kap., ska också rättegångsbalken tillämpas även fortsättningsvis, vilket gör en ändring mindre angelägen.

När det gäller bl.a. bevakningsförfarandet, ackordsförfarandet och arvodesprövningen finns det däremot anledning att göra en förändring. Som utvecklas nedan finns det också anledning att i vissa fall överväga om det alls behövs några särskilda regler om sammanträde i konkurslagen.

Särskilda sammanträdesregler i konkurslagen

Att ärendelagen föreslås bli tillämplig och rätten i flera fall dessutom kommer att pröva frågor som andra instans skapar förutsättningar att i större utsträckning avstå från särregler om sammanträde. På så sätt kan en mer flexibel och effektiv ordning uppnås.

Av ärendelagen framgår att det i domstolshandläggningen bör ingå sammanträde när detta kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av ärendet (13 § andra stycket) och att sammanträde i regel ska hållas om det begärs av en enskild part (14 §). Domstolen kan begränsa ett sammanträde till att utreda parternas ståndpunkter i ärendet, till att ta upp muntlig bevisning eller på det sätt som annars är lämpligt (13 § tredje stycket). I ärendelagen finns det vidare bestämmelser om kallelse och om utewaro från sammanträden. Till ett sammanträde ska den som är part i regel kallas (18 § första stycket). Att en part uteblir från ett sammanträde hindrar inte att ärendet avgörs. Om det i tingsrätt är den som inlett ärendet som uteblir, får det avskrivas från vidare handläggning (20 §). Parterna ska i kallelsen upplysas om detta. Om en part bör infinna sig personligen, får domstolen föreskriva vite (18 § andra stycket).

I de fall konkurslagens regler om sammanträde inte anger annat eller mer än vad som följer av ärendelagens bestämmelser bör de kunna utgå. Även i vissa fall där det i konkurslagen i något större utsträckning än ärendelagen uppställs krav på att sammanträde hålls, finns det utrymme att övergå till att enbart tillämpa ärendelagen. Behovet av sammanträde kommer att minska när tingsrätten blir överprövningsinstans och en tillämpning av ärendelagens bestämmelser om sammanträde ger förutsättningar för rätten att i det enskilda fallet ta ställning till om ett sammanträde är motiverat.

Mot denna bakgrund bör konkurslagens sammanträdesregler i 7 kap. 3 och 5 §§ om konkursförvaltare, 11 kap. 8 § om utdelning, 6 kap. 2 §,

12 kap. 10, 17 och 20 §§ om fastställande av ackord och 14 kap. 8 § om arvode justeras eller tas bort.

Partsförhör under sanningsförsäkran

Enligt 37 kap. rättegångsbalken, som är tillämplig i konkursärenden enligt den hittillsvarande regleringen, kan en part i tvistemål i bevissyfte höras under sanningsförsäkran. Under ett sådant förhör uttalar sig parten under straffansvar, vilket han eller hon annars inte gör. Ärendelagen innehåller inte någon motsvarande bestämmelse om partsförhör under sanningsförsäkran. Vid införandet av ärendelagen anfördes att det i ett domstolsärende skulle komma att bli mycket ovanligt att bevisvärdet av partens uppgifter påverkades av att förhöret med en part hölls under sanningsförsäkran. Det fanns också en farhåga att en reglering av partsförhöret skulle leda till att parter i onödan begär sammanträde i syfte att få till stånd ett förhör under sanningsförsäkran (prop. 1995/96:115 s. 111).

Svea hovrätt och *Malmö tingsrätt* anser att en särskild regel om möjlighet till partsförhör under sanningsförsäkran vid handläggning av konkursärenden i domstol bör övervägas. Malmö tingsrätt framför att partsförhör förekommer i relativ stor utsträckning vid konkursförhandling där någon annan borgenär än staten är sökande och att det också förekommer vid förhandlingar om tvistig fordran.

I tiden efter det att ärendelagen trätt i kraft har det för några ärendetyper införts en möjlighet att hålla partsförhör under sanningsförsäkran (se 8 kap. 31 c § jordabalken och 3 kap. 10 § lagen om patent- och marknadsdomstolar) medan det inte har ansetts motiverat i mark- och miljöärenden (se prop. 2009/10:215 s. 169).

Med beaktande av det behov som remissinstanserna pekar på finns det inte något avgörande skäl för att inte låta möjligheten till partsförhör under sanningsförsäkran finnas kvar även efter en övergång till ärendelagen som processlag. Det bör därför i konkurslagen införas en bestämmelse som möjliggör sådana förhör.

Rättegångskostnader i konkursärenden

När det gäller rättegångskostnader är den frågan särskilt reglerad i konkurslagen såvitt avser prövningen av en borgenärs konkursansökan. I ett sådant fall ska rättegångsbalken gälla i tillämpliga delar med vissa från balken avvikande regler (2 kap. 23 §, se även rättsfallet NJA 2016 s. 1169).

I vilken utsträckning rättegångsbalkens rättegångskostnadsregler är tillämpliga i andra fall beror på vad saken rör. I princip är reglerna tillämpliga om partsställningen är jämförbar med den som föreligger i vanliga dispositiva tvistemål. Det har överlämnats till rättstillämpningen att avgöra hur kostnadsfrågan ska bedömas i olika situationer (16 kap. 2 § konkurslagen och prop. 1986/87:90 s. 401–402). I promemorian redogörs för den relativt rikliga praxis som har utvecklats.

Genom att det nu föreslås att ärendelagen ska vara tillämplig i domstol vid prövningen av ett konkursärende blir den lagens bestämmelser om rättegångskostnader tillämpliga (se 32 § ärendelagen). Dessa anger visserligen inte mer än att rättegångsbalkens bestämmelser får tillämpas

men de gäller endast i ärenden där enskilda är motparter till varandra och det har förekommit en intresse motsättning mellan dem (se rättsfallet NJA 2012 s. 896 där staten ansågs som enskild part i detta hänseende). Högsta domstolen har dock i rättsfallet NJA 2015 s. 374 uttalat att en enskild under vissa förutsättningar kan få ersättning av staten som företrädare för det allmänna för sina rättegångskostnader i ett ärende närmast med stöd av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen (se även rättsfallet NJA 2018 s. 49).

I ett konkursärende kan tillsynsmyndigheten vara part i domstolen. Att en konkursförvaltare vid överklagande av t.ex. ett arvodesbeslut enligt ärendelagen, skulle ges rätt till ersättning av myndigheten för rättegångskostnader framstår inte som troligt. Detta skiljer sig emellertid inte nämnvärt från den hittillsvarande ordningen, se rättsfallen NJA 1998 s. 857 och NJA 2000 s. 564, jfr även rättsfallet NJA 2008 s. 941.

Det finns inte anledning att nu inta en annan syn på rättegångskostnader i konkurs än den gällande. Ärendelagens bestämmelser ger i huvudsak utrymme för en sådan tillämpning. Under alla förhållanden framstår det inte som lämpligt att just för konkursärenden införa till ärendelagen kompletterande eller avvikande rättegångskostnadsregler. Inte heller när det gäller frågan om rättegångskostnader i samband med prövningen av en borgenärs konkursansökan finns det enligt regeringens mening något egentligt behov av särbestämmelser i konkurslagen. Genom hänvisningen i ärendelagen till 18 kap. rättegångsbalken finns utrymme för att åstadkomma en tillämpning som i huvudsak överensstämmer med den hittillsvarande. I 2 kap. 23 § tredje meningen konkurslagen finns en bestämmelse som utgör ett undantag från huvudregeln i 18 kap. 14 § rättegångsbalken om att en part som vill ha ersättning för rättegångskostnad måste framställa sitt yrkande innan handläggningen avslutas. Som redovisas i avsnitt 11.1 kommer rätten inte längre att ha ett löpande ärende under hela konkursförfarandet. Ärendet avslutas alltså i samband med konkursbeslutet. Det kan inte vara förenat med några större svårigheter för en borgenär att i tid, t.ex. redan i konkursansökan, framställa ett kostnadsyrkande. Detta yrkande kan sedan kompletteras om den fortsatta handläggningen medför att ytterligare kostnader uppstår. Bestämmelserna i 2 kap. 23 § kan därför tas bort. Av samma skäl bör regeln i 41 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619), som anger att ett beslut om ersättningsskyldighet ska meddelas senast i samband med att utdelningen fastställs, tas bort. En särskild fråga, som *Stiftelsen Ackordscentralen* lyfter, gäller förvaltarens ansvar för rättegångskostnader när hans eller hennes beslut överklagas. Ackordscentralen framför att förvaltaren inte bör få ett personligt betalningsansvar för rättegångskostnader vid överklagande och att det bör införas en regel om att förvaltaren får debitera konkursboet och i tillämpliga fall staten för sådana kostnader.

Om det skulle förekomma att förvaltaren förpliktas att ansvara för rättegångskostnader vid överklagande får detta i första hand behandlas som en konkurskostnad (14 kap. 1 och 2 §§ samt 17 kap. 1 § konkurslagen). Någon särskild reglering om detta behövs enligt regeringens mening inte.

11.6 Koncentration av konkursärenden till vissa tingsrätter

Regeringens förslag: En ansökan om konkurs ska göras till den tingsrätt som regeringen föreskriver.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Malmö tingsrätt, Stockholms universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollektivet i Sverige (REKON), Stockholms tingsrätt och Sveriges advokatsamfund, tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. Gotlands tingsrätt förespråkar en begränsning till en tingsrätt per hovrättsområde. Hovrätten för Västra Sverige anser att en ordning med en behörig domstol per län riskerar att medföra för stor belastning på den domstolen. Vissa remissinstanser, bl.a. Hudiksvalls tingsrätt (numera Hälsinglands tingsrätt), Skaraborgs tingsrätt och Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), avstyrker förslaget. Helsingborgs tingsrätt, Stiftelsen Ackordscentralen och TCO påtalar att en ökad koncentration kan leda till längre avstånd till domstolen och ökade kostnader för inställelse. Hudiksvalls tingsrätt befarar att en koncentration kan leda till att det blir svårare att rekrytera jurister till domstolar utanför storstadsområdena.

Skälen för regeringens förslag

Färre domstolar kan ge en bättre handläggning

För företag, liksom för samhällsekonomin i stort, är det väsentligt att domstolsprövningen i konkursärenden lever upp till högt ställda krav på kvalitet och effektivitet. Vikten av att ärendena handläggs effektivt och med hög kompetens ställer stora krav på att domarna har erfarenhet och kunskaper i frågorna. Detta kommer bl.a. till uttryck i 2019 års insolvensdirektiv. I direktivet föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa att domare som handlägger konkurser får lämplig utbildning och har den sakkunskap som uppgiften kräver (artikel 25 a). Vidare ska det säkerställas att konkursförfarandet är snabbt och effektivt (artikel 25 b). I direktivet anges att ett effektivt sätt att uppnå rättssäkra och ändamålsenliga konkursförfaranden skulle kunna vara att koncentrera handläggningen till ett begränsat antal domstolar (skäl 86).

Konkursärenden handläggs av landets samtliga 48 tingsrätter. En ansökan om konkurs görs hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet (2 kap. 1 § första stycket konkurslagen). Detta är i regel tingsrätten i den ort där gäldenären har hemvist eller säte (jfr 10 kap. 1 § rättegångsbalken).

Redan enligt den hittillsvarande ordningen handläggs relativt få konkurser vid ett flertal domstolar och antalet komplicerade konkursrättsliga frågor som prövas där är än mer sällan förekommande. De förändringar i konkursförfarandet som föreslås i denna lagrådsremiss får till konsekvens att tingsrätterna framöver i betydligt mindre utsträckning kommer att hantera konkursfrågor. De frågor som ändå

aktualiseras kommer ofta att vara de mer komplicerade frågorna, eftersom det är i de fall det finns oenighet som domstolen ska pröva dem. Detta ökar ytterligare betydelsen av domstolarnas organisation och domarnas specialistkompetens. Reformen gör att det blir svårt för många tingsrätter att säkerställa att det kontinuerligt finns nödvändig erfarenhet och kompetens samt förutsättningar att handlägga ärendena på ett effektivt sätt.

Ett sätt att uppnå en mer bärkraftig dömande verksamhet i konkursrättsliga frågor är att koncentrera handläggningen av konkursärenden till färre tingsrätter. Regeringen har i flera olika sammanhang uttalat att utgångspunkten är att ärenden ska fördelas på landets samtliga tingsrätter. Koncentration av ärenden till färre domstolar kan dock undantagsvis komma ifråga, om det t.ex. finns behov av särskild skyndsamhet eller kompetens (jfr prop. 2007/08:54 s. 63 och prop. 2011/12:1, Utgiftsområde 4, s. 27). En motsvarande möjlighet till koncentration har redan införts för ärenden om företagsrekonstruktion (prop. 2021/22:215, s. 331–333).

Med en koncentration av konkursärenden får de domare som handlägger ärendena möjlighet att upparbeta en kompetens som annars kan vara svårt att uppnå. Ett större ärendeunderlag ger även de behöriga domstolarna bättre förutsättningar för effektiva rutiner och en robust organisation. En koncentration kan medföra att resurser och kompetens kan användas mer effektivt, vilket leder till en snabbare och bättre handläggning. Bristande praktisk erfarenhet kan i högre grad undvikas och den kompetens som finns i domstolarna kan därmed utnyttjas bättre.

Konkursärenden bör koncentreras till färre domstolar

Med promemorians förslag om att koncentrera handläggningen av konkursärenden till färre tingsrätter som utgångspunkt gav regeringen Domstolsverket i uppdrag att lämna förslag på vilka domstolar som bör vara behöriga att pröva frågor om konkurs (Ju2023/02624).

Domstolsverket har redovisat uppdraget i rapporten Forum för konkursärenden och ärenden om företagsrekonstruktion (Ju2024/01226). Tingsrätterna och hovrätterna, liksom andra som har en roll i konkursförfarandet, har yttrat sig inom ramen för uppdraget. Av yttrandena framgår inte någon enhetlig syn på en koncentration av konkursärenden till vissa domstolar, vilket motsvarar domstolarnas synpunkter vid remitteringen av promemorian.

Domstolsverket förespråkar i sin rapport att det inte görs någon förändring i fråga om behörigheten att handlägga konkursärenden. Myndigheten anför bl.a. att det inte framkommit några brister i domstolarnas konkurshantering och att det inte finns ett behov av att effektivisera handläggningen. Domstolsverket ställer sig visserligen bakom bedömningen att det vid genomförandet av promemorians förslag om förändringar i konkursförfarandet kan finnas skäl för en koncentration av konkursärendena till vissa tingsrätter. Men Domstolsverket anser också att en koncentration kan föra med sig negativa konsekvenser. Det rör sig om en möjlig negativ påverkan på kompetensförsörjningen hos domstolarna, en förlust av upparbetad kompetens och en risk för ökade kostnader på grund av längre avstånd mellan förvaltaren, verksamhetsorten och domstolsorten.

Vad gäller frågan om kompetensförsörjningen, som även *Hudiksvalls tingsrätt* lyfter, kan det enligt regeringens mening inte antas att möjligheten att arbeta med konkursfrågor är en avgörande faktor för rekryteringen av personal till domstolarna. Det kan inte heller antas ha någon större betydelse för intresset för – eller innehållet i – notarieutbildningen. Även med den hittillsvarande ordningen, där alla tingsrätter handlägger konkursärenden, är antalet ärenden på många tingsrätter förhållandevis litet och konkursfrågor utgör en mycket liten del av verksamheten. Just det innebär också att de domstolarna har en mindre samlad erfarenhet av ärendetypen, även om det givetvis finns enskilda personer där med både erfarenhet och hög kompetens. Det går alltså att begränsa den förlust av upparbetad kompetens som en koncentration kan medföra, genom att vid valet av vilka domstolar som ska vara behöriga bl.a. beakta domstolens samlade erfarenhet av ärendetypen.

Som framhålls i promemorian och som påtalas av Domstolsverket, *Helsingborgs tingsrätt* och *Stiftelsen Ackordscentralen* kan en koncentration innebära längre avstånd till konkursdomstolen och därmed ökade kostnader för parterna att inställa sig till domstolens sammanträden. De förändringar av konkursförfarandet som nu föreslås, tillsammans med de redan genomförda förändringarna av reglerna om bouppteckning och edgång, minskar emellertid behovet av sammanträden i tingsrätten påtagligt. Visserligen kan personlig inställelse i vissa fall inte undvikas i en konkurs. Det gäller t.ex. när edgångssammanträde ska hållas eller vid sammanträde i ett bevaknings- eller ackordsförfarande. Dessa tillfällen tillhör dock undantagssituationer. Dessutom har användningen av modern teknik väsentligt ökat förutsättningarna att delta i sammanträden på distans. I regel bör därför ett ökat avstånd till domstolen inte utgöra ett avgörande skäl mot en koncentration av konkursärendena. Det är därtill en rimlig utgångspunkt att koncentration i första hand bör göras till de tingsrätter som handlägger flest konkursärenden. I många konkurser behöver det alltså inte bli fråga om längre avstånd.

Den vanligast förekommande domstolsprövningen som också innefattar ett sammanträde är den inledande prövningen av en konkursansökan. En majoritet av konkursansökningarna görs dock av gäldenären själv och i många andra fall medges ansökan. Något sammanträde behöver då inte hållas. I övriga fall finns en möjlighet att delta på distans. Det förekommer sällan någon omfattande bevisupptagning. Att prövningen av konkursansökan i vissa fall görs vid ett sammanträde är därför inte något övervägande skäl mot en koncentration till färre domstolar.

Enligt Stiftelsen Ackordscentralen riskerar en koncentration att medföra att förvaltarbyråer etablerar sig endast i domstolsorterna, vilket kan äventyra den lokala förankringen i konkurshanteringen. Domstolsverket menar av samma skäl att kostnaderna för förvaltningen kan öka. Det är dock en bärande tanke med förslagen i lagrådsremissen att domstolen inte längre ska vara navet i konkursförfarandet. Rörelsen bort från det synsättet har redan påbörjats genom att edgångssammanträdet i domstol inte längre är regel utan undantag. Den förändrade rollfördelningen, men även de digitala kommunikationssätten, minskar alltså behovet för förvaltarna att inställa sig i domstol. Därmed möjliggörs en ökad spridning av verksamma konkursförvaltare, för vilka närheten till gäldenärernas verksamhet blir

viktigare. Den geografiska spridning som finns och som medför en lokal förankring bland förvaltarna kan därför behållas.

Sammanfattningsvis är det enligt regeringens mening motiverat att koncentrera handläggningen av konkursärenden till färre domstolar än för närvarande.

Vilka tingsrätter som är behöriga bör regleras i förordning

En begränsning av antalet behöriga tingsrätter kan mest effektivt ske genom att prövningen koncentreras till ett färre antal tingsrätter, snarare än genom inrättandet av särskilda konkursdomstolar.

Det saknas anledning att i lag ange vilka tingsrätter som ska vara behöriga att pröva en ansökan om konkurs. *Vänersborgs tingsrätt* ifrågasätter om en annan ordning är förenlig med 11 kap. 2 § regeringsformen. Enligt regeringens uppfattning kan inte frågan om behöriga domstolar anses utgöra ett av huvuddragen i domstolarnas organisation. Detta kan därför regleras i förordning (jfr motsvarande ordning i 2 kap. 2 § lagen om företagsrekonstruktion, 18 kap. 1 § utsokningsbalken och 21 kap. 1 § sjölagen [1994:1009]).

Domstolsverket lämnar i sin rapport två förslag på hur en koncentration kan se ut. Det första förslaget innebär att åtta tingsrätter, i huvudsak en per hovrättsområde, ges behörighet. Det andra förslaget innebär att 25 tingsrätter, som utgångspunkt en per län, ges behörighet. Överklagande ska i båda förslagen ske till ordinarie hovrätt. Domstolsverket anser att det andra förslaget bäst svarar mot syftena med en koncentration samtidigt som risken för negativa följder minskar jämfört med en högre grad av koncentration.

Domstolsverkets förslag med 25 behöriga tingsrätter kan enligt regeringens mening innebära en risk för att syftena med koncentrationen inte kan uppnås. I många län är nämligen antalet konkurser för få för att upprätthålla en robust konkurshantering. Samtidigt kan en koncentration till åtta tingsrätter leda till alltför långa avstånd i många delar av landet. Hur många och vilka domstolar som väljs bör enligt regeringen i första hand grundas på ärendeunderlaget, ärendenas svårighetsgrad och omfattning, de geografiska avstånden och kopplingen till andra mål- och ärendetyper. Som nämns ovan bör också domstolarnas erfarenhet av konkursärenden beaktas. Dessa faktorer kan tala för olika lösningar och de måste vägas samman vid valet av vilka domstolar som ska vara behöriga.

Vilken tingsrätt som blir behörig i den enskilda konkursen bör även fortsättningsvis utgå från nuvarande anknytningskriterium, vilket är där gäldenären svarar i tvistemål angående betalningsskyldighet i allmänhet (2 kap. 1 § första stycket konkurslagen). Det innebär att det i de flesta fall är gäldenärens hemvist eller säte som är avgörande (10 kap. 1 § rättegångsbalken).

Som föreslås i avsnitt 11.2 och 11.3 ovan bör samma tingsrätt som ska pröva konkursansökan sedan vara behörig att handlägga ärenden som uppkommer under konkursförfarandet genom ansökan, överlämnande eller överklagande.

11.7 Konkursmål

Regeringens förslag: En talan om återvinning ska väckas vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)*, tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. Vissa remissinstanser, t.ex. *Vänersborgs tingsrätt*, invänder mot förslaget. Tingsrätten ifrågasätter om kompetensen att handlägga konkursfrågor i sig medför kompetens att handlägga återvinningsmål. Tingsrätten tar också upp betydelsen av hemvistforum för svaranden, t.ex. för kostnader för att inställa sig. *Skaraborgs tingsrätt* anser att en koncentration av en måltyp till vissa domstolar kan göra det svårare att rekrytera personal till de domstolar som inte handlägger måltypen. *Stiftelsen Ackordscentralen* anser att återvinningsmål generellt inte är sådana att de bör handläggas av ett begränsat antal tingsrätter.

Skälen för regeringens förslag: Vid sidan av konkursärenden finns det, som redovisas i avsnitt 11.5.1, andra delar av en konkurs som även fortsättningsvis ska handläggas som vanliga tvistemål (och undantagsvis brottmål) enligt rättegångsbalken, s.k. konkursmål. Det gäller framför allt återvinningstvister, klander av slutredovisning och vissa andra skadeståndstvister. Med regeringens förslag att konkursärendena ska kunna koncentreras till vissa tingsrätter (se avsnitt 11.6), finns det anledning att överväga i vilken utsträckning en motsvarande koncentration bör ske för konkursmålen.

Det kan i detta sammanhang finnas anledning att se hur konkursfrågor behandlas enligt 2015 års insolvensförordning. Förordningen reglerar i och för sig frågan om internationell och inte lokal behörighet men den har ändå relevans när det gäller synen på sambandet mellan konkursärenden och konkursmål. Av artikel 6 i förordningen framgår att domstolarna i den medlemsstat där ett insolvensförfarande har inletts är behöriga att även pröva en talan som är direkt hänförlig till det förfarandet och har ett nära samband med det. Det kan handla om en återvinningstalan eller en talan som avser skyldigheter som uppkommer under insolvensförfarandet (se t.ex. prop. 2016/17:125 s. 23 och jfr EU-domstolens dom den 14 november 2018 i målet *Wiemer & Trachte GmbH mot Tadzher*, C-296/17, EU:C:2018:902, punkt 33).

Om resonemanget om insolvensförordningen överförs på svenska förhållanden skulle det tala för att sådana konkursmål som uttryckligen regleras i konkurslagen bör omfattas av den koncentration som föreslås för konkursärenden. Det är talan om återvinning, klander av slutredovisning, vissa skadeståndsanspråk och åtal. Vissa måltyper berörs inte, t.ex. en skadeståndstalan mot konkursförvaltaren som grundas på att förvaltaren har gjort sig skyldig till brott eller som väcks av någon som inte är gäldenär eller borgenär (jfr 17 kap. 2 § konkurslagen och rättsfallet *NJA 2006 s. 420*). Inte heller berörs skadeståndstalan mot staten enligt 3 kap. 2 eller 4 § skadeståndslagen (1972:207).

Flertalet av de konkursmål som regleras i konkurslagen är redan kopplade till konkursärendets forum. Detta kommer till uttryck på så sätt

att det anges att talan väcks vid den tingsrätt där konkursen är eller har varit anhängig. Det konkursmål som avviker från den ordningen är talan om återvinning. För en sådan talan gäller vanliga forumregler (4 kap. 19 § första stycket 1 konkurslagen). Lagstiftaren har tidigare uttalat att det inte torde finnas tillräckliga skäl att ge konkursdomstolen exklusiv behörighet i fråga om återvinningstalan (prop. 1975:6 s. 260). Det finns däremot en möjlighet för konkursförvaltaren att begära återvinning genom anmärkning i ett bevakningsförfarande eller i ett utdelningsförfarande (dvs. i ett konkursärende).

Det vore olyckligt om en koncentration av konkursärenden till vissa tingsrätter skulle innebära att forumregeln i konkursärenden inte fullt ut stämmer överens med forumregeln i konkursrättsliga mål, dvs. även i återvinningsfall. Återvinningsreglerna är utpräglat konkursrättsliga, även om det i målen ofta finns inslag av annan civilrätt. Att låta dessa typer av många gånger komplicerade tvister fortsatt handläggas vid samtliga tingsrätter skulle innebära att konkursrätten inte hanteras samlat och framför allt att en rad domstolar skulle komma att handlägga dessa konkursrättsliga tvistemål utan att den huvudsakliga handläggningen av konkursärenden sker där. En sådan ordning framstår inte som lämplig. Den konkursrättsliga kompetens som byggs upp i de tingsrätter som blir behöriga att handlägga konkursärenden bör tas till vara även för handläggningen av återvinningstvister. Detta bör leda till en mer effektiv handläggning. Att återvinning även framöver kommer att kunna handläggas i en bevakningstvist, dvs. i ett konkursärende, talar också med styrka för att även övriga fall av återvinning bör hanteras vid samma domstol.

Denna syn på handläggningen av återvinningsmål kommer också till uttryck i 12 § lagen (2017:473) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning, där det anges att om det finns svensk domsrätt och någon annan behörig domstol saknas, är behörig domstol den tingsrätt som insolvensförfarandet har inletts vid. Vid val av detta reservforum uttalade lagstiftaren att det finns fördelar med att den tingsrätt som handlägger insolvensförfarandet också är reservforum för en talan med nära samband till förfarandet (t.ex. återvinning). En sådan ordning innebär bl.a. att det vid den handläggande domstolen finns kunskap om insolvensförfarandet och att både parternas och det allmännas kostnader bör kunna hållas nere eftersom handläggningen koncentreras (prop. 2016/17:125 s. 31).

Ett skäl mot en koncentration av konkursmålen är det som *Vänersborgs tingsrätt* tar upp, nämligen att det kan medföra olägenheter för svaranden i ett återvinningsmål att bli instämd i en domstol som kan ligga längre från svarandens hemvist än den domstol som skulle vara behörig enligt ordinarie tvistemålsregler. En sådan ordning avviker från de överväganden som ligger till grund för forumreglerna i 10 kap. rättegångsbalken.

Typiskt sett innebär ett tvistemål i allmän domstol att en part behöver inställa sig i domstolen vid ett eller ett par tillfällen. Det är givetvis förenat med kostnader och olägenhet för en svarande som bor eller verkar långt från domstolen. Det är dock endast i förhållandevis få konkurser som det ens blir aktuellt med en återvinningstalan. Det blir alltså inte fråga om någon utbredd belastning för enskilda parter. Numera finns det dessutom goda möjligheter att delta vid ett sammanträde eller en förhandling på distans. En svarande kan även få ersättning för sina kostnader i händelse

av en ogillande dom. Det är dessutom möjligt för förvaltaren att begära återvinning genom att rikta en anmärkning mot en bevakad fordran. Även med de hittillsvarande reglerna kan därför den som bevakar en fordran bli tvungen att delta i ett förlikningssammanträde eller annan förhandling inför konkursdomstolen.

Enligt regeringens mening överväger inte nackdelarna för svaranden de fördelar som finns med att hålla samman prövningen av konkursärenden och konkursmål. Regeringen bemöter *Skaraborgs tingsrätts* invändning om att en koncentration påverkar möjligheten att rekrytera personal i övervägandena avseende konkursärendena (se avsnitt 11.6).

Sammanfattningsvis bör en koncentration av domstolsprövningen omfatta samtliga konkursmål som regleras i konkurslagen. När det gäller brottmål finns det dock inte anledning att göra konkursdomstolen till exklusivt forum. Som föreslås i avsnitt 11.5.1 ska handläggningen av konkursärenden ske enligt ärendelagen. Konkursmålen ska däremot fortfarande handläggas enligt rättegångsbalkens regler. Det innebär bl.a. att det inte längre kommer att vara möjligt att väcka en talan direkt i ett konkursärende utan stämning (jfr nuvarande sådan möjlighet i 17 kap. 3 § tredje stycket konkurslagen).

12 Kostnader och avgifter

12.1 Avgifter i konkursförfarandet

Regeringens förslag: Bestämmelserna i konkurslagen om ersättning till staten för vissa konkurskostnader ska justeras.

Regeringen ska få meddela föreskrifter om storleken på efterbevakningsavgiften.

Regeringens bedömning: Ansökningsavgiften i ett konkursärende i domstol bör även fortsättningsvis betalas när ansökan om konkurs görs. Det bör inte betalas någon ytterligare avgift när ett nytt konkursärende inleds hos tingsrätten efter det att det inledande konkursärendet har avslutats.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget och delar bedömningen eller har ingen invändning mot dem. *Vänersborgs tingsrätt* framför att det bör tydliggöras i bestämmelsen om efterbevakningsavgift att betalning av avgiften är en förutsättning för att efterbevakningen ska börja handläggas.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Kostnader och avgifter i en konkurs

I en konkurs uppkommer olika slag av förvaltningskostnader, s.k. konkurskostnader. Som konkurskostnader räknas exempelvis konkursförvaltarens arvode och kostnadsersättning (14 kap. 1 §

konkurslagen). Sådana kostnader ska betalas från konkursboet före de andra skulderna, s.k. massakostnader, som boet har ådragit sig (14 kap. 2 §). Konkurs- och massakostnaderna måste betalas innan konkursborgensnärerna kan få utdelning i konkursen (11 kap. 1 §).

Om konkursen har inletts på ansökan av någon annan borgenär än staten och konkursen avskrivs på grund av otillräckliga tillgångar ska borgenären ansvara för konkurskostnader som inte kan tas ur konkursboet. Denna betalningsskyldighet är begränsad till högst ett belopp som motsvarar tio procent av det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet. Om kostnaderna inte heller kan tas ut av dessa borgenärer står staten för konkurskostnaderna (14 kap. 2 och 3 §§). Kostnader som ska betalas av staten utbetalas av Domstolsverket (42 § konkursförordningen).

Statens kostnader för handläggningen av konkursen och tillsynen av denna täcks delvis av avgifter som tas ur konkursboet. I konkursförfarandet finns det flera olika typer av avgifter: ansökningsavgift, tillsynsavgift, kungörandeavgift, kallelseavgift och efterbevakningsavgift. Ansöknings- och eftervakningsavgifterna betalas av sökande eller bevakande borgenär medan övriga betalas av konkursboet.

Ansökningsavgiften betalas när en ansökan om konkurs görs till tingsrätten. Avgiften uppgår för närvarande till 2 800 kronor och betalas av sökanden, dock inte om det är gäldenären själv som ansöker då det är avgiftsfritt (se 2 och 3 §§ och bilagan till förordningen [1987:452] om avgifter vid de allmänna domstolarna).

Tillsynsavgiften är den ersättning som ska betalas till staten för tillsynen över förvaltningen av konkursen, förutom i de fall då konkursen skrivs av, läggs ned eller efterutdelning kommer till stånd (14 kap. 17 § konkurslagen och 1 och 2 §§ förordningen [1979:972] om tillsynsavgift i konkurs). Det innebär att tillsynsavgiften framför allt tas ut vid ordinär utdelning. Tillsynsavgiften motsvarar fem procent av fastställt förvaltararvode upp till sammanlagt 200 000 kronor och två procent på belopp som överskrider denna beloppsgräns (3 §). Konkursförvaltaren ska redovisa tillsynsavgiften till Domstolsverket så snart som möjligt när boets tillgångar räcker till betalning av tillsynsavgiften eller en del av den (6 §).

Konkursboet ska betala en *kungörandeavgift* när konkursbeslut har meddelats (2 och 6 §§ förordningen om avgifter vid de allmänna domstolarna). Den uppgår till 500 kronor och till skillnad mot tillsynsavgiften ska kungörandeavgift betalas i samtliga konkurser i den mån det finns tillgångar för det.

Kallelseavgiften är avsedd att täcka statens kostnader för skriftliga kallelser och underrättelser till borgenärerna (se 14 kap. 1 § första stycket 6 konkurslagen). Den uppgår till 325 kronor (14 kap. 17 § andra stycket konkurslagen, 43 § konkursförordningen och 3 § Domstolsverkets föreskrifter om redovisning av konkurskostnader och betalning av konkursavgifter m.m., DVFS 2010:5).

Om ett efterbevakningsförfarande äger rum i konkursen ska även en *efterbevakningsavgift* betalas. Den uppgår till tre procent av prisbasbeloppet (1 764 kronor för 2025) och ska betalas i förskott av den borgenär som bevakar en fordran eller en förmånsrätt i konkursen. Avgiften ska ersätta staten för de kostnader för kungörelse, kallelser och underrättelser som föranleds av efterbevakningen (9 kap. 20 § andra stycket konkurslagen och 6 § DVFS 2010:5). Dessa kostnader är nämligen

inte att anses som konkurskostnader (14 kap. 1 § andra stycket konkurslagen).

En ansökningsavgift bör tas ut endast i ärendet om försättande i konkurs

Prövningen av om en gäldenär ska försättas i konkurs kommer även fortsättningsvis att kunna ske efter ansökan av en borgenär. En sådan ansökan bör vara avgiftsbelagd.

De förslag som lämnas i denna lagrådsremiss innebär att tingsrätten ska avsluta konkursärendet när konkursbeslutet har fattats och vissa inledande åtgärder vidtagits. Tingsrätten ska dock inleda ett nytt konkursärende om det dyker upp en fråga i konkursen som kräver rättens åtgärd (se avsnitt 11.1). Sådana frågor kan gälla bl.a. tvångsmedel, bevakningstvist och ackordsförhandling.

Senare tillkommande frågor kommer i många fall att initieras av andra än den sökande borgenären och på olika sätt. I flera fall kommer tingsrättens prövning att göras på annat sätt än efter ansökan, framför allt efter överklagande. I flera av de fall en ansökan ska göras är det konkursförvaltaren som är sökande. Ett införande av krav på ytterligare ansökningsavgifter skulle riskera att komplicera handläggningen, bl.a. eftersom avgifterna skulle behöva göras beroende av om det är gäldenären eller någon annan som ansöker och om flera ansöker samtidigt. Det framstår mot denna bakgrund som varken rimligt eller nödvändigt att det förhållandet att tingsrätten inte längre ska hålla ett ärende öppet under hela konkursen ska leda till ytterligare avgiftsuttag. Mot denna bakgrund bör ett inledande av ett nytt konkursärende vid tingsrätten genom ansökan inte vara förenat med en avgift.

Enligt regeringens mening bör regleringen av avgifter i konkursförfarandet även fortsättningsvis i huvudsak finnas på lägre föreskriftsnivå än lag. Som promemorian är inne på kan det finnas skäl att se över avgifterna, t.ex. i förordningen om avgifter vid de allmänna domstolarna, när förfarandet nu ändras.

Efterbevakningsavgiften

Efterbevakningsavgiften i konkursförfarandet är speciell. Den betalas av den borgenär som efterbevakar och avser att täcka kostnader som inte utgör konkurskostnader och därmed inget som boet ansvarar för (se 9 kap. 20 § andra stycket och 14 kap. 1 § andra stycket konkurslagen).

Efterbevakningsavgiften har främst ett preventivt syfte. Det är viktigt att den som vill bevaka en fordran gör det under det ordinära bevakningsförfarandet. Att göra sin bevakning för sent ska få konsekvenser och för att uppnå sitt syfte bör konsekvenserna vara förutsebara och effektiva (prop. 1986/87:90 s. 146–148). Det konstaterades redan vid införandet av den nuvarande konkurslagen att kostnaderna i det enskilda fallet kunde vara låga eller till och med icke existerande. Mot den bakgrunden bestämdes att efterbevakaren ska betala en schabloniserad avgift för efterbevakningen oavsett de faktiska kostnadernas storlek.

Avgiften ska täcka rättens kostnader för kungörelser, kallelser och underrättelser för efterbevakningen (9 kap. 20 § andra stycket). Förslagen i lagrådsremissen innebär att detta inte längre kommer att vara aktuellt, både för att dessa kostnader minskar kraftigt och för att kostnaden för dem

flyttas till boet. Efterbevakningsavgiften har dock även fortsättningsvis ett syfte och bör finnas kvar, framför allt som påtryckningsmedel men även för att säkerställa att staten i slutändan inte ska behöva stå för kostnaderna. Det bör därför göras en justering i konkurslagen av vad avgiften är avsedd att täcka.

För tillsynsavgiften föreskrivs i konkurslagen att avgiftens storlek får bestämmas av regeringen. För kallelseavgiften gäller motsvarande delegation till regeringen men även till den myndighet som regeringen bestämmer (se 14 kap. 17 §). Efterbevakningsavgiftens storlek regleras däremot direkt i konkurslagen. Det ansågs ligga ett värde i att det av lagen framgår vilket ansvar som den efterbevakade har (prop. 1986/87:90 s. 311).

Med hänsyn till den översyn av avgifterna som bör ske och för att skapa förutsättningar för att lättare kunna anpassa avgiftens storlek efter förändrade förhållanden och säkerställa att den uppnår sitt syfte finns det skäl att ge regeringen möjlighet att i förordning reglera storleken. Eftersom avgiftens storlek inte enbart bestäms utifrån de faktiska kostnaderna bör föreskriftsrätten förbehållas regeringen. Att avgiftens storlek regleras i förordning lär inte försvåra för den som vill efterbevaka att få kännedom om sitt ansvar. Bestämmelserna om efterbevakningsavgift bör ändras i enlighet med detta. Av bestämmelserna om efterbevakning framgår att betalning av avgiften är en förutsättning för att efterbevakningen ska kunna handläggas (9 kap. 20 § andra stycket konkurslagen och 30 § konkursförordningen). Något ytterligare förtydligande om att avgiften behöver betalas innan efterbevakningen handläggs, som *Vänersborgs tingsrätt* är inne på, behövs därför enligt regeringens mening inte.

Förändringarna påverkar regleringen i konkurslagen om konkurskostnader

Det står alltså klart att det framöver knappast bör finnas några särskilda avgifter för kungörelser respektive kallelser och underrättelser. I konkurslagen anges att just dessa typer av kostnader utgör konkurskostnader, liksom att en avgift kan tas ut för de sistnämnda uppgifterna (se 14 kap. 1 och 17 §§). Det finns därför anledning att justera dessa bestämmelser för att möjliggöra ett eventuellt avgiftsuttag för domstolens och tillsynsmyndighetens handläggning av konkursärenden vilket innebär att ersättningen i så fall även den bör utgöra en konkurskostnad.

Som redovisas ovan betalas efterbevakningsavgiften av bevakaren och inte boet. Avgiften ska vara av en sådan storlek att den täcker de kostnader som föranleds av efterbevakningen och framför allt kommer kostnaderna inte längre att uppstå hos det allmänna. Det saknas då behov av att föreskriva att kostnaderna inte utgör konkurskostnader. Bestämmelsen om detta i 14 kap. 1 § andra stycket konkurslagen bör därför tas bort.

Det kan avslutningsvis konstateras att konkursförvaltaren och boet kommer att få vissa kostnader för att själv kungöra, kalla och underrätta borgenärer. Dessa uppgifter kommer att ingå i en förvaltares uppdrag och ger därmed rätt till kostnadsersättning, vilket är en konkurskostnad (14 kap. 1 §).

12.2 En borgenärs ansvar för konkurskostnaderna

Regeringens förslag: En sökande borgenär, med undantag för staten och den vars fordran omfattas av lönegaranti, ska stå för en större del av kostnaderna vid avskrivningskonkurser än hittills. En sådan sökande ska betala högst ett belopp som motsvarar tre tiondelar av det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet. Det solidariska kostnadsansvaret för sökande borgenärer ska utvidgas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Svensk Inkasso* och *Svenskt Näringsliv* avstyrker förslaget att höja borgenärens kostnadsansvar vid avskrivningskonkurser och framför bl.a. att det finns en risk att mindre företag avstår från att ansöka om konkurs och att avvecklingen av konkursmässiga bolag därmed fördröjs. Även *Sveriges advokatsamfund* är på liknande grunder tveksamt till förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Konkurskostnaderna och ansvaret för dem när boet saknar tillgångar

Enligt konkurslagen ska konkurskostnaderna utgå ur konkursboet. Konkurskostnader syftar på vissa särskilt uppräknade kostnader, som ska betalas av konkursboets medel framför andra skulder som boet har ådragit sig och innan utdelning till borgenärer kan bli aktuell. I den utsträckning konkurskostnaderna inte kan tas ut ur boet, ska de betalas av staten. Om någon annan borgenär än staten varit konkurssökande och om konkursen skrivs av ska, i den utsträckning konkurskostnader inte kan tas ur boet, den borgenären svara för kostnaderna upp till högst en tiondel av prisbasbeloppet (14 kap. 2 och 3 §§ konkurslagen).

En sökande borgenärs ansvar för konkurskostnaderna utökas

Borgenärens ansvar för konkurskostnaderna är bl.a. avsett att motverka meningslösa konkursansökningar. Det finns inte skäl att ta bort kostnadsansvaret för sökande borgenär. Det skulle i och för sig vara möjligt att i stället för kostnadsansvaret höja ansökningsavgiften, men det skulle slå mot samtliga borgenärer, dvs. även i de fall deras bidrag till boets kostnadstäckning inte är nödvändig, vilket inte är lämpligt.

Sökande borgenärs kostnadsansvar är begränsat till en tiondel av prisbasbeloppet (5 880 kronor för 2025). Konkurstillsynsutredningen har tidigare föreslagit att beloppsgränsen ska höjas till 15 procent av prisbasbeloppet och Biträdesutredningen har varit inne på att höja gränsen till 30 procent.

Enligt regeringens mening framstår det som lämpligt att låta sökande borgenär stå för en större del av kostnaderna vid avskrivningskonkurser. Förutom att detta medför en kostnadsbesparing för staten, kan det antas begränsa antalet konkurser som inte tjänar ett meningsfullt syfte och innebära att s.k. seriekonkurser kan undvikas i större utsträckning. Vid bestämmandet av vilken beloppsgräns som ska gälla bör beaktas att ju högre belopp som sökande borgenär åläggs att betala desto större blir

minskningen av statens utgifter vid konkurs. Det skulle sannolikt också kunna verka i den riktningen att borgenärerna i större utsträckning försöker nå frivilliga uppgörelser med gäldenären, vilket är positivt. En risk med att kraftigt skärpa kostnadsansvaret för sökande borgenärer är att borgenärer, som bland andra *Sveriges advokatsamfund* och *Svensk Inkasso* anför, i större utsträckning kan undvika att ansöka om konkurs även när det är motiverat. Det skulle kunna leda till att vissa gäldenärer hinner försämra sin ekonomiska situation ytterligare genom att konkursförfarandet förskjuts i tiden, vilket kan innebära ökade kostnader för fordringsägare och för samhället i stort. Inte minst med hänsyn till risken för att den sanering av företagsbeståndet som konkursinstitutet innebär kan bli sämre om borgenärer i större utsträckning än hittills avstår från att ansöka om konkurs bör viss försiktighet iaktas då beloppsgränsen bestäms. En för hög beloppsnivå kan också i praktiken innebära att konkursinstitutet förbehålls borgenärer med större fordringar, vilket är olyckligt. Riskerna bör emellertid enligt regeringens mening inte överdrivas, om den nya beloppsgränsen läggs på en rimlig nivå.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att sökande borgenär ska stå en större del av konkurskostnaderna vid avskrivningskonkurser än hittills. Det är rimligt att en sådan sökande, med undantag för staten, ska betala högst ett belopp som motsvarar tre tiondelar av det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet.

Ett utvidgat solidariskt ansvar

Kostnadsansvaret i 14 kap. 3 § konkurslagen gäller om en konkurs har uppstått på ansökan av någon annan borgenär än staten. Är flera borgenärer betalningsskyldiga, ansvarar de solidariskt. Det är inte helt klart i vilken utsträckning andra sökande borgenärer kan åläggas ansvaret för konkurskostnader i en konkurs som har beslutats på grund av en annan borgenärs ansökan och i den juridiska litteraturen förs olika uppfattningar fram.

Att det finns ett solidariskt ansvar är rimligt. Ansvaret bör enligt regeringens mening omfatta alla ansökningar som var anhängiga vid tidpunkten för konkursbeslutet. Att vid tidpunkten för bestämmande av betalningsansvaret, dvs. i slutet av konkursförfarandet, göra en bedömning av om en viss borgenär hade fog för sin ansökan framstår inte som ändamålsenligt. Eftersom det dessutom rör ett beloppsmässigt begränsat kostnadsansvar framstår det inte heller som angeläget att göra en sådan åtskillnad. Det kan i detta sammanhang konstateras att en borgenär som inte får bifall till sin ansökan i regel drabbas av ett rättegångskostnadsansvar gentemot gäldenären.

Enligt regeringens mening är det rimligt att borgenärer som tagit steget att ansöka om en gäldenärs konkurs och inte återkallat den före konkursbeslutet får stå för en del av kostnaderna. Bestämmelsen om betalningsskyldighet bör alltså justeras så att det framgår att det solidariska ansvaret gäller de borgenärer som hade en ansökan anhängiggjord vid tidpunkten för konkursbeslutet, oavsett vilken ansökan som konkursen uppstått av.

I 17 kap. 3 § finns bl.a. bestämmelser om ett solidariskt skadeståndsansvar gentemot gäldenären för borgenärer som har ansökt om konkurs,

när konkursen därefter har upphävts. Det finns framför allt av enhetlighetsskäl anledning att göra ett motsvarande förtydligande i 17 kap. 3 § som för borgenärernas ansvar för konkurskostnaderna. Det bör då anges att det solidariska ansvaret gäller de borgenärer som hade en ansökan anhängiggjord vid tidpunkten för konkursbeslutet, oavsett vilken ansökan som konkursen beror på.

Kostnadsansvar för sökande borgenär vars fordran omfattas av lönegaranti

Om en borgenär har ansökt om en gäldenärs försättande i konkurs på grund av en fordran som omfattas av lönegaranti enligt lönegarantilagen täcker lönegarantin även den kostnad som borgenären kan bli skyldig att betala enligt 14 kap. 3 § konkurslagen (se 8 § lönegarantilagen). Ordningen innebär alltså att det först ska beslutas att borgenären ska betala kostnaderna och att det därefter ska beslutas att samma borgenär ska få ersättning för denna kostnad genom lönegarantin.

Det har tidigare övervägts om denna administrativa omgång kan undvikas genom att ordningen förenklas på det sättet att en löneborgenär i stället befrias från sitt kostnadsansvar enligt konkurslagen (se t.ex. prop. 1986/87:90 s. 376). Konkurstillsynsutredningen har tidigare föreslagit att borgenärer med fordran som omfattas av lönegarantin undantas från kostnadsansvaret enligt konkurslagen (SOU 2000:62 del 3 s. 489–491). Ett sådant förslag lämnas också i promemorian.

Även om det lär vara relativt ovanligt att en arbetstagare ansöker om konkurs och att den sedan avslutas genom avskrivning bör förslaget innebära att administrativt merarbete kan undvikas och att en mer rationell hantering av kostnadsfrågan därmed uppnås. Det bör därför i konkurslagen föreskrivas att en borgenär som har ansökt om en gäldenärs försättande i konkurs på grund av en fordran som omfattas av statlig lönegaranti inte ska kunna bli ansvarig för konkurskostnader.

En arbetstagare som inte omfattas av statlig lönegaranti kommer liksom hittills och i likhet med övriga sökande borgenärer utom staten, att kunna få ansvara för konkurskostnader i samband med att konkursen avslutas genom avskrivning (jfr 12 § förmånsrättslagen [1970:979]).

13 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Som utgångspunkt ska de nya bestämmelserna gälla även för konkurser som har beslutats före ikraftträdandet.

Om en konkurs har beslutats före ikraftträdandet ska dock äldre bestämmelser gälla för ett bevakningsförfarande som har inletts och för rådgivare och förlikningsmän som har utsetts före ikraftträdandet. Om en framställan om en åtgärd har getts in till tingsrätten före ikraft-

trädadet, ska handläggningen i domstol av den frågan ske med tillämpning av äldre bestämmelser.

Äldre bestämmelser om den sökande borgenärens kostnadsansvar ska gälla för konkurser som har beslutats före ikraftträdadet.

Pågående konkursärenden i tingsrätt ska avskrivas från vidare handläggning vid ikraftträdadet eller när en fråga som vid ikraftträdadet är föremål för prövning i rätten avslutas där.

När en framställan i en konkurs som har inletts före ikraftträdadet ska göras till rätten efter ikraftträdadet, ska den tingsrätt som skulle ha beslutat om konkursen enligt de nya bestämmelserna vara behörig. Detsamma ska gälla väckande av en talan i ett konkursmål.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2022. Det lämnas inget förslag om övergångsbestämmelser för väckande av talan i ett konkursmål eller för ändringarna i passlagen.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslagen eller har ingen invändning mot dem. *Göteborgs tingsrätt* påpekar att det saknas förslag till övergångsbestämmelser vad gäller mål om återvinning i konkurs. *Hovrätten för Västra Sverige* och *Stiftelsen Ackordscentralen* avstyrker förslaget att de nya bestämmelserna ska gälla även för konkurser som har beslutats före ikraftträdadet och förespråkar att äldre bestämmelser i stället ska tillämpas.

Skälen för regeringens förslag

Ikraftträddande

De lagändringar som föreslås syftar till att åstadkomma en mer modern och ändamålsenlig konkurshantering. Målsättningen är att konkurser ska hanteras mer effektivt och att domstolens verksamhet med konkurser ska renodlas. Flera av förslagen kommer att innebära relativt stora förändringar. Det gäller framför allt ändringar i ansvarsfördelningen mellan de centrala aktörerna i konkursförfarandet. Dessa förändringar kräver anpassningar av organisation och it samt insatser när det gäller utbildning och arbetssätt. Domstolarna, Domstolsverket, Kronofogdemyndigheten och konkursförvaltarna behöver därför få tid för att anpassa sina verksamheter för att hantera de nya arbetsuppgifterna. Det föreslås mot den bakgrunden att lagändringarna träder i kraft den 1 juli 2026.

Det är angeläget att de föreslagna förändringarna av konkursförfarandet kan genomföras så snabbt och bra som möjligt. Regeringen avser därför att ge Domstolsverket och Kronofogdemyndigheten i uppdrag att förbereda de förändringar som nu föreslås.

Övergångsbestämmelser i konkurslagen

Förslagen i lagrådsremissen innebär både att andra än domstol ska handlägga och besluta i en rad frågor och att regeringen ska ta ställning till om den domstolsprövning som kvarstår ska ske vid ett färre antal tingsrätter. Till skillnad från vad som gäller enligt den hittillsvarande ordningen ska det inte heller finnas ett löpande ärende i tingsrätten och domstolens beslut i konkursärenden kommer därmed i större utsträckning

att vara slutliga. Dessutom ska ärenden handläggas och beslut överklagas enligt ett annat processregelverk. Konkursärenden i pågående konkurser kan alltså komma att avslutas i tingsrätten och den fortsatta handläggningen ske hos konkursförvaltaren, tillsynsmyndigheten eller en annan tingsrätt.

Utgångspunkten när det gäller processrättslig och annan förfarandelagstiftning är att nya regler blir tillämpliga genast efter ikraftträdandet men att en domstol inte förlorar sin behörighet till följd av att nya behörighetsregler träder i kraft under handläggningen av ett mål eller ärende. Endast vid avvikelser från denna ordning krävs övergångsbestämmelser.

Hovrätten för Västra Sverige och *Stiftelsen Ackordscentralen* förespråkar att äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla för konkurser i vilka konkursbeslutet har meddelats före ikraftträdandet. Den ordningen tillämpades vid införandet av konkurslagen (se prop. 1986/87:90 s. 419 och 420). Fördelen med en sådan ordning är att den är förutsebar och blir enkel att tillämpa i den enskilda konkursen. Det skulle med en sådan ordning dock ta avsevärd tid innan förändringarna får fullt genomslag och fram till dess skulle det i praktiken finnas två parallella konkursförfaranden som aktörerna behöver växla mellan i sin dagliga verksamhet. Detta är något som i största möjliga utsträckning bör undvikas.

Ett alternativ är att låta de nya bestämmelserna gälla även för pågående konkurser. Med en sådan ordning får det nya förfarandet ett snabbare genomslag, vilket minimerar den tidsperiod där olika regler behöver användas. Det finns tydliga fördelar med ett sådant alternativ och som utgångspunkt bör därför de föreslagna förändringarna gälla för alla konkurser. Det behöver dock göras ett antal undantag i syfte att undvika orimliga eller annars oönskade konsekvenser. Det handlar framför allt om att undvika att en påbörjad handläggning av ett moment under konkursförfarandet behöver avbrytas eller förändras.

I avsnitt 5.4.4 och 6.3.2 föreslås att möjligheten att utse rådgivare åt förvaltaren och förlikningsman i en bevakningstvist tas bort. Det är ytterst sällsynt att någon ges ett sådant uppdrag. För det fall att det ändå vid tidpunkten för ikraftträdandet skulle finnas ett pågående uppdrag behöver äldre bestämmelser om den fortsatta hanteringen av uppdraget, inte minst vad gäller arvode och ersättning till dessa personer, kunna tillämpas. En övergångsbestämmelse av den innebörden bör därför införas.

Om ett bevakningsförfarande har inletts före ikraftträdandet bör äldre bestämmelser tillämpas på förfarandet. Syftet är att undvika att behöva göra förändringar i en handläggning som redan har påbörjats och en kungörelse som har utfärdats. Eftersom det troligen endast pågår ett relativt begränsat antal bevakningsförfaranden vid ikraftträdandet bör en sådan ordning inte riskera att medföra nämnvärda negativa konsekvenser.

Äldre bestämmelser bör tillämpas även i andra fall då konkursförvaltaren eller någon annan redan har gett in en framställan till rätten i en viss fråga när lagändringarna träder i kraft. Om förvaltaren har gett in ett utdelningsförslag och en arvodesräkning till rätten, bör alltså den fortsatta handläggningen där ske i enlighet med nuvarande ordning. Detsamma gäller om t.ex. gäldenären har gett in ett ackordsförslag eller en borgenär har begärt förvaltarens entledigande. Äldre bestämmelser bör i

dessa fall tillämpas till dess frågan är slutligt avgjord, dvs. även i högre rätt efter överklagande (jfr t.ex. rättsfallet NJA 2017 s. 754).

Avsikten är alltså att även konkurser som har inletts före ikraftträdandet så snart som det är möjligt och lämpligt ska börja handläggas enligt de nya bestämmelserna. Enligt den hittillsvarande ordningen är en konkurs ett löpande ärende hos tingsrätten. Det innebär att ärendet inte avslutas bara för att rätten avgör en fråga under förfarandet. Den föreslagna nya ordningen innebär däremot att ett nytt konkursärende startar när en framställan under konkursen görs eller en fråga på något annat sätt anhängiggörs där. För att möjliggöra en övergång till den nya ordningen bör därför pågående ärenden i tingsrätten avslutas vid ikraftträdandet eller när frågorna som vid ikraftträdandet är föremål för prövning i rätten senare avslutas där.

En ytterligare fråga med anledning av att den nya ordningen innebär att ett nytt konkursärende startar när en ny ansökan eller ett överklagande görs till rätten är val av forum. Förslaget i den delen innebär att en sådan framställan ska göras till den tingsrätt som beslutat om konkursen (se avsnitt 11.2 och 11.3). Samtidigt föreslås att domstolsprövningen ska kunna koncentreras till färre tingsrätter än hittills (se avsnitt 11.6). När det då efter ikraftträdandet blir aktuellt att i en äldre konkurs göra en framställan till tingsrätten enligt den nya ordningen kommer konkursbeslutet att ha meddelats av en tingsrätt som var behörig enligt då gällande forumregler men som inte nödvändigtvis längre är det. Det bör därför föreskrivas att behörig tingsrätt i ett sådant fall är den tingsrätt som skulle ha varit behörig att besluta om konkursen enligt den nya ordningen.

Vad gäller konkursmålen, t.ex. en talan om återvinning, föreslår regeringen att dessa ska handläggas av de tingsrätter som också handlägger konkursärenden (se avsnitt 11.7). Samma övergångsbestämmelser bör därför gälla för dessa mål. Det innebär att en talan ska väckas i den tingsrätt som skulle ha beslutat om konkursen enligt de nya bestämmelserna.

Därutöver är det rimligt att vissa ytterligare förändringar inte får genomslag på redan inledda konkurser i syfte att säkerställa en förutsebar och rättssäker ordning för sökanden och andra borgenärer. Det gäller förslag om sökande borgenärs rätt till ersättning för kostnader för prövningen av konkursansökan (se avsnitt 11.5.3), liksom hans eller hennes ansvar för kostnader och skadestånd i vissa fall (se avsnitt 12.2).

För konkursförvaltaren föreslås vissa förändringar av innehållet i och tidsfrister för de berättelser han eller hon ska ge in (se avsnitt 5.4.1). Dessa ändringar bör dock förvaltarna ha förutsättningar att kunna tillämpa även i konkurser som pågår vid ikraftträdandet och det föreslås därför inte några övergångsbestämmelser för dessa.

Övergångsbestämmelser i annan lagstiftning

Ovan föreslås att äldre bestämmelser ska gälla för sökande borgenärs rätt till ersättning för kostnader för prövningen av konkursansökan liksom för borgenärens ansvar för konkurskostnaderna. En motsvarande övergångsbestämmelse bör tas in i rättshjälpslagen och i lönegarantilagen.

Som en följd av de ovan föreslagna övergångsbestämmelserna kan tingsrätten efter ikraftträdandet komma att besluta enligt äldre bestämmelser om att gäldenären ska lämna ifrån sig sitt pass eller om ett

förbud att utfärda pass för gäldenären. Även ett sådant beslut bör utgöra hinder mot en passansökan och det krävs därför övergångsbestämmelser i passlagen.

Det bedöms i övrigt inte finnas behov av övergångsbestämmelser för de följdändringar i annan lagstiftning som föreslås.

14 Konsekvenser

14.1 Ett mer ändamålsenligt konkursförfarande

Regeringens bedömning: Förslagen skapar ett mer ändamålsenligt konkursförfarande och innebär att både resurser och kompetens kan användas mer effektivt. Att konkursförvaltarna och tillsynsmyndigheten ges ett utökat handläggningsansvar innebär att domstolarnas verksamhet i konkurs renodlas och att onödigt dubbelarbete undviks.

De föreslagna ändringarna av förfarandet kan bidra till att de totala handläggningstiderna i konkurser blir kortare. Totalkostnaden för konkurshanteringen kan förväntas minska.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna, däribland *Göta hovrätt*, *Kronofogdemyndigheten*, *Stiftelsen Ackordscentralen* och *Svenskt Näringsliv*, delar bedömningen eller har ingen invändning mot den. Vissa remissinstanser, t.ex. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)*, invänder mot bedömningen. Enligt kollegiet beror handläggningstiden för konkurser på förhållanden som inte påverkas av förslagen, varför det är tveksamt om de kommer att medföra en märkbart snabbare konkurshantering. Vidare anser kollegiet, liksom bl.a. *Sveriges advokatsamfund* och *Svensk Inkasso*, att förslagen om en ändrad rollfördelning medför att kostnader flyttas från det allmänna till borgenärskollektivet.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringens förslag innebär att många av domstolens nuvarande handläggningsuppgifter flyttas till tillsynsmyndigheten (Kronofogdemyndigheten) eller konkursförvaltaren. Efter att tingsrätten har försatt gäldenären i konkurs, utsett konkursförvaltare och kungjort konkursbeslutet kommer den att avsluta sitt konkursärende och därefter endast undantagsvis handlägga frågor som uppkommer i konkurserna. Förändringarna innebär därför en önskvärd renodling av domstolarnas verksamhet. Tillsynsmyndighetens och förvaltarens ställning stärks och deras ansvar utökas. Lagstiftningen och det nuvarande administrativt betungande förfarandet moderniseras. Detta skapar ett mer effektivt och ändamålsenligt konkursförfarande till fördel för parterna, konkursens aktörer och samhället i stort.

Frågan om rollfördelningen i konkursförfarandet har utretts flera gånger och ett flertal alternativ har då övervägts. I lagrådsremissens olika förslagsavsnitt redovisas alternativ till lösningar, liksom för- och nackdelar med att behålla den hittillsvarande ordningen. De senaste åren

har antalet konkurser ökat samtidigt som domstolarna har sett en ökad tillströmning av andra måltyper. Den utvecklingen talar i sig för att göra förändringar av konkursförfarandet.

De som berörs av förslagen är främst de aktörer som har uppgifter att utföra i konkursförfarandet, dvs. allmän domstol, Domstolsverket, Kronofogdemyndigheten och konkursförvaltarna. Förslagen berör även konkursgäldenärerna och konkursborgenärerna. Som redovisas nedan innebär förändringarna att kostnader för konkurshandläggningen i viss utsträckning följer med när ansvaret för olika moment flyttas. Domstolarna får färre uppgifter medan tillsynsmyndigheten och konkursförvaltaren får utökat ansvar. Det innebär dock inte, som bl.a. *REKON* och *Sveriges advokatsamfund* menar, att kostnaderna bara flyttas från en aktör till en annan. Med den hittillsvarande ordningen är domstolen, Kronofogdemyndigheten och förvaltaren alla inblandade på olika sätt i många moment i konkursförfarandet. Genom förändringarna kan onödigt dubbel- eller i vissa fall trippelarbete undvikas. I några fall föreslås att arbetsuppgifter helt tas bort. I andra fall föreslås att beslutsuppgifter flyttas, vilket innebär att en aktör får en ny uppgift men behöver då i gengäld inte längre utföra sin nuvarande uppgift i den frågan, t.ex. att ansöka eller yttra sig.

Totalkostnaden i konkurs bedöms kunna minska av flera skäl. En mer renodlad och tydlig ansvarsfördelning med minskat dubbelarbete bidrar till en mer kostnadseffektiv hantering. Vad gäller handläggningstiden beror denna på ett antal olika faktorer. Som *REKON* påpekar berörs vissa av dessa faktorer inte av förslagen, t.ex. förvaltarens tillgångsutredning och avyttring av tillgångar. Genom att handläggningsansvaret flyttas från domstol till konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten och att hanteringen koncentreras till färre domstolar förkortas dock handläggningstiderna i de delar av förfarandet där domstolarna är inblandade. Förslagen leder även till färre domstolsförhandlingar, vilket i sig kan förkorta handläggningstiden.

Därutöver innebär förslagen att vissa moment i hanteringen antingen helt tas bort eller blir mer kostnadseffektiva. Totalkostnaden för konkurshanteringen blir alltså lägre.

Till grund för den konsekvensbedömning som görs nedan ligger Domstolsverkets och Kronofogdemyndighetens konsekvensanalys i rapporten *En mer rationell konkurshantering*, konsekvensanalysen i promemorian och de kompletterande beräkningar som myndigheterna därefter gjort.

14.2 Konsekvenser för staten och kommunerna

Regeringens bedömning: Genom reformen renodlas domstolarnas verksamhet i konkurs. Det bidrar till att domstolarnas resurser och kompetens i konkurshanteringen kan användas mer effektivt och att resurser kan omfördelas till den övriga dömande verksamheten.

Förslagen leder till kostnadsminskningar för Sveriges Domstolar som överstiger de kostnadsökningar som i stället uppkommer hos Kronofogdemyndigheten. Dessa kostnadsökningar hanteras i den riksdagsbehandlade budgetpropositionen för 2025.

Förändringarna leder inte till ökade kostnader för anslaget Rättsliga biträden m.m. Den del av anslaget som hör till konkurshandläggningen flyttas till utgiftsområde 3.

Förslagen leder inte i övrigt till ökade kostnader för det allmänna.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den. Även *Domstolsverket* delar bedömningen men anför att förslagen i ett inledningsskede antagligen kommer att innebära ökade kostnader för verket och domstolarna. *Bolagsverket* och *Skatteverket* påpekar att förslagen innebär en utökad kommunikation med tillsynsmyndigheten och konkursförvaltarna, vilket kan medföra ökade kostnader för it-system. *Göta hovrätt* och *Göteborgs tingsrätt* bedömer att den samlade kostnadsbesparingen för domstolarna kan bli mindre än förväntat, bl.a. på grund av kostnadsökningar i inledningsskedet. *Eksjö tingsrätt*, som får medhåll av *Norrälje tingsrätt* och *Mora tingsrätt*, efterfrågar en analys av vilka konsekvenser en koncentration av konkursärenden till ett mindre antal tingsrätter får för bl.a. notarieutbildningen.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för domstolarna

En viktig del av den föreslagna reformen innebär att uppgifter i konkursförfarandet lyfts bort från tingsrätten som första instans. Tingsrätterna ska inte längre ha ett löpande ärende under förfarandet utan endast involveras när det finns behov av det. Detta kommer att minska kostnaderna för domstolarnas konkurshantering.

Flera uppgifter under konkursförfarandet flyttas från tingsrätten till konkursförvaltaren, t.ex. att besluta om att anordna bevakningsförfarande och att medge gäldenären undantag från sitt reseförbud samt att handlägga den inledande delen av ackordsförfarandet. Kronofogdemyndigheten föreslås ta över uppgifter från tingsrätten kopplade till bl.a. anstånd med att ge in förvaltarberättelse, förordnande av vissa uppdragstagare, förskott på förvaltararvode och en betydande del av handläggning och beslut vid konkursers avslutande, som t.ex. beslut om avskrivning, utdelning och förvaltararvode. Därtill kommer att förvaltaren och andra inte längre ska ge in en mängd handlingar till tingsrätten, som därmed befrias från att administrera dessa. Domstolarna kommer att kungöra, kalla och underrätta i mindre utsträckning. Dessutom avskaffas förlikningssammanträdena.

Till skillnad från *Göteborgs tingsrätt* ser inte regeringen någon risk för att antalet frågor som ska avgöras i domstol ökar på grund av att en annan aktör ska fatta beslut i första hand. Tvärtom leder den nya ordningen till att otvistiga och enkla fall inte alls behöver bedömas av domstolen, vilket kommer att minska domstolens arbetsbörda.

En koncentration av domstolshanteringen i konkurs till färre tingsrätter skapar en mer bärkraftig dömande verksamhet och innebär att både resurser och kompetens kan användas mer effektivt. Detta bör leda till en snabbare och mer rättssäker handläggning. De domare som arbetar med målen och ärendena kan skaffa sig och sedan upprätthålla en hög kompetens inom rättsområdena. Det får även anses mindre resurskrävande

för en domare som mer regelmässigt kommer i kontakt med konkurser att sätta sig in i de specifika frågeställningarna än vad det är för en domare som har att ta ställning till en sådan frågeställning i ett enskilt fall. Den kompetens som finns i domstolarna kan därmed utnyttjas bättre.

Sammanfattningsvis innebär förslagen att domstolarnas verksamhet renodlas och att kostnaderna för domstolarnas konkurshantering minskar. Som *Domstolsverket* och *Göta hovrätt* lyfter kan förslagen visserligen inledningsvis innebära en viss kostnadsökning för domstolarna. Det avgörande är dock vad effekterna blir på sikt. Förslagen möjliggör ett effektivare resursutnyttjande och bidrar till att säkerställa en hög kvalitet i domstolarnas verksamhet i konkurs. Förändringarna ger utrymme för domstolarna att i större utsträckning använda sina resurser och sammanträdeslokaler i den övriga dömande verksamheten.

Vad gäller konsekvenser för personalen bedömer *Kronofogdemyndigheten* att verksamhetsöverföringen från domstolarna till myndigheten inte innebär en sådan övergång som avses i 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Som redovisas i avsnitt 13 ska *Domstolsverket* och *Kronofogdemyndigheten* få i uppdrag att förbereda de förändringar som nu föreslås. Inom ramen för det arbetet bör myndigheterna bedöma framtida personalkonsekvenser och då beakta regleringen i lagen om anställningsskydd.

Konsekvenser för notarieutbildningen

Tingsnotarier handlägger enligt den hittillsvarande ordningen, genom delegation, flera frågor som uppkommer i domstolens konkursärenden. En överflyttning av handläggningsuppgifter i konkurs från tingsrätten till konkursförvaltarna och tillsynsmyndigheten kommer därför att påverka notariernas möjligheter att handlägga dessa ärenden, vilket i sin tur kan påverka notarieutbildningens innehåll i tingsrätt. Även en koncentration av konkursärenden till färre tingsrätter kommer att påverka notarieutbildningen på de tingsrätter som inte längre kommer att handlägga konkurser.

Det ligger i sakens natur att en renodling av domstolarnas verksamhet kan medföra att arbetsuppgifter som vanligen hanteras av notarier flyttas från domstolarna (jfr t.ex. prop. 1980/81:8 s. 137 och prop. 1989/90:85 s. 31 och 32). Även om det är viktigt att notarier har en allsidig utbildning i domstol måste intresset av en kvalificerad och ändamålsenlig hantering av konkursärenden väga tyngre. Det är inte heller så att landets alla tingsnotarier arbetar med konkurser. Många tingsrätter har förhållandevis få konkursärenden. På vissa tingsrätter handläggs ärendena på en särskild avdelning eller enhet, där inte alla notarier tjänstgör. Konsekvenserna för notarieutbildningen i stort är därför begränsade. Det gäller även i fråga om de tingsnotarier som senare ska bli konkursförvaltare. Dessa kommer även fortsättningsvis att behöva arbeta med konkurser vid advokatbyrå eller ackordscentral innan det kan bli aktuellt med ett förordnande som förvaltare.

Den förändring som föreslås i lagrådsremissen bedöms inte ha någon nämnvärd betydelse för rekryteringen av tingsnotarier eller i förlängningen kompetenta jurister till domarutbildningen. Även fortsättningsvis kommer de mer kvalificerade arbetsuppgifterna i

konkursfrågor att handläggas i domstol, en handläggning som notarier själva kan utföra eller annars delta i inom ramen för en utvecklande utbildning (jfr t.ex. prop. 2010/11:119 s. 82).

Konsekvenser för Domstolsverket

Den hantering som Domstolsverket enligt den hittillsvarande ordningen har i ett konkursärende avser tiden efter konkursbeslutet. Det handlar om att hantera kostnader och avgifter i konkurser. De föreslagna lagändringarna bedöms inte ha några konsekvenser för den uppgiften. Domstolsverkets uppgift att betala ut bl.a. arvode till konkursförvaltare ska dock flyttas till Kronofogdemyndigheten (se nedan angående anslaget Rättsliga biträden m.m.). Regeringen har även för avsikt att se över hanteringen av avgifter och möjligheterna att flytta Domstolsverkets uppgifter i den delen till Kronofogdemyndigheten. En sådan förändring skulle få till konsekvens att Domstolsverket inte längre har någon särskild uppgift i konkursen annat än att hantera den ansökningsavgift som borgenären betalar för konkursansökan.

Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

Förslagen innebär att Kronofogdemyndigheten kommer att få ett utökad ansvar under konkursförfarandet. Det föreslås bl.a. att myndigheten övertar vissa av de handläggnings- och beslutsfunktioner som tingsrätten ansvarar för. Kronofogdemyndigheten kommer därför att fatta ett större antal beslut i konkursen. I gengäld kommer myndigheten i mindre utsträckning att behöva yttra sig till tingsrätten inför rättens beslut. De beslut som framför allt avses är de som meddelas i samband med konkursens avslutande men även beslut om t.ex. anstånd med ingivande av förvaltarberättelsen, förskott på förvaltararvode och förordnande och entledigande av vissa uppdragstagare.

Vissa av de uppgifter som Kronofogdemyndigheten föreslås få lär förekomma relativt sällan och bör därför inte medföra annat än en marginell ökning av arbetsbördan. Andra uppgifter kommer att bli mer frekventa och därmed kräva en större arbetsinsats. Det gäller särskilt Kronofogdemyndighetens hantering vid konkursens avslutande. Myndigheten kommer att besluta i frågor om avskrivning och nedläggning av konkurser, fastställande av utdelningsförslag och om konkursförvaltarens arvode och kostnadsersättning. Det är i flera fall relativt okomplicerade frågor. En majoritet av konkurserna avslutas genom avskrivning eller genom att utdelningsförslag fastställs utan invändning. Även med den hittillsvarande regleringen ska Kronofogdemyndigheten granska ärendena och framföra sin bedömning till tingsrätten. I de flesta fall tillstyrker Kronofogdemyndigheten förvaltarens yrkade arvode. Den ytterligare arbetsinsats som krävs för att fatta besluten i de fallen kan därför förväntas bli relativt begränsad.

Kronofogdemyndigheten ska ta över Domstolsverkets uppgift att betala ut bl.a. arvode till konkursförvaltare (se nedan angående anslaget Rättsliga biträden m.m.). Regeringen har vidare för avsikt att se över Domstolsverkets hantering av avgifter i konkurser och då överväga möjligheten att Kronofogdemyndigheten övertar även den hanteringen. De nya uppgifterna innebär ett visst merarbete för Kronofogdemyndigheten

för att bl.a. sköta utbetalningar samt bevakning och mottagning av inbetalda avgifter. Det är dock inte en kostnadsmissigt omfattande arbetsuppgift. Kronofogdemyndigheten har redan ett utbyggt system för hantering av olika betalningsströmmar i andra ärenden som myndigheten hanterar. Att myndigheten hanterar betalningar i konkursärendet bör därför leda till effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar för staten. För Kronofogdemyndigheten innebär emellertid förändringarna ett visst behov av att utveckla sitt verksamhetsstöd. Det handlar i huvudsak om att it-stöd behöver anpassas. Det innebär kostnader för införandet samt löpande för drift och förvaltning av systemen.

Förändringarna kommer enligt *Kronofogdemyndigheten* att kräva vissa utbildnings- och informationsinsatser. Myndigheten kan behöva ta fram nya arbetsmetoder och rutinbeskrivningar. En viss kostnad uppstår för att revidera handböcker, utforma informationsmaterial och ge information till olika aktörer i konkursen, t.ex. konkursförvaltare, banker och inkassoföretag. Slutligen kommer vissa kostnader att uppstå för kungörelser, underrättelser och expediering av beslut.

Förslagen kommer alltså att leda till ökade kostnader för Kronofogdemyndighetens konkurshantering. De kostnader som bedöms uppkomma är dels kostnader för verksamhetsstöd, både en initial kostnad för att utveckla it-stödet och en löpande kostnad för förvaltning och drift av det, dels löpande kostnader för handläggningen, framför allt personalkostnader. Därutöver kan vissa kostnader uppstå för t.ex. utbildning och informationsinsatser.

Utifrån uppdaterade underlag från Kronofogdemyndigheten kan förslagen beräknas innebära en initial kostnad om 40 miljoner kronor, vilket huvudsakligen avser it-utveckling, och därefter en årlig kostnadsökning på i vart fall 27 miljoner kronor. Eftersom medel för domstolarna samtidigt frigörs genom reformen kan Kronofogdemyndighetens kostnadsökningar till största del finansieras genom att medel förs över från anslaget Sveriges Domstolar till anslaget Kronofogdemyndigheten. En sådan överföring har beslutats av riksdagen genom antagandet av budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 3 avsnitt 2.8.3 och utg.omr. 4 avsnitt 2.9.5).

Reformen syftar inte till att påverka innehållet i Kronofogdemyndighetens tillsyn av konkursförvaltare. Det kan dock inte uteslutas att Kronofogdemyndighetens tillsyn kan komma att bli något mer omfattande eftersom vissa av de uppgifter som utförs av domstolen i stället kommer att utföras av konkursförvaltarna. Att skyldigheten att inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter i 7 kap. 10 § konkurslagen justeras bedöms endast marginellt påverka Kronofogdemyndighetens arbetsinsats. Kronofogdemyndighetens kostnader för tillsyn ska ersättas genom tillsynsavgift enligt förordningen om tillsynsavgift i konkurs.

Konsekvenser för anslaget Rättsliga biträden m.m.

I första hand ska förvaltarens arvode betalas av boet eller av sökande borgenär. I de fall tillgångarna i boet eller borgenärerna inte täcker kostnaderna kan staten behöva stå för kostnaden. Detta gäller i avskrivningskonkurser där arvodet som utgångspunkt bestäms enligt en

fastställd taxa. De belopp som staten står för belastar anslaget Rättsliga biträden m.m.

Kronofogdemyndigheten kommer med förslagen och kommande förordningsändringar att från och med den 1 juli 2026 vara den myndighet som betalar ut bl.a. arvode till konkursförvaltare, i stället för Domstolsverket. Ett nytt sakanslag kommer att inrättas under utgiftsområde 3 för kostnader som staten ska betala i konkurs. Av budgetpropositionen för 2025 framgår att anslaget Rättsliga biträden m.m. därför beräknas minska med 97 miljoner kronor för 2026. Från och med 2027 beräknas anslaget minska med 201 miljoner kronor (prop. 2024/25:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.9.11).

Storleken på statens kostnader för förvaltararvoden beror i huvudsak på antalet konkurser. Anslaget Rättsliga biträden m.m. belastades 2023 med 214 miljoner kronor avseende sådana kostnader. Som utvecklas i avsnitt 14.3 bedöms kostnaderna för förvaltarnas arvode öka något. Ökningen bedöms emellertid bli begränsad och uppskattas till ca en procent årligen av den del av anslaget som hör till konkurshandläggningen i avskrivningskonkurser. Statens kostnader kan vidare påverkas av förslaget om att de borgenärer som ansöker om att försätta gäldenären i konkurs ska ta ett större kostnadsansvar (avsnitt 12.2). Det bedöms leda till en besparing för staten om drygt två miljoner kronor per år (se SOU 2014:86 s. 390). Förändringarna bedöms därför sammantaget inte innebära någon ökad kostnad för staten.

Konsekvenser för det allmänna i övrigt

I avsnitt 12.1 görs bedömningen att avgifterna i en konkurs, framför allt kungörelse- och kallelseavgifterna, kan behöva ses över med anledning av förändringarna av konkursförfarandet. I detta skede görs alltså inga förändringar av avgifterna men det kan förutses att det totala avgiftsuttaget i konkurs på sikt kan komma att förändras och därmed påverka statens intäkter.

Genom förslagen övertar konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten i flera fall tingsrättens uppgift att skicka underrättelser. *Bolagsverket* och *Skatteverket* påtalar att myndigheternas it-system kan behöva anpassas för detta, vilket kan ge upphov till kostnader. Myndigheterna anger inte någon storleksordning för kostnaderna men de kan enligt regeringens bedömning inte antas bli särskilt stora. Skatteverket lyfter som ett alternativ till förslagen att tillsynsmyndigheten ska fungera som ett nav för så stor del av administrationen och kommunikationen som möjligt. Även om en sådan lösning skulle kunna minska Skatteverkets kostnader för att hantera underrättelser är det enligt regeringens uppfattning inte en lösning som gynnar förfarandet i stort. Tvärtom finns det särskilda effektivitetsvinster i att underrättelser ska hanteras av den aktör som också utför den åtgärd som underrättelsen avser. Att tillsynsmyndigheten skulle hantera alla underrättelser riskerar att leda till onödiga kostnader.

Förslagen bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser för staten i övrigt eller för kommunerna och regionerna eller det kommunala självstyret.

14.3 Konsekvenser för konkursförvaltarna

Regeringens bedömning: Konkursförvaltarna har redan både praktiska och organisatoriska möjligheter att utföra de nya uppgifter som de tar över från tingsrätterna.

Att förvaltarna ges ett utökat ansvar bedöms leda till något högre konkurskostnader men innebär inte några kostnadskonsekvenser för förvaltarna.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)* invänder mot bedömningen och menar att konkursförvaltarna inte kan hantera sina nya uppgifter i bevakningsförfarandet utan nämnvärda ekonomiska konsekvenser. *Malmö tingsrätt* ifrågasätter att förslagen endast medför en mindre ökning av konkurskostnaderna. *Almi Företagspartner AB* och *Stiftelsen Ackordscentralen* menar att förvaltarens nya uppgifter medför sådana krav på kontorsorganisationen att de kan utesluta mindre förvaltarbyråer från att få uppdrag.

Skälen för regeringens bedömning: Konkursförvaltaren har rätt till ersättning för det arbete som han eller hon utför i en konkurs. Förvaltaren är redan involverad i de allra flesta moment under konkursförfarandet. Förslagen innebär att förvaltaren får en delvis annan roll och att arbetsuppgifterna då blir något annorlunda. I vissa avseenden kommer förvaltaren att få en ny uppgift medan han eller hon i andra avseenden befrias från uppgifter. Även om dessa förändringar kan innebära både ökade kostnader i vissa fall och minskade kostnader i andra fall blir det i slutändan inte fråga om några ekonomiska konsekvenser för just förvaltaren, eftersom dennes rätt till ersättning för kostnader är oförändrad.

För konkurser som avslutas genom avskrivning bestäms ersättningen till konkursförvaltare enligt en konkursförvaltartaxa, som kan överskridas i vissa fall (se avsnitt 7.1.2). För övriga konkurser, framför allt utdelningskonkurser, bestäms arvode till ett skäligt belopp (se avsnitt 7.2.1). Arvodet i en avskrivningskonkurs skiljer sig mycket från arvodet i en större utdelningskonkurs.

Genom reformen får alltså förvaltarna i viss utsträckning förändrade och även ytterligare uppgifter i konkurshandlingen. Det handlar bl.a. om att konkursförvaltaren tar över vissa av rättens arbetsuppgifter som hänför sig till bevakningsförfarandet (avsnitt 6). Förvaltaren är redan involverad i samtliga moment under detta förfarande. Förslagen innebär att förvaltaren själv kan besluta om att anordna ett förfarande, i stället för att vända sig till tingsrätten med en framställan om detta. Bevakningar och anmärkningar ska enligt förslagen lämnas till förvaltaren i stället för till tingsrätten. Men förvaltaren måste redan ta del av dessa handlingar och förändringen bör inte medföra någon nämnvärt utökad administration. Ansvar för att verka för förlikning utökas men även med nuvarande ordning får förvaltaren ofta i uppdrag att försöka förlika bevakningstvister. Samtidigt avskaffas förlikningssammanträdet och därmed bör behovet av att delta i domstolsförfaranden rörande bevakningstvister minska betydligt. Genom att förlikningssammanträdet avskaffas kommer

förvaltaren att behöva inställa sig endast till ett begränsat antal sammanträden i domstol när en bevakningstvist ska prövas där. Detta innebär minskade kostnader för förvaltaren. Vidare leder förslaget om att förskottsbetalade fordringar inte behöver bevakas till färre bevakningar och därmed en minskad administration för förvaltaren. Att förvaltaren ska sända inkomna bevakningshandlingar till Kronofogdemyndigheten kan endast i begränsad utsträckning medföra ökade kostnader, särskilt om detta görs elektroniskt. Även när det gäller bevakningsförfarandet görs därför bedömningen att förvaltarna bör kunna hantera detta utan att det får några nämnvärda ekonomiska konsekvenser.

Förvaltarna föreslås vidare få ansvar att hantera inledningen av ackordsförfaranden (avsnitt 8.2.1). Sådana förfaranden är dock mycket sällsynt förekommande och konkursförvaltaren är redan inblandad i den inledande hanteringen genom att yttra sig till domstol i frågan. Eventuella kostnadsökningar för detta bör därför bli marginella.

Förslagen innebär att det uppstår vissa administrativa kostnader för att hantera bl.a. kungörelser, kallelser och underrättelser. Kungörelser kan göras på internet och i övrigt ska kommunikation vara elektronisk i största möjliga utsträckning. Det är sedan länge ett krav på den som utses till förvaltare att han eller hon har en väl utvecklad kontorsorganisation och därmed fungerande administrativa rutiner. Det är dock oundvikligt att dessa uppgifter i viss utsträckning, och särskilt på kort sikt, kan leda till något ökade kostnader för bl.a. porto och för den administrativa hanteringen hos förvaltarna.

Almi Företagspartner AB och *Stiftelsen Ackordscentralen* uttrycker en farhåga för att mindre förvaltarbyråer kan få svårt att klara av de nya uppgifterna. Som nämns ovan är det redan ett krav att en förvaltare har en välutvecklad kontorsorganisation. Kraven bör dock kunna variera beroende på vad det är för konkurs. I större konkurser med bevakningsförfarande kan de nya uppgifterna ställa ytterligare krav på organisationen och då kan mindre förvaltarbyråer vara uteslutna. Förslagen innebär dock inte att det i samtliga konkurser ska krävas en större organisation än hittills. Mindre förvaltarbyråer ska alltså även fortsatt kunna få uppdrag som är lämpliga för deras storlek.

Ett sätt att begränsa förvaltarnas administrativa kostnader är att det tas fram mallar för bl.a. kungörelser, kallelser och bekräftelser av bouppteckningen. Detta kan också leda till ökad enhetlighet i hanteringen.

Konkursförvaltarna bedöms efter reformen komma att kommunicera med tillsynsmyndigheten i något större utsträckning än hittills. Det är en konsekvens av att handläggningsuppgifter flyttas från domstolen till tillsynsmyndigheten. Därmed kommer förvaltarnas kontakter med domstolen i ett konkursärende att minska. Inte minst kommer förvaltarna, som anförts ovan, att i betydligt mindre utsträckning behöva infinna sig till sammanträde i rätten. Att medgivande av undantag från reseförbud ska omfattas av handlingsoffentligheten (se avsnitt 5.3.3) bedöms inte påverka förvaltarnas administrativa börda annat än marginellt. Förvaltarna torde redan ha rutiner för att diarieföra och bevara sitt material och kan inte förväntas annat än i undantagsfall behöva hantera frågor om utlämnande av allmänna handlingar.

Sammantaget innebär förslagen delvis nya, delvis fler uppgifter för förvaltarna. Förändringarna innebär en viss ökad arbetsbörda, i vart fall i

konkurser med bevakningsförfarande, och ökade administrativa kostnader. Detta kompenseras i viss utsträckning av att andra arbetsuppgifter tas bort eller förenklas. Det är mycket svårt att uppskatta vad förslagen innebär i arbetstimmar och arvodesbelopp. Regeringen bedömer dock, till skillnad från *REKON* och *Malmö tingsrätt*, att kostnadsökningen för den genomsnittliga konkursen blir begränsad.

Förvaltarnas arvode och annan ersättning utgör en konkurskostnad. I första hand ska dessa kostnader tas av konkursboets medel, i andra hand delvis av sökande borgenär (se nedan) och i sista hand av staten (se ovan). Regeringen bedömer därför att förslagen i slutändan inte får några kostnadskonsekvenser för konkursförvaltarna.

14.4 Konsekvenser för gäldenärer, borgenärer och andra

Regeringens bedömning: Förslagen leder inte till ökade kostnader för gäldenärerna.

För borgenärerna påverkar de något ökade konkurskostnader som förslagen kan innebära i viss utsträckning deras utdelning negativt. Samtidigt kan förändringarna bidra till att de får utdelning snabbare.

De borgenärer som ansöker om att gäldenären ska försättas i konkurs får ett utökat kostnadsansvar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna delar bedömningen eller har ingen invändning mot den. *Svensk Inkasso* ifrågasätter på påverkan på borgenärernas utdelning endast är marginell. *Rekonstruktör- och konkursförvaltarcollegiet i Sverige (REKON)* och *Sveriges advokatsamfund* menar på liknande sätt att den ändrade rollfördelningen innebär att det allmännas kostnader för konkursförfarandet flyttas över till borgenärskollektivet. *Malmö tingsrätt* efterfrågar en närmare utredning av omfattningen av de högre konkurskostnaderna innan uppgifter flyttas från domstolarna.

Skälen för regeringens bedömning

Konsekvenser för gäldenärerna

Förslagets konsekvenser för gäldenärerna bedöms totalt sett vara begränsade. Förslagen innebär i övrigt att det är förvaltaren, och inte längre tingsrätten, som kan medge gäldenären undantag från hans eller hennes reseförbud i tiden före det att bouppteckningen bekräftats. Detta bör dock inte påverka gäldenärens situation negativt. Att konkursen kan avslutas snabbare än hittills är positivt för gäldenären.

En koncentration av konkursärendena till färre domstolar kan påverka gäldenärerna på så sätt att det kan bli längre avstånd till konkursdomstolen. Det har främst betydelse när domstolen håller förhandling för att pröva konkursansökan. Längre avstånd innebär en ökad kostnad. Samtidigt finns det stora möjligheter att närvara vid en förhandling på distans och därmed

hålla nere kostnaderna. Förslagen bör därför inte leda till nämnvärt ökade kostnader för gäldenärerna.

Konsekvenser för borgenärerna

Gruppen konkursborgenärer består av ett stort antal olika aktörer, t.ex. företag av varierande storlek, staten, enskilda näringsidkare och arbetstagare. Beroende på konkursgäldenärens storlek och verksamhet varierar gruppens storlek och sammansättning och någon närmare redovisning av vilka som ingår i gruppen kan inte ges. Borgenärerna med störst fordringar är dock ofta banker och andra kreditinstitut samt det allmänna.

För borgenärerna innebär de föreslagna förändringarna av konkursförfarandet att de kan komma att behöva ha fler kontakter med konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten men i gengäld färre kontakter med tingsrätten. Till exempel ska en borgenär enligt reformen ge in bevakningar och anmärkningar till förvaltaren i stället för som hittills till tingsrätten. Borgenärens utdelning i konkursen kommer, utom vid tvist, att bestämmas av Kronofogdemyndigheten i stället för som hittills av tingsrätten. Denna förändring påverkar inte borgenärerna negativt. Förslaget om att borgenärerna inte längre ska behöva bevaka förskottsbetalade fordringar medför en kostnadsminskning för dem och dessutom en minskad risk för att deras rätt till utdelning går förlorad.

Som utvecklas i avsnitt 14.3 kan den förändrade rollfördelningen innebära att konkursförvaltarnas arvode och kostnadsersättning ökar något. I de fall konkursboet har medel ska förvaltarkostnaderna täckas av dessa, vilket leder till motsvarande minskning av borgenärernas utdelning. Enligt *REKON*, *Svensk Inkasso* och *Sveriges advokatsamfund* innebär detta i praktiken att statens kostnader för konkursförfarandet flyttas över till borgenärskollektivet. *Malmö tingsrätt* efterfrågar en närmare utredning av omfattningen av de högre konkurskostnaderna och föreslår att det övervägs om tillsynsmyndigheten kan utföra vissa av de arbetsuppgifter som förvaltarna föreslås utföra.

Regeringen delar inte uppfattningen att förslagen innebär att borgenärerna övertar det allmännas kostnader för konkursförfarandet. Även om reformen kan medföra en viss minskning av de medel som finns tillgängliga för utdelning i en enskild konkurs innebär förslagen en effektivisering av konkursförfarandet i stort. Förslagen bygger på att uppgifter ska utföras av den aktör som kan göra det mest effektivt och utan onödigt dubbelarbete. Genom att förvaltarna får ett större ansvar att själv genomföra olika steg i konkursen kan detta ske mer effektivt. Flera av de uppgifter som förvaltarna tar över motsvaras av någon annan åtgärd som förvaltaren redan ska vidta men som dessutom kräver tingsrättens inblandning. Och om i stället tillsynsmyndigheten skulle ta över uppgifterna, som Malmö tingsrätt är inne på, skulle det likväl kräva åtgärder från förvaltarens sida. Om myndigheten t.ex. skulle ansvara för att besluta om bevakningsförfarande eller för att ta emot bevakningar och anmärkningar skulle det inte leda till någon egentlig kostnadsbesparing för förvaltarna. Dessa skulle nämligen ändå vara tvungna att begära ett bevakningsförfarande eller ta del av och gå igenom bevakningarna.

Sammantaget handlar det inte om att flytta över det allmännas kostnader till borgenärerna. Förslagen innebär förvisso att konkurskostnaderna kan öka i viss utsträckning. I de fall konkursen slutar med utdelning, vilket är ca 30 procent av alla konkurser, får borgenärerna bära den ökade kostnaden. Den kostnadsökning som kan uppstå bedöms dock, i vart fall på sikt, vara begränsad och utslaget på varje konkurs och borgenär bedöms konsekvenserna i flertalet fall bli små. Det gäller både i jämförelse med den hittillsvarande ordningen och med andra alternativ.

För sökande borgenär föreslås en viss skärpning av kostnadsansvaret vid avskrivningskonkurser (se avsnitt 12.2). Beloppsmässigt är dock skärpningen i den enskilda konkursen begränsad och kommer totalt sett att träffa ytterst få borgenärer. Den som har en fordran som omfattas av den statliga lönegarantin påverkas inte av den förändringen.

Det bör anmärkas att konkursboet redan betalar avgifter för domstolens administrativa hantering, t.ex. för kungörelser. Som anges i avsnitt 12.1 bör dessa avgifter nu ses över, bl.a. mot bakgrund av att kostnaden för hanteringen minskar. Det kan därför förutses en minskad kostnadsbörda i detta avseende för borgenärskollektivet.

15 Författningskommentar

15.1 Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

I lagen föreslås det en rad ändringar av reglerna om hur en konkurs genomförs. Förslagen utgör en fortsättning på de förändringar av konkursförfarandet som påbörjades 2021 och påverkar endast i begränsad omfattning den materiella konkursrätten. Det handlar om vem som ska göra vad under ett förfarande samt hur och när det ska göras. Konkursförvaltarens och tillsynsmyndighetens (Kronofogdemyndigheten) hittillsvarande uppgifter, att förvalta och avveckla konkursboet respektive utöva tillsyn över förvaltningen, kvarstår i huvudsak oförändrade. Däremot flyttas flera av tingsrättens uppgifter i konkursförfarandet till förvaltaren eller tillsynsmyndigheten.

Det ska inte längre finnas ett löpande ärende hos rätten under konkursens handläggning. Tingsrätten ska involveras endast när det begärs eller annars behövs. En prövning av tingsrätten ska då, beroende på vilken fråga det rör, initieras genom ansökan, överlämnande eller överklagande. Varje sådan fråga handläggs av domstolen i ett eget konkursärende. I mindre komplicerade konkurser kan detta innebära att domstolen, efter sitt beslut om konkurs, inte involveras alls under resten av konkursen.

Konkursförvaltaren föreslås få nya uppgifter. Som exempel övertar förvaltaren uppgiften att handlägga bevakningsförfarandet i 9 kap. fram till dess att en tvist behöver prövas. Förvaltaren tar även över ansvaret för den inledande handläggningen av ackordsförfarandet i 12 kap.

Även tillsynsmyndigheten föreslås få nya uppgifter i konkursförfarandet. Myndigheten ska vara den som beslutar om att avsluta en konkurs genom avskrivning enligt 10 kap., nedläggning enligt 12 kap.

eller i flertalet fall fastställande av utdelning enligt 11 kap. Tillsynsmyndigheten ska som utgångspunkt även besluta om förordnande av vissa uppdragstagare och om arvode och ersättning till bl.a. konkursförvaltaren.

I lagen upphävs ett antal paragrafer. Det gäller 2 kap. 2 a och 23 §§ (se avsnitt 11.5.3), 2 kap. 26 § (se samma avsnitt och kommentaren till 16 kap. 9 §), 6 kap. 5 a § (se samma avsnitt och kommentar), 7 kap. 7 § (se avsnitt 5.4.4 och 6.3.2), 7 kap. 29 § (se avsnitt 11.3 och kommentaren till 16 kap. 16 §), 9 kap. 14, 17 och 18 §§ (se avsnitt 6.3), 11 kap. 17 § (se avsnitt 7.2.2 och kommentaren till 16 kap. 18 §), 12 kap. 3, 9, 12, 16 och 18 §§ (se avsnitt 8.2.1 och 8.2.3 samt kommentaren till 16 kap. 14 §), 14 kap. 10 § (se avsnitt 7.1.2), 14 kap. 15 § (se avsnitt 5.4.4 och 6.3.2) och 16 kap. (se avsnitt 11.5.3).

1 kap. Inledande bestämmelser

3 § Förvaltningen av ett konkursbo handhas av en eller flera förvaltare.

Tillsynsmyndigheten utövar tillsyn över förvaltningen. Tillsynsmyndigheten utför även de andra uppgifter som anges i denna lag.

Paragrafen beskriver övergripande vilka uppgifter konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten har i en konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 10.1 och 11.5.3.

I *andra stycket* tas det in en ny mening, av vilken det framgår att tillsynsmyndigheten även utför de andra uppgifter som anges i lagen. Detta tydliggör att tillsynsmyndigheten inte enbart har till uppgift att utöva tillsyn över förvaltningen av konkursboet utan även har andra uppgifter i enlighet med det som föreskrivs på andra ställen i lagen.

Vid sidan av konkursförvaltaren och tillsynsmyndigheten har domstolen en betydande roll i konkursförfarandet. Närmare bestämmelser om domstolens handläggning av frågor i en konkurs finns framför allt i det nya 16 kap. Där återfinns processrättsliga bestämmelser om t.ex. forum, verkställighet, överklagande och tillämplig processlag. I lagen i övrigt finns i anslutning till regleringen av vissa särskilda frågor ytterligare bestämmelser som gäller rättens handläggning.

6 § Om en annan lag innehåller en bestämmelse som avviker från denna lag, tillämpas den bestämmelsen. I 16 kap. 6 § finns det särskilda bestämmelser om tillämplig lag för handläggningen av konkursärenden.

I paragrafen anges lagens subsidiära karaktär i förhållande till andra lagar. Övervägandena finns i avsnitt 10.1 och 11.5.1.

I paragrafen tas det in en upplysning om de bestämmelser om tillämplig förfarandelag som finns i 16 kap. 6 §. De bestämmelserna innebär, trots denna paragraf, att lagen (1996:242) om domstolsärenden och rättegångsbalken är subsidiära till denna lag. Mot denna bakgrund utgår andra stycket.

2 kap. Konkursansökan och konkursbeslut

Konkursansökan

1 § En ansökan om konkurs görs skriftligen till *tingsrätten*.

Sökanden ska ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan ska avvisas, om det inte av den framgår vilken tingsrätt som är behörig och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

I 3 och 4 §§ lagen (2017:473) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning finns *det* ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ansökan om konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 11.6.

Ändringen i *första stycket* innebär att det inte längre anges vilken tingsrätt som är behörig att pröva en ansökan om konkurs. Det ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om det, vilket också framgår av den nya 16 kap. 8 §.

6 a § *124 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution finns det särskilda bestämmelser om en konkursansökan som avser ett företag som omfattas av den lagen.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en upplysning om de särskilda bestämmelser i lagen om resolution som gäller för hanteringen av en konkursansökan som avser ett företag som omfattas av den lagen.

Bestämmelserna i lagen om resolution innebär att tingsrätten ska underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om en konkursansökan avseende ett företag som omfattas av den lagen. Ansökan ska avvisas om Riksgäldskontoret inom en viss tid meddelar att företaget är försatt eller ska försättas i resolution.

3 kap. Verkningar av konkurs

Gäldenärens förlust av sin rådighet

2 § En rättshandling mellan gäldenären och någon annan som företas senast dagen efter den *dag konkursbeslutet kungjordes* ska trots 1 § gälla, om det inte visas att den andre kände till beslutet eller att det fanns omständigheter som gav honom eller henne skäligen anledning att anta att gäldenären var försatt i konkurs.

En överlåtelse av eller ett annat förfogande över egendom som enligt första stycket ska gälla, ska ändå gå åter om konkursboet utan oskäligt uppehåll begär det och boet ersätter den andre vad han eller hon har betalat tillsammans med nödvändig eller nyttig kostnad som han eller hon har haft. Det gäller dock inte sådan egendom som anges i 8 kap. 10 § andra stycket.

Om någon *infriar* en förpliktelse mot gäldenären efter den tidpunkt som anges i första stycket, ska det tillgodoräknas honom eller henne, om det av omständigheterna framgår att han eller hon var i god tro. En uppsägning eller en annan liknande rättshandling som företas mot eller av gäldenären efter *den tidpunkten* ska gälla, om det av omständigheterna framgår att den andre var i god tro och det är uppenbart oskäligt att rättshandlingen blir ogiltig mot konkursboet.

Det finns särskilda bestämmelser om verkan av gäldenärens överlåtelse eller pantsättning av löpande skuldebrev, aktiebrev eller vissa andra jämförbara värdehandlingar.

Paragrafen innehåller bl.a. undantag från huvudregeln att gäldenärens rättshandlingar i strid med rådighetsförbudet inte kan göras gällande mot konkursboet. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

I *första stycket* anges det att en rättshandling mellan gäldenären och någon annan som utförs senast dagen efter den dag konkursbeslutet kungjordes som utgångspunkt ska gälla trots rådighetsförbudet i 1 §. Eftersom det framgår av 15 kap. 1 § andra stycket att kungörelsedagen är den dag som kungörelsen infördes i Post- och Inrikes Tidningar, tas motsvarande angivelse i den förevarande paragrafen bort.

Den hittillsvarande andra meningen i stycket flyttas till *andra stycket*.

Egendom som ingår i ett konkursbo

6 § En tvist mellan förvaltaren och gäldenären eller någon annan i en fråga som avses i 5 § ska prövas av tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren, en borgenär, gäldenären eller en underhållsberättigad.

Tillsynsmyndigheten ska på ansökan ändra sitt beslut, om det är motiverat med hänsyn till senare anförda omständigheter eller ändrade förhållanden.

I paragrafen anges när tillsynsmyndigheten ska pröva en tvist mellan förvaltaren och gäldenären om beneficium. Övervägandena finns i avsnitt 10.5 och 11.4.

I *första stycket* tas andra och tredje meningarna bort. Myndighetens utrednings- och kommunikationsskyldighet regleras därmed fortsättningsvis i förvaltningslagen (2017:900) och myndigheten får med tillämpning av den lagen ta ställning till behovet av att inhämta yttranden i ärendet, se vidare kommentaren till 16 kap. 1 §. Att tillsynsmyndighetens beslut gäller omedelbart framgår av 16 kap. 2 §.

Till *andra stycket* flyttas den hittillsvarande fjärde meningen i första stycket. Eftersom bestämmelser om överklagande finns i 16 kap. 16 § tas bestämmelserna om överklagande i andra stycket bort.

4 kap. Återvinning till konkursbo

Talan om återvinning m.m.

20 § *En talan om återvinning enligt 19 § första stycket 1 eller andra stycket ska väckas genom stämning vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen.*

En talan om återvinning får väckas inom ett år från dagen för konkursbeslutet. Talan får även väckas inom sex månader från det att anledningen till talan blev känd för konkursboet. Om gäldenären har avhänt sig fast egendom eller om det är fråga om återgång av en bodelning, får talan även väckas inom sex månader från den dag då lagfart söktes eller bodelningshandlingen gavs in till rätten.

En borgenär som för talan ansvarar för rättegångskostnaden men har rätt att få ersättning för denna av boet, i den utsträckning kostnaden täcks av vad som har tillförts boet genom rättegången.

Paragrafen innehåller bestämmelser om väckande av en återvinningstalan. Övervägandena finns i avsnitt 11.7.

I det nya *första stycket* finns det en forumbestämmelse för återvinningssmål. En talan om återvinning i allmän domstol ska väckas vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen, se närmare 16 kap. 8 § om den domstolen. Om det är hovrätten som har beslutat om konkursen ska talan väckas vid den tingsrätt som fattade det överklagade beslutet.

6 kap. Gälldenärens skyldigheter under boutredningen

Upplysnings- och närvaroplikt under boutredningen

2 § Gälldenären ska ge rätten, tillsynsmyndigheten, förvaltare och *granskare* de upplysningar av betydelse för konkursutredningen som de begär. Upplysningskyldigheten omfattar även egendom som inte ingår i boet på grund av att den finns utomlands.

Gälldenären ska på begäran av förvaltaren närvara vid bouppteckningsförrättningen. Om gälldenären är en juridisk person och det finns flera ställföreträdare, gäller denna skyldighet dock inte för en sådan ställföreträdare vars närvaro förvaltaren anser sakna betydelse för boutredningen.

I paragrafen behandlas bl.a. gälldenärens skyldighet att närvara vid bouppteckningsförrättningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2, 8.2 och 11.5.3.

Tredje stycket tas bort. Det är en följd av att möjligheten att hålla förlikningssammanträde i ett bevakningsförfarande avskaffas och att frågan om gälldenärens närvaro vid sammanträde om ackord i stället regleras i 12 kap. 8 §. Konsekvenserna av gälldenärens utevaro framgår fortsättningsvis av 20 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Se även 12 kap. 10 § denna lag.

Bekräftelse av bouppteckningen och edgång

3 § På ansökan av förvaltaren ska gälldenären avlägga bouppteckningsed inför rätten i stället för att lämna en bekräftelse enligt 2 a §. Till ansökan ska bouppteckningen bifogas.

Eden ska avläggas vid ett edgångssammanträde. Rätten ska hålla sammanträdet så snart som möjligt. Gälldenären, förvaltaren, tillsynsmyndigheten och i förekommande fall den borgenär som har gjort konkursansökan ska kallas till sammanträdet.

Gälldenären ska vid edgångssammanträdet göra de tillägg till och ändringar i bouppteckningen som han eller hon anser behövs och under ed intyga att bouppteckningens uppgifter om tillgångar, skulder och räkenskapsinformation med gjorda tillägg och ändringar är riktiga och att det enligt hans eller hennes vetskap inte oriktigt har utelämnats eller tagits upp någon tillgång eller skuld.

Paragrafen reglerar gälldenärens edgång inför rätten. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.2.

Första stycket ändras så att konkursförvaltaren ska ansöka hos rätten om att gälldenären ska avlägga ed, i stället för att framställa en begäran om det. Ansökan ska ges in till den tingsrätt som har beslutat om konkursen (se 16 kap. 8 § andra stycket). I stycket görs också ett tillägg som innebär att konkursbouppteckningen ska bifogas till konkursförvaltarens ansökan om edgång.

När edgången har fullgjorts kan rätten avskriva ärendet från vidare handläggning och i samband med det fastställa eventuell kostnadsersättning i ärendet enligt 14 § (jfr prop. 1986/87:1 s. 223).

5 § Någon annan än gälldenären ska vid ett sammanträde lämna en bekräftelse enligt 2 a § eller bekräfta en viss uppgift i bouppteckningen, om det kan antas vara av betydelse för boutredningen. Till sammanträdet ska förvaltaren kalla den som ska lämna bekräftelsen, tillsynsmyndigheten och i förekommande fall den som har begärt bekräftelsen.

På *ansökan* av förvaltaren ska någon annan än gäldenären, i stället för att lämna en bekräftelse enligt första stycket, vid ett sammanträde inför rätten avlägga bouppteckningsed enligt 3 § eller beediga en viss uppgift i bouppteckningen, om det kan antas vara av betydelse för boutredningen. Rätten ska hålla sammanträdet så snart som möjligt. Till sammanträdet ska rätten kalla förvaltaren och de som anges i första stycket.

Med undantag för den som är närstående till gäldenären gäller första och andra styckena inte den som avses i 36 kap. 5 § rättegångsbalken, när det gäller en uppgift som han eller hon inte får höras om som vittne.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när någon annan än gäldenären ska bekräfta eller beediga konkursbouppteckningen (s.k. fakultativ bekräftelse eller ed). Övervägandena finns i avsnitt 5.2.2.

Andra stycket ändras så att förvaltaren ska ansöka hos rätten om edgång, i stället för att framställa en begäran om det.

Fjärde stycket tas bort. Om förvaltaren exempelvis avslår en begäran av tillsynsmyndigheten att någon annan än gäldenären ska lämna en bekräftelse, får beslutet överklagas till tingsrätten (se 16 kap. 18 §).

Tvångsmedel m.m.

6 § Gäldenären får inte *utan medgivande resa utomlands* efter det att konkursbeslutet har meddelats och innan han eller hon har bekräftat eller beedigt bouppteckningen.

Ett beslut i fråga om medgivande att resa utomlands meddelas avförvaltaren på ansökan av gäldenären.

I paragrafen behandlas frågan om undantag från gäldenärens reseförbud. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.2.

Ändringarna innebär bl.a. att andra och tredje meningarna i första stycket och andra och tredje styckena flyttas till de nya 6 a–c §§. En följd av detta är att paragrafen enbart reglerar det s.k. automatiska reseförbud som gäller för gäldenären från konkursbeslutet till dess att bekräftande eller beedigande av bouppteckningen har skett.

Av det nya *andra stycket* framgår att det är förvaltaren, och inte som hittills rätten, som har befogenhet att medge undantag från det automatiska reseförbudet. Förvaltarens beslut i fråga om gäldenärens reseförbud, oavsett om det innebär ett medgivande från reseförbudet eller inte, får överklagas till tingsrätten (se 16 kap. 18 §). Om frågan är svårbedömd ska förvaltaren enligt 7 kap. 10 § höra tillsynsmyndigheten inför sitt beslut.

Om förvaltaren vid avslag på gäldenärens begäran om medgivande finner skäl att befara att gäldenären åsidosätter reseförbudet, kan förvaltaren ansöka till tingsrätten om tvångsåtgärder, t.ex. om att gäldenären ska åläggas att lämna ifrån sig sitt pass (se 6 a och 7 §§).

6 a § *Om det efter att gäldenären har bekräftat eller beedigt bouppteckningen finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna landet undandrar sig en skyldighet som föreskrivs i denna lag, får gäldenären förbjudas att resa utomlands.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om reseförbud efter det att gäldenären har bekräftat eller beedigt bouppteckningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 6 § första stycket andra och tredje meningarna. Att det är rätten som på ansökan av förvaltaren beslutar om reseförbud framgår av 7 §.

6 b § *Om det finns skäl att befara att gäldenären åsidosätter ett förbud att resa utomlands, får gäldenären åläggas att lämna ifrån sig sitt pass till tillsynsmyndigheten. Om gäldenären inte har något pass, får ett förbud att utfärda pass för honom eller henne meddelas.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om ytterligare tvångsmedel vid reseförbud. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 6 § andra stycket och behandlar möjligheten att besluta att en gäldenär ska lämna ifrån sig sitt pass till tillsynsmyndigheten, om det finns skäl att befara att han eller hon åsidosätter ett reseförbud enligt 6 eller 6 a §. Att det är rätten som på ansökan av förvaltaren beslutar om reseförbud framgår av 7 §.

6 c § *Om gäldenären byter vistelseort, ska gäldenären meddela förvaltaren var han eller hon vistas. Om det finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna den ort där han eller hon är bosatt undandrar sig en skyldighet som föreskrivs i denna lag, får gäldenären förbjudas att lämna orten.*

I paragrafen, som är ny, fastslås bl.a. en skyldighet för gäldenären att lämna information om sin vistelseort. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 6 § tredje stycket. Att det är rätten som på ansökan av förvaltaren beslutar om reseförbud framgår av 7 §.

7 § Ett beslut enligt 6 a–6 c §§ meddelas av rätten på ansökan av förvaltaren. När det inte längre finns skäl för ett sådant beslut, ska det omedelbart hävas.

Innan ett beslut meddelas, ska rätten ge gäldenären och tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse.

Ett beslut om reseförbud eller skyldighet för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass ska delges gäldenären.

I paragrafen regleras handläggningen av frågor om bl.a. reseförbud. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1 och 11.5.3.

I första stycket anges det att rätten beslutar om de tvångsmedelsfrågor som regleras i 6 a–6 c §§. Vidare anges att prövningen sker efter ansökan som får göras av förvaltaren och inte även som hittills av tillsynsmyndigheten.

Att det är förvaltaren ensam som har att ta initiativ till en tvångsmedelsåtgärd innebär inte att det endast är förvaltaren som ansvarar för att en sådan åtgärd avbryts. Tvärtom ska rätten fortlöpande överväga behovet av fortsatt tvångsmedelsanvändning. Även tillsynsmyndigheten bör uppmärksamma förvaltaren eller rätten på omständigheter som innebär att tvångsmedelsanvändningen bör avbrytas. Självklart har den som tvångsåtgärden avser alltid rätt att begära ändring.

Vid rättens handläggning av frågor om tvångsmedel tillämpas rättegångsbalken, om inte något annat anges i konkurslagen (se 16 kap. 6 § andra stycket).

Hittillsvarande andra styckets bestämmelser om förhandling flyttas till 11 §.

9 § Om gäldenären inte fullgör en skyldighet enligt 2–4, 6 b eller 6 c § eller överträder ett reseförbud enligt 6 eller 6 a §, får han eller hon efter omständigheterna antingen hämtas eller häktas. Detsamma gäller om det finns skäl att befara att gäldenären inte kommer att fullgöra en sådan skyldighet eller kommer att överträda ett sådant förbud.

Om någon annan än gäldenären inte fullgör en skyldighet enligt 5 § att bekräfta eller beediga bouppteckningen eller en viss uppgift i den, får han eller hon efter omständigheterna föreläggas vite, hämtas eller häktas.

Häktning i de fall som avses i första och andra styckena får ske endast om det finns synnerliga skäl för det. Om gäldenären har överträtt ett reseförbud enligt 6 eller 6 a § ska han eller hon dock häktas om det inte är uppenbart att det är onödigt.

Kostnaden för hämtning eller häktning betalas av staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hämtning, häktning och vite. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Första stycket justeras med anledning av att delar av 6 § flyttas till 6 a–6 c §§. Den hittillsvarande hänvisningen till 5 § ändras till att avse 4 §, som tar upp skyldigheten för ställföreträdare, gäldenären, förmyndare och underåriga att lämna en bouppteckningsbekräftelse eller avlägga bouppteckningssed.

I *tredje stycket* görs angående överträdelse av reseförbud ett tillägg med anledning av att rättsens beslut om reseförbud flyttas från 6 § till 6 a § medan det automatiska reseförbudet finns kvar i 6 §.

10 § Frågor om åtgärder enligt 9 § eller om utdömande av förelagt vite prövas av rätten på *ansökan* av förvaltaren.

Innan rätten *meddelar sitt beslut*, ska den som avses med åtgärden och tillsynsmyndigheten *ges* tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse.

Om någon *begärs* häktad ska rätten på yrkande förordna *ett* biträde åt honom eller henne, om det inte är uppenbart att *ett* sådant inte behövs. Biträdet har rätt till ersättning av staten för arbete, tidsspillan och utlägg. Rätten *får besluta* att den som häktningsyrkandet riktas mot såsom förlorande part helt eller delvis ska ersätta statens kostnader för biträdet. Om häktningsyrkandet *avslås* och *detta beror* på att *förvaltaren* inte har haft godtagbara skäl för yrkandet, ska han eller hon ersätta statens kostnader för biträdet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om handläggningen av frågor om tvångsmedel enligt 9 §. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1.

Ändringarna i *första stycket* medför att prövningen ska ske efter en ansökan. Ansökan får enbart göras av förvaltaren, och inte som hittills även av tillsynsmyndigheten.

Eftersom prövningen därmed förutsätter en ansökan av förvaltaren behöver han eller hon sedan inte höras av rätten. Detta föranleder en justering av *andra stycket*.

11 § Rätten får hålla förhandling för att pröva en fråga som avses i 7 eller 10 §. Om häktning *har* begärts ska förhandling hållas, om det inte är fara i dröjsmål.

Till förhandlingen ska tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om möjligt, den som avses med åtgärden kallas. Den sistnämndes kallelse ska delges. Han eller hon får hämtas till förhandlingen, om det finns skäl för det. Om den som avses med åtgärden har kallats till förhandlingen eller det kan antas att han eller hon har

avvikit eller *håller sig undan* på något annat sätt, får yrkandet prövas även om han eller hon uteblir från förhandlingen.

Om rätten har beslutat om häktning av någon som inte var närvarande vid rätten, ska, så snart beslutet har verkställts, anmälan om detta göras hos rätten. När en sådan anmälan har gjorts ska en förhandling i häktningsfrågan hållas snarast och senast fyra dagar efter det att häktningsbeslutet verkställdes.

Rätten ska med högst två veckors mellanrum hålla förhandling för att pröva om den som är häktad fortfarande ska vara det. Om det inte längre finns skäl för häktning, ska rätten omedelbart besluta att den häktade ska frigges. Ingen får under konkursen hållas häktad längre tid än tre månader.

I paragrafen finns det bestämmelser om förhandling vid prövning av frågor om häktning och andra tvångsmedel. Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

Tillägget av en hänvisning till 7 § i första stycket innebär att en förhandling får hållas även vid prövning av tvångsmedel enligt den paragrafen. Det motsvarar det som gäller enligt hittillsvarande 7 § andra stycket andra meningen.

Bestämmelserna i andra stycket om vilka som ska kallas till en förhandling och om delgivning av den som åtgärden avser blir nu tillämpliga även vid beslut enligt 7 §. De motsvarar i allt väsentligt det som gäller enligt hittillsvarande 7 § andra stycket tredje meningen. En skillnad är att delgivning fortsättningsvis alltid ska ske med den som åtgärden avser.

Ersättning för inställelse

14 § Om gäldenären är i behov av det, har han eller hon vid en inställelse till följd av 2–5 a §§ rätt till skäligen ersättning av konkursboet för resa och uppehälle inom landet. Detta gäller även för en sådan person som avses i 13 §.

Om någon annan än den som avses i 13 § ska inställa sig enligt 5 § för att bekräfta eller beediga bouppteckningen eller en viss uppgift i den, har han eller hon rätt till skäligen ersättning av konkursboet för sin inställelse.

Rätten beslutar om ersättning, om ersättningen avser inställelse inför rätten. I andra fall beslutar förvaltaren om ersättning. Förskott får beviljas på ersättningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ersättning för inställelse vid förrättning och vissa sammanträden enligt detta kapitel. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3.

I tredje stycket tas bestämmelsen om att beslut om ersättning och förskott på ersättning för inställelse gäller omedelbart bort. Att sådana beslut gäller omedelbart framgår av 16 kap. 4 och 10 §§.

Fjärde stycket om hänskjutande av en ersättningsfråga till rätten tas bort. Om förvaltaren vägrar ersättning eller förskott på ersättning med begärt belopp kan den som har framställt begäran fortsättningsvis överklaga förvaltarens beslut till tingsrätten (se 16 kap. 18 §).

7 kap. Förvaltning och tillsyn

Förvaltare

3 § Innan rätten utser förvaltare ska tillsynsmyndigheten höras.

En ansökan om att utse flera förvaltare eller att dela förvaltningen mellan flera förvaltare får göras av tillsynsmyndigheten, en förvaltare, en granskare eller en borgenär. Tillsynsmyndigheten och förvaltaren ska höras.

Paragrafen reglerar förfarandet med att utse förvaltare. Övervägandena finns i avsnitt 11.2 och 11.5.3.

Ändringen i *andra stycket* innebär bl.a. att den som vill att fler än en förvaltare ska utses ska ansöka om det hos rätten, i stället för att framställa en begäran om det. I 4–6 §§ lagen (1996:242) om domstolsärenden anges de formella kraven på en ansökan. Bestämmelserna i styckets tredje och fjärde meningar om rättens sammanträde tas bort med anledning av att reglerna om sammanträde i 13, 14, 18 och 20 §§ lagen om domstolsärenden görs tillämpliga på förfarandet (se 16 kap. 6 §).

Entledigande av förvaltare

5 § Om förvaltaren ansöker om att få avgå och visar skäl för det, ska rätten entlediga honom eller henne.

En förvaltare som inte är lämplig eller av någon annan orsak bör skiljas från uppdraget ska entledigas av rätten. En ansökan om entledigande får göras av tillsynsmyndigheten, en granskare, en borgenär eller gäldenären.

En förvaltare får inte entledigas utan att tillsynsmyndigheten har hörts. Om rätten håller sammanträde, ska tillsynsmyndigheten kallas. Om det är av särskilt intresse att borgenärerna hörs, ska de kallas till sammanträdet genom kungörelse.

Rätten får besluta att förvaltaren ska skiljas från sitt uppdrag för tiden till dess att ärendet om entledigande avgörs, om det finns särskilda skäl. Innan rätten beslutar om det ska tillsynsmyndigheten höras. Rätten får utse någon annan att under tiden fullgöra förvaltarens uppgifter.

Paragrafen innehåller bestämmelser om entledigande av en förvaltare. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.2, 11.2 och 11.5.3.

Ändringarna i *första* och *andra styckena* innebär att den som vill att en förvaltare ska entledigas ska ansöka om det hos rätten, i stället för att framställa en begäran om det. I 4–6 §§ lagen (1996:242) om domstolsärenden anges de formella kraven på en ansökan (se 16 kap. 6 §).

Bestämmelserna om rättens sammanträde i *tredje stycket* anpassas till att regler om när ett sammanträde kan hållas finns i 13 och 14 § lagen om domstolsärenden.

I *fjärde stycket* ersätts möjligheten att försätta en förvaltare ur tjänstgöring med en möjlighet för rätten att interimistiskt entlediga förvaltaren i avvaktan på att ärendet om entledigande slutligt avgörs. För ett sådant beslut krävs det att det finns särskilda skäl. I det ligger att frågan inte kan avvakta ett slutligt avgörande utan överhängande risk för att förvaltaren skadar boet eller andra beaktansvärda intressen och på ett sätt som skulle utgöra grund för entledigande. Det kan t.ex. handla om ett brottsligt agerande eller att förvaltaren av något skäl bedöms inte vara i stånd att utföra sitt uppdrag.

Om det blir aktuellt att besluta om interimistiskt entledigande, ska rätten alltid först höra tillsynsmyndigheten. Ett beslut kan däremot fattas utan att förvaltaren getts tillfälle att yttra sig. Om en förvaltare entledigas interimistiskt kan rätten under tiden till dess att ärendet om entledigande slutligt har avgjorts utse en tillfällig förvaltare. Det motsvarar i huvudsak den hittillsvarande ordningen.

Förvaltarens allmänna åligganden m.m.

9 § Förvaltaren är skyldig att på begäran lämna upplysningar om boet och dess förvaltning till rätten, *en borgenär, en granskare, gäldenären och tillsynsmyndigheten.*

Trots första stycket är förvaltaren inte skyldig att lämna en borgenär, en granskare eller gäldenären upplysningar om en underrättelse enligt 16 § innan förvaltaren lämnar sin slutredovisning.

Paragrafen reglerar konkursförvaltarens upplysningsskyldighet.

I *andra stycket* ersätts ordet anmälan med underrättelse, som används i 16 §.

10 § *Förvaltaren ska inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter i viktigare frågor och inför beslut i frågor som av någon anledning är svårbedömda.*

Förvaltaren ska i viktigare frågor ge särskilt berörda borgenärer tillfälle att yttra sig, om det inte finns något hinder mot det. Även gäldenären ska ges tillfälle att yttra sig i sådana frågor, om det lämpligen kan ske.

I paragrafen behandlas skyldigheten för en konkursförvaltare att bl.a. inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter i vissa frågor. Övervägandena finns i avsnitt 10.3.

Paragrafen delas upp i två stycken så att förvaltarens skyldighet att höra tillsynsmyndigheten regleras i ett stycke och skyldigheten att ge särskilt berörda borgenärer och gäldenären möjlighet att yttra sig i ett annat.

I *första stycket* anges att förvaltaren ska inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter i viktigare frågor eller inför beslut i svårbedömda frågor. Att förvaltaren ska inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter innebär ett förtydligande av skyldigheten att höra myndigheten men är inte någon förändring i sak. Den möjlighet till undantag från hörande som finns i paragrafen flyttas till andra stycket och gäller således endast i förhållande till borgenärerna och gäldenären. När det gäller vilka frågor som är viktigare görs ingen förändring i förhållande till hittillsvarande ordning (se framför allt prop. 1978/79:105 s. 273 och prop.1986/87:90 s. 264).

Tillägget om frågor som är svårbedömda fångar bl.a. in de frågor som kan uppkomma när förvaltaren utövar sina beslutsbefogenheter och som inte är att anse som viktigare frågor. Det ska vara frågor som enligt lagen kan föranleda ett formligt beslut, t.ex. beslut om att anordna ett bevakningsförfarande eller beslut i fråga om huruvida gäldenären ska medges undantag från reseförbud. Det kan även inträffa att en fråga som förvaltaren sedan tidigare ansvarar för i det enskilda fallet kan vara svårbedömd utan att vara en viktigare fråga, t.ex. beslut om att vägra en borgenär begärd förskottsbetalning. En sådan fråga omfattas då också av skyldigheten att höra tillsynsmyndigheten.

Att en fråga är svårbedömd innebär att den inte är klar eller enkel. Detta kan vara fallet när det saknas vägledande uttalanden eller där omständigheterna i det enskilda fallet t.ex. är oförenliga, ovanliga, oklara eller ömmande på ett sätt som skapar tvekan om hur frågan bör lösas. Vad som är svårbedömt avgörs utifrån förvaltarens perspektiv vid beslutssituationen.

Det finns inte någon fråga som till sin natur alltid eller normalt är svårbedömd utan höranderegeln i denna del ska tillämpas av förvaltaren

när omständigheterna i det enskilda fallet motiverar det. Att höra tillsynsmyndigheten ska syfta till att förvaltaren får ytterligare underlag för sin bedömning och skapa förutsättningar för en enhetlig och förutsebar konkurshantering. Eftersom många av de frågor som kan omfattas av regeln kräver en skyndsam hantering är det viktigt att tillsynsmyndigheten återkopplar till förvaltaren så snart som möjligt. Liksom hittills utgör hörandet även ett tillsynsverktyg.

I *andra stycket* regleras förvaltarens skyldighet att höra borgenärerna eller gäldenären. Innehållet är i sak oförändrat i förhållande till den hittillsvarande regeln. Genom ändringen förtydligas att förvaltaren inte måste få svar från borgenärerna eller gäldenären.

13 § Förvaltaren ska upprätta en bouppteckning. I den ska boets tillgångar tas upp till noggrant uppskattade värden. I bouppteckningen ska vidare boets skulder tas upp med *uppgifter* om varje *borgenär*. Bouppteckningen ska dessutom innehålla en bedömning av om utdelning kan förväntas i konkursen.

Om det finns anledning, ska bouppteckningen också innehålla *en* uppgift om egendom som inte ingår i boet på grund av att den finns utomlands. Om gäldenären har uppgett att sådan egendom saknas, ska bouppteckningen innehålla *en* uppgift om detta.

I den utsträckning det behövs ska bouppteckningen också innehålla en förteckning över boets räkenskapsinformation och annat material som rör boet.

Paragrafen behandlar upprättandet av konkursbouppteckningen. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.1 och 6.2.2.

I *första stycket* tas kravet på att förvaltaren ska ange borgenärernas namn och adress bort. Det anges alltså inte i lagen vilka uppgifter om borgenärerna som ska tas upp i bouppteckningen. Det måste dock även fortsättningsvis vara möjligt att identifiera borgenärerna genom uppgifterna.

Fjärde stycket flyttas med vissa ändringar till 13 a §, se kommentaren till den paragrafen.

Femte stycket utgår och innehållet flyttas delvis till 9 kap. 6 b och 6 c §§, se kommentarerna till de paragraferna. Sådana fordringar som anges i stycket, bl.a. insättningsborgenärers fordringar, är sådana skulder som enligt första stycket ska tas upp i bouppteckningen. Det kan lämpligen ske i en förteckning, som senare vid behov kan användas i bevakningsförfarandet.

13 a § *Förvaltaren ska ge in bouppteckningen till tillsynsmyndigheten så snart som möjligt och senast en vecka före bouppteckningssammanträdet.*

I paragrafen, som är ny, anges var och när konkursförvaltarens bouppteckning ska ges in. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.1.

I paragrafen föreskrivs att konkursförvaltarens bouppteckning enligt 13 § ska ges in till tillsynsmyndigheten och alltså inte längre även till rätten. Om förvaltaren senare ansöker om att gäldenären ska avlägga bouppteckningsed inför rätten ska bouppteckningen ges in till rätten då (se 6 kap. 3 § första stycket). Paragrafen motsvarar med undantag för dessa ändringar hittillsvarande 13 § fjärde stycket.

15 § Förvaltaren ska snarast upprätta en skriftlig berättelse (*förvaltarberättelse*) om boets tillstånd och om orsakerna till gäldenärens obestånd, *i den utsträckning de har kunnat klarläggas. Om möjligt ska förvaltaren också* ange vid vilken tidpunkt obeståndet kan antas ha inträtt.

Förvaltarberättelsen ska vidare innehålla

1. en översikt över tillgångar och skulder av olika slag,
2. en uppgift om huruvida det har förekommit något sådant förhållande som kan *motivera återvinning till konkursboet*,
3. en uppgift om huruvida det finns skälig anledning att anta att någon enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar är skyldig att återlämna olaglig vinstutdelning eller annan olaglig utbetalning eller att enligt dessa lagar eller lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag *betala skadestånd till ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller ett handelsbolag*,
4. *i förekommande fall* en uppgift om vid vilken tidpunkt skyldighet enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen att upprätta en kontrollbalansräkning kan antas ha inträtt, om denna tidpunkt kan klarläggas, och
5. en uppgift om vilket bokföringssystem en gäldenär som är eller under det senaste året före konkursansökan har varit bokföringsskyldig har tillämpat och hur bokföringsskyldigheten har fullgjorts.

Paragrafen innehåller bestämmelser om upprättande av förvaltarberättelsen. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1.

Bestämmelserna i det hittillsvarande andra stycket flyttas till 15 a §.

15 a § *Förvaltaren ska snarast och senast sex månader från konkursbeslutet ge in förvaltarberättelsen till tillsynsmyndigheten och låta varje borgenär som begär det få del av den. Om gäldenären har varit bokföringsskyldig ska den balansräkning som gäldenären senast har upprättat bifogas till förvaltarberättelsen.*

Tillsynsmyndigheten får på ansökan av förvaltaren bevilja anstånd med att ge in förvaltarberättelsen, om det finns särskilda skäl.

Paragrafen, som är ny, reglerar var och när förvaltarberättelsen ska ges in. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 15 § andra stycket. I *första stycket* anges att förvaltarberättelsen ska ges in till tillsynsmyndigheten. Den ska alltså inte längre ges in till rätten. Vidare ska förvaltaren inom samma tid ge de borgenärer som begär det tillgång till förvaltarberättelsen. Detta kan normalt ske genom att en kopia av berättelsen skickas till borgenären. Slutligen ska förvaltaren, om gäldenären varit bokföringsskyldig, bifoga gäldenärens senast upprättade balansräkning.

I *andra stycket* anges att konkursförvaltaren får beviljas anstånd med att ge in förvaltarberättelsen, om det finns särskilda skäl. Det är tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, som prövar frågan om anstånd. Prövningen sker efter ansökan av förvaltaren. Någon förändring av vad som kan utgöra särskilda skäl är inte avsedd (se prop. 1986/87:90 s. 272).

Förvaltarens medelsförvaltning m.m.

20 § Om konkursen inte är avslutad vid utgången av den sjätte kalendermånaden efter konkursbeslutet, ska förvaltaren inom en månad därefter till tillsynsmyndigheten ge in en berättelse (halvårsberättelse), där de åtgärder som har vidtagits och som återstår att vidta för att avsluta konkursen ska anges. Halvårsberättelsen ska innehålla uppgifter om in- och utbetalningar under perioden eller en kronologisk

och systematisk sammanställning av boets affärshändelser. Om pengar under någon del av denna period har varit insatta i ett kreditinstitut, ska kontoutdrag från institutet för hela perioden *bifogas till halvårsberättelsen*.

Senare under konkursen ska förvaltaren inom en månad från utgången av varje sexmånadersperiod lämna en halvårsberättelse för den senaste perioden. Halvårsberättelsen ska då även innehålla upplysningar om orsakerna till att konkursen inte har avslutats och en bedömning av när den kan avslutas.

Paragrafen reglerar konkursförvaltarens halvårsberättelser. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1.

Ändringen innebär att tredje stycket om att förvaltaren snarast ska skicka en kopia av halvårsberättelsen till rätten tas bort.

21 § *Om medel som tillhör boet har varit insatta i ett kreditinstitut efter det att konkursen har avslutats, ska förvaltaren anmäla till tillsynsmyndigheten när det inte längre finns några medel att lyfta.*

Om det vid utgången av ett kalenderår fortfarande finns insatta medel, ska förvaltaren anmäla det till tillsynsmyndigheten inom tre månader från utgången av året, om inte en anmälan enligt första stycket gjorts dessförinnan.

I en anmälan enligt första eller andra stycket ska förvaltaren redovisa sådana uppgifter och kontoutdrag som anges i 20 § första stycket andra och tredje meningarna. Förvaltaren ska även redovisa i vilken utsträckning utdelningsmedel har betalats ut med stöd av 11 kap. 13 a §. Förvaltarens redovisning ska endast avse den period som inte omfattas av tidigare lämnad redovisning.

Paragrafen behandlar förvaltarens redovisningsskyldighet rörande medel som finns kvar efter avslutad konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.4.

I paragrafen ändras tidpunkten för när anmälan och redovisning av konkursförvaltarens medelsförvaltning efter avslutad konkurs ska ske.

Enligt *första stycket* ska förvaltaren lämna en slutanmälan med redovisning till tillsynsmyndigheten så snart det inte längre finns några av boets medel kvar insatta i ett kreditinstitut. Med ett sådant institut avses en bank eller ett kreditmarknadsföretag, se 1 kap. 5 § 10 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Enligt *andra stycket* ska en årlig redovisning ske i avvaktan på att slutanmälan enligt första stycket kan göras. Tiden för att lämna redovisningen till tillsynsmyndigheten senareläggs ett par månader och det anges att någon sådan redovisning inte behöver lämnas om en slutanmälan dessförinnan ges in.

De uppgifter som ska lämnas i en anmälan enligt paragrafen redovisas i *tredje stycket* första och andra meningarna och motsvarar det som gäller enligt den hittillsvarande ordningen. I tredje meningen anges att förvaltarens anmälan endast ska avse den period som inte omfattas av tidigare lämnad redovisning. Det är alltså endast det som har inträffat efter föregående redovisning, t.ex. slutredovisningen eller en tidigare årlig redovisning enligt andra stycket, som ska tas med.

Tillsynen över förvaltningen

27 § *Tillsynsmyndigheten ska övervaka att förvaltningen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt i överensstämmelse med denna lag och andra författningar. Myndigheten ska särskilt se till att utvecklingen av konkursen inte tar längre tid än nödvändigt.*

Tillsynsmyndigheten får, när den anser att det är lämpligt, inventera konkursboets kassa och övriga tillgångar och begära redovisning av förvaltaren.

Tillsynsmyndigheten får, om särskilda omständigheter motiverar det, utse en eller flera revisorer för granskning av boets räkenskaper och förvaltningen i övrigt.

Paragrafen innehåller tillsammans med 28 § bestämmelser om tillsynsmyndighetens tillsyn över konkursförvaltningen. Övervägandena finns i avsnitt 10.1.

Paragrafen delas upp i tre stycken. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Särskild granskning

30 § *På ansökan av en borgenär ska tillsynsmyndigheten förordna en granskare att med de befogenheter som anges i denna lag övervaka förvaltningen för borgenärens räkning. Till granskare ska den som borgenären föreslår utses, om han eller hon är lämplig.*

Tillsynsmyndigheten ska ge förvaltaren tillfälle att yttra sig över en ansökan enligt första stycket.

Granskaren ska ha tillgång till boets räkenskapsinformation och annat material som rör boet.

Paragrafen behandlar tillsammans med 31 § frågor om granskare i konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3.

Ändringen i *första stycket* innebär att det är tillsynsmyndigheten, i stället för som hittills rätten, som förordnar en granskare i en konkurs. Förordnande sker på ansökan av en borgenär. Ansökan ska ges in till tillsynsmyndigheten.

I det nya *andra stycket* finns en uttrycklig bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska ge förvaltaren tillfälle att yttra sig över en borgenärs ansökan om granskare innan beslut i frågan fattas. Det finns inget hinder mot att tillsynsmyndigheten inhämtar även gäldenärens och andra borgenärs åsikter i frågan när myndigheten finner det lämpligt.

Tredje stycket motsvarar det hittillsvarande *andra stycket*.

Det hittillsvarande *tredje stycket* om att det kan utses en ersättare för granskare tas bort. Vid behov kan i stället granskaren entledigas och därefter en ny utses.

Fjärde och femte styckena om entledigande av granskare och om ersättning till denne flyttas till 31 §.

31 § *Tillsynsmyndigheten ska entlediga granskaren, om denne eller borgenären ansöker om det, eller om granskaren visar sig inte vara lämplig.*

Granskarens ersättning ska betalas av borgenären.

I paragrafen, som är ny, finns ytterligare bestämmelser om granskare i konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 30 § fjärde och femte styckena. Det är tillsynsmyndigheten och inte som hittills rätten som entledigar granskaren.

8 kap. Försäljning av egendom

Försäljning av lös egendom

7 § *Förvaltaren får sälja lös egendom genom att fortsätta gäldenärens rörelse, på auktion eller på något annat sätt som förvaltaren anser vara mest fördelaktigt för boet. Om egendom säljs till gäldenären eller någon som är närstående till gäldenären enligt 4 kap. 3 § ska försäljningen ha föregåtts av ett offentligt anbudsförfarande, om inte särskilda skäl gör att det inte behövs.*

Lös egendom som en borgenär har panträtt eller någon annan särskild förmånsrätt i får inte utan *borgenärens* samtycke säljas på annat sätt än på auktion, om *borgenärens* rätt är beroende av försäljningen. *Egendomen får dock säljas på annat sätt än på auktion även om samtycke inte lämnas, om det är sannolikt att det leder till ett högre pris.*

Samtycke enligt andra stycket krävs inte när förvaltaren säljer

1. finansiella instrument som är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
2. valuta till gällande marknadspris, eller
3. lös egendom genom fortsättande av gäldenärens rörelse.

Särskilda bestämmelser om överlåtelse av försäkringsbestånd finns i 14 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och 11 kap. 26 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Paragrafen reglerar försäljning av lös egendom som hör till konkursboet. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

I *andra stycket andra meningen* tas kravet på att tillsynsmyndigheten måste lämna sitt medgivande till underhandsförsäljning av pantsatt egendom bort. Att kravet på medgivande tas bort förändrar inte att förvaltaren ska försöka inhämta borgenärens samtycke och dessutom beakta de skäl som han eller hon kan anföra mot en underhandsförsäljning.

9 kap. Bevaknings- och anmärkningsförfarandet

Bevakning

1 § *Förvaltaren får besluta att ett bevakningsförfarande ska genomföras i konkursen. Ett bevakningsförfarande bör genomföras om fordringar utan förmånsrätt kan antas få utdelning i konkursen.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om anordnande av bevakningsförfarande i konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.1.

Paragrafen ändras så att det är förvaltaren, och inte som hittills tingsrätten, som får besluta att ett bevakningsförfarande ska anordnas. Om frågan är svårbedömd ska förvaltaren inhämta tillsynsmyndighetens synpunkter enligt 7 kap. 10 §, se vidare kommentaren till den paragrafen.

Konkursförvaltarens beslut i fråga om att anordna ett bevakningsförfarande får inte överklagas. Det är lämpligt att beslutet ändå dokumenteras så att det framgår att förvaltaren tagit ställning i frågan och när det gjordes.

Vid den senaste ändringen av paragrafen (SFS 1987:1135) lades ett andra stycke till. Enligt bestämmelserna om ikraftträdande gällde det endast till utgången av juni 1988. Det återges därför inte i lagrådsremissen.

2 § *Tiden för att bevaka fordringar ska vara fyra veckor från dagen för beslutet om bevakningsförfarandet. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen, får förvaltaren bestämma en längre tid, dock högst åtta veckor.*

Paragrafen behandlar bevakningstiden. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.1.

Paragrafen justeras i tre avseenden. Det anges direkt i lagen hur lång bevakningstiden normalt är, med en möjlighet att bestämma en längre tid. Förvaltaren tar över tingsrättens uppgift att bestämma bevakningstiden och längsta möjliga bevakningstid kortas med ett par veckor.

I *första meningen* anges att bevakningstiden är fyra veckor från dagen för beslutet om bevakningsförfarande. Det skiljer sig från den hittillsvarande ordningen, där tiden bestäms i varje enskilt fall inom det spann som lagen anger.

I *andra meningen* anges att förvaltaren får bestämma en längre bevakningstid om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen. Tiden får dock vara högst åtta veckor, till skillnad från de tio veckor som gäller enligt den hittillsvarande ordningen.

Regleringens innebörd är att förvaltaren får bestämma en längre bevakningstid än fyra veckor, om det behövs. Tiden ska inte vara längre än vad som är nödvändigt och får aldrig överskrida åtta veckor. Vad som utgör sådana förhållanden i konkursen som kan föranleda en längre frist får bedömas av förvaltaren i det enskilda fallet. En omständighet som typiskt sett kan medföra behov av en längre frist är att konkursen är omfattande. Andra omständigheter som kan ha betydelse är att det i konkursen finns ett stort antal oprioriterade borgenärer och att flera borgenärer finns utomlands (se även prop. 1986/87:90 s. 298).

Bevakningstiden ska enligt 3 § framgå av en kungörelse men kan också dokumenteras på annat sätt. Någon möjlighet att förlänga bevakningstiden när tiden väl har kungjorts finns liksom hittills inte.

3 § *Förvaltaren ska genast kungöra att ett bevakningsförfarande ska genomföras och vilken bevakningstid som gäller.*

I paragrafen regleras den kungörelse som ska göras i samband med att ett bevakningsförfarande inleds. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.2.

Paragrafen ändras så att det är förvaltaren, och inte som hittills rätten, som ska kungöra att ett bevakningsförfarande anordnas och den tid inom vilken bevakning ska ske. I 15 kap. 1 § finns närmare bestämmelser om kungörandet.

4 § *En borgenär ska inom bevakningstiden skriftligen hos förvaltaren anmäla sin fordran och den förmånsrätt som borgenären vill göra gällande (bevakning). Undantag från denna skyldighet finns i 4 kap. 21 §, 5 kap. 8 § och 17 § andra stycket samt 5 § i detta kapitel.*

En fordran som har tagits upp i en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c § ska anses bevakad i konkursen. Att en fordran i vissa andra fall bevakas genom förvaltaren framgår av 15 § lönegarantilagen (1992:497).

Paragrafen innehåller krav på borgenärer att bevaka fordringar i ett bevakningsförfarande. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.1 och 6.2.2.

I *första stycket* anges i *första meningen* att borgenärerna ska ge in sina bevakningar, i form av skriftliga handlingar, till konkursförvaltaren och inte som hittills till rätten. För att en bevakning ska beaktas måste den ha nått förvaltaren. En bevakning som inom bevakningstiden har kommit fram till en adress som förvaltaren angett för det ändamålet ska alltid anses ha gjorts i rätt tid.

I *andra stycket* införs en bestämmelse om att vissa fordringar som konkursförvaltaren tar upp i en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c § ska anses bevakade i konkursen. Bestämmelsen ersätter delvis hittillsvarande 5 § andra och tredje styckena.

De fordringar som omfattas av en förteckning ska bevakas men borgenärerna är befriade från själva bevakningsuppgiften. Den uppgiften ska i stället, på det sätt som närmare anges i 6 a–6 c §§, utföras av förvaltaren. Bevakningsfriheten för en borgenär gäller endast om fordringsbeloppet har tagits upp i förteckningen. Om förteckningen enligt borgenärens mening utvisar ett för litet belopp måste han eller hon själv bevaka sin fordran i den delen för att bevara sin rätt (se prop. 1986/87:90 s. 300).

5 § En borgenär som till säkerhet för sin fordran har panträtt i fast eller lös egendom behöver inte bevaka fordran för att få rätt till betalning ur den pantsatta egendomen.

Paragrafen anger en situation då en borgenär inte behöver bevaka sin fordran. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.2.

Andra och tredje styckena tas bort och innehållet i sak flyttas till 4 § andra stycket och 6 b och 6 c §§.

6 a § Förvaltaren ska inom bevakningstiden upprätta en förteckning över fordringar som vid beslutet om bevakningsförfarande hade förskottsbetalats enligt 11 kap. 15 §.

Förteckningen ska innehålla uppgifter om borgenärerna och deras förskottsbetalade fordringsbelopp.

Paragrafen, som är ny, reglerar en förteckning över förskottsbetalade fordringar. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.2.

Paragrafen innebär tillsammans med 4 § andra stycket att konkursborgenärer inte själva behöver bevaka sina fordringar i ett bevakningsförfarande i den utsträckning de har fått förskottsbetalning för fordringarna och om förvaltaren tar upp den förskottsbetalade fordringen i en särskild förteckning.

I *första stycket* anges att förvaltaren är skyldig att i en förteckning redovisa de fordringar som har förskottsbetalats. Det är förvaltaren som beslutar om förskottsbetalning enligt 11 kap. 15 §. Sådana betalningar som skett fram till och med tidpunkten för bevakningsförfarandets anordnande behöver borgenärerna inte själva bevaka för att de ska vara berättigade till utdelning. I den utsträckning en borgenärs totala fordran inte har förskottsbetalats, måste borgenären själv bevaka den kvarvarande delen för att inte gå miste om sin rätt till utdelning.

I *andra stycket* anges vad förteckningen ska innehålla.

6 b § *I konkurs hos ett kreditinstitut ska förvaltaren inom bevakningstiden upprätta en förteckning över insättningsborgenärernas fordringar. Motsvarande gäller i ett värdepappersbolags konkurs, om bolaget har tillstånd att ta emot insättningar på konto.*

Förteckningen ska innehålla uppgifter om borgenärerna och deras fordringsbelopp med upplupen ränta.

Paragrafen, som är ny, reglerar en förteckning över insättningsfordringar. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.2.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 7 kap. 13 § femte stycket andra och tredje meningarna och 5 § andra stycket.

I *första stycket* anges att i en konkurs hos ett kreditinstitut eller vissa värdepappersbolag ska förvaltaren upprätta en förteckning över insättningsfordringarna. Det följer av 4 § andra stycket att borgenären inte behöver bevaka en fordran som har tagits upp i förteckningen.

Att förteckningen ska upprättas inom bevakningstiden innebär att den ska vara upprättad senast vid bevakningstidens utgång. Detta utgör inte något hinder mot att förvaltaren använder en förteckning över fordringarna som har tagits fram tidigare, t.ex. i samband med att bouppteckningen upprättades enligt 7 kap. 13 §.

I *andra stycket* anges vad förteckningen ska innehålla.

6 c § *I konkurs hos ett livförsäkringsföretag eller ett tjänstepensionsföretag ska förvaltaren inom bevakningstiden upprätta en förteckning över försäkringstagarnas och andra ersättningsberättigades fordringar. Motsvarande gäller i konkurs hos ett försäkringsföretag som får meddela trafikförsäkring, men endast för fordringar som grundas på avtal om en sådan försäkring.*

Förteckningen ska innehålla uppgifter om borgenärerna och deras fordringsbelopp med upplupen ränta.

Paragrafen, som är ny, reglerar en förteckning över vissa försäkringsfordringar. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.2.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 7 kap. 13 § femte stycket fjärde och femte meningarna och 5 § tredje stycket.

I *första stycket* anges att i en konkurs hos vissa slags försäkringsföretag ska förvaltaren upprätta en förteckning över försäkringsfordringarna. Det följer av 4 § andra stycket att borgenären inte behöver bevaka en fordran som har tagits upp i förteckningen.

Att förteckningen ska upprättas inom bevakningstiden innebär att den ska vara upprättad senast vid bevakningstidens utgång. Detta utgör inte något hinder mot att förvaltaren använder en förteckning över fordringarna som har tagits fram tidigare, t.ex. i samband med att bouppteckningen upprättades enligt 7 kap. 13 §.

I *andra stycket* anges vad förteckningen ska innehålla.

7 § *När bevakningstiden har gått ut ska förvaltaren genast skicka kopior av bevakningarna till tillsynsmyndigheten tillsammans med en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c §, om en sådan har upprättats. Myndigheten ska hålla handlingarna tillgängliga för den som vill ta del av dem.*

Förvaltaren ska skyndsamt upprätta en förteckning över de fordringar som har bevakats. För varje fordran ska beloppet anges och, om förmånsrätt har yrkats, den återopade grunden för den samt den plats i förmånsrättsordningen som fordran får

enligt borgenärens yrkande. *Fordringar som framgår av en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c § får anges genom hänvisning till den förteckningen.*

Förvaltaren ska skicka en kopia av *bevakningsförteckningen* till tillsynsmyndigheten, *som ska hålla den tillgänglig för den som vill ta del av den.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om hanteringen av bevakningarna och om bevakningsförteckningen. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.1 och 6.2.2.

Första stycket ändras så att förvaltaren efter bevakningstidens utgång ska se till att tillsynsmyndigheten får del av de framställda bevakningarna. Överlämnandet kan i regel göras digitalt. Det är samtliga bevakningar som ska överlämnas, dvs. inte bara sådana som har inkommit till förvaltaren utan även sådana som förvaltaren själv upprättar, se 4 § andra stycket och 15 § lönegarantilagen (1992:497). I förekommande fall ska en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c § överlämnas till tillsynsmyndigheten.

I styckets andra mening införs en ny bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska hålla bevakningarna tillgängliga för granskning. Till skillnad mot den hittillsvarande ordningen, som innebär att rätten bestämmer var bevakningarna ska granskas (se 8 §), ska bevakningarna alltid hållas tillgängliga för granskning hos tillsynsmyndigheten. Det finns inget som hindrar att även förvaltaren håller handlingarna tillgängliga hos sig.

I andra stycket tredje meningen anges att sådana fordringar som bevakas genom att tas upp i en förteckning enligt 6 a–6 c §§ inte behöver tas upp på nytt i bevakningsförteckningen. En hänvisning till förteckningen ska dock göras.

I tredje stycket görs den ändringen att förvaltaren inte längre ska skicka en kopia av bevakningsförteckningen till tingsrätten. Förteckningen ska hållas tillgänglig hos tillsynsmyndigheten. För att bevakningsförteckningen ska uppfylla sitt syfte måste den skickas till tillsynsmyndigheten så snart som möjligt. I de flesta fall lär den kunna upprättas och lämnas samtidigt som bevakningarna.

Anmärkning

8 § *Tiden för att göra anmärkningar mot bevakningarna ska vara två veckor från bevakningstidens utgång. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen, får förvaltaren bestämma en längre tid.*

Förvaltaren ska bestämma anmärkningstiden i samband med beslutet om bevakningsförfarandet. Om det är lämpligare får detta ske senare, dock senast vid bevakningstidens utgång.

Förvaltaren ska underrätta tillsynsmyndigheten, gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om anmärkningstiden och om var bevakningarna hålls tillgängliga.

Paragrafen reglerar bl.a. anmärkningstiden. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.1 och 6.1.2.

Ändringarna innebär bl.a. att det anges direkt i paragrafen hur lång anmärkningstiden normalt är med en möjlighet att bestämma en längre tid, till skillnad från vad som hittills gällt då tiden bestäms i varje fall inom det spann lagen anger. Vidare övertar förvaltaren rättens uppgift att bestämma anmärkningstiden.

I *första stycket*, som får en ny utformning, anges i första meningen att anmärkningstiden ska vara två veckor från bevakningstidens utgång. I andra meningen görs ett undantag med innebörden att förvaltaren får bestämma en längre tid, om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen. Tiden får inte vara längre än vad som är nödvändigt. Vad som utgör sådana förhållanden i konkursen som kan föranleda en längre frist får bedömas av förvaltaren i det enskilda fallet. En omständighet som typiskt sett kan medföra behov av en längre frist är att konkursen är omfattande och att många bevakningar inkommer som behöver granskas av förvaltaren och borgenärerna.

Bestämmelserna i hittillsvarande punkt 2 och 3 i stycket tas bort. Det är en konsekvens av dels att det i 7 § anges att bevakningarna alltid hålls tillgängliga för granskning hos tillsynsmyndigheten, dels att förlikningssammanträdet avskaffas (se vidare kommentarerna till 7 och 13 §§).

Enligt *andra stycket* ska förvaltaren bestämma anmärkningstiden samtidigt som han eller hon beslutar om att anordna ett bevakningsförfarande. Som framgår av andra meningen får förvaltaren dock avvakta med att bestämma tiden, som längst fram till bevakningstidens utgång, om han eller hon anser det lämpligare. Detta kan vara aktuellt om det finns anledning att misstänka att det kan inkomma bevakningar som är svårbedömda eller avfattade på ett ovanligt utländskt språk. Om så sker kan det finnas behov av en något längre anmärkningstid. Förvaltaren kan dock även vid ett senare tillfälle göra bedömningen att den normala tiden om två veckor är tillräcklig.

I *tredje stycket*, som motsvarar det hittillsvarande fjärde stycket, anges att det är förvaltaren, och inte som hittills rätten, som ska underrätta tillsynsmyndigheten, gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om anmärkningstiden och om var bevakningarna hålls tillgängliga.

9 § Förvaltaren ska granska bevakningarna. Om förvaltaren finner anledning till anmärkning mot något yrkande om betalnings- eller förmånsrätt, ska han eller hon *göra en skriftlig anmärkning om detta* inom *anmärkningstiden*. I anmärkningen ska grunden för den anges tydligt.

Även en borgenär som har en *bevakad* fordran i konkursen och gäldenären får *göra en anmärkning* mot en bevakning. En sådan anmärkning *ska göras till förvaltaren* inom *anmärkningstiden* och på det sätt som anges i första stycket.

Förvaltaren ska skicka kopior av anmärkningarna till tillsynsmyndigheten, som ska hålla dem tillgängliga för den som vill ta del av dem. Förvaltaren ska även underrätta gäldenären och den borgenär mot vars bevakning en anmärkning har gjorts och då bifoga en kopia av anmärkningen.

Paragrafen reglerar förvaltarens, borgenärernas och gäldenärens möjligheter att framställa anmärkning mot en bevakad fordran. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.2, 6.2.3 och 6.3.3.

Första stycket ändras så att förvaltaren inte längre ska anmäla sin anmärkning till rätten. I stället anges endast att förvaltaren ska göra, dvs. upprätta, en skriftlig anmärkning inom anmärkningsfristen och där ange grunden för anmärkningen.

I *andra stycket* föreskrivs att en anmärkning av en borgenär som har en bevakad fordran i konkursen och av gäldenären ska lämnas till förvaltaren,

och inte som hittills till rätten. En anmärkning ska alltid kunna göras till en adress som förvaltaren angett för det. Hänvisningen till första stycket tar sikte på skriftlighetskravet och att grunden ska anges tydligt.

Enligt *tredje stycket* ska förvaltaren se till att tillsynsmyndigheten får del av gjorda anmärkningar. Detta kan ske samlat så snart anmärkningstiden gått ut. Tillsynsmyndigheten ska hålla anmärkningarna tillgängliga men ingenting hindrar att förvaltaren också håller anmärkningarna tillgängliga hos sig. Förvaltaren ska vidare underrätta gäldenären och den bevakande borgenären om anmärkningen. Det gäller även när en anmärkning riktats mot en fordran som förvaltaren bevakar enligt 4 § andra stycket. Se 13 § om att borgenären samtidigt ska föreläggas att yttra sig över anmärkningen.

10 § *En anmärkning gäller också för övriga som har rätt att göra en anmärkning.*

Den som har gjort en anmärkning får med bindande verkan för övriga anmärkningsberättigade återkalla eller inskränka sin anmärkning eller ingå en förlikning med den bevakande borgenären. Om flera har gjort en anmärkning mot en bevakad fordran gäller en förlikning endast om samtliga har godtagit den.

I paragrafen regleras bl.a. anmärkarens rätt att förfoga över sin anmärkning. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1.

Enligt *första stycket*, som inte ändras i sak, gäller en anmärkning för övriga anmärkningsberättigade. Även om anmärkaren till skillnad från hittills själv förfogar över sin anmärkning (se andra stycket) gäller den alltså inte endast till hans eller hennes förmån. Bestämmelsen kompletteras av 19 §, där det framgår att beslut i en bevakningstvist gäller och har rättskraft mot alla anmärkningsberättigade i den fortsatta konkursen.

I *andra stycket*, som är nytt, förtydligas i *första meningen* principen om att en gjord anmärkning gäller även för de andra som haft rätt att framställa en anmärkning. Bestämmelsen, som är ett uttryck för att anmärkaren är den som förfogar över sin anmärkning, ger honom eller henne rätt att själv återkalla anmärkningen eller begränsa den, liksom att ingå förlikning med bevakaren. Det anges också att sådana dispositioner, i linje med första stycket, gäller för övriga anmärkningsberättigade, dvs. även när det kan anses vara till deras nackdel.

Att flera har anmärkt mot samma bevakning hindrar inte att en av anmärkarna frånfaller sin anmärkning. Det påverkar dock inte övriga anmärkningar, som alltså kvarstår. En förlikning beträffande en bevakad fordran förutsätter däremot att samtliga frågor blir lösta genom den. Av *andra meningen* framgår därför att för att en förlikning avseende en bevakad fordran ska gälla i konkursen krävs att alla som har anmärkt mot den godtar förlikningen.

11 § *Den som har gjort en anmärkning mot en bevakning får efter anmärkningstidens utgång till stöd för anmärkningen även åberopa en omständighet som inte tidigare har angetts. Då gäller det som föreskrivs om anmärkning i 9 §.*

Om en bevakningstvist har överlämnats till rätten enligt 15 § får en ny omständighet som innebär att grunden för anmärkningen ändras endast tillåtas om den som gjort anmärkningen varken kände till eller borde ha känt till omständigheten innan tvisten överlämnades eller om det i övrigt finns särskilda skäl för att tillåta att omständigheten åberopas.

Paragrafen behandlar förutsättningarna för att efter anmärkningstidens utgång åberopa nya omständigheter till stöd för en anmärkning. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.1.

Första stycket ändras så att endast den som har gjort anmärkningen har rätt att åberopa nya omständigheter till stöd för den. Det skiljer sig från hittillsvarande ordning, enligt vilken alla anmärkningsberättigade kan åberopa omständigheter till stöd för andras anmärkningar.

Det anges vidare att reglerna om hur en anmärkning ska göras gäller även för åberopande av nya omständigheter, vilket motsvarar hittillsvarande andra stycket. Det avser dels att åberopandet ska ske skriftligen (9 § första stycket), dels att förvaltaren ska överlämna handlingen med den åberopade omständigheten till tillsynsmyndigheten (9 § tredje stycket). Detta gäller även när det är förvaltaren som gör åberopandet. När en anmärkningsberättigad borgenär eller gäldenären åberopar en ny omständighet ska handlingen ges in till förvaltaren.

Bestämmelsen om när en ny omständighet som innebär att grunden för anmärkningen ändras kan anföras utan inskränkning flyttas till *andra stycket*. Där framgår att ett sådant åberopande får ske fritt fram till den tidpunkt då bevakningstvisten överlämnas till domstol enligt 15 §, och inte som hittills vid förlikningssammanträdet, som avskaffas enligt förslagen i lagrådsremissen. Om åberopandet sker senare blir det liksom hittills rätten som får ta ställning till om den nya omständigheten ska tillåtas eller inte. Förutsättningarna för att tillåta den kvarstår oförändrade. Det förtydligas dock att det avgörande är vilken kännedom om omständigheten den som har gjort anmärkningen har haft.

När bevakningstvisten väl har överlämnats till domstol behöver en ny omständighet inte skriftligen åberopas hos förvaltaren. Det räcker alltså att ge in en skrift angående omständigheten till tingsrätten.

Tvist angående en bevakad fordran

13 § *Förvaltaren ska, i samband med underrättelsen enligt 9 § tredje stycket, uppmana den borgenär mot vars bevakning en anmärkning har gjorts att inom viss tid yttra sig över anmärkningen och bifoga de handlingar som styrker fordran eller förmånsrätten, om det inte har gjorts tidigare.*

Förvaltaren ska verka för förlikning av de tvistefrågor som har uppkommit genom en anmärkning, om det inte är olämpligt.

Paragrafen behandlar förvaltarens hantering av en uppkommen bevakningstvist. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2 och 6.3.3.

Rättens förlikningssammanträde avskaffas och förvaltaren får i uppgift att utreda tvistefrågorna och söka en förlikning. Det följer av lagen (1996:242) om domstolsärenden att även rätten har ett ansvar för att utreda tvisten, om den överlämnas dit enligt 15 §, se vidare kommentaren till den paragrafen. Rätten är då också oförhindrad att försöka åstadkomma en förlikning mellan parterna.

Enligt *första stycket* ska förvaltaren, i samband med att bevakaren underrättas om en gjord anmärkning, uppmana bevakaren att yttra sig över det som anförs i anmärkningen och vid behov komplettera sin bevakning. Det gäller även när förvaltaren bevakar fordran enligt 4 § andra stycket. Förvaltaren ska alltså inte företräda borgenären i bevakningstvisten.

Uppmaningen syftar till att bevakaren ska överväga om han eller hon vill vidhålla sin bevakning och i så fall lämna sådant ytterligare underlag som behövs för att tvisten ska kunna prövas. I vissa fall kan det krävas ytterligare kontakter för att klargöra tvistefrågorna, t.ex. för att kunna nå en förlikning. Förvaltaren är dock inte generellt skyldig att utreda tvisten.

Av *andra stycket* framgår att konkursförvaltaren har i uppgift att aktivt försöka åstadkomma en förlikning mellan bevakaren och anmärkaren i den uppkomna bevakningstvisten, se 10 § om anmärkarens rätt att förfoga över sin egen anmärkning och ingå förlikning. Bestämmelsen tar sin utgångspunkt i förvaltarens allmänna uppgift att verka för förlikning och ersätter paragrafens reglering om att rätten kan ge förvaltaren i uppdrag att ingå förlikning (jfr prop. 1978/79:105 s. 308). Det är ofta förvaltaren som anmärker mot en bevakning och även i de fallen ska förvaltaren försöka förlika bevakningstvisten. Hur förvaltaren bör utföra sin uppgift är inte närmare reglerat. Med tanke på de tidsfrister som gäller för förfarandet finns det normalt anledning att ta kontakt med parterna så snart som möjligt efter det att en anmärkning har framställts.

Förvaltaren är enligt 7 kap. 8 § skyldig att ta till vara borgenärernas gemensamma rätt och bästa. Det gäller även när förvaltaren bedömer vilka förlikningsansträngningar som ska göras eller på vilka villkor han eller hon själv kan gå med på en förlikning. I vissa fall kan det vara olämpligt att ingå en förlikning. Enligt bestämmelsen är förvaltaren då inte skyldig att försöka göra det. Om t.ex. förvaltaren har anmärkt för att det finns skäl att tro att den bevakade fordringen är ogrundad är det lämpligare att direkt överlämna bevakningstvisten till tingsrätten. Så kan vara fallet även när någon annan än förvaltaren har gjort anmärkningen.

15 § *Om en bevakningstvist kvarstår, ska förvaltaren senast fyra veckor efter anmärkningstidens utgång överlämna tvisten till rätten. Förvaltaren ska bifoga de handlingar som rör tvisten.*

Paragrafen reglerar överlämnande av en bevakningstvist till domstol. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3 och 11.2.

När en anmärkning har framställts mot en gjord bevakning, ska konkursförvaltaren vidta åtgärder för att utreda tvistefrågan och försöka få till stånd en förlikning mellan parterna (se 13 §). Av denna paragraf följer att förvaltaren har högst fyra veckor på sig att utföra dessa uppgifter och det föreskrivs att han eller hon därefter, om tvisten inte har lösts på frivillig väg, ska överlämna tvisten till rätten och då bifoga de handlingar som rör tvisten. Att en tvist kvarstår innebär alltså att tvistefrågan inte helt har lösts mellan parterna genom förlikning eller genom att bevakningen eller anmärkningen har frånfallits. Det finns inget som hindrar att förlikningsansträngningarna fortsätter efter överlämnandet.

Regeln innebär en skyldighet för förvaltaren och har inte några materiella verkningar. Om tvisten av något skäl inte överlämnas i rätt tid påverkar det alltså inte bevakningen eller anmärkningen. Det innebär att tvisten kvarstår och förvaltaren ska snarast överlämna den till tingsrätten.

De handlingar som ska ges in till tingsrätten vid överlämnandet är i första hand bevakningen och anmärkningen. Det är även andra handlingar som rör frågan och som getts in antingen i samband med att bevakningen

respektive anmärkningen gjordes eller senare, t.ex. en åberopad ny omständighet enligt 11 § eller bevakarens yttrande enligt 13 §.

I ett bevakningsförfarande kan det finnas flera bevakningstvister. De tidsfrister som gäller för dessa är desamma och normalt kan därför förvaltaren överlämna samtliga tvister till rätten vid ett och samma tillfälle. Se 16 § om hanteringen av flera tvister i domstol.

16 § *Rätten ska handlägga ett ärende om bevakningstvister skyndsamt. Om vissa tvister kräver längre tid för att avgöras, ska rätten först pröva de tvister som kan avgöras tidigare.*

Ärendets avgörande får inte fördröjas av att någon borgenärs anspråk beror på prövningen i en särskild rättegång. I ett sådant fall ska rätten fastställa borgenärens rätt i konkursen för det belopp som kan bli bestämt genom dom i den rättegången.

Paragrafen reglerar rättens handläggning av uppkomna tvister i ett bevakningsförfarande. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.3, 6.3.4, 8.2.3 och 11.5.1.

I *första stycket första meningen* omformuleras kravet på skyndsamhet under rättens handläggning med anledning av att förlikningssammanträdet och den följande förhandlingen för avgörandet av tvister tas bort. Som framgår av 16 kap. 5 § gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden vid rättens handläggning. När förvaltaren har överlämnat bevakningstvisterna, har rätten att ta ställning till om utredningen i något avseende behöver kompletteras, hur det i så fall bäst sker – skriftligt eller muntligt – samt hur ärendet sedan kan avgöras så snabbt som möjligt. Om det trots försök till kompletteringar kvarstår brister i en bevakning eller anmärkning ska tingsrätten avgöra tvisten och beakta bristerna inom ramen för sin prövning i sak.

Alla tvister i ett bevakningsförfarande ska handläggas i ett ärende. Av *andra meningen* följer att om det finns flera tvister i en konkurs som har överlämnats till rätten, ska de helst avgöras samtidigt. Om en viss tvist kräver längre tid för att utredas och prövas, ska dock rätten inte vänta med att avgöra övriga tvister. Detta motsvarar i sak det som gäller enligt den hittillsvarande ordningen. Ärendet avslutas när den sista tvisten har avgjorts. Tvister med anledning av flera anmärkningar mot en och samma bevakning måste avgöras i ett beslut, se vidare kommentaren till 19 §. Att ett avgörande av en bevakningstvist kan överklagas särskilt, trots att ärendet inte avslutas, framgår av 16 kap. 13 §.

Andra stycket får ett nytt innehåll med anledning av att ett ackordsförslag inte ska kunna prövas förrän bevakningsförfarandet har avslutats (se 12 kap. 3 §). Stycket motsvarar efter ändringen hittillsvarande första stycket tredje och fjärde meningarna.

19 § *Ett beslut i en bevakningstvist gäller även för övriga anmärkningsberättigade.*

Genom *beslutet* avgörs endast vilken rätt som tillkommer *fordran* i konkursen.

Paragrafen reglerar verkningarna av ett beslut i en bevakningstvist. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

I *första stycket*, som är nytt, tydliggörs att ett beslut av domstol i en bevakningstvist inte bara gäller för parterna i tvisten, dvs. bevakaren och

anmärkaren, utan även mot alla övriga anmärkningsberättigade (jfr 10 § enligt vilken motsvarande gäller bl.a. när anmärkaren frånfaller sin anmärkning). Med beslut avses även ett avgörande i högre rätt efter överklagande (jfr hittillsvarande 18 § som upphävs).

En följd av att beslutet gäller mot samtliga anmärkningsberättigade är att endast ett beslut kan fattas för varje bevakad fordran, oavsett hur många anmärkningar som riktats mot den. När flera har anmärkt mot samma fordran motsvarar alltså situationen den som gäller enligt 14 kap. 8 § andra stycket rättegångsbalken.

Andra stycket, som motsvarar hittillsvarande första stycket, ger uttryck för att ett domstolsbeslut i en bevakningstvist har rättskraft i konkursen men inte utanför denna. Rättskraften gäller mot alla berörda i en konkurs.

Efterbevakning

20 § *En borgenär som efter bevakningstidens utgång vill anmäla en fordran eller yrka förmånsrätt får skriftligen göra det hos förvaltaren på det sätt som föreskrivs i 6 § (efterbevakning).*

Som ersättning för kostnader som *uppkommer på grund* av efterbevakningen ska borgenären i förskott *betala en efterbevakningsavgift till staten. Regeringen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.*

Paragrafen reglerar en borgenärs möjlighet till efterbevakning. Övervägandena finns i avsnitt 6.4 och 12.1.

I *första stycket* görs den ändringen att en borgenär ska ge in sin efterbevakning till förvaltaren, i stället för som hittills till tingsrätten. I övrigt hänvisas till 6 § när det gäller formerna för efterbevakningen. Även en borgenär vars fordran skulle ha tagits upp av förvaltaren i en förteckning enligt 6 a, 6 b eller 6 c § kan efterbevaka sin fordran, om den av någon anledning inte har tagits upp.

I *andra stycket* föreskrivs liksom hittills att för efterbevakning krävs att borgenären betalar en efterbevakningsavgift. Storleken på denna avgift tas emellertid bort från paragrafen och i stället bemyndigas regeringen att föreskriva om den.

21 § *Tiden för att anmärka mot en efterbevakning ska vara två veckor från den dag avgiften enligt 20 § andra stycket betalades. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen får förvaltaren bestämma en längre anmärkningstid, dock högst fyra veckor.*

Förvaltaren ska lämna en kopia av efterbevakningen till tillsynsmyndigheten och underrätta myndigheten om anmärkningstiden. Myndigheten ska hålla efterbevakningen tillgänglig för den som vill ta del av den.

Förvaltaren ska underrätta gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om efterbevakningen, om var den hålls tillgänglig och om anmärkningstiden.

Paragrafen reglerar bl.a. anmärkningstiden när en fordran har efterbevakats. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.1, 6.2.3 och 6.4.

Paragrafen justeras med anledning av de förändringar som föreslås för det ordinära bevakningsförfarandet, t.ex. att förvaltaren, och inte som hittills rätten, ska ha det huvudsakliga ansvaret för förfarandet och att anmärkningstiden som utgångspunkt bestäms i lag, se vidare kommentaren till 8 §.

10 kap. Avskrivning av konkurs

1 § Tillsynsmyndigheten ska besluta om avskrivning av en konkurs om konkursboets tillgångar inte räcker till betalning av uppkomna och väntade konkurskostnader och andra skulder som boet har ådragit sig.

Ett beslut om avskrivning meddelas på ansökan av förvaltaren. En sådan ansökan ska göras så snart det finns grund för den.

Paragrafen reglerar avskrivning av en konkurs när tillgångarna i boet är otillräckliga. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

I *första stycket* görs den ändringen att det är tillsynsmyndigheten, och inte längre rätten, som ska besluta om avskrivning av konkursen om konkursboets tillgångar inte räcker till betalning av uppkomna och väntade konkurskostnader och andra skulder som boet har ådragit sig.

När en konkurs skrivs av enligt paragrafen ska tillsynsmyndigheten bestämma arvode och eventuell kostnadsersättning till förvaltaren (14 kap. 4 och 14 §§).

För tillsynsmyndighetens handläggning och beslut i fråga om avskrivning av en konkurs tillämpas förvaltningslagen (2017:900), se 16 kap. 1 §.

I *andra stycket*, som är nytt, framgår att ett avskrivningsbeslut endast ska ske efter ansökan av konkursförvaltaren. Om gäldenären, en borgenär eller tillsynsmyndigheten anser att konkursen bör avskrivas, får detta påtalas för förvaltaren. I stycket finns även ett skyndsamhetskrav riktat mot förvaltaren, som innebär att en ansökan om avskrivning ska göras så snart det finns grund för den. Med detta avses att en ansökan ska göras så snart som det för förvaltaren står klart att tillgångarna är otillräckliga, vilket ofta är fallet redan i samband med att förvaltaren upprättar konkursbouppteckningen, och förutsättningarna som anges i 2 § också är uppfyllda.

3 § Om någon fordran inte görs gällande och inte heller kan antas komma att göras gällande ska förvaltaren, så snart det finns grund för det, ansöka hos tillsynsmyndigheten om avskrivning av konkursen.

Tillsynsmyndigheten ska genast besluta om avskrivning. Om ett bevakningsförfarande har inletts, får konkursen avskrivas först efter bevakningstidens utgång.

Paragrafen reglerar avskrivning av en konkurs när ingen fordran görs gällande och inte heller kan antas komma att göras gällande. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1.

Första stycket ändras så att förvaltaren ska ansöka hos tillsynsmyndigheten, och inte längre rätten, om avskrivning av konkursen om ingen fordran görs gällande. Ett avskrivningsbeslut fattas på ansökan av förvaltaren och inte som hittills efter anmälan. I stycket tas det även in ett skyndsamhetskrav riktat mot förvaltaren av innebörd att ansökan ska göras så snart det finns grund för den.

I *andra stycket*, som är nytt, anges att tillsynsmyndigheten genast ska besluta om avskrivning. Till andra stycket flyttas även den hittillsvarande andra meningen i första stycket som anger att ifall ett bevakningsförfarande har anordnats får konkursen avskrivas först efter

bevakningstidens utgång. Bestämmelsen ändras även med anledning av att det är förvaltaren som beslutar om bevakningsförfarande (se 9 kap. 1 §).

4 § Om det återstår tillgångar i boet när konkurskostnaderna och andra skulder som boet har ådragit sig *har betalats, ska förvaltaren överlämna kvarvarande tillgångar till den eller de borgenärer som har rätt till dem*, om det i fall som avses i 1 § står klart hur *tillgångarna ska fördelas. I övriga fall ska förvaltaren återställa egendomen till gäldenären.*

Paragrafen, som får en ny utformning, reglerar hur konkursförvaltaren ska hantera kvarvarande tillgångar i samband med avskrivning av en konkurs. Övervägandena finns i 10.4.

Kravet på att tillsynsmyndigheten ska medge att egendom formlöst överlämnas till bäst berättigad borgenär tas bort. Förvaltaren får i den enskilda konkursen avgöra om tillsynsmyndigheten ska höras enligt 7 kap. 10 §, se vidare kommentaren till den paragrafen.

11 kap. Utdelning

Inledande bestämmelser

2 § Utdelning *ska* ske så snart all tillgänglig egendom har *omvandlats* till pengar. *Utdelning får ske trots att egendom i sådana fall som avses i 8 kap. 6 § andra stycket eller 8 § andra stycket inte har blivit såld. Om ett bevakningsförfarande har inletts får utdelning inte ske förrän anmärkningstiden enligt 9 kap. 8 § har gått ut.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om vid vilken tidpunkt utdelning ska eller får ske. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.2.

Paragrafen ändras med anledning av att rättens förlikningssammanträde under ett bevakningsförfarande tas bort. Ändringen innebär att om ett bevakningsförfarande har anordnats får utdelning ske när anmärkningstiden enligt 9 kap. 8 § gått ut, även om det framställs en anmärkning. Förvaltaren får då avgöra om det är lämpligt att omgående upprätta ett utdelningsförslag eller om det först ska göras försök att förlika bevakningstvisten (jfr prop. 1986/87:90 s. 324–326).

Utdelningsförfarandet

5 § När ett utdelningsförslag har upprättats, *ska* förvaltaren genast *ge in* förslaget med bifogad förvaltningsredogörelse till tillsynsmyndigheten.

Paragrafen reglerar ingivande av förvaltarens utdelningsförslag. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1.

I paragrafen görs den ändringen att det är endast till tillsynsmyndigheten, och inte som hittills även till rätten, som förvaltaren ska *ge in* utdelningsförslaget.

6 § *Tillsynsmyndigheten ska* kungöra att ett utdelningsförslag har upprättats.

Utdelningsförslaget och förvaltningsredogörelsen *ska* hållas tillgängliga hos tillsynsmyndigheten för den som vill ta del av handlingarna. *Detta ska anges i kungörelsen.*

Den som vill *invända* mot utdelningsförslaget *ska* göra det hos *tillsynsmyndigheten* senast tre veckor från *dagen för kungörandet. Detta ska anges i kungörelsen.*

Paragrafen innehåller bl.a. bestämmelser om kungörelse vid ingivande av utdelningsförslaget. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1 och 9.2.

Paragrafen ändras med anledning av att utdelningsförslaget ska ges in till tillsynsmyndigheten (se 5 §) som sedan ska utfärda kungörelse och i övrigt handlägga frågan.

Den hittillsvarande bestämmelsen i *första stycket* om att utdelningsförslaget ska kungöras när tillsynsmyndigheten har lämnat sitt utlåtande över slutredovisningen tas bort som en följd av att myndigheten inte längre är skyldig att avge sådant utlåtande, se kommentaren till 13 kap. 5 §. Kungörelsen ska göras i anslutning till att förvaltaren ger in förslaget till myndigheten. Av 15 kap. 1 § framgår att kungörelse sker i Post- och Inrikes Tidningar. Se även 13 kap. 6 § om innehållet i kungörelsen.

Enligt *tredje stycket* ska en invändning mot utdelningsförslaget göras hos tillsynsmyndigheten och inte som hittills rätten. Uppgiften om när invändning senast ska göras mot utdelningsförslaget ska även fortsättningsvis anges i kungörelsen. Det är dock slutdagens datum som ska anges.

7 § När tiden för invändning har gått ut, ska utdelningen i konkursen fastställas i enlighet med utdelningsförslaget, om det inte genom invändning eller på något annat sätt framgår att *det finns* fel eller *brister* som inverkar på någons rätt.

Om en fordran eller en förmånsrätt *trots bevakningsskyldighet* inte har bevakats eller efterbevakats senast då utdelningsförslaget upprättades, är en invändning att *fordran* eller förmånsrätten borde ha tagits upp i utdelningsförslaget utan verkan.

Om utdelning inte bör fastställas enligt förslaget, ska *förslaget fastställas med nödvändiga ändringar eller, om så inte kan ske, förslaget återförvisas* till förvaltaren.

Paragrafen reglerar förutsättningarna och formerna för fastställande av förvaltarens utdelningsförslag. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1.

I *första* och *tredje styckena* görs ändringar med anledning av att i första hand tillsynsmyndigheten och inte rätten ska ta ställning till om utdelning ska fastställas i enlighet med förslaget (se 7 a §). Även om ingen invändning har framställts ska tillsynsmyndigheten, på samma sätt som enligt de hittillsvarande reglerna gäller för rätten, granska att det inte i utdelningsförslaget förekommer någon felaktighet som påverkar någons rätt. Det kan i praktiken bara bli fråga om att ändra uppenbara felaktigheter (se prop. 1986/87:90 s. 331). Om myndigheten finner att utdelning inte kan fastställas i enlighet med förslaget, ska myndigheten enligt tredje stycket antingen göra nödvändiga ändringar och därefter fastställa förslaget med ändringarna eller besluta att återförvisa förslaget till förvaltaren som får göra ändringar och sedan, enligt 8 §, ge in ett nytt förslag (jfr prop. 1986/87:90 s. 332–333).

Andra–femte meningarna i tredje stycket flyttas till 8 §.

7 a § Om det i något annat fall än som anges i 7 § andra stycket har gjorts invändning mot utdelningsförslaget, ska tillsynsmyndigheten med ett eget yttrande överlämna prövningen av förslaget till rätten. I övriga fall beslutar tillsynsmyndigheten i frågan.

I paragrafen, som är ny, regleras prövningen av ett utdelningsförslag när invändning framställts. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1.

Utdelningsförslaget ska ges in till tillsynsmyndigheten enligt 5 § och därefter handläggas av myndigheten enligt 6 §. Om det under handläggningen görs en invändning mot förslaget, ska tillsynsmyndigheten enligt den förevarande paragrafen överlämna ärendet till rätten för vidare handläggning och beslut. Ett undantag görs för det fall en invändning är utan verkan enligt 7 § andra stycket. Huruvida det är fråga om en sådan invändning får tillsynsmyndigheten ta ställning till inför ett eventuellt överlämnande. Om ingen annan invändning görs, är det tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, som beslutar i fråga om utdelningsförslaget.

Om utdelningsförslaget överlämnas till rätten, ska tillsynsmyndigheten bifoga ett eget yttrande om vilken inställning myndigheten har i frågan om utdelningsförslaget. Ett överlämnande görs så snart som möjligt med beaktande av den tid det tar att granska förslaget och gjorda invändningar och därefter upprätta ett yttrande.

8 § *När förvaltaren efter återförvisning upprättar ett nytt utdelningsförslag, ska det ges in till tillsynsmyndigheten. Det nya förslaget ska kungöras endast om det finns skäl för det. I så fall tillämpas 6 §.*

Om förslaget inte kungörs, ska de borgenärer som berörs av ändringarna i utdelningsförslaget underrättas om förslaget. I så fall ska en invändning mot förslaget göras hos tillsynsmyndigheten inom tre veckor från dagen efter den då underrättelsen skickades. Detta ska anges i underrättelsen.

Paragrafen, som får ett nytt innehåll, reglerar hanteringen av ett nytt utdelningsförslag som upprättats av förvaltaren efter återförvisning. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1 och 11.5.3.

I *första stycket* första meningen anges att när förvaltaren efter återförvisning upprättar ett nytt utdelningsförslag ska förslaget ges in till tillsynsmyndigheten. En förvaltare kan komma att upprätta ett nytt utdelningsförslag i två situationer. Den ena är när tillsynsmyndigheten återförvisar utdelningsförslaget och den andra är när det i stället är rätten som återförvisar förslaget. I båda fallen ska förvaltaren ge in det nya förslaget till tillsynsmyndigheten, som ska handlägga det.

Av andra meningen, som motsvarar hittillsvarande 7 § tredje stycket andra meningen, framgår att det nya förslaget ska kungöras endast om det finns skäl till det, se prop. 1986/87:90 s. 332 om när det kan finnas sådana skäl. I tredje meningen föreskrivs att i ett sådant fall, dvs. när det nya utdelningsförslaget ska kungöras, tillämpas 6 §. Det innebär bl.a. att det är tillsynsmyndigheten som ska kungöra att det nya utdelningsförslaget har upprättats, se vidare kommentaren till den paragrafen.

Andra stycket motsvarar hittillsvarande 7 § tredje stycket tredje–femte meningarna (se prop. 1986/87:90 s. 332). Det är slutdagens datum som ska anges i kungörelsen.

De hittillsvarande bestämmelserna i paragrafen om att rätten ska bereda förvaltaren och den för vilken en ifrågasatt ändring skulle vara till nackdel tillfälle att yttra sig och möjligheten för rätten att hålla förhandling tas bort. I stället tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden på rättens handläggning av utdelningsförslaget. Bestämmelser om sammanträde och om

kommunicering finns i 13–18 §§ i den lagen. Av den sistnämnda paragrafen följer att till ett sammanträde ska domstolen kalla den som är part, vilket innebär att den som har framställt invändning mot utdelningsförslaget ska kallas. Även den för vilken en ifrågasatt ändring av utdelningsförslaget skulle vara till nackdel ska kallas, liksom förvaltaren. Motsvarande gäller vid kommunikering. Vid tillsynsmyndighetens handläggning tillämpas förvaltningslagen (2017:900).

Utbetalning av utdelningsmedel

9 § När beslutet att fastställa utdelningen och *beslutet* att bestämma arvode till förvaltaren har *fått* laga kraft, *ska* förvaltaren snarast till borgenärerna *betala ut* de medel som *de har rätt till*, om *det inte finns* hinder mot utbetalning enligt 10 § andra eller tredje stycket.

Om förvaltaren *har* skickat medlen till en borgenär *på* dennes senast kända adress, behöver förvaltaren inte vidta någon ytterligare åtgärd för att verkställa betalningen.

När medlen har betalats ut till borgenärerna ska förvaltaren anmäla det till tillsynsmyndigheten.

Paragrafen reglerar utbetalning av utdelningsmedel till konkursborgenärerna. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.3.

Det *tredje stycket*, som är nytt, motsvarar hittillsvarande andra stycket andra meningen med den ändringen att slutanmälan endast ska göras till tillsynsmyndigheten och inte även till rätten.

Förskottsbetalning

15 § *Förskott ska betalas* för en fordran med förmånsrätt, om *det är lämpligt*.

Förskott ska betalas för en fordran utan förmånsrätt, om *det är uppenbart* att tillgångarna räcker till betalning av tio procent av sådana fordringar och *det inte finns särskilda skäl* mot det.

Förskott får betalas endast i den *utsträckning* det kan antas att *borgenären kommer att få* utdelning *för fordran*. Om *fordran är beroende av villkor* eller *är tvistig* får förskott inte betalas. När *ett bevakningsförfarande har inletts* får *förskott betalas* till en *bevakningsskyldig* borgenär *endast om borgenären har bevakat sin fordran* i konkursen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förskottsbetalning av utdelning. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.2.

Paragrafen ändras med anledning av att en borgenär som har fått ett förskott före beslutet om bevakningsförfarande inte längre är skyldig att bevaka sin fordran. Förvaltaren ska i stället enligt 9 kap. 6 a § upprätta en förteckning över förskottsbetalade fordringar, som enligt 9 kap. 4 § andra stycket då anses bevakade i konkursen.

Ändringen i *tredje stycket* tredje meningen innebär att *det endast är när förskott ska betalas* efter beslutet om bevakningsförfarande som borgenären måste bevaka sin fordran (jfr prop. 1986/87:90 s. 342).

När en konkurs anses avslutad m.m.

18 § En konkurs anses avslutad när *utdelning har fastställts*. Detta gäller även om en tvist *som avser* en fordran som har gjorts gällande i konkursen eller en fråga om underhåll åt gäldenären ännu inte är slutligt avgjord eller *om* någon ytterligare

tillgång till följd av rättegång eller på något annat sätt senare kan komma att tillföras konkursboet.

Även om konkursen är avslutad, får ett ackordsförslag som har getts in tidigare prövas enligt 12 kap..

I paragrafen anges bl.a. när en utdelningskonkurs anses avslutad. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1.

En konkurs anses avslutad när utdelningen har fastställts. Det innebär att konkursen avslutas av tillsynsmyndigheten, när myndigheten fastställer utdelningsförslaget, se 7 §. I förekommande fall avslutas konkursen av rätten när den, efter att tillsynsmyndigheten överlämnat prövningen dit, fastställer utdelningsförslaget, se 7 a §.

Efterutdelning

20 § Om det är oklart hur medlen *ska* fördelas, *ska förvaltaren upprätta* ett förslag till efterutdelning. I *så* fall tillämpas bestämmelserna i detta kapitel om utdelning, utbetalning av utdelningsmedel och förskottsbetalning.

I förslaget till efterutdelning kan utdelning beräknas även för en fordran som har blivit känd efter det att *ett* utdelningsförslag enligt 4 § upprättades. En fordran får beaktas utan bevakning trots att *ett* bevakningsförfarande har *genomförts* i konkursen. *Om ett bevakningsförfarande inte har genomförts*, får *förvaltaren* besluta om *ett sådant* inför efterutdelningen.

Av nytillkomna medel *ska* en borgenär för en fordran som inte har tagits upp i *ett* utdelningsförslag enligt 4 § först så långt medlen räcker tilldelas så mycket som skulle ha tillagts *fordran*, om denna hade beaktats i utdelningsförslaget. Därefter får *borgenären* tillsammans med övriga borgenärer ta del av *det* som kan återstå.

Paragrafen behandlar förslag till efterutdelning och fördelning av nytillkomna medel. Övervägandena finns i avsnitt 6.1.1 och 7.2.1.

I *andra stycket* görs en ändring som innebär att det är förvaltaren, i stället för som hittills rätten, som får besluta om bevakningsförfarande inför efterutdelningen. Ändringen är en följd av att det är förvaltaren som ska besluta om att anordna ett bevakningsförfarande enligt 9 kap.

21 § Om förvaltaren anser att de nytillkomna medlen kan fördelas utan att ett förslag till efterutdelning upprättas, får förvaltaren dela ut medlen till berättigade borgenärer utan att *tillämpa de föregående bestämmelserna* i detta kapitel. För utbetalningen gäller dock 9 § *andra och tredje styckena* och 13 a §. En borgenär förlorar sin rätt till utdelning, om borgenären inte gör anspråk på medlen inom ett år från det att förvaltaren har anmält till *tillsynsmyndigheten* att medlen har skickats till borgenären.

Första stycket tillämpas också *om* det finns skäl att upprätta ett utdelningsförslag men medlen inte räcker till betalning av de kostnader som är förenade med detta.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för att förvaltaren ska få genomföra ett formlöst efterutdelningsförfarande. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1 och 10.4.

I *första stycket* tas kravet på att tillsynsmyndigheten ska medge formlös efterutdelning bort. Förvaltaren får i den enskilda konkursen avgöra om tillsynsmyndigheten ska höras enligt 7 kap. 10 §, se vidare kommentaren till den paragrafen.

Vidare görs den ändringen att fristen för en borgenär att göra anspråk på medlen vid formlös efterutdelning räknas från det att förvaltaren har

anmält utbetalningen till tillsynsmyndigheten, och alltså inte som hittills till rätten.

12 kap. Ackord i konkurs m.m.

Frivillig uppgörelse

1 § Om gäldenären visar att han eller hon har kommit överens om betalningen av sina skulder eller på något annat sätt träffat en uppgörelse med de borgenärer vars fordringar har bevakats eller, när bevakning inte behövs, vars fordringar är kända för förvaltaren, ska tillsynsmyndigheten på ansökan av gäldenären besluta att lägga ned konkursen. Innan ett beslut meddelas ska förvaltaren höras.

Om ett bevakningsförfarande har inletts får ett beslut om att lägga ned konkursen inte meddelas före bevakningstidens utgång.

Tillsynsmyndigheten får besluta att boets egendom inte får säljas innan ansökan har prövats, om egendomen inte behöver säljas av en sådan anledning som avses i 8 kap. 3 § andra stycket 2 och 3.

Paragrafen innehåller tillsammans med 2 § bestämmelser om nedläggning av en konkurs efter frivillig överenskommelse. Övervägandena finns i avsnitt 8.1.

Första stycket ändras så att det är tillsynsmyndigheten, och inte rätten, som beslutar om nedläggning av en konkurs. Liksom hittills förutsätter ett sådant beslut att gäldenären har ansökt om det och att förvaltaren ska höras innan ett beslut meddelas.

En konsekvens av att det är tillsynsmyndigheten som beslutar i frågan om nedläggning av en konkurs är att myndigheten ansvarar för att kungöra nedläggningsbeslut (2 §). Det är också tillsynsmyndigheten som beslutar om förvaltarens arvode (14 kap. 4 §).

Enligt tredje stycket är det tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, som i förekommande fall beslutar om att boets egendom inte får säljas innan ansökan om nedläggning av konkursen har prövats. Tillsynsmyndighetens beslut får överklagas till tingsrätten (se 16 kap. 16 § 6).

Ackordsförslag m.m.

4 § En gäldenär får ansöka om ackord i konkursen. Ansökan ska ges in till förvaltaren och ska innehålla ett ackordsförslag som anger

1. hur mycket gäldenären erbjuder i betalning,
2. när betalningen ska ske, och
3. om säkerhet har ställts för ackordet och vad den i så fall består av.

I paragrafen behandlas gäldenärens ansökan om ackord. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.1.

I en ny första mening anges att det är gäldenären som kan initiera ett ackordsförfarande, vilket motsvarar hittillsvarande ordning, och att det görs genom en ansökan. I andra meningen anges att en ansökan om ackord ska ges in till förvaltaren, i stället för som hittills till rätten.

6 § En ansökan om ackord får tas upp till prövning endast om

1. den ges in till förvaltaren före den dag då utdelningsförslaget kungjordes eller, när kungörelser ersätts med skriftliga underrättelser enligt 15 kap. 2 §, före den dag då underrättelserna skickades,

2. gäldenären har bekräftat bouppteckningen, och
3. ett bevakningsförfarande har genomförts.

I paragrafen anges vissa formella förutsättningar som måste vara uppfyllda för att ett ackordsförslag ska få tas upp till prövning. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.1 och 8.2.3.

I *första stycket punkt 1* anges att det är tidpunkten för när ansökan inkommer till förvaltaren som avgör om ackordsförslaget får tas upp till prövning eller inte. Liksom hittills krävs att ackordsförslaget, för att få prövas, har kommit in före den dag som utdelningsförslaget kungjordes eller, i förekommande fall, underrättelser om detta sändes ut. Fortsättningsvis är det tillsynsmyndigheten som i normalfallet kungör ett utdelningsförslag (se 11 kap. 6 § första stycket) eller som i stället utfärdar underrättelserna om detta. Förvaltaren får vid behov kontrollera med myndigheten vilken dag som kungörelsen eller underrättelsen har skett. Se 15 kap. 1 § andra stycket om dagen för kungörelse.

I *punkt 2* anges som en förutsättning för att ackordsförslaget ska få föreläggas borgenärerna att gäldenären har bekräftat bouppteckningen. Se 6 kap. 2 a § om sådan bekräftelse och 6 kap. 3 § om att med bekräftelse likställs i förekommande fall edgång inför tingsrätten. Detta formkrav för ackord flyttas från 12 kap. 8 § och skärps på så sätt att undantaget från kravet om det finns synnerliga skäl tas bort. Prövningen av om kravet är uppfyllt görs därmed tidigare i handläggningen och kravet görs ovillkorligt.

Av *punkt 3* framgår som ytterligare förutsättning för en prövning av ackordsförslaget att ett bevakningsförfarande har anordnats och att förfarandet är avslutat. Att ett ackordsförfarande kan genomföras endast i bevakningskonkurser överensstämmer med hittillsvarande reglering i 3 §. Det som är nytt är att det nu krävs att anmärkningstiden har löpt ut och att eventuella bevakningstvister därefter avgjorts för att en ackordsansökan ska tas upp till prövning. Ändringen får till följd att bestämmelserna om hantering av bevakningstvister i ackordsförfarandet (8 § andra stycket, 10 § andra stycket samt 12 och 18 §§) tas bort.

Andra stycket tas bort. Konkursförvaltarens yttrande om huruvida ackordsförslaget bör föreläggas borgenärerna ska i stället utgöra en del av förvaltarens prövning enligt 7 § första stycket av om förslaget ska överlämnas till rätten.

7 § *Förvaltaren ska avvisa en ansökan om ackord, om inte de krav som anges i 4–6 §§ är uppfyllda eller om förvaltaren anser att ackordsförslaget inte ska presenteras för borgenärerna.*

Om ansökan inte avvisas, ska förvaltaren snarast överlämna ansökan med tillhörande handlingar till rätten och bifoga ett eget yttrande i frågan om huruvida ackordsförslaget bör antas av borgenärerna.

Förvaltaren ska till rätten samtidigt med ansökan ge in en förteckning över de borgenärer som har rätt att rösta i ackordsfrågan, med uppgifter om de fordringsbelopp för vilka rösträtt får utövas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förvaltarens åtgärder med anledning av en inkommen ansökan om ackord. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.1.

Paragrafen ändras med anledning av att den inledande prövningen fortsättningsvis ska göras av förvaltaren och inte som hittills av rätten.

I *första stycket* regleras förvaltarens formella prövning av en ansökan. Om förutsättningarna som anges tidigare i kapitlet för att ta upp en ansökan med ett ackordsförslag till fortsatt handläggning inte är uppfyllda ska förvaltaren avvisa ansökan. Dessa förutsättningar inkluderar att det är gäldenären som har gjort en ansökan och att ackordsförslaget innehåller föreskrivna uppgifter (4 §§), att ansökan har lämnats in i rätt tid (6 § 1), att gäldenären har bekräftat bouppteckningen (6 § 2) och att ett bevakningsförfarande har genomförts (6 § 3). Se även 5 § om ackordsförslagets materiella innehåll.

Förvaltaren ska vidare ta ställning till om ackordsförslaget till sitt innehåll är sådant att det bör presenteras för borgenärerna för ställningstagande. Det senare motsvarar den bedömning förvaltaren gör på rättens uppmaning enligt hittillsvarande 6 § andra stycket. Förvaltarens beslut om att avvisa ackordsförslaget får överklagas (se 16 kap. 18 §).

I *andra stycket*, som är nytt, anges att om ansökan inte avvisas ska förvaltaren överlämna ansökan med ackordsförslaget och andra tillhörande handlingar till rätten och bifoga ett eget yttrande i frågan om huruvida ackordsförslaget bör antas av borgenärerna. Överlämnandet ska ske så snart som möjligt. Bedömningen av om förslaget bör antas motsvarar den bedömning som förvaltaren gör enligt hittillsvarande 9 § första meningen.

Det ställs inte upp något krav på hur förvaltarens yttrande ska vara utformat men förvaltarens uppfattning i frågan om huruvida förslaget bör antas eller inte måste vara tydlig och yttrandet bör i övrigt innehålla det som förvaltaren för fram till stöd för sin ståndpunkt (jfr SOU 1968:41 s. 141–142 och prop. 1986/87:90 s. 353–354). Förvaltaren bör i sitt yttrande ange att en prövning enligt första stycket har gjorts.

I ett nytt *tredje stycke* finns det en bestämmelse som ersätter hittillsvarande 10 § andra stycket. Innebörden är att förvaltaren till rätten samtidigt med ansökan ska ge in en förteckning över de borgenärer som har rätt att rösta i ackordsfrågan, med uppgift om de fordringsbelopp för vilka rösträtt får utövas.

Sammanträde för prövning av ackordsförslag

8 § Om *ansökan överlämnas till rätten*, ska rätten genast kalla borgenärerna och gäldenären till ett sammanträde för att pröva förslaget. Kallelsen ska kungöras.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kallelse till sammanträde inför rätten för att pröva ett förslag om ackord i en konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 8.2 och 11.5.3.

Paragrafen justeras med anledning av rätten i fortsättningen involveras i handläggningen av ett ackordsförslag först om förvaltaren beslutar att överlämna gäldenärens ansökan om ackord till rätten (se 7 §). Den hittillsvarande bestämmelsen om att kallelse får utfärdas innan gäldenären har avlagt ed endast om det finns synnerliga skäl tas bort (jfr 6 § 2).

Vidare flyttas bestämmelsen om att gäldenären ska närvara vid sammanträdet, i justerad form, hit från det hittillsvarande 6 kap. 2 § tredje stycket.

Andra stycket tas bort, bl.a. med anledning av att bevakningsförfarandet ska vara avslutat innan en ackordsansökan får prövas (se 6 § 3).

10 § Vid sammanträdet för prövning av ackordsförslaget ska förvaltaren närvara.

Paragrafen behandlar förvaltarens närvaro vid sammanträde för prövning av ackordsförslaget. Övervägandena finns i avsnitt 8.2 och 11.5.3.

I *första stycket* tas bestämmelsen om att gäldenären bör närvara vid sammanträdet genom ombud, om han eller hon inte kan infinna sig personligen, bort. Konsekvenserna av gäldenärens utevaro regleras fortsättningsvis i 20 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Se även 18 och 45 §§ den lagen om kallelse och laga förfall.

Paragrafens hittillsvarande andra och tredje stycken tas bort. Bestämmelsen i andra stycket första meningen om att förvaltaren ska tillhandahålla en förteckning över röstberättigade borgenärer flyttas till 7 § tredje stycket. Bestämmelsen i andra meningen i samma stycke blir inaktuell när det i 6 § 3 föreskrivs att bevakningsförfarandet ska vara avslutat innan ett ackordsförslag kan tas upp. Bestämmelsen i tredje stycket om att gäldenären ska uppge skälen till att bouppteckningen inte bekräftats vid sammanträdet tas bort när det i 6 § införs ett ovillkorligt krav på att gäldenären ska ha bekräftat bouppteckningen för att ansökan om ackord ska prövas.

Fastställelse av ackord

17 § Om ett ackordsförslag *har* antagits vid sammanträdet men det enligt 19 § *finns* anledning att inte fastställa ackordet, *ska* ackordsfrågan prövas av rätten. Detsamma gäller om det vid sammanträdet inte kan avgöras om förslaget har antagits eller förkastats av borgenärerna.

Om ackordsfrågan inte *ska* prövas *enligt första stycket*, *ska* rätten fastställa ackordet.

Rätten ska besluta i ackordsfrågan inom en vecka, om *det* inte är nödvändigt *med mer tid* på grund av särskilda omständigheter.

Paragrafen reglerar rättens prövning av ackordsfrågan. Övervägandena finns i avsnitt 8.2 och 11.5.3.

I *första stycket* tas regeln om att rättens prövning av ackordsfrågan ska ske vid en förhandling bort. I stället tillämpas vid behov de bestämmelser om sammanträde i lagen (1996:242) om domstolsärenden som är tillämpliga vid rättens handläggning (se 16 kap. 6 §). I 20 § anges vilka som ska kallas till rättens sammanträde.

20 § Om rätten *håller ett sammanträde vid en prövning* enligt 17 §, *ska* förvaltaren, gäldenären och de borgenärer som var närvarande vid *det* sammanträde som avses i 8 § kallas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om kallelse till ett sammanträde för prövningen av en ackordsfråga enligt 17 §. Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

Om rätten vid sin prövning av ackordsfrågan enligt 17 § ska hålla ett sammanträde tillämpas bestämmelserna om detta i lagen (1996:242) om domstolsärenden. Vilka som ska kallas till ett sådant sammanträde regleras

dock i den nu aktuella paragrafen. Kretsen är oförändrad i förhållande till hittillsvarande ordning.

Tillsyn över ackord

26 § På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet får tillsynsmyndigheten, om det finns skäl för det, förordna förvaltaren eller någon annan lämplig person att utöva tillsyn över att gäldenären fullgör sina åtaganden enligt ackordet. Om det behövs, ska även en ersättare för tillsynspersonen förordnas.

Innan ett beslut om fastställelse av ackord har meddelats, får en ansökan enligt första stycket även göras hos rätten.

I paragrafen behandlas förordnande av tillsynsperson i en konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.4.

Den hittillsvarande benämningen tillsynsman ersätts med tillsynsperson. I första stycket görs vidare den ändringen att tillsynsmyndigheten anförtros uppgiften att förordna en tillsynsperson och eventuell ersättare för denne för att utöva tillsyn över att gäldenären fullgör sina åtaganden enligt ett fastställt ackord. Ett förordnande görs på ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet.

Enligt andra stycket, som är nytt, får rätten, trots att ansvaret för frågan enligt första stycket flyttas till tillsynsmyndigheten, även fortsättningsvis pröva en ansökan om förordnande av en tillsynsperson och ersättare för denne, om frågan aktualiseras där innan rättens ackordsärende avslutas. Det finns dock inget som hindrar att en ansökan görs till tillsynsmyndigheten även vid den tidpunkten.

De hittillsvarande andra och tredje styckena flyttas till 26 a §.

26 a § *Gäldenären ska lämna de upplysningar till tillsynspersonen som han eller hon begär. Gäldenären ska också följa de anvisningar som tillsynspersonen lämnar.*

Tillsynspersonen ska entledigas av tillsynsmyndigheten, om det visar sig att han eller hon inte är lämplig eller av någon annan särskild orsak bör skiljas från uppdraget.

Paragrafen, som är ny, behandlar bl.a. gäldenärens skyldigheter gentemot tillsynspersonen. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.4.

Första stycket motsvarar hittillsvarande 26 § andra stycket.

Andra stycket motsvarar hittillsvarande 26 § tredje stycket med den ändringen att det är tillsynsmyndigheten och inte rätten som entledigar en tillsynsperson. Detta gäller även i det fall tillsynspersonen har förordnats av rätten enligt 26 § andra stycket.

27 § *Tillsynspersonens arvode och ersättning för de kostnader som uppdraget har medfört ska prövas av tillsynsmyndigheten på ansökan av tillsynspersonen eller gäldenären. Så länge ackordet inte har fullgjorts, får en sådan ansökan göras även av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet.*

Ett beslut om arvode och ersättning enligt första stycket gäller när det har fått laga kraft.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsynspersonens arvode och kostnadsersättning samt om giltigheten av beslut i dessa frågor. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.4.

Ändringen i *första stycket* innebär att det är tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, som på ansökan av t.ex. tillsynspersonen bestämmer tillsynspersonens arvode och ersättning för dennes kostnader. Detta gäller även om det är rätten som har förordnat tillsynspersonen enligt 26 § andra stycket.

Enligt *andra stycket*, som är nytt, gäller beslut om arvode och annan ersättning till tillsynspersonen först sedan beslutet har fått laga kraft (jfr 16 kap. 2 §). Bestämmelsen motsvarar hittillsvarande 16 kap. 4 § andra stycket 3.

Förverkande av ackord

28 § På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet får rätten förklara att den eftergift som gäldenären har fått genom ackordet förfaller, om

1. gäldenären
- a) har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer,
- b) har gjort sig skyldig till uppsåtligt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning, eller
- c) i hemlighet har gynnat någon borgenär i syfte att inverka på ackordsfrågan,
2. gäldenären inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt 26 a §, eller
3. gäldenären på något annat sätt oppenbart har försummat sina åtaganden enligt ackordet.

Förlikning är inte tillåten i en fråga som avses i första stycket.

Även om den eftergift som gäldenären har fått genom ackordet förklaras förfallen, får borgenärerna göra ackordet i övrigt gällande mot gäldenären eller mot den som har gått i borgen för ackordet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förverkande av ackord. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.4.

I *första stycket* ändras en hänvisning med anledning av att gäldenärens skyldigheter gentemot tillsynspersonen flyttas från 26 § till 26 a §.

13 kap. Förvaltarens slutredovisning

Avgivande av slutredovisningen

3 § Slutredovisningen ska ges in till tillsynsmyndigheten. Till slutredovisningen ska förvaltaren bifoga de handlingar som är av betydelse för kontroll av redovisningen.

I fall som avses i 2 § 1, 4 och 7 ska gäldenären få del av slutredovisningen.

I paragrafen anges vem som ska få del av förvaltarens slutredovisning och vilka handlingar som ska bifogas den. Övervägandena finns i avsnitt 9.1 och 9.3.

Paragrafen delas upp i två stycken. I *första stycket* behålls paragrafens första och andra meningar, med vissa språkliga ändringar.

Den hittillsvarande tredje meningen i paragrafen tas bort, vilket innebär att förvaltaren inte längre ska ge in en kopia av slutredovisningen till rätten. Om redovisningen klandras får rätten del av den vid det tillfället (se 7 §).

Andra stycket, som är nytt, motsvarar den hittillsvarande fjärde meningen. Förvaltaren avgör på vilket lämpligt sätt gäldenären får del av slutredovisningen men i regel bör den skickas till honom eller henne.

4 § I ett fall som avses i 2 § 5 ska slutredovisningen ges in tillsammans med utdelningsförslaget. I övriga fall ska förvaltaren lämna redovisningen så snart som möjligt.

Paragrafen anger när förvaltaren ska ge in slutredovisningen till tillsynsmyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1 och 9.1.

Paragrafen anpassas till att förvaltaren ska ge in utdelningsförslaget till tillsynsmyndigheten i stället för som hittills till rätten (se 11 kap. 5 §). Slutredovisningen ska ges in till myndigheten samtidigt med utdelningsförslaget och i andra fall så snart som möjligt.

Åtgärder för granskning av slutredovisningen

5 § Slutredovisningen ska hållas tillgänglig hos tillsynsmyndigheten för den som vill granska den.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska hålla slutredovisningen tillgänglig för alla som vill ta del av den. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

De hittillsvarande första och andra meningarna tas bort med anledning av att tillsynsmyndigheten inte längre ska särskilt granska och lämna utlåtande över slutredovisningen.

Enligt den kvarvarande meningen i paragrafen ska slutredovisningen hållas tillgänglig hos tillsynsmyndigheten för dem som vill ta del av den. Eftersom rätten inte längre kommer att få del av slutredovisningen, annat än i samband med en talan om klander av slutredovisningen (se 7 §), tas bestämmelsen om att redovisningen kan granskas hos rätten bort.

6 § I ett fall som avses i 2 § 5 ska det av den kungörelse som utfärdas enligt 11 kap. 6 § framgå att slutredovisningen är tillgänglig för granskning hos tillsynsmyndigheten.

I fall som avses i 2 § 2 och 8 ska tillsynsmyndigheten kungöra att slutredovisningen är tillgänglig för granskning hos myndigheten.

I kungörelsen ska det anges vad den som vill klandra redovisningen måste göra.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att kungörelse av slutredovisningen ska ske och om kungörelsens innehåll. Övervägandena finns i avsnitt 9.1 och 9.2.

I första stycket görs den ändringen att det av kungörelsen av utdelningsförslaget (se 11 kap. 6 §) alltid ska framgå att slutredovisningen är tillgänglig för granskning hos tillsynsmyndigheten. Eftersom tillsynsmyndigheten inte längre ska lämna något utlåtande över slutredovisningen ska kungörelsen inte innehålla någon uppgift om ett sådant utlåtande. Det finns inget som hindrar att det efter samråd med förvaltaren anges att redovisningen även hålls tillgänglig hos denne.

I andra stycket görs motsvarande ändringar som i första stycket.

Sättet för kungörelse regleras i 15 kap. 1 §.

Klander av slutredovisningen

7 § Förvaltarens slutredovisning får klandras av tillsynsmyndigheten och gäldenären. Även en borgenär får klandra *slutredovisningen*, om hans *eller hennes* rätt kan vara beroende av den.

En talan om klander av slutredovisning väcks genom stämning vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen. Till stämningsansökan ska redovisningen bifogas.

I fall som avses i 2 § 2, 5 och 8 *ska* talan väckas senast tre månader från dagen för kungörandet. *Detta ska anges i kungörelsen.* I övriga fall *ska* talan väckas inom tre månader från den dag *slutredovisningen* kom in till tillsynsmyndigheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om klandertalan. Övervägandena finns i avsnitt 9.3 och 11.7.

I *andra stycket* justeras forumbestämmelsen. Det är den tingsrätt som har beslutat om konkursen som är behörig att pröva en talan om klander av slutredovisning som väcks genom stämning (se 16 kap. 8 § om motsvarande för konkursärenden). Förvaltaren ska inte som hittills ge in slutredovisningen till rätten. I stället föreskrivs att den som väcker en klandertalan ska ge in slutredovisningen till tingsrätten tillsammans med stämningsansökan.

I *tredje stycket*, som reglerar klanderfristen, föreskrivs att tillsynsmyndigheten i kungörelsen i vissa fall ska ange att en klandertalan ska väckas senast tre månader från dagen för kungörelsen. Det gäller i de fall då förvaltaren avgår före konkursens slut, vid utdelning och vid efterutdelning enligt 11 kap. 20 § samt om egendomen i boet återställs till gäldenären till följd av att ackord har fastställts. I 15 kap. 1 § *andra stycket* finns bestämmelser om dagen för kungörandet. I kungörelsen ska den sista dagen för att väcka talan anges med den dagens datum.

I stycket anges vidare att i övriga fall ska talan väckas inom tre månader från den dag slutredovisningen kom in till tillsynsmyndigheten och inte som hittills när en kopia av slutredovisningen kom in till rätten.

14 kap. Konkurskostnader

Allmänna bestämmelser

1 § Med konkurskostnad avses

1. arvode och kostnadsersättning till förvaltare,
2. ersättning till ett sakkunnigt biträde *enligt 16 §*,
3. *avgifter enligt 17 § första stycket, och*
4. ersättning *och förskott på ersättning* till gäldenären eller någon annan för inställelse *enligt 6 kap. 14 §*.

I paragrafen anges vad som är en konkurskostnad. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.4, 6.3.2 och 12.2.

I paragrafen, som utgörs av delar av det hittillsvarande första stycket, tas hittillsvarande punkt 2 om ersättning till rådgivare och förlikningsman bort med anledning av att 7 kap. 7 § upphävs och dessa funktioner därmed avskaffas. Den hittillsvarande punkt 3 om ersättning till sakkunnigt biträde som förvaltare har anlitat med stöd av 7 kap. 11 § blir därmed *punkt 2*. Den ersättning som avses regleras i 16 §, varför en hänvisning av tydlighetsskäl görs dit.

Vidare ersätts hittillsvarande punkt 4–6 av en ny *punkt 3* som avser ersättning till staten för kostnader som tas ut genom avgifter. Vilka avgifter

som utgör konkurskostnader anges nu i 17 § första stycket och dessa ska därmed utgå före andra kostnader som boet har. Liksom hittills bör dock några avgifter inte tas ut om inte boets medel räcker till betalning av dessa när övriga konkurskostnader har betalats.

Punkt 4 motsvarar hittillsvarande *punkt 7*. I den görs ett tillägg för förskott på ersättning för inställelse enligt 6 kap. 14 §, se vidare kommentaren till den paragrafen.

Det hittillsvarande andra stycket om efterbevakningskostnader tas bort. Av 9 kap. 20 § framgår att en avgift ska tas ut för de kostnader som föranleds av efterbevakning. I den utsträckning kostnader som uppkommer under ett efterbevakningsförfarande inte täcks av avgiften eller utgör en kostnad enligt punkt 1 eller punkt 2 i den förevarande paragrafen, utgör de inte konkurskostnader.

3 § Om en konkurs har *beslutats* på ansökan av någon annan borgenär än staten eller en borgenär vars fordran omfattas av statlig lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497) och om konkursen avskrivs enligt 10 kap. 1 §, ska borgenären ansvara för konkurskostnaderna i den utsträckning dessa inte kan tas ur boet. Ansvaret är begränsat till ett belopp som motsvarar tre tiondelar av det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Om flera borgenärer vid tidpunkten för konkursbeslutet har ansökt om konkurs ansvarar de solidariskt för beloppet. I beslutet om avskrivning ska den eller de ansvariga borgenärerna förpliktas att betala konkurskostnaderna med den angivna begränsningen.

Om kostnaderna inte kan tas ut av borgenären, ska de betalas av staten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förutsättningarna för att en borgenär ska vara skyldig att ersätta konkurskostnader som inte kan tas ut ur boet. Övervägandena finns i avsnitt 12.2.

Första stycket ändras så att en borgenär vars fordran omfattas av statlig lönegaranti inte omfattas av betalningsskyldighet för den del av de konkurskostnader som inte kan tas ur boet. Detta ersätter den hittillsvarande regleringen i 8 § lönegarantilagen om att en sådan kostnad ska kunna läggas på arbetstagaren som sedan får ersättning för kostnaden genom lönegarantin. Dessutom höjs det belopp som en sökande borgenär högst kan behöva ansvara för från en till tre tiondelar av det prisbasbelopp som gällde vid konkursbeslutet.

Vidare görs en justering av betalningsansvaret då det finns flera sökande borgenärer. Detta ansvar omfattar alla borgenärer som vid tidpunkten för konkursbeslutet har en anhängiggjord konkursansökan mot gäldenären. Om tingsrätten innan konkursbeslutet har avvisat eller avslagit en ansökan, ska den borgenären alltså inte vara betalningsskyldig. Som framgår av första meningen gäller det solidariska betalningsansvaret endast om det är en borgenärs ansökan som bifalls, dvs. inte om gäldenären försätts i konkurs på egen ansökan.

Det är tillsynsmyndigheten som ska besluta om avskrivning av en konkurs (se 10 kap. 1 §) och enligt styckets fjärde mening i samband med detta besluta om sökande borgenärs kostnadsansvar. Myndighetens beslut är verkställbart, dvs. utgör en exekutionstitel (se 3 kap. 1 § första stycket 6 a utsökningsbalken).

Det nya *andra stycket* motsvarar den hittillsvarande sista meningen i första stycket.

Förvaltarens arvode

4 § Arvodet till förvaltaren bestäms av tillsynsmyndigheten eller, i fall som avses i 9 § andra stycket, av rätten. Om det har utsetts flera förvaltare, ska ett särskilt arvode bestämmas för var och en av dem.

Arvodet får inte bestämmas till ett högre belopp än som med hänsyn till det arbete som uppdraget har krävt, den omsorg och skicklighet varmed det har utförts samt boets omfattning kan anses utgöra skälig ersättning för uppdraget.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en taxa som ska tillämpas när förvaltarens arvode bestäms, om konkursen skrivs av enligt 10 kap. 1 §.

Paragrafen reglerar vem som bestämmer förvaltarens arvode och vilka kriterier som ska vara bestämmande för arvodet. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.2, 7.2.1, 8.1 och 8.2.3.

I första stycket görs en ändring med anledning av att tillsynsmyndigheten, i stället för som hittills rätten, ska vara den som i flertalet fall prövar arvodesfrågor. Det är endast i de fall som anges i 9 § andra stycket, dvs. när utdelningsförslaget och därtill hörande arvodesansökan överlämnas till rätten efter invändning, som rätten som första instans bestämmer arvodet.

6 § Arvodet bestäms efter ansökan av förvaltaren till tillsynsmyndigheten. Om det har utsetts flera förvaltare, ska deras arvoden bestämmas samtidigt, om det är lämpligt.

Förvaltaren ska i ansökan ange det belopp som han eller hon begär i arvode. Till ansökan ska förvaltaren bifoga en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört med en specificerad räkning, som utvisar det begärda beloppets fördelning på de olika förvaltningsåtgärderna. Om förvaltaren har anlitat ett sakkunnigt biträde med stöd av 7 kap. 11 § och biträdet har fått ersättning eller förvaltaren har tillgodoförts ersättning för utgifter, ska det anges i redogörelsen.

Paragrafen innehåller bl.a. regler om förvaltarens arvodesansökan. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.2, 7.2.1, 8.1 och 8.2.3.

Enligt första stycket ska arvodesyrkandet framställas i en ansökan, som ska ges in till tillsynsmyndigheten, och inte som hittills till rätten.

Bestämmelserna om ett särskilt arvode för viss egendom i andra stycket och tredje stycket flyttas till 7 §.

7 § Om det finns anledning att bestämma ett särskilt arvode för viss egendom, ska förvaltaren i ansökan enligt 6 § ange även det beloppet. Förvaltaren ska till ansökan bifoga en förteckning över de kända rättsägare som har särskild förmånsrätt i egendomen.

Om en ansökan avser endast att ett särskilt arvode ska bestämmas för viss egendom, får tillsynsmyndigheten avgöra om det finns skäl att pröva ansökan innan arvodet i övrigt bestäms.

Paragrafen reglerar när ett särskilt arvode för förvaltaren ska bestämmas för viss egendom. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.2.

I första stycket, som är nytt, tydliggörs i första meningen att ett yrkande om särskilt arvode ska tas upp i förvaltarens arvodesansökan enligt 6 §. Andra meningen i samma stycke motsvarar i huvudsak hittillsvarande 6 § tredje stycket.

Andra stycket motsvarar den nuvarande paragrafen med den ändringen att det är tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, som prövar en ansökan som innehåller ett yrkande om att ett särskilt arvode ska bestämmas innan arvodet i övrigt.

Tillsynsmyndighetens beslut att i förekommande fall bestämma förvaltarens särskilda arvode eller att inte ta upp ett yrkande om särskilt arvode till prövning får överklagas till tingsrätten (se 16 kap. 16 §).

8 § *Tillsynsmyndigheten ska ge gäldenären och de borgenärer som har begärt det tillfälle att yttra sig över ansökan om arvode. Om förvaltaren begär ett särskilt arvode för viss egendom, ska varje känd borgenär som har särskild förmånsrätt i egendomen ges tillfälle att yttra sig över ansökan. Om ett konkursbeslut har upphävts, ska den borgenär vars ansökan lagts till grund för beslutet ges tillfälle att yttra sig över ansökan.*

Första stycket gäller inte i ett fall som avses i 9 a § eller när konkursen skrivs av eller läggs ned eller vid efterutdelning enligt 11 kap. 21 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsynsmyndighetens handläggning av en fråga om arvode. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.2.

Paragrafen ändras med anledning av att det är tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, som ska handlägga frågor om arvode och i flertalet fall också avgöra dessa. I *första stycket* tas av den anledningen bestämmelsen om att tillsynsmyndigheten ska avge yttrande i arvodesfrågan bort, se 9 § andra stycket om när ett sådant yttrande i vissa fall fortfarande ska lämnas. Vidare anges det inte som hittills någon tid för när berörda senast ska yttra sig. Tillsynsmyndigheten bör dock när den ger dem tillfälle att yttra sig också ange när ett svar senast ska inkomma för att kunna beaktas.

De angivna undantagen från kommuniceringsskyldigheten justeras och flyttas från första till *andra stycket* och det styckets nuvarande regler om förhandling tas bort. Möjlighet till muntlig handläggning hos tillsynsmyndigheten regleras i förvaltningslagen (2017:900) och hos rätten i lagen (1996:242) om domstolsärenden.

9 § *Om utdelning eller efterutdelning i konkursen ska fastställas, ska beslut i arvodesfrågan meddelas samtidigt som beslutet om fastställelse, om inte något annat följer av 7 § tredje stycket.*

Om tillsynsmyndigheten enligt 11 kap. 7 a § andra stycket ska överlämna prövningen av utdelningsförslaget till rätten, ska även arvodesansökan överlämnas dit. Tillsynsmyndigheten ska bifoga ett eget yttrande över ansökan.

Även om ett beslut om att fastställa utdelning eller efterutdelning inte har överklagats får en domstol som ändrar tillsynsmyndighetens eller lägre rätts beslut i arvodesfrågan göra den ändring i beslutet om fastställelse som den förstnämnda ändringen motiverar eller, om det behövs, återförvisa utdelningsfrågan till förvaltaren.

Paragrafen behandlar hanteringen av arvodesfrågan i samband med fastställande av utdelning eller efterutdelning i konkursen. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1.

Andra stycket är nytt. Frågor om prövning av utdelningsförslag respektive arvode hålls samman. Det innebär att tillsynsmyndigheten även

ska överlämna förvaltarens arvodesansökan till rätten för det fall myndigheten ska överlämna prövningen av utdelningsförslaget dit.

Tredje stycket motsvarar det hittillsvarande andra stycket med tillägg att det omfattar även tingsrättens överprövning av tillsynsmyndighetens beslut.

Det hittillsvarande tredje stycket flyttas till 9 a §.

9 a § *Tillsynsmyndigheten eller den domstol som prövar en fråga om utdelning eller efterutdelning får bestämma tilläggsarvode till förvaltaren för arbete i anledning av handläggningen av frågan vid myndigheten respektive domstolen.*

Paragrafen, som är ny, reglerar frågan om bestämmande av tilläggsarvode för arbete i samband med prövning av en fråga om utdelning eller efterutdelning. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1.

Paragrafens innehåll flyttas från hittillsvarande 9 § tredje stycket. Samtidigt görs den justeringen att även tillsynsmyndigheten, och inte enbart domstolen, får bestämma tilläggsarvode till förvaltaren om myndigheten prövar en fråga om utdelning eller efterutdelning.

11 § *Ett beslut om arvode gäller när det har fått laga kraft.*

Förvaltaren har rätt till den ränta som har upplupit på medel som har avsatts för arvodet från den dag då slutredovisningen lämnades in till tillsynsmyndigheten.

När en ansökan om arvode har lämnats in till tillsynsmyndigheten får förvaltaren, utan särskilt beslut av myndigheten, lyfta den del av det begärda arvodet som motsvarar den mervärdesskatt som har beräknats för arvodet.

Paragrafen innehåller bl.a. en bestämmelse om giltigheten av beslut om arvode. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.3.

Första stycket, som är nytt, motsvarar delvis hittillsvarande 16 kap. 4 § andra stycket 1 och innebär att ett arvodesbeslut gäller när det har fått laga kraft. Bestämmelsen gäller såväl när arvodet bestäms i ett för allt som när arvode bestäms särskilt. Om det finns tillräckligt med tillgångar i boet kan förvaltaren lyfta arvodet ur boet när arvodesbeslutet har fått laga kraft. Paragrafens hittillsvarande första mening om att en förvaltare inte får lyfta arvodet förrän slutredovisningen har lämnats tas bort. Det innebär att ett särskilt arvode som bestämts i särskild ordning får lyftas när det arvodesbeslutet har fått laga kraft. I den utsträckning det saknas tillgångar i boet, kan arvodet inte lyftas ur boet utan förvaltaren får då i stället ersättas av sökande borgenär eller av staten (2 § första stycket andra meningen och 3 §). Bestämmelsen gäller inte för beslut om förskott på arvode, som regleras i 12 §.

Enligt *andra stycket*, som är nytt, har förvaltaren rätt till den ränta som när arvodet lyfts har upplupit på medel som har avsatts för arvodet från den dag då slutredovisningen lämnades in till tillsynsmyndigheten. Bestämmelsen innebär en kodifiering av praxis (se rättsfallet NJA 1992 s. 887). För att bestämmelsen ska bli tillämplig krävs att det i boet finns medel som har avsatts för arvodet. Bestämmelsen blir alltså inte tillämplig i den utsträckning arvodet utgår av allmänna medel. Vidare krävs för bestämmelsens tillämpning att ränta faktiskt har upplupit på medlen.

Tredje stycket motsvarar paragrafens hittillsvarande andra mening, med den ändring som föranleds av att tillsynsmyndigheten övertar uppgiften att pröva arvodesfrågan (prop. 2002/03:112 s. 8).

Förskott på förvaltarens arvode

12 § *Tillsynsmyndigheten får på ansökan av förvaltaren besluta om förskott med ett skäligt belopp innan slutligt arvode bestäms, om det är rimligt med hänsyn till omfattningen av det arbete som uppdraget har medfört, den tid som konkursen har pågått och ytterligare beräknas pågå samt övriga förhållanden.*

I ansökan om förskott ska förvaltaren ange det belopp som begärs och de skäl som åberopas för förskottsbetalningen. Till ansökan ska förvaltaren bifoga en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört och en uppgift om boets ekonomiska ställning.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för att förvaltaren ska tillerkännas förskott på sitt arvode. Övervägandena finns i avsnitt 7.3.1 och 7.3.3.

I första stycket görs den ändringen att det är tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, som på förvaltarens ansökan beslutar om förskott på förvaltararvode. Ett sådant beslut gäller omedelbart, se 16 kap. 2 och 4 §§.

I andra stycket anges att förvaltarens begäran om förskott sker genom ansökan.

Förvaltarens ersättning för kostnader

14 § *Om konkursen skrivs av enligt 10 kap. 1 §, ska tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren bestämma kostnadsersättningen och ersättningen enligt 2 § andra stycket till förvaltaren samtidigt som arvodet bestäms.*

Ett beslut om ersättning gäller när det har fått laga kraft.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förvaltarens kostnadsersättning och viss ersättning som förvaltaren har haft för försäljning av fast egendom i en konkurs som avskrivs enligt 10 kap. 1 §. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.2 och 7.3.3.

Första stycket ändras så att det är tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, som bestämmer ersättningen till förvaltaren. I detta ligger att myndigheten beslutar om ersättning alls ska utgå och i sådant fall till vilket belopp. Prövningen görs på ansökan av förvaltaren och ska göras samtidigt som dennes arvode bestäms. Förvaltaren bifogar lämpligen sina ersättningsanspråk till ansökan om arvodet. Tillsynsmyndighetens beslut kan överklagas (se 16 kap. 16 §).

Som en följd av att rätten inte längre ska bestämma ersättning enligt första stycket får *andra stycket* ett nytt innehåll. I stycket föreskrivs att ett beslut enligt första stycket gäller först när det har fått laga kraft. Bestämmelsen motsvarar det som gäller enligt hittillsvarande 16 kap. 4 § andra stycket 1.

Övriga konkurskostnader

17 § *En avgift får tas ut för ersättning till staten för handläggning av ärenden under konkursen och för tillsynen över förvaltningen.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter enligt första stycket och om betalning av sådana avgifter.

Paragrafen innehåller bestämmelser om avgifter till staten i en konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

I *första stycket* föreskrivs att staten får ta ut avgifter i en konkurs. I likhet med styckets hittillsvarande lydelse innefattar detta ersättning för konkurstillsynen. Det tydliggörs att denna ersättning utgår i form av en avgift. Ersättning till staten för kungörelser, kallelser och underrättelser enligt det hittillsvarande andra stycket ersätts av en möjlighet i första stycket att ta ut en avgift för handläggningen av konkursärenden. Både ärenden hos rätten och ärenden hos tillsynsmyndigheten under ett konkursförfarande omfattas. Det är boet som ska betala avgifterna och av 1 § 3 framgår att avgifter enligt detta stycke är konkurskostnader.

I *andra stycket* bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva om de avgifter som får tas ut enligt första stycket. Genom sådana föreskrifter bestäms om det ska vara en eller flera avgifter, i vilka fall avgiften ska utgå och storleken på avgifterna. Dessutom kan det föreskrivas hur betalning av sådana avgifter ska ske.

I *tredje stycket* finns en upplysning om att det finns särskilda bestämmelser om ytterligare en avgift, efterbevakningsavgift. Den betalas av efterbevakaren och är inte en konkurskostnad (jfr 14 kap. 1 §).

Fördelning av konkurskostnaderna på olika slag av egendom

18 § Av arvodet till förvaltaren ska, om det i boet finns egendom i vilken särskild förmånsrätt gäller och i den *utsträckning* det inverkar på de borgenärens rätt som inte har sådan förmånsrätt i egendomen eller på statens ansvar för konkurskostnaderna, den del som avser egendomen fastställas att betalas ur egendomens avkastning och köpeskillning.

Om särskild förmånsrätt gäller i egendom *som tillhör boet*, får inte *någon annan konkurskostnad än som anges i första stycket betalas av egendomens avkastning och köpeskillning om det skadar någon* med samma eller bättre förmånsrätt. Särskild förmånsrätt enligt 5 § förmånsrättslagen (1970:979) hindrar dock inte att egendomen används till betalning också av övriga konkurskostnader, i den *utsträckning* det inte finns *någon* annan egendom i boet som kan användas till betalning.

Med *särskilt* arvode jämställs vid tillämpningen av *första och andra styckena* konkursboets kostnader för vård och försäljning av egendomen i fråga.

Paragrafen innehåller bestämmelser om särskilt arvode till förvaltaren när det i boet finns egendom i vilken särskild förmånsrätt gäller. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.4 och 6.3.2.

Första stycket ändras med anledning av att möjligheten att utse rådgivare och förlikningsman i konkurs enligt 7 kap. 7 § tas bort och att det därmed inte ska fastställas något arvode till dessa.

15 kap. Information om beslut och åtgärder under konkurs

Utbyte av kungörelse mot skriftliga underrättelser till borgenärerna

2 § I en konkurs *där ett* bevakningsförfarande har *inletts ska* följande kungörelser ersättas med skriftliga underrättelser till borgenärerna, om det saknas anledning att anta att kostnaden *blir lägre* med kungörelse eller att kungörelse i övrigt är lämpligare, nämligen

1. kungörelse med kallelse till *sammanträde* om entledigande av förvaltare,
2. kungörelse med information om att ett förslag till utdelning eller efterutdelning har upprättats *och* att slutredovisningen finns *tillgänglig* för granskning,
3. kungörelse av beslut om att lägga ned konkursen på grund av *en* frivillig uppgörelse, *och*
4. kungörelse med information om att slutredovisningen finns *tillgänglig* för granskning i fall då förvaltare avgår före konkursens slut.

När kungörelser ersätts med skriftliga underrättelser enligt första stycket 2, 3 eller 4, ska den tid som avses i 11 kap. 6 § tredje stycket, 13 kap. 7 § tredje stycket och 16 kap. 17 § i stället räknas från dagen efter den då underrättelserna skickades.

Av paragrafen framgår att kungörelse under vissa förutsättningar kan ersättas av underrättelse i en konkurs där ett bevakningsförfarande har anordnats. Övervägandena finns i avsnitt 9.2 och 11.5.3.

Med anledning av förändringarna av rollfördelningen i konkursförfarandet gäller paragrafen inte längre endast rättens kungörelser.

Första stycket punkt 2 och 4 justeras med anledning av att tillsynsmyndigheten inte längre ska avge yttrande över slutredovisningen.

16 kap. Handläggningen av konkursärenden

Handläggningen hos tillsynsmyndigheten och förvaltaren

Beslut av tillsynsmyndigheten

1 § I förvaltningslagen (2017:900) finns det bestämmelser som gäller vid tillsynsmyndighetens handläggning enligt denna lag.

Paragrafen innehåller information om förfaranderegler för tillsynsmyndighetens handläggning. Övervägandena finns i avsnitt 10.1 och 11.3.

I paragrafen ges en upplysning om att förvaltningslagen gäller för tillsynsmyndighetens handläggning och beslut enligt den förevarande lagen. Av 4 § förvaltningslagen framgår att den lagen är subsidiär till annan lag och den gäller därmed i konkursförfarandet endast om inte något annat föreskrivs (jfr 1 kap. 6 §, som alltså inte gäller förvaltningslagen). Att förvaltningslagen är tillämplig på tillsynsmyndighetens handläggning gäller sedan tidigare (se prop. 1986/87:90 s. 396–397 och prop. 2016/17:180 s. 35–36).

I förvaltningslagen finns närmare regler om t.ex. hur ett ärende inleds (19 §) och om den fortsatta handläggningen med regler om myndighetens utredningsansvar (23 §) och kommunikation (25 §). Dessa regler tillämpas således för det fall det inte finns någon avvikande bestämmelse. Förfarandet enligt förvaltningslagen är som huvudregel skriftligt men ger utrymme att ta till vara de fördelar som en muntlig handläggning kan erbjuda (prop. 2016/17:180 s. 75–76). Bland de ytterligare bestämmelser i förvaltningslagen som tillämpas på handläggningen och beslutsfattandet hos tillsynsmyndigheten märks de om rättstidsprövning och omprövning av beslut. I den lagen finns också regler om t.ex. motivering av beslut och om att myndigheten ska underrätta parterna om beslutet och om hur ett överklagande kan ske (32–34 §§). Vidare framgår att ett överklagande ska ske inom tre veckor från det att klaganden fick del av beslutet (44 §).

2 § Ett beslut av tillsynsmyndigheten som får överklagas enligt denna lag och som inte innebär att konkursen avslutas gäller omedelbart, om inte något annat bestäms eller föreskrivs i denna lag.

Paragrafen reglerar när ett beslut av tillsynsmyndigheten som får överklagas börjar gälla. Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

I paragrafen föreskrivs att ett beslut av tillsynsmyndigheten som får överklagas och som inte innebär att konkursen avslutas gäller omedelbart, om inte något annat bestäms eller föreskrivs i denna lag. Huvudregeln är därmed att tillsynsmyndighetens överklagbara beslut gäller omedelbart. Det finns i lagen vissa särskilt reglerade undantag från denna huvudregel. Det gäller vissa arvodes- och ersättningsbeslut enligt 14 kap..

Paragrafen reglerar enbart beslut av tillsynsmyndigheten som inte innebär att konkursen avslutas. Om myndighetens beslut innebär att konkursen avslutas, t.ex. beslut om avskrivning av en konkurs enligt 10 kap. 1 eller 3 § eller beslut om nedläggning av en konkurs enligt 12 kap. 1 § gäller i stället förvaltningslagen (se 1 §). Huvudregeln enligt den lagen är att ett beslut får verkställas när det har fått laga kraft (35 §). För beslut om utdelning gäller dock särskilda regler i 11 kap. 9 och 10 §§ i denna lag.

Beslut av förvaltaren

3 § När förvaltaren beslutar i en fråga som får överklagas enligt 18 §, ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas:

- 32 § om motivering av beslut, och
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till.

Förvaltaren ska alltid underrätta tillsynsmyndigheten om innehållet i ett beslut enligt första stycket.

I paragrafen anges vissa bestämmelser i förvaltningslagen som är tillämpliga när förvaltaren fattar beslut. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

Paragrafen gäller när förvaltaren beslutar i en fråga som får överklagas. Vilka dessa beslut är framgår av 18 §. I dessa fall ska förvaltaren enligt *första stycket* i den förevarande paragrafen tillämpa de bestämmelser i förvaltningslagen som anges i strecksatserna. Det är bestämmelser om motivering av beslutet och om underrättelse om innehållet i beslutet och om hur ett överklagande går till. Se förarbetena till förvaltningslagen för en närmare beskrivning av dessa bestämmelser (prop. 2016/17:180 s. 320–325).

Paragrafen tillämpas inte vid de beslut av förvaltaren som inte kan överklagas. Ett exempel på detta är förvaltarens beslut om att anordna ett bevakningsförfarande enligt 9 kap. 1 §.

Av *andra stycket* framgår att förvaltaren alltid ska underrätta tillsynsmyndigheten om innehållet i de beslut som avses i första stycket. Det finns därmed inte något behov av att i det enskilda fallet ta ställning till om tillsynsmyndigheten ska underrättas enligt 33 § förvaltningslagen.

4 § Ett beslut av förvaltaren som får överklagas gäller omedelbart, om inte något annat bestäms eller föreskrivs i denna lag.

Paragrafen reglerar när ett beslut av förvaltaren som får överklagas börjar att gälla. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

I paragrafen föreskrivs att ett överklagbart beslut av förvaltaren gäller omedelbart om inte något annat bestäms eller föreskrivs i denna lag. Vilka beslut som får överklagas anges i 17 §.

Allmänt om handläggningen i domstol

5 § En fråga som tingsrätten ska pröva enligt denna lag handläggs i ett konkursärende. Ett konkursärende inleds genom ansökan eller överlämnande (ansökningsärende) eller genom överklagande (överklagandeärende).

Som konkursärende handläggs inte en sådan talan enligt denna lag som ska väckas genom stämning.

I paragrafen anges vad som är ett konkursärende och hur ett sådant ärende kan inledas i tingsrätten. Övervägandena finns i avsnitt 11.1.

I *första stycket* anges att när tingsrätten handlägger en fråga som den ska pröva enligt konkurslagen sker det som ett konkursärende vid domstolen. Vissa undantag finns dock i andra stycket. Bestämelsen motsvarar delar av 1 § första meningen i det hittillsvarande 16 kap.

Vidare anges hur ett konkursärende inleds i tingsrätten. Ett sådant ärende kan inledas genom en ansökan direkt till tingsrätten. Det kan också inledas genom att en ansökan eller en fråga överlämnas av tillsynsmyndigheten eller förvaltaren för prövning av tingsrätten som första instans eller genom ett överklagande till tingsrätten av tillsynsmyndighetens eller förvaltarens beslut.

Ett konkursärende som inleds genom en ansökan kan avse den inledande frågan om att försätta en gäldenär i konkurs men även t.ex. en fråga om gäldenärens eller någon annans edgång inför tingsrätten eller om tvångsmedel. Ett konkursärende kan inledas genom överlämnande när det gäller en bevakningstvist (9 kap. 15 §), fastställande av ackord (12 kap. 6 §) och i vissa fall fastställande av utdelning och beslut om arvode (11 kap. 7 a §). I paragrafen tydliggörs att dessa överlämnandefall också är ansökningsärenden och att reglerna i kapitlet om sådana ärenden därmed gäller även överlämnanden.

Ett konkursärende kan inledas genom överklagande i en rad olika fall såväl under en pågående konkurs som vid dess avslut (se om dessa beslut 16 och 18 §§).

Ett konkursärende är anhängigt i tingsrätten under den tid som prövningen av den fråga som ansökan, överlämnandet eller överklagandet avser pågår. Ett konkursärende är därför inte längre ett löpande ärende hos tingsrätten under hela konkursförfarandet.

Av *andra stycket* framgår att en talan som väcks genom stämning inte handläggs som ett konkursärende. Den handläggs i stället som mål enligt rättegångsbalken (konkursmål). Exempel på en talan som väcks genom stämning är klander av slutredovisningen (se 13 kap. 7 §) och återvinning (4 kap. 19 §). Andra stycket motsvarar 1 § andra meningen i det hittillsvarande 16 kap..

6 § Vid rättens handläggning av ett konkursärende tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat anges i denna lag.

Vid rättens handläggning av frågor om säkerhetsåtgärder enligt 2 kap. och tvångsmedel enligt 6 kap. tillämpas dock rättegångsbalken, om inte något annat anges i denna lag.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämplig förfarandelag vid rättens handläggning av ett konkursärende. Övervägandena finns i avsnitt 11.5.1.

I *första stycket* pekas lagen om domstolsärenden ut som den tillämpliga processlagen vid rättens handläggning av ett konkursärende. Den lagen tillämpas om inte särskilda regler finns i den förevarande lagen. Att lagen om domstolsärenden tillämpas innebär en skillnad jämfört med hittillsvarande ordning där rättegångsbalken är tillämplig. Se dock andra stycket om att rättegångsbalkens regler även fortsättningsvis ska tillämpas i vissa konkursärenden.

Paragrafen omfattar både konkursärenden som inleds genom en ansökan och sådana som inleds genom ett överklagande (jfr 4 § lagen om domstolsärenden). Ett exempel på ett ansökningsfall är inledningen av konkursförfarandet när en borgenär ansöker om att en gäldenär ska försättas i konkurs. En ansökan kan därefter komma att ges in till rätten senare under konkursen, t.ex. när en förvaltare ansöker om att gäldenären, i stället för att bekräfta konkursbouppteckningen, ska avlägga ed inför rätten. Överklagandefallen kan avse både beslut som har fattats av en förvaltare och sådana som har fattats av tillsynsmyndigheten.

Lagen om domstolsärenden ska tillämpas också då rättens konkursärende inleds genom att tillsynsmyndigheten eller förvaltaren överlämnar ett ärende (se 5 § första stycket). Situationen liknar andra fall i vilka det förekommer att frågor hänskjuts till tingsrätten, t.ex. enligt 19 kap. 16 § ärvdabalken eller när det får göras en framställning till tingsrätten (jfr prop. 1995/96:115 s. 146).

Att lagen om domstolsärenden ska tillämpas innebär bl.a. att tingsrätten som huvudregel är domför med en lagfaren domare (3 §), att en bristfällig begäran kan avvisas (9 och 10 §§), att förfarandet hos domstolen är skriftligt men kan innehålla sammanträde (13 och 14 §§), att frågan avgörs genom beslut (27 §), att domstolen får besluta om inhibition och omedelbar verkställighet (26 och 31 §§) och att domstolens beslut får överklagas av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot (36 §). Lagen om domstolsärenden innehåller också bestämmelser om rättegångskostnader (32 §).

Av första stycket framgår vidare att lagen om domstolsärenden inte gäller om annat anges i konkurslagen (se även 2 § lagen om domstolsärenden som anger att den lagen är subsidiär, jfr 1 kap. 6 § i den förevarande lagen). Sådana särregler finns framför allt i det förevarande kapitlet men vissa regler finns även i sitt materiella sammanhang i lagens övriga kapitel.

I *andra stycket* klargörs att rättegångsbalken, om inte något annat anges i lagen, tillämpas vid rättens handläggning av frågor om tvångsmedel enligt 6 kap. När det gäller häktning utgör 6 kap. 11 § i princip en uttömmande reglering (se prop. 1986/87:90 s. 248–249) men rättegångsbalkens regler om t.ex. handläggningen vid överklagande kan behöva tillämpas. När det gäller frågor om vite finns kompletterande regler även i lagen (1985:206) om viten (prop. 1986/87:90 s. 248).

Rättegångsbalken tillämpas vidare vid handläggningen av säkerhetsåtgärder enligt 2 kap. Av tydlighets skull finns också i vissa avseenden en särskild hänvisning till balken i 2 kap. 11 och 12 §§.

7 § I ett konkursärende får det hållas förhör med en part under sanningsförsäkran enligt 37 kap. rättegångsbalken.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om partsförhör under sanningsförsäkran. Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

Av paragrafen framgår att vid handläggning av konkursärenden enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden får förhör med part under sanningsförsäkran hållas. I den lagen finns bestämmelser om bevisning i 23–25 §§. Paragrafen kompletterar dessa regler i ärenden enligt denna lag.

Ansökningsärenden i domstol

Behörig tingsrätt

8 § Av 2 kap. 1 § framgår att en ansökan om konkurs ska göras till tingsrätten. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva en konkursansökan.

En ansökan till tingsrätten under en konkurs görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilken tingsrätt som är behörig att handlägga ett konkursärende rörande en fråga som ska prövas av tingsrätten som första instans. Övervägandena finns i avsnitt 11.2 och 11.6.

I *första stycket* görs en hänvisning till bestämmelsen i 2 kap. 1 § om att en ansökan om konkurs görs till tingsrätten. Stycket innehåller också en upplysning om att regeringen kan meddela föreskrifter om vilka av landets tingsrätter som är behöriga att pröva en sådan ansökan. Vilken tingsrätt som är behörig bestäms alltså i förordning.

I *andra stycket* tas en bestämmelse in om att ansökan i någon annan fråga än om att försätta gäldenären i konkurs görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen. Det handlar i dessa fall om en ansökan som görs under konkursens gång. Med ansökan likställs situationen att en fråga överlämnas till tingsrätten av tillsynsmyndigheten eller förvaltaren (se 5 §). Varje gång det under konkursens gång blir aktuellt att antingen ansöka till rätten om prövning av en viss fråga eller att överlämna en fråga till rätten för prövning är det således den tingsrätt som har beslutat om konkursen som är behörig. Med andra ord avses den tingsrätt som har handlagt ärendet om att försätta gäldenären i konkurs och fattat beslut i fråga om huruvida konkursansökan ska bifallas. Den tingsrätten är alltså behörig även i den situationen att tingsrätten ogillat konkursansökan men högre rätt efter överklagande därefter bifaller ansökan och försätter gäldenären i konkurs.

I 8 § lagen (1996:242) om domstolsärenden finns en bestämmelse om att en tingsrätt som finner att den saknar behörighet att handlägga ärendet ska överlämna ärendet till en annan domstol som är behörig. Av 8 § i det aktuella kapitlet framgår att det finns en begränsad möjlighet för en behörig tingsrätt att överlämna en fråga till en annan (obehörig) tingsrätt för prövning.

Av 14 § framgår att ett överklagande av tillsynsmyndighetens eller förvaltarens beslut också görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

9 § En tingsrätt får lämna över ett ansökningsärende under en konkurs till en annan tingsrätt som handlägger sådana ärenden, om det finns särskilda skäl och det kan göras utan avsevärd olägenhet för någon part.

Paragrafen innehåller en möjlighet för tingsrätten att lämna över ett ärende under en konkurs till en annan tingsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

Innebörden av paragrafen är att en behörig tingsrätt, om det finns särskilda skäl och det kan göras utan avsevärd olägenhet för någon part, kan besluta att lämna över ett inlett konkursärende till en annan tingsrätt för fortsatt handläggning. Den tingsrätten måste vara i sig behörig att handlägga konkursärenden (se kommentaren till 7 §).

Paragrafen ersätter de hittillsvarande överlämnandebestämmelserna i 2 kap. 26 § och 6 kap. 5 a §. I förhållande till den förstnämnda bestämmelsen utökas möjligheterna något för tingsrätten att överlämna ett ärende genom att det enbart krävs särskilda skäl och inte som hittills synnerliga skäl. Eftersom tingsrätten inte längre kommer att ha ett löpande ärende under hela konkursen avser ett överlämnandebeslut endast det konkursärende och den specifika fråga som vid tillfället är föremål för rättens prövning.

Om det senare under konkursen blir aktuellt med handläggning i domstol av en annan fråga i ett nytt konkursärende, får den initieras i den först behöriga domstolen som då på nytt kan få ta ställning till om ett överlämnande bör ske.

Bestämmelsen är fakultativ och tingsrätten får alltså i varje enskilt fall göra en bedömning av om ett överlämnande bör ske. Ett överlämnande ska syfta till att undvika olägenheter eller kostnader eller på annat sätt ge tydliga fördelar för handläggningen eller för någon part som överstiger eventuella nackdelar.

Att gäldenären eller någon annan är bosatt långt bort från den behöriga tingsrätten är i sig normalt inte ett tillräckligt skäl för överlämnande. Om det blir aktuellt med inställelse till ett sammanträde kan det i första hand övervägas om ett deltagande på distans är tillräckligt (se 21 § lagen [1996:242] om domstolsärenden). Det är inte bara fördelar för en part eller i övrigt för handläggningen av ärendet som behöver beaktas. Ett överlämnande ska inte ske om det samtidigt medför avsevärd olägenhet för någon annan part (jfr motsvarande bestämmelse för förvaltningsrätten i 14 § fjärde stycket lagen [1971:289] om allmänna förvaltningsdomstolar).

I första hand är det vid inställelse av gäldenären eller någon annan till ett edgångssammanträde när denne är sjuk eller annars har svårigheter att inställa sig som det kan bli aktuellt att överväga ett överlämnande (se 6 kap. 3 §). Även vid t.ex. en prövning av tvångsmedel kan frågan aktualiseras. I det fall en rent skriftlig handläggning i tingsrätt kan förutses finns det i regel inte tillräckliga skäl att överlämna ärendet.

Möjligheten för en behörig tingsrätt att med stöd av paragrafen lämna över ett ärende till en annan tingsrätt är begränsad till ansökningsfallen,

vilket inkluderar ärenden som överlämnats till tingsrätten från tillsynsmyndigheten eller förvaltaren. Ett överlämnande enligt paragrafen kan inte ske om ärendet inleds i tingsrätt genom överklagande.

Om en ansökan ges in till en tingsrätt som inte är behörig att handlägga ärendet, ska den domstolen som utgångspunkt överlämna ansökan till den tingsrätt som är behörig. Detta följer av lagen om domstolsärenden (8 § andra stycket).

När ett beslut börjar gälla

10 § Ett beslut om konkurs och om upphävande av ett konkursbeslut gäller omedelbart. Detsamma gäller andra beslut som rätten meddelar i ett ansökningsärende enligt denna lag, om beslutet inte avslutar konkursen och om inte något annat bestäms eller föreskrivs i denna lag.

Ett beslut om utdömning av ett förelagt vite gäller först när beslutet har fått laga kraft.

Paragrafen reglerar verkställigheten av en domstols beslut i ett ansökningsärende, dvs. när ett beslut börjar att gälla. Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

I det hittillsvarande 16 kap. finns verkställighetsbestämmelser i 4 §. Dessa utgår från att tingsrätten har ett löpande ärende under hela konkursen och är den som fattar flertalet beslut som är aktuella under en konkurs. Det innebär bl.a. att rättens beslut med undantag för de som avslutar konkursen, utgör beslut som inte är slutliga. Genom de ändringar som föreslås i lagrådsremissen kommer flera beslut att i stället fattas av tillsynsmyndigheten eller förvaltaren, vilka sedan kan överklagas till tingsrätten. För dessa tillämpas 23 §. För ansökningsärenden, dvs. frågor som prövas av tingsrätten som första instans och inleds där genom ansökan eller överlämnande, tillämpas den förevarande paragrafen. Att tingsrätten inte längre ska ha ett löpande ärende innebär att ett ärende som behandlar en viss fråga avslutas genom ett slutligt beslut, trots att konkursen fortsätter.

Första stycket första meningen innebär att ett beslut om konkurs och om upphävande av ett konkursbeslut gäller omedelbart. Enligt *andra meningen* gäller detsamma för andra beslut av rätten i ett konkursärende som inleds i tingsrätten som första instans och som inte avslutar konkursen. Exempel på detta är beslut om utseende eller entledigande av förvaltare och tvångsmedel. Ett annat exempel är ett sådant beslut som nämns i 13 §.

Rätten får i ett enskilt fall bestämma att ett beslut som gäller omedelbart enligt paragrafen, ska gälla först då beslutet fått laga kraft. Vidare finns det i lagen i övrigt vissa särskilda regler om verkställighet som gäller i stället för den förevarande paragrafen. Sådana regler finns för utdelning i 11 kap. 9 och 10 §§ samt för beslut om arvode i 14 kap. 11 §. Sådana beslut kan i vissa fall fattas av tingsrätten som första instans (se 11 kap. 7 a §).

I *andra stycket* anges ett undantag från första styckets huvudregel för beslut om utdömning av vite. Ett sådant beslut gäller när det har fått laga kraft.

Paragrafen gäller för domstolsbeslut, dvs. även beslut av högre rätt efter överklagande. I de fall beslut gäller omedelbart finns det i lagen

(1996:242) om domstolsärenden en möjlighet för den domstol som ska pröva ett överklagande av beslutet att inhibera detta (26 §).

Paragrafen undantar beslut som innebär att konkursen avslutas. För sådana beslut gäller 31 § lagen om domstolsärenden.

Särskilda regler om överklagande av tingsrättens beslut

11 § Tiden för att överklaga tingsrättens konkursbeslut räknas från dagen för kungörandet av beslutet.

Paragrafen reglerar tiden för att överklaga en tingsrätts konkursbeslut. Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

I paragrafen anges att tiden för att överklaga tingsrättens konkursbeslut räknas från dagen för kungörelsen av beslutet. Av 15 kap. 1 § tredje stycket framgår att det är dagen när kungörelsen blev införd i Post- och Inrikes Tidningar som avses. Att överklagandetiden i sig är tre veckor följer av 38 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Bestämmelsen motsvarar i sak del av 9 § första stycket andra meningen i det hittillsvarande 16 kap. Paragrafen gäller endast konkursbeslutet, dvs. ett beslut att försätta gäldenären i konkurs, och inte andra beslut som fattas i samband med detta beslut (se prop. 1986/87:90 s. 412).

12 § Tillsynsmyndigheten får överklaga tingsrättens beslut i ett ansökningsärende, om beslutet avser

1. utseende eller entledigande av en förvaltare, antalet förvaltare eller delning av förvaltningen mellan flera förvaltare,

2. arvode till förvaltare, eller

3. reseförbud eller skyldighet för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass, förbud att utfärda pass, hämtning eller häktning eller föreläggande eller utdömande av vite.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när tillsynsmyndigheten får överklaga rättens beslut i ärenden som har inletts i tingsrätten genom ansökan eller efter överlämnande. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

Paragrafen motsvarar delvis det som gäller enligt hittillsvarande 8 § 1–3. Om tillsynsmyndigheten med stöd av paragrafen överklagar tingsrättens beslut, blir myndigheten part i hovrätten med den rätt som följer av en sådan ställning. Förvaltarens klagorätt följer av allmänna regler om detta i 36 § lagen (1996:242) om domstolsärenden.

13 § Ett beslut som innebär att en bevakningstvist avgörs får överklagas inom tre veckor från dagen för beslutet.

I paragrafen finns en särskild regel om överklagande av beslut i bevakningstvister. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.4.

Paragrafen innebär att ett avgörande av en bevakningstvist ska överklagas särskilt och senast inom tre veckor från den dag beslutet meddelades, oavsett om beslutet innebär att tingsrättens ärende avslutas. Det skiljer sig från det som enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden gäller för beslut som inte innebär att ärendet avslutas (se 37 och 38 §§).

14 § Ett beslut genom vilket ett ackordsförslag har förkastats av borgenärerna får överklagas av en borgenär eller gäldenären, om han eller hon anser att beslutet inte har tillkommit på lagligt sätt. Gäldenären får dock överklaga beslutet endast om hans eller hennes rätt kan vara beroende av det.

Paragrafen innehåller särskilda överklaganderegler för ackordsbeslut. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.

Paragrafen motsvarar hittillsvarande 12 kap. 16 §. Borgenärernas förkastande av ett ackordsförslag kan ske vid ett sammanträde för prövning av ackordsförslaget enligt 12 kap. 8 eller 14 §.

Överklagandeärenden i domstol

Behörig tingsrätt

15 § Ett överklagande av ett beslut av tillsynsmyndigheten eller förvaltaren görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

I paragrafen finns bestämmelser om vilken domstol som handlägger överklagandeärenden. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

Paragrafen innebär att den tingsrätt som har beslutat i fråga om konkurs pekas ut som den som är behörig domstol att pröva ett överklagande av ett beslut av tillsynsmyndigheten eller förvaltaren. Bestämmelsen motsvarar det som gäller för ansökningsärenden (se 8 §).

Överklagande av tillsynsmyndighetens beslut

16 § Tillsynsmyndighetens beslut får överklagas till tingsrätten, om det avser

1. tvist enligt 3 kap. 6 §,
2. anstånd med att lämna förvaltarberättelse enligt 7 kap. 15 a §,
3. frågor som gäller granskare enligt 7 kap. 30 och 31 §§,
4. avskrivning av konkurs enligt 10 kap. 1 eller 3 §,
5. fastställande av utdelning enligt 11 kap. 7 §,
6. nedläggning av konkurs eller försäljningsförbud enligt 12 kap. 1 §,
7. frågor som gäller tillsynsperson enligt 12 kap. 26 och 27 §§,
8. arvode till förvaltare enligt 14 kap. 4 §,
9. förskott på arvode enligt 14 kap. 12 §, eller
10. sådana ersättningar som avses i 14 kap. 14 §.

Andra beslut av tillsynsmyndigheten enligt denna lag får inte överklagas.

I paragrafen anges vilka beslut av tillsynsmyndigheten som får överklagas till tingsrätten. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.1, 5.4.3, 8.2.4, 7.1, 7.2.1, 7.3.1, 7.3.2, 8.1, 8.2.2, 10.5 och 11.3.

Av *första stycket* framgår att tillsynsmyndighetens beslut får överklagas till tingsrätten om det avser någon av de frågor som anges i de tio punkterna. Det som avses är beslut av myndigheten i själva saken eller i övrigt sådant som anges i respektive paragraf. Frågor avseende granskaren i *punkt 3* avser förordnande enligt 7 kap. 30 § första stycket samt entledigande och ersättning enligt 31 § medan däremot bestämmelsen i 30 § andra stycket om att förvaltaren ska ges tillfälle att yttra sig inte är ett överklagbart beslut enligt denna punkt. Frågor om arvode i *punkt 8* avser alla beslut om arvode, dvs. även sådana som rör särskilt arvode (se 14 kap. 7 §).

Andra stycket innebär att de av tillsynsmyndighetens beslut under ett konkursförfarande som inte räknas upp i första stycket inte får överklagas. Det motsvarar hittillsvarande 7 kap. 29 §, som tas bort.

Vem som har rätt att överklaga ett beslut enligt första stycket regleras inte här utan framgår av 42 § förvaltningslagen (2017:900).

Efter att tillsynsmyndighetens beslut har överklagats och handlingarna överlämnas till tingsrätten kommer myndigheten att inta partsställning i domstolsprocessen (11 § lagen [1996:242] om domstolsärenden). Det innebär bl.a. att tillsynsmyndigheten har rätt att överklaga tingsrättens beslut om det har gått myndigheten emot (36 § lagen om domstolsärenden).

17 § Tiden för att överklaga tillsynsmyndighetens beslut om nedläggning av konkurs enligt 12 kap. 1 § räknas från den dag då beslutet kungjordes.

Paragrafen reglerar tiden för att överklaga tillsynsmyndighetens nedläggningsbeslut. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

I paragrafen anges att tiden för att överklaga tillsynsmyndighetens beslut om nedläggning av konkurs räknas från kungörelsen av beslutet. Att överklagandetiden är tre veckor följer av 44 § förvaltningslagen (2017:900). Bestämmelsen motsvarar i sak del av 9 § första stycket i det hittillsvarande 16 kap. Av 15 kap. 1 § tredje stycket framgår att tiden räknas från när kungörelsen infördes i Post- och Inrikes Tidningar. Av 15 kap. 2 § andra stycket följer att om utbyte sker, dvs. om kungörelsen ersätts med skriftliga underrättelser till borgenärerna, räknas tiden från dagen efter den då underrättelserna skickades.

Överklagande av förvaltarens beslut

18 § Förvaltarens beslut får överklagas till tingsrätten, om det avser

1. avslag på en begäran om bekräftelse enligt 6 kap. 5 §,
2. undantag från reseförbud enligt 6 kap. 6 §,
3. ersättning och förskott på ersättning till gäldenären eller någon annan enligt 6 kap. 14 §,

4. avslag på begärd förskottsbetalning enligt 11 kap. 14 §, eller
5. avvisning av en ansökan om ackord enligt 12 kap. 7 §.

Andra beslut av förvaltaren enligt denna lag får inte överklagas.

I paragrafen anges vilka beslut av förvaltaren som får överklagas till tingsrätten. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.3, 5.3.2, 7.2.2, 8.2.1 och 11.3.

I *första stycket* anges att förvaltarens beslut får överklagas till tingsrätten om beslutet avser någon av de frågor som tas upp i de fem punkterna. Det som avses är beslut av förvaltaren i själva saken eller i övrigt sådant som anges i respektive paragraf.

Enligt *punkt 1* får ett beslut av förvaltaren att avslå en begäran av t.ex. en borgenär om att någon annan än gäldenären ska bekräfta bouppteckningen överklagas. Detsamma gäller vid avslag på en begäran om edgång (se 6 kap. 5 b §). Om förvaltaren anser att en sådan begäran bör bifallas fattas i regel inget beslut. I stället kallas personen i fråga till ett bouppteckningssammanträde för att lämna bekräftelse eller så ansöker

förvaltaren till tingsrätten om edgång. Ett positivt ställningstagande av förvaltaren till en begäran kan inte överklagas.

Enligt *punkt 2* får förvaltarens beslut i fråga om huruvida gäldenären ska medges undantag från det automatiska reseförbudet överklagas. Både beslut att medge ett sådant undantag och beslut att avslå gäldenärens ansökan om undantag är överklagbara.

Enligt *punkt 3* får förvaltarens beslut om skälig ersättning till gäldenären eller någon annan för inställelse enligt 6 kap. 14 § överklagas. Det kan t.ex. gälla inställelse till ett bouppteckningssammanträde hos förvaltaren. Oavsett om beslutet innebär att ersättning helt eller delvis beviljas eller att ersättning vägras är det överklagbart. Förvaltaren får även besluta om förskott på sådan ersättning. Även ett sådant beslut får överklagas.

Enligt *punkt 4* får förvaltarens beslut att vägra en borgenär begärd förskottsbetalning överklagas. Enligt den hittillsvarande 11 kap. 17 § kan borgenären hänskjuta den frågan till rätten. Om borgenären fullt ut får begärd betalning, får beslutet inte överklagas.

Enligt *punkt 5* får förvaltarens beslut om att avvisa en gäldenärs ansökan om ackord överklagas. Att förvaltaren i stället beslutar att överlämna ansökan till rätten får motsatsvis inte överklagas.

Av *andra stycket* framgår att de av förvaltarens beslut under ett konkursförfarande som inte räknas upp i första stycket inte får överklagas. Det betyder bl.a. att förvaltarens beslut med anledning av anordnande av ett bevakningsförfarande inte får överklagas.

19 § Ett beslut av förvaltaren får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Tillsynsmyndigheten får alltid överklaga förvaltarens beslut.

Paragrafen reglerar överklaganderätten i fråga om förvaltarens beslut. Övervägandena finns i avsnitt 11.3 och 11.5.2.

Enligt *första stycket* får förvaltarens beslut överklagas av den som beslutet angår. Beslutet måste dessutom, förutom att vara överklagbart enligt 17 §, ha gått klaganden emot. Bestämmelsen motsvarar vad som gäller för överklagande av myndighetsbeslut enligt 42 § förvaltningslagen (2017:900), se prop. 2016/17:180 s. 333.

I *andra stycket* anges att tillsynsmyndigheten alltid har klagorätt när det gäller förvaltarens beslut, dvs. även om myndigheten i det enskilda fallet inte uppfyller kraven på sådan rätt enligt första stycket. Även tillsynsmyndighetens klagorätt förutsätter att beslutet är överklagbart.

20 § Ett överklagande av ett beslut av förvaltaren ges in till tingsrätten inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet. Om det är tillsynsmyndigheten som överklagar, ska överklagandet dock ges in inom tre veckor från den dag beslutet meddelades.

Paragrafen reglerar frågor om formerna för ett överklagande av en förvaltares beslut och om överklagandetiden. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

Första meningen innebär att ett överklagande ska ges in till den tingsrätt som ska pröva överklagandet. Av 15 § framgår att den tingsrätt som avses är den som har beslutat i fråga om konkurs. Innebörden av regleringen är

att den som överklagar ger in överklagandet direkt till tingsrätten utan förvaltarens inblandning.

Paragrafen reglerar vidare när ett överklagande senast måste göras. Överklagandetiden är tre veckor från det att den som överklagar fick del av förvaltarens beslut. Detta motsvarar vad som gäller enligt 44 § första meningen förvaltningslagen (2017:900) och 3 § lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter. Om det är tillsynsmyndigheten som överklagar förvaltarens beslut räknas dock överklagandetiden, enligt *andra meningen*, från beslutsdagen i likhet med det som gäller enligt 44 § andra meningen förvaltningslagen.

21 § Om ett överklagande har getts in till förvaltaren, ska han eller hon vidarebefordra överklagandet till tingsrätten och samtidigt ange vilken dag som överklagandet kom in till förvaltaren.

I paragrafen finns en bestämmelse om hanteringen av överklaganden som ges in till förvaltaren. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

Om ett överklagande felaktigt har getts in till förvaltaren ska han eller hon enligt paragrafen vidarebefordra överklagandet till tingsrätten. Den tingsrätt som avses är den som har meddelat beslutet om konkurs (se 15 §). Förvaltaren är samtidigt skyldig att ange vilken dag som överklagandet kom in till honom eller henne. Detta motsvarar det som gäller enligt 5 § lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter.

Med stöd av förvaltarens uppgifter har tingsrätten att enligt 21 § göra en prövning av om överklagandet har kommit in i rätt tid. Om överklagandet ges in till fel tingsrätt, ska ärendet överlämnas till rätt domstol med stöd av 8 § lagen (1996:242) om domstolsärenden (se 5 §).

22 § Tingsrätten ska pröva om ett överklagande har kommit in i rätt tid.

Ett överklagande som har kommit in för sent ska avvisas. Detta gäller dock inte om

1. förseningen beror på att förvaltaren har lämnat en felaktig underrättelse om hur beslutet överklagas, eller
2. överklagandet har kommit in till förvaltaren inom överklagandetiden.

Paragrafen reglerar tingsrättens rättidsprövning. Övervägandena finns i avsnitt 11.3.

Enligt *första stycket* prövar tingsrätten frågan om huruvida ett överklagande av förvaltarens beslut har kommit in i rätt tid enligt 20 §.

I *andra stycket första meningen* anges huvudregeln om att tingsrätten ska avvisa ett överklagande om det har kommit in för sent. Från denna regel finns två undantag.

Enligt *andra meningen punkt 1* ska ett överklagande inte avvisas om förseningen beror på att förvaltaren inte har lämnat en korrekt underrättelse om hur man överklagar. Att underrättelsen ska vara korrekt innebär att det måste ha lämnats en underrättelse i ett fall när ett beslut får överklagas och att innehållet i underrättelsen även ska vara sakligt sett riktigt när det gäller överklagandetiden. Om underrättelsen är missvisande

eller om det inte har lämnats en sådan underrättelse i ett enskilt fall när det borde ha lämnats, ska överklagandet inte avvisas.

Av *punkt 2* framgår att ett överklagande inte ska avvisas om överklagandet inom den tid som gäller för överklagande har kommit in till förvaltaren.

Paragrafen motsvarar 4 § lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter.

23 § Vid överklagande av ett beslut enligt 18 § är förvaltaren motpart i ärendet hos domstolen.

Paragrafen reglerar förvaltarens partsställning i domstol när hans eller hennes beslut överklagas dit. Övervägandena finns i avsnitt 11.5.2.

I paragrafen ges förvaltaren ställning som klagandens motpart i domstolsprocessen. Förvaltaren ges därmed samma befogenheter som en beslutsmyndighet har i egenskap av part enligt 11 § lagen (1996:242) om domstolsärenden. Som en konsekvens av sin partsställning, får förvaltaren bl.a. möjlighet att överklaga tingsrättens beslut.

När ett beslut börjar gälla

24 § Ett beslut av rätten i ett överklagandeärende enligt denna lag gäller på det sätt som föreskrivs om det överklagade beslutet.

Paragrafen behandlar frågan om verkställighet av ett beslut av domstol i ett konkursärende som inleds i tingsrätten genom överklagande. Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

Medan 10 § avser verkställighet av domstolens beslut i ett ansökningsärende avser den förevarande paragrafen beslut i de s.k. överklagandeärendena, dvs. konkursärenden som inleds i tingsrätten genom överklagande av tillsynsmyndighetens eller förvaltarens beslut. Paragrafens innebörd är att ett beslut av rätten i ett sådant ärende ska gälla på samma sätt som det överklagade beslutet. Paragrafen knyter därför an till det som gäller för verkställighet av tillsynsmyndighetens respektive förvaltarens beslut (se 2 och 4 §§).

Paragrafen gäller domstolsbeslut och därmed även beslut av högre rätt efter överklagande av tingsrättens beslut i ett överklagandeärende. I de fall beslut gäller omedelbart finns det i lagen (1996:242) om domstolsärenden en möjlighet för den domstol som ska pröva ett överklagande av beslutet att inhibera detta (26 §).

17 kap. Skadestånd och straff

Skadestånd

3 § Om en borgenärs konkursansökan inte bifalls och om borgenären när *ansökan* gavs in saknade skälig anledning att anta att gäldenären var på obestånd, *ska* borgenären ersätta gäldenären *för* den skada som *ansökan och handläggningen av den skäligen* kan anses ha *orsakat gäldenären*.

Om ett beslut om konkurs upphävs, *ska* den borgenär vars ansökan *har* lagts till grund för konkursbeslutet ersätta gäldenären för konkurskostnader som *har tagits* ur konkursboet. Detta gäller dock inte om konkursen upphävs på grund av att gäldenären har åberopat en ny omständighet eller ett nytt bevis. Borgenären

ansvarar inte heller för kostnader i konkursen som gäldenären har orsakat av vårdslöshet. Om flera borgenärer *vid tidpunkten för konkursbeslutet har ansökt om konkurs ansvarar* de solidariskt för ersättningen.

En talan om skadestånd enligt första stycket eller ersättning enligt andra stycket ska väckas vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

Paragrafen behandlar en gäldenärs talan om skadestånd eller talan om ersättning mot en borgenär. Övervägandena finns i avsnitt 11.7 och 12.2.

I *andra stycket* görs en ändring av det solidariska ansvaret av motsvarande slag som i 14 kap. 3 §, se vidare kommentaren till den paragrafen.

I *tredje stycket* ändras forumregeln med anledning av att tingsrätten inte längre kommer att ha ett löpande konkursärende anhängigt under konkursen och att lagen (1996:242) om domstolsärenden ska tillämpas på sådana ärenden. Det kommer därmed inte längre att vara möjligt att pröva en talan enligt den förevarande paragrafen i ett konkursärende, varför sista meningen i stycket tas bort.

Straff m.m.

6 § *Ett åtal mot en gäldenär för brott som avses i 11 kap. brottsbalken och ett åtal mot en borgenär för brott som avses i 5 § får väckas vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen.*

Paragrafen anger vid vilken tingsrätt ett åtal mot en gäldenär eller en borgenär för vissa särskilt angivna brott ska väckas. Övervägandena finns i avsnitt 11.1.

Den hittillsvarande bestämmelsen om att åtal ska väckas vid tingsrätten där konkursen är eller har varit anhängig ändras som en följd av att ett konkursärende inte längre handläggs som ett löpande ärende vid tingsrätten. I stället anges i paragrafen att behörig tingsrätt är den som har beslutat om konkursen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Den upphävda 2 kap. 23 § och de äldre lydelserna av 14 kap. 3 § och 17 kap. 3 § gäller fortfarande, om konkursen har beslutats före ikraftträdandet.
3. De äldre lydelserna av 6 kap. 2 §, 7 kap. 13 §, 9 kap. 2–22 §§ och 11 kap. 2 och 15 §§ gäller fortfarande, om ett bevakningsförfarande har inletts före ikraftträdandet. Detsamma gäller äldre 16 kap. men endast i fråga om handläggningen av bevakningsförfarandet.
4. De äldre lydelserna av 7 kap. 7 § och 14 kap. 15 § gäller fortfarande, om en rådgivare eller förlikningsman har utsetts före ikraftträdandet. Detsamma gäller den äldre lydelsen av 14 kap. 1 § men endast i fråga om ersättning till rådgivare eller förlikningsman.
5. Äldre föreskrifter gäller för en viss åtgärd, om en framställan om åtgärden har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet. Det gäller dock inte en framställan om att ett bevakningsförfarande ska anordnas.
6. Om tingsrätten vid ikraftträdandet inte handlägger någon fråga som avses i 2–5, ska konkursärendet avskrivas från vidare handläggning. Detsamma gäller när tingsrätten efter ikraftträdandet har avslutat handläggningen av samtliga sådana frågor som avses i 2–5 som var aktuella vid ikraftträdandet.

7. När en fråga i en konkurs som har inletts före ikraftträdandet ska anhängiggöras i tingsrätten, ska den tingsrätt som enligt förhållandena vid beslutet om konkurs skulle ha beslutat om konkursen enligt de nya bestämmelserna vara behörig. Detsamma gäller vid väckande av en talan enligt 4 kap. 20 §, 13 kap. 7 § eller 17 kap. 3 eller 6 §.

Enligt *punkt 1* ska lagändringarna träda i kraft den 1 juli 2026.

Som utgångspunkt gäller de nya bestämmelserna även för konkurser som har beslutats före ikraftträdandet. Det finns dock ett antal undantag.

Enligt *punkt 2* gäller den äldre lydelsen av ett antal bestämmelser, om konkursen har inletts före ikraftträdandet. Det gäller till att börja med bestämmelser i fråga om rätt till ersättning för kostnader vid prövning av en borgenärs konkursansökan (hittillsvarande 2 kap. 23 §). En borgenär kommer därför, i fall konkursen har inletts före ikraftträdandet, fortsatt att kunna göra gällande fordran på ersättning för kostnader senare under konkursförfarandet även om ersättningen inte fastställts i samband med konkursbeslutet. Av punkten framgår vidare att de nya reglerna om ansvar för sökande borgenär i fråga om kostnader och skadestånd (14 kap. 3 § och 17 kap. 3 §) endast ska gälla i konkurser som har inletts efter ikraftträdandet. Det följer av punkt 7 att en talan enligt 17 kap. 3 § ska väckas vid den tingsrätt som skulle ha beslutat om konkursen enligt de nya bestämmelserna.

Enligt *punkt 3* ska ett vid ikraftträdandet pågående bevakningsförfarande enligt 9 kap. handläggas enligt bestämmelsernas äldre lydelse. Det avgörande är om tingsrätten vid ikraftträdandet har beslutat att ett bevakningsförfarande ska anordnas. Även efterbevakning ska då handläggas enligt de äldre reglerna. Utöver handläggningsreglerna i 9 och 16 kap. omfattas vissa bestämmelser som påverkar eller vars tillämpning beror på genomförandet av bevakningsförfarandet.

Möjligheten att förordna rådgivare åt förvaltaren vid förvaltningen av boet eller att som förlikningsman biträda rätten med utredning och förlikning i en bevakningstvist tas bort. Enligt *punkt 4* ska dock ett pågående eller genomfört uppdrag enligt hittillsvarande 7 kap. 7 § som rådgivare eller förlikningsman fortsatt hanteras enligt äldre bestämmelser efter ikraftträdandet. Det innebär bl.a. att när en rådgivares eller en förlikningsmans uppdrag är slutfört ska det genast anmälas till rätten som därefter beslutar om återkallelse av uppdraget enligt 7 kap. 7 § och om arvode och ersättning enligt 14 kap. 15 §. Enligt 14 kap. 1 § i dess hittillsvarande lydelse är kostnaden för arvode och kostnadsersättning till en rådgivare eller förlikningsman en konkurskostnad. Det finns inte någon möjlighet att efter ikraftträdandet ge ett nytt uppdrag till en rådgivare eller förlikningsman även om konkursen inleddes före ikraftträdandet.

Av *punkt 5* framgår att äldre bestämmelser ska gälla vid handläggningen av en framställan om en åtgärd som har getts in till rätten före ikraftträdandet. Om t.ex. en förvaltare redan gett in ett utdelningsförslag och sin arvodesframställan eller en begäran om anstånd med att ge in förvaltarberättelsen till rätten när de nya bestämmelserna träder i kraft, ska rätten pröva och besluta i frågan. Detta gäller även om tingsrätten redan har fattat ett beslut som sedan överklagas. Framställan ska således slutligt avgöras enligt äldre bestämmelser. Det finns dock ett undantag för en

framställan om bevakningsförfarande. Varken tingsrätten eller hovrätten får besluta om ett bevakningsförfarande efter ikraftträdandet.

De åtgärder som avses med bestämmelsen är prövning av en konkursansökan och utseende av förvaltare, prövning av gäldenärens beneficium enligt 3 kap. 6 §, prövning av om någon annan än gäldenären ska lämna en bekräftelse enligt 6 kap. 5 §, reseförbud m.m. enligt 6 kap. 6 och 7 §§, tvångsmedel enligt 6 kap. 9–11 §§, ersättning för inställelse enligt 6 kap. 14 §, utseende av flera förvaltare enligt 7 kap. 3 §, entledigande av förvaltare enligt 7 kap. 5 §, anstånd med förvaltarberättelsen enligt 7 kap. 15 §, förordnande av granskare enligt 7 kap. 30 §, avskrivning av konkursen enligt 10 kap. 1 eller 3 §, fastställande av utdelningsförslag enligt 11 kap. 6–9, 15 och 18 §§, fastställande av förslag till efterutdelning enligt 11 kap. 20 §, nedläggning av konkurs efter frivillig uppgörelse enligt 12 kap. 1 §, fastställande av ackord enligt 12 kap. 3, 4, 6–8, 10, 17, 20 och 28 §§, utseende av tillsynsperson enligt 12 kap. 26 §, prövning av arvode till tillsynsperson enligt 12 kap. 27 §, fastställande av förvaltararvode enligt 14 kap. 4, 6–9 och 11 §§, förskott på förvaltararvode enligt 14 kap. 12 § och fastställande av kostnadsersättning enligt 14 kap. 14 §. För handläggningen gäller dessutom det hittillsvarande 16 kap., liksom de äldre lydelseerna av andra bestämmelser som måste tillämpas för att åtgärderna ska kunna utföras, t.ex. 13 kap. 3–6 §§ om slutredovisning i samband med prövningen av ett utdelningsförslag.

Om en tingsrätt vid ikraftträdandet har fått in en ansökan om konkurs som ännu inte har prövats är den enligt allmänna principer fortfarande behörig att handlägga ansökan, även om den enligt de nya reglerna inte längre ska handlägga konkursärenden. När tingsrätten har tagit ställning till ansökan ska ärendet skrivas av.

Vid ikraftträdandet kommer tingsrätterna i samtliga då pågående konkurser att ha ett öppet ärende. Enligt *punkt 6* ska dessa ärenden avskrivas från vidare handläggning. Detta ska ske direkt, om ingen fråga då är föremål för handläggning i tingsrätten. Om en sådan handläggning pågår ska ärendet skrivas av när frågan avgörs eller, om det finns flera samtidigt pågående frågor, den sista av dem avgörs. Som en följd kommer de frågor i äldre konkurser som aktualiseras i tingsrätten efter ikraftträdandet att handläggas enligt de nya bestämmelserna och i nya konkursärenden.

Enligt de nya bestämmelserna ska konkursärenden inledas vid den tingsrätt som har beslutat om konkurs. Samtidigt sker en förändring av reglerna om behörig domstol som kan medföra att alla tingsrätter inte längre ska handlägga konkursärenden. När en framställan i en konkurs som har inletts före ikraftträdandet ska göras till domstolen efter ikraftträdandet, ska därför enligt *punkt 7* den tingsrätt som skulle ha beslutat om konkursen enligt de nya bestämmelserna (16 kap. 8 och 15 §§) vara behörig. Vilken tingsrätt som därmed är behörig ska avgöras utifrån de faktiska omständigheterna vid tidpunkten för konkursbeslutet.

För konkursmålen, t.ex. en talan om återvinning, gäller samma regler. Talan ska alltså väckas vid den tingsrätt som skulle ha beslutat om konkursen enligt de nya reglerna.

Övervägandena finns i avsnitt 13.

15.2 Förslaget till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)

Allmänna förmånsrätter

10 § Allmän förmånsrätt följer med

1. den kostnad som *en* borgenär *har* haft för försättande av gäldenären i konkurs och för beslut att ett dödsbos egendom ska avträdas till förvaltning av boutredningsman samt begravnings- och bouppteckningskostnader när gäldenären *har* avlidit före konkursbeslutet,

2. arvode och kostnadsersättning till *en* rekonstruktör enligt lagen (2022:964) om företagsrekonstruktion, *en tillsynsperson* enligt *den lagen eller* konkurslagen (1987:672) eller *en* förordnad boutredningsman, om fordringen avser tid inom sex månader innan konkursansökan gjordes eller därefter,

3. kostnad för särskilda åtgärder som under den tid som anges under 2 *har* vidtagits med rekonstruktörens *eller* tillsynspersonens godkännande eller av boutredningsmannen och uppenbart varit till borgenärernas bästa,

4. fordringar som ingår i en fastställd rekonstruktionsplan och utgör ny finansiering enligt 4 kap. 7 § 8 lagen om företagsrekonstruktion, i den utsträckning och under den tid som anges i planen,

5. andra fordringar som grundar sig på avtal som gäldenären med rekonstruktörens samtycke träffat under en företagsrekonstruktion enligt lagen om företagsrekonstruktion,

6. ersättning till resolutionsmyndigheten (Riksgäldskontoret) enligt lagen (2015:1016) om resolution, om fordringen avser tid inom sex månader innan konkursansökan gjordes eller därefter, och

7. andra fordringar som grundar sig på avtal som gäldenären med resolutionsmyndighetens eller en särskild förvaltares samtycke träffat under en resolution enligt

– lagen om resolution, eller

– Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/23 av den 16 december 2020 om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter och om ändring av förordningarna (EU) nr 1095/2010, (EU) nr 648/2012, (EU) nr 600/2014, (EU) nr 806/2014 och (EU) 2015/2365 samt direktiven 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2007/36/EG, 2014/59/EU och (EU) 2017/1132.

Förmånsrätt enligt första stycket 1–3 och 6 gäller endast i den utsträckning beloppet med hänsyn till omständigheterna är skäligt.

Förmånsrätt enligt första stycket 5 upphör att gälla

1. om en rekonstruktionsplan fastställs under en företagsrekonstruktion, eller

2. tre månader efter att företagsrekonstruktionen upphört utan att någon rekonstruktionsplan har fastställts, om inte en konkursansökan som avser gäldenären har gjorts inom den tiden.

Paragrafen innehåller bestämmelser om allmän förmånsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 8.2.4.

Ändringarna i *första stycket punkt 2 och 3* är en följd av att institutet tillsynsman i konkurs fortsättningsvis benämns tillsynsperson (se 12 kap. 26 § konkurslagen).

15.3 Förslaget till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Hinder mot bifall till passansökan m.m.

7 § Passansökan ska avslås, om

1. bestämmelserna i 6 § inte har *följts* och sökanden inte har följt uppmaningen att avhjälpa bristen,

2. ansökan avser pass för barn under arton år och barnets vårdnadshavare inte har lämnat medgivande och det inte finns synnerliga skäl att ändå utfärda pass,

3. sökanden är anhållen, häktad eller underkastad övervakning enligt 24 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken eller reseförbud eller anmälningsskyldighet enligt 25 kap. 1 § samma balk,

4. sökanden är föremål för ett beslut om övervakningsåtgärder enligt 2 kap. 1 § lagen (2015:485) om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen, och *åklagaren* inte har lämnat medgivande,

5. sökanden är föremål för en uppföljningsförklaring som avser en övervakningsåtgärd enligt 3 kap. 3 § 3–5 lagen om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen, och *åklagaren* inte har lämnat medgivande,

6. sökanden är efterlyst och ska omhändertas omedelbart vid anträffandet,

7. sökanden genom en dom som har fått laga kraft har dömts till frihetsberövande påföljd, som inte har börjat verkställas, och det finns sannolika skäl att anta att han eller hon har för avsikt att undandra sig verkställigheten,

8. sökanden avtjänar fängelsestraff och den sammanlagda tiden att avtjäna är fängelse i minst ett år och sökanden inte har villkorligt *frigetts*,

9. sökanden genomgår sluten ungdomsvård och den sammanlagda vårdtiden är minst ett år,

10. sökanden genomgår rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, eller

11. sökanden enligt 2 kap. 12 § eller 6 kap. 6 b § konkurslagen (1987:672) är ålagd att lämna ifrån sig sitt pass eller förbud att utfärda pass för sökanden har meddelats enligt samma bestämmelser.

Paragrafen reglerar när en passansökan ska avslås. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.1.

Punkt 11 justeras med anledning av att bestämmelserna i 6 kap. 6 § konkurslagen om krav på gäldenären att lämna ifrån sig pass och förbud att utfärda pass flyttas till den nya 6 kap. 6 b § samma lag.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Vid tillämpningen av 7 § 11 ska ett beslut om att sökanden ska lämna ifrån sig sitt pass, eller om ett förbud att utfärda pass för sökanden, som har meddelats enligt 6 kap. 6 § konkurslagen (1987:672) i dess lydelse före den 1 juli 2026, anses som ett beslut enligt 6 kap. 6 b § konkurslagen.

Enligt *punkt 1* träder lagändringen i kraft den 1 juli 2026.

Av *punkt 2* följer att vid tillämpningen av 7 § 11 ska ett beslut som tingsrätten har meddelat enligt den hittillsvarande lydelsen av 6 kap. 6 § konkurslagen (1987:672) anses vara ett beslut som har meddelats med stöd av den nya 6 kap. 6 b § samma lag. För tillämpningen av 7 § 11 saknar det alltså betydelse om tingsrätten har meddelat sitt beslut före eller efter

ikraftträdandet. Det saknar vidare betydelse om tingsrätten, när beslutet har meddelats efter ikraftträdandet, har gjort detta med stöd av den äldre lydelsen och övergångsbestämmelserna till ändringarna i konkurslagen.

Övervägandena finns i avsnitt 13.

15.4 Förslaget till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

6 kap. Likvidation och upplösning

Tvångslikvidation

2 § Bolagsverket ska besluta att en sparbank ska gå i likvidation, om tillståndet att driva bankrörelse har återkallats. Beslutet ska fattas så snart det är praktiskt möjligt, dock senast dagen efter det att ansökan om likvidation kom in till Bolagsverket.

Rätten ska besluta att en sparbank ska gå i likvidation, om sparbanken har försatts i konkurs och denna *har* avslutats med överskott. Beslutet ska fattas i *anslutning till* att konkursen *har avslutats*.

Ett beslut om likvidation ska dock inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning i första instans.

En fråga om likvidation enligt första stycket prövas på ansökan av Finansinspektionen, styrelsen, *en* styrelseledamot eller *en* huvudman.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tvångslikvidation av en sparbank. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1, 7.2.1 och 8.1.

Andra stycket justeras med anledning av att tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, i flertalet fall är den som beslutar om att avsluta en konkurs. Rätten ska självmant besluta om bankens likvidation i anslutning till att konkursen har avslutats, vilket innebär att rätten ska fatta beslutet så snart den har blivit underrättad om att det har skett (jfr prop. 2010/11:119 s. 87).

19 § Om en sparbank försatts i konkurs, *ska* tingsrätten *skicka* en underrättelse om beslutet till registreringsmyndigheten för registrering.

Under konkursen företräds sparbanken som konkursgäldenär av den styrelse eller de likvidatorer som finns vid konkursens början. Även under konkursen gäller dock bestämmelserna i denna lag om rätt att avgå, om entledigande och om ny tillsättning.

När en konkurs har avslutats *ska tillsynsmyndigheten i konkurser* genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten *och* ange om *det finns något* överskott.

Tingsrätten ska för registrering underrätta registreringsmyndigheten när en högre rätt genom ett beslut som har fått laga kraft har upphävt ett beslut att försätta sparbanken i konkurs.

Paragrafen innehåller bestämmelser om underrättelse i samband med konkursbeslut. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1, 7.2.1 och 8.1.

Tillsynsmyndigheten övertar underrättelseskyldigheten i *tredje stycket* första meningen med anledning av att myndigheten, och inte som hittills rätten, i flertalet fall ska besluta om konkursens avslutande.

Underrättelseskyldigheten i *fjärde stycket*, som är nytt, motsvarar hittillsvarande tredje stycket andra meningen.

11 kap. Registrering m.m.

1 § Registreringsmyndigheten *ska så snart som möjligt* kungöra i Post- och Inrikes Tidningar *det* som för sparbanker införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

1. 2 kap. 14 § om dagen för kungörelse om rörelsens öppnande,

2. 6 kap. 19 § om att banken *har* blivit försatt i konkurs, att *ett* beslut om konkurs *har* upphävts eller att *en* konkurs *har* avslutats, och

3. 7 kap. 5 § om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret *ska* bara ange ändringens art.

Paragrafen reglerar registreringsmyndighetens kungörelseskyldighet. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1, 7.2.1 och 8.1.

Första stycket punkt 2 justeras med anledning av att tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, i flertalet fall ska besluta om konkursens avslutande.

15.5 Förslaget till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

Garantins omfattning

8 § Om någon på grund av en fordran som omfattas av garantin har ansökt om att gäldenären *ska* försättas i konkurs, lämnas betalning även för kostnaden för det.

Av paragrafen framgår att lönegarantin omfattar vissa kostnader när arbetstagaren ansökt om konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 12.2.

I paragrafen utgår bestämmelsen om ersättning för den kostnad som en arbetstagare i egenskap av sökande borgenär i en konkurs kan åläggas när konkursen avskrivs. Detta med anledning av att arbetstagaren i en sådan situation befrias från kostnadsansvaret i 14 kap. 3 § konkurslagen (1987:672), se kommentaren till den paragrafen.

Konkurs med bevakning

15 § Förvaltaren ska för arbetstagarens räkning bevaka fordringar som enligt förvaltarens bedömning är klara.

Som bevakning får förvaltaren *använda* en sådan underrättelse som han eller hon har lämnat till den utbetalande myndigheten enligt 11 §.

Förvaltaren ska genast underrätta arbetstagaren om bevakningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om bevakning i en konkurs av klara lönefordringar. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.1 och 6.2.2.

I *andra stycket* görs ändringar med anledning av att bevakningar inte längre ska ges in till rätten. När förvaltaren bevakar en fordran enligt paragrafen ska han eller hon i stället upprätta en särskild bevakningshandling eller använda en underrättelse enligt 11 §. Oavsett form ska bevakningen lämnas till tillsynsmyndigheten enligt 9 kap. 7 § konkurslagen (1987:672).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
2. Den äldre lydelsen av 8 § gäller för en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet.

Enligt *punkt 1* träder lagändringarna i kraft den 1 juli 2026.

Av *punkt 2* framgår att i en konkurs som har inletts före ikraftträdandet tillämpas även fortsättningsvis bestämmelsen i 8 § om att lönegarantin omfattar kostnader som en borgenär kan vara skyldig att betala vid avskrivning av konkursen.

Övervägandena finns i avsnitt 13.

15.6 Förslaget till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

10 kap. Registrering

Allmänna bestämmelser om registrering

4 § Om en stiftelse försätts i konkurs eller beslut om företagsrekonstruktion meddelas för stiftelsen, ska tingsrätten för registrering underrätta registreringsmyndigheten om beslutet och vem som har utsetts till konkursförvaltare eller rekonstruktör.

När en konkurs har avslutats ska *tillsynsmyndigheten i konkurser* genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten och ange om något överskott finns eller inte. *När en företagsrekonstruktion har upphört, ska tingsrätten genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten.*

Tingsrätten ska för registrering underrätta registreringsmyndigheten när en högre rätt har upphävt ett beslut att försätta stiftelsen i konkurs eller ett beslut om företagsrekonstruktion.

Paragrafen innehåller bestämmelser om underrättelser vid konkurs. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1, 7.2.1 och 8.1.

Andra stycket justeras med anledning av att tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, i flertalet fall ska vara den som beslutar om att avsluta en konkurs.

Underrättelseskyldigheten i *tredje stycket*, som är nytt, motsvarar hittillsvarande andra stycket andra meningen.

15.7 Förslaget till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619)

Beslut i rättshjälpsfrågor

41 § I samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende *där* en part har rättshjälp, ska det bestämmas vilka belopp som motparter, medparter och den rättssökande eller *rättssökandens* ställföreträdare ska betala enligt 30 § första stycket och 31 § första stycket.

Beslut om återbetalningsskyldighet enligt 37 § meddelas i samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende där en part har rättshjälp eller i samband med rättshjälpens upphörande.

Om beslutet meddelas av någon annan än en domstol eller Rättshjälpsmyndigheten, ska betalningsskyldigheten bestämmas till att avse kostnaderna i deras helhet eller en viss kvotdel utan att ett bestämt belopp anges.

Paragrafen innehåller bestämmelser om beslut om betalning av kostnaderna för rättshjälp. Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

Paragrafens *första stycke* delas upp på tre stycken utan någon ändring i sak.

Vidare utgår det hittillsvarande andra stycket. Ändringen innebär att när en gäldenär försätts i konkurs ska ett beslut om ersättningsskyldighet för gäldenären, i enlighet med första stycket, bestämmas senast när ärendet avslutas, dvs. i samband med att konkursbeslutet meddelas. Konkursbeslutet får inte fördröjas. Ersättningsskyldigheten fastställs oberoende av yrkande men det måste vid beslutet finnas underlag för att avgöra vilket belopp som gäldenären ska betala.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Den äldre lydelsen av 41 § gäller för en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet.

Enligt *punkt 1* träder lagen i kraft den 1 juli 2026.

Av *punkt 2* framgår att det upphävda andra stycket i 41 § om när motparts ersättningsskyldighet kan bestämmas fortsatt ska gälla i konkurser där konkursbeslutet fattats före ikraftträdandet. Om en konkursansökan gjorts före ikraftträdandet men något konkursbeslut inte fattats ska däremot inte den äldre bestämmelsen tillämpas.

Övervägandena finns i avsnitt 13.

15.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet

2 kap. Kronofogdemyndighetens databaser

Konkurstillsynsdatabasen

Ändamål

20 § Uppgifter får behandlas i databasen för att tillhandahålla information som behövs i Kronofogdemyndighetens verksamhet för

1. handläggningen av konkurstillsynsärenden, *andra konkursärenden*, ärenden om tillsyn över rekonstruktörer och mål enligt lönegarantilagen (1992:497),

2. förebyggande av överskuldssättning och information om skuldsanering och F-skuldsanering, och

3. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om de ändamål för vilka personuppgifter får behandlas i konkurstillsynsdatabasen. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

I *punkt 1* görs ett tillägg för andra konkursärenden med anledning av att tillsynsmyndigheten föreslås få vissa uppgifter i konkursförfarandet som inte utgör konkurstillsyn.

Innehåll

22 § För de ändamål som anges i 20 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. ett konkursbos identitet,
2. en fysisk persons identitet och bosättning,
3. en juridisk persons identitet, säte, firmatecknare och andra företrädare,
4. en enskilds ekonomiska förhållanden,
5. *en domstols, en myndighets eller en konkursförvaltares beslut,*
6. yrkanden och grunder i ett mål eller ärende, och
7. beslut och övriga åtgärder i ett mål eller ärende.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

Paragrafen anger vilka uppgifter som får behandlas i konkurstillsynsdatabasen. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Ett tillägg görs i *första stycket punkt 5* som innebär att även beslut av konkursförvaltare får behandlas.

I *andra stycket* görs ett förtydligande av stödet för att meddela verkställighetsföreskrifter.

Gallring

23 § Uppgifter och handlingar i databasen som kan hänföras till ett konkurstillsynsärende, *ett annat konkursärende* eller ett ärende om tillsyn över rekonstruktörer ska gallras senast fem år efter utgången av det kalenderår då ärendet avslutades. Ett konkurstillsynsärende *eller ett annat konkursärende* ska dock gallras tidigast tio år efter utgången av det kalenderår då beslutet om konkurs fattades.

Uppgifter och handlingar som kan hänföras till mål enligt lönegarantilagen (1992:497) ska gallras senast tre år efter utgången av det kalenderår då handläggningen av målet avslutades.

Paragrafen innehåller bestämmelser om gallring av uppgifter och handlingar i konkurstillsynsdatabasen. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

I *första stycket* görs ett tillägg för andra konkursärenden med anledning av att tillsynsmyndigheten föreslås få vissa uppgifter i konkursförfarande som inte utgör konkurstillsyn.

15.9 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

25 kap. Likvidation och konkurs

Likvidation efter överskottskonkurs m.m.

51 § Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs *ner* efter en frivillig uppgörelse, eller om egendomen i konkursboet återställs till bolaget till följd av att ett ackord har fastställts, *ska* allmän domstol i *anslutning till* att konkursen *har*

avslutats besluta att bolaget ska gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Om bolaget var i likvidation när det försattes i konkurs ska likvidationen fortsätta enligt 44 §, om konkursen avslutas på det sätt som anges i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om likvidation efter en överkostskonkurs. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1, 7.2.1 och 8.1.

Första stycket justeras med anledning av att tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, i flertalet fall ska vara den som beslutar om att avsluta en konkurs.

Rätten ska självant besluta om bolagets likvidation i samband med att konkursen har avslutats, vilket innebär att rätten ska fatta beslutet så snart den har blivit underrättad om att det har skett (jfr prop. 2000/01:150 s. 117 och 118).

15.10 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Bilaga

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Verksamhet

Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag i all verksamhet

Konkursförvaltare verksamhet i en konkurs som rör bekräftelse av bouppteckning och medgivande av undantag från reseförbud (SFS 1987:672)

Kungliga Svenska Aeroklubben besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis och miljövårdighetsbevis (SFS 2010:500)

Bilagan innehåller de privaträttsliga organ hos vilka tryckfrihetsförordningens bestämmelser om rätt att ta del av allmänna handlingar ska tillämpas. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.3.

Ändringen innebär att handlingsoffentlighet ska tillämpas i förvaltares verksamhet i en konkurs även när det gäller handläggningen av frågor om att medge undantag för gäldenärens reseförbud enligt 6 kap. 6 § konkurslagen (1987:672). Detta innebär att det som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar i tillämpliga

delar ska gälla i denna del av en förvaltares verksamhet. Förvaltaren ska vidare vid tillämpningen av denna lag jämföras med myndighet, se bl.a. 4–6 kap. och arkivlagen (1990:782). Detta framgår av 2 kap. 4 §.

15.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (2014:836) om näringsförbud

Ansökan om näringsförbud m.m.

Yrkande om näringsförbud som grundas på 5 eller 6 §

16 § *Ett yrkande om näringsförbud enligt 5 eller 6 § får framställas av allmän åklagare. Om talan inte förs enligt 15 §, ska yrkandet framställas genom en ansökan vid allmän domstol.*

Om åklagaren har förklarat sig avstå från att ansöka om näringsförbud, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten.

En ansökan enligt första eller andra stycket ska göras hos tingsrätten i den ort där den som yrkandet avser har sin hemvist. Om han eller hon inte har *sin* hemvist i Sverige, ska ansökan göras hos Stockholms tingsrätt. Om ärendet gäller näringsförbud enligt 5 §, är även den tingsrätt som har *beslutat om* konkursen behörig att pröva ärendet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ansökan om näringsförbud i vissa fall. Övervägandena finns i avsnitt 11.1.

Forumregeln i *tredje stycket tredje meningen* justeras med anledning av att tingsrätten inte längre kommer att ha ett löpande ärende öppet under konkursen.

15.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar

18 kap. Upplösning utan föregående likvidation

Särskilda bestämmelser vid konkurs och företagsrekonstruktion

Beslut om likvidation

14 § Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs ner efter en frivillig uppgörelse, eller om egendomen i konkursboet återställs till föreningen till följd av att ett ackord har fastställts, ska allmän domstol i *anslutning till* att konkursen *har avslutats* besluta att föreningen ska gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Om föreningen var i likvidation när den försattes i konkurs, ska likvidationen fortsätta enligt 17 kap. 42 §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om likvidation efter en överskottskonkurs. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.1, 7.2.1 och 8.1.

Första stycket justeras med anledning av att tillsynsmyndigheten, och inte som hittills rätten, i flertalet fall ska vara den som beslutar om att avsluta en konkurs. Se vidare kommentaren till motsvarande ändring i 25 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551).

Sammanfattning av departementspromemorian Konkursförfarandet (Ds 2019:31)

Bilaga 1

I promemorian lämnas förslag om ett mer effektivt och ändamålsenligt konkursförfarande. Många av de olika delarna i förfarandet ses över och moderniseras.

En del i översynen rör ansvarsfördelningen mellan domstolen, Kronofogdemyndigheten (tillsynsmyndigheten i konkurser) och konkursförvaltaren. Domstolens verksamhet renodlas och tillsynsmyndighetens och förvaltarens ansvar för hanteringen utökas. Tingsrättens uppgift ska framför allt vara att hantera ingripande frågor, lösa tvister och överpröva beslut av tillsynsmyndigheten och förvaltaren.

Tingsrätten ska alljämt fatta beslut om konkurs och utse konkursförvaltare. Tillsynsmyndigheten ska i stället för tingsrätten besluta i vissa frågor under förfarandet, bl.a. beviljande av anstånd för förvaltaren att inge förvaltarberättelsen samt förordnande och entledigande av vissa uppdragstagare i konkurs. Tillsynsmyndigheten ska vidare överta uppgiften att i flertalet fall besluta om att avsluta konkursen och besluta om förvaltararvode.

Det föreslås att det obligatoriska edgångssammanträdet i tingsrätt ersätts med en ordning där gäldenären skriftligen ska bekräfta bouppteckningen vid ett sammanträde hos konkursförvaltaren. Förvaltaren föreslås vidare få ett större ansvar för bevakningsförfarandet och den inledande delen av ackordsförfarandet samt ges beslutsbefogenheter för vissa ytterligare frågor under konkursförfarandet, t.ex. att besluta om att medge gäldenären undantag från reseförbud.

En annan del i översynen syftar till att i större utsträckning kunna använda elektronisk kommunikation under konkursförfarandet. Exempelvis ska kungörelser fortsättningsvis i regel endast ske på internet och handlingar ska kunna sändas elektroniskt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Promemorians lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs i fråga om konkurslagen (1987:672)¹

dels att 2 kap. 26 §, 7 kap. 7, 14 a och 29 §§, 9 kap. 14, 17 och 18 §§, 11 kap. 17 §, 12 kap. 9, 12, 16 och 18 §§, 14 kap. 10 och 15 §§ och 16 kap. ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 2 kap. 26 §, 6 kap. 3 § och 7 kap. 7 § ska utgå,

dels att 1 kap. 3 och 6 §§, 2 kap. 1–4, 23 och 24 §§, 3 kap. 2, 4 och 6 §§, 4 kap. 20 §, 6 kap. 2–7, 9–11 och 14 §§, 7 kap. 3, 5, 9, 10, 12–15, 19–22, 27, 28 och 30 §§, 8 kap. 2, 7, 9 och 10 §§, 9 kap. 1–11, 13, 15, 16 och 19–21 §§, 10 kap. 1–4 §§, 11 kap. 2, 5–9, 12, 13 a, 15, 18, 20 och 21 §§, 12 kap. 1, 3, 4, 6–8, 10, 17, 20, 26 och 27 §§, 13 kap. 3–7 §§, 14 kap. 1, 3, 4, 6–9, 11, 12, 14, 17 och 18 §§, 15 kap. 1, 2 och 4 §§, 17 kap. 3 och 6 §§ och rubrikerna närmast före 6 kap. 2 § och 13 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 6 kap. ska lyda ”Gäldenärens skyldigheter under boutredningen”,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 16 kap., tolv nya paragrafer, 6 kap. 2 a, 2 b, 5 a, och 6 a §§, 7 kap. 13 a, 15 a och 31 §§, 9 kap. 6 a och 6 b §§, 11 kap. 7 a §, 12 kap. 26 a § och 14 kap. 9 a §, och närmast före 6 kap. 2 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

Förvaltningen av ett konkursbo handhas av en eller flera förvaltare.

Förvaltningen av boet står under tillsyn av tillsynsmyndigheten.

Förvaltningen av boet står under tillsyn av tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten utför även de andra uppgifter som anges i denna lag.

6 §

Om *det i någon* annan lag *har* meddelats någon bestämmelse som

Om *en* annan lag *innehåller* någon bestämmelse som avviker från denna

¹ Senaste lydelse av
7 kap. 14 a § 1995:308
9 kap. 14 § 1995:793
12 kap. 16 § 1990:1072
14 kap. 10 § 2005:190
16 kap. 8 § 2006:706
16 kap. 9 § 1994:1050.

avviker från denna lag, gäller den lag, tillämpas den bestämmelsen.
bestämmelsen.

Angående tillämpligheten av rättegångsbalken ges bestämmelser i det följande.

2 kap.

1 §²

En ansökan om konkurs görs skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökan ska vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

Sökanden ska ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan ska avvisas, om det inte av den framgår vilken tingsrätt som är behörig och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

I 3 och 4 §§ lagen (2017:473) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

2 §

Har en konkursansökan gjorts hos en tingsrätt som inte är behörig, skall rätten genast sända handlingarna i ärendet till den tingsrätt som enligt vad dessa visar är behörig och underrätta sökanden. Ansökan skall anses gjord, när ansökningshandlingen kom in till den förra tingsrätten.

Om ansökan ges in elektroniskt, ska den skrivas under med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2017:479.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet på underskrift för ansökningar som ges in elektroniskt.

3 §³

Görs ansökningen av gäldenären, bör till ansökningshandlingen bifogas en av gäldenären underskriven förteckning över boets tillgångar och skulder med uppgift om varje borgenärs namn och postadress samt om det räkenskapsmaterial och de andra handlingar som rör boet.

Ansöker ett dödsbo eller en dödsbodeläggare om att boet skall försättas i konkurs, skall till ansökningshandlingen fogas en bestyrkt kopia av bouppteckningen efter den döde och, om bouppteckningen har registrerats, bevis om detta. Har inte bouppteckning förrättats, skall uppgift om varje deläggares namn och postadress lämnas.

Om ett dödsbo eller en dödsbodeläggare ansöker om att dödsboet ska försättas i konkurs, ska till ansökan bifogas bouppteckningen efter den döde och, om bouppteckningen har registrerats, bevis om detta. Om inte en bouppteckning har förrättats, ska uppgift om varje deläggares namn och adress lämnas.

4 §

Görs ansökningen av en borgenär, skall han vid ansökningen lämna uppgift om sin fordran och de omständigheter i övrigt på vilka han grundar yrkandet. Han skall även i original eller kopia bifoga de handlingar som han vill åberopa. Ansökningshandlingen och de handlingar som har bifogats denna skall ges in i två exemplar.

Om en borgenär ansöker om konkurs, ska borgenären i ansökan lämna uppgift om sin fordran och de omständigheter i övrigt på vilka yrkandet grundas.

Borgenären ska till ansökan bifoga de handlingar som åberopas.

23 §

I fråga om rätt till ersättning för kostnader vid prövning av en borgenärs konkursansökan gäller

I fråga om rätt till ersättning för kostnader vid prövning av en borgenärs konkursansökan gäller

³ Senaste lydelse 2001:97.

18 kap. rättegångsbalken *i tillämpliga delar*. Bestämmelsen i 18 kap. 2 § *skall dock inte tillämpas. Borgenären får utan hinder av 14 § samma kapitel i konkursen göra gällande fordran på ersättning för sådana kostnader i den ordning som gäller för andra fordringar.*

18 kap. rättegångsbalken. Bestämmelsen i 18 kap. 2 § *ska dock inte tillämpas.*

24 §

När ett beslut om konkurs meddelas, *skall tingsrätten*

När ett beslut om konkurs meddelas, *ska tingsrätten snarast utse förvaltare.*

1. genast bestämma tidpunkt för det sammanträde vid vilket gäldenären skall avlägga bouppteckningsed (edgångssammanträde),

2. snarast utse förvaltare,

3. kalla gäldenären, förvaltaren, tillsynsmyndigheten och den borgenär som har gjort konkursansökningen till edgångssammanträdet.

Konkursbeslutet *skall genast kungöras. Genom kungörelsen kallas övriga borgenärer till edgångssammanträdet.*

Konkursbeslutet *ska genast kungöras.*

Kallelsen till gäldenären enligt första stycket 3 skall delges.

3 kap.

2 §⁴

En rättshandling mellan gäldenären och någon annan som företas senast dagen efter den *då kungörelsen om konkursbeslutet var införd i Post- och Inrikes Tidningar* ska trots 1 § gälla, om det inte visas att den andre kände till beslutet eller att det fanns omständigheter som gav honom eller henne skäligen anledning att anta att gäldenären var försatt i konkurs. En överlåtelse av eller ett annat förfogande över egendom som på grund av detta ska gälla, ska dock, om

En rättshandling mellan gäldenären och någon annan som företas senast dagen efter den *dag konkursbeslutet kungjordes* ska trots 1 § gälla, om det inte visas att den andre kände till beslutet eller att det fanns omständigheter som gav honom eller henne skäligen anledning att anta att gäldenären var försatt i konkurs. En överlåtelse av eller ett annat förfogande över egendom som på grund av detta ska gälla, ska dock, om konkursboet utan oskäligt uppehåll

⁴ Senaste lydelse 2014:1456.

konkursboet utan oskäligt uppehåll begär det, gå åter mot att boet ersätter den andre vad han eller hon har betalat jämte nödvändig eller nyttig kostnad.

Första stycket andra meningen gäller inte egendom som anges i 8 kap. 10 § andra stycket.

Infriar någon en förpliktelse mot gäldenären efter den tidpunkt som anges i första stycket, ska det tillgodoräknas honom eller henne, om det av omständigheterna framgår att han eller hon var i god tro. En uppsägning eller en annan liknande rättshandling som företas mot eller av gäldenären efter sagda tidpunkt ska gälla, om det av omständigheterna framgår att den andre var i god tro och det är uppenbart oskäligt att rättshandlingen blir ogiltig mot konkursboet.

Det finns särskilda bestämmelser om verkan av gäldenärens överlåtelse eller pantsättning av löpande skuldebrev, aktiebrev eller vissa andra jämförbara värdehandlingar.

4 §⁵

För att ta i anspråk gäldenärens lön och därmed jämställda förmåner som överstiger förbehållsbeloppet får förvaltaren för konkursboets räkning hos kronofogdemyndigheten begära utmätning enligt 7 kap. utsköningsbalken.

För att ta i anspråk gäldenärens lön och därmed jämställda förmåner som överstiger förbehållsbeloppet får förvaltaren för konkursboets räkning ansöka om utmätning enligt 7 kap. utsköningsbalken.

Att utmätning av lön som pågår vid konkursens början kan fortsätta för konkursboets räkning följer av 7 kap. 19 § andra stycket utsköningsbalken.

6 §⁶

Twister mellan förvaltaren och gäldenären eller annan i *frågor* som avses i 4 och 5 §§ skall prövas av tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren, en borgenär, gäldenären eller en underhållsberättigad. *Myndigheten skall inhämta yttranden i den omfattning som behövs för prövningen. Myndighetens beslut gäller omedelbart, även om det överklagas. Beslutet skall efter ansökan ändras, om senare upplysta omständigheter eller ändrade förhållanden motiverar det.*

En tvist mellan förvaltaren och gäldenären eller någon annan i *en fråga* som avses i 5 § ska prövas av tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren, en borgenär, gäldenären eller en underhållsberättigad.

⁵ Senaste lydelse 1995:308.

⁶ Senaste lydelse 1995:793.

Tillsynsmyndighetens beslut i ett ärende som avses i första stycket får överklagas av den vars rätt berörs av beslutet. I fråga om ett sådant överklagande tillämpas bestämmelserna i utsökningsbalken om överklagande av beslut om utmätning av lön.

Tillsynsmyndighetens beslut enligt första stycket ska efter ansökan ändras, om det är motiverat med hänsyn till senare anförda omständigheter eller ändrade förhållanden.

4 kap.

20 §

En talan om återvinning enligt 19 § första stycket 1 eller andra stycket ska väckas genom stämning vid den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

*Talan vid allmän domstol om återvinning får väckas inom ett år från dagen för konkursbeslutet. Talan får även väckas inom sex månader från det att *anledning därtill* blev känd för konkursboet. *Har* gäldenären avhänt sig fast egendom eller *är det* fråga om återgång av en bodelning, får talan även väckas inom sex månader från den dag då lagfart söktes eller bodelningshandlingen gavs in till rätten.*

*En talan om återvinning får väckas inom ett år från dagen för konkursbeslutet. Talan får även väckas inom sex månader från det att *anledningen till den* blev känd för konkursboet. *Om* gäldenären *har* avhänt sig fast egendom eller *det är* fråga om återgång av en bodelning, får talan även väckas inom sex månader från den dag då lagfart söktes eller bodelningshandlingen gavs in till rätten.*

En borgenär som för talan svarar för rättegångskostnaden men har rätt att få ersättning för denna av boet, i den mån kostnaden täcks av vad som har kommit boet till godo genom rättegången.

6 kap.

Upplysnings- och närvaroplikt under konkurs

Upplysnings- och närvaroplikt under *boutredningen*

2 §

Gäldenären skall ge rätten, tillsynsmyndigheten, förvaltare och granskningsmän de upplysningar av betydelse för konkursutredningen som de begär. Upplysnings-skyldigheten omfattar även egendom, som inte ingår i boet på grund av att den finns utomlands.

Gäldenären ska ge rätten, tillsynsmyndigheten, förvaltare och granskningsmän de upplysningar av betydelse för konkursutredningen som de begär. Upplysnings-skyldigheten omfattar även egendom som inte ingår i boet på grund av att den finns utomlands.

Gäldenären *skall* på begäran av förvaltaren närvara vid bouppteckningsförrättningen. *Är gäldenären en juridisk person och finns det flera ställföreträdare, gäller denna skyldighet dock inte för en sådan ställföreträdare vars närvaro förvaltaren anser sakna betydelse för boutredningen.*

Vid förlikningssammanträde och sammanträde för prövning av ackordsförslag skall gäldenären närvara, om han inte har laga förfall eller rätten medger att han uteblir. Att gäldenären uteblir från ett sammanträde hindrar inte att de ärenden som skall förekomma på sammanträdet handläggs.

Gäldenären *ska* på begäran av förvaltaren närvara vid bouppteckningsförrättningen.

Bekräftelse av bouppteckningen och edgång

2 a §

Gäldenären ska lämna en bouppteckningsbekräftelse inför förvaltaren.

Gäldenären ska göra de tillägg till eller ändringar i bouppteckningen som han eller hon anser behövs. Gäldenären ska därefter med sin underskrift på heder och samvete bekräfta att bouppteckningens uppgifter om tillgångar, skulder och räkenskapsinformation med gjorda tillägg eller ändringar är riktiga och att det enligt hans eller hennes vetskap inte har oriktigt utelämnats eller tagits upp någon tillgång eller skuld.

För en underskrift enligt andra stycket tillämpas 2 kap. 2 §.

2 b §

Gäldenärens bekräftelse enligt 2 a § ska lämnas vid ett bouppteckningssammanträde. Förvaltaren ska hålla sammanträdet senast två månader efter konkursbeslutet, om det inte är nödvändigt att det hålls senare.

Förvaltaren ska till bouppteckningssammanträdet kalla gäldenären, tillsynsmyndigheten och i förekommande fall den borgenär som har gjort konkursansökan.

3 §

Gäldenären skall inför rätten avlägga bouppteckningsed. Han skall göra de tillägg till eller ändringar i bouppteckningen som han anser behövs och med ed betyga att bouppteckningens uppgifter om tillgångar, skulder och räkenskapsmaterial med gjorda tillägg eller ändringar är riktiga och att det inte enligt hans vetskap har oriktigt utelämnats eller tagits upp någon tillgång eller skuld.

Är gäldenären en juridisk person och finns flera ställföreträdare, behöver bouppteckningsed inte avläggas av en sådan ställföreträdare vars edgång förvaltaren anser sakna betydelse för boutredningen.

På ansökan av förvaltaren ska gäldenären, i stället för att lämna en bekräftelse enligt 2 a §, avlägga bouppteckningsed inför rätten. Till ansökan ska bouppteckningen bifogas.

Eden ska avläggas vid ett edgångssammanträde. Rätten ska hålla sammanträdet så snart som möjligt. Gäldenären, förvaltaren, tillsynsmyndigheten och i förekommande fall den borgenär som har gjort konkursansökan ska kallas till sammanträdet.

Gäldenären ska vid edgångssammanträdet göra de tillägg till eller ändringar i bouppteckningen som han eller hon anser behövs och under ed intyga att bouppteckningens uppgifter om tillgångar, skulder och räkenskapsinformation med gjorda tillägg eller ändringar är riktiga och att det inte enligt gäldenärens vetskap har oriktigt utelämnats eller tagits upp någon tillgång eller skuld.

4 §

Bouppteckningseden skall avläggas vid ett edgångssammanträde. Edgångssammanträdet skall hållas tidigast en och senast två månader efter konkursbeslutet. Sammanträdet får dock hållas senare, om det är nödvändigt med hänsyn till konkursboets omfattning och beskaffenhet. Om gäldenären är förhindrad av laga förfall att avlägga eden vid edgångssammanträdet eller om bouppteckningen då ännu inte har kommit in till rätten, skall rätten så snart förfallet upphör eller bouppteckningen kommer in genom delgivning kalla gäldenären att fullgöra edgången. Edgångssammanträdet skall trots det hållas på utsatt tid.

När det finns anledning till det får rätten besluta att gäldenären skall avlägga eden inför en annan tingsrätt. Är gäldenären sjuk får eden avläggas där han vistas. Edgången får inte fullgöras före edgångssammanträdet.

Om gäldenären är en juridisk person och det finns flera ställföreträdare, gäller skyldigheten enligt 2, 2 a och 3 §§ inte för en sådan ställföreträdare vars närvaro förvaltaren anser sakna betydelse för boutredningen.

Om en förmyndare för gäldenären ska bekräfta bouppteckningen eller avlägga bouppteckningsed, är även den omyndige, om han eller hon har fyllt 15 år, skyldig att på förvaltarens begäran göra det. Detta gäller dock inte om det finns särskilda omständigheter som gör att det saknas anledning till bekräftelse eller edgång.

5 §⁷

När det åligger en förmyndare att avlägga bouppteckningsed är även den omyndige, om han har fyllt femton år, skyldig att på yrkande av förvaltaren eller en borgenär avlägga eden. Detta gäller dock inte om det finns sådana särskilda omständigheter att anledning till edgången saknas.

Annan än gäldenären är skyldig att på yrkande av förvaltaren eller en borgenär avlägga bouppteckningsed eller beediga viss uppgift i bouppteckningen.

Någon annan än gäldenären ska vid ett sammanträde lämna en bekräftelse enligt 2 a § eller bekräfta en viss uppgift i bouppteckningen, om det kan

⁷ Senaste lydelse 1995:793.

teckningen, om det kan antas att sådan edgång är av betydelse för boutredningen. Detta gäller inte den som avses i 36 kap. 5 § rättegångsbalken såvitt gäller uppgift beträffande vilken han inte får höras som vittne, såvida han inte är närstående till gäldenären.

När ett yrkande om edgång enligt denna paragraf har framställts, skall rätten kalla förvaltaren, tillsynsmyndigheten och den som avses med yrkandet till förhandling inför rätten. Har yrkandet framställts av en borgenär, skall även denne kallas. Kallelsen till den som avses med yrkandet skall delges.

Bifalls yrkandet, skall edgången fullgöras genast om det lämpligen kan ske eller vid den senare tidpunkt som rätten bestämmer. I fråga om edgångens fullgörande gäller 4 § andra stycket.

antas att en sådan bekräftelse är av betydelse för boutredningen. Till sammanträdet ska förvaltaren kalla den som begäran avser, tillsynsmyndigheten och i förekommande fall den borgenär som har begärt bekräftelse.

På ansökan av förvaltaren ska någon annan än gäldenären, i stället för att lämna en bekräftelse enligt första stycket, vid ett sammanträde inför rätten avlägga bouppteckningsed enligt 3 § eller beediga en viss uppgift i bouppteckningen, om det kan antas att en sådan edgång är av betydelse för boutredningen. Till ansökan ska bouppteckningen bifogas. Till sammanträdet ska rätten kalla förvaltaren och de som anges i första stycket andra meningen.

Med undantag för den som är närstående till gäldenären gäller första och andra styckena inte den som avses i 36 kap. 5 § rättegångsbalken, när det gäller en uppgift som han eller hon inte får höras som vittne om.

5 a §

Det som någon annanstans än i detta kapitel är föreskrivet om bekräftelse av bouppteckningen och om bouppteckningssammanträde ska i förekommande fall tillämpas på bouppteckningsed och edgångssammanträde.

6 §

Gäldenären får inte efter det att konkursbeslutet har meddelats och innan han har avlagt bouppteckningsed bege sig utomlands utan rättens medgivande. Om det senare under konkursen finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna landet undandrar sig

Gäldenären får inte utan medgivande bege sig utomlands efter det att konkursbeslutet har meddelats och innan han eller hon har bekräftat eller beedigat bouppteckningen.

skyldighet som föreskrivs i denna lag, får förbud meddelas honom att resa utomlands. Byter gäldenären vistelseort, skall han meddela förvaltaren var han vistas.

Om det finns skäl att befara att gäldenären åsidosätter ett förbud att resa utomlands, får gäldenären åläggas att lämna ifrån sig sitt pass till tillsynsmyndigheten. Om gäldenären inte har något pass, får förbud att utfärda pass för honom meddelas.

Om det finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna den ort där han är bosatt undandrar sig skyldighet som föreskrivs i denna lag, får förbud meddelas honom att lämna orten.

Förvaltaren beslutar på ansökan av gäldenären i fråga om medgivande enligt första stycket.

6 a §

Om det efter att gäldenären har bekräftat eller beedigat bo-uppteckningen finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna landet undandrar sig en skyldighet som föreskrivs i denna lag, får gäldenären förbjudas att resa utomlands.

Om det finns skäl att befara att gäldenären åsidosätter ett förbud att resa utomlands, får gäldenären åläggas att lämna ifrån sig sitt pass till tillsynsmyndigheten. Om gäldenären inte har något pass, får förbud att utfärda pass för honom eller henne meddelas.

Om gäldenären byter vistelseort, ska gäldenären meddela förvaltaren var han eller hon vistas. Om det finns skäl att befara att gäldenären genom att lämna den ort där han eller hon är bosatt undandrar sig en skyldighet som föreskrivs i denna lag, får gäldenären förbjudas att lämna orten.

7 §

Ett beslut *om reseförbud eller om åläggande för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass eller om förbud att utfärda pass* meddelas av rätten på begäran av förvaltaren eller tillsynsmyndigheten. När det inte längre finns skäl för ett sådant beslut, skall beslutet omedelbart hävas.

Innan rätten meddelar beslut i en fråga som avses i denna paragraf, skall rätten ge gäldenären, förvaltaren och tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse. Rätten får också hålla förhandling i frågan. Till en sådan förhandling skall tillsynsmyndigheten, förvaltaren och gäldenären kallas. Kallelsen till gäldenären bör delges.

Ett beslut om reseförbud eller skyldighet för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass skall delges gäldenären.

Ett beslut enligt 6 a § meddelas av rätten på ansökan av förvaltaren. När det inte längre finns skäl för ett sådant beslut, ska det omedelbart hävas.

Innan ett beslut meddelas, ska rätten ge gäldenären och tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse.

Ett beslut om reseförbud eller skyldighet för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass ska delges gäldenären.

9 §

Om gäldenären undandrar sig att fullgöra vad som åligger honom enligt 2, 3, 5 eller 6 § eller överträder ett reseförbud enligt 6 §, kan han efter omständigheterna antingen hämtas eller häktas. Detsamma gäller om det finns skäl att befara att gäldenären kommer att undandra sig en skyldighet eller överträda ett förbud som här har angetts.

Om någon annan än gäldenären undandrar sig att fullgöra edgång som har förelagts honom enligt 5 §, kan han efter omständigheterna föreläggas vite, hämtas eller häktas.

Häktning i de fall som avses i första och andra styckena får ske endast om det finns synnerliga skäl till det. Har gäldenären överträtt ett reseförbud enligt 6 §, skall han dock häktas om

Om gäldenären inte fullgör en skyldighet enligt 2–3 eller 5–6 a § eller överträder ett reseförbud enligt 6 a §, får han eller hon efter omständigheterna antingen hämtas eller häktas. Detsamma gäller om det finns skäl att befara att gäldenären inte kommer att fullgöra en sådan skyldighet eller kommer att överträda ett sådant förbud.

Om någon annan än gäldenären inte fullgör en skyldighet enligt 5 § att bekräfta eller beediga bouppteckningen, får han eller hon efter omständigheterna föreläggas vite, hämtas eller häktas.

Häktning i de fall som avses i första och andra styckena får ske endast om det finns synnerliga skäl till det. Om gäldenären har överträtt ett reseförbud enligt 6 eller 6 a §, ska han

det inte är uppenbart att det är *eller hon* dock häktas om det inte är uppenbart att det är onödigt.

Kostnaden för hämtning eller häktning betalas av staten.

10 §

Frågor om åtgärder enligt 9 § eller om utdömmande av förelagt vite prövas av rätten på *begäran* av förvaltaren *eller tillsynsmyndigheten*.

Innan rätten beslutar i en fråga som avses i denna paragraf, *skall* rätten ge den som avses med åtgärden, *förvaltaren* och tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse.

Begärs någon häktad, *skall* rätten på yrkande förordna biträde åt honom, om det inte är uppenbart att sådant inte behövs. Biträdet har rätt till ersättning av staten för arbete, tidsspillan och utlägg. Rätten kan ålägga den som häktningsyrkandet riktas mot att såsom förlorande part helt eller delvis ersätta statens kostnader för biträdet. *Ogillas* häktningsyrkandet och beror detta på att sökanden inte har haft godtagbara skäl för yrkandet, *skall* sökanden ersätta statens kostnader för biträdet.

Frågor om åtgärder enligt 9 § eller om utdömmande av förelagt vite prövas av rätten på *ansökan* av förvaltaren.

Innan rätten beslutar i en fråga som avses i denna paragraf, *ska* rätten ge den som avses med åtgärden och tillsynsmyndigheten tillfälle att yttra sig, om det lämpligen kan ske och det inte är utan betydelse.

Om någon *begärs* häktad, *ska* rätten på yrkande förordna biträde åt honom *eller henne*, om det inte är uppenbart att sådant inte behövs. Biträdet har rätt till ersättning av staten för arbete, tidsspillan och utlägg. Rätten kan ålägga den som häktningsyrkandet riktas mot att såsom förlorande part helt eller delvis ersätta statens kostnader för biträdet. *Om* häktningsyrkandet *avslås* och *detta beror* på att sökanden inte har haft godtagbara skäl för yrkandet, *ska* sökanden ersätta statens kostnader för biträdet.

11 §

Rätten får hålla förhandling för att pröva en fråga som avses i 10 §. *Har* häktning begärts, *skall* förhandling hållas, om det inte är fara i dröjsmål.

Till förhandlingen *skall* tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om möjligt, den som avses med åtgärden kallas. Den sistnämndes kallelse *skall* delges. Han får hämtas till förhandlingen, om det finns skäl till det. *Har han* kallats till förhandlingen eller kan det antas att han har avvikit eller på annat sätt håller sig undan, hindrar hans utevaro inte att yrkandet prövas.

Rätten får hålla förhandling för att pröva en fråga som avses i 7 eller 10 §. *Om* häktning *har* begärts, *ska* förhandling hållas, om det inte är fara i dröjsmål.

Till förhandlingen *ska* tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om möjligt, den som avses med åtgärden kallas. Den sistnämndes kallelse *ska* delges. Han *eller hon* får hämtas till förhandlingen, om det finns skäl till det. *Om den som avses med åtgärden har* kallats till förhandlingen eller *det kan* antas att han *eller hon* har avvikit eller på annat sätt håller sig undan, hindrar hans *eller*

Har rätten beslutat om häktning av någon som inte var närvarande vid rätten, *skall*, så snart beslutet har verkställts, anmälan om detta göras hos rätten. När en sådan anmälan har gjorts, *skall* förhandling i häktningsfrågan hållas snarast och senast fyra dagar efter det att häktningsbeslutet verkställdes.

Rätten *skall* med högst två veckors mellanrum hålla förhandling för att pröva om den som är *intagen i häkte* fortfarande *skall* vara *häktad*. Finns det inte längre skäl för häktning, *skall* rätten omedelbart *förordna* att den häktade *skall* friges. Ingen får under konkursen hållas häktad längre tid än tre månader.

hennes utevaro inte att yrkandet prövas.

Om rätten *har* beslutat om häktning av någon som inte var närvarande vid rätten, *ska*, så snart beslutet har verkställts, anmälan om detta göras hos rätten. När en sådan anmälan har gjorts, *ska en* förhandling i häktningsfrågan hållas snarast och senast fyra dagar efter det att häktningsbeslutet verkställdes.

Rätten *ska* med högst två veckors mellanrum hålla förhandling för att pröva om den som är *häktad* fortfarande *ska* vara *det*. *Om* det inte längre *finns* skäl för häktning, *ska* rätten omedelbart *besluta* att den häktade *ska* friges. Ingen får under konkursen hållas häktad längre tid än tre månader.

14 §

Om gäldenären är i behov av det, är han berättigad till skälig ersättning av konkursboet för resa och uppehälle inom landet, när *han* till följd av *bestämmelserna i 2–5 §§* inställer sig hos rätten eller någon annanstans. *Vad som har sagts nu* gäller även för en sådan person som avses i 13 §.

Har ett yrkande enligt 5 § andra stycket riktats mot någon annan än den som avses i 13 §, är han berättigad till skälig ersättning av boet för inställelse *enligt 5 § tredje eller fjärde stycket*.

Beslut om ersättning meddelas av rätten.

Om gäldenären är i behov av det, är han *eller hon* berättigad till skälig ersättning av konkursboet för resa och uppehälle inom landet, när han *eller hon* till följd av 2–5 §§ inställer sig hos rätten eller någon annanstans. *Detta* gäller även för en sådan person som avses i 13 §.

Om någon annan än den som avses i 13 § *ska inställa sig med anledning av en begäran om bekräftelse eller en ansökan om edgång enligt 5 § första eller andra stycket*, är han *eller hon* berättigad till skälig ersättning av konkursboet för *sin* inställelse.

Beslut om ersättning meddelas av rätten, *om ersättningen avser inställelse inför rätten. I andra fall beslutar förvaltaren om ersättning. Förskott får beviljas på ersättningen.*

7 kap.

3 §

Innan rätten utser förvaltare eller *fattar beslut* om att flera förvaltare

Innan rätten utser förvaltare eller *beslutar* om att *det ska finnas* flera

skall finnas, skall förvaltare, ska tillsynsmyndigheten höras.

Frågor om att utse flera förvaltare eller att dela förvaltningen mellan flera förvaltare tas upp på begäran av tillsynsmyndigheten, förvaltare, en granskningsman eller en borgenär. Tillsynsmyndigheten och förvaltaren skall höras. Rätten får, om det behövs, pröva frågan vid en förhandling. Till förhandlingen skall tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om frågan har väckts av någon annan, denne kallas.

En ansökan om att utse flera förvaltare eller att dela förvaltningen mellan flera förvaltare görs av tillsynsmyndigheten, förvaltare, en granskningsman eller en borgenär. Tillsynsmyndigheten och förvaltaren ska höras.

5 §

Om en förvaltare *begär* att få avgå och visar skäl till det, *skall* rätten entlediga honom.

En förvaltare som inte är lämplig eller av någon annan orsak bör skiljas från uppdraget *skall* entledigas av rätten. *Frågor* om entledigande *tas upp på begäran* av tillsynsmyndigheten, en granskningsman, en borgenär eller gäldenären.

En förvaltare får inte entledigas utan att tillsynsmyndigheten har hörts. *Om någon annan än förvaltaren själv har begärt att förvaltaren skall entledigas, skall rätten, om det inte av särskilda skäl är onödigt, pröva frågan vid en förhandling. Till förhandlingen skall tillsynsmyndigheten, förvaltaren och, om frågan har väckts av någon annan, denne kallas.* Om det är av särskilt intresse att borgenärerna hörs, *skall* de kallas till *förhandlingen* genom kungörelse.

Rätten får, *om den finner skäl till det, i avvaktan på förhandlingen försätta en förvaltare ur tjänstgöring.* Innan det sker *skall* tillsynsmyndigheten höras. *Om en förvaltare försätts ur tjänstgöring,*

Om en förvaltare *ansöker* om att få avgå och visar skäl till det, *ska* rätten entlediga honom *eller henne.*

En förvaltare som inte är lämplig eller av någon annan orsak bör skiljas från uppdraget *ska* entledigas av rätten. *En ansökan* om entledigande *får göras* av tillsynsmyndigheten, en granskningsman, en borgenär eller gäldenären.

En förvaltare får inte entledigas utan att tillsynsmyndigheten har hörts. *Om rätten håller sammanträde i ärendet, ska tillsynsmyndigheten alltid kallas.* Om det är av särskilt intresse att borgenärerna hörs, *ska* de kallas till *sammanträdet* genom kungörelse.

Rätten får *besluta att förvaltaren ska skiljas från sitt uppdrag för tiden till dess ärendet om entledigande avgörs, om det finns fara i dröjsmål.* Innan det sker *ska* tillsynsmyndigheten höras. *Rätten får*

kan rätten utse någon annan att under tiden fullgöra hans åligganden.

utse någon annan att under tiden fullgöra förvaltarens åligganden.

9 §

Förvaltaren är skyldig att på begäran lämna upplysningar om boet och dess förvaltning till rätten, borgenärer, granskningsmän, gäldenären eller tillsynsmyndigheten.

Förvaltaren är dock inte skyldig att lämna borgenärer, granskningsmän eller gäldenärer upplysningar om en anmälan enligt 16 § innan han avger slutredovisning.

Trots första stycket är förvaltaren inte skyldig att lämna borgenärer, granskningsmän eller gäldenären upplysningar om en underrättelse enligt 16 § innan förvaltaren lämnar sin slutredovisning.

10 §

I viktigare frågor skall förvaltaren höra tillsynsmyndigheten och särskilt berörda borgenärer, om det inte föreligger hinder mot det. Förvaltaren skall i sådana frågor höra även gäldenären, om det lämpligen kan ske.

Förvaltaren ska höra tillsynsmyndigheten i viktigare frågor eller inför beslut i annars svårbedömda frågor.

Förvaltaren ska i viktigare frågor ge särskilt berörda borgenärer tillfälle att yttra sig, om det inte finns något hinder mot det. Även gäldenären ska ges tillfälle att yttra sig i sådana frågor, om det lämpligen kan ske.

12 §⁸

Förvaltaren skall snarast ta hand om gäldenärens bo med *det* räkenskapsmaterial och de andra handlingar som rör boet. Om gäldenären är eller under det senaste året före konkursansökningen har varit bokföringsskyldig, skall förvaltaren i det omhändertagna räkenskapsmaterialet på lämpligt sätt ange dagen för omhändertagandet.

Förvaltaren ska snarast ta hand om gäldenärens bo med *dess* räkenskapsinformation och annat material som rör boet.

Om gäldenären är eller under det senaste året före konkursansökan har varit bokföringsskyldig, ska förvaltaren i den omhändertagna

⁸ Senaste lydelse 1995:793.

räkenskapsinformationen på lämpligt sätt ange dagen för omhändertagandet.

Den som på uppdrag av gäldenären har upprättat *räkenskapsmaterial rörande* gäldenärens bo är skyldig att lämna *ut materialet* till förvaltaren *i gäldenärens konkurs.*

Den som på uppdrag av gäldenären har upprättat *räkenskapsinformation om* gäldenärens bo är skyldig att lämna *den* till förvaltaren.

13 §⁹

Förvaltaren ska upprätta en bouppteckning. I *denna* ska boets tillgångar tas upp till noggrant uppskattade värden. *Bo-uppteckningen* ska vidare *innehålla* uppgift om varje borgenärs namn och *postadress.*

Förvaltaren ska upprätta en bouppteckning. I *den* ska boets tillgångar tas upp till noggrant uppskattade värden. *I bouppteckningen* ska vidare *boets skulder tas upp med* uppgift om varje borgenärs namn och *adress. Bo-uppteckningen ska dessutom innehålla en bedömning av om utdelning kan förväntas i konkursen.*

Om det finns anledning, ska bouppteckningen också innehålla uppgift om egendom som inte ingår i boet på grund av att den finns utomlands. Om gäldenären har uppgett att sådan egendom saknas, ska bouppteckningen innehålla uppgift om detta.

I den utsträckning det behövs ska bouppteckningen också innehålla en förteckning över *dels räkenskapsmaterial, dels andra handlingar* som rör boet.

I den utsträckning det behövs ska bouppteckningen också innehålla en förteckning över *boets räkenskapsinformation och annat material* som rör boet.

Bouppteckningen ska av förvaltaren ges in till rätten och tillsynsmyndigheten så snart som möjligt och senast en vecka före edgångssammanträdet.

Har en av gäldenären underskriven bouppteckning förut getts in till rätten, behöver någon ny bouppteckning inte upprättas, om förvaltaren anser att denna är tillförlitlig. I så fall ska förvaltaren snarast anmäla det till rätten och tillsynsmyndigheten.

Om bevakningsförfarande ska äga rum och någon bouppteckning ännu inte har getts in till rätten, ska

⁹ Senaste lydelse 2019:745.

förvaltaren så snart som möjligt och senast en vecka från beslutet om bevakningsförfarandet skicka en förteckning över borgenärerna med uppgift om varje borgenärs postadress till rätten och tillsynsmyndigheten. I konkurs hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett företag som driver verksamhet enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet ska till bouppteckningen eller borgenärsförteckningen bifogas uppgift om insättningsborgenärerna och deras fordringsbelopp med upplupen ränta. Detsamma gäller i ett värdepappersbolags konkurs om bolaget har tillstånd att ta emot insättningar på konto. I ett livförsäkringsbolags eller ett tjänstepensionsföretags konkurs ska på motsvarande sätt bifogas uppgift om försäkringstagarna och deras fordringar.

13 a §

Förvaltaren ska ge in bouppteckningen till tillsynsmyndigheten så snart som möjligt och senast en vecka före bouppteckningssammanträdet.

14 §¹⁰

Förvaltaren får, om det behövs, begära handräckning av kronofogdemyndigheten för att kunna omhänderta eller annars få tillgång till gäldenärens bo med det räkenskapsmaterial och de andra handlingar som rör boet. Detsamma gäller sådant räkenskapsmaterial som avses i 12 § andra stycket. Kronofogdemyndigheten får då genomsöka hus, rum eller förvaringsställen och, om tillträde behövs till något utrymme som är tillslutet, låta öppna lås eller ta sig in på annat sätt. Kronofogdemyndig-

Förvaltaren får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att omhänderta eller annars få tillgång till gäldenärens bo med dess räkenskapsinformation och annat material som rör boet. Detsamma gäller sådan räkenskapsinformation som avses i 12 § tredje stycket.

¹⁰ Senaste lydelse 1995:793.

heten får även i övrigt använda tvång i den mån det behövs för det avsedda ändamålet och det kan anses befogat med hänsyn till omständigheterna. Våld mot person får dock brukas endast om kronofogdemyndigheten möter motstånd och i den mån det med hänsyn till ändamålet med ingripandet kan anses försvarligt.

I fråga om överklagande av kronofogdemyndighetens beslut eller åtgärd enligt första stycket tillämpas bestämmelserna i utsökningsbalken om talan mot utmätning i allmänhet.

Vid handräckning gäller bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande. Om förvaltaren begär det, ska Kronofogdemyndigheten inte i förväg underrätta den som åtgärden ska genomföras hos.

15 §¹¹

Förvaltaren ska snarast upprätta en skriftlig berättelse om boets tillstånd och om orsakerna till gäldenärens obestånd, såvitt de har kunnat klarläggas, och om möjligt ange vid vilken tidpunkt obeståndet kan antas ha inträtt. *Berättelsen ska vidare innehålla*

Förvaltaren ska snarast upprätta en skriftlig berättelse (*förvaltarberättelse*) om boets tillstånd och om orsakerna till gäldenärens obestånd, i *den utsträckning* de har kunnat klarläggas, och om möjligt ange vid vilken tidpunkt obeståndet kan antas ha inträtt.

Förvaltarberättelsen ska vidare innehålla

1. en översikt över tillgångar och skulder av olika slag,
2. en uppgift om huruvida det har förekommit något sådant förhållande som kan föranleda återvinning till konkursboet,
3. en uppgift om huruvida det finns skälig anledning att anta att någon enligt aktiebolagslagen (2005:551) eller lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar är skyldig att återlämna olaglig vinstutdelning eller annan olaglig utbetalning eller att enligt dessa lagar eller lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag utge skadestånd till ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller ett handelsbolag,
4. en uppgift i förekommande fall om vid vilken tidpunkt skyldighet enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen att upprätta en kontrollbalansräkning kan antas ha inträtt, om denna tidpunkt kan klarläggas,
5. en uppgift om vilket bokföringssystem en gäldenär som är eller under det senaste året före konkursansökan har varit bokföringsskyldig har tillämpat och hur bokföringsskyldigheten har fullgjorts.

¹¹ Senaste lydelse 2018:713.

Berättelsen ska snarast och senast sex månader från konkursbeslutet skickas till rätten, tillsynsmyndigheten och varje borgenär som begär det. När det finns särskilda omständigheter får rätten medge anstånd med avlämnandet av berättelsen. Har gäldenären varit bokföringsskyldig, ska den av gäldenären senast uppgjorda balansräkningen bifogas berättelsen.

Om gäldenären har varit bokföringsskyldig, ska den av gäldenären senast upprättade balansräkningen bifogas förvaltarberättelsen.

15 a §

Förvaltaren ska snarast och senast sex månader från konkursbeslutet ge in förvaltarberättelsen till tillsynsmyndigheten och låta varje borgenär som begär det få del av den.

Tillsynsmyndigheten får på ansökan av förvaltaren medge anstånd med att ge in förvaltarberättelsen, om det finns särskilda skäl.

19 §¹²

Förvaltaren ska, oavsett vad som gäller i fråga om bokföringsskyldighet för gäldenären, löpande bokföra in- och utbetalningar, om inte god redovisningssed kräver att bokföringen sker på något annat sätt.

Förvaltaren ska bevara *räkenskapsmaterialet* under minst sju år från utgången av det kalenderår då konkursen avslutades. I övrigt tillämpas 7 kap. bokföringslagen (1999:1078).

Förvaltaren ska bevara *räkenskapsinformationen* under minst sju år från utgången av det kalenderår då konkursen avslutades. I övrigt tillämpas 7 kap. bokföringslagen (1999:1078).

Första stycket medför inte någon inskränkning i den bokföringsskyldighet som kan vara särskilt föreskriven för att möjliggöra kontroll över viss verksamhet.

Beträffande skyldighet att sörja för underlag för deklarations- och uppgiftsskyldighet och för kontroll därav finns särskilda bestämmelser.

När det gäller skyldighet att ta fram underlag för deklarations- och uppgiftsskyldighet och för kontroll av sådant underlag finns särskilda bestämmelser.

¹² Senaste lydelse 2010:1512.

20 §

Om konkursen inte är avslutad *då sex månader har förflutit* efter *edgångssammanträdet*, skall förvaltaren inom en månad *därefter* till tillsynsmyndigheten *avlämn*a en berättelse, *i vilken* alla de åtgärder som har vidtagits för att avsluta konkursen *skall* anges *noggrant*. *Berättelsen skall* innehålla uppgifter om in- och utbetalningar under *den gångna* perioden eller en kronologisk och systematisk sammanställning av boets affärshändelser. *Har* pengar under någon del av denna period *stått inne i bank eller kreditmarknadsföretag*, skall till berättelsen bifogas *en av banken eller kreditmarknadsföretaget bestyrkt uppgift på de insättningar och uttag som har förekommit*.

Senare under konkursen *skall* förvaltaren inom en månad från utgången av varje sexmånadersperiod *avge en sådan berättelse som sägs i första stycket* för den senaste perioden. *Denna skall* även innehålla *fullständiga* upplysningar om orsakerna till att konkursen inte har avslutats.

Förvaltaren skall snarast skicka en kopia av berättelsen till rätten.

Om konkursen inte är avslutad *vid utgången av den sjätte kalendermånaden* efter *konkursbeslutet*, ska förvaltaren inom en månad *därefter* till tillsynsmyndigheten *ge in* en berättelse (*halvårsberättelse*), *där* alla de åtgärder som har vidtagits *och som återstår att vidta* för att avsluta konkursen *ska* anges. *Halvårsberättelsen ska* innehålla uppgifter om in- och utbetalningar under perioden eller en kronologisk och systematisk sammanställning av boets affärshändelser. *Om* pengar under någon del av denna period *har varit insatta i ett kreditinstitut*, ska till berättelsen bifogas *kontoutdrag från institutet för hela perioden*.

Senare under konkursen *ska* förvaltaren inom en månad från utgången av varje sexmånadersperiod *lämna en halvårsberättelse* för den senaste perioden. *Berättelsen ska* även innehålla upplysningar om orsakerna till att konkursen inte har avslutats *och en bedömning av när i tid konkursen kan avslutas*.

21 §¹³

Också sedan konkursen har avslutats *skall* förvaltaren, *så länge boets medel är insatta i bank eller kreditmarknadsföretag*, inom en månad från utgången av varje kalenderår till tillsynsmyndigheten *lämna sådana uppgifter som sägs i 20 § första stycket andra och tredje meningarna*. När några medel inte längre finns att lyfta, *skall förvaltaren anmäla det till myndigheten*. För-

Om medel som tillhör boet har varit insatta i ett kreditinstitut efter det att konkursen har avslutats, ska förvaltaren anmäla till tillsynsmyndigheten så snart det inte längre finns några medel att lyfta.

¹³ Senaste lydelse 2004:431.

valtaren skall samtidigt redovisa i vad mån utbetalning av utdelningsmedel skett med stöd av 11 kap. 13 a §.

I anmälan ska förvaltaren redovisa sådana uppgifter och kontoutdrag som anges i 20 § första stycket andra och tredje meningarna. Förvaltaren ska även redovisa i vilken utsträckning utdelningsmedel har betalats ut med stöd av 11 kap. 13 a §. Förvaltarens redovisning ska endast avse uppgifter avseende period som inte omfattas av tidigare lämnad redovisning.

Om det vid utgången av ett kalenderår fortfarande finns sådana insatta medel som anges i första stycket, ska förvaltaren till tillsynsmyndigheten lämna uppgifter som anges i andra stycket inom tre månader från utgången av året, om inte en anmälan enligt första stycket gjorts dessförinnan.

22 §¹⁴

Om det vid konkursens avslutande finns några hinder mot att det räkenskapsmaterial och de andra handlingar rörande boet som förvaltaren har tagit hand om återställs till gäldenären, skall de överlämnas till tillsynsmyndigheten, om inte förvaltaren anser att han bör bevara dem. Handlingarna skall bevaras i enlighet med vad som i varje särskilt fall gäller om arkivering.

När konkursen avslutas, ska förvaltaren till gäldenären återställa räkenskapsinformation och annat material rörande boet som förvaltaren har tagit hand om eller, om det inte är möjligt, bevara dem. Materialet ska bevaras i enlighet med vad som i varje särskilt fall gäller om arkivering.

27 §

Tillsynsmyndigheten skall övervaka att förvaltningen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt i överensstämmelse med denna lag och andra författningar. Den skall då särskilt se till att avvecklingen av konkursen inte fördröjs i onödan. Myndigheten får,

övervaka att förvaltningen bedrivs på ett ändamålsenligt sätt i överensstämmelse med denna lag och andra författningar. Myndigheten ska då särskilt se till att avvecklingen av konkursen inte fördröjs i onödan.

¹⁴ Senaste lydelse 1995:793.

när den finner det lämpligt, inventera konkursboets kassa och övriga tillgångar samt begära redovisning av förvaltaren. Om särskilda omständigheter motiverar det, får myndigheten utse en eller flera revisorer för granskning av boets räkenskaper och förvaltningen i övrigt.

Tillsynsmyndigheten får, när den finner det lämpligt, inventera konkursboets kassa och övriga tillgångar samt begära redovisning av förvaltaren.

Tillsynsmyndigheten får, om särskilda omständigheter motiverar det, utse en eller flera revisorer för granskning av boets räkenskaper och förvaltningen i övrigt.

28 §¹⁵

Tillsynsmyndigheten *skall* ha tillgång till det räkenskapsmaterial och de andra handlingar som rör boet.

Tillsynsmyndigheten *ska* ha tillgång till boets räkenskapsinformation och annat material som rör boet.

Tillsynsmyndigheten är skyldig att på begäran lämna upplysningar om boet och dess förvaltning till rätten, borgenärer, granskningsmän eller gäldenären.

30 §

Om en borgenär begär det, skall rätten förordna en granskningsman att med de befogenheter som anges i denna lag övervaka förvaltningen på borgenärens vägnar. Till granskningsman skall utses den som borgenären föreslår, om han är lämplig.

På ansökan av en borgenär ska tillsynsmyndigheten förordna en granskningsman att med de befogenheter som anges i denna lag övervaka förvaltningen på borgenärens vägnar. Till granskningsman ska utses den som borgenären föreslår, om han eller hon är lämplig.

Tillsynsmyndigheten ska ge förvaltaren tillfälle att yttra sig över en ansökan enligt första stycket.

Granskningsmannen *skall* ha tillgång till det räkenskapsmaterial och de andra handlingar som rör boet.

Granskningsmannen *ska* ha tillgång till boets räkenskapsinformation och annat material som rör boet.

¹⁵ Senaste lydelse 1995:793.

Om borgenären begär det, skall även en ersättare för granskningsmannen utses. Bestämmelserna om granskningsman gäller även för ersättaren.

Granskningsmannen skall entledigas om han eller borgenären gör framställning om det eller om han visar sig inte vara lämplig.

Ersättningen till granskningsmannen skall betalas av borgenären.

31 §

Tillsynsmyndigheten ska entlediga granskningsmannen, om denne eller borgenären ansöker om det eller om granskningsmannen visar sig inte vara lämplig.

Ersättningen till granskningsmannen ska betalas av borgenären.

8 kap.

2 §

Har gäldenären drivit en rörelse, får förvaltaren, om det lagligen kan ske, fortsätta rörelsen för konkursboets räkning i den mån det är ändamålsenligt. Detsamma gäller om förvaltaren sedan rörelsen har lagts ned vill återuppta denna. Rörelsen får dock fortsättas längre tid än ett år från edgångssammanträdet endast om det finns särskilda skäl för det.

Om gäldenären har drivit en rörelse, får förvaltaren, om det lagligen kan ske, fortsätta rörelsen för konkursboets räkning i den utsträckning det är ändamålsenligt. Detsamma gäller om förvaltaren sedan rörelsen har lagts ned vill återuppta denna. Rörelsen får dock fortsättas längre tid än ett år från bouppteckningssammanträdet endast om det finns särskilda skäl för det.

7 §¹⁶

Försäljning av lös egendom som inte sker genom fortsättande av gäldenärens rörelse ska ske på auktion eller på annat sätt efter vad förvaltaren anser vara mest fördelaktigt för boet. Om egendom säljs till konkursgäldenären eller någon denne sådan närstående person som anges i 4 kap. 3 § ska försäljningen ha föregåtts av ett offentligt anbudsförfarande, om särskilda skäl inte gör det obehövt.

Lös egendom i vilken en borgenär har panträtt eller någon annan särskild förmånsrätt får inte utan hans

Lös egendom i vilken en borgenär har panträtt eller någon annan särskild förmånsrätt får inte utan borgenärens

¹⁶ Senaste lydelse 2019:745.

samtycke säljas på annat sätt än på auktion, om *hans* rätt är beroende av försäljningen. Även om samtycke inte lämnas, får egendomen säljas på annat sätt än på auktion, om det är sannolikt att högre pris uppnås *därigenom och om tillsynsmyndigheten medger det.*

Samtycke enligt andra stycket krävs inte när förvaltaren säljer finansiella instrument, upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller valuta till gällande marknadspris eller när det är fråga om försäljning av lös egendom genom fortsättande av gäldenärens rörelse.

Särskilda bestämmelser om överlåtelse av försäkringsbestånd finns i 14 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och 11 kap. 26 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

9 §

Bestämmelserna i 6 § fjärde stycket tillämpas även när lös egendom som tillhör gäldenären skall säljas exekutivt under konkursen. I ett sådant fall skall förvaltaren dessutom, i den mån det behövs, i ärendet föra talan för de borgenärer som har förmånsrätt enligt 10 § förmånsrättslagen (1970:979) och skriftligen underrätta sådan borgenär om ett yrkande som han framställer på dennes vägnar.

När lös egendom som tillhör gäldenären ska säljas exekutivt under konkursen *tillämpas även 6 § fjärde stycket.* I ett sådant fall *ska* förvaltaren dessutom, *om* det behövs, i ärendet föra talan för de borgenärer som har förmånsrätt enligt 10 *eller 10 a §* förmånsrättslagen (1970:979) och underrätta *en* sådan borgenär om ett yrkande som *förvaltaren* framställer på *den borgenärens* vägnar.

10 §¹⁷

En borgenär som innehar lös egendom med handpanträtt får själv ombesörja att egendomen säljs på auktion. En sådan försäljning får dock inte utan förvaltarens samtycke *ägarum* tidigare än fyra veckor efter *edgångssammanträdet.* Borgenären ska minst en vecka innan han vidtar åtgärd för *egendomens försäljning* ge förvaltaren tillfälle att lösa in egendomen. Om det är fråga om ett fartyg eller gods i fartyg eller i luftfartyg eller intecknade reservdelar till

En borgenär som innehar lös egendom med handpanträtt får själv ombesörja att egendomen säljs på auktion. En sådan försäljning får dock inte utan förvaltarens samtycke *ske* tidigare än fyra veckor efter *bouppteckningssammanträdet.* Borgenären ska minst en vecka innan han *eller hon* vidtar *någon* åtgärd för *att sälja egendomen* ge förvaltaren tillfälle att lösa in egendomen. Om det är fråga om ett fartyg eller gods i fartyg eller i luftfartyg eller

¹⁷ Senaste lydelse 2014:513.

luftfartyg, ska egendomen säljas
intecknade reservdelar till luftfartyg,
exekutivt. ska egendomen säljas exekutivt.

Finansiella instrument, valuta och sådant guld som har ställts som säkerhet till en central motpart och som uppfyller kraven i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 153/2013 av den 19 december 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 med avseende på tekniska tillsynsstandarder för krav på centrala motparter får omedelbart säljas eller realiseras genom avräkning av en borgenär som har egendomen som säkerhet, om det sker på ett affärsmässigt rimligt sätt. Detsamma gäller fordringar som uppkommit på grund av att ett kreditinstitut, eller ett motsvarande utländskt institut, har beviljat ett penninglån. Består säkerheten av onoterade aktier i konkursgäldenärens dotterbolag, ska borgenären dock först fråga förvaltaren om konkursboet vill lösa in aktierna.

Borgenären ska minst tre veckor i förväg underrätta förvaltaren om tid och plats för en auktion som inte hålls i exekutiv ordning.

Har egendomen sålts på annat sätt än exekutivt, ska borgenären för förvaltaren redovisa vad som har flutit in.

Vill inte borgenären själv sälja egendomen, får förvaltaren ombesörja försäljningen. En in-teckning i luftfartyg eller i reservdelar till luftfartyg som har lämnats som pant av den intecknade egendomens ägare får dock inte säljas av förvaltaren. Han får bara låta sälja den rätt till andel i in-teckningen som enligt vad som är särskilt föreskrivet kan tillkomma gäldenären.

Om egendomen har sålts på annat sätt än exekutivt, ska borgenären redovisa för förvaltaren vad som har flutit in.

Om borgenären inte själv vill sälja egendomen, får förvaltaren ombesörja försäljningen. En in-teckning i luftfartyg eller i reservdelar till luftfartyg som har lämnats som pant av den intecknade egendomens ägare får dock inte säljas av förvaltaren. Förvaltaren får bara låta sälja den rätt till andel i in-teckningen som enligt vad som är särskilt föreskrivet kan tillkomma gäldenären.

9 kap.

1 §

Rätten får efter framställning från förvaltaren besluta att bevakningsförfarande skall äga rum i konkursen. Bevakning bör äga rum, om fordringar utan förmånsrätt kan antas erhålla utdelning i konkursen.

Förvaltaren får besluta att ett bevakningsförfarande ska anordnas i konkursen. Bevakning bör anordnas om fordringar utan förmånsrätt kan antas få utdelning i konkursen.

2 §

Beslutar rätten att bevakningsförfarande skall äga rum, skall rätten bestämma inom vilken tid bevakning skall ske. Tiden för bevakning skall utgöra minst fyra och högst tio veckor

Den tid inom vilken bevakning av fordringar ska ske ska vara fyra veckor från dagen för beslutet att anordna bevakningsförfarandet. Om det behövs med hänsyn till

från dagen för beslutet att anordna förhållandena i konkursen, får
bevakningsförfarandet. förvaltaren bestämma en längre
bevakningstid, dock högst åtta
veckor.

3 §

Rätten skall genast kungöra vad som Förvaltaren ska genast kungöra att ett
har beslutats enligt 1 och 2 §§. bevakningsförfarande anordnas och
bevakningstiden.

4 §¹⁸

En borgenär skall inom den tid som En borgenär ska inom bevak-
har bestämts för bevakning av ningstiden skriftligen hos förvaltaren
fordringar skriftligen hos rätten anmäla sin fordran och den
anmäla sin fordran och den förmånsrätt som borgenären vill göra
förmånsrätt han vill göra gällande. gällande (bevakning). Undantag från
Undantag från denna skyldighet följer denna skyldighet följer dock av 4 kap.
dock av 4 kap. 21 §, 5 kap. 8 § och 21 §, 5 kap. 8 § och 17 § andra
17 § andra stycket samt 5 § i detta stycket samt 5 § i detta
kapitel. kapitel.

Att en fordran som omfattas av Att en fordran i vissa fall bevakas
lönegarantilagen (1992:497) i vissa genom förvaltaren följer av 15 §
fall bevakas genom förvaltaren följer lönegarantilagen (1992:497) och av
av den lagen. 6 a och 6 b §§.

5 §¹⁹

En borgenär som till säkerhet för sin fordran har panträtt i fast eller lös
egendom behöver inte bevaka fordringen för att få rätt till betalning ur den
pantsatta egendomen.

En borgenär som har en fordran hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett företag som driver verksamhet enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet på grund av en insättning på räkning behöver inte bevaka sin fordran i ett sådant instituts konkurs, om uppgift om fordringen har lämnats enligt 7 kap. 13 § sjätte stycket. Detsamma gäller beträffande värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot insättningar på konto. En försäkringstagare behöver inte bevaka sin fordran i ett livförsäkringsbolags

¹⁸ Senaste lydelse 1992:498.

¹⁹ Senaste lydelse 2019:745.

eller ett tjänstepensionsföretags konkurs, om uppgift om fordringen lämnats enligt det angivna lagrummet.

6 §

I bevakningsinlagan skall fordringens belopp anges, om det är möjligt. Grunden för fordringen skall framgå tydligt. Om förmånsrätt yrkas, skall borgenären också tydligt ange grunden för den. Inlagan skall vara egenhändigt undertecknad av borgenären eller borgenärens ombud.

Vid bevakningsinlagan skall borgenären i original eller bestyrkt kopia bifoga de handlingar som han vill åberopa till stöd för sitt anspråk.

Bevakningsinlagan och de handlingar som har bifogats denna skall ges in i två exemplar.

I bevakningen ska borgenären tydligt ange fordrans belopp, om det är möjligt, och grunden för fordran. Om borgenären yrkar förmånsrätt, ska även grunden för den tydligt anges.

Till bevakningen ska borgenären bifoga de handlingar som han eller hon åberopar till stöd för sitt anspråk.

6 a §²⁰

Förvaltaren ska upprätta en förteckning över insättningsborgenärers fordringar hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett företag som driver verksamhet enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet på grund av en insättning på räkning. Detsamma gäller för insättningsborgenärers fordringar hos ett värdepappersbolag som har tillstånd att ta emot insättningar på konto samt försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordringar hos ett livförsäkringsföretag eller ett tjänstepensionsföretag.

Förteckningen ska innehålla uppgift om borgenärerna och deras fordringsbelopp med upplupen ränta.

En borgenärs fordran som har tagits upp i förteckningen ska anses

²⁰ I promemorian Stärkt konsumentskydd på inlåningsmarknaden (dnr Fi2019/03768/B) föreslås att lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet ska upphävas.

bevakad i institutets, bolagets eller företagets konkurs.

6 b §

Förvaltaren ska upprätta en förteckning över fordringar som har förskottsbetalats enligt 11 kap. 15 §.

Förteckningen ska innehålla uppgift om borgenärerna och deras förskottsbetalade fordringsbelopp.

En borgenärs fordran som tagits upp i förteckningen ska anses bevakad i konkursen.

7 §

Genast efter bevakningstidens utgång skall rätten överlämna det ena exemplaret av de inkomna bevakningshandlingarna till förvaltaren.

Genast efter bevakningstidens utgång ska förvaltaren tillstålla tillsynsmyndigheten framställda bevakningar och i förekommande fall upprättad förteckning enligt 6 a eller 6 b §. Myndigheten ska hålla handlingarna tillgängliga för granskning.

Förvaltaren skall skyndsamt upprätta en förteckning över de fordringar som har bevakats. För varje fordran anges dess belopp och, om förmånsrätt har yrkats, den åberopade grunden därför samt den plats i förmånsrättsordningen som fordringen får enligt borgenärens yrkande.

Kopior av förteckningen skall skickas till rätten och tillsynsmyndigheten.

8 §

När rätten beslutar att bevakning skall äga rum, skall rätten samtidigt, efter samråd med förvaltaren, bestämma

1. den tid inom vilken anmärkningar får framställas mot bevakningarna,

2. var de till förvaltaren överlämnade bevakningshandlingarna

Den tid inom vilken anmärkning får framställas mot en bevakning ska vara två veckor från bevakningstidens utgång. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen, får förvaltaren bestämma en längre anmärkningstid.

skall hållas tillgängliga för granskning,

3. tidpunkten för det förliknings-sammanträde som skall hållas inför rätten om anmärkningar framställs.

Om det visar sig vara lämpligare, får ett beslut enligt första stycket fattas senare, dock senast vid bevakningstidens utgång.

Anmärkningstiden skall bestämmas så att den utgör minst två och högst fyra veckor räknat från bevakningstidens utgång. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen, får en längre anmärkningstid fastställas. Förliknings-sammanträdet får inte hållas tidigare än två eller senare än fyra veckor från utgången av anmärkningstiden.

Underrättelser om vad rätten har bestämt enligt denna paragraf skall tillställas förvaltaren, tillsynsmyndigheten, gäldenären samt de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen.

Förvaltaren ska bestämma anmärkningstiden i samband med beslutet om att anordna bevakningsförfarandet. Om det är lämpligare, får detta ske senare, dock senast vid bevakningstidens utgång.

Förvaltaren ska underrätta tillsynsmyndigheten, gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om anmärkningstiden och var bevakningarna hålls tillgängliga.

9 §

Förvaltaren skall granska bevakningshandlingarna och, om han finner anledning till anmärkning mot något yrkande om betalnings- eller förmånsrätt, skriftligen anmäla det till rätten inom den tid som har bestämts enligt 8 § första stycket 1. I anmärknings-skriften skall grunden för anmärkningen anges tydligt. Skriften skall vara egenhändigt undertecknad av förvaltaren eller dennes ombud.

Även en borgenär som har bevakat en fordran i konkursen och gäldenären får framställa anmärkning mot en bevakning. En sådan

Förvaltaren ska granska bevakningarna. Om förvaltaren finner anledning till anmärkning mot något yrkande om betalnings- eller förmånsrätt, ska han eller hon göra en skriftlig anmärkning om detta inom anmärkningstiden. I anmärkningen ska grunden för den anges tydligt.

Även en borgenär som har bevakat en fordran i konkursen och gäldenären får framställa anmärkning mot en bevakning. En sådan

anmärkning *skall framställas* inom *den tid* och på det sätt som anges i första stycket.

Anmärkningskriften och de handlingar som åberopas till stöd för anmärkningen skall ges in i två exemplar.

anmärkning *ska ges in till förvaltaren* inom *anmärkningstiden* och på det sätt som anges i första stycket.

Förvaltaren ska tillstålla tillsynsmyndigheten gjorda anmärkningar. Förvaltaren ska även underrätta gäldenären och den borgenär mot vars bevakning anmärkning har framställts.

10 §

Om en anmärkning görs av någon av dem som har rätt till det, gäller den också för de andra, även om de inte har tagit del i anmärkningen.

En anmärkning enligt 9 § gäller för övriga som har rätt att anmärka, även om de inte har tagit del i anmärkningen.

Den som har gjort en anmärkning får med bindande verkan för övriga anmärkningsberättigade frångå eller inskränka sin anmärkning och med bindande verkan för de som inte har anmärkt ingå en förlikning med den borgenär mot vars bevakning anmärkning har framställts.

11 §

Den som har rätt att framställa anmärkning mot en bevakning får efter anmärkningstidens utgång till stöd för en gjord anmärkning åberopa även en *annan* omständighet *än sådan* som har angetts i *anmärkningskriften*. *Efter förlikningssammanträdet får dock en ny omständighet som innebär att grunden för anmärkningen ändras åberopas endast om omständigheten varken var eller borde ha varit känd för den anmärkningsberättigade eller om det i övrigt finns särskilda skäl för att ändå tillåta att omständigheten åberopas.*

Om en ny omständighet åberopas i ett annat sammanhang än vid förlikningssammanträdet eller vid en förhandling, gäller i fråga om formen för åberopandet vad som föreskrivs om anmärkning i 9 § första stycket.

Den som har rätt att framställa anmärkning mot en bevakning får efter anmärkningstidens utgång till stöd för en gjord anmärkning åberopa en omständighet som *inte tidigare* har angetts. *Om en ny omständighet som innebär att grunden för anmärkningen ändras åberopas efter att tvisten överlämnats till rätten, får den dock tillåtas endast om omständigheten varken var eller borde ha varit känd för den anmärkningsberättigade eller om det i övrigt finns särskilda skäl för att ändå tillåta att den åberopas.*

Vid åberopande av en ny omständighet gäller det som föreskrivs om anmärkning i 9 § första och tredje styckena.

13 §

Twistefrågor som har uppkommit genom framställda anmärkningar och som inte har förlikts skall handläggas vid ett förlikningssammanträde inför rätten. Vid detta får förvaltaren, borgenärerna och gäldenären föra talan. Till sammanträdet skall förvaltaren, de borgenärer mot vars bevakningar anmärkningar riktats och de som framställt anmärkningarna kallas.

Förvaltaren skall närvara vid sammanträdet. Att han uteblir hindrar dock inte att sammanträdet genomförs. Tillsynsmyndigheten har rätt att delta vid sammanträdet.

Rätten skall vid sammanträdet utreda twistefrågorna och söka åstadkomma förlikning. De närvarande som har rätt att föra talan får med bindande verkan för dem som har uteblivit medge att en anmärkning förfaller eller inskränks eller uppdra åt förvaltaren att ingå förlikning med en borgenär mot vars bevakning en anmärkning har gjorts. Är både en borgenär och en borgensman eller någon annan som förutom gäldenären ansvarar för borgenärens fordran närvarande och kan de inte enas, gäller borgenärens mening om inte de andra löser ut honom eller ställer betryggande säkerhet för fordringen.

När den borgenär mot vars bevakning en anmärkning har framställts underrättas enligt 9 § tredje stycket, ska förvaltaren samtidigt uppmana honom eller henne att inom viss tid yttra sig över anmärkningen och bifoga de handlingar som styrker fordran, om inte handlingarna i fråga har getts in tidigare.

Förvaltaren ska verka för förlikning av de twistefrågor som uppkommit genom framställda anmärkningar.

15 §

Twistefrågor som inte har blivit förlikta skall prövas av rätten vid en förhandling. Rätten skall vid förlikningssammanträdet förbereda de återstående twistefrågorna så att de kan behandlas slutligt vid förhandlingen.

Förhandlingen skall om möjligt hållas i omedelbar anslutning till förlikningssammanträdet. Om det inte

Om en bevakningstvist kvarstår, ska förvaltaren senast fyra veckor efter anmärkningstidens utgång överlämna tvisten till rätten. Förvaltaren ska bifoga de handlingar som rör tvisten.

sker, skall rätten sätta ut förhandlingen till en dag inom fyra veckor efter sammanträdet eller, om det finns särskilda skäl för det, senare dag. Till en sådan förhandling skall förvaltaren, de borgenärer mot vars bevakningar anmärkningarna riktats och de som framställt anmärkningarna kallas.

16 §

Twistefrågor angående fordringar som har bevakats skall prövas snarast och om möjligt avgöras på en gång. Kräver vissa fordringar längre tid för att utredas och prövas, skall rätten besluta särskilt över de twistefrågor som kan avgöras tidigare. Beror någon borgenärs anspråk på prövningen i en särskild rättegång, får det inte fördröja avgörandet. I sådant fall skall rätten fastställa hans rätt i konkursen för det belopp som kan bli bestämt genom dom i den rättegången.

Ett ärende som rör tvistiga fordringar ska handläggas skyndsamt av rätten. Om vissa fordringar kräver längre tid för att avgöras, ska rätten besluta i de tvister som kan avgöras tidigare.

Har ett ackordsförslag tagits upp, får rättens prövning av en twistefråga skjutas upp till dess ackordsfrågan har avgjorts, om det är ändamålsenligt.

Om någon borgenärs anspråk beror på prövningen i en särskild rättegång, får det inte fördröja ärendets avgörande. I sådant fall ska rätten fastställa borgenärens rätt i konkursen för det belopp som kan bli bestämt genom dom i den rättegången.

19 §

Ett beslut i en tvist om en bevakad fordran gäller även för övriga anmärkningsberättigade.

Genom ett beslut i en tvist angående en bevakad fordran avgörs endast vilken rätt som tillkommer fordringen i konkursen.

Genom ett beslut enligt första stycket avgörs endast vilken rätt som tillkommer fordran i konkursen.

20 §²¹

Om bevakningsförfarande har ägt rum, får en borgenär som efter bevakningstidens utgång vill anmäla en fordran eller yrka förmånsrätt skriftligen göra det på det sätt som föreskrivs i 6 §.

Som ersättning för de kostnader för kungörelse, kallelser och underrättelser som föranleds av efterbevakningen ska borgenären till staten i förskott erlægga en avgift motsvarande tre procent av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Om ett bevakningsförfarande har anordnats, får en borgenär som efter bevakningstidens utgång vill anmäla en fordran eller yrka förmånsrätt (efterbevakning) skriftligen göra det på det sätt som föreskrivs i 6 §.

Som ersättning för kostnader som föranleds av efterbevakningen ska borgenären i förskott betala en efterbevakningsavgift till staten. Regeringen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.

21 §

När en fordran har efterbevakats, skall rätten så snart som avgiften enligt 20 § andra stycket har betalats överlämna det ena exemplaret av bevakningshandlingarna till förvaltaren och, efter samråd med denne, bestämma

1. den tid inom vilken anmärkningar får framställas mot bevakningen,

2. var de till förvaltaren överlämnade bevakningshandlingarna skall hållas tillgängliga för granskning,

3. tidpunkten för det förlikningsammansätande som skall hållas inför rätten om anmärkningar framställs.

Anmärkningstiden skall bestämmas så att den utgör minst två och högst fem veckor räknat från den dag då avgiften enligt 20 § andra stycket betalades.

Den tid inom vilken anmärkning får framställas mot en efterbevakning ska vara två veckor från den dag avgiften enligt 20 § andra stycket betalades. Om det behövs med hänsyn till förhållandena i konkursen, får förvaltaren bestämma en längre anmärkningstid, dock högst fyra veckor.

²¹ Senaste lydelse 2010:1239.

Förlikningssammanträdet inför rätten skall hållas inom fyra veckor från anmärkningstidens utgång.

Underrättelser om att en fordran har efterbevakats och vad rätten har bestämt enligt första stycket skall tillställas förvaltaren, tillsynsmyndigheten, gäldenären samt de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen.

Förvaltaren ska tillställa tillsynsmyndigheten efterbevakningen och myndigheten ska hålla den tillgänglig för granskning.

Förvaltaren ska underrätta gäldenären och de borgenärer som har bevakat fordringar i konkursen om efterbevakningen och var den hålls tillgänglig för granskning samt om anmärkningstiden.

10 kap.

1 §

Om rätten efter att ha hört förvaltaren finner att konkursboets tillgångar inte räcker till betalning av uppkomna och väntade konkurskostnader och andra skulder som boet har ådragit sig, skall rätten besluta om avskrivning av konkursen.

Om konkursboets tillgångar inte räcker till betalning av uppkomna och väntade konkurskostnader och andra skulder som boet har ådragit sig, ska tillsynsmyndigheten, på ansökan av förvaltaren, besluta om avskrivning av konkursen.

En ansökan om avskrivning ska göras så snart det finns grund för den.

2 §

Konkursen får inte avskrivas enligt 1 § förrän bouppteckningen har beedigats och förvaltaren har fullgjort vad som åligger honom enligt 7 kap. 15 §.

Konkursen får inte avskrivas enligt 1 § förrän bouppteckningen har bekräftats och förvaltaren har lämnat sin förvaltarberättelse.

Om det finns något hinder mot att bouppteckningssed avläggs av gäldenären eller någon annan inom skälig tid och om det saknas anledning att anta att det genom edgången skulle visa sig att tillgångar finns till betalning av konkurskostnaderna och andra skulder som boet har ådragit sig, får konkursen avskrivas trots att edgången inte har fullgjorts.

Om bouppteckningen inte kan bekräftas av gäldenären eller någon annan inom skälig tid och om det saknas anledning att anta att det genom bekräftelsen skulle visa sig att det finns tillgångar till betalning av konkurskostnaderna och andra skulder som boet har ådragit sig, får konkursen avskrivas trots att bekräftelse inte har lämnats.

3 §

Om någon fordran inte görs gällande och inte heller kan antas komma att göras gällande, skall rätten efter anmälan av förvaltaren genast besluta

Om någon fordran inte görs gällande och inte heller kan antas komma att göras gällande, ska tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren

om avskrivning av konkursen. Om *rätten* har beslutat att bevakningsförfarande *skall äga rum*, får konkursen avskrivas först efter bevakningstidens utgång.

genast besluta om avskrivning av konkursen. Om *förvaltaren* har beslutat att *ett* bevakningsförfarande *ska anordnas*, får konkursen avskrivas först efter bevakningstidens utgång.

En ansökan om avskrivning ska göras så snart det finns grund för den.

4 §

Om det återstår tillgångar i boet när *förvaltaren har betalt* konkurskostnaderna och andra skulder som boet har ådragit sig, *skall han*

Om det återstår tillgångar i boet när konkurskostnaderna och andra skulder som boet har ådragit sig *har betalats, ska förvaltaren*

1. om det i fall som avses i 1 § står klart hur kvarvarande tillgångar *skall fördelas och om tillsynsmyndigheten medger det, tillstålla berättigad borgenär* vad som tillkommer *denne*,

1. om det i fall som avses i 1 § står klart hur kvarvarande tillgångar *ska fördelas, tillstålla berättigade borgenärer* vad som tillkommer *dem*,

2. i övriga fall återställa egendomen till gäldenären.

11 kap.

2 §

Utdelning *skall* ske så snart som all tillgänglig egendom har förvandlats till pengar. Om egendom i sådana fall som avses i 8 kap. 6 § andra stycket eller 8 § andra stycket inte har blivit såld, *utgör det inte hinder för utdelning. Har* bevakningsförfarande *ägt rum*, får utdelning inte ske förrän *den enligt 9 kap. 8 § bestämda* anmärkningstiden har gått ut *och, om anmärkning har framställts, förlikningssammanträde har hållits.*

Utdelning *ska* ske så snart som all tillgänglig egendom har förvandlats till pengar. *Utdelning får ske trots att* egendom i sådana fall som avses i 8 kap. 6 § andra stycket eller 8 § andra stycket inte har blivit såld. *Om ett* bevakningsförfarande *har anordnats*, får utdelning inte ske förrän anmärkningstiden har gått ut.

5 §

När ett utdelningsförslag har upprättats, *skall* förvaltaren genast *skicka* förslaget med bifogad förvaltningsredogörelse till *rätten och tillsynsmyndigheten.*

När ett utdelningsförslag har upprättats, *ska* förvaltaren genast *ge in* förslaget med bifogad förvaltningsredogörelse till *tillsynsmyndigheten.*

6 §

Rätten *skall* kungöra att ett utdelningsförslag har upprättats, *så snart det utlåtande som tillsynsmyndigheten enligt 13 kap. 5 § skall avge över förvaltarens slutredovisning har kommit in till rätten.*

Utdelningsförslaget och förvaltningsredogörelsen *skall* hållas tillgängliga hos rätten och tillsynsmyndigheten för den som vill ta del av handlingarna. *En uppgift om detta skall tas in i kungörelsen.*

Den som vill framställa invändning mot utdelningsförslaget *skall* göra det hos rätten senast *den dag som rätten bestämmer och anger i kungörelsen. Denna dag skall bestämmas så att tre veckor förflyter från den tidpunkt då kungörelsen kan antas bli införd i Post- och Inrikes Tidningar.*

Tillsynsmyndigheten ska kungöra att ett utdelningsförslag har upprättats.

Utdelningsförslaget och förvaltningsredogörelsen *ska* hållas tillgängliga hos tillsynsmyndigheten för den som vill ta del av handlingarna. *Detta ska anges i kungörelsen.*

Den som vill framställa *en* invändning mot utdelningsförslaget *ska* göra det hos *tillsynsmyndigheten senast tre veckor från dagen för kungörandet. Detta ska anges i kungörelsen.*

7 §

När tiden för invändning har gått ut, *skall rätten fastställa* utdelningen i konkursen i enlighet med utdelningsförslaget, om det inte genom invändning eller på något annat sätt framgår att fel eller *brist* som inverkar på någons rätt *föreligger.*

Om en fordran eller en förmånsrätt inte har bevakats eller efterbevakats senast då utdelningsförslaget upprättades, fastän bevakningsskyldighet har förelegat är en invändning att fordringen eller förmånsrätten borde ha tagits upp utdelningsförslaget utan verkan.

Om rätten *finner* att utdelning inte bör fastställas enligt förslaget, *skall rätten antingen göra behövliga ändringar i det och fastställa det sålunda ändrade förslaget eller återförvisa ärendet till förvaltaren. Att ett nytt utdelningsförslag har upprättats skall kungöras endast om det finns skäl till det. Om kungörelse inte utfärdas, skall de borgenärer som berörs av ändringarna i utdel-*

När tiden för invändning har gått ut, *ska* utdelningen i konkursen *fastställas* i enlighet med utdelningsförslaget, om det inte genom invändning eller på något annat sätt framgår att *det finns* fel eller *brister* som inverkar på någons rätt.

Om utdelning inte bör fastställas enligt förslaget, *ska förslaget fastställas efter nödvändiga ändringar eller återförvisas till förvaltaren.*

ningsförslaget underrättas om det. I sådant fall skall invändning mot förslaget framställas inom tre veckor från dagen efter den då underrättelserna sändes ut. Slutdagen skall anges i underrättelserna.

7 a §

Om det i annat fall än som anges i 7 § andra stycket har gjorts invändning mot utdelningsförslaget, ska tillsynsmyndigheten med ett eget yttrande överlämna prövningen av förslaget till rätten. I övriga fall beslutar tillsynsmyndigheten i frågan.

8 §

Om rätten anser att det finns anledning att inte fastställa utdelning enligt förslaget, skall den genom underrättelser bereda förvaltaren och den för vilken en ifrågasatt ändring skulle vara till nackdel tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart obehövt. Den som har framställt invändning mot utdelningsförslaget skall få tillfälle att ta del av ett yttrande, om det inte är obehövt.

När förvaltaren efter återförvisning upprättar ett nytt utdelningsförslag, ska det ges in till tillsynsmyndigheten. Det nya förslaget ska kungöras endast om det finns skäl till det. I ett sådant fall tillämpas 6 §.

Rätten får hålla förhandling för att pröva en fråga om att fastställa utdelningsförslaget. Förhandling skall hållas, om det begärs av den som har framställt invändning mot förslaget, den för vilken en ifrågasatt ändring skulle vara till nackdel eller, i fråga om återvinning, förvaltaren. Till förhandlingen skall nu nämnda personer alltid kallas.

Om kungörelse inte sker, ska de borgenärer som berörs av ändringarna i utdelningsförslaget underrättas om förslaget. I ett sådant fall ska en invändning mot förslaget framställas hos tillsynsmyndigheten inom tre veckor från dagen efter den då underrättelsen sändes ut. Detta ska anges i underrättelsen.

9 §

När beslutet att fastställa utdelningen och beslut att bestämma arvode till förvaltaren har vunnit laga kraft, skall förvaltaren snarast till borgenärerna skicka de medel som tillkommer dem, om inte hinder mot utbetalning enligt

När beslutet att fastställa utdelningen och beslut att bestämma arvode till förvaltaren har fått laga kraft, ska förvaltaren snarast till borgenärerna skicka de medel som tillkommer dem, om det inte finns hinder mot

10 § andra eller tredje stycket *föreligger*.

Har förvaltaren skickat medlen till en borgenär under dennes senast kända adress, behöver förvaltaren inte vidta någon ytterligare åtgärd för att verkställa betalningen. *När medlen har skickats till borgenärerna, skall förvaltaren anmäla det till rätten och tillsynsmyndigheten.*

utbetalning enligt 10 § andra eller tredje stycket.

Om förvaltaren *har* skickat medlen till en borgenär under dennes senast kända adress, behöver förvaltaren inte vidta någon ytterligare åtgärd för att verkställa betalningen.

När medlen har skickats till borgenärerna, ska förvaltaren anmäla det till tillsynsmyndigheten.

12 §

En borgenär förlorar sin rätt till utdelning, om han inte gör anspråk på medlen inom *två* år räknat från

1. dagen då beslutet att fastställa utdelningen *vann* laga kraft, eller

2. den senare dag då borgenären blev ställd säkerhet.

De medel som borgenär har förlorat sin rätt till *skall* fördelas mellan de borgenärer som har bevarat sin rätt och i andra hand överlämnas till gäldenären.

En borgenär förlorar sin rätt till utdelning, om *borgenären* inte gör anspråk på medlen inom *ett* år räknat från

1. dagen då beslutet att fastställa utdelningen *fick* laga kraft, eller

berättigad att lyfta medlen utan att ställa säkerhet.

De medel som *en* borgenär har förlorat sin rätt till *ska* fördelas mellan de borgenärer som har bevarat sin rätt och i andra hand överlämnas till gäldenären.

13 a §²²

Om det sammanlagda belopp som tillkommer en borgenär understiger *100* kronor *skall, såvida* särskilda skäl *inte föranleder annat*, beloppet inte betalas ut till *honom*, utan fördelas på övriga utdelningsberättigade som inte tillgodosetts fullt ut.

Om det sammanlagda belopp som tillkommer en borgenär understiger *300* kronor *ska, om det inte finns* särskilda skäl, beloppet inte betalas ut till *borgenären* utan fördelas på övriga utdelningsberättigade som inte *har* tillgodosetts fullt ut.

15 §

Förskottsbetalning skall utgå för en fordran med förmånsrätt, om det lämpligen kan ske.

Förskott ska betalas ut för en fordran med förmånsrätt, om det lämpligen kan ske.

²² Senaste lydelse 1990:1072.

Förskottsbetalning skall utgå för en fordran utan förmånsrätt, om det är uppenbart att tillgångarna räcker till betalning av tio procent av sådana fordringar och det inte finns särskilda skäl mot det. Förskottsbetalning för en fordran utgår endast i den mån det kan antas att utdelning kommer att belöpa på denna. Är fordringen beroende av villkor eller tvistig, får förskott inte betalas ut. När bevakningsskyldighet föreligger, får förskottsbetalning ske endast till en borgenär som har bevakat sin fordran i konkursen.

Förskott ska betalas ut för en fordran utan förmånsrätt, om det är uppenbart att tillgångarna räcker till betalning av tio procent av sådana fordringar och det inte finns särskilda skäl mot det.

Förskott för en fordran får betalas ut endast i den utsträckning det kan antas att utdelning kommer att belöpa på denna. Om fordran är beroende av villkor eller är tvistig, får förskott inte betalas ut.

18 §

En konkurs anses avslutad när tingsrätten har fastställt utdelning enligt 7 §. Detta gäller även om en tvist angående en fordran som har gjorts gällande i konkursen eller en fråga om underhåll åt gäldenären ännu inte är slutligt avgjord eller någon ytterligare tillgång till följd av rättegång eller på något annat sätt senare kan komma att tillföras konkursboet.

En konkurs anses avslutad när utdelning enligt 7 eller 8 § har fastställts. Detta gäller även om en tvist angående en fordran som har gjorts gällande i konkursen eller en fråga om underhåll åt gäldenären ännu inte är slutligt avgjord eller någon ytterligare tillgång till följd av rättegång eller på något annat sätt senare kan komma att tillföras konkursboet.

Även om konkursen är avslutad, får ett ackordsförslag som har getts in tidigare prövas enligt 12 kap.

20 §

Om det är oklart hur medlen skall fördelas, skall ett förslag till efterutdelning upprättas. I sådant fall tillämpas bestämmelserna i detta kapitel om utdelning, utbetalning av utdelningsmedel och förskottsbetalning.

I förslaget till efterutdelning kan utdelning beräknas även för en

Om det är oklart hur medlen ska fördelas, ska förvaltaren upprätta ett förslag till efterutdelning. I ett sådant fall tillämpas bestämmelserna i detta kapitel om utdelning, utbetalning av utdelningsmedel och förskottsbetalning.

I förslaget till efterutdelning kan utdelning beräknas även för en

fordran som har blivit känd efter det att *utdelningsförslag* enligt 4 § upprättades. En fordran får beaktas utan bevakning trots att bevakningsförfarande *förut* har varit anordnat i konkursen. *Har* så inte varit fallet, får *rätten* emellertid *besluta om* bevakningsförfarande inför efterutdelningen.

Av nytillkomna medel *skall* en borgenär för en fordran som inte har tagits upp i utdelningsförslag enligt 4 § först så långt medlen räcker tilldelas så mycket som skulle ha tillagts *fordringen*, om denna hade beaktats i utdelningsförslaget. Därefter får *han* tillsammans med övriga borgenärer ta del *i vad* som kan återstå.

fordran som har blivit känd efter det att *ett utdelningsförslag* enligt 4 § upprättades. En fordran får beaktas utan bevakning trots att *ett* bevakningsförfarande har varit anordnat i konkursen. *Om* så inte *har* varit fallet, får *förvaltaren* emellertid *anordna ett* bevakningsförfarande inför efterutdelningen.

Av nytillkomna medel *ska* en borgenär för en fordran som inte har tagits upp i *ett* utdelningsförslag enligt 4 § först så långt medlen räcker tilldelas så mycket som skulle ha tillagts *fordran*, om denna hade beaktats i utdelningsförslaget. Därefter får *borgenären* tillsammans med övriga borgenärer ta del *av det* som kan återstå.

21 §²³

Om förvaltaren anser att de nytillkomna medlen kan fördelas utan att förslag till efterutdelning upprättas *och om tillsynsmyndigheten medger det*, får *han* dela ut medlen till berättigade borgenärer utan att *föreskrifterna i det föregående* i detta kapitel iakttas. För utbetalningen gäller dock 9 § andra stycket och 13 a §. En borgenär förlorar sin rätt till utdelning, om han inte gör anspråk på medlen inom *två* år räknat från det att förvaltaren har anmält till *rätten* att *han har skickat medlen* till borgenären.

Första stycket tillämpas också för det fall att det finns skäl att upprätta ett utdelningsförslag men medlen inte *förslår* till betalning av de *därmed förenade kostnaderna*.

Om förvaltaren anser att de nytillkomna medlen kan fördelas utan att *ett* förslag till efterutdelning upprättas, får *förvaltaren* dela ut medlen till berättigade borgenärer utan att *föregående bestämmelser* i detta kapitel iakttas. För utbetalningen gäller dock 9 § andra *och tredje styckena* och 13 a §. En borgenär förlorar sin rätt till utdelning, om han *eller hon* inte gör anspråk på medlen inom *ett* år räknat från det att förvaltaren har anmält till *tillsynsmyndigheten* att *medlen har skickats* till borgenären.

Första stycket tillämpas också för det fall att det finns skäl att upprätta ett utdelningsförslag men medlen inte *räcker* till betalning av de *kostnader som är förenade med detta*.

²³ Senaste lydelse 1999:1072.

12 kap.

1 §

Visar gäldenären att han har kommit överens om betalningen av sina skulder eller på annat sätt träffat uppgörelse med de borgenärer vars fordringar har bevakats eller, när bevakning inte behövs, vars fordringar är kända för förvaltaren, skall rätten på ansökan av gäldenären besluta om nedläggning av konkursen. Innan beslut meddelas skall förvaltaren höras.

Om bevakningsförfarande äger rum, får beslut om att lägga ned konkursen inte meddelas före bevakningstidens utgång.

Rätten kan förordna att boets egendom inte får säljas innan ansökningsförfarandet har avslutats, om egendomen inte behöver säljas av någon sådan anledning som avses i 8 kap. 3 § andra stycket 2 och 3.

Om gäldenären visar att han eller hon har kommit överens om betalningen av sina skulder eller på något annat sätt träffat en uppgörelse med de borgenärer vars fordringar har bevakats eller, när bevakning inte behövs, vars fordringar är kända för förvaltaren, ska tillsynsmyndigheten på ansökan av gäldenären besluta om nedläggning av konkursen. Innan ett beslut meddelas ska förvaltaren höras.

Om ett bevakningsförfarande har anordnats, får ett beslut om att lägga ned konkursen inte meddelas före bevakningstidens utgång.

Tillsynsmyndigheten får besluta att boets egendom inte får säljas innan ansökan har avslutats, om egendomen inte behöver säljas av någon sådan anledning som avses i 8 kap. 3 § andra stycket 2 och 3.

3 §

Reglerna i 4–28 §§ om ackord är tillämpliga endast i en konkurs i vilken det har beslutats att bevakningsförfarande skall äga rum.

En gäldenär får ansöka om ackord i konkursen enligt vad som närmare föreskrivs i detta kapitel.

4 §

Om gäldenären vill bjuda ackord, skall han tillställa rätten ett ackordsförslag. I förslaget skall anges

1. hur mycket gäldenären erbjuder i betalning,
2. när betalningen skall ske,
3. om säkerhet har ställts för ackordet och *vari säkerheten* i så fall består.

En ansökan om ackord ska ges in till förvaltaren. Ansökan ska innehålla ett ackordsförslag som anger

1. hur mycket gäldenären erbjuder i betalning,
2. när betalningen ska ske,
3. om säkerhet har ställts för ackordet och *vad den* i så fall består av.

6 §

Ett ackordsförslag får tas upp endast om det kommer in till rätten före den dag då kungörelsen om utdelningsförslaget i konkursen är

En ansökan om ackord får tas upp till prövning endast om

1. den ges in till förvaltaren före den dag utdelningsförslaget

införd i Post- och Inrikes Tidningar eller, när utbyte enligt 15 kap. 2 § sker, före den dag då underrättelserna sändes ut.

Om ackordsförslaget har kommit in i rätt tid, skall rätten inhämta yttrande av förvaltaren huruvida förslaget bör föreläggas borgenärerna. Avstyrker förvaltaren att det sker, får förslaget tas upp endast om rätten finner synnerliga skäl till det.

Möter enligt 4–6 §§ hinder mot att ackordsförslaget tas upp, skall det avvisas.

Om ackordsförslaget tas upp, skall borgenärerna genast kallas till ett sammanträde inför rätten för att pröva förslaget. Innan gäldenären har avlagt ed enligt 6 kap. 3 §, får kallelse utfärdas endast om det finns synnerliga skäl för det. Kallelsen till sammanträdet skall kungöras.

Sammanträdet får inte hållas tidigare än tre veckor efter det att ackordsförslaget togs upp och inte heller innan tvistefrågor som har

kungjordes eller, när utbyte enligt 15 kap. 2 § sker, före den dag underrättelserna sändes ut,

2. gäldenären har bekräftat bouppteckningen, och

3. ett bevakningsförfarande har varit anordnat.

7 §

En ansökan om ackord ska avvisas, om inte de krav som anges i 3–6 §§ är uppfyllda eller om förvaltaren anser att ackordsförslaget inte ska presenteras för borgenärerna.

Om ansökan inte avvisas, ska förvaltaren överlämna ansökan med tillhörande handlingar till rätten och bifoga ett eget yttrande i frågan om huruvida ackordsförslaget bör antas av borgenärerna.

Förvaltaren ska till rätten samtidigt med ansökan ge in en förteckning över de borgenärer som har rätt att rösta i ackordsfrågan, med uppgift om de fordringsbelopp för vilka rösträtt får utövas.

8 §

Om ansökan överlämnas till rätten, ska rätten genast kalla borgenärerna till ett sammanträde för att pröva förslaget. Kallelsen ska kungöras.

uppkommit genom anmärkningar mot bevakade fordringar har handlagts vid förlikningssammanträdet.

10 §

Vid sammanträdet för prövning av ackordsförslaget *bör* förvaltaren närvara. Om gäldenären inte kan infinna sig personligen, bör han *skicka ett* ombud.

Förvaltaren skall tillhandahålla en förteckning över de borgenärer som har rätt att rösta i ackordsfrågan, med uppgift om de fordringsbelopp för vilka rösträtt får utövas. Har det mot någon av dessa fordringar framställts anmärkning som inte har prövats eller har, om efterbevakning har skett, anmärkningstiden ännu inte gått ut, skall det särskilt anges i förteckningen.

Om gäldenären inte har avlagt ed enligt 6 kap. 3 §, skall anledningen till det uppges vid sammanträdet.

Vid sammanträdet för prövning av ackordsförslaget *ska* förvaltaren närvara. *Även gäldenären ska närvara.* Om gäldenären inte kan infinna sig personligen, bör han *eller hon inställa sig genom* ombud.

17 §

Har ett ackordsförslag antagits vid sammanträdet men *finns* det enligt 19 § anledning att inte fastställa ackordet, *skall* ackordsfrågan prövas av rätten *vid en förhandling*. Detsamma gäller, om det vid sammanträdet inte kan avgöras om förslaget har antagits eller förkastats av borgenärerna.

Om ackordsfrågan inte *skall* prövas *vid en förhandling*, *skall* rätten fastställa ackordet.

Beslut i ackordsfrågan *skall* meddelas inom en vecka, om inte längre rådrom är nödvändigt på grund av särskilda omständigheter.

Om ett ackordsförslag *har* antagits vid sammanträdet men det enligt 19 § *finns* anledning att inte fastställa ackordet, *ska* ackordsfrågan prövas av rätten. Detsamma gäller om det vid sammanträdet inte kan avgöras om förslaget har antagits eller förkastats av borgenärerna.

Om ackordsfrågan inte *ska* prövas *enligt första stycket*, *ska* rätten fastställa ackordet.

Rättens beslut i ackordsfrågan *ska* meddelas inom en vecka, om inte *ett* längre rådrom är nödvändigt på grund av särskilda omständigheter.

20 §

En förhandling enligt 17 § *skall* äga rum *så snart som möjligt*. Till

Om rätten håller sammanträde vid en prövning enligt 17 §, *ska* förvaltaren,

förhandlingen skall förvaltaren, gäldenären och de borgenärer som var närvarande vid sammanträde som avses i 8 § kallas.

gäldenären och de borgenärer som var närvarande vid *det* sammanträde som avses i 8 § kallas.

26 §

På *begäran* av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet *kan rätten*, om det finns skäl till det, förordna förvaltaren eller någon annan lämplig person att utöva tillsyn över att gäldenären fullgör sina åtaganden enligt ackordet. Om det behövs, *skall* även en ersättare för tillsynsmannen förordnas.

Gäldenären skall ge tillsynsmannen de uppgifter som denne begär och följa de anvisningar som tillsynsmannen lämnar.

Tillsynsmannen skall entledigas av rätten, om det visar sig att han inte är lämplig eller att han av någon annan särskild orsak bör skiljas från uppdraget.

På *ansökan* av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet *får tillsynsmyndigheten*, om det finns skäl till det, förordna förvaltaren eller någon annan lämplig person att utöva tillsyn över att gäldenären fullgör sina åtaganden enligt ackordet. Om det behövs, *ska* även en ersättare för tillsynsmannen förordnas.

Innan ett beslut om fastställelse av ackord har fattats, får en ansökan enligt första stycket även göras hos rätten.

26 a §

Gäldenären ska ge tillsynsmannen de uppgifter som denne begär och följa de anvisningar som tillsynsmannen lämnar.

Tillsynsmannen ska entledigas av tillsynsmyndigheten, om det visar sig att han eller hon inte är lämplig eller av någon annan särskild orsak bör skiljas från uppdraget.

27 §

Arvode till tillsynsmannen och ersättning för de kostnader som uppdraget har medfört *skall* prövas av rätten, om tillsynsmannen eller gäldenären *begär det*. Så länge ackordet inte har fullgjorts, får en sådan *begäran framställas också* av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet.

Arvode till tillsynsmannen och ersättning för de kostnader som uppdraget har medfört *ska* prövas av *tillsynsmyndigheten på ansökan* av tillsynsmannen eller gäldenären. Så länge ackordet inte har fullgjorts, får en sådan *ansökan göras även* av en borgenär vars fordran omfattas av ackordet.

Ett beslut om arvode och ersättning enligt första stycket gäller när det har fått laga kraft.

13 kap.

3 §

Slutredovisningen *skall avges* till tillsynsmyndigheten. Till slutredovisningen *skall* förvaltaren bifoga de handlingar som är av betydelse för kontroll av redovisningen. *Förvaltaren skall ge in en kopia av redovisningen till rätten. I fall som avses i 2 § 1, 4 och 7 skall en kopia samtidigt lämnas till gäldenären.*

Slutredovisningen *ska ges in* till tillsynsmyndigheten. Till slutredovisningen *ska* förvaltaren bifoga de handlingar som är av betydelse för kontroll av redovisningen.

I fall som avses i 2 § 1, 4 och 7 ska även gäldenären få del av slutredovisningen.

4 §

I fall som avses i 2 § 5 *skall* slutredovisningen *avges samtidigt som* utdelningsförslaget *ges in till rätten. I övriga i 2 § avsedda fall skall* förvaltaren *avge* redovisningen så snart som möjligt.

I fall som avses i 2 § 5 *ska* slutredovisningen *ges in tillsammans med* utdelningsförslaget. I övriga fall *ska* förvaltaren *lämna* redovisningen så snart som möjligt.

Granskning av slutredovisningen

Åtgärder för granskning av slutredovisningen

5 §

Tillsynsmyndigheten *skall i de fall som avses i 2 § 2, 3, 5, 6 och 8 granska slutredovisningen samt i de fall som avses i 2 § 2, 5 och 8 avge utlåtande över densamma. Tillsynsmyndigheten skall skicka utlåtandet till rätten. Redovisningen och utlåtandet skall hållas tillgängliga hos rätten och tillsynsmyndigheten för dem som vill ta del av handlingarna.*

Slutredovisningen *ska* hållas tillgänglig hos tillsynsmyndigheten för dem som vill ta del av den.

6 §

I fall som avses i 2 § 5 *skall* av den kungörelse som rätten *utfärdar* enligt

I fall som avses i 2 § 5 *ska* det av den kungörelse som *utfärdas* enligt

11 kap. 6 § framgå att slutredovisningen *och utlåtandet* är *tillgängliga* för granskning *och var handlingarna finns*.

I fall som avses i 2 § 2 och 8 *skall rätten, när tillsynsmyndigheten har lämnat sitt utlåtande, kungöra* att slutredovisningen *och utlåtandet har avgetts samt var handlingarna är tillgängliga* för granskning.

I de kungörelser som nämns i första och andra styckena *skall* det anges vad den som vill klandra redovisningen måste göra.

11 kap. 6 § framgå att slutredovisningen är *tillgänglig* för granskning *hos tillsynsmyndigheten*.

I fall som avses i 2 § 2 och 8 *ska tillsynsmyndigheten kungöra* att slutredovisningen är *tillgänglig* för granskning *hos myndigheten*.

I de kungörelser som nämns i första och andra styckena *ska* det anges vad den som vill klandra redovisningen måste göra.

7 §

Förvaltarens slutredovisning får klandras av tillsynsmyndigheten och gäldenären. Även en borgenär får klandra *redovisningen*, om hans rätt kan vara beroende av den.

Talan om klander av slutredovisning väcks genom stämning vid den tingsrätt *där konkursen är eller har varit anhängig*.

I fall som avses i 2 § 2, 5 och 8 *skall* talan väckas senast *den dag som rätten bestämmer och anger i kungörelsen. Denna dag skall bestämmas så att tre månader förflyter från den tidpunkt då kungörelsen kan antas bli införd i Post- och Inrikes Tidningar*. I övriga fall *skall* talan väckas inom tre månader från den dag *då kopian av redovisningen* kom in till rätten.

Förvaltarens slutredovisning får klandras av tillsynsmyndigheten och gäldenären. Även en borgenär får klandra *slutredovisningen*, om hans *eller hennes* rätt kan vara beroende av den.

En talan om klander av slutredovisning väcks genom stämning vid den tingsrätt *som har beslutat om konkursen. Till stämmingsansökan ska redovisningen bifogas*.

I fall som avses i 2 § 2, 5 och 8 *ska* talan väckas senast *tre månader från dagen för kungörandet. Detta ska anges i kungörelsen*. I övriga fall *ska* talan väckas inom tre månader från den dag *slutredovisningen* kom in till *tillsynsmyndigheten*.

14 kap.

1 §

Med konkurskostnad avses

1. arvode och kostnadsersättning till förvaltare,
2. *arvode och kostnadsersättning till en sådan rådgivare eller förlikningsman som har utsetts enligt 7 kap. 7 §,*

3. ersättning till ett sakkunnigt biträde *som förvaltare har anlitat med stöd av 7 kap. 11 §,*

4. ersättning till staten för tillsynen över förvaltningen,

5. kostnad för kungörande av beslut eller åtgärd rörande konkursen,

6. kostnad för de skriftliga kallelser och underrättelser till borgenärerna som utfärdas i konkursen,

7. ersättning enligt 6 kap. 14 § till gäldenären eller någon annan för inställelse.

Som konkurskostnad anses inte de kostnader för kungörelsen, kallelser och underrättelser som föranleds av efterbevakning.

2. ersättning till ett sakkunnigt biträde enligt 16 §,

3. avgifter enligt 17 § första stycket, och

4. ersättning och förskott på ersättning enligt 6 kap. 14 § till gäldenären eller någon annan för inställelse.

3 §²⁴

Om en konkurs har uppstått på ansökan av någon annan borgenär än staten och om konkursen avskrivs enligt 10 kap. 1 §, ska, i den mån konkurskostnaderna inte kan tas ut ur boet, borgenären svara för dessa, dock högst med ett belopp som motsvarar *en tiondel* av det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. *Är flera borgenärer betalningsskyldiga, svarar de solidariskt. I beslutet om avskrivning ska ansvarig borgenär åläggas att betala konkurskostnaderna med den angivna begränsningen. Kan kostnaderna inte heller tas ut av borgenären, ska de betalas av staten.*

Om en konkurs har beslutats på ansökan av någon annan borgenär än staten *eller en borgenär vars fordran omfattas av statlig lönegaranti enligt lönegarantilagen (1992:497)* och om konkursen avskrivs enligt 10 kap. 1 §, ska, i den *utsträckning* konkurskostnaderna inte kan tas ut ur boet, borgenären svara för dessa, dock högst med ett belopp som motsvarar *tre tiondelar* av det vid tiden för konkursbeslutet gällande prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. *Om flera borgenärer vid tidpunkten för konkursbeslutet har ansökt om konkurs svarar de solidariskt. I beslutet om avskrivning ska ansvarig borgenär förpliktas att betala konkurskostnaderna med den angivna begränsningen. Beslutet får verkställas enligt utsökningsbalken.*

Om kostnaderna inte heller kan tas ut av borgenären, ska de betalas av staten.

²⁴ Senaste lydelse 2010:1239.

4 §

Arvodet till förvaltaren bestäms av rätten. Om det har utsetts flera förvaltare, *skall* särskilt arvode bestämmas för var och en av dem.

Arvodet till förvaltaren bestäms av *tillsynsmyndigheten eller, i fall som avses i 9 § andra stycket*, av rätten. Om det har utsetts flera förvaltare, *ska* särskilt arvode bestämmas för var och en av dem.

Arvodet får inte bestämmas till ett högre belopp än som med hänsyn till det arbete som uppdraget har krävt, den omsorg och skicklighet varmed det har utförts samt boets omfattning kan anses utgöra skäligen ersättning för uppdraget.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer taxa som *skall* tillämpas vid bestämmande av arvode till förvaltaren om konkursen avskrivs enligt 10 kap. 1 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer taxa som *ska* tillämpas vid bestämmande av arvode till förvaltaren om konkursen avskrivs enligt 10 kap. 1 §.

6 §

Arvodet bestäms efter *framställning* av förvaltaren. *Har* det utsetts flera förvaltare, *bör* deras arvoden bestämmas på en gång, om det lämpligen kan ske.

Arvodet bestäms efter *ansökan* av förvaltaren. *Ansökan ges in till tillsynsmyndigheten. Om det har utsetts flera förvaltare, ska* deras arvoden bestämmas på en gång, om det lämpligen kan ske.

I arvodesframställningen skall förvaltaren ange det belopp som han begär och, om det kan komma i fråga att bestämma ett särskilt arvode för viss egendom, även det beloppet. Till framställningen skall bifogas en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört med en specificerad räkning, som utvisar det begärda beloppets fördelning på de olika förvaltningsåtgärderna. Har förvaltaren anlitat ett sådant biträde som avses i 7 kap. 11 § och har biträdet erhållit gottgörelse eller har förvaltaren tillgodoförts ersättning för utgifter, skall det anges i redogörelsen.

Förvaltaren ska i ansökan ange det belopp som han eller hon begär i arvode. Till ansökan ska förvaltaren bifoga en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört med en specificerad räkning, som utvisar det begärda beloppets fördelning på de olika förvaltningsåtgärderna. Om förvaltaren har anlitat ett sakkunnigt biträde med stöd av 7 kap. 11 § och biträdet har fått ersättning eller förvaltaren har tillgodoförts ersättning för utgifter, ska det anges i redogörelsen.

Om det finns anledning att bestämma ett särskilt arvode för viss egendom, skall förvaltaren tillhandahålla rätten en förteckning över de kända rättsägare som har särskild förmånsrätt i egendomen.

7 §

Om det finns anledning att bestämma ett särskilt arvode för viss egendom, ska förvaltaren i ansökan enligt 6 § ange även det beloppet.

I fall som avses i första stycket ska förvaltaren till ansökan bifoga en förteckning över de kända rättsägare som har särskild förmånsrätt i egendomen.

Avser en arvodesframställning endast att ett särskilt arvode skall bestämmas för viss egendom, får rätten avgöra om det finns skäl att ta upp yrkandet till prövning innan arvode i övrigt bestäms.

Om ansökan avser endast att ett särskilt arvode ska bestämmas för viss egendom, får tillsynsmyndigheten avgöra om det finns skäl att pröva yrkandet innan arvode i övrigt bestäms.

8 §

I andra fall än de som avses i 9 § tredje stycket och 10 § skall rätten, innan arvodesframställningen prövas, inhämta yttrande i arvodesfrågan av tillsynsmyndigheten samt ge gäldenären och de borgenärer som hos rätten har begärt det tillfälle att yttra sig över framställningen inom viss tid, minst två och högst fyra veckor. I fall som sägs i 6 § tredje stycket skall varje känd borgenär som har särskild förmånsrätt i egendomen ges tillfälle att yttra sig över framställningen. Om ett konkursbeslut upphävts, skall den borgenär vars ansökan lagts till grund för beslutet ges tillfälle att yttra sig över framställningen.

Rätten får hålla förhandling i arvodesfrågan, om den finner skäl till det. Till förhandlingen skall förvaltaren, tillsynsmyndigheten, gäldenären samt de borgenärer som har begärt att få yttra sig över arvodesframställningen kallas. I fall som avses i 6 § tredje stycket skall varje känd borgenär som har särskild förmånsrätt i egendomen kallas. Om ett konkursbeslut upphävts, skall den

Tillsynsmyndigheten ska ge gäldenären och de borgenärer som har begärt det tillfälle att yttra sig över arvodesansökan. Om förvaltaren endast yrkar ett särskilt arvode för viss egendom, ska varje känd borgenär som har särskild förmånsrätt i egendomen ges tillfälle att yttra sig över ansökan. Om ett konkursbeslut har upphävts, ska den borgenär vars ansökan lagts till grund för beslutet ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Första stycket gäller inte i fall som avses i 9 a § eller när konkursen avskrivs eller läggs ned eller vid efterutdelning enligt 11 kap. 21 §.

borgenär vars ansökan lagts till grund för beslutet kallas.

9 §

I fall då tingsrätten har att fastställa utdelning eller efterutdelning i konkursen skall beslut i arvodesfrågan meddelas samtidigt med beslutet om fastställelse, när inte något annat följer av 7 §.

I fall då utdelning eller efterutdelning i konkursen ska fastställas, ska beslut i arvodesfrågan meddelas samtidigt med beslutet om fastställelse, om inte något annat följer av 7 § tredje stycket.

Om tillsynsmyndigheten enligt 11 kap. 7 a § andra stycket ska överlämna prövningen av utdelningsförslaget till rätten, ska även arvodesansökan överlämnas dit. Tillsynsmyndigheten ska vid överlämnandet bifoga ett eget yttrande över ansökan.

Oberoende av om talan har förts mot ett beslut om att fastställa utdelning eller efterutdelning får högre rätt som ändrar lägre rätts beslut i arvodesfrågan göra den ändring i beslutet om fastställelse som föranleds därav eller, om det behövs, återförvisa utdelningsfrågan till förvaltaren.

Oberoende av om ett beslut om att fastställa utdelning eller efterutdelning har överklagats får en domstol som ändrar tillsynsmyndighetens eller lägre rätts beslut i arvodesfrågan göra den ändring i beslutet om fastställelse som den förstnämnda ändringen föranleder eller, om det behövs, återförvisa utdelningsfrågan till förvaltaren.

Den domstol som har att pröva en fråga om utdelning eller efterutdelning får bestämma tilläggsarvode till förvaltaren för arbete i anledning av handläggningen av frågan vid domstolen.

9 a §

Tillsynsmyndigheten eller den domstol som prövar en fråga om utdelning eller efterutdelning får bestämma tilläggsarvode till förvaltaren för arbete i anledning av handläggningen av frågan vid myndigheten respektive domstolen.

11 §

Ett beslut om arvode gäller när det har fått laga kraft.

Förvaltaren har rätt till den ränta som har upplupit på medel som har avsatts för arvodet från den dag då slutredovisningen lämnades in till tillsynsmyndigheten.

En förvaltare får inte lyfta sitt arvode förrän han har avgett slutredovisningen för sin förvaltning. När arvodesframställningen lämnats in till rätten får dock förvaltaren, utan särskilt beslut av rätten, lyfta den del av det begärda arvodet som motsvarar den mervärdesskatt som beräknats för arvodet.

När en ansökan om arvode har lämnats in till tillsynsmyndigheten får förvaltaren, utan särskilt beslut av myndigheten, lyfta den del av det begärda arvodet som motsvarar den mervärdesskatt som har beräknats för arvodet.

12 §

Rätten får tillerkänna förvaltaren skäligt belopp att utgå i förskott innan slutligt arvode bestäms, om det är rimligt med hänsyn till omfattningen av det arbete som uppdraget har medfört, den tid under vilken konkursen har varat och ytterligare beräknas pågå samt övriga förhållanden.

En framställning om förskott skall ange det belopp som begärs och de skäl som åberopas för förskottsbetalningen. Till framställningen skall bifogas en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört och en uppgift om boets ekonomiska ställning. Rätten skall inhämta yttrande i förskottsfrågan av tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten får på ansökan tillerkänna förvaltaren ett skäligt belopp att betalas ut i förskott innan slutligt arvode bestäms, om det är rimligt med hänsyn till omfattningen av det arbete som uppdraget har medfört, den tid under vilken konkursen har varat och ytterligare beräknas pågå samt övriga förhållanden.

I ansökan om förskott ska förvaltaren ange det belopp som begärs och de skäl som åberopas för förskottsbetalningen. Till ansökan ska förvaltaren bifoga en redogörelse för det arbete som uppdraget har medfört och en uppgift om boets ekonomiska ställning.

Ett beslut om förskott gäller omedelbart.

14 §

Avskrivs konkursen enligt 10 kap. 1 §, skall rätten bestämma kostnadsersättningen och ersättningen enligt

Om konkursen avskrivs enligt 10 kap. 1 §, ska tillsynsmyndigheten på ansökan av förvaltaren bestämma kostnadsersättningen och ersätt-

2 § andra stycket till förvaltaren samtidigt som arvodet bestäms.

Tillsynsmyndigheten skall höras också över begäran om ersättning för kostnader.

ningen enligt 2 § andra stycket till förvaltaren samtidigt som arvodet bestäms.

Ett beslut enligt första stycket gäller när det har fått laga kraft.

17 §

Ersättningen till staten för tillsynen över förvaltningen utgår enligt föreskrifter som regeringen meddelar.

Ersättningen till staten för sådana konkurskostnader som avses i 1 § första stycket 6 utgår enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Avgift får tas ut för ersättning till staten för handläggning av ärenden enligt denna lag och för tillsynen över förvaltningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter enligt första stycket och om betalning av sådana avgifter.

I 9 kap. 20 § finns bestämmelser om avgift vid efterbevakning.

18 §

Av arvodet till förvaltaren *eller sådan rådgivare eller förlikningsman som har utsetts enligt 7 kap. 7 §* ska, om det i boet finns egendom i vilken särskild förmånsrätt gäller och i den *mån* det inverkar på de borgenärers rätt som inte har sådan förmånsrätt i egendomen eller på statens ansvar för konkurskostnaderna, den del som avser egendomen i fråga fastställas att betalas ur egendomens avkastning och köpeskilling.

Då särskild förmånsrätt gäller i boet tillhörig egendom, får inte till skada för någon med samma eller bättre förmånsrätt, av egendomens avkastning och köpeskilling betalas någon annan konkurskostnad än som *har sagts* i första stycket. Särskild förmånsrätt enligt 5 § förmånsrättslagen (1970:979), hindrar dock inte att egendomen används till betalning också av övriga konkurskostnader, i den *mån* det inte finns annan

Av arvodet till förvaltaren ska, om det i boet finns egendom i vilken särskild förmånsrätt gäller och i den *utsträckning* det inverkar på de borgenärers rätt som inte har sådan förmånsrätt i egendomen eller på statens ansvar för konkurskostnaderna, den del som avser egendomen i fråga fastställas att betalas ur egendomens avkastning och köpeskilling.

Om särskild förmånsrätt gäller i boet tillhörig egendom, får inte till skada för någon med samma eller bättre förmånsrätt, av egendomens avkastning och köpeskilling betalas någon annan konkurskostnad än som *anges* i första stycket. Särskild förmånsrätt enligt 5 § förmånsrättslagen (1970:979), hindrar dock inte att egendomen används till betalning också av övriga konkurskostnader, i den *utsträckning*

egendom i boet som kan användas till betalning.

Med arvode *som sägs i första stycket* jämställs vid tillämpningen av *denna paragraf* konkursboets kostnader för vård och försäljning av egendomen i fråga.

det inte finns *någon* annan egendom i boet som kan användas till betalning.

Med *särskilt* arvode jämställs vid tillämpningen av *första och andra styckena* konkursboets kostnader för vård och försäljning av egendomen i fråga.

15 kap.

1 §

Kungörelsen om konkursbeslutet skall införas i Post- och Inrikes Tidningar och, enligt vad som föreskrivs i 3 § lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m., i ortstidning.

När ett beslut eller en åtgärd i något annat fall än som sägs i första stycket eller i 8 kap. 11 § skall kungöras enligt denna lag, skall kungörelsen införas i Post- och Inrikes Tidningar och den eller de ortstidningar som rätten bestämmer.

Kungörelser enligt denna lag ska ske i Post- och Inrikes Tidningar. Om det finns särskilda skäl får en kungörelse även ske på annat sätt.

I 8 kap. 11–13 §§ finns bestämmelser om kungörande av auktion i vissa fall.

Dagen för kungörande enligt denna lag är den dag då kungörelsen infördes i Post- och Inrikes Tidningar.

2 §

I en konkurs *vari* bevakningsförfarande har *ägt rum* skall följande kungörelser ersättas med skriftliga underrättelser till borgenärerna, om det saknas anledning att anta att kostnaden för tillkännagivandet med kungörelse blir lägre eller att kungörelse i övrigt är lämpligare, nämligen

1. kungörelse med kallelse till *förhandling* *angående* entledigande av förvaltare,

2. kungörelse med information om att ett förslag till utdelning eller efterutdelning har upprättats *samt* att slutredovisningen *och tillsynsmyndighetens utlåtande över den finns tillgängliga* för granskning,

I en konkurs *där* ett bevakningsförfarande har *varit anordnat* ska följande kungörelser ersättas med skriftliga underrättelser till borgenärerna, om det saknas anledning att anta att kostnaden för tillkännagivandet med kungörelse blir lägre eller att kungörelse i övrigt är lämpligare, nämligen

1. kungörelse med kallelse till *sammanträde* *om* entledigande av förvaltare,

2. kungörelse med information om att ett förslag till utdelning eller efterutdelning har upprättats *och* att slutredovisningen finns *tillgänglig* för granskning,

3. kungörelse av beslut om att lägga ned konkursen på grund av frivillig uppgörelse,

4. kungörelse med information om att slutredovisningen och tillsynsmyndighetens utlåtande över den finns tillgängliga för granskning i fall då förvaltare avgår före konkursens slut.

Om utbyte sker i de fall som anges i första stycket 2, 3 eller 4 skall tid som avses i 11 kap. 6 § tredje stycket, 13 kap. 7 § tredje stycket och 16 kap. 9 § första stycket i stället räknas från dagen efter den då underrättelserna sändes ut.

4. kungörelse med information om att slutredovisningen finns tillgänglig för granskning i fall då förvaltare avgår före konkursens slut.

Om utbyte sker i de fall som anges i första stycket 2, 3 eller 4, ska den tid som avses i 11 kap. 6 § tredje stycket, 13 kap. 7 § tredje stycket och 16 kap. 15 § i stället räknas från dagen efter den då underrättelserna sändes.

4 §

Skrifliga kallelser och underrättelser enligt denna lag sänds med *posten i vanligt brev till mottagaren under hans senaste kända postadress, om inte något annat följer av särskilda föreskrifter om delgivning.*

Skall någon enligt en föreskrift i lagen beredas tillfälle att yttra sig i en viss fråga, får delgivning äga rum.

Kallelser och underrättelser enligt denna lag sänds med *post eller på något annat lämpligt sätt.*

Om förvaltaren ska underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det ske genom delgivning.

16 kap. Handläggningen av konkursärenden

Handläggningen hos förvaltaren och tillsynsmyndigheten

Beslut av tillsynsmyndigheten

1 § I förvaltningslagen (2017:900) finns det bestämmelser om tillsynsmyndighetens handläggning och beslut enligt denna lag.

2 § Ett beslut av tillsynsmyndigheten som får överklagas enligt denna lag och som inte innebär att konkursen avslutas gäller omedelbart, om inte något annat förordnas eller föreskrivs i denna lag.

Beslut av förvaltaren

3 § När förvaltaren beslutar i en fråga som får överklagas enligt 16 §, ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas:

– 32 § om motivering av beslut, och

– 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till.

Förvaltaren ska alltid underrätta tillsynsmyndigheten om innehållet i ett beslut enligt första stycket.

4 § Ett beslut av förvaltaren som får överklagas gäller omedelbart, om inte något annat förordnas eller föreskrivs i denna lag.

Allmänt om handläggningen i domstol

5 § En fråga som tingsrätten ska pröva enligt denna lag handläggs i ett konkursärende vid domstolen. Ett konkursärende inleds genom ansökan eller överlämnande (ansökningsärende) eller överklagande (överklagandeärende).

Som konkursärende handläggs inte en sådan talan enligt denna lag som ska väckas genom stämning.

6 § Vid rättens handläggning av ett konkursärende tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat anges i denna lag.

Vid rättens handläggning av frågor om säkerhetsåtgärder enligt 2 kap. och tvångsmedel enligt 6 kap. tillämpas dock rättegångsbalken, om inte något annat anges i denna lag.

Ansökningsärenden i domstol

Behörig tingsrätt

7 § Enligt 2 kap. 1 § ska en ansökan om konkurs göras till tingsrätten. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka tingsrätter som får pröva en konkursansökan.

En ansökan till tingsrätt under en konkurs görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

8 § En tingsrätt får, om det finns särskilda skäl och det kan göras utan avsevärd olägenhet för någon part, lämna över ett ansökningsärende till en annan tingsrätt som handlägger sådana ärenden.

När ett beslut börjar gälla

9 § Ett beslut om konkurs och om upphävande av ett konkursbeslut gäller omedelbart. Detsamma gäller i ett ansökningsärende andra beslut av rätten enligt denna lag som inte avslutar konkursen, om inte något annat förordnas eller föreskrivs i denna lag.

Ett beslut om utdömande av ett förelagt vite gäller först när beslutet har fått laga kraft.

Särskilda regler om överklagande av tingsrättens beslut

10 § Tiden för att överklaga tingsrättens konkursbeslut räknas från dagen för kungörandet av beslutet.

11 § Tillsynsmyndigheten får överklaga tingsrättens beslut i ansökningsärenden, om beslutet avser

1. att utse eller entlediga förvaltare, antalet förvaltare eller delning av förvaltningen mellan flera förvaltare,
2. arvode till förvaltare,
3. reseförbud eller skyldighet för gäldenären att lämna ifrån sig sitt pass, förbud att utfärda pass, hämtning eller häktning eller föreläggande eller utdömmande av vite.

12 § Ett beslut genom vilket ett ackordsförslag har förkastats av borgenärerna får överklagas av en borgenär eller gäldenären, om han eller hon anser att beslutet inte har tillkommit på lagligt sätt. Gäldenären får dock överklaga beslutet endast om hans eller hennes rätt kan vara beroende av det.

Överklagandeärenden i domstol

Behörig tingsrätt

13 § Ett överklagande av ett beslut av tillsynsmyndigheten eller förvaltaren görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen.

Överklagande av tillsynsmyndighetens beslut

14 § Tillsynsmyndighetens beslut får överklagas till tingsrätten, om det avser

1. tvist enligt 3 kap. 6 §,
2. anstånd med att lämna förvaltarberättelse enligt 7 kap. 15 a §,
3. frågor som gäller granskningsman enligt 7 kap. 30 och 31 §§,
4. avskrivning av konkurs enligt 10 kap. 1 eller 3 §,
5. fastställande av utdelning enligt 11 kap. 7 §,
6. nedläggning av konkurs eller försäljningsförbud enligt 12 kap. 1 §,
7. arvode till förvaltare enligt 14 kap. 4 §,
8. förskott på arvode enligt 14 kap. 12 §,
9. sådana ersättningar som avses i 14 kap. 14 §, eller
10. frågor som gäller tillsynsman enligt 12 kap. 26 och 27 §§.

Andra beslut av tillsynsmyndigheten enligt denna lag än de som anges i första stycket får inte överklagas.

15 § Tiden för att överklaga tillsynsmyndighetens beslut om nedläggning av konkurs enligt 12 kap. 1 § räknas från dagen för kungörandet av beslutet.

Överklagande av förvaltarens beslut

16 § Förvaltarens beslut får överklagas till tingsrätten, om det avser

1. avslag på en begäran om bekräftelse enligt 6 kap. 5 §,
2. undantag från reseförbud enligt 6 kap. 6 §,
3. ersättning och förskott på ersättning till gäldenären eller någon annan enligt 6 kap. 14 §,
4. avslag på begärd förskottsbetalning enligt 11 kap. 14,
5. avvisning av en ansökan om ackord enligt 12 kap. 7 §.

Andra beslut av förvaltaren enligt denna lag än de som anges i första stycket får inte överklagas.

17 § Ett beslut av förvaltaren får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Tillsynsmyndigheten får alltid överklaga förvaltarens beslut.

18 § Ett överklagande av ett beslut av förvaltaren ges in till den tingsrätt som ska pröva överklagandet inom tre veckor från den dag den som överklagar fick del av beslutet. Om det är tillsynsmyndigheten som överklagar, ska överklagandet dock ges in inom tre veckor från den dag beslutet meddelades.

19 § Om ett överklagande har getts in till förvaltaren, ska denne vidarebefordra överklagandet till tingsrätten och samtidigt ange vilken dag som överklagandet kom in till förvaltaren.

20 § Tingsrätten ska pröva om ett överklagande har kommit in i rätt tid.

Ett överklagande som har kommit in för sent ska avvisas. Detta gäller dock inte om

1. förseningen beror på att förvaltaren har lämnat en felaktig underrättelse om hur beslutet överklagas, eller
2. överklagandet har kommit in till förvaltaren inom överklagandetiden.

21 § Vid överklagande av beslut enligt 16 § är förvaltaren part i ärendet hos domstolen.

När ett beslut börjar gälla

22 § Ett beslut av rätten enligt denna lag i ett överklagandeärende gäller på det sätt som föreskrivs om tillsynsmyndighetens respektive förvaltarens överklagade beslut.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

3 §²⁵

Om en borgenärs konkursansökan inte bifalls och om borgenären när *han gav in sin ansökan* saknade skälig anledning att anta att gäldenären var på obestånd, *skall* borgenären ersätta gäldenären den skada som skäligen kan anses ha orsakats denne genom *ansökningen* och *dess* handläggning.

Om ett beslut om konkurs upphävs, *skall* den borgenär vars ansökan lagts till grund för konkursbeslutet ersätta gäldenären för konkurskostnader som

Om en borgenärs konkursansökan inte bifalls och om borgenären när *ansökan* gavs in saknade skälig anledning att anta att gäldenären var på obestånd, *ska* borgenären ersätta gäldenären den skada som skäligen kan anses ha orsakats denne genom *ansökan* och *handläggning av den*.

Om ett beslut om konkurs upphävs, *ska* den borgenär vars ansökan *har* lagts till grund för konkursbeslutet ersätta gäldenären för

²⁵ Senaste lydelse 2005:190.

utgått ur konkursboet. Detta gäller dock inte om konkursen upphävs på grund av att gäldenären har åberopat en ny omständighet eller ett nytt bevis. Borgenären svarar inte heller för kostnader i konkursen som gäldenären har orsakat av vårdslöshet. Om flera borgenärer är ersättningsskyldiga, svarar de solidariskt för ersättningen.

konkurskostnader som *har tagits ut* ur konkursboet. Detta gäller dock inte om konkursen upphävs på grund av att gäldenären har åberopat en ny omständighet eller ett nytt bevis. Borgenären svarar inte heller för kostnader i konkursen som gäldenären har orsakat av vårdslöshet. Om flera borgenärer *vid tidpunkten för konkursbeslutet har ansökt om konkurs*, svarar de solidariskt för ersättningen.

Talan om skadestånd enligt första eller ersättning enligt andra stycket *skall* väckas vid den tingsrätt *där ärendet om gäldenärens försättande i konkurs är eller har varit anhängigt. I detta ärende får sådan talan väckas utan stämning.*

Talan om skadestånd enligt första *stycket* eller *talan om* ersättning enligt andra stycket ska väckas vid den tingsrätt *som har beslutat om konkursen.*

6 §

Åtal mot en gäldenär för brott som avses i 11 kap. brottsbalken och åtal mot en borgenär för brott som sägs i 5 § får väckas vid den tingsrätt *där konkursen är eller har varit anhängig.*

Åtal mot en gäldenär för brott som avses i 11 kap. brottsbalken och åtal mot en borgenär för brott som sägs i 5 § får väckas vid den tingsrätt *som har beslutat om konkursen.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
  2. Bestämmelserna i 2 kap. 23 och 24 §§, 6 kap. 2–5 §§, 11 kap. 12, 13 a och 21 §§, 14 kap. 3 § och 17 kap. 3 § gäller i deras äldre lydelse, om konkursen har beslutats före ikraftträdandet.
  3. Bestämmelserna i 9 kap. gäller i deras äldre lydelse, om ett bevakningsförfarande har inletts före ikraftträdandet.
  4. Äldre bestämmelserna i 7 kap. 7 § samt 14 kap. 1 och 15 §§ gäller, om en rådgivare eller förlikningsman har utsetts före ikraftträdandet.
  5. Äldre bestämmelser gäller om en framställan om en åtgärd har getts in till tingsrätten före ikraftträdandet.
  6. Om tingsrätten vid ikraftträdandet inte handlägger någon fråga som avses i 2–5, ska konkursärendet avskrivas från vidare handläggning. Detsamma gäller när tingsrätten efter ikraftträdandet avslutat handläggningen av de frågor som avses i 2–5.
  7. När en fråga i en konkurs som har inletts före ikraftträdandet ska anhängiggöras i tingsrätten, ska den tingsrätt som skulle ha beslutat om konkursen enligt de nya bestämmelserna vara behörig.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1966:742) om hotell- och pensionatrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Om en tillståndshavare avlider, försätts i konkurs eller får en förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar rörelsen, får rörelsen fortsättas under högst ett år. Om rörelsen fortsätter, ska det finnas en föreståndare enligt 3 § för denna.

Om det inte redan finns en godkänd föreståndare, ska inom två månader från dödsfallet, *edgångssammanträdet* eller beslutet om förvaltare ansökan göras om godkännande av föreståndare. Godkänns inte föreståndaren, ska Polismyndigheten lämna den som driver rörelsen tillfälle att inom viss tid ansöka om godkännande av en annan föreståndare. Godkänns inte heller den andra föreståndaren, anses tillståndet ha upphört att gälla tre veckor efter det att beslut i ärendet *vann* laga kraft.

Görs inte ansökan som avses i andra stycket inom föreskriven tid, anses tillståndet för rörelsen ha upphört att gälla den dag då tiden gick ut.

Om det inte redan finns en godkänd föreståndare, ska inom två månader från dödsfallet, *konkursbeslutet* eller beslutet om förvaltare *en* ansökan göras om godkännande av föreståndare. Godkänns inte föreståndaren, ska Polismyndigheten lämna den som driver rörelsen tillfälle att inom viss tid ansöka om godkännande av en annan föreståndare. Godkänns inte heller den andra föreståndaren, anses tillståndet ha upphört att gälla tre veckor efter det att beslut i ärendet *fick* laga kraft.

Om inte *den* ansökan som avses i andra stycket *görs* inom föreskriven tid, anses tillståndet för rörelsen ha upphört att gälla den dag då tiden gick ut.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
  2. Äldre föreskrifter gäller för en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2014:607.

3 Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 7 § passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Passansökan ska avslås, om

1. bestämmelserna i 6 § inte har iakttagits och sökanden inte har följt uppmaningen att avhjälpa bristen,

2. ansökan avser pass för barn under arton år och barnets vårdnadshavare inte har lämnat medgivande och det inte finns synnerliga skäl att ändå utfärda pass,

3. sökanden är anhållen, häktad eller underkastad övervakning enligt 24 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken eller reseförbud eller anmälningsskyldighet enligt 25 kap. 1 § samma balk,

4. sökanden är föremål för ett beslut om övervakningsåtgärder enligt 2 kap. 1 § lagen (2015:485) om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen och åklagare inte har lämnat medgivande,

5. sökanden är föremål för en uppföljningsförklaring som avser en övervakningsåtgärd enligt 3 kap. 3 § 3–5 lagen (2015:485) om erkännande och uppföljning av beslut om övervakningsåtgärder inom Europeiska unionen och åklagare inte har lämnat medgivande,

6. sökanden är efterlyst och ska omhändertas omedelbart vid anträffandet,

7. sökanden genom en dom som har fått laga kraft har dömts till frihetsberövande påföljd, som inte har börjat verkställas, och det finns sannolika skäl att anta att han eller hon har för avsikt att undandra sig verkställigheten,

8. sökanden avtjänar fängelsestraff och den sammanlagda tiden att avtjäna är fängelse i minst ett år och sökanden inte har villkorligt frigivits,

9. sökanden genomgår sluten ungdomsvård och den sammanlagda vårdtiden är minst ett år,

10. sökanden genomgår rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, eller

11. sökanden enligt 2 kap. 12 § eller 6 kap. 6 § konkurslagen (1987:672) är ålagd att lämna ifrån sig sitt pass eller förbud att utfärda pass för sökanden har meddelats enligt samma bestämmelser.

11. sökanden enligt 2 kap. 12 § eller 6 kap. 6 a § konkurslagen (1987:672) är ålagd att lämna ifrån sig sitt pass eller förbud att utfärda pass för sökanden har meddelats enligt samma bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse 2015:486.

4 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 2 och 19 §§, 9 kap. 10 § och 11 kap. 1 § sparbankslagen (1987:619)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

2 §²

Bolagsverket ska besluta att en sparbank ska gå i likvidation, om tillståndet att driva bankrörelse har återkallats. Beslutet ska fattas så snart det är praktiskt möjligt, dock senast dagen efter det att ansökan om likvidation kom in till Bolagsverket.

Rätten ska besluta att en sparbank ska gå i likvidation, om sparbanken har försatts i konkurs och denna avslutats med överskott. Beslutet ska fattas i samband med att konkursen avslutas.

Rätten ska besluta att en sparbank ska gå i likvidation, om sparbanken har försatts i konkurs och denna avslutats med överskott. Beslutet ska fattas i samband med att konkursen *har avslutats*.

Beslut om likvidation ska dock inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning i första instans.

En fråga om likvidation enligt första stycket prövas på ansökan av Finansinspektionen, styrelsen, styrelseledamot eller huvudman.

En fråga om likvidation enligt första stycket prövas på ansökan av Finansinspektionen, styrelsen, *en* styrelseledamot eller *en* huvudman.

19 §³

Om en sparbank försatts i konkurs, *skall* tingsrätten sända en underrättelse om beslutet till registreringsmyndigheten för registrering.

Om en sparbank försatts i konkurs, *ska* tingsrätten sända en underrättelse om beslutet till registreringsmyndigheten för registrering.

Under konkursen företräds sparbanken som konkursgäldenär av den styrelse eller de likvidatorer som finns vid konkursens början. Även under konkursen gäller dock bestämmelserna i denna lag om rätt att avgå, om entledigande och om nytillsättning.

När en konkurs har avslutats *skall tingsrätten* genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten *samt* ange om överskott *finns eller inte*. Tingsrätten *skall* även för registrering underrätta registreringsmyndigheten *när en över rätt genom*

När en konkurs har avslutats *ska tillsynsmyndigheten i konkurser* genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten *och* ange om *det finns något* överskott.

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.

² Senaste lydelse 2013:163.

³ Senaste lydelse 2000:819.

beslut som vunnit laga kraft har upphävt ett beslut att försätta sparbanken i konkurs.

Tingsrätten ska för registrering underrätta registreringsmyndigheten när en överrätt genom beslut som har fått laga kraft har upphävt ett beslut att försätta sparbanken i konkurs.

9 kap.

10 §⁴

Om banken har försatts i konkurs efter en ansökan som gjorts innan den tid som anges i 9 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1 eller 2 § trots att frihet från skadeståndsansvar har inträtt enligt 5–7 §§. Efter utgången av den tid som anges i 9 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från *edgångssammanträde*.

Om banken har försatts i konkurs efter en ansökan som gjorts innan den tid som anges i 9 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1 eller 2 § trots att frihet från skadeståndsansvar har inträtt enligt 5–7 §§. Efter utgången av den tid som anges i 9 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från *konkursbeslutet*.

11 kap.

1 §⁵

Registreringsmyndigheten *skall* utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som för sparbanker införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

1. 2 kap. 14 § om dagen för kungörelse

2. 6 kap. 19 § *från tingsrätten* om att banken blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs upphävts eller att konkurs avslutats, och

3. 7 kap. 5 § om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret *skall* bara ange ändringens art.

Registreringsmyndigheten *ska* utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som för sparbanker införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

om rörelsens öppnande,

2. 6 kap. 19 § om att banken *har* blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs *har* upphävts eller att konkurs *har* avslutats, och

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret *ska* bara ange ändringens art.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

2. För en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet gäller 9 kap. 10 § i den äldre lydelsen.

⁴ Senaste lydelse 2004:304.

⁵ Senaste lydelse 2004:304.

5 Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

Härigenom föreskrivs i fråga om lönegarantilagen (1992:497)

dels att 8, 15, 19, 21 och 29–33 §§ och rubriken närmast före 29 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 31 a och 32 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Om någon på grund av en fordran som omfattas av garantin har ansökt om att gäldenären *skall* försättas i konkurs, lämnas betalning även för kostnaden för det *och, om konkursen har avskrivits enligt 10 kap. 1 § konkurslagen (1987:672), för den kostnad som han har blivit ålagd att betala enligt 14 kap. 3 § samma lag.*

Om någon på grund av en fordran som omfattas av garantin har ansökt om att gäldenären *ska* försättas i konkurs, lämnas betalning även för kostnaden för det.

15 §¹

Förvaltaren ska för arbetstagarens räkning bevaka fordringar som enligt förvaltarens bedömning är klara.

Bevakningen får ske genom att förvaltaren till rätten lämnar två kopior av en sådan underrättelse som han eller hon har lämnat till den utbetalande myndigheten enligt 11 § och anger att den avser bevakning.

Förvaltaren ska genast underrätta arbetstagaren om bevakningen.

19 §²

Kopia av ett beslut enligt 16 eller 18 § skall samma dag som beslutet meddelades sändas till arbetstagaren och den myndighet som har tillsyn över förvaltningen i konkurser.

När en förvaltare eller rekonstruktör meddelar ett beslut enligt 16 eller 18 §, ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas:

- 32 § om motivering av beslut, och
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till.

¹ Senaste lydelse 2019:530.

² Senaste lydelse 2006:711.

Förvaltaren eller rekonstruktören ska alltid underrätta den myndighet som har tillsyn över förvaltningen i konkurser (tillsynsmyndigheten) om innehållet i ett beslut enligt första stycket.

21 §³

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *skall* arbetstagaren ansöka om utbetalning av garantibelopp hos *den myndighet som avses i 19 §.*

Statens talan förs av den myndighet som avses i 19 §.

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *ska* arbetstagaren ansöka om utbetalning av garantibelopp hos *tillsynsmyndigheten.*

Överprövning av beslut

Överklagande av beslut

29 §⁴

Om en arbetstagare är missnöjd med förvaltarens eller rekonstruktörens beslut enligt 16 eller 18 §, får arbetstagaren väcka talan mot staten inom tre veckor från det att han eller hon fick del av beslutet.

Statens talan förs av den myndighet som avses i 19 §.

En förvaltares eller en rekonstruktörs beslut enligt 16 eller 18 § får överklagas till tingsrätten av arbetstagaren och tillsynsmyndigheten.

Det som föreskrivs om arbetstagare i första stycket gäller även den som en fordran har överlåtit till enligt 5 eller 6 §.

30 §⁵

Om den myndighet som avses i 29 § andra stycket finner att förvaltarens eller rekonstruktörens beslut är oriktigt, får myndigheten väcka talan mot arbetstagaren inom tre veckor

Ett överklagande enligt 29 § görs till den tingsrätt som har beslutat om konkursen eller företagsrekonstruktionen inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

³ Senaste lydelse 2006:711.

⁴ Senaste lydelse 2006:711.

⁵ Senaste lydelse 2005:273.

från det att myndigheten fick del av beslutet.

Ett överklagande ska ges in till tingsrätten. Om överklagandet har getts in till förvaltaren eller rekonstruktören, ska denne vidarebefordra överklagandet till tingsrätten och samtidigt ange vilken dag som överklagandet kom in till förvaltaren eller rekonstruktören.

31 §

Vad som har sagts i fråga om Tingsrätten ska pröva om ett arbetstagare i 29 och 30 §§ gäller överklagande enligt 29 § har kommit även den som en fordran har in i rätt tid. överlåtits till enligt 5 eller 6 §.

Ett överklagande som har kommit in för sent ska avvisas. Detta gäller dock inte om

1. förseningen beror på att förvaltaren eller rekonstruktören har lämnat en felaktig underrättelse om hur beslutet överklagas, eller

2. överklagandet har kommit in till förvaltaren eller rekonstruktören inom överklagandetiden.

31 a §

Vid en domstols handläggning av ett överklagande av en arbetstagare enligt 29 § företräds staten av den förvaltare eller rekonstruktör som har meddelat det överklagade beslutet, om inte tillsynsmyndigheten har överklagat det beslutet.

Om förvaltaren eller rekonstruktören företräder staten under handläggningen i domstol, ska han eller hon höra tillsynsmyndigheten, om det finns skäl för det.

Tillsynsmyndigheten får överta en förvaltares eller rekonstruktörs uppgift att föra talan i domstol.

32 §⁶

Talan enligt 29 eller 30 § skall väckas vid den tingsrätt som handlägger konkursärendet eller ärendet om företagsrekonstruktion.

En arbetstagate, som är missnöjd med tillsynsmyndighetens beslut enligt 21 §, får inom den tid som anges i 29 § väcka talan mot staten vid den tingsrätt där arbetstagaren skall svara i tvistemål i allmänhet.

Tillsynsmyndighetens beslut enligt 21 § får överklagas av arbetstagaren till den tingsrätt där arbetstagaren ska svara i tvistemål i allmänhet.

32 a §

Vid ett överklagande enligt 29 eller 32 § tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av denna lag.

33 §

I fråga om rättegångskostnader ska 18 kap. rättegångsbalken tillämpas.

I mål enligt 29 och 30 §§ får det beslutas att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad, även om arbetstagaren har förlorat målet.

Trots första stycket får domstolen besluta att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader, även om arbetstagaren har förlorat ärendet.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
  2. För en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet gäller 8 § i den äldre lydelsen.
  3. Äldre bestämmelser om överprövning av beslut om lönegaranti gäller för mål som har inletts före ikraftträdandet.

⁶ Senaste lydelse 2005:273.

6 Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 5 § stiftelselagen (1994:1220) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

5 §

Sådan talan för stiftelsens räkning enligt 1 eller 2 § som inte grundas på brott *kan* inte väckas mot

En sådan talan för stiftelsens räkning enligt 1 eller 2 § som inte grundas på brott *får* inte väckas mot

1. en styrelseledamot eller förvaltaren sedan tre år har förflutit från utgången av det räkenskapsår då det beslut eller den åtgärd som ligger till grund för talan fattades eller vidtogs, eller

2. en revisor sedan tre år har förflutit från det att revisionsberättelsen kom styrelsen eller förvaltaren till handa.

Utan hinder av bestämmelserna i första stycket får stiftelsens konkursbo väcka talan, om konkursansökan har gjorts innan den tid som anges i första stycket har gått ut. Efter utgången av nämnda tid kan sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från edgångssammanträdet.

Trots första stycket får stiftelsens konkursbo väcka talan, om konkursansökan har gjorts innan den tid som anges i första stycket har gått ut. Efter utgången av nämnda tid får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från konkursbeslutet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

2. Äldre föreskrifter gäller för en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 20 §, 11 kap. 12 § och 13 kap. 1 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker¹ ska ha följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

20 §²

Om en medlemsbank försätts i konkurs, *skall* tingsrätten sända en underrättelse om beslutet till registreringsmyndigheten för registrering.

Under konkursen företräds banken som konkursgäldenär av den styrelse eller de likvidatorer som finns vid konkursens början. Även under konkursen gäller dock bestämmelserna i denna lag om rätt att avgå, om entledigande och om nytillsättning.

När en konkurs har avslutats *skall tingsrätten* genast underrätta registreringsmyndigheten om detta för registrering samt ange om överskott finns eller inte. Tingsrätten *skall även för registrering underrätta registreringsmyndigheten när en överrätt genom beslut som vunnit laga kraft har upphävt ett beslut att försätta medlemsbanken i konkurs.*

Om en medlemsbank försätts i konkurs, *ska* tingsrätten sända en underrättelse om beslutet till registreringsmyndigheten för registrering.

När en konkurs har avslutats *ska tillsynsmyndigheten i konkurser genast för registrering underrätta registreringsmyndigheten och ange om det finns något överskott.*

Tingsrätten ska för registrering underrätta registreringsmyndigheten när en överrätt genom beslut som har fått laga kraft har upphävt ett beslut att försätta medlemsbanken i konkurs.

11 kap.

12 §³

Om banken har försätts i konkurs efter en ansökan som gjorts innan den tid som anges i 11 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1–3 §§ trots att frihet från skadeståndsansvar

Om banken har försätts i konkurs efter en ansökan som gjorts innan den tid som anges i 11 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1–3 §§ trots att frihet från skadeståndsansvar

¹ I promemorian Ny associationsrättslig reglering för medlemsbanker (dnr Fi2019/00358/B) föreslås att lagen upphävs.

² Senaste lydelse 2000:820.

³ Senaste lydelse 2004:318.

har inträtt enligt 6–9 §§. Efter utgången av den tid som anges i 11 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från *edgångssammanträde*.

har inträtt enligt 6–9 §§. Efter utgången av den tid som anges i 11 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från *konkursbeslutet*.

13 kap.

1 §⁴

Registreringsmyndigheten *skall* utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som för medlemsbanker införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

1. 2 kap. 7 § om dagen för kungörelse om rörelsens öppnande,

2. 9 kap. 20 § *från tingsrätten* om att banken blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs upphävts eller att konkurs avslutats, och

3. 10 kap. 5 § om fusionstillstånd.

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret *skall* bara ange ändringens art.

Registreringsmyndigheten *ska* utan dröjsmål kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som för medlemsbanker införs i bankregistret med undantag för registrering av underrättelse enligt

2. 9 kap. 20 § om att banken *har* blivit försatt i konkurs, att beslut om konkurs *har* upphävts eller att konkurs *har* avslutats, och

En kungörelse som avser ändring i ett förhållande som tidigare har införts i registret *ska* bara ange ändringens art.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

2. För en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet gäller 11 kap. 12 § i den äldre lydelsen.

⁴ Senaste lydelse 2004:318.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion dels att 2 kap. 1 § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas en ny paragraf, 2 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §¹

En ansökan om företagsrekonstruktion får göras av gäldenären eller av en borgenär. Ansökan ska göras skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. *Ansökan ska vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.*

En ansökan om företagsrekonstruktion får göras av gäldenären eller av en borgenär. Ansökan ska göras skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet.

I ansökan ska sökanden ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

I 3 och 4 §§ lagen (2017:473) med kompletterande bestämmelser till 2015 års insolvensförordning finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

1 a §

En ansökan enligt 1 § ska vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

Om ansökan ges in elektroniskt, ska den skrivas under med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

¹ Senaste lydelse 2017:481.

9 Förslag till lag om ändring i rättshjälpslagen (1996:1619)

Härigenom föreskrivs att 41 § rättshjälpslagen (1996:1619) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

41 §

I samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende i vilket en part har rättshjälp *skall* det bestämmas vilka belopp som motparter, medparter och den rättsökande eller dennes ställföreträdare *skall* betala enligt 30 § första stycket och 31 § första stycket. *Beslut om återbetalningsskyldighet enligt 37 § meddelas i samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende i vilket part har rättshjälp eller i samband med rättshjälpens upphörande. Om beslutet meddelas av någon annan än domstol eller Rättshjälpsmyndigheten, skall betalningsskyldigheten bestämmas till att avse kostnaderna i deras helhet eller viss kvotdel utan att ett bestämt belopp anges.*

När en borgenär har beviljats rättshjälp i en angelägenhet som rör försättande i konkurs, skall beslut om ersättningsskyldighet meddelas senast i samband med att utdelningen fastställs.

I samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende i vilket en part har rättshjälp *ska* det bestämmas vilka belopp som motparter, medparter och den rättsökande eller dennes ställföreträdare *ska* betala enligt 30 § första stycket och 31 § första stycket.

Beslut om återbetalningsskyldighet enligt 37 § meddelas i samband med att handläggningen avslutas i ett mål eller ärende i vilket part har rättshjälp eller i samband med rättshjälpens upphörande.

Om beslutet meddelas av någon annan än domstol eller Rättshjälpsmyndigheten, ska betalningsskyldigheten bestämmas till att avse kostnaderna i deras helhet eller viss kvotdel utan att ett bestämt belopp anges.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.
  2. För en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet gäller 41 § i den äldre lydelsen.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 20, 22 och 23 §§ lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

20 §²

Uppgifter får behandlas i databasen för att tillhandahålla information som behövs i Kronofogdemyndighetens verksamhet för

1. handläggningen av konkurstillståndsärenden och *mål* enligt lönegarantilagen (1992:497),
1. handläggningen av konkurstillståndsärenden, *andra konkurstillståndsärenden* och *ärenden* enligt lönegarantilagen (1992:497),
2. förebyggande av överskuldssättning och information om skuldsanering och F-skuldsanering, och
3. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

22 §

För de ändamål som anges i 20 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. ett konkursbos identitet,
2. en fysisk persons identitet och bosättning,
3. en juridisk persons identitet, säte, firmatecknare och andra företrädare,
4. en enskilds ekonomiska förhållanden,
5. domstols *eller* myndighets *5. en domstols, en myndighets eller en konkursförvaltares* beslut,
6. yrkanden och grunder i ett mål eller ärende, och
7. beslut och övriga åtgärder i ett mål eller ärende.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

23 §

Uppgifter och handlingar i databasen som kan hänföras till ett konkurstillståndsärende *skall* gallras senast fem år efter utgången av det kalenderår då ärendet avslutades, dock tidigast tio år efter utgången av

Uppgifter och handlingar i databasen som kan hänföras till ett konkurstillståndsärende *eller ett annat konkurstillståndsärende ska* gallras senast fem år efter utgången av det kalenderår då ärendet avslutades, dock tidigast tio år

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2006:733.

² Senaste lydelse 2018:230.

det kalenderår då beslutet om konkurs fattades.

Uppgifter och handlingar som kan hänföras till *mål* enligt lönegarantilagen (1992:497) *skall* gallras senast tre år efter utgången av det kalenderår då handläggningen av *målet* avslutades.

efter utgången av det kalenderår då beslutet om konkurs fattades.

Uppgifter och handlingar som kan hänföras till *ett ärende* enligt lönegarantilagen (1992:497) *ska* gallras senast tre år efter utgången av det kalenderår då handläggningen av *ärendet* avslutades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

11 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 25 kap. 51 § och 29 kap. 14 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 kap.

51 §

Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs ned efter frivillig uppgörelse eller om egendomen i konkursboet återställs till bolaget till följd av att ackord har fastställts, *skall* allmän domstol i samband med att konkursen *avslutas* besluta att bolaget skall gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Var bolaget i likvidation när det försattes i konkurs, *skall* likvidationen fortsätta enligt 44 §, om konkursen avslutas på det sätt som anges i första stycket.

Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs ner efter en frivillig uppgörelse, eller om egendomen i konkursboet återställs till bolaget till följd av att ett ackord har fastställts, *ska* allmän domstol i samband med att konkursen *har avslutats* besluta att bolaget ska gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Var bolaget i likvidation när det försattes i konkurs, *ska* likvidationen fortsätta enligt 44 §, om konkursen avslutas på det sätt som anges i första stycket.

29 kap.

14 §

Om bolaget har försatts i konkurs efter en ansökan som har gjorts innan den tid som anges i 13 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1–3 §§ trots att frihet från skadeståndsansvar har inträtt enligt 7, 8 eller 10 §. Efter utgången av den tid som anges i 13 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från *edgångssammanträde*.

Om bolaget har försatts i konkurs efter en ansökan som har gjorts innan den tid som anges i 13 § har gått ut, får konkursboet föra talan enligt 1–3 §§ trots att frihet från skadeståndsansvar har inträtt enligt 7, 8 eller 10 §. Efter utgången av den tid som anges i 13 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från *konkursbeslutet*.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

2. För en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet gäller 29 kap. 14 § i den äldre lydelsen.

12 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

Bilaga¹

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Verksamhet

 Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag i all verksamhet

Kungliga Svenska Aeroklubben besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis och miljövårdighetsbevis (SFS 2010:500)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Verksamhet

 Internationella Handelshögskolan i Jönköping aktiebolag i all verksamhet

¹ Senaste lydelse 2017:1076.

Bilaga 2

Konkursförvaltare

*verksamhet i konkurs rörande
bekräftelse av bouppteckning och
medgivande av undantag från
reseförbud*

Kungliga Svenska Aeroklubben

besiktning och tillsyn av luftfartyg
samt utfärdande och förnyande av
luftvärdighetsbevis och miljövärdig-
hetsbevis (SFS 2010:500)

---

13 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:836) om näringsförbud

Härigenom föreskrivs att 16 § lagen (2014:836) om näringsförbud ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

Yrkande om näringsförbud enligt 5 eller 6 § får framställas av allmän åklagare. Om talan inte förs enligt 15 §, ska yrkandet framställas genom ansökan vid allmän domstol.

Om åklagaren har förklarat sig avstå från att ansöka om näringsförbud, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten.

En ansökan enligt första eller andra stycket ska göras hos tingsrätten i den ort där den som yrkandet avser har sin hemvist. Om han eller hon inte har hemvist i Sverige, ska ansökan göras hos Stockholms tingsrätt. Om ärendet gäller näringsförbud enligt 5 §, är även den tingsrätt som *handlägger* eller har *handlagt* konkursen behörig att pröva ärendet.

Ett yrkande om näringsförbud enligt 5 eller 6 § får framställas av allmän åklagare. Om talan inte förs enligt 15 §, ska yrkandet framställas genom *en* ansökan vid allmän domstol.

En ansökan enligt första eller andra stycket ska göras hos tingsrätten i den ort där den som yrkandet avser har sin hemvist. Om han eller hon inte har *sin* hemvist i Sverige, ska ansökan göras hos Stockholms tingsrätt. Om ärendet gäller näringsförbud enligt 5 §, är även den tingsrätt som har *beslutat om* konkursen behörig att pröva ärendet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 14 § och 21 kap. 13 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

14 §

Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs ner efter en frivillig uppgörelse, eller om egendomen i konkursboet återställs till föreningen till följd av att ett ackord har fastställts, ska allmän domstol i samband med att konkursen avslutas besluta att föreningen ska gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

Om föreningen var i likvidation när den försattes i konkurs, ska likvidationen fortsätta enligt 17 kap. 42 §.

Om en konkurs avslutas med överskott eller läggs ner efter en frivillig uppgörelse, eller om egendomen i konkursboet återställs till föreningen till följd av att ett ackord har fastställts, ska allmän domstol i samband med att konkursen *har avslutats* besluta att föreningen ska gå i likvidation. Ett sådant beslut gäller omedelbart.

21 kap.

13 §

Om föreningen har försatts i konkurs på en ansökan som har gjorts innan den tid som anges i 12 § har gått ut, får konkursboet föra en talan enligt 1–3 §§ trots 6, 7 och 9 §§. Efter utgången av den tid som anges i 12 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från *edgångssammanträdet*.

Om föreningen har försatts i konkurs på en ansökan som har gjorts innan den tid som anges i 12 § har gått ut, får konkursboet föra en talan enligt 1–3 §§ trots 6, 7 och 9 §§. Efter utgången av den tid som anges i 12 § får en sådan talan dock inte väckas senare än sex månader från *konkursbeslutet*.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

2. För en konkurs som har beslutats före ikraftträdandet gäller 21 kap. 13 § i den äldre lydelsen.

Remissyttranden över promemorian Konkursförfarandet har lämnats av Almi Företagspartner AB, Bokföringsnämnden, Bolagsverket, Datainspektionen (numera Integritetsskyddsmyndigheten), Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Finansbolagens Förening, Finansinspektionen, Företagarna, Försäkringskassan, Gotlands tingsrätt, Göta hovrätt, Göteborgs tingsrätt, Handelshögskolan vid Karlstads universitet (Akademien för insolvensrätt), Helsingborgs tingsrätt, Hovrätten för Västra Sverige, Hudiksvalls tingsrätt, Justitiekanslern, Kammarrätten i Göteborg, Konkurrensverket, Kronofogdemyndigheten, Landsorganisationen i Sverige (LO), Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Skåne län, Malmö tingsrätt, Näringslivets Regelnämnd, Rekonstruktör- och konkursförvaltarcollegiet i Sverige (REKON), Riksarkivet, Riksgäldskontoret, Skaraborgs tingsrätt, Skatteverket, Skellefteå tingsrätt, Småföretagarnas Riksförbund, Sparbankernas Riksförbund, Stiftelsen Ackordscentralen, Stockholms tingsrätt, Stockholms universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Svea hovrätt, Svensk Inkasso, Svensk Försäkring, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund, Tillväxtverket, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Transportstyrelsen, TU Medier i Sverige, UC AB, Umeå tingsrätt, Uppsala tingsrätt, Uppsala universitet (Juridiska fakultetsnämnden), Vänersborgs tingsrätt, Åklagarmyndigheten och Östersunds tingsrätt.

Yttranden har också inkommit från Eksjö tingsrätt, Jönköpings tingsrätt, Mora tingsrätt och Norrtälje tingsrätt.

Arbetsgivarverket, FAR, Föreningen Sveriges kronofogdar, Institutet för Näringslivsforskning, Norrköpings tingsrätt, Regelrådet, Riksdagens ombudsmän, Svenska Bankföreningen, Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Domareförbund, Sveriges Kommuner och Regioner och Tillväxtanalys har avstått från att yttra sig.